

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG25324	ImageGroup:	I1KG25326
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ལུན་སེལ། 'grel ba don gsal gyi mchan 'grel kun bzang zhing gi nyi ma thar 'dod mun sel/
Author:	to-be-supplied to-be-supplied
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a
Place:	n/a
Publisher:	n/a
Date:	n/a
Volume:	1
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA.

༡༡། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་
 གྲན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
 ལྷན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

།སྟོན་ཆ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱུ་ཐང་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

༡༡། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་
 གྲན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་
 ལྷན་སེལ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

།སྟོན་ཆ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱུང་ཐང་སློབ་གྲྭ་སྐྱོ་མཚོ།

མེས་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

དཀར་ཆག

རྒྱལ་པོ་པོའི་མཆན་འགྲེལ།

༡	མཆོད་པར་བཟོད་ཅིང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།	༡
༢	འགྲེལ་བའི་མཆན་དོན་བཤད་པ།	༣
༣	འགྲེལ་བའི་མཆོད་བཟོད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བཤད་པ།	༤
༤	ཐུའི་རྒྱན་སྒྲིབ་དཔོན་ལྷ་མའི་མན་ངག་ལྷན་ཚུལ་བཤད་པ།	༥
༥	ནང་གི་རྒྱན་དོན་དོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷན་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༣
༦	དེས་ན་འགྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་པ་བཤད་པ།	༡༣
༧	ཁེངས་སྐྱུང་ཁིང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ།	༡༣
༨	མཆམས་སྐྱུར་གྱི་གྲངས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༤
༩	མཆོད་བཟོད་ཀྱི་མཆམས་སྐྱུར་བཤད་པ།	༡༥
༡༠	ཅ་བ་བཤད་པ།	༡༧
༡༡	ཡུམ་གྱི་དོན་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༢༡
༡༢	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་བརྒྱུས་དོན་བཤད་པ།	༢༣
༡༣	དགོས་དོན་བཤད་པ།	༢༣
༡༤	བཀལ་ལན་བཤད་པ།	༢༤
༡༥	ཆོག་དོན་བཤད་པ།	༣༣
༡༦	ཞར་བྱང་ཆོས་འཁོར་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༣༥

B

༡༧	བསྟན་བཅོས་བཅུ་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་ བཅོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་ལོ་རྩ་མ་བཞག་བཤད་པ།	༩༣
༢༠	ཡང་དག་མཐའི་ཅོད་ལན།	༩༣
༢༡	མདོ་དང་རྫོས་རྒྱུན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ།	༩༧
༢༢	མཆོམས་སྤྱར་བ་བཤད་པ།	༩༧
༢༣	རྩ་བ་བཤད་པ།	༩༩
༢༤	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༩༩
༢༥	ཞར་བྱང་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༠
༢༦	བསྐྱལ་དོན་གྱི་མཆོམས་སྤྱར་བཤད་པ།	༡༥
༢༧	རྩ་བ་བཤད་པ་ལས་ལུས་རྩ་མ་བཞག་མདོར་བསྟན་པ།	༡༥
༢༨	ཞར་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༦
༢༩	ལུས་རྩ་མ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༩
༣༠	འགྲེལ་བས་བསྐྱལ་ཏེ་བཤད་པ་དང་། རྒྱས་པར་ མ་བཀྲོལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ།	༡༧
༣༡	ཞར་ལ་རྫོས་སྤང་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༩
༣༢	ཞར་ལ་མདོ་རྒྱུན་སྤྱར་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༩
༣༣	ཐོབ་བྱ་རྩ་མ་མཁྱེན་བཤད་པ་ལས་འགྲེལ་བཅོད་པས་མཆོམས་སྤྱར་བ།	༡༩

སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

༣༤	སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན།	༡༩
༣༥	ཡན་ལག་གི་དོན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ།	༢༠༠
༣༦	སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པ།	༢༠༣
༣༧	འཕྲོས་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལས་མཆོམས་སྤྱར་བ།	༢༠༤
༣༨	རྩ་བ་བཤད་པ།	༢༠༤

C

༣༧	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༠༧
༤༠	ས་མཚམས་བཤད་པ།	༡༡༥

གདམས་ངག་བཤད་པ།

༤༡	གདམས་ངག་དངོས་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྒྱུར་བ།	༡༡༥
༤༢	ཅ་བ་བཤད་པ།	༡༡༧
༤༣	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་སྒྱུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ།	༡༢༠
༤༤	སྒྱུབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ།	༡༢༤
༤༥	ཞར་ལ་བདེན་བཞི་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༢༧
༤༦	རྟོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ།	༡༣༥
༤༧	ཞར་བྱང་སྒྱུབས་གསུམ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༣༩
༤༨	སྒྱུབ་པའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལས་མི་མཐུན་ ཕྱོགས་མངོན་གྱུར་པ་སེལ་བ་ལ་གདམས་པ།	༡༤༤
༤༩	སྒྱན་ལ་ལ་གདམས་པ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	༡༤༦
༥༠	མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	༡༥༡
༥༡	སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པ་ལས་མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ།	༡༥༦
༥༢	སྒྲིམ་ལམ་ལ་གདམས་པ།	༡༥༩
༥༣	དོན་བསྟུན།	༡༥༧
༥༤	དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྒྱུར་བ།	༡༦༡
༥༥	ཅ་བ་བཤད་པ།	༡༦༡
༥༦	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༡༧༣
༥༧	ཞར་བྱང་དཔེའི་དགེ་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༧༩

D

ངེམ་འབྱེད་ཡན་ལག་བཤད་པ།

༥༩	མདོར་བསྟན་པ་ལ་མཆམས་སྒྱར་བཤད་པ།	༣༠༧
༥༧	རྩ་བ་བཤད་པ།	༣༠༩
༦༠	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་དམན་པའི་སྒྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་སྒྱུབ་པ།	༣༡༠
༦༡	དམིགས་པ་བརྩ་གཉིས་བཞིར་བསྟུ་བ་བཤད་པ།	༣༡༩
༦༢	ཞར་བྱང་སྒྱོར་ལམ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༣༡༦
༦༣	རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡེ་མ་གསུམ་བཤད་པ་ལ་སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱར།	༣༡༧
༦༤	སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ།	༣༣༠
༦༥	བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚིན་པ་སྤོང་བ།	༣༤༠
༦༦	རྟོག་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱར་བ།	༣༤༩
༦༧	སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ།	༣༤༩
༦༨	དོན་བསྟུ་བ།	༣༥༧
༦༩	ཞར་བྱང་གཟུང་འཛིན་རྟོག་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༣༥༧
༧༠	ཡོངས་འཛིན་བཤད་པ་ལ་མཆམས་སྒྱར་བ།	༣༦༦
༧༡	རྩ་བ་བཤད་པ།	༣༦༦
༧༢	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༣༦༧

རྒྱ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་ཤིགས་བཤད་པ།

༧༣	རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་མཆམས་སྒྱར་བཤད་པ།	༣༦༧
༧༤	རྩ་བ་བཤད་པ།	༣༦༧
༧༥	རིགས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༣༧༣
༧༦	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་སྒྱུབ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ།	༣༧༧
༧༧	ཞར་བྱང་དགོངས་ལྡེ་མ་དགོངས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༣༨༣
༧༨	གོ་ཤིམ་བཤད་པ།	༣༨༧

E

༥༧	གངས་ངེས་བཤད་པ།	༣༤༥
༥༨	དོན་བསྟུན།	༣༤༥
༥༩	རིགས་ཀྱི་ཚུང་སྤང་ལས་ཚུང་པ།	༣༤༧
༦༠	ཚུང་པའི་ལན་བཤད་པ་ལས་དོན་ཐོབ་ཀྱི་ལན།	༣༧༠
༦༡	དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལན་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	༣༧༡

སྐབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

༦༢	མཚམས་སྐར་བཤད་པ།	༣༧༩
༦༣	རྩ་བ་བཤད་པ།	༣༧༩
༦༤	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༣༧༩

སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།

༦༥	མཚམས་སྐར་བཤད་པ།	༣༨༡
༦༦	རྩ་བ་བཤད་པ།	༣༨༡
༦༧	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༣༨༩

གོ་སྐབ་བཤད་པ།

༧༠	སྐབ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་མ་བཞག་	༣༨༥
༧༡	བསམ་པ་བྱ་ཆེ་བ་གོ་སྐབ་བཤད་པ།	༣༩༠

སྐྱོར་བ་བྱ་ཆེ་བ་འདུག་སྐབ་བཤད་པ།

༧༢	མཚམས་སྐར་བཤད་པ།	༣༩༦
༧༣	རྩ་བ་བཤད་པ།	༣༩༦
༧༤	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༣༩༧

F

༧༥	ཡུལ་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བརྟན་པ།	༣༣༣
༧༦	བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས་སྒྲིམ་པའི་རྟོན་བཤད་པ།	༣༣༤
༧༧	ཞི་ལྷག་གི་ཡན་ཡོན་སོགས་བཤད་པ།	༣༣༥
༧༨	ཞི་ལྷག་སོསོར་བཤད་པ།	༣༣༥
༧༩	ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསམ་གཟུགས་ལ་འདུག་ཚུལ།	༣༤༧
༡༠༠	ཐོབ་བྱ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	༣༥༣
༡༠༡	ཚད་མེད་བཞི་བཤད་པ།	༣༦༠

ཚོགས་སྐབ་བཤད་པ།

༡༠༢	སྤྱིར་བརྟན་པ།	༣༦༣
༡༠༣	ཚོགས་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ།	༣༧༠
༡༠༤	ཡུལ་རྟོང་ཉིད་བཤད་པ།	༣༧༣
༡༠༥	སའི་ཚོགས་བཤད་པ་ལས་སྤྱི་དོན།	༣༧༤
༡༠༦	ཡན་ལག་གི་དོན་བཤད་པ།	༣༧༧
༡༠༧	གཉེན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	༤༡༥

རིམ་འབྱུང་སྐབ་པ་བཤད་པ།

༡༠༨	མཚམས་སྤྱིར་བཤད་པ།	༤༡༨
༡༠༩	རྩ་བ་བཤད་པ།	༤༡༩
༡༡༠	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༤༢༡

རྣམས་གཉིས་པའི་མཆན་འགྲེལ།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

༡༡༡	མཆོམས་སྐྱར་བཤད་པ།	༡༣༩
༡༡༢	རྩ་བ་བཤད་པ།	༡༣༥
༡༡༣	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༡༣༦
༡༡༤	ཞར་ལ་ཐེག་གསུམ་བྱང་ངེས་སུ་འདོད་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༣༩
༡༡༥	འཁོར་བར་མཐའ་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༣༧
༡༡༦	བྱང་མེམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།	༡༣༧

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

༡༡༧	མཆོམས་སྐྱར་བཤད་པ།	༡༤༠
༡༡༨	རྩ་བ་བཤད་པ།	༡༤༠
༡༡༩	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་བྱའི་ལམ་བཤད་པ།	༡༤༡
༡༢༠	ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༤༧
༡༢༡	རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བཤད་པ།	༡༤༩
༡༢༢	རྩ་བ་བཤད་པ།	༡༤༩
༡༢༣	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༡༥༠

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

༡༢༤	རྣམ་བཞག་དེན་གྱི་བྱད་པར་ལས་བྱད་ཆོས་དངོས་བཤད་པ།	༡༥༣
༡༢༥	ཚིན་པ་ཚིང་བ།	༡༥༡
༡༢༦	དེའི་ལམ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་བཤད་པ།	༡༥༣
༡༢༧	དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།	༡༥༩

འདི་ཕྱིར་ཡན་ཡོན་ཆེ་བའི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

༡༣༩	བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་གྱིས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱི་འཇམས་སྤྱར་བཤད་པ།	༤༢༠
༡༣༩	སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་པ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	༤༢༠
༡༣༠	རྣམ་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༤༢༦
༡༣༡	རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	༤༢༧

སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།

༡༣༣	སྒྲིམ་ལམ་སྤྱི་འཇམས་སྤྱར་བཤད་པ།	༤༢༩
༡༣༣	སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚམས་སྤྱར་བཤད་པ།	༤༢༩
༡༣༤	རྩ་བ་བཤད་པ།	༤༣༤
༡༣༥	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༤༣༥

མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

༡༣༦	བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ལས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཚམས་སྤྱར་བ།	༤༣༦
༡༣༧	སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི་མཚམས་སྤྱར་བ།	༤༣༧
༡༣༨	མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚམས་སྤྱར་བཤད་པ།	༤༣༩
༡༣༩	རྩ་བ་བཤད་པ།	༤༣༩
༡༤༠	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༤༣༩

དེའི་ཡན་ཡོན་བརྗོད་བཀུར་བཞག་སྤྱད་པ་བཤད་པ།

༡༤༡	མཚམས་སྤྱར་བཤད་པ།	༤༣༩
༡༤༢	རྩ་བ་བཤད་པ།	༤༣༩
༡༤༣	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༤༣༩

བཞུ་བ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

༡༩༩	མཚམས་སྒྲུབ་བཤད་པ།	༩༧༧
༡༩༥	རྩ་བ་བཤད་པ།	༩༧༧
༡༩༦	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༩༧༩

རྒྱལ་ལུ་ཡི་རང་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

༡༩༧	མཚམས་སྒྲུབ་བཤད་པ།	༥༠༣
༡༩༨	རྩ་བ་བཤད་པ།	༥༠༣
༡༩༩	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༥༠༣

སྐུ་བ་པ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

༡༥༠	ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའི་མཚམས་སྒྲུབ་བཤད་པ།	༥༠༩
༡༥༡	སྐུ་བ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚམས་སྒྲུབ་བཤད་པ།	༥༠༩
༡༥༢	རྩ་བ་བཤད་པ།	༥༠༩
༡༥༣	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༥༠༥

རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

༡༥༤	རྒྱུ་ཁྲི་ཁྲུང་པར་བཤད་པ།	༥༠༧
༡༥༥	ཡུལ་གྱི་ཁྲུང་པར་བཤད་པ།	༥༠༧
༡༥༦	འབྲས་བྱེ་ཁྲུང་པར་བཤད་པ།	༥༡༣
༡༥༧	ངོ་ངོ་ཁྲུང་པར་ལས་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་ ཁྲུང་པར་དྲི་བས་མཚམས་སྒྲུབ་པ།	༥༡༩
༡༥༨	དེ་ཁྲུང་ལན་བཤད་པ།	༥༡༩
༡༥༩	སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་བ་པར་བསྐྱབ་པ།	༥༡༩

སྐབས་གསུམ་པའི་མཆན་འགྲེལ།
ཤེས་པས་སྤྱད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

༡༦༠	འགྲེལ་བཤོད་པས་མཆན་སྤྱར་པ།	༥༡༠
༡༦༡	ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་པ་ལས་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཆན་ལ་ཅ་བ་བཤད་པ།	༥༡༡
༡༦༢	འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་དངོས་བརྟན་སྤྱད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་གྱེད་བཤད་པ།	༥༡༢
༡༦༣	ཤུགས་བརྟན་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་དག་དང་བྲལ་བར་བརྟན་པ།	༥༡༣

འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

༡༦༤	ཉེ་རིང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཅོད་པ་འགོད་པ།	༥༡༥
༡༦༥	ཅོད་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ།	༥༡༦

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

༡༦༦	མཆན་སྤྱར་བཤད་པ།	༥༡༧
༡༦༧	ཅ་བ་བཤད་པ།	༥༡༧
༡༦༨	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༥༡༧

གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

༡༦༩	མཆན་སྤྱར་བཤད་པ།	༥༡༠
༡༧༠	ཅ་བ་བཤད་པ།	༥༡༠
༡༧༡	འགྲེལ་བ་བཤད་པ།	༥༡༡

གཞི་ཤེས་རྒྱུར་བ་བཤད་པ།

༡༧༢	རྒྱུར་བའི་དབྱེ་བའི་རྒྱུར་བརྟན་བཤད་གསུམ།	༥༡༥
-----	---	-----

སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

༡༥༣	སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་བརྟན་བཤད་གསུམ།	༥༩༡
-----	--	-----

མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

༡༥༤	སྒྲུབ་བ་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་མདོར་བརྟན་པ།	༥༩༣
༡༥༥	རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲི་བས་མཆམས་སྒྲུབ་བ།	༥༩༣
༡༥༦	ལན་གྱི་རྩ་བ་བཤད་པ།	༥༩༣
༡༥༧	ལན་གྱི་འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་དངོས་བརྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།	༥༩༥
༡༥༨	ཤུགས་བརྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།	༥༩༧
༡༥༩	སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།	༥༩༧
༡༦༠	མཁྱེན་གསུམ་མཐུག་རྟུན་བཤད་པ།	༥༩༩
༡༦༡	པར་བྱང་སྟོན་ཆོག	༥༩༩

༄༅། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཁྱད་
 རོན་གསལ་བའི་མཆན་འགྲེལ་ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་
 ཐར་འདོད་མུན་སེལ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་
 མཆན་འགྲེལ་བཞུགས་སོ།།

༄༅། །སྐལ་བཟང་འགྲོ་ལ་ཤེས་རྟུང་པར་ཕྱིན་གྱི། །
 གཞུང་རོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་སྤིང་པོ་མཆོག །
 རྟོན་མངོན་སྤྱོད་འདུང་ཐུག་ཡབ་སྐུ་ལ། །
 བྱང་ཁྱུང་བར་དུ་དད་པས་གཙུག་གིས་མཆོད། །

སྟོགས་མའི་རྒྱད་པ་དྲུངས་ནས་འབྱེན་པ་ཡི། །
 དང་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གོ་ཆས་རྒྱལ་སྐུ་ཀུན། །
 སྐྱེངས་ཤིང་རྒྱལ་ཀུན་བཞུགས་པའི་མེ་རྟོག་འཕྲོར། །
 མཉམ་མེད་བྱ་རམ་ཤིང་བས་ཉག་དུ་སྐྱོངས། །

དེ་ཡི་རྒྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་པོ་དང་། །
 དམར་སེར་ལི་ཁྲིའི་མདངས་འཛིན་ཡབ་ཡུམ་བྱང་། །
 དུས་ཀུན་སྤིང་གི་ཟེའུ་འབྱར་ལེགས་བཞུགས་ནས། །
 འཆད་ཚིད་ཚུམ་པའི་སྒོ་གྲོས་སྐྱང་བ་སྟོལ། །

ཆོས་མངོན་གཏེར་མཛོད་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་དང་། །

མདོ་རྒྱན་སྒྱུར་བའི་འགྲེལ་མཛད་གྲོལ་སྡེ་གཉིས། །

ཡུམ་ཀུན་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་མཛད་སེང་བཟང་ཞབས། །

ལའོ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་མཁས་རྣམས་ཕྱག་གི་ཡུལ། །

སྡོངས་འདིའི་མུན་སེལ་སྒོ་ལྡན་གེས་རབ་སོགས། །

གངས་ཅན་མཁས་དབང་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ། །

སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས། །

གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་ཚུལ་དན་པས་སྤྱི་ལོང་གཡོ། །

བདག་སྒོའི་པད་ཆལ་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ལོད། །

བཞད་པའི་དོ་རྩི་དྲི་བམ་མཆན་ཅན་ལ། །

མཆོག་ཏུ་བརྟུང་དེ་དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་དང་། །

གསེར་སྤང་རྣམ་བཤད་ཇི་བཞིན་འཆད་ཀྱིས་ཉོན། །

དེ་ལ་འདིར་མདོ་དང་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་གནད་དོན་ཆང་བར་སྟོན་པས་རྒྱ་འགྲེལ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བའི་དོན་མཆན་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ།

འགྲེལ་བའི་མཆན་དོན་བཤད་པ།

མཆན་གྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། **རྒྱ་གར་**ཞེས་པ་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་དེའི་འཕུལ་ཕྱིས། །ཀའང་གར་བསྐྱར་ཏེ་གྲོང་བྱེར་ཆེན་པོ་དུག་གནས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བད་བྱས་པ་གསེར་སྤང་ལྟར་རོ། །ཡུལ་དེའི་སྐད་ལ། ལེགས་སྒྱུར། ཟུར་ཆག་རང་

བཞིན་པ། བ་ཟ་བཞིའམ། ཉ་ཁྲིལ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་སྐད་དང་ལྔ་ལས། སྤྱི་
 ཏའི་སྐད་དུ། འདིའི་མིང་ལ་ཡ་ཉི་མ་མ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཡ་ལི་ཀླ་ར་རྒྱན།
 ན་མ་ཞེས་བྱ་བ། བ་རྩ་བྱ་ར་མི་ཏ་ཤེར་ཕྱིན། ཡུ་བ་དེ་ལ་མན་ངག་ བུ་སྟོ་བསྟན་བཅོས།
 བྱི་ཉི་འགྲེལ་བའོ། ཁོད་ནི། ཉ་ཁྲིལ་ལས། དེ་ལ་ཁོད་དང་ཁོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ། དབུས་
 གཙང་དང་ཁམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཟེར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་དེའི་སྐད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་
 རིལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་ཀྱི་ཡིན་པས་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས།
 ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི། ཡུམ་གྱི་ལུས་མངོས་ཀྱི་ཡིན་པས་
 རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཆོག་འགྲེལ། དཀར་འགྲེལ། དོན་
 འགྲེལ། བསྟུས་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ། མདོ་སྟོར་གྱི་འགྲེལ་བ། གོ་སླའི་འགྲེལ་བ། འགྲེལ་
 བཤད་དང་བརྒྱད་ལས། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་དོན་འགྲེལ་དང་། གསེར་སྦྱང་བས་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་དུ་བཞེད་པར་བྱ་ཁྲིལ་དང་། ཉ་ཁྲིལ་ཏུ་ཕྱི་མས་དཀར་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་
 གྱང་། རང་ལུགས་ཆོས་བཤེས་ལྟར་རོ། གཉིས་པ་ལ། བམ་གྲངས་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། བམ་པོ་ནི་ཤུ་ལྷག་བདུན་བརྒྱད་དང་། ལྔ་བརྒྱ་དང་། རྟོང་གི་སུམ་ཆ་
 དང་། སུམ་བརྒྱ་ལ་བྱས་པ་ནམས་ལས་འདི་ཐ་མ་ཡིན་ལ། ཤུ་ལྷག་ནི། ཆོགས་བཅད་
 ཀྱང་བཞེད་དང་། ལྷག་པ་ཆོག་བར་སོ་གཉིས་ལ་བྱས་སོ། གྲང་པོ་ནི་ལྔ་ཡོད་པས་དང་པོའོ།
 གཉིས་པ་འགྱུར་ཕྱག་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་
 འཆལ་ལོ། ཤུ་ཉ་སོགས་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་པལྟ་ལྟར་སངས་རྒྱས། ཞེས་འདྲེན་པ་
 དང་། རྟེན་སྟོན་གསུམ་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱག་ཏུ་བཀའ་བཅད་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་པ་དགག་
 རྒྱལ་གསེར་ཕྱིང་ལྟར་རོ། གསེར་ཕྱིང་ནི་ས་བཅད་སོགས་ཚོམ་ལུགས་ཕལ་ཆེར་ཉ་ཁྲིལ་
 ཡོད་ཀྱི་སུན་སེལ་ལ་བཞེན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕལ་ཆེར་བྱ་ཁྲིལ་ལུང་གི་རྟེ་མར་བཞེན་ལ། མཁས་
 གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོགས་དཀའི་སྒྲུང་བ་ནི་ཕལ་ཆེར་རྗེ་བརྩན་རེད་མདའ་པའི་ནམ་བཤད་ཉི་

མའི་འོད་ཟེར་ལ་བརྟེན་ནོ། །ནམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་ནི་ལོ་ཆེན་གྱི་ཡར་ཁྱེལ་སྐགས་རྒྱན་
འགྲེལ་ནམས་ལས་ལེགས་པའི་ཆ་བསྐྱུས་གིང་། གཙོ་བོ་ཤིང་བཙུན་འངས་པའི་དབྱངས་གྱི་
མན་ངག་ལ་བརྟེན་པས་དགེ་ལྡན་པའི་ཡིག་ཆ་ནམས་ཀྱང་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་འདིར་ཡང་
ས་བཅད་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

འགྲེལ་བའི་མཆོད་བཞེད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འདུག་པ་དང་། བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང་།
བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བཞེད་ཅིང་ཚུམ་པར་
དམ་བཅའ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཁེངས་སྐྱུངས་མིང་སྟོ་
བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཕྱག་འཆལ་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་
ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ། ཞེས་པས་ཉིང་དགོས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ནམ་ཡུམ་
དེའི་རྒྱན་ཆིག་ལེགས་བྱས་པ་ནི་ཆོགས་བཅད་ཅ་བ་བཞི་བ་ཆོག་བར་བརྒྱད་མར་ཉི་ཁྱེལ་
དུ་གསུངས་པས་གསེར་ཕྱིང་དུ་དེའོ། །དེ་དག་བཞེད་བྱ་དང་བཅས་པ་ནི་འདིའི་བཞེད་བྱ་
དང་། ཆོག་གསལ་ལྟར་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་ཤེར་འབྱུང་
ལྟར་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་པ་ཀྱན་གྱིས་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་
ལས། ཤིང་ལྟར་འདིས་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་ཅེ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་
དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་འཆད་པར། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ཞེས་
ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྒྱུར་ཞིང་། མཇུག་དུ། ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག །གཞན་
ལས་ནམ་གངས་མིང་གིས་དྲེ། །མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀྱན་ལའང་། དོན་བསྐྱུས་དེ་
ཅམ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་ཤིང་སྐད་བཤད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནམས་ཡུམ་
གསུམ་གས་བརྟན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡུམ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་

པར་འགྱུར་བར་ནི། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་དང་། དེའི་
 ཕྱིར་གྲུལ་ཕྱག་འཆལ། །ཞེས་མཆོད་བཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་གསུངས་ཤིང་འགྲེལ་བ་ཤུགས་
 ལ་བསྟན་དོ། །གསེར་སྒྲིང་བས་མངོན་ཏེ་གསུང་བརྒྱུད་ནི་ཡུམ་དེའི་རྒྱན་ཞེས་པ་དང་། མངོན་
 པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་པ་མི་འཐད་ཚུལ་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་རོ། །འགྲེལ་
 བའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བཤད་ནས། གཉིས་པ་ལ། ཕྱིའི་རྒྱན་སྒྲིབ་དཔོན་སྡེ་མའི་མན་
 ངག་ལྟན་ཚུལ་དང་། རང་གི་རྒྱན་བཅོད་དོན་ཏེ་གསུང་པའི་ཤེས་རབ་ལྟན་ཚུལ་དང་། དེས་
 ར་འགྲེལ་བ་ཚུལ་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལོ་ཆེན་གྱི་འཇམ་པའི་བཤད་པ་ནི། དེ་
 ཉིད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལས། ཁོ་པོའི་བཤད་པ་འདི་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་མ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་
 བ་ལ་བརྟན་ནས་རྟོག་པའི་དོན་བཅོད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མེད་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གསེར་
 སྒྲིང་བའི་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཅི་མངོན་ཏེ་གསུང་བརྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་
 བ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡིད་དམ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཡིད་ཅེས་སྟོན་པའི། ཞེས་པ་ལྟར་
 ལ། ཤེར་འབྱུང་གི་རྒྱབ་པའི་བཤད་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཤེར་འབྱུང་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཚུལ་མི་རིགས་ཏེ་སྟོན་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ལ་སྒྲིངས་པ་བརྒྱག་ཟིན་ལ་མ་བརྒྱག་
 ར་ཁྱོད་ཀྱང་བརྒྱག་མི་ནུས་ཞེས་པའི་ལན་དུ། རས། གཞི་ལམ་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་
 ཤིང་མངོན་ཏེ་གསུང་དང་སྦྱར་བས་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་དང་སྦྱར་
 བས་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྦྱར་བཞི་
 རྒྱས་པར་མ་བཤད་པས་མཏོགས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་ཞེན་པས་
 ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། འཕགས་པས་ཉི་མའི་ཅམ་དང་སྦྱར་བས་ཐེ་ཆོམ་དང་། བརྟན་པས་
 ཡུམ་དོན་ཆང་བར་མ་རྟོག་པས་སྒྲིངས་པའི་བྱི་མ་དང་ལྟན་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་
 ཕྱེང་ལས། འདིར་སྡེ་མའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ཏེ་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་འཇམ་
 པའི་བཤད་པ་བྱས་ཀྱང་། འོག་དུ་ཆོག་གསལ་ལ་ལས། རང་ཉིད་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་

གྱི་ལུགས་ལ་མཁུལ་པར་བསྟན་པ་སོགས་དང་། ཤེར་འབྱུང་གི་བཤད་པ་བཀོད་ནས་དགག་
 པ་མ་གནང་བས་གསུམ་ག་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་ལྔ་མའི་
 འགྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ཡོད་ཅིང་ཡུམ་ཀུན་གྱི་ཀུན་དུ་འགྲེལ་བས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིན་
 ཡང་མེད་པ་ལ། ཞེས་པ་ལྟར། རེད་མདའ་བ་དང་མཁུལ་གྱུ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསུངས་
 པར། འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་མ་རྟོག་པའི། ཞེས་པ་དང་ཡང་འགྲིག་པས་ཤེར་འབྱུང་གི་དེ་གཙོ་
 བོའོ། །དེ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི། བྱ་ཤིག་
 ལས། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས། འགྲོ་བའི་ཆགས་ལ་ཆགས་མེད་མཛད། །ཟེར་ཏེ་ཀུན་དུ་ལྷ་
 རིང་པོ་ཡིན་པས་མཆམས་སྒྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དུ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མཆམས་སྒྱུར་
 མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །དེས་ན་དགག་པའི་ཨ་མུང་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་ལ་ཆགས་པས་རང་
 དོན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་བྱི་མོ་ལ་ལུས་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའོ། །ཞེས་འགྲེལ་
 བར། ཉ་ཤིག་ལས། འོན་ཀྱང་ལྷ་རིང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་དུ་མ་ཡོད་པར་སྒྲུང་བས་སློབ་
 དཔོན་ཆོས་བཤེས་འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྟོགས་དགའི་སྒྲུང་བར། ཡང་ན་སྟོང་
 རེས་འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་རང་དོན་ལ་ཆགས་མེད་མཛད་པའི། ཞེས་རང་ལུགས་བྱས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་ཆགས་པ་ཕྱི་མ་ཆགས་པ་དངོས་སོ། །རྒྱ་བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་སྟོང་རེས་རྒྱུད་
 རྒྱུ་འགྲོ་བ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་དུ་རྟོགས་པར་ཆགས་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ་མཛད་
 ཅིང་བྱི་མོ་ལ་གསྒྱིན་པར་མཛད་པ་ཆོག་གསལ་སོགས་ལྟར་ས་གསུམ་པ་བརྟེན་པས་འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་ལུན་ཆོགས་གཞན་སྤྱད་བཞུགས་ལས་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱིས། །འཛིག་
 རྟེན་པའི་ལྟས་མི་བྱུང་བས་མི་ལམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་ལ་དགའ་ལྡན་དུ་མི་ལོ་ལྔ་བཅུར་
 ཤེར་མདོ་དང་བྱམས་ཆོས་ལྔ་སོགས་གསལ་ནས་ནི། །མདོན་རྟོགས་ཀུན་ཨ་བྱ་ཀ་རའི་
 ཟླ་འོད་དུ། བྱམས་པའི་བསྐྱུས་པའི་རེས་སུ་དུས་དེར་གནས་པ་ཉིད་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 མདོ་སྤེ་བསྐྱུས་རེས་གནས་དེར་བཅུ་མ་ཞེས་ཀུན་སྒྲུང་ལ་དགག་པ་བྱས་ཀྱང་། གསེར་ཕྱེང་

ལས། མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། རས། སྤུ་མ་ཁོ་ནར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་
 བཤད་དུ་ཡང་ཐོགས་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །ལོ་ནི་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན།
 ཞེས་པ་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྲངས་པ་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་མདོ་ན་མེད་ལ། དུས་འཁོར་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། ཕྱི་སྟོད་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་མཛོད་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ་དང་། མདོ་ན་པར་
 ཏོགས་པའི་རྒྱ་ནག་གྱི་ཆོག་ལེན་པར་བྱས་པ་ལས་མཛོད་པ་དང་བཞིར་ངེས་པར་བྱམས་པས་
 གསུངས་པ། རོ་བོ་ནི་དེ་ལོངས་ལྗོགས་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་བྲངས་གིང་། སྟོན་པ་
 འདས་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལོན་ནས་བརྒྱད་བརྒྱ་མ་ལོན་པའི་དུས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་
 རིགས་ལྟན་པར་དཀར་གྱིས་བརྩམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བའི། དང་པོ་ནི། དུས་འཁོར་
 རིག་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་མཛོད་མཛོད་ནས་འབྲུལ་བ་འདི་མི་བྱ། ཞེས་
 འདིར་གསུངས་པའི་མཛོད་ཀྱང་། མདོ་ན་པ་མཛོད་ཡིན་ནམ་གཞན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
 རན་ དབྱིག་གཉེན་སངས་རྒྱས་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་དུ་ཉེ་བ་ན་བྱོན་པར་བཤད་
 ཅིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་གཅིག་ན་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་
 དཔལ་གྲགས་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ན་པར་དཀར་བྱོན་པ་ཡིན་པས། འགྲེལ་ཆེན་འདི་
 བརྩམས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་གསུམ་ཅུ་མ་འདས་པ་ན་མདོ་ན་པ་མཛོད་བརྩམ་པ་ཡིན་དགོས་
 པས་དེ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ་འགྲེལ་བ་འདིར་འོང་བ་ཅི་ལྟར་རིགས། ཞེས་པ་ནས། བྱེ་
 བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདིར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སླ་
 མ་ཁ་ཅིག་འཆད་ལ། སླ་མ་ཁ་ཅིག་མདོ་ན་པ་མཛོད་ལ་འཆད་དོ། །ཞེས་སྤུ་མ་བྱེ་བྲག་
 བཤད་མཛོད་ལ་བྱས་པ་འཐད་ཕྱོགས་གནང་བའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས།
 མཉམ་པོ་ལ་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་བརྒྱུད་ནས་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པས། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པ་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྤར་གསུངས་ཀྱང་། ཐུན་མོང་པ་
 དང་མང་བ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་ན་ཕྱིས་གསུངས་ཞེས་བཤད་ན་ཆོག་གམ་དཔྱད། ལུང་

སྒྲིལ་གྱི་འཕྲུལ་མཐར། གཞུང་གཞན་དག་ལས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ། ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་། ཞེས་
གསུངས་ཀྱང་། ཐོགས་མེད་ཕྱོན་དུས་དགྲུ་བརྒྱ་ཡིན་པ་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་དགོངས་
འགྲེལ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེ་རང་ལུགས་བྱས་པ་དང་། དུས་འཁོར་ཉི་ཤེས་ཆེན་སྤར་བྲངས་པས་
འགྲུབ་པོ། **འབྲུག་བཙུགས་ཆེན་པོའི་**ནི་གསེར་སྒྲིང་བ་ལྟར་བུ་ཉི་ཤེས་ཉི་ཤེས་ཉི་ཤེས་དཀའི་
སྤར་བ་རྣམས་སུ་བྱུང་དང་། ཆོག་གསལ་དང་ཤེར་འབྲུང་ལྟར་གསེར་སྤར་རྣམ་བཤད་
ཉི་ཟེར་རྣམས་སུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་བྱས་ཤིང་། གསེར་སྤར་ལས། ཡང་ན་བཙུགས་བཙུགས་
དང་མདོ་མ་སྤར་ཡང་དེ་གཉིས་བཅོད་བྱ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ། ཞེས་པ་སྤར་མ་བྱུང་
གྱི་བཅོད་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་དགོངས་ཞེས་པའོ། **རྣམ་བཤད་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་མཛད།** ཆོག་
གསལ་ལས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཉི་ཤེས་ཁོ་ནའི་འགྲེལ་བ་མིན་པས།
གསེར་སྤར་དུ་བཙུག་གསུངས་པར་སྒྲིལ་དོན་རྣམས་མཆོར་བཤད་དོ། གཉིས་པ་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི། གང་གིས་ན། འགྲོ་བའི་དོན་མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱིག་
སྤོམ་དང་འབྲུ་བཅོད་གསུངས་པར་སྤོམ་པས་རྩ་ལག་སྤོམ་གཉིན་ཞེས་བྱ་སོགས་གསུངས་པ་མི་འབྲད་
པར་ཉི་ཤེས་གསུངས། **འགྲོ་བའི་དོན་མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་བཙུགས་ནས་འདོད་དོན་**
མཐོངས་པར་བྱེད་པས་རྩ་ལག་དབྱིག་གི་གཉིན། གྱིས་ཉི་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་གཉིས་སྤོམ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་རང་གི་མོས་པ་གཙོར་བྱེད་པས། **ཤེས་བྱ་ནང་གི་**བདག་ཉིད་ཡིན་
པ་ལ། **ཡང་དག་པར་བཏེན་ནས་**སྤར་མ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་རྣམ་རིག་པའི་
ལུགས་སུ་རྣམ་པར་དཀྲོལ་ལོ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། ཉི་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་སྒྲི་
སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཐོགས་མེད་
སྒྲི་མཆོད་ཀྱི་གཞུང་གི་སྒྲིས་ཟེན་ལ་རྣམ་རིག་ཙམ་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲི་རྗེ་བཞིན་པ་མིན་པའི་
བྲང་དོན་ནི་ཞེས། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ལ་དགག་པ་བྱས་ཤིང་། སྒྲིབ་
དཔོན་ཆོས་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ། རྒྱ་བས་འཇུག་

འགྲེལ་ལས། གནས་བདུན་ཆོས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་པ་པོ་དེ་ནམས་ཀྱང་
 སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡིན། ཞེས་པས་བཀག་ཀྱང་། ཟླ་བས་སྒྱུ་
 མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དམ་པའི་ཕར་ཕྱིན་ནམ་དེའི་དགོངས་དོན་སུན་འབྱེན་པ་མིན་ཏེ།
 དེ་ཡིན་ན་ཟླ་སྒྱུ་བ་དང་ཐོགས་མེད་སོགས་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཤད་པ་ནི། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་རང་ཉིད་བརྒྱད་སྒྲིང་དོན་བསྟུས་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པ་དང་།
 འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེར་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་ཀྱང་སྒྲིང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པས་དེ་འདྲིན་
 པ་ནང་འགལ་དང་། ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོད་བཟུང་དཀའ་ཡང་། དེ་
 དག་གི་གཞུང་ནས་བཤད་ཆོད་ནི། ཤེར་མདོའི་དོན་ནམ་རིག་ཅམ་དུ་བཀྲལ་ནས་དེ་དབུ་
 མའི་ལམ་དུ་འཆད་དེ། དཔེར་ན། མཆོལ་པས་སེམས་ཅམ་རྒྱན་དུ། དུམས་པ་ཐོགས་མེད་
 གྱིས་གསུངས་ཤིང་། ཟླ་སྒྱུ་བ་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡི། ཁོད་མ་ལུང་དང་ལྡན་པ་ཡི། བདེན་
 པ་གཉིས་འདིར་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་ནས། འོག་དུ་ཟླ་སྒྱུ་བ་གྱི་ཞལ་
 རྩ་ནས་གྱིས་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། འདིར་གང་ཅུང་ཟད་སྦྱེས་མེད་པ། ཅུང་ཟད་འགགས་
 པའང་ཡོད་མ་ཡིན། སྦྱེས་པ་དང་ནི་འགགས་པ་དག ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་འོ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། ཞེས་ནམ་རིག་ཅམ་དབུ་མར་འཛོག་པ་ལ་ཟླ་སྒྱུ་བ་ཐོགས་མེད་དགོངས་པ་
 གཅིག་པར་བཤད་པ། སྒྲིང་ཐུན་ལས། ཟླ་སྒྱུ་བ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལྟ་བུ་སེམས་ཅམ་
 དུ་མཐུན་པར་སེམས་ཅམ་རྒྱན་དུ་བཤད་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། འདི་ལ་གསེར་ཕྱིང་དུ།
 དབུ་མ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཞེས་པ་འདིའི་མཆན་ལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དབུ་མའི་
 ལམ་གྱུ་བ་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ནང་གི་ཆོགས་བཅད་ནམས་རྩ་བ་དང་། ལྷག་
 པ་ནམས་འགྲེལ་བ་ལྟ་བུར་བྱས་པས་ཡིན་སྟུང་མོ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ཟླ་
 ཟླ་བ་གྱི་ཞལ་རྩ་ནས་ཀྱང་། ནས། འབྱུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤད་པ། ནམ་པར་ཤེས་སུ་
 ཡང་དག་འདུ། ཡེ་ཤེས་གྱིས་ནི་དེ་བྲལ་ན། ཤེས་པར་ནམ་བདུགས་ཅིས་མ་ཡིན། ཞེས་

བྱ་བས་འདི་ཐམས་ཅད་གསུངས་ཏེ། ཞེས། སྤར་གྱི་ཆོགས་བཅད་དང་གཉིས་ཀ་དགྲུས་གཅིག་ཏུ་བྲངས་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པར་བཤད་པ། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་དུ་གཉིས་ཀ་རྒྱན་གཅིག་ཏུ་བྲངས་པ་ལ་འབྲུལ་གྱི། སྤར་མ་ལང་གསེགས་དང་ཕྱི་མ་རིགས་པ་དུག་རུ་པའི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེས་ནམ་རིག་ཅམ་དབུ་མར་བཤད་པ་བཞིན་ཞེས་པ་གསེར་ཕྱང་གི་དོན་ནོ། ཉི་ཟེར་ལས། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་མཁུན་གསུམ་ལས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་བཤད་པ་མ་མཛད་པར་གྲགས་ལ། དབྱེག་གཉེན་གྱིས་ཇོགས་པར་བཤད་པོ། ཞེས་སྤར་མ་དང་སྒྲོས་སྤང་བྱས་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མ་ལྷན་པའི་ཁྲུངས་སོ། །གསུམ་པ་འཕགས་པས་སྤྱེ་ཚུལ་ནི། སྤར་གཉིས་སྤུ་མ་ཟད། འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུས་པས་འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་ལས་གྲོལ་བས་ནམ་གྲོལ་སྤེ་ཞེས་ངག་དབང་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་། །སྒྲོབ་དཔོན་སྤར་གཉིས་པོ། དེས་འགྲེལ་བ་བྱས་པ་ནམ་རིག་ཅམ་གྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་རམ། དབྱེག་གཉེན་གྱིས་ནམ་རིག་ལ་ཞེན་པ་མ་སྤངས་ཤིང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་འདུལ་སྤྱེར་བྱས་པས་ཡུམ་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས། །ཡུམ་དང་བཞུན་བཅས་ཀྱི་དོན་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི། དབུ་མར་གནས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་སམ། གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒྲོས་སྤྱེ་ནང་གི་སྤྱེ་གས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ནི་ཁྱི་དང་སྤར་བའི་འགྲེལ་བར་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ནམ་པར་སྤྱེ། །བས་སྤར་གཉིས་དང་མི་སྒྲོས་ལ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྤར་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་སྤྱི་འདི་དང་མཐུན་པར་ནམ་ངག་དབང་ལས་གསུངས་སོ། །བཞི་བ་བཙུན་པས་ནམ་བཤད་བྱས་ཚུལ་ནི། དུས་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་སྤྱེ་བ། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བཙུན་པ་ནམ་གྲོལ་སྤེ། ཞེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར། དད་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པ་ཡིས། ཇི་ལྟར་ན། གསེར་ཕྱང་ལས། བཞུན་བཅས་

རྒྱུ་གྱི་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་མ་རྟོན་པར་ཞེས་པ་ནི་ཉི་ཤེས་ལྟར་ཡིན་ལ། ཚིག་གསལ་ལས།
 གྲུབ་པའི་མཐའ་རབ་འབྱམས་ལ་མ་འདྲིས་པར་རོ། །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་རབ་འབྱམས་མ་རྟོན་
 པ་དང་། གསེར་གླིང་བས། རྒྱུ་མཇད་པ་པོ་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་པའམ། ཡང་ན་
 མཇོན་པའི་སྤྲོ་སྤྲོད་སོགས་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟོན་པར་བཤད་པ་གཉིས་སྐབས་དང་
 མི་མཐུན་ལ། བོད་སྤྲུལ་འགས་དགོས་འབྲེལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱོར་ལམ་
 རྒྱས་བཤད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚིག་མ་རྟོན་པར་ཉི་ཤེས་ལེ་མང་དང་མཐུན་པར་བཤད་དེ། ལེ་
 མང་ན་མདོ་མེད་པ་ནམས་རྒྱུ་གྱི་ཚིག་མིན་སྟུང་ནས་དོར་ཟེར་བ་མི་འཐད་ཚུ་ལ། གསེར་
 བྲེང་དུ་འགའ་ཞིག་ལ་སོགས་སྒྲ་སྒྲུར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གཞུང་མང་བ་སྤང་བྱེར་ཡིན་
 པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་ལུགས་ནི། ནམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་རྒྱས་འབྲེང་
 བསྟུས་པ་མཐའ་དག་གིས་མཇོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཆང་བར་སྟོན་པ་མ་རྟོན་
 པར་རང་གིས་ངེ་ལྟར་རྟོན་པ་དང་རྟོན་སུ་མཐུན་པར་ཉི་ཤེས་འབའ་ཞིག་དང་སྒྲུར་ནས་བྱས་
 སོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡུམ་གསུམ་
 པོ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུ་མ་རྟོན་པར་ཉི་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཏེ་འོ། །ཞེས་སྤྲུལ་ལྟར་ན།
 བསྟན་བཅོས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲེང་བསྟུས་པ་མཐའ་དག་གི་མཇོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཆང་བར་སྟོན་
 པ་མ་རྟོན་པར། །རང་གིས་ཉི་ཤེས་ཁོ་ན་དང་སྒྲུར་ཚུལ་རྟོན་པ་དང་རྟོན་སུ་མཐུན་པར་
 ཉི་ཤེས་རིམ་རིམ་བཤད་ནམ་འགྲེལ་བྱས་སོ། །མཁས་གྲུབ་རྟོགས་དཀའ། རང་གི་སྒྲོ་གྲོས་
 འཕེལ་བ་དང་རྟོན་སུ་མཐུན་པའི་བྱེར་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས། རང་དང་རྟོན་མཐུན།
 ཞེས་པ་ཉི་སྤང་དང་སྦྱོས་སྦྱོང་དུ་བྱས་སོ། །གསེར་བྲེང་དུ། ད་ལྟའི་ཉི་ཤེས་ནམ་འགྲེལ་ཟེར་
 བ་འདི་འཕགས་པའི་སྒྲོ་བ་མ་བཅུན་གྲོལ་གྱི་ཡིན་མིན་བརྟགས་གསུངས་ཀྱང་། ཡིན་པ་འདྲ་
 རྟེན་སྤྲུལ་བོད་སྤྲུལ་མ་རྟོན་པའི་དོན་བཤད་པ་འགོག་སྐབས་འདི་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་
 གནང་བའི་བྱེར། དེས་ན་རྒྱུ་སྤྲུལ་དུ་དངས་པ་ནམས་ད་ལྟའི་གཞུང་ལ་ཆད་པར་མཇོན་ནོ། །

ནང་གི་དོན་རྟོགས་ཤེས་རབ་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ཚུལ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས།
 སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཁས་པ་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་ནི་སྤང་བར་བྱས་པ་སྟེ་རྟོན་ཅིང་། འགའ་
 ཞིག་ཁོ་ན་སྟེ་དབྱིག་གཉིན་དང་བཙུན་པ་དང་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས། ཐོགས་མེད་རྣམས་
 གྱིས་མ་རྟོན་པའི་ཡུམ་དང་རྒྱན་གྱི་དོན་དེའོ། །ཞེས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལྟར་ཉེས་བཤད་
 པ་ཡིན་ལ། གསེར་སྤྱིང་བ་དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། སྤར་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་
 པ་སྤྲུལ་བཞིས་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་། །གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྤྱུ་མཆེད་
 གཉིས་དང་གྲོལ་སྟེ་གཉིས་སོགས། འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་མ་དོན་དེ་ལྟར་བཞིན་དུ་མ་རྟོན་པའི།
 བརྟན་བཅོས་ཡུམ། རྒྱས་འབྱེང་བསྐྱས་པ་མཐའ་དག་འདི་སྟོང་པོའི་དོན་དབུ་མའི་ལམ་
 མཐར་ཐུག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཆང་བར་སྟོན་ཞིང་དེ་ཉིད་རྒྱན་གྱིས་རྟོགས་
 པར་འགྲེལ་བ་དེ་ལྟར། །བདག་གིས་རྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡ་མཚན་ནོ། །ཞེས་རང་
 ཉིད་སྐལ་བ་བཟང་ཞིང་ཤེས་རབ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་བརྟན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།
 འདིས་འགྲེལ་བ་སྤྲུལ་རྣམས་དང་རྫོས་པའི་རྫོན་སྤངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས། མ་རྟོན་པ་ལ་ཡུམ་མཐའ་དག་གི་རྒྱན་དང་། ཡུམ་དོན་དབུ་མར་གནས་པ་བཞག་
 ན་ལེགས་སོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་བ་ཚུལ་རིགས་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེས་ན་འགྲེལ་བ་ཚུལ་རིགས་པ་ལ། སྤར་བཤད་པའི་མཁས་པ་བཞི་པོ་
 དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོན་པས་ཤིན་ཏུ་རྟོན་དཀའ་བ། །ཟབ་མོའི་ལམ་སྤར་བཤད་པའི་
 མངོན་རྟོགས་དང་སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར། །ཉི་མེས་དབང་གིས། ཤེར་འབྱུང་

གི་བསྐྱུས་དོན་ལས། མེད་བཟང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ། ནས། སྤྱོད་སྤྱོད་ཏེ། མཐའ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པས་དེས་སྤྱོད་
བསལ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡང་བཤད་
དོད། །ཞེས་པ་ལྟར། **སངས་རྒྱུ་བྱམས་པས་ཆེ་ལམ་དུ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་**
པའི་དབང་གིས་རྟེན་པས་ན་གཞུང་འདི་ལ་ནི། །གཟུར་གནས་མཁས་པ་**ནམས་ཀྱིས་**
ཉན་བཤད་གྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། །ཏེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་དེ་ཙམ་པས་བྱི་ནང་
གི་རྒྱུ་མ་ལུས་པ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་བ་འདི་བཞིས་དམ་བཅའ་དང་། སྤར་མ་
ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱེད་བཞུག་ཏོ། །གསུམ་པ་ཁེངས་སྤྱངས་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཐུས་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་དོན་**ནམ་པ་ཀུན་**
དུ་སེང་བཟང་བདག་གི་ནི། །སྤོས་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཡང་ཞེས་ཁེངས་སྤྱངས་མངོན་ནས།
འགྲེལ་བཅོམ་པ་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནམ་མཁུན་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་སྤོས་ཀྱི་བཤོད་**ནམས་**
དག །སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཙམ་པའི་དགོས་པ། རང་ཉིད་བག་ཆགས་བཞག་
ཅིང་། བརྗེད་བྱང་དུ་བྱ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཞན་ལ། **ཤན་གདགས་**
འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་སོ། ཞེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ། ཤན་རྒྱུ་མཚན་བཞུག་ཏོ། །གསེར་ཕྱང་
ལས། འདི་དང་སྤར་མའི་ཀྱང་བ་ཐ་མ་ལ་འགྲེལ་བྱེད་གཉིས་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་
དགོངས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་པས་ཀྱང་བ་ཐ་མ་ནི། ཆོགས་གསལ་ལས། ཡུམ་འདི་རྟེན་པ་
ནི་སངས་རྒྱུ་བྱི་མཐུ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལ་བྱས་པ་ཤེས་པའི་མཆོད་པ་བྱ་བར་རིགས་པས་
ནོ། མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། ཞེས་སྤོས་ཏེ་ཞེས་སངས་རྒྱུ་ལ་མཆོད་
པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་དབྱེ་རིགས་པ་དང་། རྟོགས་དཀར། མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་
རིགས། །བདག་ཀྱང་འགྲོ་བའི་དོན་བསྐྱུབ་པར་དམ་བཅས་པ་ཡོད་པས་བདག་གིས་ནམ་
པར་བྱེ་བ་དང་དེ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་པར་བྱེ་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་བདག་གིས་

ཕྱེ་བ་དང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཕྱེ་བ་ལ་འགལ་སྡོད་བྱས་པ་དང་། འདི་དང་། ཞེས་པ་
བསོད་ནམས་དག་བསྐྱབ་དང་མཐུན་ཕྱིར། ཞེས་པ། ཆོག་གསལ་ལས། བསོད་ནམས་
དག་བསྐྱབ་དང་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པའི་ལན་དུ་མཆོད་པ་སྟེ། མཐུན་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་མཆོད་
པའི་ཐབས་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པའོ། ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀར།
རབ་དུ་བྱེད་པ་ནམ་པར་བཤད་པ་ལས། བསོད་ནམས་སྐྱེད་པ་ལ་གྱུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ཞེས། གཉིས་ཀས་རང་གི་བསོད་ནམས་བསྐྱབ་པ་ཅམ་ལ་བྱས་པ་དགོངས་པ་མིན་
ཞེས་པའོ། །

མཆོམས་སྐྱར་གྱི་གྲངས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ།

གསེར་ཕྱང་ལས་རྫོང་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆོན་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱང་འགྱུར་
ཕྱག་གཉིས། བརྫོང་བྱ་དེ་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ། རྩམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཙམ་བྱ་གཞུང་
གི་རང་བཞིན། རྩམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འགྲེལ་བ་རྩམ་པ་ལ་འཇུག་
པ་དང་། རྩ་བ་རྩམ་པ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་བྱས་པའི་དང་པོ་འདྲ་ལ། གཉིས་པ་ལ། གདུལ་
བྱ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྫོང་། རྟོགས་ལྡན་བསྐྱན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་
ལག་དགོས་འབྲེལ། གཉིས་བྱས་པ་ནི་ཉ་དཔོན་ལྟར་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ལ། ནམ་བཤད་རིགས་པར། མདོ་དོན་སྐྱ་བ་དག་གིས་ནི། ཞེས་སོགས་དངས་
ནས་རྒྱན་གྱིས་མདོ་དོན་བཤད་ཐབས་ལས་འཆད་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བས་རྒྱན་གྱི་དོན་བཀྲལ་
ཚུལ་གྱི་སྤྱི་ཆེངས་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལ་བརྟེན་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་རྒྱན་
གྱི་ལྷགས་བསྐྱན་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་བརྒྱ་དང་གསུམ་བྱས་པ། བུ་རྟེན་ལས། དེ་ཡང་མཆོམས་
སྐྱར་ཐོབ་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། ཞེས་དོན་ཐོབ་ཡིན་པར་གསུངས་པས།
གསེར་ཕྱང་དུ་སྐྱ་མ་འགྲེལ་བའི་ཆོག་ཟིན་ཡིན་ན། སྐབས་དང་པོ་ལ་གྲངས་མང་བ་དང་།

བཞི་བ་བརྒྱད་པ་གཉིས་ལ་གྲངས་ཉུང་བའི་སྟོན་དང་། འོན་ཅོག་ཡིན་ན། སྐབས་དང་པོ་
 གཉིས་པ་བཞི་པ་གསུམ་ལ་གྲངས་ཉུང་བའི་སྟོན་བཅོད་ནས་པརྟེན་ས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
 པའི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་གསེར་ཕྱང་ལས་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྷ་ཞེས་
 པ་འོག་ཏུ་སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པའི་མཆམས་སྟུར་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆམས་སྟུར་
 སོ་སོར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་རྟོག་པ་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་མཆམས་སྟུར་དུ་བྱས་པ་སོགས་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འདིར་ཅ་
 ཆོག་རང་རང་གི་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་ནམས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ཤིང་། རྟོག་པ་རྒྱས་བཤད་
 ཀྱི་དེ་ནི་རྒྱན་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་མཆམས་སྟུར་མིན་པས་མ་བགྲངས་སོ། །སོ་སོར་བགྲང་
 ན་སྐབས་དང་པོ་ལ་འགྲེལ་བའི་ཆོག་གི་ཟེན་པ་ཉེར་བདུན་ནམ་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཞིན་གཞན་
 ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མཆོད་བཅོད་ཀྱི་མཆམས་སྟུར་བཤད་པ།

ནམ་བཤད་སོགས་པལ་ཆེར་ལས། འདི་ནས་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་བྱས་པ་ནི།
 འགྲེལ་བས་རྒྱན་གྱི་དོན་བཀྲལ་ཚུལ་ཡིན་པས་ལྷ་མ་དང་མི་འགའ་ལོ། །དེས་ན། གཉིས་
 པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་བཅོད་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་ཕྱེ་སྟེ་
 བཤད་པ་དང་། བསྟུས་དོན་གཞན་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྟུར་བ་
 དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་གང་ཟག་གང་གིས་སྟག་འཆལ་ན། སོ་སྟེའི་
 ས་ལས་རིང་དུ་སྤང་བས་འཕགས་པ། བྱམས་པ་འདུག་པའི་མདོ་ལས། རྗེ་བཙུན་འདི་
 སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གདུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོངས་བདུན་པར་གྱུར་བ་ན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་བསྟོམ། གཞན་ལའང་དེའི་ཐབས་སྟོན། ཞེས་པ་ནས། སངས་
 རྒྱས་དེས་ལྟའི་བྱ་དགེ་སྦྱོང་འདི་སྟུང་པ་སྟུང་པ་ན་འང་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་པ་ན་འང་བྱམས་

པ་ཞེས་པ་ལྟར་སློབ་མི་སློབ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པའི་མིང་ཐོབ་པའམ། དང་སྤྱིང་ཡེ་ཤེས་
 འོད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་བ་ན་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་དབང་དུ། བདག་སངས་རྒྱས་པའི་
 ཆོ་ཡང་མིང་བྱམས་པ་ཞེས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་སློན་ལམ་བཏབ་པས་བྱམས་པ་ཞེས་པས་
 སོ། །དེའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། བྱམས་པ་རང་
 ཉིད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་རྒྱུད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་དུ་རྫོག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་
 ནམས་བྱ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འདུག་པའི་ཐོག་མར་སྐྱབས་གནས་ལ་མཆོད་པར་བཞེད་པས་
 སོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་རང་ཉིད་དམ་པར་ཤེས་ནས་རང་གི་བརྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འདུག་
 པའོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། གསེར་ཕྱང་ལྟར་ན། དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་
 དུ་མཆོད་བཞེད་གསུངས་པའམ། ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་དཀའ་ལྟར་ན། ཡུམ་ལ་ཞུགས་
 པའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་ཉི་མའི་སྒྲིབ་བ་དང་མ་འདྲེས་པས་སྐྱོ་སྐྱོ་རང་སྤྱོད་སྤྱི་འཕགས་
 པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པའི་ན་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 ཏེ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གསེར་
 ཕྱང་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཞེས་པ་ལྟར། རང་གི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ཡུམ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རབ་དུ་དང་བ་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
 ཐུག་གི་ཡེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཤིང་
 རྟོག་ཆས་སྤྱེ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དེས་པར་བརྒྱུད་ནས། དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོད་བཞེད་
 བྱས་པའམ། དང་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་དགོངས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་ག་ཕན་ཞེས་པ་བཅོམ་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པས་དང་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཙཱ་མོ་ལས། ཉོན་མོངས་ལས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེས། ཉོན་
 མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་དེ་བཞིན། །གང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་བཅོམ། །དེ་འདྲིར་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་བཤད། །ཅེས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་གསུམ་མམ་སྤྱིབ་གཉིས་བཅོམ་པ་

དང་ལྡན་པའམ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤྱི་ལོ་༧་ལས། དབང་ཕྱག་དང་ནི་
གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། །བཙོན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་སྟེ། །དུག་པོ་ནམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཚེས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་དབང་ཕྱག །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཆན་
དཔེས་བརྒྱན་པས་གཟུགས་བཟང་། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེར་སྒྲ་མེད་པར་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱན་བརྟན་པས་དཔལ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱག་དོག་མེད་པས་སྒྲན་པར་གྲགས་པ། སེར་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱན་མཁུག་པས་ཡེ་ཤེས། བྱ་བྱབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དུས་ཀྱན་
དུ་བཙོན་པ་སྟེ། སྐལ་བ་དུག་དང་ལྡན་པས་སྐལ་ལྡན་ནམ་བཙོན་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་སྐད་
དོད་ལ་མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲ་གཞན་ལས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བསྒྲན་པར་སྒྲ་སྒྲུར་བམ་གཉིས་
སུ་བཤད་པ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་སུ། ག་བྱིངས་བྱས་ནས་ཏེ་བསྒྲན་
པས། ག་ཏེ་སོང་བ་ལ་འཇུག་པས་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ། གང་ལས་སོང་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པར་བཤད་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟར་དང་། འཕགས་བཞི་འམ་སངས་རྒྱུ་
གྱི་ཡུམ་བྱེད་པས་མ་སྟེ། **བཙོན་ལྡན་འདས་མ་གསེར་གླིང་བ་སོགས་ལྟར་ན་སྟོབས་བཙུ་**
སོགས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ནམ། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་ཉེར་ཁྱིམ་བྱིད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེ་ལམ་སོ་སོ་ལ་སྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་པས་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་སྒྲོས་གངས་
དཔག་དུ་མེད་པའི་སྤྱུ་བཞིའི་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་འབྱུང་གནས་ལ་སྟེ་ངེས་ལེགས་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིས་ཆེད་དུ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིག་དུ་
མེད་པའི་རབ་དུ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཆོམ་། **རེ་ཤིག་སྟེ་གོ་རིམ་**
བསྒྲན་བཙོན་ཚུམ་པ་ལ་མཆོད་བཞེད་དགོས་དོན་བསྐྱུས་དོན་སོགས་བྱ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
དང་པོར་རོ། །གང་ལ་ན། སྤྱུ་བཞིའི་ཡུམ་ལའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། ཉེར་ཁྱིམ་བྱིད་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞེན་དུ་བཞེད་པ་སྟེན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྟོ

ནས་ཕྱག་འཆལ་བའོ། །གསེར་གླིང་བས། དེ་ལ་རབ་རྟུ་དང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱས་
 པ་འདི་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། བདག་ཉིད་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་
 རྟུ་སྟོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་ཞེས་སོགས།
 རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་དང་མ་སྦྱར་བར་དད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 རྟུ་སྦྱར་ནས། དད་པ་སྦྱེས་ཅམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དམ་པ་དང་དགེ་བཅུའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག།
 ཅེས་དམ་པ་དང་སྦྱོད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དགོངས་པ་མིན་པ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པར་སྦྱར་
 བས་ཤེས་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་རྟུ་དང་བཞི། ཞེས་པའི་
 དོན་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་རབ་རྟུ་དང་བ་ཞེས་བཞག །དང་བཞི་སེམས་ལས་བྱང་བ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པས་ཡུམ་ལ་དང་བར་མི་བཞག་སྟེ། དང་
 བཞི་ཡུལ་གཞན་ལ་དང་བའི་སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུམ་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་
 བ་ལ་རབ་རྟུ་དང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུམ་རང་ཉིད་
 རྟོགས་ནས་དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་དེའི་བཟུང་བའི་ཡུམ་ལ་དང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་
 དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་གང་ལ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་རབ་འབྱམས་ཆད་མེད་པ་རང་གིས་རིག་པ་དེ་སྦྱེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྒྲ་ཆུ་ལ་བོད་སྒྲ་མ་འགོག་
 སྐབས། གསེར་ཕྱིང་ལས། རྣམ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་བཟུང་ནས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
 སོ་ཞེས་སྟེལ་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དད་པ་རྒྱུ་གཙོ་
 བོར་བཟུང་ནས་མཆོད་བཅོམ་འདི་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཁོ་རང་
 གི་འགྲེལ་ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་ན་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེར་ཕྱིན་

ལ་རབ་ཏུ་དང་བ། ཞེས་པ་ལྟར། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དང་
བ་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱང་ལྟར་རོ། །གསེར་ཕྱང་ལས་མཆོད་བཟོད་བཤད་
ཐབས་ལཱའི་མཆོམས་འབྱེད་ཚུལ་པལ་ཆར་ལོ་ཆེན་གྱི་ཉིག་ཚུང་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་ཉིད།
ནས། ཆེད་དུའི་བར་དགོས་དོན། ཡུམ་ལ། ནས། དུག་འཆལ་བར་བསྐྱས་དོན་དུ་གསུངས་
པ་ནི། དེ་གཉིས་དང་བཟོད་བྱ་མཐུན་པས་ཡིན་གྱི། སྤྲ་མ་དགོས་པའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་
སྐྱར་བ་དང་། ཕྱི་མ་གང་གི་སྒོ་ནས་དུག་འཆལ་ཚུལ་ལ་བྱས་ནས་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་གཞུང་
དུ་གསེར་འཕྱང་རང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱས་དོན་དུ་འཛོག་པ་ཚུ་མ་པ་པོས་
དེར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་གཉིས། བསྟོད་པ་དང་། དུག་འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཁུན་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་བྱེད་པས་བསྟོད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱར་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་བརྒྱད་པའི་
སྒྲ་མ་སོགས་དང་། བསྟོད་ཚུལ་ཡང་སྤངས་ཤོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡུམ་གསུམ་ལ་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་
ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པ་ནི། གོལ་བ་དོན་གཉེར་ནམས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་གསུམ་གང་དུ་བཟོད་པའི་
རྩ་བ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཟོད་བྱར་གོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། དེ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་ཚུལ་ནི། ནམ་བཞག་གི་དྲན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་སྤྱག་ཀུན་
རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཚོལ་བ་ནམས། ཐབས་གང་གིས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་ཤོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། འབྲས་བུའམ་བཞེད་དོན། སྤྱག་
ཀུན་རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེར་བྱིད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་དང་། །དེའི་གཞི་

ཤེས་ཐོག་ཆེན་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཉེར་ཞིར་འབྲིད་པ་དེས་གདུལ་བྱ་གཞན་འབྲིད་
 པའམ་གཞི་ཤེས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་ནི། རྟེན་
 འགྲོ་བ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུང་སེམས་རྣམས།
 ཐབས་ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། འབྲས་
 བུ་སྐད་ཅིག་གི་འམ་རྒྱུན་གྱིས་འཇིག་པ་ལ་བརྟེན་པས་འཇིག་རྟེན་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་
 པར་མཛད་པ་གང་། །ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པ་ནི། འདིར་
 ཐབས་སྟོན་དུ་གསུངས་པ་ཆོག་གི་སྤྲེལ་སྦྱར་གྱིས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གང་ཞེས་པའི་སྦྱི་སྦྱ་རྣམ་
 མཁྱེན་ལ་གོ་ཚུལ། མཁྱེན་པ་གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་པའི་ལྷག་མར་གྱུར་བ་དང་། ཡང་
 དག་ལྡན་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་བྱགས་ཀྱིས་དང་། རྟེན་བྱུང་པར་བ་བྱབ་པའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་
 བ་གསུམ་གྱིས་གོ་བས། ཐབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་
 དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས། རྟེན་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས། འབྲས་
 བུ་བཅོད་བྱའི་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ཇོད་བྱེད་སྐྱ་ཆོག་མ་པ་འདི་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་
 པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་ཉན་ཐོས་དང་
 རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་ཆོག་སངས་དང་བཅས་པ་སྟེ་
 དེ་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་
 ཞེས་པས། ཉན་རང་བྱང་སེམས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲ་མ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྒྲ་
 མ་ཡིན་ཞིང་། ཡུམ་འདི་དེས་ཡུམ་མམ་སྒྲ་མ་ཡིན་པས་གསུམ་གའི་ཡུམ་དུ་བསྟན་པར་
 དག་ལྡན་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཕུག་འཆལ། །བ་སྟེ་གུས་པས་འདུད་
 པའོ། །ས་བཅད་འདི་ལོ་ཆེན་ལྟར་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་ལ། གསེར་ཕྱེད་དང་རྟོགས་དགའི་
 སྒྲ་བར། དེ་ལ་ཞེས་པས་ཕུག་འཆལ་བའི་ཡུལ་དང་། དེ་སྤྱིའི་ཡུམ་ཡིན་པ་རྟེན་བ་བཞི་
 བ་དང་། ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དེ་དག་གི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་ནས་ཡིན་པར་རྟེན་བ་དང་།

པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པར་བྱས་པ་དོན་འདྲོ། །འདིར་གསེར་ཕྱང་ལས་མཁུན་གསུམ་གྱིས་
མངོན་ཏྲོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པར་གསུངས་པ། འདིར་བསྟན་པའི་
ནན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
དེས་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པ། ཉི་ལྔ་དགེ་དགོངས་པ་སྤྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཅོད་པར་འདོད་ནས་
ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། དེ་མཁུན་པའི་དགོངས་པར་བསྟན་སྐབས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་བརྒྱད་
མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་པ་འདི་ཙམ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཀྱང་བཀྲལ་ལ། ཞེས་འཕགས་སེང་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དངས་སྐབས་མངོན་ཏྲོགས་
བརྒྱད་འདིའི་ཡུམ་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་དོན་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་དོན། གསེར་ཕྱང་ལས་གྲིལ་བའི་དག་ལྟན་ལྟར། རང་རྒྱད་ལྟན་གྱི་
གང་ཟག་གི་ཉིར་ཁྱིར་འབྲིད་པ་སོགས་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གང་རུང་སྒྲུབ་པས་ཕན་འདོགས་
པའམ་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡུམ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་བོ་སྤར་
མ་སྒྲེས་པ་སྒྲེད་བྱེད་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་བོ་འམ་དེའི་རྒྱན་སྒྲེས་ཟེན་གནས་པར་བྱེད་པའི་
གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་གསུམ་ག་བྱེད་པས་ཡུམ་སྤྲས་ལ་དུས་མཉམ་པས་བྱབ་པར་གསུངས་ནས།
འབྲེལ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་སྤྲས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་ནམ་པར་བཞག་འཛོག་དུ་འདོད་པ་
དང་། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་དང་གསོ་པའི་ཡུམ་སྤྲས་ནི་དུས་མཉམ་པ་དང་།
སྒྲེད་པའི་ཡུམ་སྤྲས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་བཀག་གོ། །དེ་ཉིད་ལས། ནམ་མཁུན་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསོ་བའི་ཡུམ་ཙམ་དུ་རུང་ཡང་དེ་མ་
སྒྲེས་པ་སྒྲེད་པའི་ཡུམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་པ་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་སྒྲེད་བྱེད་མིན་
པ་ལ་དགོངས་གྱི། ནམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱད་ལྟན་གྱི་རྒྱད་ལ་རང་སྐད་

ཅིག་གཉིས་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་བཤད་ལས། མཁུན་པ་སྐྱེས་པ་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ཅིང་། ནས། ཡུམ་དང་སྐུ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། ཡིག་ཆ་གཞན་མང་པོས་སྐྱེ་བར་བཞེད་ཀྱང་། མཁུན་པ་སྐྱེས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐུ་སྐྱེད་ལ་འཕགས་པ་ཕྱི་མའི་རྟོགས་པ་ནམ་གྲོལ་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པས། ཡུམ་སྐུ་སྐྱེད་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྐུ་སྐྱེད་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་ཏེ། གོང་དུ་རྟོག་ཐབས་གཉིས་གཉིས་བྱས་པ་སྐུ་སྐྱེད་ལ་ཡུམ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁུན་གང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་སོ། །ཞེས་ཅུ་འགྲེལ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཡུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྐྱང་དུ། རྒྱ་འབྲས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། སངས་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པ་མའི་བྱུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནམས་ནི། དེའི་འཕྲིན་ལས་ལས་བྱང་བའི་འཕགས་བཞི་ཕྱི་མ་ནམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་ཡུམ་སྐུ་སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་དང་། སྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་བའི་བསྐྱེད་བྱེད་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རང་ལུགས་མིན་ནམ་དཔུང་། ཉི་སྐྱང་ལས། ཞེས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་བཤད་པ་འདི་སྐྱར་བར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མཆོད་བཞེད་ཀྱིས་བྱུགས་ལ་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱེད་པོ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་བཞི། བསྐྱེད་པོ་དཔོན་དོན། བཤེད་ལོན། རྟོག་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། **ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་དོན་ཡི་ཉི་ཟེར་སྐྱེད་པོ་** ཡི་ཉི་ཟེར་མཆན་གོ་སྐབས་དང་། །གསལ་བྱེད་སྐུ་སྐྱེད་དང་རྟོགས་ནམས་ལ། །ཞེས་པ་ལྟར་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདི་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་མ་ནམས་

ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅ་པའི་ཆོག་ས་སྤུ་བཅད་པ་འདི་ས་ནི་ཡུམ་འདི་ས་སྤུ་བཞིའི་
 བཞེད་དོན་སྤྱབ་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལས་ལུལ་
 ཏུ་བྱང་བ་དང་ཉན་པ་བཟོད་དེ་ཞེས་བཟོད་བྱ་མདོར་བསྟན་པས་བསྟུས་དོན་ནོ། །གསེར་
 བྱང་ལས། ཆོག་ས་སྤུ། ནས། གཙུ་བོ་ཡིན་ནོའི་བར་ནི་དགོས་དོན་དང་། དེ་ལ། ནས།
 བཟོད་དོའི་བར་ནི་བསྟུས་དོན་ལས་འབྲེས་གསུངས་པ། །གསེར་སྐྱང་བ་ལྟར་བྱས་ལ། རྟོགས་
 སྐྱང་དུ། དགོས་དོན། བསྟུས་དོན་དངོས་བྱས་པ་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཀས་
 གཞུང་འདིས་དང་བ་སྟེས་པའི་རྒྱ་བསྟན་པར་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་དགོས་དོན་ལ། རྒྱས་
 བཤད་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་བ་སྟེ་ཚུལ། དེ་ལས་དོན་གཉིས་
 གྱི་འདུན་པ་སྟེ་བ། དེ་ལས་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་སྟེས་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ལ། དབང་རྒྱལ་དང་། དབང་ཚོན་དང་བ་སྟེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 རྒྱ་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཐོས་པ་ལ་བཞེན་ནས་རེ་ཤིག་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པའམ་འདི་
 དབང་ཚོན་ལས་དང་བ་སྟེ་ལྷུར་བའི་ཞེས་གསེར་བྱང་ལས་གསུངས་སོ། །གསུངས་པ་པོ་
 གང་ཟག་གམ་ཆོག་ཙམ་ལས་ཡིད་ཆེས་སྟེས་པས་དད་པའི་རྗེས་སྤུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་
 ཡུལ་གང་ལ་དད་ན། ཡུམ་འདི་ལའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དད་ན། ལྟར་བཤད་པའི་བཞེད་
 དོན་སྤྱབ་པའི་ཡིན་ཏན་དེ་ལྟན་ནམ་མི་ལྟན་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ཆོག་དེ་ཐོས་མ་ཐག་
 ཏུ་སྤྱར་དུའོ། །དོ་བོ་ནི། རབ་ཏུ་སྟེ་མི་ལྟོག་པའི་དང་བ་ཆེན་པོ་སྟེའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དང་བ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ཐོས་ནས། དབང་རྒྱལ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཆོས་གཙུ་
 བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའམ་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་འཇུག་པས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སྤུ་འབྲང་བ་རྣམས་
 ཀྱང་རོ། །དང་བ་སྟེ་ཚུལ་ནི། གདུལ་བྱ་དབང་ཚོན་དེས་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་
 དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་དེ་རྗེ་གཟེགས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མ་སྟེ་གཏན་
 ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱིས་། །ཁ་ཉི་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སྤུ་ཤེས་པའི་

ཉམ་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པའི་བཟོད་བྱའི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉམ་མཆོད་
 ཡུམ་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་དང་སྤྱོད་བཞི་བསྐྱུན་པར་བསྐྱུན་པ་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་
 ཞིང་། ཡུམ་གྱིས་སྐྱེ་མེད་མཁྱེན་པ་དོན་དམ་དང་། སྤྱོད་བཞི་བསྐྱུན་པ་ཀུན་རྫོང་དུ་ཡིན་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐོང་ནས། དེ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞི་གཤམ་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་
 བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་
 བའི་ཚུལ་ལུགས་གསུམ་པ་ཅན་ནི་གདོན་མི་བར་སྤྱིད་དོ་ཞེས་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དང་། དེས་
 མངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བཞི་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་བར་སྤྱིད་པ་ཉིད་
 དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ། ཡུམ་དེའི་རྒྱས་པ་ལ་རབ་དུ་སྟེ་མི་རྣམས་པའི་དང་པ་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །བྱ་ཉ་གཡག་སྐྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་གཅིག་དང་། ནས། གནོད་པ་
 མ་མཐོང་ནས་ཞེས་པས། གནོད་པ་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པའི་བར།
 སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་སྟེ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་བྱས་པ་དང་། ཡང་དེ་དག་གིས་གཞི་
 ལམ་རྒྱུ་མེད་དུ་གང་གིས་གྲུབ་ན། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 ཚུལ། གསེར་ཕྱེད་དུ། དང་པོ་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས་སྤྱོད་བཞི་བསྐྱུན་པར་བཟུང་
 སྟེ་ཟེར་དགོས་པས། དེ་གཉིས་སོ་སོར་གཅོད་མི་དགོས་ལ། གཞུང་གཉིས་པ་སྤྱོད་བཞི་བསྐྱུན་
 བྱ་ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་གཞི་ལམ་རྒྱུ་མེད་
 མེད་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་མ་ཟེན་པས་མི་འཐད་གསུངས་ཀྱང་། མཁ་བཤད་ལས།
 གཞི་ལམ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཆད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཉམ་མཆོད་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཆད་མས་དང་པོར་ཆོག་གས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་ཆད་མ་ཡང་ཆད་
 མ་དངོས་ལ་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་སྤང་དུ་ཡང་གསུངས་ལ། ཆད་མ་གཏན་ཆོག་གས་
 ལ་བྱས་པས། དབང་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ཅེས་གྲུབ་ཕྱིར་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་དབྱེད་
 ན་མི་འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་

སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱིས་སྐྱེད་པར་བཞུགས་
 པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན། ཅས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་
 པའི་དོན། དབྱེ་གཞི་ཤེས་ཕྱིན་ལ། དབྱེ་བ་མཁྱེན་པ་གསུམ་བྱས་པ། ཀྱན་རྫོབ་དུ་དབྱེ་
 བ་མེད་སྒྲིམ་པ་དགག་པ་དང་། སྤྲུལ་གསུམ་བསྐྱེད་པར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་
 པ་ལས། སངས་རྒྱུ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱུ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡུམ་བསྐྱུས་པ་
 ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས། སོགས་དང་། བར་མ་ལས། ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་སོགས། ཅས། རྒྱ་ཆེར་བཞུགས་ཏོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་འདི་ལ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱང་
 བ་དང་། ཡུམ་སྟོན་པའི་ཤེས་མདོ་ལ་མདོ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་མེད་པ་འགྱུར་རོ། །ཡུམ་
 འདིས་ཉན་རང་བསྐྱེད་པའི་ཆ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅུ་མེད་ཀྱི་གསུམ་པ་དང་། བྱང་སེམས་
 དང་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་
 མིན་པ་ལྟར་མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་སྤྱི་བོ་བཀོད་པ་རྣམས་སུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་
 ན། དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིའི་དོན་ཡུམ་ལ་གསུམ་
 དུ་ཕྱེ་བ་གདུལ་བའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་ཡུམ་དུ་བཏགས་ཀྱི། རྣམ་པར་
 དེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཆེ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཡུམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་རིགས་ངན་ལྟ་
 བྱ་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་བསྐྱེད། དེས་ན་ཡུམ་འདིས་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱུ་སུ་སྐྱབ་པས་མཐུང་མཆར་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་མདོ་གཞན་
 ལས་མཆོག་སྟེ། གཞུང་གཞན་ནི་ཕྱོགས་རེ་པ་ཡིན་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་ནི་རིགས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མདོ་དང་འགྲེལ་བ་དང་
 དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་འོག་གི་བཞུགས་ལན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས། དུ་

མར་སྤང་བ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ཏུ་མར་སྤོན་
 པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པས་སྤོན་ཅིང་།
 མཐུ་དེ་སུའི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་སྒྲིབ་པར་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱེང་དུ། ཡུམ་གྱིས་
 ལྷས་གསུམ་སྐྱེད་པ་བདགས་པ་བ་ཡིན་ན། སྤར་དེ་ཉིད་ལས། ལྷས་གསུམ་སྐྱེད་པའི་མཆན་
 ཉིད་དང་མི་ལྡན་ནི་ཞེས་རིགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གནོད་པ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བ་ནི། ཞེས་
 པ་དང་ནང་འགལ་བ་དང་། ཉན་རང་ལ་ཐར་ལམ་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཡུམ་མ་གཏོགས་
 པའི་ཐར་ལམ་མེད་པ་བྱེད་ཀྱིས་བྱངས་པའི་བསྟོད་པའི་ལུང་། ཐར་ལམ་བྱེད་ཉིད་གཅིག་
 ཏུ་སྟེ། ཞེས་པས་གྲུབ་ལ། ཡུམ་ཉན་རང་ལ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་བཀག་གོ། །སྤར་ཆོག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་
 དགག་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ཡང་དེའོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་རྒྱུ་མས་
 ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བདགས་སོ། ཞེས་པ་ཉ་དཔོན་དང་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཡིན་ནམ་
 ལྷམ་སྟེ། ཉ་ཀྱི་ཏུ་འདི་སྐབས་ཆོག་གསལ་གྱི་བཤད་པ་ཅམ་བཤོད་ནས། དངོས་སུ་སངས་
 རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་ཡུམ་ཡིན་གྱི་ཞེས་དང་། ཉི་ཟེར་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གཞི་ལམ་རྒྱུ་མ་གསུམ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྡོག་པ་ནས་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཞག་པས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་
 སྟོན་ས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན། ཞེས་དང་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་
 ཡང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ལ་མི་འཇོག་གི་གཙོ་བོའི་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་གཞི་དང་ལམ་སྐྱེས་པ་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྡོག་པ་ནས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་སུ་བཞག་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུལ་གཉིས་དོན་གཅིག་བྱས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་བཞག་
 པ་དང་། སྤར་ཆོག་གསལ་གྱིས་བྱང་སེམས་ལ་ཡུམ་མཆན་ཉིད་པ་འདོད་ཅེས་པ་ཡང་
 བཀག་གོ། ཁོང་དུ་འདི་དང་འདིར་དེ་ལ་ཞེས་པ་མཆོད་བརྗོད་ལ་ཉི་རིང་གིས་ཡིན་གྱི། གཡག་

ཡུག་པས་དབང་རྒྱལ་ཚིག་ཐོས་མ་ཐག་དང་། དབང་ནོན་ཚིག་ཐོས་མ་ཐག་དང་བ་མི་སྦྲེས་
 པའི་ཡིན་ཟེར་བ། ཚིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །ནམ་བཤད་
 གྱི་མཐའ་དབྱེ་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་དང་བ་སྦྲེས་པས་
 དགོས་པ་ཐོས་པ་ལས་དང་བར་མ་ཟད་རྒྱ་ཡུལ་དེ་ལ་རབ་དུ་དང་བས་ཀྱང་རོ། །གང་
 ནཱ་ ཡུལ་དེའི་ཡོན་ཏན་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྦྱབ་པ་སོགས་མངོན་པར་འདོད་པའི་
 གང་ཟག་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་བོ་ནོར་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ཡང་། གང་ལ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་
 དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལའོ། །འདི་ནམ་བཤད་དང་
 ཉོགས་སྒྲུང་ལྟར་ལ། གསེར་སྤྱང་དུ། གསེར་སྤྱང་བས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་
 རབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་བོ་སོགས་ཞེས་པ་བསྒྲིག་ན་འགྲིག་ཅེས་བཀག་ཚུལ་འདིའི་གསུང་རབ་
 ལ་མཁུན་གསུམ་བཅོད་བྱར་བྱས་དགོས་ཞེས་བཀག་ནས། ཡུལ་གྱི་མདོ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་
 པའི་གསུང་རབ་རྒྱན་བཞག་ལ། ཉ་དང་རེད་མདའ་བས་གསུམ་ག་བཀོད་ཀྱང་སྔ་མ་གཉིས་
 ལྟར་བྱའོ། །གང་གིས་དོན་དུ་ན། ཚིག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པས་
 བཅང་བ་དང་སྒྲིག་པ་དང་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་
 རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུའོ། །ངོ་བོ་ནི། ཤིན་ཏུ་གུས་པར་ཏེ་དོན་གཉེར་གྱིས་འདུན་པར་
 བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འདུན་པ་སྦྲེས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་ནས་ཡུལ་གྱི་དོན་སྦྱོར་བཞི་ནས་
 ཆོས་སྤྱིའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་ལུས་པ་མཐར་ཆགས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྒྲིལ་བྱེད་ཅམ་
 གྱིས་ངེས་པས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། ལ་སོགས་པས་དོན་དེ་ལ་ངེས་པ་
 རྟེན་པའི་བསམ་བྱུང་དང་། དེ་ལ་གོམས་པ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཤེས་རབ་གསུམ་ཉམ་སྦྲེས་པའི་སྒྲོམ་གྱིས་ཉམ་སྦྲེས་ཀྱིས་ཉམ་སྦྲེས་ཀྱིས་ཉམ་སྦྲེས་ཀྱིས་ཉམ་སྦྲེས་ཀྱིས་
 སྒྲུབ་པའི་བྱུང་ཚུབ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །གསེར་སྤྱང་ལས། མིང་རྒྱུང་། དོན་
 རྒྱུང་། གཉིས་ཀར་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀག་

ནས་སྤར་ལྟར་གསུངས་སོ། །ལེགས་པའི་མཆོག་ཤེར་སྒྲོན་དུ་མཁུན་གསུམ་དང་། བུ་སྒྲོན་
བྱང་ཚུབ་གསུམ་ལ་བྱས་པ་ཉ་ཁྲི་ག་དུ་བཀག་གོ། གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་ཐོས་
པ་ལས་དད། དེ་ལས་གུས། དེ་ལས་ཐོས་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞུགས། དེ་
ལས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དེས་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ཡུམ་ལ་རབ་དུ་དང་བ་
ནི། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་
ཀྱིས་དད་པ་དེ་དང་པོའི་རྒྱར་གཟེགས་ནས་མཆོད་བཟོད་མང་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས་གཙོ་
བོའི་དོན་བྱེད་རྒྱ་དང་། གསེར་གླིང་བས་དངོས་རྒྱ་ལ་བྱས་པ་མི་འབད་དོ། །རྟོགས་སྤང་
དུ། དད་པ་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། གུས་པ་མན་ཆད་བརྒྱད་པའི་དགོས་པར་བྱས་པ་
ལེགས་སོ། །

བཀལ་ལན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། མཆོད་བཟོད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་དེ་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་
ལ་ཡིན་ན་ཉུང་བ་དང་། རྟོགས་གཅིག་ལ་ཡིན་ན་མང་པའི་སྒྲོན་ཡོད་ཅེས་བཀལ་བ་ན་ སྤ་
མ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉུང་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་མ་ཟད། མཁུན་པ་གསུམ་སྒྲོས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཆན་
དང་། དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། **ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་**
གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱེད་ལ་དེ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་བྱེད་དེར་མ་ཟད་བསྐྱེད་བྱ་
དེ་དག་ཀྱང་ཕྱག་ཡུལ་དུ་བཀོད་པས་དུ་བརྒྱད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཞིང་མ་ཆད་བ་མེད་པ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དགོས་
པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད་མཁུན་པ་གསུམ་པ་དེས་ཀྱང་འགྲེལ་
བའི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲོས་བཞིའི་བཞེད་དོན་
ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདུལ་བྱས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་

ནམ་མཁུན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གཅི་བོ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་གྱི་སྒྲི་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་
 པ་ལ་བརྟེན་དོ། །འདིའི་ཚུད་པ་འདི་ལོ་ཆེན་གྱིས་ཁྱིམ་ཁུང་དུ་བཀོད་ནས་བསྐྱུས་པའི་དོན་
 བཟོད་པའི་ལན། ཞེས་གསུངས་པས། བྱ་ཉ་སྟགས་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་དུ་བྱས་པ་ལྟར། རྟོགས་
 རྣམ་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ནི་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཟེར་བ་ཡིན་པ་ཚུད་ཚུལ་གྱིས་
 ཤེས་པས། རང་ལུགས་ནམ་བཤད་ལྟར་བཞག་ལ་ལན་དུ་བྱས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་། ནས།
 ཡིན་ཞིང་ཞེས་པ། གསེར་ཕྱེད་དུ་རྒྱ་མཆན་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་རྣམ་
 དུ་དགོས་པ་ལ་སྦྱར་བ། དེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དེ་སྦྱ་དང་ཀྱང་སྦྱས་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །
 བྱ་དང་རེད་མདའ་བས། ཡིན་ཞིང་ཡན་ཆད་ཉུང་བའི་སྦྱོན་མེད་པའི་ལན་དང་། དེ་མན་
 ནམ་མཁུན་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་དེ་གཅིག་བྱས་ཆོག་གོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་ཡང་
 ལེགས་སོ། །ཁ་ཅིག་དོན་བརྒྱད་པོ་དེས་ཀྱང་འཆད་འགྱུར། ཡུལ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །
 ཞེས་སྟགས་ལ་འཆད་ཟེར་པ། གསེར་ཕྱེད་དུ་དོན་བརྒྱད་མཆོད་བཟོད་གྱི་ཆོག་གིས་མ་བཟུང་
 པ་དང་། །ཡུལ་ནི་ཞེས་སྟགས་སྒྲས་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པས་བཀག་གོ། །གསུམ་
 གྱིས་བརྒྱད་བསྐྱུས་ཚུལ། ཆོག་གསལ་དུ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་དེ་སྐབས་བརྒྱད་བྱས་པ་དེ་
 དག་དངོས་གནས་ལ་ནམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་ཞེས་གཅིག་དུ་མིང་གདགས་རིགས་ཏེ། ལམ་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་སྦྱབ་པའི་བྱེར་ཞེས། འབྲེལ་བར། ནམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི། ནས། ཉེ་བར་མཆོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་
 བཤད་ནས། འོན་ཀྱང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཐེག་དམན་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་ལམ་
 དུ་འདུས་པས་སྐབས་བརྒྱད་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ། འདིར་ཐམས་ཅད། ནས། བསྐྱུས་
 ལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་མཆོད་བཟོད་གྱིས་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་
 འདུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས། ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་དང་འབྲེལ་བ་གཞི་ཤེས་གྱི་སྐབས་གྱིས་

བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། སྐབས་བཞི་བའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་གཞིར་བྱས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལ་
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་བཙུ་བྱུག །ཤེས་མཆན་བཙུ་བྱུག །ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་བཞི་འོ།
 སྦྱོར་ལམ་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་བརྟན་ལ། གཉིས་པ་
 དང་གསུམ་པར་མཐོང་ལམ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་བརྟན་ནས། འབྲས་བུ་མ་བརྟན་ང་གོ་
 སྤྲེལ་བའོ། རང་གཞུང་ལ་སྟོས་པས་སམ། ཡང་ན་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་སུ་བརྟན་
 དུ་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། སྐབས་གཉིས་པར་སྦྱོར་ལམ་
 མཐོང་ལམ་བྱུང་པར་དང་བཅས་པ་དང་། བཞི་བར་སྟོམ་ལམ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཙུ་
 བ་ཅིག་གི་སྟོན་ས་བརྟན། སྟོན་ཡོན་འདི་ལ་མི་སྦྱོར་བ་འདིའི་གཙོ་བོར་མ་བྱས་པས་ཡིན་
 ཟེར་རོ། །དེས་ན་སྤྱད་བྱེད་དང་པོས། སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་བ་
 དག་བསྐྱེད་ལ། གཞན་ཁྱེད་ལས་མ་བསྐྱེད་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་དང་འབྲེལ་བ་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་
 ཐེག་ཆེན་དུ་འབྱུག་པ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་དང་པོར་གཅིག་ཆར་དུ་ཐོབ་སྟེ།
 གདམས་ངག་གིས་ཚོགས་ལམ་ཕལ་བ་སྐྱུངས་ནས། སྐབས་བཞི་བའི་ཐར་ཆ་བསྐྱེད་པ་ཚོགས་
 ལམ་དང་། དེ་ནས་སྐབས་དང་པོའི་སྦྱོར་ལམ་གོ་སྐྱབ་སོགས་བཞི་བ་དང་། ཁྱེད་པའི་སྦྱོར་
 ལམ་ལ་སྐྱུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྟགས་ཐོབ་པར་བྱས་ནས། གཉིས་པ་དང་། ཁྱེད་པའི་མཐོང་
 ལམ་གྱིས། དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། ཁྱེད་པས་བརྟན་པའི་མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་
 རྣམས་སྤངས་ཏེ། སྦྱོར་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཆན་ཉིད་རྟགས་དང་བཅས་པ་སྐྱུངས་
 བེད་། དུག་པར་བརྟན་པའི་ལམ་སྐྱུངས་ཏེ། དེ་ནས་སྟོམ་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ཁྱེད་པ་ལས་
 བརྟན་ལ། བདུན་པར་དངོས་སུ་བརྟན་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་ངོ་
 བོར་གྱུར་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། ལམ་བཞི་བོ་དེ་དག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་རིགས་གདམས་ངག་
 དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྟོན་ཡོན་རྣམས་ཐུན་མོང་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་

དང་བརྒྱད་པ་ལས་མ་བརྟམས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་ནམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་ཀྱིས་
 བརྟམས་ཚུལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། གདམས་ངག་གིས་སྒྲིན་པར་
 བྱེད། དེས་ཟིན་པ་སྦྱར་ལམ། དེ་རིགས་ལ་གནས་པས་རིགས། དེ་ལ་གནས་པ་ལ་དམིགས་
 པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྒྲིན་ཚུལ་གཞན་སྦྱར་མཐོང་སྒྲིམ་པ་བྱེད་པར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་
 གོ་སྐྱབ་སོགས་སྐྱབ་བཞི་དང་། དུག་པས་འདྲིས་བྱེད་ལམ་སྦྱར་བརྟམས་པས་དེ་དག་རྒྱར་བརྟམས་
 ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་དང་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུར་བརྟམས་པས་
 ནམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་ཁོ་ནར་སྐབས་ཐམས་ཅད་འདུས་པར། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 ཉིད་ལམ། སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པོ། ཁྲིས་པ་བྱ་ཏེ་སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་བྱས་ཀྱང་། གསེར་
 བྱང་དུ། སྐབས་བརྟམ་བ་རུ་བྱས་པ་མཁུན་གསུམ་གྱིས་བརྟམ་ཚུལ་མིན་པས་སྐབས་དོན་པོར་
 བ་དང་། སྐབས་གསུམ་པའི་ཤུགས་བརྟམ་སྦྱར་ལམ་བརྟམ་ན། ནམ་ཀྱན་གྱི་ཉན་རང་གི་
 ཆོགས་ལམ་བརྟམ་དགོས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མཆོད་བཞིན་དང་། བརྒྱད་པའི་ཉན་མོངས་
 མེད་པ་དང་། སྒྲིན་གནས་ཤེས་པའི་ཤུགས་བརྟམ་དང་དམན་པ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་བྱས་པ་ཉོགས་
 པའི་ས་དང་སྦྱར་བ་མ་ཤེས་པ་དང་། མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གལ་
 ཏེ་སྦྱར་ན་བྱེད་མཆན་དང་པོ་གསུམ་དང་མིན་ཞི་མཉམ་ཉིད་སོགས་སྦྱར་བ་གསུམ་གྱི་གཞི་
 ཤེས་སྦྱར་བ་ཆད་པ་དང་། གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་འཕགས་ལམ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་སྦྱར་
 བ་ཤེས་བྱེད་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ལ། གཞན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་
 བྱས་ཞེས་པ། ཆོག་གསལ་ལས་སྐབས་ཀྱི་བརྟམ་བ་གཞན་བརྟམ་ཏེ། ཁྲིས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་
 དང་པོ་གསུམ་ངེས་པ་དངས་ཏེ་བྱང་བར་བྱ་བ་དང་། བཞི་བ་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྔ་
 བ་བརྟམ་པ་དང་། དུག་པ་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། བདུན་པ་མཐར་གྱུར་བ་དང་། བརྒྱད་
 པ་འབྲས་བུ་སྟེ་དུག་བྱས་པ། མཆན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། ཁྲིས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་།
 ཡང་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དང་། དེ་ནས་བཞི་ནལ་འཕྲོར་དུ་བྱ་བ་དང་། ཐ་

མ་འབྲས་བྱ་རྟེ། གསུམ་བྱས་པ། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
 དང་། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་དང་། ལྷག་མ་ལྷ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་ཞེས་པ། འགྲེལ་
 བར། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། སྒྲོབ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བརྟན་
 པར་བྱེད་པ་དང་། བརྟན་པར་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱའི་སྐབས་གསུམ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
 མཐ་སྒྲོམ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། 'ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུའི་སྐབས་དང་འབྲས་བྱའི་སྐབས་གཉིས་སུ་འདྲ་
 བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཆེན་དང་འབྲེཨ་ར་རེད་མདའ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་
 རྒྱལ་རང་རེའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་གསལ་ལོ། །གསེར་སྤེང་དུ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་
 ཐམས་ཅད་རང་ཡིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་
 ལ། རྟོགས་སྤང་དུ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་བསྐྱུ་བྱར་བྱས་ནས་བྱུང་བྱེད་
 ཀྱིས་བྱུང་བྱུས་པར་གསུངས་པའང་རང་ཡིན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱུས་ན་དེ་ལྟར་དགོས་
 པ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས། རྣམ་བཤད་ལྟར་དོན་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་
 གང་རུང་གི་སྒྲོམ་པའི་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་པས། ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ཆོག་དོན་བཤད་པ།

བཞི་བ་ཆོག་དོན་ལ། སོ་སོའི་ཡིན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྟོད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱག་
 འཆལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་བརྟོད་པའི་བརྟོད་
 པ་ནི། རྟེན་མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་སྦྱ་ཕྱིར་འགྲོ། །རང་རྒྱལ་རྣམས་
 རི་རྒྱུན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྡན། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་གིས་སྦྱ་བཅས་སུ་ཉན་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་

སྐྱ་བཙས་སུ་ཐོས་པར་བྱེད་པས། ཉན་ཐོས་དང་། དེར་མ་བཟང་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བར་མཚུངས་པས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱན་པ་སྤྱིར་བ་སོགས་ནམ་པར་ཐར་བ་ཅུང་
བད་ཅམ་ཞིག་གིས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཅ་ཆོག་རིམ་པ་གཅིག་
གིས་བྱགས་ལ་བསྐྱན་པ་ཆོས་ཉན་བཤད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཁྱེན་ཏྲོགས་ཅམ་གྱིས་བྱང་
ཚུབ་ཐོབ་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ། རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
འདོད་པ་ནམས་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱན་པ་ཞེས་པ། ཁ་ཅིག་གིས་ཉན་རང་གཉིས་འབྲས་
བྱ་སོགས་མཚུངས་པས་བྱུང་པར་མེད་དམ་སྟུམ་ན། ཐེག་པའི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ལྷག་པར་
བསྐྱན་ཞེས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཐེག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱན་ཟེར་བ་གཞན་དག་གིས་
དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་གསུམ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེས་བཀག་པ་ལེགས་ལ། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་
གང་བཤག་ཐེག་དམན་ཏྲོགས་པ་གཞི་ཤེས་བསམ་པ་རང་དོན་དུ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱན་
པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱན་ཞེས་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་སྤྱར་བ་ནམས་དགོངས་པ་མེན་ནོ།
ཐབས་བྱིས་པས་བདག་འཛིན་དང་འཕགས་པས་དེ་སྤྱིར་བའི་གཞི་སྟེ་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་
ཐམས་ཅད་གང་བཤག་གི་བདག་དང་བྱེད་ཏྲོན་གྱི་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གཞི་
ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། འབྲས་བྱེད་ཉོན་ཐྱེས་སྤངས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ནམ་སྟེན་གྱི་
ཡུང་པོ་དེའི་ལྷག་མ་དང་བཙས་པ་དང་ཡུང་པོ་དེའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
གྱི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་
ཉན་རང་གི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དང་འདི་དང་འོག་མའི་དང་ཞེས་པ་འོག་མ་བསྟུས་
པའི་ཆོག་གོ། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སྟིས་བྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡུང་པོའི་རྒྱན་ཆད་མ་ཆད་
ལ་འདོད་པས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་བྱང་འདས་འབའ་ཞིག་ལུས་པར་འདོད་ལ། ཉི་འོག་པས་དེ་
བཞིན་ཉིད་སྡེ་བྱེད་དང་སྤྱིར་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་འགྱུར་བ་གཏན་མེད་པས་དྲག་པར་འདོད་
དོ། །སྟུན་རས་གཟེགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བྱང་འདས་ཇས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་བདེན་གྲུབ་

དང་། རྩམ་སྤྱི་མེད་པ་བདེན་མེད་ལ་བྱས་སོ། །ཕྱབ་དགོངས་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་
 པས་འགོག་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཕྱང་བོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
 དེ། གང་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱང་བོ་ཙམ་སོ། །གཞན་
 སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ཆང་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཕྱང་བོ་ལྷག་མ་
 མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཕྱང་བོའི་འཆིང་བ་གིན་ཏུ་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཅན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་སྤྱིའི་འདོད་པར་འཆད་པ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས། རྩེ་བ་གཞན་དག་
 ན་རེ། སྤྱ་རྒྱས་ནམས་མི་སྦྱེ་བར་བྱ་བ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་
 སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་མ་སྦྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱེ་བའི་
 རྒྱུན་སྤྱ་རྒྱས་མེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སོ་སོར་
 བརྟགས་པ་མིན་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞེས་གཞན་འདོད་བཀོད་པ་དེར་
 འབྲུལ་ཞིང་། ཡང་དགོངས་རྒྱུན་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་ཙམ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་
 པའོ། །ཕྱང་བོ་མེད་ཙམ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སྟེ། མར་མེ་ཤི་བ་བཞིན་ཡིན་
 གྱི་རྩམ་སྤྱི་མེད་དོ། །ཞེས་མདོ་རྩེ་བ་ནམས། ཞེས་དེའི་འདོད་པར་བཤད་པ་ནི། མཛོད་
 འགྲེལ་ལས། མདོ་རྩེ་བ་ནམས་ན་རེ། སྤྱ་རྒྱས་དང་སྦྱེ་བ་སྦྱེས་པ་འགགས་ནས་སོ་སོར་
 བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་མི་སྦྱེ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་
 སོར་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མི་སྦྱེ་བ་ནི་སོ་སོ་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་
 འགོག་པ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །སེམས་ཙམ་པས་ཐེག་དམན་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་ངམ་
 རིག་རྒྱུན་ཆད་འདོད་ཅེས་པ་དེ་དག་གི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆ་ཆད་པའི་དོན་དང་། གསེར་འོད་
 སྟགས་ལས་སྦྱ་གསུམ་ཕྱང་བོ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷག་མ་ཡོད་མེད་གྱི་མྱང་འདས་སྤྱ་
 བཛོད་པ། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་དེའི་དོན་བཛོད་ཚུལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཟླ་བས་བཤད་དོ། །
 འདི་དག་གསེར་ཕྱང་གི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་བཛོད་པས་བསྟོད་

པ་ནི། རྟེན་དཀར་སྤྱད་ལ་མི་ལྟ་བུར་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་པས་བྱང་ཚུབ་ཐེམས་དཔལ་
 གདུལ་བྱའི་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱད་བར་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་པ་ནམས། ཐབས་
 དམིགས་ཡུལ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྐྱེས་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ངོ་པོ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས། འབྲས་བུ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་མངོན་མཐོ་
 རེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་ཐེམས་ཀྱི་ཡུམ་
 བྱེད་ཚུལ་དང་། གསུམ་པ། ནམ་མཁུན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཅོད་པས་བསྟོད་པ་ནི། ཐབས་
 རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་སུ་ཚུད་པ་ནམ་
 མཁུན་གང་དང་ལྡན་ན་སྟེ་ལྡན་པ་ཡིས། གང་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་ནམ་མཁུན་ལ་གོ་ཚུལ་གསུམ་
 རྟེན་ རྟེན་གྱི་ཆོག་བྱབ་ནམས་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དང་པོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་
 པའི་ལྷག་མར་གྱུར་བ་དང་། ལྡན་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་བྱགས་ཀྱིས་གོ་ལོ། རྟེན་སངས་རྒྱལ་
 རྟོགས་སུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱ་ཅན་ཕྱི་རོལ་བའི་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ནལ་འཕྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕུག་གམ་མཆོག་ཉན་རང་བྱང་ཐེམས་དག་གི་
 གཙ་པོ་སྟེ་གཙུག་རྒྱན་བྱབ་པ་ནམས། དགོས་པ་གདུལ་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 རྟོང་ལ་སྦྱོད་པའི་གཉིན་པོར། འབྲས་བུ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་རྟོང་གི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བཅོད་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ནམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ནམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པའམ་དུས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ་ནི་ནམ་མཁུན་གྱིས་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

ཞར་བྱང་ཆོས་འཁོར་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

བྱེ་སྤྱི་ནམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན། དང་པོ་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བར་ལྷ་སྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལྟར་ན་གོ་འདུན་ཅུ་ལས་གཞན་མིང་

ཅན་སོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཟེར་དགོས་པས། འཇམ་སྒྲིང་གཞན་དུ་
 དང་། ལྟོན་པ་གཞན་གྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་སོགས་དཀའ་ལ། རྩ་མཚན་གཉིས་
 པ་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་དབྱེག་བཤེས་ཀྱིས་བདེན་པ་ཐུར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྤྲུལ་མའི་
 དམིགས་རྣམ་དོར་ནས་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་དང་། མ་རྩལ་བ་ལས་རྩལ་བ་དང་། རྩལ་བ་
 རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་། མཐོང་བ་ལ་འཕར་བ་དང་། །དམའ་བ་ལ་འབབ་པ་དུག་གིས་སྦྱར་
 བས་ཐ་མ་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དོ། །ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་ཀོང་དེ་རྩལ་མཐོང་ལམ་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་དུག་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པ་སྦྱར་མཐོང་ལམ་ཆོས་དུག་ལྡན་
 ཡིན་པས་བཞག་གོ། །དབྱུངས་སྒྲིགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཆོས་འཁོར་དུ་བཞག་པས། རྩལ་བྱིམས་གསུམ་སྟེ་བ་དང་། ཉིང་
 དེ་འཛིན་སྐྱུ་ཁྱུད་དང་། གཞན་བཞི་ཤེས་རབ་དང་གཙོད་པའི་ཕྱི་བས་ལ་སྦྱར་བ་མཛོད་རང་
 འགྲེལ། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་འགྲེལ་སོགས་མང་པོར་གསུངས་པས་གསེར་ཕྱེང་དུ་བྱན་
 པ་ཆད། བསོད་གྲགས་པ་དང་རྩེ་བཙུན་པའི་སྦྱི་དོན་དུ་བྱན་པ་སྐྱུ་ཁྱུད་ལ་སྦྱར་བ་སེམས་
 སྦྱད་བྱེད་ཡིན་པས་བཞག་ཀྱང་། སྤར་གྱི་རྩལ་གཞུང་རྣམས་དང་འགལ་ལོ། །དགེ་འདུན་
 བཞུན་པ་དར་རྩལ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་སྦྱི་དོན་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྩལ་གྱི་སྤང་བར། ཉིང་དེ་འཛིན་
 སྟེ་བ་དང་། རྩལ་བྱིམས་གསུམ་སྐྱུ་ཁྱུད་ལ་སྦྱར་བ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་སྦྱོབ་
 བྱེད་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་འབྱུང་བས། གསེར་ཕྱེང་ལས། ལྷགས་དེ་དག་དོར་ལ་འདིར་མི་ལུང་
 དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་ལ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཅད་པའི་ཆེད་
 དུ་གསུངས་པས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྩེ་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་པས། སྒྲོ་མང་དང་། སེར་སྦྱད་པའི་ཡིག་ཆར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གང་
 རུང་ཡིན་ན་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། མཛོད་འགྲེལ་

ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་ཏེགས་དཀའི་སྒྲུང་བར། ཏེགས་པའི་ཆོས་
 གྱིས་འཁོར་ལོ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲིམ་ལམ་དག་ཡིན་ལ། ཆོགས་སྦྱར་ནི་མིན་ཏེ། མི་
 མཐུན་སྦྱོགས་གྱི་ས་བོན་གཅིད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ས་བོན་གཅིད་བྱེད་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་གྱི་ལམ་མོ། ཞེས་
 ཆོགས་ལམ་ནས་བཞག་པ་མཆན་གཞི་ཅམ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། ལུང་ཏེགས་གྱི་
 ཆོས་བཤད་པས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གཞན་ལ་འཕྲོ་བར་སྒྲུང་བས་འཁོར་ལོ། ཞེས་
 དང་། ནམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་ལ་རིམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་དང་། འདོད་
 ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཁམས་གསུམ་ཉོན་མོངས་
 ནམས་སྤོང་ཏེགས་བྱེད་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ལམ་མ་ཁུགས་གྱི་ཏེགས་པའི་བསྟན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱིས་བརྩམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བརྩན་པ་སོགས་གྱིས། གསེར་ཕྱང་ལས། སྤར་གྱི་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད།
 ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བརྩམས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
 ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མདོན་པར་ཏེགས་པའི་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པས། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་བཀའ་དང་ལམ་ཁུགས་གྱི་མདོན་ཏེགས་གང་རུང་གིས་བརྩམས་པའི་ནམ་དཀར་གྱི་
 ཡིན་ཏན། དེའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་གཅི་བོ་ལ་དགོངས་སོ། །གཞི་བསྟུ་བར། ནམ་
 བཞི་བཟླས་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་སྦྱོབ་པའི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གོ། བྱི་མ་ཤོས་ནི་
 མི་སྦྱོབ་པའོ། ཞེས་བཟླས་པ་གསུམ་པའི་དེ་མི་སྦྱོབ་ལམ་དུ་བཤད་དོ། །ཀྱན་བརྟམས་དང་།
 གཞི་བསྟུ་བའི་གསུངས་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བཤད་གཞིའི་མདོ་

མི་གཅིག་པ་མཐའ་དཔྱད་ལྟར་རོ། །མདོད་ལས་ཆོས་ལུང་གི་ཆད་གསུམ་གསུངས་པའི་
 ཐ་མ་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་ཀྱང་། སེམས་ཅམ་པ་མན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གུར་བ་གཅིག་མགོ་གནོན་པའི་བྱམས་སོགས་ནས། མཇུག་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་
 པའི་གཉེན་པོ་ཆང་བར་སྟོན་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཆད་ཉོན་ཐོས་ཀྱིས་ཤེས་ལ། ཐལ་རང་
 གིས། བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྱར་བས་ཉན་རང་གི་མི་ཤེས་སོ། །འཕགས་སེང་ལྟར་
 ན། སར་ཕྱིན་ཟིན་བྱིས་ལས། དཔེར་ན། མི་མཁས་པ་གཅིག་གིས་ཆོག་གི་འགོ་སྒྲོས་པ་
 ཅམ་གྱིས་མཇུག་ཏུ་གང་བཤད་རྒྱ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་འགྲོ་བ་ལྟར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མར་བདེན་བཞི་ལྟ་བུའི་ཆོག་འགོ་སྒྲོས་པ་ཅམ་ནས་ཤེས་འགྲོང་ཡིན་
 པས་ཆོས་འཁོར་གཅིག་ཆར་བསྐྱར་རྒྱལ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀྱན་དགའ་བོས་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་དེའི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་གསུང་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་འདྲའི་
 མདོ་ཤེས་ཀྱང་། གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་མི་ཤེས་ཟེར་རམ། ཡང་ན་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་ཤེས་ཟེར་
 དཔྱད། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གྲངས་འདྲེན། མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས། དེ་
 དག་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆོག་བརྒྱ་ནི་འདོད་ཆགས་སྟོད་པ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་
 པའོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆོག་བརྒྱ་ནི་ཞེས་སྟོད་པ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །
 ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆོག་བརྒྱ་ནི་གདོ་མུག་སྟོད་པ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཕ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆོག་བརྒྱ་ནི་ཆ་མཉམ་པར་སྟོད་པ་ནམ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་
 དག་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་བཞི་བརྒྱའོ། །དེ་དག་གི་དྲིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་བརྒྱད་
 སྟོང་བཞི་བརྒྱའོ། །དེ་དག་གི་ནམ་པ་འཇུག་པ་ཡང་སྟོང་སྟོང་སྟེ་ནམ་པ་བརྒྱ་བརྒྱ་བོ་རེ་
 རེ་སྟོང་སྟོང་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 ཁོང་ཏུ་བྱིན་བྱུག་ཆན་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་གསུངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བྱ་རྒྱལ། རྒྱ་ནག་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། སྟོག་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་རེ་ལ་ཡང་

ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོད་པ་དེས་ན་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
 ཏེ། གཉེན་པོ་དེ་དག་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། ཞེ་སྤང་དུག་གི་ནང་དུ་རབ་དུ་སྒྱུར་
 བས་ཉིས་བེ་ཆིག་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ནམ་
 པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་བརྒྱད་བེ་ཆིག་སྟོང་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་དུག་ཆན་སུམ་
 བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བོ་དེ་ཕྱིན་དུག་གིས་དབྱེ་བའི་ཉིས་སྟོང་ཆིག་བརྒྱ་དང་། དེ་དག་འབྱུང་བཞི་
 དང་ཞེ་སྤང་དུག་གི་ནད་སོགས་བརྒྱའི་གཉེན་པོར་སྒྱུར་བས་ཉིས་བེ་ཆིག་སྟོང་བྱས་པས། དེ་
 དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དུག་གསུམ་རེ་རེ་བ་དང་ཆ་མཉམ་པ་ཡང་ཉིས་བེ་ཆིག་སྟོང་བྱས་
 པས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་བེ་ཆིག་སྟོང་བྱེད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་བེ་ཆིག་
 སྟོང་ཡིན་བྱུང་མཉམ་མིན་ཏེ། རྒྱ་བའི་ཆིག་གསལ་ལས། དེར་ནི་འདོད་ཆགས་བསལ་
 བར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་དེས་ནི་ཞེ་སྤང་བད་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ནམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྟོན་པས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་བེ་ཆིག་སྟོང་དུ་འདུས་
 ཀྱང་དེ་གང་རུང་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་ཆང་བར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
 བརྒྱད་སྟོང་བ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་བེ་ཆིག་སྟོང་ཡིན་ན། བདག་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་
 བེ་ཆིག་སྟོང་ཐོས་པར་བཤལ། དེ་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་ཐོས་པའི་ཆོས་ལུང་
 བརྒྱད་བེ་ཆིག་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་། མདོ་ལས། བརྒྱད་བེ་ཆིག་ཉི་བཙུན་ལྟར་འདས་ལས་བཟུང་།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཆིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད་ཇི་ཅམ་ཞེ་ན། དེ་
 ལ་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་ཀྱན་བདུས་འགྲེལ་བ་ཀུལ་
 སྐས་མ་ལྟར་དང་། ཐེག་པ་སླ་ན་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དབང་བོའི་སྒྲུང་བོ་ཆེ་རབ་
 བདན་གྱིས་བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྒྲག་ཆས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་བོ་གཅིག་འབྲེ་བར་རུས་སོ། །ཞེས་
 པ་གསེར་ཕྱེད་སོགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟར་གོ་ལོ་ཀ་དང་སྒྲགས་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་
 ལུང་ཐོས་ཚུལ་ཡིན་པས། བརྒྱད་བེ་ཆིག་སྟོང་ཐོས་མ་ཐོས་དེ་ལ་བྱེད་ཅེན་ཆིག་གསལ་ལས།

ཆོས་ཀྱི་ཡུང་བོ་དེ་སྟེ་ཡོད་པ་ཉིད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དེང་སང་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་ན་རབ་དུ་མི་སྒྲང་
 ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་ཁམས་གཞན་དག་ན་སྟོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཕལ་ཆེར་
 གླུ་ནམས་ཀྱི་གནས་ན་སྟོད་པ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་འགྲེག་ལ། མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་སྒྱི་
 འོན་ལས། ཐེག་ཆེན་པ་རང་ལུགས་ལ། སྒྲུང་བོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བཏན་གྱིས་ངེ་ཅམ་ཐེག་
 པའི་སྒྲག་ཆས་འབྲེ་རྒྱས་པའི་གསུང་རབ་རེ་ལ་ཆོས་ཡུང་རེའི་ཆད་དུ་བྱེད་དེ། དགེ་སྦྱང་
 ལས་བྱེན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཡུང་གཅིག་ཡོད་པར་གྲགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་
 རྟེན་དཔུད། ལྷ་མ་བཤད་དུ་ཡར་འབྲོག་པ་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དོན་དང་། ཐ་
 མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བྱས་ཏེ། བར་བ་ལ་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཐ་མ་ལ་ཤེར་མདོ་དང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་བོའི་མདོ་བཞག་པ་དང་། རྩོམ་བས་ཡོངས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་རང་
 དབང་བ་དང་། རྩོམ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་ཆད་སྟོང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་
 མ་སྟིང་བོའི་མདོ་བཅུ་དང་། ཕྱི་མར་ཤེར་མདོས་བསྟན་པར་འདོད་ཚུལ་བཀོད་ནས། ལྷ་
 མ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་མ་དཔུད་པ་དང་། ཕྱི་མ་དགོངས་འགྲེལ་དང་སྟིང་བོའི་མདོ་
 སོགས་བསྟན་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དང་། སྟིང་བོའི་མདོ་དང་ཤེར་མདོ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་
 ཚུལ་མཐུན་པར་རྒྱུད་སྒྲ་ཅ་འགྲེལ་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བས་བཀག་གོ། །ཐལ་འགྱུར་བའི་
 ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ཡོད་གསུངས་པ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
 གྱི་བཟུངས་པ་དང་པོ་གཉིས་དྲང་དོན་དང་། གསུམ་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པ་ཤེས་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱར་བའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱིས་ཤེས་པས། རྩུར་
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཅམ་ལ་མིན་པས། བར་བ་ལ་མཚུངས་པས་སྟོན་ཀྱང་མེད་ལ། འདིར་
 བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ངེས་དོན་བཞག་པ་ཡང་མིན་ཏེ་དེ་ལ་དྲི་བ་ཞུས་པ་ལྟར་དོགས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་མདོ་རིམ་པ་གསུམ་
 གཅིག་ཆར་དུ་མ་བསྐྱར་བར་རྩེ་བཅུན་པའི་མཐའ་དཔུད་དུ་ནོར་བུ་གཅིག་ཉིད་སྟོང་ཚུལ་

མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་སྦྱང་བས་བསྐྱབ་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གཅིག་ལ་རང་རྒྱུད་གཅིག་ཆར་
 སྦྱང་ཕྱིར་མི་བསྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། གདུལ་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ལ་གསུང་གཅིག་གིས་
 བསྐྱར་ལ། དག་ས་པ་སོགས་ལ་གཅིག་ཆར་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་
 དཔྱད་ལས། རིམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རིམ་པ་དང་པོ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ཅི་བརྟན་ཅི་ན། གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་
 པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་གིས་འབྲིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ། མི་རྟག་སོགས་སྒྲིམ་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྐྱོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
 མདོ་རྣམས་དེ་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་མདོ་དང་། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྟོང་
 ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དེ་ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་
 སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་དེ་ནས་བཤད་
 པའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྦྱོང་ཏེན་ལས།
 རིམ་པ་གསུམ་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས། ཞེས་པའང་མི་འཐད་དོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་རིམ་པ་གསུམ་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་པས་རིམ་
 པ་ཕྱི་མ་གཉིས་མི་འགལ་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་འཛིག་
 དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་
 པོས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྟིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྟན་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། **སངས་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་**
པས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཏེ་སྤྲས་བཞིའི་འཁོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་སྤྲས་བཞི་བོ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

ཡང་དག་མཐའི་ཚུད་ལན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་སྡེ་སྡེ་བཤད་པ་ལ། བརྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན།
 བརྟན་དོན། ཆོག་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ། བརྟན་བཅོས་བརྩམ་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་
 པ་སྤངས་ནས་བཅོལ་བྱ་མཁུན་གསུམ་སྤྱིའི་ནམ་བཞག་དང་། མདོ་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤངས་
 ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའོ། །འདིའི་དང་པོ། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ། ནས། རྟོགས་
 པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ། ལོ་ཆེན་དང་བྱ་ཉ་སོགས་སྤྲུལ་པ་ལ་ཆེར་གྱིས་མཆོད་
 བཅོལ་བྱ་བཞུལ་ལན་དུ་བྱས་པ་ལྟར། གསེར་ཕྱང་དུ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་མཆོད་བཅོལ་ལས་འཕྲོས་
 པས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྤྱོད་དུ་
 འགྲོ་བས། ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་མཆོད་
 བཅོལ་བཤད་ཆར་བའི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་འདུག ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་བཤད་
 ཀྱིས་དགོས་འབྲེལ་ལ་མར་སྐྱར་བ་ནི། སྤང་བ་གཉིས་སོགས་དང་མཐུན་ཞིང་། འདིས་
 མདོ་དང་རྒྱན་བརྩམ་པ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་བརྩད་ཀྱི་མཆོད་བཅོལ་བྱ་བརྟན་ཚུལ་ལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱང་གི་དེ་བྱ་ཉ་སོགས་དང་མཐུན་ཆེད་ཅུ་མ་མོ། ཉི་སྤང་ལས་ ཅི་
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་གཞི་བརྟན་པས་སམ། ཞེས་པ་ལྟར་ཉི་སྤང་ནམ་འགྲེལ་
 གཉིས་སུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་དུ་བཀོད་ནས་རྒྱན་གྱི་བརྟན་ཚུལ་ལ་སྐྱར་ཞིང་། ཚུང་ལན་
 གྱི་མཆམས་ཀྱང་འགྲེལ་བ་དང་འདྲ་ལ། རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་དག་གསུམ་ཆར་ཡང་བདེན་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱོགས་དང་པོ་གཞི་མ་ལུས་པར་བརྟན་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 དུ་ཕྱིན་པ་འདིར་ཆོས་མདོན་པའི། ཞེས་སྤྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་དུ་བྱས་ཤིང་།
 དེ་བརྒྱད་སྟོང་བའི་བརྟན་ཚུལ་ལ་ཚུད་པར་བྱས་སོ། །སྤྱོགས་སྤྲུལ་ཡང་། གསེར་ཕྱང་
 ལས། རྒྱན་སྤང་དང་བརྟན་ན་དངོས་སུ་བྱང་བར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ། རྒྱན་

སྒྲུང་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དང་། གཞན་དག་ནི་དང་། ལ་ལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པས་ཡིན་
ལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན། མཁྱེན་པ་གསུམ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིད་དཔྱིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ངེས་ནས་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་དག་གི་
དམིགས་པ་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་མ་ཉོགས་པར་ཡུལ་ཅན་གསུམ་ཉོགས་པར་
བྱར་མེད་པས། དམིགས་པ་གསུམ་པོ་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
འོག་ནས་འཆད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། སྤྱགས་སྤྲོའི་ན་གནས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་བསུ་བའི་དོན་དུ་གསལ་ལོ། འགྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་
བྱུང་ན་འདིར་བཞུལ་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་སུན་འབྲེན་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
ཞེས། སྤྲོ་མས་གལ་ཏེ་དངོས་སུ་ཡོད་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་གསུངས་ནས། རང་ལྷགས་
ལ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་སུན་འབྲེན་དེ་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ཡང་དོགས་
པ་ཁོང་སྒྲོང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སེར་འབྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསུངས་སོ། རྩོད་
ཚུལ་བོད་སྤྲོ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་རེ་རེ་ཅམ་བསྟུས་ན་མངོན་པ་འཁོར་ལོ་དང་
པོ་དང་རྒྱུས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་འབྱུང་ལ། གསུམ་ག་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་ལུས་གསུམ་
མམ་སྒྲོན་གསུམ་གར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀོད་ནས། ལན་དུ། བྱ་རམ། ལྷ། ན་ལེ་ཤམ་
གསུམ་སོ་སོར་བོས་ན་རིམ་པ་ལྟར་བད་ཀན། མཁྱེན་པ། རྒྱུང་རྣམས་སྦྱེད་ཀྱང་། དེ་
གསུམ་སྦྱར་ནས་བོས་ན་ནད་གང་ཡང་མི་བསྦྱེད་པ་བཞིན། གསུམ་ག་བཅོད་བྱར་བསྟུས་
པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་བཤད་བྱ་ལ་སྦྱར་བ་ལ། གསེར་ཕྱེད་དུ་སྤྱགས་སྤྲོས་བཞག་པ་ཁས་གྲངས་
ན་སྒྲོན་འོང་ན་སྒྲོན་དེ་དག་འོང་བར་ཐལ་ལ། མི་འོང་ན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་སྤྱགས་དང་པོ་ལྟར་
ན་མན་ཆད་ལན་བྱས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། སྟན་གྱི་དཔེ་དང་མི་འགྲིག་ལ། གང་རུང་རེ་
བསྟུས་ན་སྒྲོན་མེད་ཟེར་དགོས་པར་འགྱུར་བ་བཀག་ནས། བཤད་བྱ་ལ་སྦྱར་ན་ཁོ་ན་སྒྲོས་
ཀྱང་རྒྱུས་པར་སྦྱབ་མི་རུས་ཏེ། མངོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་བསྐྱུས་པས་སོ། །ཞེས། བཤད་བྱ་ལ་སྦྱར་ན་སྒྲིལ་གྱང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཡོད་པར་སྦྱབ་མི་
 རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །རང་ལྷགས་ལ་དགོས་པ་དང་འཆད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ནས། དང་པོ་
 འདི་ལ་ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་མས་
 རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་མཛད་པའི་བྱགས་ལ་
 མདོའི་བཅོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱན་ཅེས་
 པ་ཞིག་ཚུམ་པར་དམ་བཅས་པ་ན། ཆོལ་བ་རྟོག་ལྟར་ཁ་ཅིག་དེ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པ་ལ་དེའི་ཡུལ་གསུམ་པོ་སྟོན་དགོས་ཤིང་། མཛོད་ལྟར་གཞི་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་
 ཤེས་རབ་སྦྱེ་ཕྱིར་སྟོན་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་ཡུམ་གྱི་མདོའི་བཅོད་བྱ་གཞི་ཕྱང་ཁམས་
 སྦྱེ་མཆེད་ཅམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་ཅམ་དང་། ཤེས་
 བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཅམ་བསྐྱུས་ཟེར་བ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རྩང་
 པ་ཞིག་བཅོད་བྱར་བསྐྱུས་པས་ཡུམ་གྱི་བྱན་དུ་མཛོད་པ་བརྟགས་ན། གསེར་ཕྱང་ལས་
 འདི་ཡན་ངེ་བ་དང་། མན་དེ་ལ་སྒྲིལ་བཅོད་བྱས་པས་བྱན་སྤང་ལྟར་ན་འདི་ཚུད་པ་ཡིན་
 ལ་དེས་ཚུད་ཚུལ་ནི། ཡུམ་མདོས་དགོས་པ་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་དེ་གསུམ་རེ་རེ་
 ཅམ་སྟོན་པས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་དགོས་པ་ལྟག་པོ་མེད་སྟམ་པའོ། །རྟོགས་དཀའི་སྤང་
 བར། མཁྱེན་གསུམ་བཅོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ན་གང་བཅོད་བྱར་བྱས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཚུམ་ཞེས་འདྲི་བ། ལྟས་བྱིན་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཅི་ཞེས་འདྲི་བ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་
 གྱང་། གསེར་ཕྱང་ལས། ཡང་ན་འདིར་ལོག་རྟོག་མདོ་ལ་བྱུང་བ་དང་། རས། ཉི་སྤང་
 རྣམ་འགྲེལ་ལས་གྱང་མདོ་ལས་ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་མཁྱེན་
 གསུམ་བསྟན་པ་ལ་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་དགོས་པ་བྱུད་པར་ཅན་མེད་སྟམ་པ་ཡིན་
 པས་སྒྲིལ་མེད་དོ། །དེ་གསུམ་གང་ལྟར་བྱས་གྱང་མི་རིགས་ཏེ། བརྟགས་པའི་ཕྱོགས་དང་
 པོ་ལྟར་ན། ཆོས་མདོན་པ་ལས་ཡུམ་མདོ་དང་བྱན་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་འབད་པ་དོན་

མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་འདི་ལས་ནི།
 རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་བཅས་ཏེ་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དག་
 ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་བརྟན་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ནི་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སྟོས་སྟོན་ཡོད་དོ། །སྡེ་མར་མ་ཟད་གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡང་གཉིན་པོ་
 ནམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ལས་གསུམ་ཙམ་བཟོད་བྱར་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་གྲན་
 ནམ་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་བཟོད་བྱར་མ་བསྐྱུས་པས་བརྟན་བཅས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 འདི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྡེ་མར་མ་
 ཟད་བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་ནམ་པ་གཞི་བཅས་བརྟན་ན་མདོན་པ་དང་སྟོས་པས།
 ནམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་གཞི་མི་རྟག་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
 བརྟན་བཅས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བས། དེས་ན་འདིར་
 སྟོས་བྱུ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བརྟན་བཅས་འདི་ཙམ་པ་
 དོན་ནམ་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ལྟམ་དུ་རྟོག་ཅུན་གཞན་དག་སེམས་གིང་དོགས་པར་
 འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གསེར་སྤིང་བས་ཕྱོགས་གསུམ་གའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་
 འབད་པ་དོན་མེད་སྐྱར་བ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྤྱས་འབད་
 པ་དོན་མེད་བསྐྱབ་བ་རུ་སྐྱར་ཡང་། ཞེས་པ་དེའོ། །དོན་བསྐྱར་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་
 བཅས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་གཞི་གཉིན་ནམ་གསུམ་གང་
 བརྟན་ཀྱང་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནི་སྤང་དང་ནམ་འགྲེལ་ལྟར་ཡིན་པས། གསེར་
 ཕྱེང་ལས། ཙམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ལ་ཙམ་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། མཆོད་བཟོད་ལས་
 འཕྲོས་ལ། རྒྱན་སྤང་གི་དེ་དགོས་འགྲེལ་ལས་འཕྲོས་པ་མ་གཏོགས་ཙམ་ཚུལ་འདྲའོ། །རང་
 ལྷགས་ལ། ནམ་པ་གཞི་བཅས་བརྟན་ཀྱང་མདོན་པ་དང་སྟོས་པ་མེད་དེ། གསེར་ཕྱེང་
 ལས། ནམ་པ་གཉིས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོ་བོའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་

གྱི་ནམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་འདྲི་པས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཡོད་ལ། རང་ལུགས་ནི་བདེན་བཞི་དང་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་འདྲི་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདིར་གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་། རྩོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱུས་པར་འདྲི་པའི་ཚོལ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་པའི་རེ་རེ་བསྐྱུས་ཀྱང་སྒྲིམ་མེད་སྒྲིམ་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་ཚོལ་བ་མིན་ཏེ། འདིར་སྒྲིམ་མེད་ཅེས་ཚུད་པ་མིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལན་དངོས། ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་འགོད། ལུང་གི་དོན་བཤད། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་ལས། རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་གཉེན་ནམ་པ་རྩོགས་རེ་བཅོད་བྱར་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་(༡)ཉན་ཐོས་དང་རང་མངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། རྩ་ན་མེད་པའི་མངས་རྒྱས་ནམས་གྱི་(༥)གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་(༡)དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་(༢)མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་(༦)བསྐྱུས་པས་ན་ལོ། །(༡)གཞི་གཉེན་ནམ་པའི་རྩོགས་གསུམ་ཅར་གྱི་དང་པོས་གཞི་ཤེས་མཆོན་པར་མ་ཟད་གཉིས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་གསུམ་པས་ནམ་མཁུན་མཆོན་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་བཅོད་བྱར་བསྐྱུས་ནས་མཁུན་གསུམ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༢)བྱས་རྒྱན་དེ་ནི་ཞེས་དེ་སྒྲིམ་ལ་བསྐྱེགས་པ་དང་རྒྱན་གྱིས་རྩོགས་གསུམ་ཅར་བཅོད་བྱར་བསྐྱུས་ཏེ། དེས་མཁུན་གསུམ་དང་དེས་སྤྱས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ། རྟགས་ཆོས་མ་འབྲེལ་ངར། གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་པ། ནམ་བཤད་ལས། ཅོད་བྱེད་སེལ་བའི་འཇུག་པའི་ནམ་དབྱེ་མ་ཤེས། ཞེས་པ་ལྟར་ཕྱི་མ་བཅོད་ན་སྤྱི་མ་བཅོད་མི་དགོས་པས་ཡིན་ནོ། །ལོ་ཆེན་གྱི་རིག་ཚུང་ལས། གལ་ཏེ་གསུམ་ག་བཅོད་བྱར་ཁས་ལེན་ན་ནི་བསྐྱུས་བཅོས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་གསུམ་ནི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོན་ཏེ་རེ་རེ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་གཞུང་ནས་བཅོད་པའི་ཉེས་པ་ཉིད་ཡོད་དོ། །ཞེས་

འདོད་པའམ། ལན་གྱི་དོན་ནི། ནས། གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་ཆ་རྒྱུན་བརྟེན་པས་བསྟན་
 བཅོས་གཅིག་ཁོ་ནར་འཐད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟེན་བྱར་བྱེད་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། ཞེས་
 དང་། འོ་ན་གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གསུམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། དེ་
 གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ། ཞེས་སོགས་འགོག་ཚུལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡ་
 གུལ་རེ་རེའི་རྩོད་སྤང་ཕལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་ག་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་
 པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་རྩོད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་འགྲེལ་བ་འདིའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་
 དུ་འཆད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པར་གསལ་ལོ། གཉིས་པ་ལ། ཡུམ་བར་མ་
 དང་། བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་། རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་ལ་ཁ་འཕང་བའོ། །དང་
 བོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་
 གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མདོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆན་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་
 ལས། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པས་རབ་སེམས་ལུན་སུམ་ཆོགས་
 པས་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་
 ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མདོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་དང་སྦྱེ་བའི་རྟེན་
 གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
 ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་བཞག་དང་སྦྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྟར་
 ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་དུ་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་
 ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ། འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་
 གཉིས་ཀར་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྟེན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་སྤང་བྱར་
 གསུངས་པས་བཀག་ལ། ཁ་ཅིག་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་ཁོ་ན་ཤེས་པ་སོགས་སུ་བྱས་ནས་མཁྱེན་

གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ་འགལ་བར་འདོད་པ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱུ་གི་མིག་ཤེས་
 གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་གསུངས་པས་བཀག་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལྟར་རོ། །རང་ལྷགས་
 ལ་ནམ་བཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཚུལ་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་རང་གི་བཞེད་དོན་
 ཅམ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱིས་
 རང་གི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་དགོས་ཤིང་དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱར་བ་ལ་ནམ་མཁུན་ངེས་པར་དགོས་པས་ལག་རྩེས་མི་འདྲ་བས་ཡིན་པར་ནམ་བཞད་
 ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་གྱིས་ཉན་རང་གི་མངོན་
 རྟགས་བསྐྱུ་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཁུ་བ་ནི། རབ་འཕྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་
 བོས་ནས་རྒྱ་མཆན་དང་དགོས་པ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་འཆལ་བའམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ནམས་གྱི་མངོན་རྟགས་བསྐྱུས་པ་ལགས། གཉིས་པ་ལན་
 ནི། རབ་འཕྱོར་ཞེས་བོས་ནས། གཞི་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སྐྱེ་མཆེད་
 བཅུ་གཉིས་པོ་ནམས་ངི་རྟེན་པ་སྟེ་གངས་འདི་ཅམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱུ་ནམས་གྱིས་མི་རྟག་སྟགས་དང་བདག་མེད་ཕྱིད་དང་གཉིས་ཅམ་དུ་མངོན་
 སུམ་དུ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་བཞེད་དོན་ཡང་སྐྱབ་རྒྱས་གྱི་
 ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བཞིན་པའམ་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་
 ཤེས་པ་མ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་མེད་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་པས་ནམ་མཁུན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ནམས་གྱི་མངོན་
 རྟགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཅམ་བྱའོ། །གསེར་ཕྱོང་ལྟར་ན་
 ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟགས་རྟགས་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་མིན་པ་དང་ངི་རྟེན་པ་སྟེ་ཉིད་གྱི་ནམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་མིན་པ་དང་ཀྱང་སྤྲ་མ་ངོས་བབྱང་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་
 བན་ཚུན་བསྐྱུ་བའོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྱིས་བྱང་སེམས་གྱི་མངོན་རྟགས་བསྐྱུ་ཚུལ་ལ་

གཉིས། དང་པོ་ལྷ་བཞི། བཙུག་ལྷན་འདས་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅིའི་སྐད་དུ་ལམ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆལ་བ་སྟེ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་པ་ལགས། གཉིས་པ་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་
སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད། དང་པོར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞིང་དེ་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསེར་ཕྱེང་ལྟར་ན་རྟོགས་
རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་ཆུ་ལ་ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་དུ་སྒྲིམ་བྱུང་
གིས་བསྐྱེད་ཅིང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྲུང་སྐྱེད་
པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱཞིང་། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་
གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་སྒྱུར་བཏང་
དང་། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱའམ་ཞེ་ན། དམིགས་བསལ་རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་གི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་བཅའ་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
མ་བྱས་པ་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་ལས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཛད་
པ་སྟོན་པའི་དངོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་རུང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་སྟོན་
པར་མ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་རང་སངས་རྒྱས་ཆེ་ཐོག་མར་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་
རྒྱུའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་སྒྱུར་ལམ་ལ་འགོད་པར་མ་བྱས་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྒྱས་པ་
ཡོངས་སུ་མ་སྐྱུངས་པར་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞི་བའི་

དབྱེངས་ལ་སྒྲར་མི་ལྔ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བུ་ལོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས།
 བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་
 རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས། ནམ་བཤད་
 ལས། དེ་དག་གིས་ཞེས་བོད་ནས་གཞུང་མ་དག་པ་ལ་བཤད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་བྱེད་པ་ཞེས་
 པ། དེ་དག་གིས་ཞེས་བྱེད་ཆོག་ཅེས་པ་མ་དག་ཅེས་པ་མིན་གྱི། གཡག་པས་བྱང་འཕགས་
 དེ་དག་གིས་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱ་བ་སྤྱིར་བཏང་དང་། གོང་དུ་རྫོགས་
 སྒྲིལ་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་མི་བྱ་ཞེས་པ། དངོས་བསྟན་ནམ་བཅད་བཀག་པའི་དམིགས་
 བསལ་དང་། རྒྱགས་ལ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེན་རྫོགས་སྒྲིལ་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆེ་བུ་ལོ། །ཞེས་
 པ་རྒྱགས་བསྟན་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཞེས་པ། གཞུང་གི་གཅོད་མཆམས་མ་
 དག་པ་ལ་བཤད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བྱ་བ་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་
 ཚུལ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་མངོན་རྫོགས་ནི་ལམ་གྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པ་ཉིད་ཅེས་བུ་ལོ། །གསེར་ཕྱེང་ཆོག་ཟེན་ལ་སྦྱེད་པ་བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་ཡིན་
 པས། བསྦྱེད་བྱའི་ལམ་འོག་མ་ཉན་རང་གི་ལམ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་བཏགས་པ་དང་།
 དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མཆན་ཉིད་པར་མ་ཟད་ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གའང་
 མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་གསུམ་དང་པོ་གཞན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་གཅོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་པ་མ་དེས་ཏེ། མདོ་ལས། གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 བསྦྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བུ་ལོ། །ཞེས་དང་། ནམ་བཤད་ལས། ལམ་
 གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་པོར་རྒྱུད་ལ་བསྦྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྫོགས་སྤངས་ལས།
 ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་བསྦྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ལམ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་རིགས་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྦྱེད་པ་དང་། སྤྱིར་ལམ་གྱིས་དང་པོར་
 ཤེས་པ་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གིས་བསྦྱེད་པ་དང་། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་། བདེན་

མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་སྒྱུར་ན་ཡབ་སྲས་གསུམ་
དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གསེར་སྒྲུང་ལས། དང་པོར་ལམ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་
ཀྱི་རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་བསྦྱུད་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པས་གྲུབ་པོ། །བུ་
དང་སྒྲ་མ་གཡག་པ་དཔོན་སྒྲོབ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས། ཉི་ལྟང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ། ནས། ལྷག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ས་དང་པོར་རྫོགས་ཟེར་
ཞིང་། བུས་བྱེད་པར་འདུ་བས་རྫོགས་ཟེར་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་པར། ལྷུང་སྒྲར། འཕགས་པའི་ན་དང་ག་བ་དང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་ཅིང་། ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་སྒྲིབ་དག་བཅོམ་གྱིས་མ་སྤངས་པ།
དབུས་མཐའ་ལས། ལྷུབ་དང་ཉི་ཆེ་ལྷག་པ་དང་། ཞེས་པ་ཙུ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་
ལ། རིགས་པ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་ཡིད་ལུས་ལེན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་
སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ས་དང་པོ་ནས་
རྫོགས་པ་དང་། ས་བཅུ་ཉི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁྱད་མེད་པ་དང་རྒྱན་མཐར་སྤངས་རྟོགས་
མཐར་ཕྱིན་ཟེར་བ། རྣམ་བཤད་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པ་ཤིང་
རྟེན་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་དང་། མཐོང་ལམ་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་མ་སྤངས་
ན་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཤིང་རྟེན་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་མངོན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བུས་པ་རོ་
མཆར་བས་བཀག་པ་རྒྱས་པར་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསལ་ལོ། །གསེར་སྒྲུང་ལས། ཉོན་
སྒྲིབ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱུད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ཏེ། ཞེས་
པ་འོད་ཟེར་མགོན་པོ་དང་རེད་མདའ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རེད་མདའ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རི་ལྷ་

བརྟོགས་པ་ས་དང་པོ་དང་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་ས་བརྟུད་པར་རྟོགས་པར་སྟོབས་ཐོབ་པས་
 བཞག་ལ། སྤངས་པ་རྒྱན་མཐའི་མཇུག་ཏུ་རྟོགས་ཟེར་པས། གསེར་ཕྱང་དུ་ཇི་སྟེད་པ་
 རྟོགས་པ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ན་རྟོགས་གསུངས་པ་རང་ལྷགས་
 ཡིན་ནོ། །ཉ་ཀྱི་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་
 སྤྱང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོར་གསུངས་ཤིང་ཨུཊ་བཟོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་
 ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གནོད་འཛོམས་སུ། མི་སྦྱེ་བའི་བཟོད་པ་ས་བརྟུད་
 པ་ལ་བཤད་ནས་དེར་རྟོགས་གསུངས་ཏེ། དད་པའི་རྗེས་འབྱང་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྱང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་
 པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་
 པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་བཅོམ་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་
 ཤེས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནམས་ནི་ས་བརྟུད་པ་ལ་ཞུགས་པ་མི་སྦྱེ་
 བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་གཏུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་
 སྤངས་པ་ནི་བཟོད་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཕན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནམས་
 ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་རྟོགས་པའི་དོན་ས་བརྟུད་
 པར་ཐོབ་པའི་སྤངས་རྟོགས་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་ལ་མེད་ཀྱི་དེར་དེའི་སྤངས་
 རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པའམ་དེ་ཐོབ་པས་དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་
 ཅམ་ལ་དེ་སྐད་ཟེར་རོ། །དེས་ན་ཨུཊའི་ལྟར་མི་ལེགས་ཀྱི། གནོད་འཛོམས་ལྟར་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྟོགས་སྤང་དུ། དེ་འདྲ་བའི་ས་བདུན་པ་ཕན་ཆད་དུ་མི་རྟོགས་
 ཏེ། ནས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྒྱན་ཆད་པའི་མ་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྟུད་པར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཞེས་ས་བརྟུད་པར་ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ།

སྒྲུ་མ་དེ་དག་གི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཅུ་ལས་ཇེ་ཡེ་བ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་
 དེ་དག་ཏུ་སྒྲིབ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྤངས་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་བྱེར་རོ། །དེ་དག་གི་
 རྒྱུ་རྣམས་བཤད་ལས། འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཙུ་བྱ་ག་
 གི་དབྱེ་བ་མཛད་ནས། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་
 སུ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཙུར་རྣམས་པར་བཞག་གོ།
 ཞེས་གསུངས་པས། ས་བཙུ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། ཞེས་
 སྤངས་པ་ས་བཙུད་པར་རྫོགས་པ་བཀག་ཅིང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། རིགས་དང་དབང་བོ་དང་
 ཆོག་ས་བྱུང་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱེར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཅོད་པའི་བྱེད་པར་
 གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་བྱེར་ཞེས་པ་ལྟར་
 སྤར་ཉི་སྒྲུང་དུ་བཅོད་པའི་བྱེད་པར་འདུ་བར་གསུངས་ལ། རྫོགས་པའི་ཆད་འདི་ཅུ་མ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་རིགས་
 རྫོགས་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་རྫོགས་དགོས་པས་བྱེད་པར་འདུ་བའམ་རྫོགས་པའི་དེ་བོ་ཅུ་མ་རྫོགས་
 པ་རྫོགས་རིགས་རྫོགས་པའི་ཆད་མིན་གསུངས་པས། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་
 པས་བཀག་པ་ལེགས་སོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས། རྒྱུད་ལྔའི་འགྲེལ་བར། རྣམ་པར་མི་རྫོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཤེས་ས་བཙུད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་
 ལ་བཞེན་ནས། ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་རྫོགས་རིགས་ས་བཙུད་པ་མན་
 ཆད་བསྐྱེད་ན་འབད་ཚོ་ལ་དགོས་པས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བས། ཉི་སྒྲུང་གི་ཆོས་བཅོད་ཀྱང་
 ཐེག་དམན་གྱི་ཡིན་ལ། ས་བཙུད་པར་འབད་ཚོ་ལ་རགས་པ་ཞི་བས་དེ་ནས་ཉན་རང་གི་
 རྫོགས་རིགས་རྣམས་བསྐྱེད་པས། དེའི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱང་ས་བཙུད་པར་རྫོགས་ཟེར་བ། རྣམ་
 བཤད་དུ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་མཐུ་བརྟན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པས་ཐེག་དམན་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་
 པ་དང་། རིགས་ངེས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་བཙུད་པ་མན་ཆད་དུ་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་མ་

རྟོགས་ན་མཐོང་སྤང་ཡང་སྤང་མི་རྒྱས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་པས་སྤོལ། །རང་
 ལུགས་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་མིན་པར་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པས་ཉོན་ཞིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སངས་རྒྱས་
 མ་ཐོབ་པར་མི་འབྱུང་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དམན་ལམ་
 སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཉོན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྟོགས་ལ། དམན་
 ལམ་སྟོན་སོང་གིས་རང་རང་གི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ན་རང་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
 རྟོགས་པར་ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བར་གསུངས་
 ལ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་རྟོགས་ཀྱང་།
 དེའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་མ་ལུས་པ་མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པར་ཐུགས་ཅེ་གཏད་ཀྱང་། ཡིག་ཆར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་ན་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་རྟོགས་པས་མ་བྱལ། ཅས་པ་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྲུལ་མ་ནི་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་དེ་དག་གི་ཆད་རྟོགས་པར་ཐོབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་
 སྤང་གི་དོན་དང་། སྤྲུལ་རྟོགས་པ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་རྟོགས་དགོས་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡིན་
 ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་
 ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པར་འདོད་དམ་སྟུམ་ལ། རྟོགས་རིགས་འདྲ་བའི་ལུགས་ལ། ཉན་ཐོས་
 དགྲ་བཅོམ་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་སམ་དཔུད། སྤྱིར་བཏང་
 དམིགས་བསལ་གྱི་མཚམས་སྤར་ལྟར་སྤྲས་ཟེན་ལ་སྦྱོར་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། གཞུང་
 འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་བཞག་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གསུངས་པ་སྤར་རིན་ཆེན་
 བང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ལྟར། བུ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་
 མི་བྱ་ཞེས་པ་སྤྱིར་བཏང་དང་། སྟོན་ལམ་རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་

དུ་བྱས་པ་མི་འབད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་ལམ་རྫོགས་ཆད། བུ་ཉ་སྟོགས་གྱིས་ཆོས་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་དུ་བྱེད་ནུས་པར་བྱས་པ། ནམ་
བཤད་ལས། ཆོས་སྐྱ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་མི་བྱེད། །ཞེས་པར་འགྱུར་ཞེས་
བཀག་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས། གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་འགྱུ་བ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་གྱུ་བ་
པའོ། །ཞེས་དང་། རྟོགས་སྣང་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་དཔུང། སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་
ཀྱང་བུ་ཉ་གཉིས་ཀའི་ཤིང་ར། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ནམས་སྟོན་པ་ཅི་རིགས་སྟོང་རུང་
དང་གཉིན་པོ་སྟེ་རུང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱང་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་
རྟོན་མ་དང་ཁ་བས་ལྟ་བུ་འདྲིར་ཡང་། ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། སྤར་ལྟར་འཁོར་གྱི་ཐོག་
མའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤར་ན་རུང་ཡང་། སྤར་ཡིན་ན་རོལ་མཆོ་ལྟར་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་ལམ་
ལ་མ་བཀོད་པར་བལ་ལོ། །རྟོང་ཤིག་པས། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་སེམས་
ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་དང་། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་
གཟེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤངས་པའི་ཆད་ཟེར་པ། ནམ་བཤད་དུ་སྤར་སངས་རྒྱས་
ཁོ་ནར་ཡོད་པས་བཀག་ལ། བྱེ་མ་མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གཟེགས་པར་བལ་
བས་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ། སྤར་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་སྤར་ཆོག་དོན་དུ་བཤད་
པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བར་བ་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཆད་ནི། རང་སངས་རྒྱས་པའི་འཁོར་གྱི་
ཐོག་མར་ཆོས་ཆོགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་ཀྱི་གདུལ་བྱར་དེ་ལྟར་
བསྟན་ནས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཀྱན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་རྟོག་པ་སྟོགས་ལ་རག་ལས་
ཤིང་ཤེས་སྟོན་སྤངས་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་སྟོན་པས། དེ་འདྲའི་གདུལ་
བྱ་སྟོན་གྱི་ལ་གཉིས་ལས་སྟོན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟེན་པའམ་འགོད་ནུས་པ་ཡིན་ལ། ཞིང་སྤངས་
པའི་ཆད་ཀྱང་། ཞིང་གང་ཡིན་གྱི་ལོངས་སྤུལ་གྱི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་འགྱུ་བ་པའི་དགེ་བའི་
རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདྲིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་

ནི། རྟོགས་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཉིད་ཙམ་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་ཉིད་མངོན་
 ཏུ་བྱས་པའི་ཆད་ནི། དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་ལ་
 རྟག་ཏུ་མཉམ་པ་འཛོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་མཁས་པ་གཡག་གཞིན་གཉིས་ལྟར་ཡིན་
 ལ། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ཅི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ཐོབ་ནས་མངོན་ཏུ་བྱས་
 པར་བཞག་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་ཏུ་
 མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དགའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་
 གླིང་བས་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་བྱས་པ་ཡང་རྟོགས་སྒྲུང་སྐབས་གསུམ་བྱས་ཤེས་སུ་མངོན་
 ཏུ་མི་བྱེད་པས་བཀག་གོ། །གསེར་གླིང་དུ་ཡང་བཀག་གོ། །རྟོགས་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཉིད་
 ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་ཀྱང་དག་པ་གཉིས་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་
 འཛོག་རྒྱས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་པ་ཙམ་ཆོས་མ་འདྲེས་
 པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཅི་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་
 པར་འཛོག་མི་རྒྱས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་ལྟར་རྒྱས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་
 པས་མི་འཛོག་ཅེས་པ་རེད་མདའ་བའི་བཤད་པ་ཡིན་པས། རྣམ་བཤད་ལས། མཉམ་པར་
 བཞག་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་བཞད་གད་བྱ་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གདམས་པ་དགོས་
 པ་མེད་ཅེས་བཀག་ནས། འདིར་ནི་བྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞི་བའི་
 དབྱེངས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་གསུམ་ལྟར་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པ་གོང་གི་སྐྱབ་ཚུལ་
 གྱི་ཤེས་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བརྩམས་པ་སོགས་ཀྱིས་འདིར་བརྟེན་
 ཡང་དག་མཐའ་ལ་གསུམ་ལྟར་གྱི་དེས་བྱབ་ཅིང་། དེ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་མེད་ཟེར། སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར། གསེར་
 གླིང་ལས། དེས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱེངས་དེ་ཉིད་མངོན་ཏུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་

པ་དང་ཆད་པའི་མྱང་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་ཁོས་ལེགས་པར་བརྟགས་
 པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཆོས་གསུམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པར་གདམས་ཤིང་། ཆད་པའི་དེ་བཞག་པ་ཁོ་ནར་གདམས་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་འདིར་
 བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གདམས་ཚུལ། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པར་མངོན་དུ་མི་བྱ། ཞེས་གདམས་པས།
 ཡུལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་བ་གཉིས་ཡོད་དམ་དཔྱད། མངོན་
 དུ་བྱས་ཆད། སེམས་ཅན་གྱིས་ཞི་བདེས་ཐུགས་འཕྲུག་ནས་རང་གི་བསམ་འོ་ལ་སྟོས་ཏེ་
 འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྤྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བྱའོ། །རྣམ་བཤད་
 དུ། འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དག་མཐའ་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་
 ལ་བྱ། ཞེས་པ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྟོང་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །གསུམ་
 པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཁུ་བ་
 རི། བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅིའི་སྦད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་གྱིས་རྟོན་རྟོག་གྱི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གསེགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐུན་པས་དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་མཆོད་པར་འོས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཆོགས་གཉིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུ་གྱི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པ་ལགས། གཉིས་པ་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་རྣམ་
 པ་ཁ་དོག་དབྱེ་བས་སོགས་ངོ་བོ་གང་དག་དང་། མཆོན་བྱེད་རྟགས་དུ་བ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་
 གང་དག་དང་། མཚན་མ་བྱུང་ཤིང་ལྟ་བུ་རྒྱ་གང་དག་གིས་གཟུགས་ནས་རྣམས་མཁྱེན་
 བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རབ་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ངོ་བོ་དེ་དག་དང་རྟགས་འབྲས་
 བུ་དེ་དག་དང་མཚན་མ་རྒྱ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་མཁྱེན་པས་དེ་བཞིན་
 གསེགས་པས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་དེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཇི་བཞིན་སྟོན་པས་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་དག་བཅོམ་པ། ཆོས་ཀྱན་མངོན་པར་བྱང་
 རྒྱུ་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡུམ་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་རྟེན་ནི།
 ཡུམ་བར་མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། མདོར་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས་ཀྱང་།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དེའི་བཞེད་དོན་ཉེར་ཞི་སོགས་ལ་སྟོབ་པ་སྟེ་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་
 ཤེར་ཕྱིན་གཞི་ཤེས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཞེས་སྐྱར་རོ། །ཉ་ཀྱི་ལས། ས་ནི་
 མཁུན་གསུམ་ལ་སྟོབ་དཔོན་འཆད་དོ། །ཆོས་རྗེ་འཇམ་གསེར་སོགས་ས་ནི་ལམ་དང་འབྲས་
 བུ། ཤེར་ཕྱིན་ནི་གཞི་ཤེས་སོགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུངས་ལ། གསུམ་པ་རྒྱས་
 པར་ཁ་འཕངས་པ་ནི། རྒྱས་པ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་གནས་བཞི་དང་ས་བརྒྱ་
 དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གསེར་
 བྱང་དུ། ཉི་ཟླའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་རྒྱས་གཉིས་མེད་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་པ་ཡུམ་
 གསུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་འདོད་དང་། བསྐྱུས་འབྲེང་རྒྱས་པའི་བྱུང་པར་བཞིན་བྱ་སྤང་པོ་
 ལྟར་བསྐྱུས་ཤིང་ཆོག་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་པོ་དང་། དོན་རྒྱས་ལ་ཆོག་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་
 བར་མ་དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱས་པ་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །བཞིན་བྱ་འགྲེལ་ཀྱང་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་
 དུ་ཕྱེ་བ་ནི། སྤང་པོ་ལྟ། ཁྱམས་བཅོ་བརྒྱད། རེག་པ་དུག་ ཆོར་བ་དུག་ ཁྱམས་དུག།
 ཉོན་འགྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ཏེ། ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ང་གསུམ་དང་། ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ལམ་
 བརྒྱད་ལས། སྟོད་པའི་ལམ། སར་ཕྱིན་དུག་དང་། ལྟ་བའི་ལམ། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་
 དེ་ཉེར་བཞི། (༡༡)ནལ་འབྱོར་གྱི་ལམ། བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཆོན་བདུན་དང་། ཞི་གནས་
 ཀྱི་ལམ། (༡༢)བདེན་བཞི། (༡༣)བསམ་གཏན་བཞི། (༡༤)ཆད་མེད་བཞི།
 (༡༥)གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་བཞི། (༡༦)ནམ་ཐར་བརྒྱད་(༡༧)མཐར་གནས་

སྒྲིམས་འདུག་དག། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ། (༡༩)ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། ཡོན་ཏན་ཁྱད་
 ཅན་གྱི་ལམ། (༢༠)མངོན་ཤེས་དུག་པ་ལ་འགྲོ་བ། རམ་མཁུན་མཐོང་། རི་
 མ་མེད་པ། (༢༡)སེའུ་ནམ་བསྐྱེད་ས་ཏེ་ཏིང་པོ་འཛིན་བཞི། (༢༢)གཟུངས་བཞི།
 འབྲས་བུའི་ལམ། (༢༣)སྒྲོབས་བཅུ། (༢༤)མི་འཇིགས་པ་བཞི། (༢༥)སྤྲིག་
 བཞི། (༢༦)བྱམས་པ་ཆེན་པོ། (༢༧)སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ། (༢༨)མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
 བརྒྱད། གང་ཟག་གི་ལམ་ལ། (༢༩)རྒྱན་ཞུགས། (༣༠)ཕྱིར་འོང་། (༣༡)ཕྱིར་
 མི་འོང་། (༣༢)དག་བཅོམ་ (༣༣)རང་རྒྱལ། (༣༤)གཞི་ཤེས། (༣༥)ལམ་
 ཤེས། (༣༦)ནམ་མཁུན་ཏེ་ང་ལྟོ། །གསུམ་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དང་
 པོ་གཞི་ཤེས་ངོས་བཟུང་བཞི། མཁུན་གསུམ་བཞུགས་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི།
 ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་སྟོགས་པའི་ཆོས་ལ། རམ་པ་
 མི་ཉག་པ་ལ་སྟོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་དུག་གི་ཉེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན། དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་
 པའི་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བདག་དུ་སྤྲོས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་
 ངོས་བཟུང་བཞི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་རྒྱུའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་རང་རང་གི་སྤང་བུ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རམ་པ་
 ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་ལམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱང་། ཐབས་གྱིས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉེན་ཅན། བདག་པོ་ལམ་སྐྱེས་
 བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་བཟུས་པ་འཁོར་དུ་སྤྱད་ཅིང་ཆོགས་ལམ་བསྐྱེད་པ།
 ལ་སྟོགས་པས་སྒྲིན་པ་སྦྱོར་ལམ་དང་། གྲོལ་བ་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་བར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་
 ནོ། ། རམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་དུ་འབྲོམ་དང་ཉ་ལྟར་དམིགས་ནམ་ལ་མ་སྦྱར་བར་
 ཐབས་ཤེས་ཅམ་ལ་སྦྱར་ཡང་། བྱ་ཉ་ལྟར་གསེར་ཤེང་ལས་སྤར་ལྟར་གསུངས་སོ། །ཉས་
 ཆོག་གསལ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཐེག་གསུམ་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདེམས་ལྟོགས་པ་

དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་ལུགས་དང་འདྲ། གསེར་གླིང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་
 འདས་ལ་བྱས་ཤིང་སྤྲུལ་མེད་དེ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་གཤམ་པ་ལ་བྱེད་པས་མི་འཐད་
 ལ། བྱི་མ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་བྱ་ཡི་དེ་ཙམ་ལ་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནམ་
 མཁུན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་དམིགས་ནས། ནམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡུལ་
 ཅན། དེའི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ནམ་མཁུན་པའི་ཐམས་ཀྱི་ཐམས་བདུགས་པར་མེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། རང་དོན་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་ཡང་དག་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ལ་སྤྲུལ་མི་ཐུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྤངས་པའི་
 བྱེད་པར་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་མཆམས་སྦྱར་
 བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གསེར་གླིང་བས་ནམ་རྟོག་སྤྱི་མཆམས་སྦྱར་བ་དང་།
 བདག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་
 དོ། །མཁུན་གསུམ་གྱི་དམིགས་ནམ་གཉིས་མདོའི་དོན་དང་། འབྲས་བུ་ནི་མཆོད་བཛྲོད་
 གྱི་དོན་ནོ། །འབྲས་བུ་བྱི་མ་གཉིས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱི་མ་ནམས་
 ཀྱི་རྒྱར་གསེར་སྤང་ལས་སོ། །བཞི་བ་དོན་བསྟན་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་
 མངོན་རྟོགས་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་མཁུན་གསུམ་མཆོན་
 བྱེད་གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་ནམ་པ་མཐའ་དག་བསྟན་པས། གསུམ་ག་བསྟན་གྱང་
 སྦྱོར་མེད་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་བོ་རྟོ་རྟོགས་པར་བསྟན་པས།
 སྦྱོགས་རེ་ཙམ་བསྟན་པའི་སྦྱོར་གྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལན་འདི་འཐད་པ་
 ཡིན་ནོ། །

མདོ་དང་རྫོས་སྒྲིན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་མདོ་དང་རྫོས་སྒྲིན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། ཅུང་
 པ་བཀོད་ནས་མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་གསུམ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་
 བཅོམ་གྱིས་རྒྱན་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ན་ཡུམ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་ཤེས་པའི་སྒྲུ་བོ་མོས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྫོ་གྲོས་དམན་པ་དག་བཅོམ་
 གན་འདས་ཆོག་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་དབང་
 བོ་རྟུལ་འབྲིང་རྫོ་གསུམ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་
 བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་དེ་དང་བསྐྱས་པ་དེ་ལས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 རྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་དེས་ན། བཅོམ་གན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་སྟེ་
 རྒྱལ་དགའ་བའི་སྤང་བྱ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཡང་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་
 དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟམ་དུ་རྟོགས་པ་སྒྲུ་བས། དེས་མཆོན་
 པའི་བཅོམ་བྱ་དང་། ཉིང་དགོས་དང་། འགྲེལ་བ་གསུམ་མེད་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་བཞི་
 དང་། ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ནམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་
 པ་དང་། ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དབང་རྟུལ་གྱིས་ཐོས་བྱུང་གིས་ངེས་པ་དང་། དབང་
 རྫོན་གྱིས་དགོས་སོགས་བཞི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་སྟམ་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་
 བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འདུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ། མ་ཕམ་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོམ་
 མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བཅོམ་པར་བྱ་བ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་། དགོས་པ་དེ་བདེ་སྒྲག་དུ་
 རྟོགས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ཆོས་སྒྲུ་དང་། འགྲེལ་བ་སྐྱས་མ་ཟིན་པར་
 དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཁོང་ན་ཡོད་པ་ནམས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་ཅུ་བ་འདྲེན་པ་སྟེ་

འོག་མ་དག་ལ་ཡང་འདྲའོ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པ། གཞིན་རྒྱ་མ་ལེན་གྱིས་དགོས་
 སྒྲིག་པ་བཞི་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས་འདྲེལ་པ་ཡིན་ཟེར། དུལ་ལྟ་དང་། ཞི་འཆོས་
 བཅུ་མས་པར་གྲགས་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀར་འབྲེལ་དུ། འདི་བཅུ་མ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་
 སྒྲིག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྱ་རྒྱུ་སོ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཞིན་ཞེས་པའི་སྦྱར་བ་
 ངན་པ་བསྒྲིག་པ་ཡིན་ཟེར། བྱ་མ་ཟེ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་། བྱད་རྒྱ་བྱེད་དང་། ལོ་ཆེན་
 གྱིས་དབུ་རྒྱན་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབྱར་བཀོད་པས་ལུས་མངོས་པ་ཡིན་ཟེར། ཆོས་མཆོག་
 གིས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་ངག་ཅམ་ལས་བཞེད་བྱ་ངེས་
 པ་མི་འཐད་དེ། སྦྱོས་བྱའི་ངག་ལ་འབྲེལ་བ་མིན། སྦྱོས་བྱ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ངག་ངག་ཅམ་
 གྱིས་རྣམས་མི་རྣམས། སྦྱོས་བྱས་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེད་
 པར་དུ་ངག་དང་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་མེད་དེ། རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་
 ན། མེ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཁ་ཆོག་བར་ཐལ་བ་དང་། ངག་བཞེད་འདོད་ཅམ་ལས་བྱུང་
 བ་ཡིན་གྱི་དོན་ལས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་འབྲེལ་མིན་ནོ། །བྱ་རྣམས་སྒྲིག་གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པ་འགོག་མོད། གསེར་ཕྱེད་ལས། གཉིས་པ་དགག་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་
 པ་ལ་མངོས་པ་ཁོ་ན་དགོས་པར་འདོད་ན་དགག་རིགས་ཏེ། ནས། ཐལ་བའི་དགོས་པར་
 འདོད་ན་མི་རུང་བ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ཉ་ཞིག་ལས། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཚུ་མ་པའི་
 སྐབས་སམ་བྱ་བ་འགོག་པ་བསྒྲིག་པ། གཞུང་བཀོད་པ་མངོས་པ། དབང་རྣམ་ལ་དེ་འདྲའི་
 དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ། དབང་རྣམ་ལ་དེ་འདྲའི་ངེས་པ་སྦྱོས་པ། བསྟན་བཅོས་
 དགོས་མེད་ཀྱི་ལོག་རྣམས་བསྒྲིག་པ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལོག་རྣམས་བསྒྲིག་པ། དུལ་ལྟའི་སུམ་
 ཅུ་བའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཉན་པ་པོ་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་དགོས་
 པ་འམ་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། ཞེས། རྣམ་རྒྱུས་ངེས་པ་སྦྱོས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་
 དང་། བཅས་པ་འཐད་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་གིས་རེ་རེ་ཅམ་དགོས་པར་མི་འཐད་

ལ་། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་པ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་དགོས་
 སོ། ། མཆོད་བཅོམ་གྱིས་དང་བ་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་འདྲུག་པས།
 དགོས་འབྲེལ་ངག་མཆོད་བཅོམ་གྱི་འོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཆོས་བཤེས་ཀྱི་དགོངས་པ་འོ། ། གྱིར་
 བདེན་ཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་པས། དཔེར་ན། དུམ་པར་ཁུ་ལོངས་
 ཞེས་བཅོམ་པ་ན། ཁུ་ལེན་པ་བཅོམ་བྱ། དེ་ལས་དེ་ལེན་དགོས་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ།
 རྒྱངས་ནས་སྐྱེས་བྱའི་སྒྲིམ་པ་སེལ་བ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་ཕྱི་མ་སྤྲུམ་དང་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་
 རྒྱུ་ལོ། ། བཟུང་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བཅོམ་བྱ་དང་།
 ངག་ལས་དབང་རྣམས་ལ་དེ་བཞི་ཡོད་སྒྲིམ་པའི་ཐེ་ཆོས་སྐྱེས་པ་དང་། དབང་རྒྱལ་ལ་དེ་དག་
 ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་སྐྱེས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལས་བཟུང་བཅོས་ལ་འདྲུག་པ་ཉིང་དགོས་
 ཡིན་ལ། བཟུང་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་བཞི་གཞུང་དུ་སྟོན་ནོ། ། གཙོ་ཕལ་ལ་དངོས་བཟུང་
 རྒྱགས་བཟུང་དུ་བྱས་ན། གསེར་ཕྱང་ལས། ཉིང་དགོས་ཙམ་དངོས་བཟུང་དུ་གསུངས་
 ལ་། བྱ་ཁྲིལ་ལས། དགོས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བཟུང་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གྱིར་
 སྐྱས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་པ། འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་ཡོད་ཅེས་པས་འགྲུབ་པོ། ། བཟུང་བཅོས་
 ལ་འདྲུག་པའི་གོགས་བཞི་ནི། བཟུང་བཅོས་འདི་བརྩམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དགོས་
 པ་དེ་གྱིར་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། དེ་རུས་ཀྱང་དམ་པས་འདོད་བྱ་མིན་པ་དང་། དེ་ཡིན་
 ཀྱང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གཞུང་འདི་དང་མ་འབྲེལ་སྒྲིམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་
 བྱ་རོག་སོ་རོག་ལྟ་བུ་མིན་པར་དགོས་པ་དེ་ཡོད་པ་དང་། འཛོག་པའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པ་
 ལྟ་བུ་མིན་པར་འདིའི་བཅོམ་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་རུས་པ་དང་། མ་བག་མར་
 ལེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་དགོས་པ་དེ་འདོད་དོན་མཆོག་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཕྱགས་
 ཀྱིས་མཆོད་སྐྱོན་ལྟ་བུ་མིན་པར་དགོས་པ་དེ་བཟུང་བཅོས་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་པའམ་དོན་
 འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོས་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་འདྲུག་སྟེ། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་ཀྱིས་གོགས་དང་

པོ་དང་གསུམ་པ་བསལ་ནས་དེའི་དོན་དུ་འཇུག་འདོད་སྟེ་ལ། བཅོམ་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་རྟོགས་
 པས་དོན་དེ་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཐབས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འགལ་བྱེན་གཞན་
 གཉིས་བསལ་ནས་ངེས་པར་འཇུག་པས། དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དུང་རྩ་མྱིས་གོགས་དང་པོ་གཉིས་ལ། བཅོམ་བྱ་མེད་པ་དང་། སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་
 ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་བྱ་དེ་མེད་པས་དེ་རྟོགས་པས་དགོས་པ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཞེས་དེ་
 གཉིས་གོགས་གཅིག་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གོང་གི་ལོག་རྟོག་བཞིའི་དཔེར་
 བྱ་རོག་སོ་རྟོག་བཅོམ་བྱ་མེད་པ་དང་། འཛོག་པོའི་གཙུག་བྱེན་ལེན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་
 སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། ཅ་བའི་བསྟན་ཚུལ་ནི། བེར་སྟོན་དུ་རྒྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་
 བཅོམ་བྱ་དང་། ཆོས་སྟོད། ནས། མཐོང་འགྱུར་བར་གྱིས་ཉིང་དགོས་དང་། ཕྱིར།
 ནས། དགོས་པ་ཡིན། བར་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་བྱགས་ལ་བསྟན་པར་ངག་
 ལ་། ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་དགོས་པ་ཞེས་པ་དགོས་པ་གཉིས་ཀར་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས་གཅོད་
 མཚམས་དེ་དང་འདྲ་ལ། གསེར་སྒྲིང་བས། སྟོང་དང་ལྷན་པའི་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་
 ཡན་ཉིང་དགོས་དང་། བདེ་སྐྱབ་དུ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ། །སོགས་རྒྱང་བ་གཉིས་དགོས་
 པར་སྐྱར་ནས། གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་དགོས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་གྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེ་དག་གིས་དགོས་སོགས་བཞི་དང་སྐྱར་ལ། ཉི་ལྔ་དུ་དགོས་པ་ཅུ་ལ་སྐྱར་རོ། །དག་
 ལྷན་དུ་རྒྱང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མཐར། སྟོང་ལྷན་ཀྱན་དུ་མངོན་བྱ་བ། ཞེས་བཏོན་ནས་
 སྟོང་ལྷན་དེ་བྱང་སེམས་གྱིས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་གསལ་བ་ཉིད་
 དུ་ཤེས་ནས་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་སྟེ་དེ་ནི་བརྩམ་པའི་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་འོ། །ཞེས་ཁོང་
 ན་གནས་པའི་རྩོད་ལན་ལ་བསམས་ནས་མངོན་རྟོགས་ཤེས་པ་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་
 སྟོད་ནས་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། བདེ་སྐྱབ་དུ་ནི་རབ་སྐྱབ་པ། ཞེས་བཏོན་ནས་སྐྱབ་པ་སྟེ་

ཉམས་སྤྱེལ་ན་པ་ནི་རྩྭ་པ་འེག་ཅོ་བོ་མ་ཡིན་པ་འེད་གོས་པ་འོ། །ཞེས་མངོན་རྟོགས་ཉམས་སྤྱེལ་ན་པ་འེག་ཅོ་བོ་མིན་པ་འེད་གོས་པར་བཤད་པ་ལ། གསེར་ཕྱང་དུ། བདེ་ཆག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉམས་སྤྱེལ་དང་། སྒོ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་བ་ཤེས་པར་བྱས། ཉམས་དགོས་པ་གཉིས་གོ་བསྒྲིག་པ་དང་། མངོན་རྟོགས་ཤེས་པ་གཅི་བོ་དང་། ཉམས་སྤྱེལ་ན་པ་གཅི་བོ་མིན་པར་བཤད་པ་ནོར་ཏེ། མཆོམས་སྦྱར་གྱི་དོགས་པ་སེལ་བ་གཅི་བོ་ཡིན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་འེད་གོས་པ་འེག་ཅོ་བོ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པ་འེད་ཕྱིར། ཞེས་བཀའ་གོ་རྟོགས་ཀྱི་གྲགས་ཆའི་བཤད་ཚུལ་ནི། ཉ་ཁྱེ་ལས། རད་ཀྱི་ར་ནི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་སྒོ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་གྱིས། དགོས་པ་སྟེ། སྒོ་དང་ལྡན་གྱི་སྒོ་བ་མའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ། ཆོས་སྦྱོང་ཅེས་སོགས་གཉིས་དང་། བདེ་ཆག་རྟོགས་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན། ཞེས་སྦྱར་ནས་དགོས་པ་འེད་གོས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་འེད་རྒྱུ་ཉམས་སྤྱེལ་ན་པ་འེད་མཆན་ཉིད་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཕལ་ཆེར་གཞི་བ་དང་མཐུན་ནོ། །ཀྱུ་མ་རའི་འདོད་ཚུལ་ནི། གསེར་ཕྱང་ལས། དགོས་པ་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་དང་། བརྒྱུད་པ་འེད་གོས་པ་ཞེས་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གིས་ཆོས་བཞི་ལ་མ་སྦྱར་བར་དགོས་པ་སྟོན་པར་སྦྱར་རོ། །ནམ་བཤད་ལས། ཐེ་ཆོམ་བསལ་ནས་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་ཅེས་པ་འེད་དོན་དུ་མི་བཟུང་ངོ་། ཞེས་པ་ཆ་མཉམ་པ་འེད་ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ཏེ། བུ་ཁྱེ་ལས། བསལ་བྱ་ཆ་མཉམ་མམ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་འེད་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དོན་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བཟོད་བྱ་ནི། **ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་**དང་དེར་བཞུད་པ་འེད་**ལམ་ཆོས་**བརྩུ་གནས་སྐབས་བརྒྱུད་གྱིས་ཕྱེ་བ། **སྟོན་པ་**སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་**འདི་ལས་བཤད་པ་**འེད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་གྱི་རིམ་པ་གང་ཡིན་པ་འེད་བཟོད་བྱ་བྱུང་པར་བ་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནས་ཉམས་སྤྱེལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཉན་རང་སོགས་གཞན་གྱིས་ཉམས་སྤྱེལ་བྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེའོ། །ནམ་བཤད་ལས།

དེར་བཞུད་པའི་ལམ་ཆོས་བརྩ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱིས་ཕྱེ། ཞེས་པ་ནི། རེད་མདའ་བའི་
 ཉི་ཟེར་ལས། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྩ་ཡིན་
 ལ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་འདུས་
 པས། ཅུ་བར་དེ་འབའ་ཞིག་སྟོས་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཆོན་
 པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ། ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ནམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མ་ལུས་
 པ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསེར་
 བྱང་ལས། ཅུང་མི་མཐུན་ལ། ལམ་དང་ནམ་མཁུན་སོ་སོར་འཆད་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་
 པ་མིན་ནོ། ཞེས་པ་དེས་ལམ་དང་ནམ་མཁུན་འགལ་བ་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་
 པ་མིན་ཞེས་པའོ། རྟོགས་སྒྲུང་ཡང་ནམ་བཤད་ལྟར་རོ། གཉིས་པ་ཉིད་དགོས་ནི། ནམ་
 མཁུན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་སྟོན་བརྩུ་བ་དག་ཉིད་ཀྱི། མདོ་དོན་
 ༼ཁ་ཤོས་བྱུང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མི་བརྗེད་པར་བསམ་སྟོམ་གྱིས་བྱན་པའི་ཡུལ་ལ་བཞག་
 ནས། ༼ཀ་ཤོས་དང་ལྟན་པའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔས་༼ག་ཤོས་དང་པོ་ལ་སོགས་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ནས་མཐར་ཐུག་པའི་བར་རོ། ཕྱིར། ཞེས་པ་འབྲེལ་
 བར་སྐྱར་རོ། གསུམ་པ་དགོས་པ་ནི། ཆོས་སྟོན་བརྩུ་བ་དག་ཉིད་ཀྱི་མདོ་དོན་ནི། མདོ་
 ལ་བརྟེན་ནས་གོ་དཀའ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོགས་ཆུང་དུས་བདེ་ཐུག་དུ་ནི་(༡)བཟླན་
 བཅོས་(༡)རྟོགས་པ་ཞེས། ༼(༡)བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་འབྲེལ་
 བ་ནི། རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཞེས་པས་དགོས་པ་དང་བཟླན་བཅོས་འབྲེལ་བ་དང་། ཕྱིར་
 ཞེས་པས་དགོས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་འཕངས་སོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། གོང་དུ་གསུངས་
 ཏེ་ཞེས་པའི་བཟླན་བྱ་དགོས་སོགས་བཞི་དང་རྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་བཀོད་མ་ཐག་འདི་ཞེས་

བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལོ། །འོག་མ་དག་ལ་འདྲོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བཟོད་
བྱ་ནི། གང་ལས་ན། །ཁྱེད་པོ་བཟོད་བྱ་གང་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ནི་མངས་
ཀྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་སུ་ཁྱུད་པའི་ལམ་ལྟེ་དེ་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་དངོས་སུ་བཞུན་
པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་བཟོད་བྱར་ཉི་པར་མཆོན་པ་ལྟར་
ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་གིས་སྟོན་ན་བཙུག་ལྟན་འདས་སྐུ་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་སྐྱུལ་བསྐྱུར་
བཞུན་ཏེ་དད་པར་མཛད། ཐུགས་ཀྱན་བཟོད་གྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་མཁུན་ནས་སྒྲིན་
པར་བྱེད། གསུང་རྗེས་བཞུན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བཞུན་པས་གྲོལ་
བར་མཛད་པའི་ཆོ་འཕྱུལ་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཁྱེད་ཀྱི་ལུས་བའི་ཡུམ་ཀྱས་འབྲེང་
བསྐྱུས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཅར་ལས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
བཞུན་བཙུགས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། རྗེས་པར་བྱེད་པ་རྒྱན་
དང་བཟོད་པར་བྱ་བ་ལམ་འབྲས་དག་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཤེས་བྱའི་ཐབས་དང་རྒྱན་ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐབས་ཐབས་བྱུང་གི་འབྲེལ་
བར་བྱམས་པས་ཁོང་ནས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་ནི་འདི་ལོ། །འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་འདི་
ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྒྲུང་དུ། བཟོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་
ཐུངས་ཏེ། །རྗེས་བྱེད་རྒྱན་ཐབས་དང་བཟོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་ཐབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གྱི་འབྲེལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལྟེ། ཡུམ་དང་རྒྱན་ལ་དེ་དག་གིས་ཐོས་བསམ་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས། ཤེས་སྟོན་དང་། ཆོག་གསལ་དང་། ལོ་ཆེན་ལྟར། ཀྱང་བ་
གསུམ་པ་བཟོད་བྱའི་བྱེད་པར་གྱི་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་མ་ཐུངས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་ཡན་བཟོད་བྱ་
ལ་སྐྱར་རོ། །གསེར་ཕྲང་ལས་ཀྱང་། སྐུ་མ་ཡང་དོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་བཟོད་བྱ་ལ་སྐྱེལ་
རུང་ཡང་རྒྱང་བའི་གཙོད་མཆོམས་རུང་མིན་ནོ་ཞེས་མ་ཐུངས་པ་བཟོད་བྱ་ལ་སྐྱར་རུང་བར་

གསུངས་སོ། །ཡང་གསེར་ཕྱང་ལས། རྩོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མདོ་ཡི་བཅོད་བྱ་དང་ཅོད་
 བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་བཞུགས་བཅོས་ཀྱི་བཅོད་བྱ་ཞེས། གཞུང་འདི་
 བཅོད་བྱ་ལ་སྦྱར་ཡང་། འབྲུམ་པས། ཅ་བར་གྲགས་བཞུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགྲེལ་བར་བཤད་
 པར་འཆད་པ་ལེགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞུགས་ནས་ཞེས་པ་མ་འབྲེལ་
 བར་འགྱུར་རོ། །འབྲེཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས་ཤེས་རབ་སྦྱོན་མེར་ཡང་འབྲུལ་བ་སྦྱེད་དོ། །
 ཞེས་པའི་ཆེན་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པའི་བཞེད་པ་འབྲེཆེན་པོའི་འབར་གྱིས་བཀོད་པ་འདིས་
 ཤེས་སྦྱོན་དུ་རྒྱང་བ་གསུམ་པ་བཅོད་བྱའི་བྱེད་པར་ལ་སྦྱར་བ་ཡང་འབྲུལ་བར་ངེས་པ་སྦྱེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འབྲེལ་བ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། རྒྱང་བ་གསུམ་པ་ཉིང་དགོས་ལ་སྦྱར་
 བ་ལྟར་བྱ་ཉ་གཉིས་དང་གཡག་གཞིན་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
 གཞུང་འདི་འབྲེལ་བ་ཁོང་ན་གནས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་ཡང་བཤད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གཉིས་ཀ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པར་གནས་སོ། །གསེར་ཕྱང་
 ལས། འདི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་། དེ་བཅོད་བྱ་དང་། དེ་ཅོད་
 བྱེད་ལ་རག་ལས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དེ་ཞེས་པ་ལྟར་བཞུགས་ོ། །**ཕྱི་རོལ་པ་**རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་
 སེཛེ་བྱུང་འདུག་དང་འཕྲོག་བྱེད་དབང་ལྷུག་དང་དབྱེག་གི་སྟེང་པོ་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། དེའི་ཅིག་ཤིས་ནང་བའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་ལ་སོགས་པས་ཉན་རང་སློབ་པ། མཐུན་རྒྱུན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདག་མེད་པ་སྟེ་བདེན་མེད་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་། འགལ་རྒྱུན་མཆོན་མར་འཛིན་
 པ་ཅན་ནམས་གྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་དང་སྒྲུབ་བྱུང་གི་ཤེས་
 པའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རིམ་གྱིས་མ་སྦྱངས་པ་དངོས་པོ་བརྒྱུད་པོ་དེ་འོ། །དེ་གང་
 གིས་སྦྱོང་ན། བདེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོན་སོགས་སྦྱུང་པའི་བྱུང་ཐུབ་སེམས་དཔའ་
 རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སངས་རྒྱས་སྦྱུང་བ་པའི་ལ་ཡང་མ་

རག་པ་སྟེ། གཞན་དྲིང་མི་འཛིན་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཐྱིང་ངོ་། །ཐབས་
གང་གིས་ན། མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མདོའི་ཆོག་དོན་ཉམས་
སུ་ཐྱིང་བ་སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་བྱན་པའི་ཤེས་པ་གྲོགས་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་ལ་སྟེ་ཡུལ་དུ་ཤེས་
རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐུན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ། དེ་ཡང་སྟངས་གཞི་སྟགས་དང་སྟིང་
པོའི་དོན་གཉིས་ལས། སྟིང་པོའི་དོན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བདག་
ཉིད་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་དེས་ཟིན་པའི་སྟོར་བ་ཐུན་པ་ལ་སྟགས་པ་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་དང་ལྷ་ཆེན་བུ་ཉ་སྟགས་ལྟར། གསེར་ཕྱང་ལས། སྟགས་པས་པར་ཐུན་ལྟག་
མ་དགུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་སྟོད་པ་བརྒྱ་ལྷགས་པར་བཞག་ནས་སོ། །
ཆོས་སྟོད་བརྒྱ་ཤུ་ཤིང་བ་སྟགས་གྱིས། དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲེ་མཆོད་ཐུན་པ་དང་། །
ཉན་དང་རྟོག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་བཏོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་
སྒོམ་པ་སྟེ། །སྟོད་པ་དེ་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་ནི། །ཞེས་པའི་ཆོས་སྟོད་བརྒྱ་ལ་འདོད་པ་དང་།
དགེ་བ་བརྒྱ་ལ་འདོད་པ་ཆོས་བཤེས་དང་། དེ་ཤེར་འབྱུང་གིས་བཀག་ལ། རྣམ་མཁྱེན་
མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་ལ་བྱེད་པ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། མདོའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
གདམས་ངག་ལ་སྟགས་པ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཞེས་པས། དང་པོ་དང་། ཐུན་པ་ལ་སྟགས་པ་ཞེས་པས་སྐྱབ་བཞི་བརྒྱན་པས་བར་
བ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱན་པར་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས་གསུངས་པ་ཉི་ཤེར་ན་ཡང་ཡོད། གསེར་
ཕྱང་ལས། རྒྱན་སྒྲུང་། ནས། ཞེས་པས་ཆོས་སྟོད་བརྒྱ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་ལ་བཤད་
པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་དོན་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིན་ཏེ་གནས་སྐབས་
བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པས་སོ། །ཞེས་བཀག་ཀྱང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་བརྒྱ་གནས་
སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱེ་བ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། སྟགས་སྐྱས་དོན་བདུན་ཏུ་འཛིན་པ་མིན་

ཕས་དེ་སྤྲ་མའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པའོ། །ཉ་ཀྱི་ཁྱུ་དགེ་བ་བཅུ་དང་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་སེམས་
 བསྐྱེད་སོགས་བཅུ་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་གྲགས་ཆེ་བ་གཞི་བ་ལྟར་ཡིན་གསུངས་སོ། །ལམ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
 ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་དོ་བོ་ཉིད་ས་རབ་
 ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་བཅུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རིམ་པས་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་འཕྲོག་པོ། །ནམ་བཤད་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་
 པར་འདོད་པའི་དོན་ནི་ཉིད་དགོས་སོ་ཟེར་དགོས་ལ། གསེར་སྤང་ལྟར་ན་བཞི་བ་དགོས་
 པ་ནི། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་རྟོག་མངོན་པར་འདོད་པའི་རྟོག་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དུན་པ་ལ་བཞག་པར་རྟོག་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་
 འདུག་པའི་སྟོད་པ་དང་། འདུག་པའི་སེམས་སམ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྐྱབ་
 པའི་སྟོད་པའོ། །ལ་སོགས་པས་ཆོས་སྐྱེ་འཕྱེན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་སྟོད་པ་སྟེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོད་པ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་བལྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
 ནམས་ཀྱིས་བདེ་ཐུག་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བལྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་དགོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་མདོ་ལས་དངོས་པོ་བརྒྱད་གསལ་བར་མངོན་ཟེན་ཀྱང་བྱུན་བཅུམ་པ་
 དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་སྤྱང་གི་ལན་ནི་དགོས་པའི་གཞུང་འདི་ཡིན་ལ། གཞན་
 ནམས་ཀྱིས་འདུག་པའི་ཡན་ལག་ཅུ་སྟོན་ནོ། །

ཞར་བྱང་བཀའ་བལྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པ།

མངོད་ལས། ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་དུ་
 འདུས། །ཞེས་པས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀར་བྱབ་པའི་བཀའ་ནམས་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་པ་

དང་། བཅ་པོའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བས་
གཟུགས་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱང་གཟུགས་ཕུང་མིན་ཟེར་རམ། ཡང་ན་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་བོས་བསྟུས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སར་ཕྱིན་དང་མཛོད་མཐའ་དཔྱིད་
དུ་གསུངས་པས། གཟུགས་ཕུང་གི་ཆ་གས་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྟུས་ཀྱང་གཟུགས་
ཕུང་མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། མཛོད་མཐའ་དཔྱིད་ལས། ཕུང་བོའི་དོན་མིན་ཚུལ་སྟར་ཕུང་
བོའི་དོན་བཤད་པས་གེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྟར་མདོ་སྡེ་བ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཟུགས་
ཚོར་རེ་རེ་བ། ནས། རྗེས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་ཕུང་སོགས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད། ཅས་
སོགས་གསུངས་ནས། འདིར་གསེར་ཕྱང་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ཞིབ་ཆ་
དེ་ཡིན་ནོ། །ཕུང་བོ་ལ་དུ་མ་སྟུངས་བའི་རང་རྩྭ་ག་ཙམ་ལས་མི་འཛོག་གོ། །མདོན་པ་པ་
ལས་གཞན་པའི་བྱེ་སྡེའི་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གའི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་
པས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་ཡིད་ལ་གསལ་བའི་ཆ་ལྟན་མིན་དུ་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་
ལས། ངག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཆོམས་
མཛོད་མཆན་ལས། ཡི་གེ་ནི་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་གསལ་བའི་ཀ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གོ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིག་འབྲུའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཀ་སོགས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟར་ཙམ་གྱིས་
དོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྟར་མིན། དེས་ན་ངག་ནི་མིང་གསལ་བ་
འམ་སྟེད་པས་མིང་ལ་འཇུག་ལ། མིང་གིས་དོན་བཛོད་ཅིང་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
བྱེ་བྲག་སྟར་བ་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱང་ལྟན་
མིན་དུ་འདོད་དོ། །མདོན་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་བྱེ་སྡེས་ཆོས་ཕུང་གི་གཞི་རྩྭ་གཟུགས་དང་།
སྟེ་རྩྭ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་བོར་འདོད་པར་མཛོད་མཐའ་དཔྱིད་ལས་གསུངས་པ། གསེར་
ཕྱང་མཆོམས་མཛོད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། བྱེ་སྟེས་
ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་བཅ་པོའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པར་གསུངས། ཞེས་པ། ཆོས་ཕུང་

དང་ལྷན་མིན་གྱི་གཞི་མཐུན་དང་། ཆོས་ལུང་དང་བཅས་པའི་གཞི་མཐུན་འདོད་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། མཆོམས་མཛོད་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བ་རྣམས་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས།
 སངས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་གང་ཞེ་ན། གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བཀའ་དང་གསུང་དང་བཛོད་
 པ་དང་དབྱངས་དང་ངེས་པའི་གསུང་དང་གསུང་གི་ལམ་དང་གསུང་དབྱངས་དང་གསུང་
 གི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུང་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་
 གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་
 དང་། ཡེ་གའི་ཆོགས་རྣམས་གོ་རིམ་དུ་བཀོད་པ་དང་། གོ་རིམ་དུ་བཞག་པ་དང་། གོ་
 རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་ཀྱིས་འདུས་སེཞེས་འདོད། ཞེས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་བརྟེན་ལ། དེའི་
 དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བ་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་དེ་དག་
 གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། །གསེར་
 ཕྱང་ལས། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་གང་སྤེལ་དང་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ། ཆོས་མངོན་
 པ་བ་རྣམས་བཀའ་འདི་པོ་གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ཅེས་འཆད་དོ། །ཞེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དོན། །མཛོད་མཐའ་དཔྱེད་ལས། མངོན་པ་སྤེལ་བ་དུ་མཁྱེན་གྱི་རྗེས་འབྱང་མངོན་
 པ་པ་དག་གིས། ཆོས་ལུང་གི་གཞི་ལྷོག་གཟུགས་དང་སྤྱི་ལྷོག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་ཆོག་དང་འགྲེག་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་དང་ལྷན་མིན་གྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ།
 རྒྱ་ཁམས་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ལ་ལུང་པོ་བཞི་
 ལས་གཞན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དོགས་སྤྱོད་ལས། འདི་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་པར། མཛོད་
 མཐའ་དཔྱེད་ཀྱིས་སྐབས་པ་གཙོ་བོ་མཆོམས་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱེད་ལས། ཁ་ཆེ་
 བ་དང་། མངོན་པ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྤེལ་བ། ཞེས་པ། མངོན་པ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྤེལ་

བ་འགའ་ཞིག་དང་ཁ་ཆེ་བས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་
 ཞེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན། མིང་གི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་སྐྱུ་མ་ལས། རྩེ་བ་གཞན་དག་གི་ལྟར་
 ན། ཞེས་པ། མཛོད་རང་ལྷགས་ལས་གཞན་པའི་རྩེ་བ་ཁ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་
 མཐའ་རྩ་བར། རྩེ་བ་དུན་བཀའ་དང་ལུང་འདུ་བྱེད། །ཅེས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པ་བྱེ་སྒྲིབ་
 སྤྱིའི་ལྷགས་སུ་བྱས་གིང་། སྤྱིར་ཡང་ཁ་ཆེ་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་
 མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། ཞེས་སྟགས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པ་དགག་ཡུལ་སྟོབ་དཔོན་འདུས་
 བཟང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་མཛོད་རང་ལྷགས་ལ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཟུགས་སུ་
 འདོད་དེ། རྩ་བར། འདོད་པ་གསུམ་བཤོད་ནས། རང་འགྲེལ་དུ། འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་
 ལ་དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲུ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། མིང་གི་ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་པས་བཅུ་པོ་དང་
 ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་ལ། ཞེས་གཞི་མཐུན་བཞག་པ་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་
 སུ་གསུངས་པས། བྱིད་ཀྱིས་བཅུ་པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ། ཞེས་
 རིགས་པའི་འཕུལ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་གམ་དཔུད། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེས་ན་མིང་ཡིན་ན་
 འདུ་བྱེད་དང་། ཆོག་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་འདུས་ཞེས་ངེས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་།
 མཛོད་མཐའ་དཔྱེད་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་པར་མདོ་རྩེ་བས་ན་བའི་ཡུལ་
 སྒྲ་དང་། བྱེ་བྲག་སྒྲུ་པས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་ལ་འདོད་ཟེར་བ་སྟགས་ནི། །མདོ་དང་འཛོད་
 རྩ་འགྲེལ་བྱེད་གང་དང་མི་མཐུན་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ། མཆིམས་མཛོད་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མདོ་རྩེ་བའི་ན་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཆོག་གམ་སྟེ་ཆོག་གི་རང་བཞིན་
 དང་། བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདོད་པས་
 དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་དུ་འདུས་ལ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསེར་ཕྱེང་ལས། ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་བཅུ་པོའི་
 རོ་བོར་འདོད་ལ། །ཞེས་དང་། ཡར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱིད་ལས། བྱེ་མདོས་བཀའ་བསྟན་
 བཅོས་བཅུ་པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བཅུ་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
 པོ། །ཞེས་པ། བྱེ་སྐྱས་ངག་གིས་བུམ་པ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཆའམ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་
 ན་དོན་དེ་ཡིད་ལ་གསལ་བའི་ཆ་མིང་དང་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞག་པའི་ངག་དེ་དང་རོ་བོ་གཅིག་
 ཏུ་འདོད་པས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། རྟོག་གེ་དཔྱིད་པ་བ་ནི། དངོས་ཀྱི་རྫོང་བྱེད་རྟོག་པ་ལ་
 སྒྲུང་བའི་ཆ་ཀྱན་བཏགས་དང་། ཞེན་པའི་རྫོང་བྱེད་སྐྱ་རང་མཆན་པར་འདོད་ཀྱང་། རིག་
 བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པས་རྟག་དངོས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པས་དོན་གྱིས་
 དངོས་མེད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱེང་དུ་འདི་མན་གྱིས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་
 གསུངས་པ་ནི། ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་གསུང་རབ་ནམས་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་
 ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ནི། གདུལ་བྱས་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་པས་ དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཉན་པ་པོའི་རྒྱད་
 དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུང་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་པ་པོ་ལ་སྒྲུང་ཙམ་གྱི་བཀའ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་གྱི་མཐུ་ལས་
 བྱུང་བས་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན། ཆེ་ལམ་ན་སྐགས་སོགས་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་
 པ་དེ། རང་གི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་དེར་དྲངས་པའི་བཤད་སྒྱུར་དང་རྒྱན་སྒྲུང་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་ལུང་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། མིང་དང་། ནས། བསྟན་བཅོས་
 སོ། །ཞེས་པས། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། ཡང་ན་འདྲི་གཞིན་ལས་འདས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནང་བའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་ངག་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་འདྲི་གཞིན་ལས་ལ། ས་བཅུ་པ་བ་མན་གྱི་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་
 ཀྱི་ལ་བསྟན་བཅོས་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུང་དོ། །དེས་ན་བྱེ་སྐྱ་ལྟར་སྐྱ་སྐྱ་ལ་འདོད་ན་དངོས་

མེད་དུ་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་པ་ལྟར་འགྱུར་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་ངག་སྒྲ་རང་མཆན་པར་
འདོད་ན་ངག་དུ་མ་ཐོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞན་ལུགས་བསྟན་པ་བཀག་གོ། །བཛྲོད་
དོན་བསྟན་ནས་སློབ་མའི་རྒྱད་བཅོས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པས། ལུང་དང་ནམ་
བཤད་རིགས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྟུས་དོན་ལུས་ནམ་བཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྟུས་དོན་ལ་བཞི། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཙ་བའི་ངག་ཉེ་བར་འགོད་
པ་དང་། འགྲེལ་བས་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། རྒྱས་པར་མ་བཀོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། འགྲེལ་བ་རྩ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། འགྲེལ་བར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་འགྲེལ་
བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བསྟན་ནས། དགོས་པ་དང་པོ་གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དཀྱུས་
བསྟན་པའི་རྟ་ཆོམ་ཆོམ་མེད་པར་རྒྱག་པ་ལྟར་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་ནམས་མ་འཛིངས་བར་
བདེ་ཐག་དུ་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་དགོས་པ་གཉིས་པ་བསྟན་ཅོས་
ཀྱི་དོན་ནམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དཀྱུས་མཐོང་བའི་ཁ་ལོ་བས་རྟ་ལེགས་པར་ཆར་གཅོད་
པ་ལྟར་འཆད་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཡང་མ་འཛིངས་བ་སྟེ་མ་འབྲུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་
བྱ་སྒྲ་བར་བྱམས་པས་གཟིགས་ནས། བསྟུས་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས།
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྷག་མས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་ལུས་ནམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། གཉིས་
པ་རྩ་བ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱ་
འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྣང་གུངས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་ནི། །བཤད་བྱ། དེ་གང་

གིས་ན། ཟུན་འདིས། ཇི་ལྟར་ན། ཇོད་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་། བཞི་དྲུག་དོན་པོ་
 བརྒྱད་དུ་བྱེ་བཞི་དྲུག་གིས་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྫོགས་པར་བཤད་དོ། །སློབ་
 དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལྟར་ན། དགོས་འབྲེལ་ལས་འཕྲོས་ནས་མདོ་དོན་བདེ་
 གླག་ཏུ་རྫོགས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ན། ཟུན་གྱིས་ཤེར་མདོ་འདོན་བཤད་ཚུལ་དེ་གང་
 ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བས། སྟར་ལྟར་ནམ་བཤད་དང་རྫོགས་སྒྲུང་དུ་གསུངས་
 མོ། རྟེན་སྒྲུང་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཞི་དྲུག་
 པར་བྱའི་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོད་བཞི་དྲུག་གི་བརྟེན་ཡུལ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཟུན་འདིར་ཇི་ལྟར་འཆད་
 ཅི་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བས། ལོ་ཆེན་གྱི་རིག་ཆུང་ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
 རྟེན་ རྟེན་སྒྲུང་བའི་དོན་དང་གཞུང་ལས། དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་ངོ་། ཞེས་
 པ་ལྟར། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། ཞེས་
 ཤེར་ཕྱིན་ལམ་འབྲས་གཉིས་ལ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་བཤད་པར་
 གསུངས་པས། དང་པོའི་མཆོམས་སྦྱར་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་བ་དང་ནམ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པའོ། ཞེས་གྲོལ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་གསུངས་ལ། ཤེས་བསྟན། མདོ་ལས་ཅི་སྟོན་
 ཅེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་ཞེས་བཀག་ནས། བྱུ་བྱིས་བཤད་པ་སློབ་
 དཔོན་ལྟར་ཡིན་པས་མ་བཀག་གོ། །

ཞར་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

གཞུང་དང་དོན་གཉིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་པོ་འཆོལ་དགོས་ལ། ཉ་རིག་
 ལས། ཤེར་འབྲུང་གིས་མདོན་པར་ཏེ་ཀུན་ཏུ། འདིས་སམ་འདི་རྫོགས་པ་སྟེ་ཤེས་སོ། ཞེས་
 བྱེད་པ་དང་ལས་སྦྱབ་པའོ། ཞེས་པ་དང་། རད་ཀྱིར་ལྟར་མདོན་རྫོགས་ལ་རྫོགས་བྱ་
 ཡིན་པ་དང་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པ་གཉིས་ཆར་ཡོད་ཅིང་། ཇོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པས་

མངོན་ཉིགས་སུ་འགལ་མོད། འདིར་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་ཆོག་གི་དོན་མངོན་ཉིགས་བརྒྱད་
 ཉིད་ལ་ཨ་ཏུ་ཡས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བུ་སྟོན་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་པར་གསུངས་
 སོ། །རང་ལུགས་ལ་མངོན་ཉིགས་བརྒྱད་ཀྱི་གངས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱུ་འདྲེན་ནོ། །དོན་
 བསྟུས་སྟོན་མེད་བཤད་ཚུལ་སོགས་རང་རེའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་གསལ་ལོ། །གནོད་འཛོམས་
 གཉིས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། སྟོན་ལམ་སོགས་ནམ་པ་དགའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་
 ཤེར་ཕྱིན་ལ་སངས་རྒྱས་སའི་དོར་ཏིང་སྒྲུང་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཛོག་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་
 ཐོབ་སྒྲུང་བཅས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་སོགས་ཉིག་བཅས་ཉིག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་། ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། གཞུང་ནམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་མིང་ཅམ་འདུག་པས་བཏགས་པ་བར་བཤད་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་
 དམ་རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ནམས་བདེན་སྟོང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་
 ཉིགས་པའི་མི་ཉིག་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་ཐ་མི་དད་པ་དང་། ལམ་
 དང་གཞུང་ཡང་དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཟེར། འདིས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་ལུང་གཙོ་པོ་ལ་
 ལ་འདོད་ཅེས་གསེར་ཕྱིང་གསུངས་སོ། །དག་ལྟར་ལས། ནམ་གཡོང་གི་ཉིག་པ་བརྒྱའི་
 གཉིན་པོ་ས་བརྒྱའི་མཉམ་བཞག་ནམས་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་། སོ་སྟེ་དང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཏགས་པ་བར་བཞེད་དོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་པ་རོལ་གྱི་དོན་སོ་སྟེ་སྐབས་སུ་
 བདག་མེད་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། རབ་དགའ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནམ་ཉིག་གི་དཔེན་པ་ལ་
 བྱས་ནས་དེ་དག་དུ་བཞག་ལ། བེ་མ་ལ་མེ་ཏུས། དོན་དམ་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་སྒྱུ་དང་།
 རྒྱའི་ཤེར་ཕྱིན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བྱས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱོད་ཅེས་པའི། ལ་འབྲས་
 བུ་ལ་སྦྱར་ན་རྒྱ་མཆན་གྱི་བདུན་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སྦྱར་ན་ཡུལ་གྱི་ནམ་དབྱེ་བདུན་པར་གསུངས་
 པས། བྱད་རྒྱ་སྦྱོང་དང་བྱེ་མེད་བཤེས་གཉིན་གཉིས་ཀས་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་གསུངས་

སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་དང་ལམ་ཤེར་བྱིན་གཉིས་ནི། ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་
 ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲས་བུ་བཟོད་བྱར་སྟོན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་
 ཐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། །འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
 གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །དངོས་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་བྱིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ལོ་ཆེན་དང་བུ་དང་གཡག་
 གཞོན་གཉིས་སོགས་ལྟར་གསུངས་པས། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པ་དང་སྒྲོ་མང་ཡིག་
 ཆ་རྒྱུད་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱས་ལ། ཉ་ཤིག་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སའི་
 མེ་ཏྲོག་ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོ་དང་གཞན་ཕལ་བ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མེད་ཏྲོགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་སྒྲོབ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཀྱན་ཤེར་བྱིན་ཕལ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཤེར་བྱིན་ཕལ་བ་ལ་ཡང་ཤེར་
 བྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཆང་བས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་ཡོད་དོ། །ཕྱོགས་ཁྱང་ཡང་གཙོ་ཕལ་
 དུ་དགོངས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྒྲ་ནི་གཉིས་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བའོ། །
 ཞེས་དཀོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་བཤད་ལ། མི་ཕལ་བས་ཀྱང་མིའི་གོ་ཆོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་ལྟར་གསེར་བྲང་ལས། དགོངས་པ་བཙལ་ན་ནི། མཚན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྣང་
 བྱི་གཙོ་ཕལ་ལ་བཞེད་པར་སྣང་སྟེ། ཞེས། དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་རྒྱན་སྣང་ལས།
 ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས། ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། ཞེས་སོགས་
 དངས་ཤིང་། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པར་ཏྲོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཚན་གཞིར་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ལྷུང་པ་དངས་ལ། སྒྲོབ་
 ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོབ་
 ལམ་དང་ཤེར་བྱིན་འགལ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་འཆོ་བ་དང་བྲལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱན་འདིར་ས་དུག་པར་ཕར་བྱིན་དུག་ཏྲོགས་པས་སྤང་བུ་དུག་སྤངས་

པ་དང་། རྩལ་རྩལ་པ་རྩལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཤེར་
 ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པས། བརྟན་དར་བའི་སྤྱོད་ན་ལས། ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁྲེན་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
 མཆན་ཉིད། ཅས་དང་། སྒྲོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་རྣམས་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་
 ཏུ་བཞག་ནས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན། ཕྱིན་ཟིན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དགོངས་གསུངས་ལ། རྩད་
 པར་བཞི་ལ། རྟེན་སངས་རྒྱས། རོ་བོ་ཡེ་ཤེས། གཞལ་བྱ་སྤྱོད་ན་གྱིས་སྒྲོང་བ། བདེན་
 སྒྲོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ། བཞི་གངས་ལ། རྟེན་བཅུན་པས། རྟེན་དང་རོ་བོ་འདྲ། རྣམ་པའི་
 རྩད་པར་གཉིས་སུ་མེད་པ་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་རྩད་པར་བདེན་སྒྲོང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཟེར།
 བསོད་གསལ་པས། རྩལ་རྩད་པར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བསྒྲོམས་སྒྲོབས་ལས་བྱུང་བ།
 རྟེན་རོ་བོ་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་རྩད་པར་བཞི་སྟུར་བ་རྒྱན་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་ལོ། །སྒྲོ་མང་
 ཡིག་ཆ་གསར་བས། འདིའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 བར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ཉེར་ལེན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས། རྣམ་བཤད་
 ཀྱི་དོན་སེར་སྒྲད་ལྟར་གསུངས་ནས། ཤེར་ཕྱིན་དང་། བར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་རྩད་མེད་
 གྲས་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 སྟུར་གྱི་གཙོ་པོ་ལ་ནི། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་ལ་དང་། གསེར་ཕྱིང་
 སོགས་ལས་སྒྲོང་ཉིད་མདོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས།
 མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྟུར་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྒྱན་ལས། དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། བར་ཕྱིན་
 མཐའ་དཔྱེད་ལས། བར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་
 དགོས་པར་སྟོན་པའི་གསུངས་པ་བཞིན་དབུ་སེམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་སྒྲུང་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་

ཀྱང་། ནས། དེས་ན་ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་འགལ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཙམ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་མིན་ལ། ཞེས་དང་། སྟོབ་
 ལམ་དེ་དག་ཤེས་ཕྱིན་དངོས་མིན་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས། རྟེན་
 གྲུ་ཆོད་ན། ཤེས་ཕྱིན་ལ་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་ཁྱབ་གསུངས་སམ་དཔྱད། གཉིས་པ་
 འཆད་བྱེད་ཀྱི་ཀྱང་གྲངས་ལ་གསུམ། མཁུན་གསུམ་དང་། སྦྱར་བཞི་དང་། ཆོས་སྦྱུང་།
 དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་ནམ་ཀུན་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།
 གསེར་ཕྱང་དང་དོན་བདུན་ཅུའི་དེ་སྦྱར་ནམ་མཁུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་གཉིས་པ་ནི།
 ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། **ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད།** གསུམ་པ་ནི་དེ་**ནམ་གཞི་ཐམས་**
 ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ངམན་
 གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་དེ། **ཐམས་**
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་
 ནམ་པ་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། **ནམ་ཀུན་མངོན་**
རྟོགས་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། །གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
 པའི་སྟོམ་བུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་མཁུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་ངབང་
 ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། **ཅེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་**
དང་། གསུམ་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་བདན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རིམ་གྱིས་
 བསྟོམ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། **མཐར་གྱིས་སྦྱར་བའི་མཆན་**
ཉིད། བཞི་པ་ནི། མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ་བསྟོམས་སྟོབས་ལས་བུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། **སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བུང་རྒྱུ་པའི་སྦྱར་**

པའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྒྲམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
 འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་**ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་དང་།** དེ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་
 བརྟུ་བ་ནི། **དེ་རྣམ་བརྒྱད་**ཅེས་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །གསེར་ཕྱང་དུ་དངོས་པོ་
 བརྒྱད་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་ནི་བྱ་ཉ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པས། །རྣམ་བཤད་དུ་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ལྟར། སལ་ཆེར་ཆོག་ཟིན་ལྟར་མི་རུང་ལ། གྲངས་
 རེས་ནི། འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་བྱ་བའི་ཉམས་
 སུ་སྒྲང་བུའི་ཡུལ་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་རེས་ལ། སྒང་བུ་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པ་ལ། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེ་སྒྲམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་དགོས་པས་དེ་ལ་
 སྦྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་
 པའི་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དགོས་པས། དེ་
 ལ་སྦྱར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་རེས་པས། ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བཞི་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་
 ཐུག་ཆོས་སྦྱར་རེས་སོ། །གོ་རིམ་ནི། གདུལ་བུ་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོ་བ་སྦྱེད་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱེན་
 དང་། དེའི་ཐབས་ལམ་ཤེས་དང་། ཐབས་དེ་སྤྱད་ཞིའི་མཐའ་ལས་དག་བྱེད་དམ། གོ་ལ་
 ས་ཤེས་ཕྱིར་གཞི་ཤེས་གསུངས་པ་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟ་བུ་འབྲས་དོན་རིམ་
 ཡིན་ལ། སྦྱར་བ་དང་པོ་སྦྱེས་ནས་གསུམ་པ་བསྒྲམ་པས་དེ་གཉིས་ཡང་སྦྱེས་རིམ་དང་། དང་
 པོ་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་ལྟ་བུ་བཤད་པའི་རིམ་པར་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །ས་མཆོམས་ཀྱང་།
 གསེར་ཕྱང་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་སྦྱོབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་
 ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །ཞེས་པ་གནོད་འཛོམས་དང་ཉ་ཤིག་ལྟར་ལས།
 བྱས་འཕགས་ལམ་ནས་བཞག་གོ། །མི་སྦྱོབ་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཞེས་པ་མི་སྦྱོབ་ལམ་ཐོབ་ཁ་མན་
 གྱི་ལམ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟུས་པས་དོན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་སར་བཞག་པ་མིན་ལ།
 འོག་དུ་ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོན་དུ་འགོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་

ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ། གཞོད་འཛམས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གོང་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལམ་ཤེས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེད་མདའ་
 བ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་རེ་བྱས་ནས། བྱད་
 པར་ཅན་གྱི་དོན། རྟོན་གྱི་བྱད་པར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྦྱར་བའི་བྱད་པར་སྦྱོན་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་སྟོབས་སོགས་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་
 པ་གསུམ་ལྟན་ཟེར་བ་དང་། ཐུབ་དགོངས་སུ། ཆོས་སྐྱ་རྣམ་ཀུན་མངོན་ལྟོགས་མཆན་
 ཉིད་པ་དང་། སྦྱར་བ་རྣམས་བདགས་པ་བར་བཤད་པ་སོགས་བཀག་ནས་གཞན་རང་ལུགས་
 ལྟར་ལ། མཐར་གྱིས་སྦྱར་རྒྱན་མཐར་བཞག་པ་ནི། ཉ་ཁྲིལ་ལས། ཡ་མཐའ་རྒྱན་མཐའི་
 བར་དུ་ཡོད་པར་ཨུ་བཞེད་པར་མངོན་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་སྦྱར། ལོ་ཆེན་
 གྱི་ཁྲིལ་ཆུང་ལས། སྦྱར་བ་བཞི་ནི། ས་བདུན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་བ་དང་།
 བརྒྱ་བ་ལ་རིམ་བཞིན་འཛོལ་བོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོག་གསལ་ལ་དུ། རུལ་གཅིག་གོ་ས་འཕྲོས་
 པ་དང་། སེ་གོ་ལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་
 དང་། བྱ་ལྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་ལས་གང་ལ་བྱེད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་དང་པོ་གཉིས་
 ལྟར་ན་ཡང་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་ལས་དུས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར།
 འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱ་ལ། དེའི་ཡུན་དབང་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རིམ་ཅན་ཐོབ་
 ཀྱང་སྦྱོན་མེད་ཅེས་པ། བྱ་ཉའི་ཁྲིལ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་པ་རྣམས་བཀག་ནས། རང་
 ལུགས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་རྩར་བཞག་གོ། །རྣོས་སྤྱང་བཞི་བྱ་ཁྲིལ་ལྟར་གསེར་སྤྱང་དུ་གསལ་ལ།
 རྣམ་བཤད་ཀྱི་སྤྱོད་ན་རྣམས་རང་རེའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །རྟོགས་སྣང་དུ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་མིན་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་
 དེ་མཁྱེན་ཀྱང་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོང་པ་

གཞི་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་ལམ་ཤེས་མིན་ལ། དེ་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུ་ལ་ཡོད་
 མི་དགོས་ལ། བྱང་འཕགས་རྒྱུ་ཀྱི་དེའི་མཆན་ཉིད། ཟླུང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ལམ་ཤེས་ཡིན་ལ་གཞི་ཤེས་མིན་པར་གསུངས་ནས། དེའི་ཐུར་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
 རྒྱུ་ལ་ལམ་ཤེས་གཞི་གཉིས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་
 ན་གཅིག་མིན་པར་འགལ་ལོ། །འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡང་རིགས་བསྐྱེད། །ཞེས་མཁུན་
 གསུམ་འགལ་བར་བཤད་དོ། །

ལུས་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཁུན་གསུམ་དང་། ཟླུང་བཞི་དང་། ཆོས་
 ཟུའི་ལུས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་མཁུན་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་ལུས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་བཅུས་རྣམ་མཁུན་མཆོན་ཚུལ་དང་། བསྟན་
 བཤད་ཟུར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དེའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་
 ངག །དོན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 གཉིས་པ་ནི། གདམས་ངག་དང་། །གསུམ་པ་ལ། ཟླུང་ཉིད་ལ་སྟོམ་བྱུང་གི་ཐོག་མ་
 རོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱབ་པ་སྐྱུའི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེས་འབྱེད་ལན་
 ལག་རྣམ་པ་བཞི་དང་། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་དེན་གྱུར་
 བཤ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། །གཉིས་པ་བརྟེན་
 པ་སྐྱབ་པ་ལ། གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དག་དང་། གཉིས་པ་སྐྱབ་
 པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ནི། །གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གོ་ཆའི་
 སྐྱབ་པ་དང་། གཉིས་པ་འདུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །གསུམ་པ་ཆོག་མཁྱི་སྐྱབ་པ་དང་ནི།
 བཞི་བ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་བཅས་པས་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་

བས་རྣམ་མཁྱེན་ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་འབྲས་བྱ་མཆོན་ཚུ་ལ་
 ཡང་རུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་གསུངས་སོ། །ཞོ་རིམ་བཤད་པའི་རིམ་པ་
 ཡིན་གྱི། རོན་རིམ་བྱས་ན་མདོ་རྒྱན་ལྟར་རིགས་དང་པོ་བྱ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་མདོར་
 བཟུགས་དང་རྒྱས་བཤད་སྒྱུར་བ་ནི། རོན་བྱུང་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ནི་ད་ཅེས་རོན་གྱི་
 གང་ཟག་དང་སྒྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་ལམ་
 ཤེས་མཆོན་ཚུ་ལ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི། འོད་མོག་མོག་པོར་བྱེད་
 བས་རོན་གོགས་ང་རྒྱལ་མདོན་གྱུར་དང་བྲལ་བ་དང་། ལ་མོགས་པས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་
 བཞི་དང་། གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་དངོས་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱིད་པ་མཐའ་མའི་ཆོ་
 སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པས་སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་
 བཤེ་རུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དང་། །གསུམ་པ་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཆོ་འདིར་ནད་མེད་པ་སོགས་དང་། ཆོ་
 གཤན་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བ་སོགས་ཀྱི། །པན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་
 བའི་ལམ་དང་། །གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་
 རིན་གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དངོས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ།
 དང་པོ་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མོས་པ་དངོས་ནི། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་
 དང་། །གཉིས་པ་དེའི་པན་ཡོན་བཟོད་པ་དང་བཀྱར་བ་དང་བཟླགས་པ་གསུམ་དང་། །
 གཉིས་པ་བཟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐ་ན་
 མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དག་གོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱུ་བ་
 པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། གཉིས་པ་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཞེས། །བྱ་བ་མོས་
 པ་ནས་འདིའི་བར་ལྟ་བོ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སོ། །འདི་དག་གིས་ལམ་ཤེས་ཡུལ་དང་ངོ་
 བོ་ཅི་རིགས་གྱིས་མཆོན་པར་རྣམ་བཤད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རོན་དང་བཟུགས་བཤད་

སྐྱར་བཞི། བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔལ་མཁས་པ་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས། །ལམ་ཤེས་
 ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་
 གྱི་ཆོས་དགྲ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དང་པོ་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ཤེས་པས་སྤྱད་ལ་མི་གནས་ཤིང་སྟེ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་སྤྱིང་
 རེས་ནི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་ལྡན་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བ་དང་། གཉིས་པ་
 ཉེ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་
 དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རིང་པའི་གཞི་
 ཤེས་དང་། །གཉིས་པ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རིང་
 བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཉིད་དང་། གསུམ་པ་མི་མཐུན་སྟུགས་དང་གཉིན་པོའི་དབྱེ་
 བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཞི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་བས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོས་ཏེ་
 མི་མཐུན་སྟུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉིས་པ་ཞི། ཐབས་ཤེས་དེས་ཐེན་པས་གཉིན་པོའི་
 སྟུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དག་དང་། །བཞི་བ་གཞི་ཤེས་སྐྱར་བ་ལ་གསུམ། དང་པོ་གཞི་ཤེས་
 སྐྱར་བ་དངོས་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལི་མཉམ་ཉིད་དང་། གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཞི། །གཞི་
 གཉིས་པ་ཉེན་དང་བརྟན་བཤད་སྐྱར་བ་ཞི། ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་། །གཞི་མཐོང་། །དང་།
 བས་རང་རྒྱལ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་། །ཁ་ཤིང་ལམ་སྟེ་ཆོས་དགྲའི་དངོས་བརྟན་བྱགས་
 བརྟན་གཉིས་ཀས་མཆོན་པར་ནམ་བཤད་གསུངས་སོ། །ཁྱེད་དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་
 འདོད་དོ། །ད་ལྟོ་འདི་སྤེལ་སྐྱར་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་འགྱུར་གཞན་ལ། མཐོང་ལམ་
 ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་ཡོད་པར་གསེར་སྤྱང་ནམ་བཤད་རྟོགས་སྤང་གསུམ་གར་
 གསུངས་སོ། །ཇི་བའི་དཔོན་པོ་དེ་ན་གྱིས། སོགས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཏིའི་དོན་ཡིན་པས་དང་པོ་
 དང་མཆོག་ལ་བྱེད་ཅེས་པ་དང་། གོ་མི་འཆི་མེད་ཀྱི་སྟོབ་མ་ནམས་ཀྱིས། སོགས་སྐྱས་
 རང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་བཀག་ཚུལ་སོགས་གསེར་སྤྱང་དུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་

པ་སྦྱར་བཞིའི་ལུས་ཀྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འངས་
 ལ་གཉིས། དང་པོ་དབང་དུ་བྱ་བའི་རྒྱ་ནམ་ཇོགས་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་མཚོན་ཅིང་
 གྱི་ཚེས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནམ་ཇོགས་སྦྱར་བ་སྦྱིའི་ནམ་བཞག་ལ་ལྷ་ལས།
 དང་པོ་ནམ་པ་དང་། གཉིས་པ་སྦྱར་བར་གྱུར་པ་དང་། བཅས་ནམས་དང་། ཁེས་
 པས་སྦྱར་བ་བསྐྱེམ་པ་དང་དགེ་རྩ་གསེག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བསྟན་ནི་ཁེས་ནམ་བཤད་
 གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བཞི་བ་སྦྱར་བའི་སྦྱོན་དང་ནི། ལྷ་
 པ་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་སྦྱེ་རིམ་ལ་བཞི་ལས།
 དང་པོ་སྦྱར་བ་སྦྱེ་གནས་ཀྱི་སྐབས་ཐར་ཆ་དང་། གཉིས་པ་སྦྱོན་པའི་སྐབས་རིམ་འབྱེད་
 ཆ་མཐུན་དང་། གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྦྱོབ་པ་ཕྱིར་མི་སྡོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་
 ཚོགས་དང་། བཞི་བ་གང་གི་སྦྱོམ་རིམ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་སྦྱེད་དང་ཞི་བ་མཉམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་། གཉིས་པ་ཞིང་དག་ཐུན་མེད་པའི་སྦྱར་བ་དང་ནི། གསུམ་
 པ་ཉམ་ཞེས་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་མཚོན་པར་གསེར་སྤང་ལས་གསུངས་
 པ་ཞི་དེ་ལྟར་རོ། །ཉམ་ཞེས་གཉིས་པ་བསྟན་བཤད་སྦྱར་བ་ནི། ཚེས་བཅུ་གཅིག་པོ་འདིས་
 ནི་གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་དང་། གཞན་ནམས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་རྟེན་དང་སྤང་
 བྱ་དང་ཤེས་བྱ་དང་ཕན་ཡོན་སོགས་ཀྱིས་ཉམ་ཞེས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཉམ་ཞེས་གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྦྱར་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྦྱར་ལ་མ་
 ཅེ་སྦྱར་ལ་བཞིའི། དང་པོ་ཅེ་སྦྱར་དེ་ཡི་རྟགས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་དོད་དང་། ནམ་
 འཕྲེལ་བཅུ་དྲུག་ཆང་པའི་ཆ་ནས་ཅེ་མོ་དང་། མཁུན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་གཞན་དོན་ལ་མི་སྦྱེད་པའི་ཐབས་བཟན་པོ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྒྱང་
 སེམས་ཀྱི་དགེ་རྩ་ལ་ཡི་རང་པའི་དོན་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཚོས་མཚོག་དང་། གཉིས་
 པ་དང་གསུམ་པ་མཐོང་ལ་མ་ཅེ་སྦྱར་ཞེས་བྱ་དང་སྦྱོབ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ཅེ་སྦྱར་

གཉིས་ནི་མོ་མོ་ལ། །སྤང་བྱ། ནམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་པའི་མི། །གཉིས་པོ་ནམ་པ་
 པའི་པའི་དང་ནི། །པའི་པ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། དང་
 པོ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཅེ་སྦྱར་དང་། །གཉིས་པ་བསལ་བྱ་ལོག་པར་
 བསྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཅེ་མོའི་ཆོས་བརྒྱད་དོ། །གཉིས་པ་བཏུན་བཤད་སྦྱར་བ་ནི།
 དང་པོ་བཏུན་གྱིས་ངོ་བོ་དང་ཐ་མས་སྤང་བྱའི་སྦྱོན་ས་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོག་པ་མཆོན་
 རོ། །གཉིས་པ་བཏུན་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་སྦྱར་ལ་གཉིས། དང་
 པོ་བཏུན་བཤད་སྦྱར་བ་ནི། དུག་དང་དུག་དང་གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་ངོ་བོ་དང་གནས་
 སྐབས་དང་དག་ཤེད་གྱི་སྦྱོན་ས་མཐར་གྱིས་སྦྱར་བ། མཆོན་རོ། །གཉིས་པ་མཆོན་ཤེད་
 གྱི་ཆོས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སྤྲན་པ་ནམ་པ་གསུམ་དང་། ལྷག་མ་ནམ་པ་བརྒྱུད།
 གཉིས་པ་བཏུན་པའི་འབྲས་བྱ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ་ལ། བཏུན་བཤད་སྦྱར་བ་ནི། སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་རྟོག་པ་བྱང་རྒྱུ་པའོ། །གཉིས་པ་དཔྱེན། རྟོག་པ་མི་འདྲ་
 པའི་མཆན་ཉིད་གྱིས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ནམ་པ་པའི་པོ། །གསུམ་པ་ཆོས་
 སྦྱེའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་རྟོག་པ་པའི་སྦྱ་དང་
 བཅས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་རྒྱལ་པའི་སྦྱ་དང་ནི། ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་གྱི་སྦྱ་དང་ཞར་བྱང་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །དཔྱེ་བ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱ་ནམ་
 པ་པའི་རི་ཡང་དག་པར་བཛྲ་དོ། །ཉི་མུང་དག་ལྷན་གྲགས་ཆ་ནམས་སུ་སྦྱ་གསུམ་
 མཛད་པ་དང་བཞིར་བྱས་ལ། ཆོས་སྦྱ་ཞེས་པ་བཏུན་བཤད་སྦྱར་བའི་ཆོག་དུ་སྦྱོབ་དཔོན་
 ཡང་བཞེད་པར་ནམ་བཤད་གསུངས་པས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱ་དང་གཉིས་ཀར་སྦྱར་རོ། །གསུམ་
 པ་འབྲེལ་བས་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོག་ལེའུ་བྱས་པ་
 དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཅུ་བཅུ་པའི་ཕྱིར་ལུས་མངོན་བཏུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྷག་མ་བརྒྱ་གསུམ་གྱིས་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཉིད་གྱི་

དོན་བདུན་ཅུ་ཙམ་དུ་བརྒྱལ་ནས་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྒྱལ་པ་དང་
རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བརྒྱལ་
པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ནམས་ནི། བརྒྒན་བཙུགས་མཛད་པ་པོ་བྱམས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པ་མེས་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་མེགས་པས་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བར་བཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བརྒྒན་བཙུགས་ཀྱི་གཞུང་
མཐའ་དག་གིས་དེ་བཆད་པས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཅ་ཆོག་དེ་དག་ནམ་པར་བཤད་པས་
ལུས་འདི་བཤད་པར་བསམ་ཏེ། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྫོས་པའི་
ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་ཆོག་རེ་རེ་ནས་ནམ་པར་མ་བཀྲོལ་ལོ། །

ཞར་ལ་རྫོང་སྤྱང་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

གསེར་ཕྱང་དུ་ལུས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྫོས་སྤྱང་ལ། བྱ་ཤིག་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། རྫོར་
བ་ལན་གཉིས་དང་། གང་ཟག་ལན་བཞི་བྱས་པས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཉེན་གྱུར་བ་དངས་པ་བཀག་
ནས། དག་འདུན་ནི་བྱ་དང་། ཉེན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། ཞེས་པ་གཉིས་བསྐྱན་ནས་
དུག་བྱས་ལ། ཉོག་པ་ལན་བཞི་དང་། རྫོས་ལམ་སྐབས་གཉིས་པ་བཞི་བ་ལྟ་བུ་གསུམ་དུ་
གསུངས་པ་བྱ་ཤིག་ལྟར་བྱས་ནས། དེའི་སྤྱང་དུ་ཅ་བར་མིང་ཅམ་ཡོད་པ་གདམས་ངག་
དང་། གཉེན་ཆོགས་གཉིས་དང་། མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་འགྲེལ་བར་མིང་ཡོད་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། རིགས་དང་། སའི་ཆོགས་སོགས་ལ་སྐྱར་དགོས་པར་གསུངས་ནས། ཚུལ་
དེ་ནི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱར་རོ། །ཞེས་མཐོང་ལམ་སྐྱར་ལམ་ལ་ཡང་
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་གསུངས་སོ། །མཐོང་ལམ་ལན་ལྟ་དང་། རྫོར་ལམ་ལ་སྐབས་དང་
པོ་དང་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་རྫོར་ལམ་གཉིས་དང་བཞི་བའི་རྫོར་ལམ་སྤྱི་བཞི་ནི་སྤྱང་ལྟར་
དང་། དེ་སྤྱང་སྐབས་ལྟ་བུའི་རྫོར་ལམ་བསྐྱན་པ་བྱ་ཤིག་ལྟར་ལ། དེར་དོད་དང་ཅ་མོ་

བཅོད་བཅས་དང་། ཞེས་པ་གསུངས་ཀྱང་། གོང་དུ་གང་ཟག་ལ་སྦྱར་བ་དང་ནང་འགལ་
 བས་མ་གསུངས་པར་ཁྲ་བྱས་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དག་ལས་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་བསྟན་པས་རྫོས་བར་གྱུར་བ་སྦྱར་བའི་ལམ་ནི་ད་བཅུ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་
 པ་འདིར་ཅི་ལྟར་འཐད་ཅེས་པའི་བཅུ་གསུམ་ནི། དུ་ཁྲི་ཀ་ལས། དེ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་བཞི་བ་དང་ཉོགས་པའི་ཆོས་དུག་གི་དང་པོ་བཞི་དང་། གོ་འཇུག་དང་། སྦྱོང་པ་
 བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དབང་པོ་ཁྲ་སྟོབས་ཁྲ་དང་། སྦྱོར་བ་ཉི་ལྟེ་ཁ་ཅིག་དང་། མཐར་
 གྱིས་བྱ་བ་རྣམས་བསྟན་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་གོ་འཇུག་དང་། ཞེས་པ། འགྲེལ་བར་སྦྱབ་པ་
 སྦྱིའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། ཞེས་པ་དང་། སྦྱོང་པ་བཀག་པའི་ཞེས་པ་འགྲེལ་བར་སྦྱོར་
 བའི་ལམ་ནི་ཞེས་པས་ཡིན་ལ་ཆོག་གསལ་དུ། གང་ཟག་དང་སྦྱོར་བའི་རྫོས་སྤྱིང་དངོས་
 སུ་མ་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྦྱོར་རུང་ངོ་། །རྫོས་སྤྱིང་འདི་དག་ནི། ཉི་
 ལྟར་ལས། སྦྱོར་མཐོང་གཉིས་ཀྱི་རྫོས་སྤྱིང་དངོས་སུ་བཀོད་ནས། འདི་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་
 ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་འདིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་
 རྫོགས་པར་ཉོགས་པར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཉོག་པ་དེ་དང་དེ་དག་
 གི་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་བྱད་པར་གྱི་མཆན་ནི་ད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་བཏགས་ཤིང་བཤད་པར་
 གཏོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །

ཞར་བྱང་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་རྒྱལ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

དུ་ཉི་གཉིས་ཀྱིས། རྒྱན་སྦྱང་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་འོག་དུ་སྤྱིང་གཞི་གསུངས་པ་དང་
 བསྟན་ནས། སྐབས་དེར་ཡུམ་བར་བའི་སྤྱིང་གཞིའི་འགྲེལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། བསྟན་
 བྱེད་ཀྱི་ཡང་དག་བཤད། ཅེས་པ། ཤེའི་བ་ལ་སོགས་པས་ཡུམ་མདོ་ལས་བཤད་པར་བྱས་
 རྣམ་ཡུམ་པར་བའི་ལེའུ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆན་སྤྱིང་ནས་དངོས་བརྒྱད་དང་སྦྱར་བ། གསེར་ཕྱིང་

ལས། མདོས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་སྐབས་དང་འབྲེལ་དཀའ་ཞེས་བཀག་གོ། །གསེར་ཕྱང་
 དུ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ད་ནི་བསྐྱུས་པའི་དོན་དང་ཆོག་གི་དོན་གྱི་བར་སྐབས་འདི་ནི་ད་
 དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་བོ་ཞིག་ཡིད་པ་དེ་དག་བདག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
 ལྟར་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད་པ་དང་།
 ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་བྱས་ནས་དང་པོ་ལ་མདོ་དང་སྐར་ཚུལ་དང་། དེ་
 ལ་ཚེད་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོར་སློང་གཞི་བྱམས་ཁུས་རྟག་ཆོས་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུར་ལྟ་
 རྒྱུ་གྱིས་དངོས་སུ་མ་བསྐྱུས་ཟེར་པ་སོགས་ཆོག་གསལ་གྱི་བཤད་པ་བཀོད་ནས། ཕྱི་མ་
 གསུམ་རྒྱུ་སྤྱང་སྟོང་གཉིས་ཀར་མ་བསྐྱུས་གསུངས་ལ། ལེའུ་བརྒྱད་མ་དག་སྟོང་སྟེ་
 འོད་བཞིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲུན་ལས་དང་སྐར་ལ། ཉི་སྤྱང་ལས། དེའི་
 འོག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་བ་ལ་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་འཕྲུན་ལས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།
 ཞེས་མཆམས་ཕྱེ་བས་སྟེ་མ་བཞི་འདྲ། ཞེས་བྱམས་ཁུས་མ་བསྐྱུས་པ་བཀག་ལ། ཁ་ཅིག་
 སློང་གཞི་མ་བསྐྱུས་ན། ཉི་སྤྱང་ལས། འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲེད་པ་ནས་
 བརྒྱམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན་ཞེས་སོགས་
 དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཅམ་བསྐྱུས་པ་ལ་དགོངས་
 ཏེ། བྱ་ཁྱིམ་ཏུ་སློང་གཞིར་སངས་རྒྱས་མང་བོས་སྐྱེས་བསྐྱར་བ་དང་བྱང་སེམས་མང་བོ་
 འདུས་པར་གསུངས་པ་ཡུམ་བཤད་པ་རྫོགས་པར་འཛོག་རྟེན་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། དེ་
 ན་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་བོར་བརྟན་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པར་འཕགས་པའི་གསུངས་པ་ལེགས་ཞེས་གསུངས་ནས། རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་
 དང་། འབུམ་འབྲེལ་སོགས་སུ་མཆོད་བརྗོད་དང་སློང་གཞི་སྐྱར་བ་དང་། མཆོད་བརྗོད་
 དང་དགོས་འབྲེལ་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་པས་བཀག་ནས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་དང་རྒྱུ་
 སྐར་ནས་འབྲེལ་བ་ལ་སློང་གཞི་བཤད་པར་རིགས་མོད་རྒྱུ་ཟུར་དུ་འཆད་པ་ལ་ཡང་སློང་།

གཞི་འགོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་བཤད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་དོ། ཞེས་པ་བྱ་ན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། བྱ་
 རྟེན་ལས། འདིར་སློང་གཞི་རྒྱུད་ཟད་བཤད་པ་ལ། ཞེས་དང་། ཉ་རྟེན་ལས། གཉིས་པ་
 ལ་གཉིས། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་སློང་གཞི་བཤད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རོན་ནི་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་མདོ་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་ཆོག་དོན་སྒྱུར་ནས་འགྲེལ་བས་དེར་
 སློང་གཞི་དང་། ལེའུ་ཐ་མ་གསུམ་སོགས་བཤད་པར་རིགས་མོད། འགྲེལ་བ་འདིས་རྒྱན་
 གྱིས་དོན་ཟུར་དུ་འཆད་སྐབས་སློང་གཞི་འདི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བའི་སྒྲིན་
 ཡིད་ཅེས་པའོ། །སྒྲིན་དེ་མེད་དེ། སློང་གཞི་རྒྱན་གྱི་ཅ་བའི་མདོ་དང་པོར་བྱུང་ཚུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐ་མ་གསུམ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲིན་བཅའ་ཚུལ་དང་གཏད་པ་ཡིན་པས་
 མོད་ཅེས། དེས་ན་དེ་དག་མ་བཤད་པའི་སྒྲིན་ཡིད་ཅེས་བཀག་གོ། ཉ་རྟེན་ལས། ཡང་
 སློང་གཞི་ཞིང་དག་པས་གཙོ་ཆེར་བསྟུས། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གྱིས་བསྟུས་པའང་ཡིད་
 རོ། །རྟེན་དུ་དང་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་ཡིངས་འཛིན་གྱིས་བསྟུས། གཏད་ལེ་དེ་ལི་
 རྒྱ་ནི་ཡིངས་གཏོད་གྱིས་བསྟུས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱམས་ཁུས་ཐ་མ་ནི་གཞི་དང་ཨཱ་
 ལས་འཕྲེན་ལས་དང་སྒྱུར་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟུས་དོན་འགྲེལ་པར་མ་བསྟུས་སོ། །
 འཕགས་པས་ཀྱང་རྒྱན་དང་མ་སྒྱུར་རོ། ཞེས་པ། གསེར་ཕྱེད་དུ། དེའི་རྒྱ་ནི་ཡིངས་
 གཏོད་དང་ཡིངས་གཏོད་དང་པོ་སྒྱུར་གྱི་ཐ་མ་མིན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཐལ་ཆེར་
 གྱི་སློང་གཞི་དང་། རོར་བཟང་གིས་སྒྲ་མ་བརྟན་ཚུལ་སོགས་རྒྱན་གྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ་
 བས་བཀག་ལ། གོང་དུ་ལེའུ་བརྒྱན་མ་དང་ཉི་ལྔ་གི་བྱམས་ཁུས་འཕྲེན་ལས་དང་སྒྱུར་
 ཞེས་པའང་དེ་ལ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་རྒྱན་སྒྱུར་བ་ན་ཁ་ཅིག་ཆོག་ཟེན་དང་། ཁ་
 ཅིག་ཆོག་གིས་མ་ཟེན་ཀྱང་རྒྱ་མཆན་སྒྲུབ་པས་སྒྱུར་རིགས་མོད། བྱུང་ཚུབ་རྒྱས་བཤད་
 སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པར་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་པ་དང་། རྟོད་གྱི་
 སྐབས་སུ་བྱུང་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱན་དུ་ཆོག་དོན་གང་ལ་མ་ཐོན་པ་དང་། རྒྱན་ན་ཡིད་

པ་ད་ལྟའི་མདོར་མི་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་སྤྱར་ཞེས་པའི་ཚུད་ལན་ནི། མདོ་སྤྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 མེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་ནམས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་སྤྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གཉིས་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། བྱང་ཚུབ་རྒྱས་བཤད་ལྟ་བུ་རིམ་བཞིན་སྤྱར་བ་ན་སྤྱིའི་
 རྒྱགས་ཀྱིས་སམ་འབྲེལ་གྱིས་དེ་ལ་སྤྱར་བར་གོ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་
 ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བས་ཆོས་གྱི་མཛོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་ལུང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། རྟོག་ན་ཁ་ཅིག་ཆས་བསྐྱས་ལ། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོ་བཛོད་པས་འཁོར་ཁར་ལ་བསྐྱས་
 ཤིང་། ལུང་བསྐྱན་སྟགས་གོ་སྤྱོད་པས་མ་བསྐྱས་ཞེས་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །འདིར་
 སྐྱོང་གཞི་སྟགས་ལུང་བཞི་གོ་སྤྱོད་པས་མ་བསྐྱས་ཞེས་པ་རྒྱན་དང་མ་སྤྱར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི།
 དེ་དག་གི་བཛོད་དོན་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་མིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དག་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་སྐབས་བརྒྱད་ཆར་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་སྤྱར་ཡང་རྒྱས་བར་མི་འགྱུར་རེ་ཞེས་དགོངས་
 པའོ། རྟོག་པས་ན་ངས་པར་ཡང་དག་རེ་རེ་ལ་དོན་མཐའ་དག་ནམ་པར་བཞག་བར་བྱའོ།
 ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར། མདོའི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པར་དངོས་སུ་བསྐྱས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཕྲུན་ལས་གྱི་བར་
 གྱི་མདོ་ནམས་བསྐྱས་དོན་གྱི་རྟུང་བ་དང་པོ་གཉིས། དེ་ནས་ཆོག་སྤྱོད་ཕྱིད་དང་གཉིས་
 དང་། རྟོག་གི་སྐབས་དུག་དང་། གསུམ་གྱི་ཆོག་ལའང་སྤྱར་དགོས་ཏེ། སྤྱད་འབྲེལ་
 གཉིས་སུ་ལུས་རྒྱས་བཤད་ཅུང་དང་སྤྱར་ལ། རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་དེར་སྤྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐོབ་བྱ་ནམ་མཁུན་བཤད་པ་ལས་མཚམས་སྤྱར་བ།

གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ལ། ཐོབ་བྱ་མཁུན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྤྱིར་བ་བཞི། འབྲས་
 བུ་ཆོས་སྤྱོད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་ནམ་མཁུན། དེ་ཐོབ་
 བྱེད་ལམ་ཤེས། དེ་ནམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པའོ། རྟུང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་

བཅོད་པས་མཆེན་སྐབས་སྐྱུར་བ། ཆོས་བརྒྱ་རྒྱས་བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱུ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྐྱུར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱུས་པའི་དོན་ལུས་རྣམ་བཞག་ཀྱན་བཞུན་ནས་དང་པོར་ཞེས་
 པ་བྱ་དང་གཡག་གཞིན་སོགས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་དུ་དངོས་པོ་བརྒྱད་
 ཀྱི་དང་པོ་དང་། གསེར་སྒྲིང་བས་མཆོད་བཅོད་དང་ལུས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གོ་རིམ་མི་མཐུན་
 པའི་ལན་དུ་བྱས་པ་དོན་མིན་ནོ། །ཉ་ཁྲི་ཀ་ལྟར་གསེར་ཕྱེད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི། །དང་།
 དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་རྒྱལ་མེས་པ་དཔལ་ལྷན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཛོལ་
 པར་འདོད་པས་སོ། །།ཀ་།དེ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། །ཁ་།མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འཛོལ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །།ག་།དང་པོར་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་བཅོད་བྱར་སྐྱད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལུས་རྣམ་བཞག་
 རྣམས་རྣམ་པར་ཏེ་བྱེ་བྲག་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ། །ཅ་།
 འདི་ནི་བསྐྱུས་དོན་གྱི་བཤད་པ་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་འཇུག་པ་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 མཆེན་སྐྱུར་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་དུ་དེ་སྐྱད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམ་
 པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས། ཞེས་པ། རྣམ་མཁྱེན་བཤད་སྐབས་ཆོས་བརྒྱ་ཅམ་འཆད་པ་ཅི་
 ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལུས་རྣམ་བཞག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་
 པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་བརྒྱས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་སྐྱུར་ནས། ཁ་ཅིག་གིས་
 ཆོག་དེ་སྐབས་འོག་མ་བདུན་ལ་སྐྱུར་ནས། མངོན་རྟོགས་རང་རང་གི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་བཤད་པས་སྐྱག་མ་གོ་
 མི་རྒྱས་པ་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནོག་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་ཤེས་པ་
 རོག་སོགས་འདུས་བས་བ་གྲང་མཆོན་ལུ་ལ་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་དེ་འོག་མར་མི་སྐྱུར་

གསུངས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆོས་བཅུ་ཁྲིམ་པར་བཤད་པ་ལ། ནམ་མཁུན་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
 སེམས་བསྐྱེད། བསམ་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་གདམས་དོན་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱིས། སྤྱི་དང་།
 ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས་བྱས་པས། དང་པོ་སྤྱི་དོན་ནི། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་སེམས་
 བསྐྱེད་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་སེར་ར་སྟོད་སྟོད་དང་སྟོ་སྟོང་བའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་ལ། དེ་
 ཡང་ཡི་དྲགས་ལ། རོལ་མཚོར་བ་མ་ཉོག་བཀོད་པའི་མདོ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་ལ། ངལ་ན་
 དར་བའི་སྤྱི་དོན་ལས། རྒྱ་ཆར་རོལ་བ་ལས་དེའི་ཆེ་ལྷ་སྤྱི་དང་གཞོད་སྤྱིན་དང་བྱི་བ་དང་
 ལྷ་མ་ཡིན་དང་ནམ་མཁུན་ལྷེད་དང་སྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་གངས་ལས་འདས་པ་དག་གིས་
 བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་པ་བྱངས་སོ། །
 སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་སྟོང་གཉིས་ཀར། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ལུས་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 གསར་སྐྱེ་ཡོད་ཀྱང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་མེད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེས་པ་ན་
 རྒྱལ་སྲས་དང་བདེ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས། སྤྱི་དང་དྲུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 སྐྱེས་གྱུར་ན་སྟོད་ཅིག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ལ། ན་ར་ཀ་ཞེས་པ་དགའ་བ་དང་
 སྐབས་མེད་པ་སོགས་སྟོད་དོད་ཀྱིས་ཀྱང་འགྱུབ་པས་དེ་འདྲའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་
 དེ་དཔུལ་བ་པ་དང་སྐྱ་སོགས་མིན་ནོ། །ངན་འགྲོ་བའི་རྟེན་ལ་དེའི་གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་
 རྗེ་འཇོག་དགོས་པས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེའི་སེམས་ངན་འགྲོའི་རྒྱལ་བཟུལ་གྱིས་མནར་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་རྟེན་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་
 ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཐོས་པ་དང་གསུམ་གསུངས་པ།

སྐྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་བྱེད་པ་ཡར་ཕྱིན་མཆན་ལྟར་རོ། །ནམ་བཤད་ལས། གཞན་གསུམ་
 ཡང་སངས་རྒྱུ་རྟེན་གཉེར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་ཞིག་ཡིན་མོད། ཅེས་པ་ནས། སེམས་
 ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་བཟོད་ནས་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱིང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ས་
 པ་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས། བསྐྱེད་བདུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བཞིས། སངས་
 རྒྱུ་མཐོང་ནས་དད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་མཐོང་བ་དང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་པ་མ་བཟོད་པ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་ན་སྤྱིང་སྤྱིང་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་སངས་རྒྱུ་རྟེན་གཉེར་ཅམ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་ལ་ཐ་མ་སྤྱིང་རྗེ་དགོས་
 པར་གསུངས་ལ། བྱང་སའི་རྒྱ་བཞི། རྒྱུ་བཞི། སྤྱིང་སྤྱིང་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་མཐུ་མཐོང་ཆོད་
 པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ངེས་པར་མི་དགོས་སོ། །སེམས་རྟེན་རང་རའི་སྐབས་བཞི་བའི་མཐུ་
 དཔྱེད་ལས། ལུས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་དང་འདྲ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་
 ཆ་ལ་གསུངས་པས། སྤྱིང་སྤྱིང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ས་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དམ་དཔྱད།
 རྗེ་བཅུན་པ་དང་བྱང་ཕྱག་པའི་མཐུ་མཐོང་པྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
 ཐོབ་དགོས་པར་ནམ་བཤད་ཀྱི་ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་ཀྱང་། རོལ་མཆོར་
 གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་གསུངས་སོ། །གསེར་ཕྱང་ལས། བྱང་སར། ནས། སེམས་པ་ལ་
 བཞེད་དོ། །ཅེས་བྱ་ཉིད་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉ་ཁྱིལ་
 ལས། བྱང་ས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཞོད་ནས། དེས་ན་སྤྱིན་པའམ་འདོད་པའི་སེམས་བྱང་
 དེའི་སྤྱིང་སྤྱིང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱིན་ཅིང་འདོད་པ་སྤྱིང་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་འོག་ཏུ་
 བཞོད་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱལ་བ་སྤྱིང་སྤྱིང་གཞན་སྤྱིང་སྤྱིང་སེམས་བསྐྱེད་གཙོ་བོ་སེམས་ཁོ་
 ན་དགོས་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཡིན་པ་མེད་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་སེམས་སེམས་བྱང་
 གང་ཡིན་ཡང་རུང་བཤད་ཟིན་འཆད་འགྱུར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་སྤྱིང་སྤྱིང་མཆན་གཞིར་
 བཟུང་ངོ། །ཞེས་དང་། ཉི་ཟེར་ལས། མདོ་སྤྱིང་རྒྱུ་ལས། བཅུན་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིན་ལམ་

ནི། རྣམ་མཁྲིན་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཁྱེད་པ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྣང་སྟངས་པ་
ལ་བཤད་པ། ཁྱེད་དང་། རྣམ་མཁྲིན་སྣང་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་ལྟར་ན།
ནས། རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་བྱུང་དུ་བཞེད་ལ། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
འོག་ཏུ། གསེར་ཕྱེད་ལས། རྣམ་མཁྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། རྣམ་མཁྲིན་
མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟུང་མོ། ཁྱེད་པས། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ལ་
དམིགས་ནས་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྣང་སྟངས་པར་བྱེད་པ་འཇུག་སྟུང་པར་བྱེད་པ་སྣང་སྟངས་འབྱུང་བ་དང་།
བསྟེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་པ་མིན་ཁྱེད་བཞག་པ་ཡིག་ཆར་གསལ་ལོ།
འཕགས་པས་ངོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། གཞན་དོན་དུ་ཟུང་མེད་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་
ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྟོང་བ་མ་བསྟེན་པ་བསྟེན་པའི་མཚམས་ཤེས་ཕྱིར་བསྟེན་པ་ཁྱེད་བཤད་
ནས། རྣམ་མཁྲིན་པ་འདོད་པའི་མིང་བཏགས་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པ་ལྟར། བཅུན་གྲོལ་སེང་བཟང་
ཨུ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། ཆོག་གསལ་དུ། འགྲེལ་བར། རྣམ་མཁྲིན་པ་རང་གི་ངོ་
བོ། ཁྱེད་པའི་དོན་སྣང་སྟངས་བསྟེན་དངོས་གཅི་བོར་བསྟེན་པ་འདུན་ལྡན་སོགས་དང་། རྣམ་
པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་གྲོགས་ལ་བཏགས་ནས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་
བསྟེན་ཟེར་བ་དགོངས་པར་མ་སོང་བར་གསུངས་སོ། །བྱེད་ཆུང་བྱིས་སྣང་སྟངས་བསྟེན་སྣང་སྟངས་
སྣང་སྟངས་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། བཞེད་བས་ཡིད་དང་འདུན་པ་གཉིས་ཡིད་
པར་འདོད་པ་འཕགས་སེང་གི་ཚུད་ལན་དེ་དག་གིས། མདོ་སྟེ་རྣམ་པ་ལས། དོན་གཉིས་ལྡན་
པའི་སྣང་སྟངས་འབྱུང་བ། ཁྱེད་པས་སྣང་སྟངས་ཡིན་ཆུང་གསུངས་པར་བཞེད་པས་བཞག་གོ །དེས་
ན་ལྟར་ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་སྣང་སྟངས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་འདོད་པ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་ཡིད་
ན། གསེར་ཕྱེད་དུ་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་མདོ་རྣམ་གྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བར་གསུངས་
པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་བཤད་དུ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་སྟོང་ཆུང་ལ་
ལམ་རིམ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ནི། རྣམ་མཁྲིན་མན་ངག་བདུན་དང་བདག་གཞན་མཉམ་

བརྗེས་སེམས་སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེའི་རྒྱ་འབྲས་བདུན་ལ། ལམ་རིམ་ལས། རྒྱ་འབྲས་
 བདུན་ནི། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་འབྱུང་ལ། ནས། དེན་དྲན་
 པ་ནི་མར་མཐོང་བ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲས་བྱང་བདུན་
 འདྲན་བེར་བ། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ་
 བརྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་འབྲས་སྟངས་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྟངས་རྗེས་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་
 གཞན་ནམས་དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། མར་ཤེས་ནས་བྱམས་
 པའི་བར་རྒྱར་འགྱུར་ཚུལ། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱ་འགྱུར་ཚུལ། ཞེས་
 སོགས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ན་གསལ་ལ། རྩ་བ་སྟངས་རྗེས་ཀྱི་ལམ་རྒྱ་ལ་ལྷག་བསམ་ཞེས་སོགས་གཞུང་
 ཆེན་མོ་ནམས་སུ་གསུངས་པ་བསུབ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གསེར་ཕྱེད་དུ་སྟོན་འདུག་གི་
 སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་ལོ་ཆེན་གྱིས་ས་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་
 བཤེས་ཀྱིས་ཆོ་གས་མ་གྲངས་པ་དང་གྲངས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་རྟོག་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་
 པ་དང་། འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། རྒྱ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པར་དམ་
 བཅའ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས་འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། ཞེས་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་སྟོན་སེམས་དང་། བཅུ་དགུ་འདུག་སེམས་སུ་འདོད་པ་ནམས་སྤྱོད་
 བོ་བཞོད་པའི་མདོ་དང་ཞི་བ་རྩའི་གཞུང་དང་འགལ་བས་བཀག་ནས། དེས་ན་སྟོན་འདུག་
 གཉིས་ནས། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་འགལ་
 ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་དེར་འགྲོ་འདོད་པའི་སྟོ་སྐྱེས་པ་ཙམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལམ་དུ་ཞུགས་
 ནས་འགྲོ་པའི་བྱ་བས་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ། ནམ་བཤད་ལས། སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་ལུང་སྟེ་མའི་ཡང་དོན་
 ཡིན་ལ། ཞེས་པ་དང་མཐུན་པས། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཆོག་གསལ་དང་།

སྒྲིམ་རིམ་དངས་ནས། ཞེས་འདུག་སྒྲིམ་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིམ་སེམས་དང་།
 འདུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུག་སེམས་སུ་བཤད་ལ། དེ་ལ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་
 བ་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པའི་གསེར་གྱི་
 བྲང་བར་ཆོག་གསལ་དང་སྒྲིམ་རིམ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་
 ནམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་ནི། སྤྱིད་འདུག་ལས། ནས། སྤྱིད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
 བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བཞི་གཞུང་གི་བརྟན་ཆོད་ཡིན་ལ། འདུག་
 སྒྲིམ་ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་སེམས་མེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས། ལམ་རིམ་སོགས་ཀྱི་དེ་ལ་དགག་
 པ་བྱས་ལ། འོག་ཏུ་ནམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། སྒྲིམ་སེམས་ཀྱི་ས་
 མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། འདུག་སེམས་ཀྱི་ས་མཆམས་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
 དང་གསེར་བྲང་ལྟར་ན། མཆན་ཉིད་སྤར་དང་འདྲ་བ་ལ། སྒྲིམ་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཁོ་
 ན་དང་། འདུག་སེམས་འདུག་སྒྲིམ་ཐོབ་པའི་ཆོགས་ལམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
 ན་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །འདི་ཉིད་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
 དང་། དེའི་མཐའ་དཔྱིད་ལས། ནམ་བཤད་ལས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་
 ལས་ལམ་རིམ་སོགས་ནས་བཤད་པ་རྗེ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པར་གོ་འོ། །ཞེས་
 གསེར་བྲང་ནམ་བཤད་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ། །འདིས་སྤྱིད་ཉིད་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མེད་
 ལ། བདེན་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་སྤྱིད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་
 ཀྱང་ནམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་དོན་འདུན་དུ་རེ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་
 པས་འདུག་སེམས་ཡོད་ཟེར། བརྟན་དར་བ་ཡང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་སྟེ། དེའི་སྤྱི་དོན་ལས།
 འདུག་སྒྲིམ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱིད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ལ་སྒྲིམ་དགོས་པའི་རིགས་

སྤྱུག་ནས་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། ནས། སྒྲིན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཐེག་ཆེན་ཆོག་ས་
 ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ཡོད། ཅེས་དང་། སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོབ་
 པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་
 པའི་རོལ་མཆོ་ལས། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཞིར་བྱས་ལ། སྒྲིད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
 བས་དངོས་སུ་ཟེན་མ་ཟེན་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། རྩ་མ་འདུག་སེམས་ཕྱི་མ་སྒྲིན་སེམས་སུ་འཛོག་
 ལ། འདུག་སྒྲིམ་གྲངས་ནས་སྒྲིད་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་སྒྲིན་སེམས་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་མིན་
 ཏེ། ནས། དེས་ན་སྒྲིན་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པར་ཁས་གྲངས་
 པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་སྒྲིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིད་པ་ཉམས་
 ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནམ་མཁུན་དོན་
 གཉེར་གྱི་བྱ་བ་འདུན་དུ་རེ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ནམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་བ་
 འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩ་མ་བཀག་ནས་སྒྲོབ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་
 རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་སྒྲིན་སེམས་སུ་གསུངས་པས་ཟེན་བྱ་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པར་
 འདོད་དམ་སྙམ་སྟེ་དཔྱད། སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་རྟེན་གཉིས་ཀར་སྒྲིད་པ་ཉམས་ལེན་
 གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པས། ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་
 མ་ཟེན་གྱིས་བཞག་ནས་ཟེན་བྱེད་ཟེན་བྱ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། དངོས་སུ་
 ཟེན་པ་ཡོད་པར་ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལུང་གིས་སྒྲུབ་སྟེ། རྩ་མ་ནམས་བཀག་ནས་སྒྲིན་སེམས་
 ཆོག་ས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་བཞག་པ་ནི། རྗེ་ཡབ་སྤྱུང་གི་གཞུང་ནམས་གྱུང་བསྐྱེག་
 པའི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རྟོགས་སྒྲིང་དུ་སྒྲོབ་པའི་བྱ་བས་མ་ཟེན་པ་སྒྲིན་སེམས་ཁོ་ན་དང་།
 དེས་ཟེན་པ་སྒྲིན་འདུག་གཉིས་ཀ་དང་། སངས་རྒྱས་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པ་དང་། ལམ་

མ་ཞུགས་ན་སློན་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་སློན་
 པའི་སེམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སློན་སེམས་སུ་བཞག་གམ་དཔུད། གསེར་ཕྱང་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་
 གྱི་སློན་ནས་བདེ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 གཉིས་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཆོམས་ཀྱིས་མོས་པ་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
 བཞི་དང་། དེར་ཀྱུ་ལ་སྐྱས་ལ་ཡོད་པས་སངས་ཀྱས་ལ་ཡོད་པ་མི་ཞེགས་ལ། ཞེས་པས་
 སྐྱེ་བྱུང་གསུངས་ལ། མདོ་ཀྱན་གྱི་དོན་ཀྱུ་ལ་སྐྱས་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟེན་
 དང་འདྲ་བར་བརྟན་ཅེས་པའོ། །བསྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ལྟ་བུ་སོགས་གསུམ་དང་། བཅོམ་
 རྟན་རིགས་རལ་གྱིས་རྗེ་བོ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས། སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་དེའི་གསུམ་པས་བྱུང་བ་ཟེར་བ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སློན་ལམ་ལ་མི་འགྲུབ་པ་མང་བོ་ཡོད་པས་
 བཀག་གོ། །ཕན་ཡོན་གནས་སྐབས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་པ་སོགས་གསུངས་ནས། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཅ་ལྟར་
 སོགས་འཆད་པ་ད་ཅང་ཐལ་བའི་བཤད་པ་ཡིན་པས་མ་བྲིས་གསུངས་སོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། དཀྱུས་མ་མཆན་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་
 པ་དང་། འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་ཡན་ལག་
 དམིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། **སེམས་བསྐྱེད་**
པ་རང་གི་དོ་བོའམ་མཆན་ཉིད་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་ནི།
 གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་**སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་**མཆོན་བྱ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་
 རྟན་གྱི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་མཆན་ཉིད་དོ། །ནམ་བཤད་ལས། བྱང་རྒྱུ་སྟོན་ལ་འདྲུང་

ཡང་། ཞེས་པ། གོང་དུ། དེས་ན་འདོད་དོ། །གང་ན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །གང་
གི་ཆེད་དུ་ན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ལོ། །ཞེས་འཆད་ཆེ་བྱང་ཆུབ་རྒྱུན་ལ་འབྱུང་པའི་དོན་ནོ། །ཅེས་
བྱ་བ་གསུངས་ཞེས་པ་རྩ་བ་དེ་བཤད་པ་འགོད་པ་དང་། ཉེ་ནི་འཆད་བྱེད་འདྲན་པར་འོག་
མ་ནམས་ལ་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསེར་ཕྱང་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། ཆོག་
དོན་དང་། ཚུད་སྤང་དོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་མངམ་རྒྱལ་ལ་གྲུབ་ནམ་སེམས་ཅན་
གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའམ་སྙམ་པའི་འདོད་པས་བྱངས་གིང་། རྒྱ་ཁྱེ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཁྱེ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་
སུ་ལྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གཙུག་པོའི་ཡིད་གྱི་ནམ་རིག་བྱུང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
གྱི་རྒྱ་ཁྱེ་མཆན་ཉིད། དཔྱེན། སྒྲོན་པ་དང་འདུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
ནམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱ་ཁྱེ་
རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉིར་པའི་འདུན་ཡུལ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་
བ་ཡིན་ལ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། སྟོ་བ་
ཆེན་ནས། དོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་གང་ཞིག་ཡུལ་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དོན་གཉིས་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྒྱ་ཁྱེ་རྫོགས་ན་དེ་སྟེ་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཁྱེ་
ཞེ་ན་ཁ་ཅིག་སེམས་བསྐྱེད་འདོད་པར་བཞག་པ་ལ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཚུད་
པ་ཁས་ལེན་མེད་པ་ཡིན་ཟེར་བ། ནམ་བཤད་དུ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་
བཞག་པར་ཚུད་པས་སྒྲོན་མེད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་མིང་འབྲས་བྱ་དང་།
གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བདགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་

སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་འདིས་ལན་གཉིས་ཀའི་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་བརྟན་
 པར་གསེར་ཕྱེད་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཡུམ་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན།
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས། (༡)དགེ་བའི་ཆོས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་མཐའ་
 དག་དང་བྲལ་བ་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་
 དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེ་བམ་ན་རྒྱ་འདོད་པའི་
 མིང་གིས་འབྲས་བུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་ནས་བཟུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཏགས་
 པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདུན་པ་དེ་རྒྱུར་ཡོད་ན་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་དེ་རྣམས་
 གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་རྟེན་དང་། སྐྱེད་
 པས་བསྐྱེས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་
 གྱི་གོ་རིམ་ལ་མཁས་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (༡)ཉེ་བར་
 བཏགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་མེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་བཏགས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་རོ། །གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མིང་
 བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། (༢)གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་ནམ་པ་གཅིག་དུ་ན་༼ཁ༽
 སྒྲོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྟེ། དེ་ཡང་འདིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གྲགས་གཙོ་བོ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་ལྟས་རྟན་ཅིག་སྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་བོ་འཁོར་བཅས་འགྲོ་བ་ནི་རྒྱལ་བོ་གཤེགས་ཟེར་བ་བཞིན་
 རོ། །༼ཁ༽སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེད་ལ་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོན་པ་དེའི་རྣམས་བཟུན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཡོད་དེ། ༼ཁ༽བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོན་ལམ་དང་སེམས་
 བསྐྱེད་རྟན་ཅིག་སྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་
 གྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་རྟན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུག་
 སྒོ་དང་གཞུང་གི་དུ་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལན་འདི་ཐོག་མར་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང་། དགོས་པ་ཡུམ་མདོ་ལས།
འདི་འདོད་པ་དང་། དེ་འདོད་པའི། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྒྱུ་དུ་འང་གསུངས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་
དགོས་ཀྱང་སྟོང་རྗེས་མཆོན་པའི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་དུག་དང་རྒྱུ་འབྲེང་ཐུན་མོང་གི་བསམ་
པ་སོགས་རྒྱུ་དགོས་པ་ཤེས་ཕྱིར་གཞན་དོན་འདོད་པ་དང་། དེ་ནས་གང་བྱས་སྒྲ་མེད་
བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་པར་རྒྱུ་པ་གྲོགས་བྱང་རྒྱལ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདོད་པ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་དག་གི་མིང་བཏགས་ལ། ཆོས་བརྒྱུ་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་
བསྟན་པ་ཡང་དེ་དག་གི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ། དྲི་བས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་
ནི། མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་མ་ཟད་ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་
པ་(༡)དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་(༢)ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དེ་ནི་གང་ཡིན་(༣)གཞན་གྱི་དོན་དེ་ནི་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དམིགས་ཡུལ་བྱང་རྒྱལ་
དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། རྒྱུ་བསྐྱེས་གཉིས་
ལས་བསྐྱེས་པ་དང་རྒྱུ་པའི་སྟོན་ནས་བཞིན་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་
ཏི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱུ་པར་མ་ཟད་འབྲེང་དང་། དེར་མ་ཟད་བསྐྱེས་པ་སྟོན་ནས་པ་
གསུམ་ཅར་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བར་མ་ལས་བྱང་རྒྱལ་སྒྱུ་པའི་ཐབས་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྟོབ་པར་གསུངས་པས། མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་སྒྲ་བསྐྱེས་པར་རེད་མདའ་བ་སོགས་བཞེད་
ཀྱང་། རང་ལུགས་དོན་སྒྲ་བསྐྱེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་

ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་བསྐྱབ་པར་སྟོན་པ་དེའི་ཐབས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱི་དོན་
 ལྷ་བསྐྱབ་པ་ཕྱིན་པ་ལ་མོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱིན་པ་པོ་དང་
 ལེན་པ་པོ་ལ་མོགས་པས་པར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་ལྟེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར། ཡུམ་བསྐྱབ་པར་ཆོག་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་། དོན་ཆང་བས་མདོར་ཀྱིས་
 གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བཅོད་དོན་ཅན་གྱི་ཡུམ་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཀྱི་ངག་དང་། བར་
 མ་ལས། ཟུང་འདས་ལ་འགོད་པར་གསུངས་པས་གཞན་དོན་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་ས་མདོར་བསྟན་
 པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་རེ་རེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པར་གསུངས་
 པས་དེའི་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཀྱིས་པར་བཤད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་མེར་སྐྱ་ཅན་ལ་མོགས་པས་
 རྩལ་འཆལ་ཅན་སོགས་ལྟ་བོ་ནམས་ཕྱིན་པ་ལ་མོགས་པས་པར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་ལྟེ་ལ་འགོད་
 པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་མོགས་པ་གཞན་དོན་མདོར་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་ལྟར་རབ་དུ་སྟོན་པ་ལྟར་བྱེད་
 པའི། ཡུམ་ཀྱིས་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་ངག་གིས། ཡུམ་བར་བའི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་
 བར་དེ་བཞིན་དུ་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཤེས་ལྷ་བས་པ་དང་ཀྱིས་པ་གཉིས་ཀའི་
 སྟོན་ས་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་
 ཉེར་རྒྱ་ཤེས་པ་དེས་ལན་གྱི་གྲུབ་དོན་ནི། དམིགས་ཡུལ་གཉིས་མདོའི་དོན་དུ་ངསྐྱབ་
 པའི་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཐོབ་བྱ་ཡང་
 དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་
 པ་ཁྱད་ས་གཞན་མི་འདྲན་པའི་རྩུ་མཆན་ནི། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་གསུང་རབ་ལས་སྐབས་
 ཀྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི། འགྲེལ་བ་འདིར་མདོར་བསྐྱབ་ཅམ་ཞིག་འཆད་པར་

འདི་དཔལ་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་ཡུམ་རྩུབ་བརྩུས་ཁྲུང་མཉིད་དུ་མ་བྲིས་སོ། །འགྲེལ་
 འདི་དག་ནི་ནམ་བཤད་ལྟར་བཀོད་ཀྱི། གསེར་སྒྲེང་ལས། དེ་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །ཞེས།
 ཀྱང་བ་འདི་གཉིས། ཀྱང་བ་སྤྲུམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མདོ་དང་སྦྱར་བར་བྱས་ནས། མཆོམས་
 སྦྱར་གྱི་གང་ཡིན་ཞེས་པ། གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཅུ་བ་ཡང་། དམིགས་
 ཡུལ་གཉིས་བརྩུས་རྩུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཟོད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་བཤད་
 ཀྱི་རང་དགར་མིན་པ་དང་། འགྲེལ་བ་ཡང་། ཆོག་གསལ་དང་ཉ་ཀྱི་ལྟར། ཡུམ་གསུམ་
 ཆར་ལས་རྩུབ་བརྩུས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་རྩུན་འདིར་བཤད་པ་
 དང་། ཉ་ཀྱི་ལས། ཡུམ་བརྩུས་པ་ལས་མདོར་བརྩུས་པ་དང་རྩུབ་འབྲེང་གིས་རྩུབ་པར་
 བརྟན་པའི་སྒྲོན་ས། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སོགས་སྤྲས།
 སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་མདོ་གཞན་ལས་གཞན་དོན་དམིགས་པར་གསུངས་པ་བརྩུབ་དང་།
 ལྟར་ལེན་པའི་ངག་གིས་ཞེས་པ་ཡུམ་བར་བའི་ངག་བཞིས་དམིགས་ཡུལ་མདོར་རྩུབ་སུ་བརྟན་
 པ་ལ་བྱས་ནས། ཁ་ཅིག་ངག་གིས་མདོ་དེའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་པར་བརྟན་ནས།
 ཡུམ་བར་མའི་ངག་དེས་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་འཆད་ཅེས་པ་དེ། ཡུམ་མདོ་དང་མི་འགལ་
 ཞེས་པ་ཡིན་ན། རང་གིས་རང་མི་འགལ་བར་ཞེས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ།
 གསེར་སྒྲིང་བ་བྱ་དང་གཡག་གཞིན་སོགས་ལྟར། དཀོན་མཆོག་ནམ་བདུན་སྤྱང་བོ་བཀོད་
 པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་ཟེར་ན། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དང་མི་འགལ་བར་བརྟག་དགོས་
 པས་བྱག་མེད་དུ་འགྱུར་བས། རྩུན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྟན་པ་ཡུམ་མདོ་
 དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་པ། རྩུན་སྤང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཨ་མ་རའམ་གྱི་མི་
 འཆི་མེད་ཀྱིས་ཡུམ་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་རྩུན་གྱི་ངག་གིས་ཤུགས་ལ་བརྩུས་རྩུབ་སུ་བཟོད།
 ཅེས་པ་འགྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྩུས་རྩུབ་སུ་སྒྲོན་པ་མདོ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་དང་འགལ་ལ།
 དོགས་སྤང་ལྟར། རྩུན་ལས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་ཡུལ་གསུམ་བརྩུས་པ་དང་།

དབྱེ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤོད། ཅེས་པ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཏི་
 བ་དང་། དབྱེ་པའི་སྟོན་དུ་བཤད་ཟིན་གྱི་མཆམས་སྒྱར་བྱུང་བས་བཀག་པས། འདི་དག་
 རྣམས་ཡང་བཀག་གོ། ཆོག་གསལ་ལས། ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད། ཅེས་པས་
 འདོད་པའི་ངོ་བོ་དང་། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་
 དང་། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་ཡིན། ཞེས་པ་གཞན་དོན་དེ་བ་སྟེ་གསུམ་བྱས་ནས། དང་
 པོའི་ལན་དུ། སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་མེད་
 གྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་དང་། གཉིས་པའི་ལན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད།
 ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་དེ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བྱེད་ལས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
 པར་བཞུན་པས་བྱེད་པ་པོ་བྱང་ཚུབ་བཞུན་པ་དང་། གསུམ་པའི་ལན་དུ། སེར་སྣ་ཅན་
 ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྱིན་སོགས་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་
 བཞུན་ཟེར་བ། བྱང་ཚུབ་མདོར་བཞུན་གྱི་མདོ་ཆད་ཅིང་ཁོ་རང་གིས་འོག་ཏུ་མདོ་བཞི་
 ཡུལ་གཉིས་ལ་སྒྱར་བ་དང་ནང་འགལ་བས་བཀག་ལ། བྱ་དང་གཡག་པས་སྒར་ལྟར་དེ་
 བ་གསུམ་བྱས་ནས། དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གྲུབ་དོན། དེ་བ་དང་
 པོའི་ལན་དུ་མཛད་པ་ནི་ཁོན་ཏུ་ཞོར་གསུངས་ནས། མདོ་བཞིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན། ནས།
 འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྒར་བཞུན་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། ཞེས་རྣམ་པར་སྒྱར་ཏེ། ཞེས། དེ་སྒར་ལྟར་དེ་བ་གསུམ་བྱས་པའི་ལན་གྱི་གྲུབ་
 དོན་དུ་བྱེད་པར་ཆོག་གསལ་ལེའུ་བརྒྱད་མ་དག་ལྟན་གྲགས་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ།
 བཅུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ནི། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་སོགས་མདོ་གཞན་
 འདིར་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས། བྱ་ཉ་གཡག་གཞོན་སོགས་ཀྱིས་སྒར་ལྟར་ཡུམ་
 གསུམ་ག་ལས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་མི་འདྲེན་པ་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་
 སྒྱར་བ། བསྐྱུས་པ་ན་མདོར་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་འགོད་རྒྱ་མེད་པ་དང་། མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་

མདོ་དེ་དག་ལ་ཆོག་མང་ཉུང་མེད་པས་བཀག་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་དག་ནི་
 མདོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་དག་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒྲིན་ས་བསྟན་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། དེ་
 ནི་མདོ་རབ་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་བསྐྱུས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ག་ལ་ཞིག་བསྟན། ཞེས་པ་ལྟར་ལས།
 སྒྱུར་བཀག་པ་མིན་དེ། གོང་དུ་གང་ན། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེའོ།
 གང་གི་སྒྲིན་ས་ན། མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིན་ས་སོ། །གང་ལས་
 ན་༥ རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །ཀྱང་ནི་ནང་པ་ན་
 རྒྱུ་བསྐྱུ་བའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཡུམ་གསུམ་ག་ལ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཡོད་
 ཀྱང་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་རྒྱུ་འདི་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱུ་དུ་བཞེད་པས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཨཱ་དང་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས། ཉི་ལྷང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ནས།
 ཞེས་པ་ནས། དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ། ཉི་ཁྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མདོར་འབྲེན་
 པ་བཀག་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་མང་དུ་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡུམ་
 མདོ་དང་སྒྱུར་ཆུ་ལ་གསུངས་པ་འདིས། ཆོག་འོག་མ་ནམས་ཀྱང་སྒྱུར་དགོས་པ་མཆོན་པ་
 དང་། རྒྱུ་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་རང་དགར་མིན་པར་ཤེར་མདོའི་མན་ངག་ཡིན་པ་ཤེས་པ་
 སོགས་དང་། ནམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ནི་ཉི་ཁྱའི་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆམས་པས་རྒྱུ་དང་སྒྱུར་སྒྲིབ་
 གསལ་བ་དང་། རྒྱས་བ་ཏུ་ཅང་མང་བོས་འཐོར་བ་དང་། བསྐྱུས་པ་ཆོག་དངོས་སུ་མེད་
 ཀྱང་། རྒྱུགས་སྒྲུང་གིས། དེ་ལྟར་རི་སྐད་བཤད་ནམས་ཀྱི། །བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་
 ཆང་མེད། །འདིར་གཞུང་བསྐྱུས་པ་ཡིན་འདོད་དེ། དོན་ནི་རི་སྐད་གསུངས་དེ་ཉིད། །ཅེས་
 པ་ལྟར་དོན་ཆང་བར་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་བར་བ་དང་འདྲ་པར་འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་པས་
 ལྷག་མ་ནམས་ལ་གོ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་འདིར་གསལ་
 བར་བསྟན་ཆུ་ལ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ནོ། །འདི་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱེད་མིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཀྱི་རང་གི་ངོ་པོ་དང་ཀྱི་ཁྱེད་མིགས་པ་བཟོད་ནས། ད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནམ་པ་ནི་ལྷ་ཙམ་གཉིས། ལུས་ནམ་བཞག་གི་དཀྱུས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི། གཉིས་པ་ཙམ་བཟོ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ངོ་པོའི་སྒྲོན་ས་བཟུང་པར་མ་ཟད་ཡང་དབྱེ་ན། མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེ་བཞིན་དུ་གསེར་སྒྲ་བ་མེ། །གཉིས་དང་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་མཆོ། །དོ་རྩེ་རི་སྒྲན་བཞེས་གཉིན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི་མ་སྒྲ། །ཁྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །སྒྲ་སྒྲན་ཆུ་པོ་སྒྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱིས། །ཕྱེ་བ་དཔེས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནམ་པ་ནི་ལྷ་ཙམ་གཉིས་སོ། །གཞུང་གི་དངོས་བཟུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཉིར་གཉིས་རིམ་ཆར་ཁོ་རྩར་སྒྲེད་གོས་པ་འོག་གི་ས་མཆམས་གསུངས་པ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། སྤར་མ་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་ཆུ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སྤར་མ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་བ་ནམས་སྤར་མ་སྤར་མ་ཆུ་དང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པས་འགྲུབ་ལ། དེའི་སྤར་མ་གཉིས་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་དང་པོ་ནི་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་ཆུ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའམ་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ཀའང་རིམ་ཆར་སྒྲེད་བས་ཕྱི་མ་སྤར་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སངས་རྒྱལ་མ་ཐག་པའི་སྤྱལ་སྒྲུའི་ཆུ་དུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞུང་གི་དངོས་བཟུང་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་དཔུད། ཙམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དཔེ་ཉིར་གཉིས་དངོས་

སུ་བསྟན་ནས། གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཚུལ་གྱགས་ལ་བསྟན་
 ཏོ། ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དཔེས་མཆོན་ཚུལ་དང་། ས་མཆམས་སོ། ། དང་
 པོ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་**
 སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་ནི། གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་ལ་མཐའི་ལྡན་པ་
 ནི། ཞེས་པ་སྦྱར་བ་ནི། དང་པོ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་བདུན་པ་དང་མཚུངས་པར།
 ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན་ནས། གཉིས་པ་ཡང་དག་སྤང་བས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 དཔལ་བཅག་པས་རྫོགས་བྱང་གི་བསམ་པ་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། གསུམ་པ་རྩ་འཁྲུལ་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལས་ཆོས་ཉན་པས་རྟག་པའི་བསམ་པ་དང་། བཞི་བ་སྦྱེ་མེད་གསུམ་
 མཁུན་པའི་སྦྱོམ་བྱང་གི་སྦྱར་བ་དང་། ལྷ་བ་སྦྱིན་པའི་ཕར་སྦྱིན་དང་། རྩག་པ་ཚུལ་
 བྱིས་པ་སྦྱིན་དང་། བདུན་པ་བཟོད་པའི་ཕར་སྦྱིན་དང་། བརྒྱད་པ་བཙོན་འགྲུམ་
 ཀྱི་ཕར་སྦྱིན་དང་། དགུ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་སྦྱིན་དང་། བརྒྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པའི་
 རྟེན་རབ་ཀྱི་ཕར་སྦྱིན་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་ཐབས་མཁས་པའི་ཕར་སྦྱིན་དང་། བརྒྱ་
 གཉིས་པ་སྦྱོན་ལམ་གྱི་ཕར་སྦྱིན་དང་། བརྒྱ་གསུམ་པ་སྦྱོབས་ཀྱི་ཕར་སྦྱིན་དང་། བརྒྱ་
 བཞི་བ་ཇི་མེད་པ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། བཙོན་ལྷ་བ་མངོན་པར་
 རྟེན་པ་རྩག་དང་། བརྒྱ་རྩག་པ་བཟོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་དང་། བརྒྱ་
 བདུན་པ་བྱང་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སོ་བདུན་དང་། བཙོན་བརྒྱད་པ་གཞན་
 རོན་ཁུར་བྱིས་ཀྱི་སྦྱིང་རྩ་དང་། རང་བཞིན་མེད་རྫོགས་ཀྱི་རྟག་མཐོང་དང་། བརྒྱ་དགུ་
 པ་ཆོས་ཀྱི་རོན་འཛིན་པའི་གཟུངས་དང་། གཞན་ལ་སྦྱོན་པའི་སྦྱོབས་པ་དང་། ཉི་ཤུ་
 པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོམ་བཞི་རྫོགས་པའི་དགའ་སྦྱོན་དང་། ཉེར་གཉིས་པ་མི་རྫོགས་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་
 མི་ཆད་པར་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་། ཉེར་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོབས་པ་རྒྱས་
 ཀྱི་རྩེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆོས་ཅན་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་། དཔེས་

སོགས་ཉེར་གཉིས་ལ་མཐའི་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་པ་སྦྱར་ནས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལོ་རྒྱུ་སོགས་
 སྟེ་པའི་གཞི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་དང་ནས། རོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གཞིར་བཟང་པོ་དང་། ཡར་
 རོའི་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་དང་། མེ་དང་། དུང་སོགས་ཀྱི་གཉེར་ཆེན་པོ་དང་། རིན་པོ་
 ཆེའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། རྩ་རྩེ་རིན་ཆེན་པ་ལམ་
 དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དང་། རྩན་ཆེན་པོ་དང་། དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་།
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་། ཉི་མ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱུངས་སྟན་པ་བྱི་ཟེའི་རྒྱ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། རྩས་མང་པོ་བཞག་པའི་བང་མཛོད་དང་། ལམ་པོ་
 ཆེ་དང་། བཞོན་པ་ཉེ་ཅང་ཤེས་སོགས་དང་། རྒྱ་མི་ཟད་པར་གྱུན་དུ་འབྱེན་པའི་བཞོད་
 མའི་རྒྱ་དང་། སའི་དངོས་གཞིར། རྒྱ་མིག་ནི་རྒྱ་ནས་རྒྱ་འབྲུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བཞོད་
 མའི་རྒྱ་གྱུན་དུ་འབྲུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །ཐོས་ན་ཡིད་ཆོམ་པ་ཀྱན་དགའ་བའི་
 རྒྱ་སྟན་པ་དང་། རྒྱ་པོ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་དང་། རྒྱ་དུ་འབྱུང་བ་འབྲུང་བའི་རྒྱན་ལྟ་
 བུ་སྟེ་འམ། ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཐ་མ་ཉེར་གཉིས་ལ་མཐའི་
 ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སྦྱར་ནས་ཆོས་དཀར་པོ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཞིའམ་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དང་ནས། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་
 ལྷན་པ་གྲུ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་རྒྱལ་བ། ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཅོམ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཕྱིན་དུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡན་བདེའི་བསམ་
 པ་བྱང་ཆུབ་མཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་རྒྱལ་
 བ་དང་། ནས། ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་
 ལྷོ་གསལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་དོ། །སྤྱི་མའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་ཆུལ་
 དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་སྤོན་སེམས་དང་། འདིས་བསྐྱབ་ཆུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་འདུག་
 སེམས་ལ་སྦྱར་རོ། །བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གོང་ནས་

གོང་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱི་རིེ་བུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་ཏེ་དཔྱད་པ་མི་དམིགས། རས། བཏང་སྒྲིམས་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱའོ།། ཞེས་པའོ། །**ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་གླིབ་པའི་བྱད་ཤིང་མདོན་གྱུར་བ་སྒྲུག་པ་དང་།** གྲགས་ཆ་ཤེར་སྒྲོན་འབུམ་ཁྱེད་ཀྱི་རྣམས་སུ་འདི་ལྟར་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཤིག་པ་ཨ་བྱ་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ། བྱད་ཤིང་གི་བྱད་པར་གྱིས་མེ་འཕེལ་བ་ལྟར་སྒྱུར་བ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བར་སྒྱུར་བ། གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ལ། དཀོན་བཅེགས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་སྒྱུར་ལྟག་བསམ་དང་། ཞེས། སྒྱུར་བ་དང་ལྟན་པ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུར་སྒྱུར་བ། གསེར་ཕྱེང་ལས། གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཆོགས་སྒྱུར་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་པ། མི་བྱད་པ་བརྒྱད་ཅུ་འི་ནང་གི་སྒྱུར་བ་དང་ལྟན་པའི་དེ་ཆོགས་ལམ་ན་ཡོད་པས་ཡིན་གྱི། སྒྱུར་སྒྱུར་བ་དང་ལྟན་པ་སྒྱུར་ལམ་ནས་འཛོག་སྟེ། མི་བྱད་པ་བརྒྱད་ཅུ་འི་ནང་གི་མདོན་ཤེས་དང་ལྟན་པ་ས་བརྒྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། སྒྱུར་དེ་ས་བརྒྱ་བ་ནས་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི། ཉི་ལྷང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་པ་སོགས་དང་། ལེ་མང་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེ་ཤེས་རྣམ་པའི་མཆོག་ནས། ཉིང་དེ་འཛོན་གྱི་སྒྲིམ་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་ཕྱི་མཐའ་འདྲ་བས་འགྱུར་བྱད་དམ་དཔྱད། ཆོས་དང་བྱང་བྱེད་གི་ཡོངས་སྒྱེད་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་བྱད་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷ་མ་གཉིས་སུ་སེར་སྒྲ་ཅན་སྐྱེན་པར་འགོད་པ་ཡོད། ཕྱི་མར། ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་པའི་སྐྱེན་པའི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་བེལ་གྱིས་གནོན་པར་འདོད་པས་ཞེས། ཕྱི་མཐའ་ཕལ་ཆེར་འདྲོ། །སྒྲིབས་སོགས་གྱིས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། ལྷ་ལ་འཆལ་

ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། ཞེས། ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བརྗེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་རབ་བར་ཁྱེ་སྤྱོན་
 པ་དང་འདྲ་བར་ཁྱེ་མ་གཏིས་སུ་གསུངས་ལ། ལེ་མང་དུ། ཉན་རང་གི་ཟག་མེད་གྱི་ཡུང་
 བོ་ཁྱེ་བསམ་གཏན། ནམ་ཐར། ཉིང་འཛིན། ལྷོ་མས་འདུག་ནམས་ཟེལ་གཞོན་སྤྱར་བ་
 ཁྱེ་ག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོར་བར་མདོ་རྒྱན་སྤྱར་བའི་ཟེན་བྲིས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། འགྱུར་ཁྱད་
 ཡིན་ཞེས། ཆན་པ་ཁྱེ་སོ་སོར་སྤྱར་ཀྱང་ཆོག་གམ། ཁྱེ་མ་གཏིས་ལྟར་ན་ཆད་དམ་དཔུང་།
 ནད་དང་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་དུ་བབ་པས་སེམས་མི་
 འབྲུགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བདུན་པས་བདུད་སོགས་ཀྱིས་
 མི་ཕྱེད་ཅིང་དེ་འཛོམས་པ་དང་། མཆན་མར་དམིགས་པའི་ནམ་པར་གཡེང་བམ་ཉིང་
 འཛིན་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཟུང་དོག་སོགས་ཤེས་
 བའི་སྤྱི་བ་པའི་ནད་རབ་དུ་ཞི་བ་དང་། སེམས་ཅན་མི་འདོར་བའི་ཐབས་ཆད་མེད་བཞིས་
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་དང་། མདོ་
 རྟེན་ ཁྱེ་མར་དགེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཙམ་ཡང་སོགས་དང་། ཕྱི་མར། གཞན་
 ཡང་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱོན་པ་ཁྱུང་དུ་བྱིན་ཡང་། སོགས་
 གལ་ཆེར་འདྲའོ། །གང་གིས་ཡན་པ་མདོན་ཤེས་ཁྱེས་གཟིགས་ནས་སྤོན་ལམ་བཏང་ནས་
 རི་ལྟར་སྤོན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པ་དང་། མདོ་རྟེན། ཤུ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ། སོགས་གལ་ཆེར་འདྲའོ། །བསྐྱུ་བ་བཞིའི་སྤོན་ནས་གདུལ་
 བྱ་ཡོངས་སུ་སྤོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་རྟེན་ཤུ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཟས་སྐྱམ་སོགས་
 གལ་ཆེར་འདྲའོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྤོན་དུག་
 ལ་འགོད་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤོན་
 དུག་ལ་འགོད་པར་འདོད་པའི། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སེར་སྤྱོད་ཅན་སོགས་མི་མཐུན་ལྗོགས་
 ནམས་མེད་དོ། །ཉི་སྤང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མའི་གོང་དུ་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་དངས་པར་

མེད། ཉ་ཉིག་ལས། བྱི་མ་འདི་བར་མར་སེམས་བསྐྱེད་ཡན་གྱི་མདོ་ན་མི་སྤང་ཡང་སྐབས་
གཞན་ན་ཡོད་ཅེས་པའང་། ཆོག་དེ་དག་མེད་པ་ལ་དགོངས་སམ་དཔུད། སྐབས་འདིའི་
རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པས་ཡོད་དགོས་སོ། །རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སོར་རིག་བཞིའི་སྒོ་ནས་
གདུལ་བྱའི་ཡིད་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། མདོ་ནི། ཉི་སྤང་དུ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆད་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ། ནས་དང་། ལེའུ་བརྒྱད་
མར། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ། ནས། བྱིན་དུག་རྫོགས་པའི་བར་མཇུག་འདྲ་ལ། ལེ་མང་དུ། སྤྱ་
བྱ་གཞན་ཡང་ནང་སྟོང་བཞིད་ལ། ནས། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཇི་སྟེད་
པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་འོག་གི་
བྱུང་བོ་ལྟ་བུའི་མདོའི་དཀྱིལ་ན་ཡོད་པ་དང་། མཛོད་ལྟ་བུའི་མདོའི་མཇུག་དུ། སྤྱ་བྱ་གཞན་
ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཆོ། ནས། ཤེར་བྱིན་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིའི་མདོར་ཡར་སྤངས་ན་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་མཐུན་
ནོ། །ཟིན་བྲིས་སུ་སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི། ནས། བདག་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
པར་དགའ་བས་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་འདིར་སྦྱར་བ་མི་
འཐད་དེ་ལེའུ་བརྒྱད་མར། སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་། ནས། བདག་གི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པར་
འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་སྟོན་པ་བཞིས་ཆར་
གཅོད་རྗེས་འཛིན་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ། ནས།
ཟག་ཟད་མདོན་ཤེས་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པར་སྤྲ་མ་གཉིས་ལས་གསུངས། ལེ་མང་
དུ། སྟོང་གསུམ་གྱི་ཤིང་སོགས་རྩལ་ཕྱ་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བར་ལས་མདོན་
ཤེས་དུག་ཡན་ཆད་གཞན་འདྲོ། །**བསོད་ནམས་དང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་སྦྱ་གསུང་**

ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འབྱུང་བས་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་མཛོད་ལྷ་བྱ་དང་། མདོ་ནི།
 རྒྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་བསོད་སྙིམས་གཅིག་གིས་
 བྱད་པར་འདོད་པ། ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པའི་བར་ཐམས་
 ཅད་འདྲའོ། །ཉ་ཁྲི་ལས། གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་
 ཅན་ཟག་མེད་ཕུང་པོ་ལྟ། ནས། ལྷག་མེད་ལ་འགོད་པའི་བར་གྱིས་གཞན་དོན་བསྟན་ཏེ།
 བྱང་ཆེན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན། ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་དགུ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་
 པས་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདིའི་མཐུག་གི་ཆོག་འདི་དག་
 གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལམ་དེ་ནས་གསེགས་ཤིང་མ་འོངས་པ་ནམས་དེར་རྗེས་སུ་གསེགས་པ་དང་། སྤྲ་མ་དག་
 སྐྱོགས་ལ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱོགས་ཅན་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
 གསེགས་ཟེར་རོ། །མདོ་ནི། རྒྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པར་འདོད་པ། ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་མཐའ་རྟོགས་པར་འདོད་པས་
 བར་ཐམས་ཅད་འདྲའོ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་བས་སྤྱད་པ་འཁོར་བ་དང་ནི་བ་
 ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་རྣམས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་སུ་བདེ་
 ཐག་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མདོ་ནི། རྒྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོན་
 དུ་འགྲོ་འདོད་པ། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མང་པོ་མཐོང་བར་འདོད་པས་བར་ཐམས་
 ཅད་འདྲའོ། །གཟུངས་བཞིས་སྤར་ཐོས་པའི་ཆོས་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱོད་པས་
 པས་སྤར་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མང་དུ་འཛིན་པས་མི་བརྗེད་པ་དང་། མདོ་
 ནི། རྒྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བ་ནམས་ཀྱི་མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ། ནས།
 ཕྱོགས་བཅུར་སྦྱར་ཏེ། མདོར་བའམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་འདོད་པས་བར་ཐམས་ཅད་འདྲའོ། །
 སྤྱད་ནི་ལས་ཐར་པའི་ཐུང་འདས་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོམ་བཞི་སོགས་སྟན་

པར་སྒྲིགས་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཚུགས་བཅུ་འཛིན་དེ་ན་
 ཁམས་ཀྱི་མུན་པ་མུན་ནག་ནས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་འགོད་པར་
 འདོད་པས་བར་ཐམས་ཅད་འདྲོ། རྟིང་རྩེ་དང་གེས་རབ་ཀྱིས་རང་གིས་ངང་གིས་འཇུག་
 ཅིང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་འཇུག་པས་ཐ་མི་དད་
 པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཚུགས་བཅུ་འཛིན་དེ་ན་གྱི་སེམས་ཅན་
 མང་པོའི་གཟུགས་མཐོང་བ། ནས། དེ་དག་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་
 བར་ཐམས་ཅད་འདྲོ། །དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པས་མཛད་
 པ་བཅུ་གཉིས་མ་དག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཀུན་དུ་སྟོན་པར་རུང་བ་སྟེ་རྣམས་པ་ཞེས་པ་རྣམས་
 སོ། །དང་རྣམས་ནི་བསྟུ་བའོ། ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་གངས་བཞིན་དུ་རྟོགས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་
 རོ། །མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བའི་སྤྱོད་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པ་འམ་སྟོན་པར་
 འདོད་པས། ནས། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་འདོད་པས་འདོད་ཡིན་ལྷ་ལ་ཉེས་དམིགས་
 སུ་ལྷ་དགོས་པ་བརྟན་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲོ། །གཉིས་པ་ནི་དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་
 གྱིས་སྐྱབ་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། རྣམ་
 བཤད་ལྟར་ན་དཔེས། གསེར་སྤྱང་ལྟར་ན་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
 སྤྱ་ཅ་གཉིས་བྱ་ཉས་སྒྲིགས་མི་ཟད་པའི་མདོ་དང་མཐུན་པར་ཟེར་རོ། །བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ས་མཆོམས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ས་མཆོམས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཀུན་བསྟུ་བར་
 བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེར་གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་༼ཁ༽
 ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་དང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟུས་པས་༼ག༽ལས་
 དང་པོ་བའི་སས་བསྟུས་ཏེ་༼ག༽སོ། །དེའི་འོག་དུ་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་ནི་ས་

དང་པོ་ལ་འདུག་པ་སྤྱིར་བཤི་ལམ་གྱིས་བརྒྱུས་པོ། རེ་ལེ་ལོག་དུ་སྤྱིན་ལྷན་ནས་ཡེ་
 ཤེས་ལྷན་གྱི་བར་བརྒྱུ་ནི་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བརྒྱུས་རིམ་བཞིན་བརྒྱུས་ཏེ།
 དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་ལྷག་མ་དགུ་སྟོན་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱིད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནི་སྟོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེ་ལེ་ལོག་དུ་མངོན་ཤེས་དང་ལྷན་པ་སོགས་ལྷ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ རེ་
 བས་ན་དོན་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་གོ་རིམ་དང་རབ་དུ་དབྱེ་བ་འདི་དག་
 ཡིན་གྱི། ལྷག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་ཆང་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། ས་བརྒྱ་བའི་
བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བརྒྱུས་པོ། ཞེས་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་པ། ཡུལ་བྱ་ཉ་རེད་
 མདའ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། སྤར་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱུ་འབྲས་སུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པས་
 རང་ལུགས་ཡིན་ནོ། རྣམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྒྲུང་དུ། དག་ས་གསུམ་ལ་བཞག་པ་ བྱ་
 རྟེན་ལས། དག་པའི་སར་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར། གཡག་ཕྱག་པ་སོགས་
 འདོད་པས་དེ་མཐུན་བྱས་ཀྱི་རང་ལུགས་མིན་ནོ། རེ་ལེ་ལོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བྲམ་
 གསུམ་ནི་(༡)སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྤྱིར་བ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་དངོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཉམ་བཞག་དང་། རྟེན་ཐོབ་མཐུག་ཡུལ་དངོས་ཆོས་ལོངས་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་བཞི།
 མཐུག་སྤྱུལ་སྤྱུལ་པ་སྤྱུལ་པ་ཡེ་ཤེས་དག་གི་སྟོ་རྣམ་རིམ་བཞིན་བརྒྱུས་པའི་ཕྱིར།
(༡)སངས་རྒྱས་ཀྱི་སམ་བརྒྱུས་ཏེ། (༡)བྱད་རྩ་བྱིས་ཐ་མ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་བཞིས་
 བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་དགུ་བ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་བརྒྱ་བའོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་
 སྒྲུང་ལས་གཞན་དག་གི་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་
 པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་བརྒྱུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། ཞེས་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་དོ། ཞེས་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། འཕགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་
 བརྒྱད་ས་བརྒྱ་བའི་བྱད་པར་ལ་འདོག་སྟེ། ཞེས། རྒྱན་སྒྲུང་གི་གཞན་དག་སོགས་ངང་།

ཉི་ལྔ་ལས། བཞོད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དངས་པ་ལྟར། ཉིགས་སྣང་དུ། སེམས་
 བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་པའི་མདོར། སྤྱི་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་བཞུན་
 པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
 བསྐྱེད་པ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། སྤར་གྱི་ཉི་ལྔ་ལྟར་རྣམས་དངས་ནས། དེས་ན་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ས་བརྩ་བ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བས་ན། ཞེས་རྒྱན་སྣང་གི་འདོད་ཆུལ་སྤྲ་མ་གཞན་ལུགས་དང་། གཞན་དག་སོགས་དངས་
 ནས། ཞེས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་པར་གྲིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 དུ་བཤད་པ་ནི། སལ་ཆེར་སྤངས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱན་ལ་འགལ་བ་འདྲ་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་འཕགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་དཔྱད་དེ། དོན་འདི་ལ་འཕགས་སང་
 དགོངས་པ་མི་གཅིག་སྟམ། གཉིས་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ལམ་དང་པོ་བའི་ས་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་ཞེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
 མའི་བར་གྱི་ས་རིམ་པ་བཞིན་བརྒྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གདམས་ངག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བཞུན་པའི་གདམས་ངག་ལ། དངོས་
 དང་། གདམས་དོན་བསྟོམས་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོམ་བྱུང་སྟེ་བའི་ཐོག་མ་གཉིས། དང་
 པོ་ལ། མཆམས་སྐྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀྱུས་མའི་དོན་སེམས་
 བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོ་སོགས་དང་། དབྱེ་བ་དེའི་ཁར་ལ་བཞེད་ནམ་དེའི་རྗེས་སུ་ཁ་ལྟུལ་གང་
 ལ་བཞེད་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་
 པའི། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་པ་ཆོས་རྒྱན་

གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རེད་མདའ་བས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་མ་གཏོགས་
 པ་གསུངས་ཀྱང་། གསེར་སྤེང་སོགས་ལྟར་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་
 སོགས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པས་བྱང་ཚུབ།
 རྟིང་རྟེན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་སེམས་དཔལ། དེའི་ཁྱད་པར་ནི། དགོས་པ་གཉིས་
 གྱི་ཕྱིར་གདམས་ངག་གཉིས་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དུམ་རི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་
 གཉེར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ལ། སྟོན་པ་པོ་སོགས་ལས་རྒྱ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་
 བགྲང་ལས་འདས་པ་འཛིན་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེའི་རྒྱར་བསྐྱལ་
 བ་དུ་མར་ཆོགས་བསགས་པ་སོགས་ལྟ་ནམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་སྤར་མ་
 ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་སངས་རྒྱས་སམ་ངསྐབ་
 བྱ། དཀར་པོའི་ཆོས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནམས་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟེན་བསྟན་དང་།
 སྤར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་མངོན་
 པར་འཕྲེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོམས་པ་ནི། གདམས་པའི་གདམས་ངག་གོ། །༡༧༥
 གདམས་ངག་བཅོམ་པ་རྟེ། །༡༧༦།གསེར་སྤེང་ལས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་
 བའི་ལམ་ཆ་ཆང་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ཕལ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་
 འབྲས་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་སྟོན་པ་འཛིན་གམ་དབྱེད་ལ། ཉོགས་སྒྲུང་ལས། གདམས་ངག་
 ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ་ནི། སྟོན་པ་པོ་འཕགས་པ་དང་སོ་སྟེ། བཅོམ་
 བྱ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་འཛིན་ཚུལ་དེ་
 འདྲ་ཡོད་པའི་དོན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས། རི་ལྟར་གདམས་པ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཡང་འདིར་
 གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་གདམས་ངག་གོ། །ཞེས་པ། གསེར་སྤེང་སོགས་སུ་བཀག་གོ། །སངས་
 རྒྱས་དངོས་ལ་ཉན་ན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བ་དགོས་གསུངས་པ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དངོས་

བསྟན་དང་། ཉན་པ་པོ་བྱད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་སོ། ། ་ཇེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་
 པས་གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་བྱབ་ཅིང་། ངག་ལ་རང་རྩ་སྤྱེ་བུའི་ཕྱེ་ཀན་ལས་བྱང་བས་
 མ་བྱབ་ལ། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དགོས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩུད་
 གྱི་ཡུམ་མདོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་མིན་ཟེར་ལ། ་ཇེ་བཙུན་
 པས། གཞན་དབང་བདེན་གྱུ་བ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། ཞེས་
 གྲུང་གསུངས། སྒོ་མང་ཡིག་ཆར་ཡུ་བ་དེ་གཉེ་བར་སྟོན་པ་ལ་འདུག་པས། དེའི་ངག་
 ངག་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་ངག་ལ་བྱ་ལ། སྤྱིར་ངག་ལུས་ངག་གི་ངག་ལ་བྱེད་པས། དེ་ལ་ཕྱེ་
 ཀན་ལས་བྱང་བ་དགོས་གྲུང་། སྤྱི་མར་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་
 དབྱེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ།
 ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། ། དང་པོ་ནི་སྐབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དམིགས་
 ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་དང་ནི། རྟེན་སངས་རྒྱལ་ལ་མོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 དང་། སྐབ་པ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྩ་མ་ཞེན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་མི་རྟོག་པའི་རྩ་
 ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་རྩ་ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 པ་དང་། གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པ་ལྟར་ཁྱེད་དང་ནི་སྐབ་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་བྱེད་མཛོན་ཤེས་
 གྱི། ། ཡོན་ཏན་དུག་དང་། སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་དང་། ། ལྟན་
 སྤྱིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ནི། ། བརྩ་
 ཡི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་
 གསུམ། བདེན་པ་སྐབ་པ་ལ་གདམས་པ་དང་། དེའི་རྟེན་ལ་གདམས་པ་དང་། དེའི་བྱད་
 པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པའོ། །

སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ།

དང་པོ་ལ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ལ་གདམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་གང་ལ་འདུག་ན། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བ་དང་དེས་འཕངས་པའི་དེ་གང་ཆོས་སྤར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསྐྱབ་པ་ལོ། །

ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་ན། སྟོད་པ་པོ་བྱང་སེམས། སྟུང་བྱ་ཡུམ། སྟུང་འབྲས་བྱང་ཚུབ། སྟོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ། རྫོག་ཆེ་བའི་ཞེན་དང་བཅས་པ། དེ་ཁོ་ནར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་རྟོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་བའི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རིམ་དང་། དེ་དག་བའི་ཞེན་དུ་རྟོགས་པ་དོན་དམ་པའི་བའི་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་རིམ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དང་། བྱང་པར་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་རང་ཀྱལ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྦྱར་བ་ཕྱིན་དུག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོས་སྐྱོབ་ཐོབ་ཕྱིར་སྟོད་པའི་བྱང་པར་བཞི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་དང་དེ་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོབ་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་ཆེ་བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ། ཞེས་པ་ནས། བྱ་བུ་དེ་ལྟར་སྟོད་པའི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ངག་དང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལྷག་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་ལམ་རིམ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱན་པས་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་དང་། མདོ་འདི་ཐེག་བསྟུས། ཀུན་བདུས། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས། དག་ལུན་ནམས་སུ། རྣམ་གཤམ་གི་རྟོག་པ་བརྩའི་གཉེན་པོར་བཀྲལ་ནས། གཞན་དབང་

སྟོང་གཞི་དང་། ཀྱན་བཏགས་ཁོན་དགག་བྱར་བསྟན་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛམས་
 ལས། མི་སྤྱོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཡན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཡུང་བོ་ལྷ་མི་མཐོང་
 ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་འཆད་ཅིང་། དེར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་
 བཏགས་ཏེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅུང་དང་། རང་སྟོང་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་ཆོགས་
 བཞིན་འཆད་པས། ལྷ་མ་རྣམས་སེམས་ཅུང་བྱ་བྱལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་ལ། མདོ་རྒྱན་
 འགྲེལ་བ་སོགས་དབྱིག་གཉིན་གྱི་གཞུང་གང་དང་མི་མཐུན་པས་དེས་མཛད་པ་མིན་ཞེས་
 གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་སོ། །སྤྱབ་པའི་བྱུང་པར་ལ་གདམས་པ་ནི། སྤྱ་བྱ་གལ་ཏེ་འཛམ་
 བུའི་གླིང་། ཞེས་པ་ནས། མ་འདྲེས་པ་བཙེན་བརྒྱན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པས། དངོས་བསྟན་མཆོག་ཟུང་ལྷ་བུའི་དགའ་བཙེན་དང་། སྤྱགས་བསྟན་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 ཏུག་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་སེམས་
 བསྐྱེད་མ་ཐག་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཉིན་གཅིག་སྟོམ་པ་བྱུང་པར་འཕགས་ཏེ། གཞན་དོན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་དང་། རང་དོན་ཕྱིན་ཏུག་རྫོགས་པ་དང་། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་ནོ། ཉི་ལྷང་དུ་དཔེ་དུག་
 གིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་བསྟན་ཟེར། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དུག་ཉིད་དགའ་བཙེན་
 ཀྱིས་གང་བའི་དཔེ་འཇམ་ལྷ་མ་རྣམས་ཏུག་ལ་གནས་པས་གང་བའི་དཔེར་བྱེད་ནའང་། འཇམ་
 ཞེས་པ་དོན་མེད་དེ། དཔེ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར། གསེར་ཕྱེང་དུ་དངོས་
 བསྟན་གྱི་དོན་དགའ་བཙེན་འདམ་བུ་ལྷ་བུ་འཇམ་འོད་མ་ལྷ་བུ་ཞེས་དོན་གཅིག་ལ། དཔེར་བྱེ་
 མ་དངས་ཕྱིར་འཇམ་སྟོས་ལ། སྤྱགས་བསྟན་གྱི་དོན་འདམ་བུ་ལྷ་བུའི་ལས་ཉོན་ཁྱུང་དུ་མི་
 བཟོད་པའི་དོད་པ་བ་དང་། འོད་མ་ལྷ་མ་ལས་ཉོན་དུག་པོས་དགེ་རྩ་གཙོད་དཀའ་བའི་རྩ་
 མོ་བ་དང་། བྱར་ཤིང་མངར་བ་ལྷ་བུ་བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཆད་པས་ཆོས་སྟོམ་པའི་མངར་
 བ་ཁོན་དང་། སྦྱིག་མ་མུར་སྦྱིས་ལྷ་མ་མཐོང་ལམ་མུར་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་།

པོར་བྱུང་བའི་འབྲས་མཆོག་ལྟར་མཐོང་ལམ་དུ་འཕགས་པའི་འབྲས་བྱུང་པོར་ཐོབ་པ་དང་།
 ཉིལ་མེ་ཉིག་སྤྲེལ་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་འབྲས་བྱུང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལྟར་མཐོང་སྒྲིམ་ལ་ཡུལ་
 ཉིགས་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། འབྲས་བྱུང་སྒྲིམ་སྤང་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བས། འངམ་བྱ་
 ལྟ་བུའི་དོད་པ་བཀམ། འོད་མ་ལྟ་བུའི་རྩོམ་བས་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཞེས་དོན་སོ་སོར་འམ་
 སྤྱར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ལ་དབང་བོ་ནི་རྩལ་སྤྲེལ་ཐ་དད་རིགས་གཅིག་པ་མཆོན་
 ཕྱིར་ཆལ་སྒྲིམ་ལ། དེས་ཐ་མ་ཉིལ་གྱི་ཞིང་ལ་འམ་སྒྲིམ་པ་འཕགས་པའི་མཐོང་ཆོས་བདེར་
 གནས་གྱི་དཔེ་བྱངས་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པ་དེ་ལ་དཔེ་སྤྲེལ་ཆོགས་ཡོང་པས་
 ཡིན་པར་ཉི་མུང་དུ་གསུངས་པ། དོན་ཐོབ་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་འགྱུར་ལ་མེད་པ་དངོས་སུ་
 བཞག་ན་མི་བདེ་བས་ཡིན་ནོ། །ཤུ་བྱ་སྤྲེལ་གྱིས་གང་གིས་གང་བའི་རྟེན་ཉན་རང་སྒྲོབ་
 མེ་སྒྲོབ་དང་། འཇམ་གླིང་། ནས། སྤྲེལ་བའི་འཇིག་རྟེན་ནི་གང་གིས་གང་བའི་གཞི་
 འམ་གནས་སོ། །བརྒྱ་ནས་གངས་སུ་ཡང་ཞེས་པས་གངས་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཆར་ཡང་
 ཞེས་པས་མཐུའི་བྱུང་པར་དང་། བགྱང་བར་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་རབ་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་
 བའི་བྱུང་པར་དང་། རྒྱར་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་རབ་དེ་ནི་འདྲིའི་རྒྱ་ཅམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་
 བ་རྒྱུ་འམ་བྱ་བའི་བྱུང་པར་དང་། དཔེར་ཡང་ཉི་བར་མི་འགྲོ། ཞེས་པས་དཔེ་ལས་འདས་
 པར་སྒྲོན་ལ། འདྲིའི་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་བཞི་ལས། བཞི་བ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་མིན་
 པར་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་རྗེས་མཐུན་པ་མཛད་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་པས་
 དང་། གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་མིན་པར་དེ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐུང་ངན་ལས་འདའ་བ་
 བཀག་པས་དང་། གཉིས་པ་སྒྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་མིན་པར་ཉན་རང་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་
 པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་འདྲུ་བར་གསུངས་པས་ དེ་
 དག་ཉན་རང་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པར་འདྲིར་བཟོད་མི་དགོས་པས། དང་པོ་མི་ཉམས་
 པའི་ཆོས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་ལ་བྱེད་པར་ཉི་མུང་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་

གོང་གི་སྐབས་པ་བྱང་སེམས་བཞི་ག་ལ་ཡོད་པ་གསེར་ཕྱང་ལྟར་རོ། །གཞོན་འཛམས་ལས་
 དེས་སྒྲ་མ་གཉིས་འབྲུག་པ་དང་མཐོ་བ་ཆེ་བ་དང་། བར་བ་གཉིས་དེ་འབྲིང་དང་། བ་
 མ་གཉིས་འབྲུག་མཐོ་ཆུང་དུའི་དཔེར་བྱས་ནས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་འབྲུག་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐབས་པར་
 བཤད་ཀྱང་། མདོ་ལྟར་ན་སྒྲ་མར་མ་ཟད། ཅེས་དཔེ་འདམ་ཁ་ཅན་བྱེད་དགོས་པས། སྒྲ་
 མ་སྒྲ་མ་སྐབས་ལ་ཕྱི་མ་ནམས་འབྲུག་པར་གསེར་ཕྱང་ལྟར་རོ། །ནམ་བཤད་ལས། བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་འབྲུག་ལྟར་བཞག་ནས། སྒྲ་མ་ལ་སྐབས་པའི་ནམ་པར་རྟོགས་བྱ་
 མིན་པ་སྐྱར་བ་བསོད་གསུངས་པས། སྟོན་འབྲུག་དར་ཁྲིག་ལས། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 པར་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་རྟོགས་
 བྱ་མིན་པ་ལ་བྱེད། ཕྱི་མར་རིགས་གནས་སྒྲོས་པ་ནམ་མཁུན་ནམ་མཁུན་ལ་མི་སྒྲ་བས་
 དེ་བསྐྱེད་ཆད་ཡིན་ཞེས་བཤད་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱེད་དུ། འོན་ཀྱང་གཉིས་སྒྲ་
 བཅས་རྒྱབ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་སྒྲ་བ་ལ་མངོན་པ་རྩུང་ཟད་འགྲེག་དཀར་བས། འབྲུག་པའི་
 ནམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་སམ་ཞིབ་དུ་དབྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆར། སྒྲ་མ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཁོ་ནར་གོ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ།
 རྩོ་ནང་བ་དགག་ཆད་ཡིན་པས་ལེགས། ཕྱི་མའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། །ནམ་
 བཤད་ལས། དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་ཀྱང་སྒྲོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་། དེའི་
 ངོ་བོར་བདེན་པའི་སྐྱབས་པའོ། །ཞེས་པར་རྟོན་ནས། རོལ་མཆོར། སྒྲོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་ཀྱི་དོན་ལ་རྩན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས། གང་གི་
 ངོར་བདེན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་དབང་ཤེས་བཞག་པ། དེའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་འཛིན་
 ལ་སྒྲ་བ་ལྟར་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ངོར་གནས་པས་བདེན་འཛིན་དེ་ལ་སྒྲོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་།
 དེའི་ངོར་བདེན་པའི་སྐྱབས་པའི་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་སྒྲ་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་

འབྲུག་པ་སྐྱེ་བ་ཞག་ལ། ཟུ་གུ་བདེན་མེད་ཟུ་གུ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་ཡིན། ཞེས་པ་
བདེན་པར་མེད་པའི་ཟུ་གུ་ལ་དགོངས་སོ། །

སྐྱེ་བ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ། **ཟུ་གུ་བཟུལ་**
བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱ་ཀུན་
འབྱུང་གི་འབྲས་བུ་རྒྱུར་བ་ནམས་སྤྱག་བཟུལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དོན་དམ་པར་དེའི་
སྣང་བ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དག་བདེན་པའི་སྣང་
བདེ་བ་ཞིན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོར་རང་བ་ཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་།
མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཅོམ་དྲིས་པའི་
ལན་དུ། བྱང་ཆེན་གཟུགས་སྣང་བ་ཉིད་ལ་བཅོམ་ན་བཅོམ། ཞེས་པ་ནས། ནམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་བཅོམ་མི་བཅོམ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པས་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྟེ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བདེན་པ་བཞི་དྲེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་འདུས་བྱས་འདུས་
མ་བྱས་བདུན་བདེན་པས་སྣང་བ་སྟེ་སྣང་ཉིད་བདུན་ཐ་སྟད་དུ་སྦྱོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་སྦྱོད་
མི་སྦྱོད་གང་དུ་ཡང་མི་དམིགས་པར་ལེ་མང་དུ་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱེང་ལས། **སྣང་**
ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་བཅོམ་ན་ཞེས་པ། ལེ་མང་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྣང་བ་ཉིད་ལ་བཅོམ་ན།
ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིན་ནམ་དཔུང་དེ། **སྣང་བ་ཉིད་བདུན་པོ་འདི་དག་ལ།** ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བའི་སོགས་སྒྲས་བསྐྱེས་པ་སྤྱག་བདེན་དུ་རྒྱུར་བའི་ཕྱང་ཁམས་སོགས་
དང་། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཞར་ལ་བྱང་བའོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་གདམས་
པ་ནི། དེ་བདེན་པའི་སྣང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་བྱུར་བ་དག་རོ་བོ་ཐ་
མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། ཟག་བཅས་རྒྱུར་བྱུར་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐ་སྟད་

དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་གསུང་དུ་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། སྤང་ཡང་འགོག་
 པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
 ཆོས་ཅན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤང་བྱར་གདམས་པ་དང་། མདོ་ནི། གཟུགས་
 གྱེ་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ། ནས། སྤང་བ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཞེས་ཀུན་འབྱུང་
 གིས་བསྟུས་པའི་ཡུང་པོ་ལྔ་རང་བདེན་སྤང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས། ལྔ་པོ་ཕན་ཚུན་ལྟན་
 ཅིག་སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་དུ་བདེན་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། གནོད་འཛོམས་
 ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་
 དང་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་རིགས་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་བཤད་པས། བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་
 དེས་སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་ཟེར་བ་གསེར་སྤང་དུ་བཀྲལ་གོ། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ལ་གདམས་
 པ་ནི། སྤང་བྱར་བྱི་བྱལ་གྱི་སྤང་བ་ཉིད་དམ་བུལ་བ་ནི་ཐ་སྟད་དུ་མདོན་དུ་བྱར་ཡོད་ཀྱང་
 དོན་དམ་པར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། སྤང་གཉེན་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་
 བྱད་པར་དུ་མ་གཅིག་དུ་གྱུར་བའི་ཉམས་པ་དང་། གཅིག་དུ་མར་སོང་བའི་འཕྲེལ་བ་ལ་
 སོགས་པས་བསྟུས་པ་དུས་གསུམ་དང་བུལ་བའི་སྟེར། དེ་ལ་ནི་དོན་དམ་པར་ཀུན་ཉོན་
 གྱི་སྟེ་གཟུགས་མེད་པ་དང་། ནས་ཀྱི་སྤྲས་ཡུང་པོ་བཞི་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཁམས་དུག་
 བསྟུས་ལ། གསེར་སྤང་ལས། སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཞེས་པ་མ་
 དག །མ་རིག་པ་སྟེ་བ་དང་ཡང་གིས་བསྟུས་པ་ཆ་གིའི་བར་དུ་སྟེ་བ་མེད། མ་རིག་པ་
 འགག་པ་དང་ཡང་གིས་ཆ་གིའི་བར་དུ་འགག་པ་མེད། སྤང་མར་མ་བཟད་དོན་གསུངས་པ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱང་མེད། དོན་གསུང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་དུ་དང་ཡང་གིས་བདེན་པ་བཞི་འབྲས་བུ་
 བཞི་རང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་རྣམས་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། མདོ་ནི།
 སྤང་བྱ་སྤང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་སྟེ་མི་འགག་ཅིང་། ནས། བྱང་ཚུབ་མེད་དོ། །

ཞེས་པའི་བར་འཛིག་པར་ཉི་ལྔ་རྩ་གསེར་སྤེང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ལེ་མང་དུ། སྤྱ་བྱ་
 བྱང་ཆེན་དེ་རྩ་རྒྱུད་པ་ནི། ནས། མ་གྱི་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་
 ཡང་དག་པར་རྩེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་ཡང་རྒྱུར་དགོས་སྐྱམ་སྟེ་དབྱུང་། བཞི་བ་
 ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་ནི། ལོ་ཆེན་གྱི་ཁྱིམ་ཆུང་ལས། འདིས་ཀྱང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་།
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་བཞུགས་ཏོ། ཞེས་པ་ ཉི་
 ལྔ་རྩ་ཡིན་པས་གསེར་སྤེང་དུ་ལེགས། ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་ལམ་དང་། རིག་སྒྱུབ་
 དང་། དེས་འབྱེན་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་རྩུ་། རྣམ་བཤད་སོགས་གྱིས་སྒྱུར་བས། དང་པོ་
 ལམ་ནི། རྒྱུར་བྱ་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་དུག་དང་། རྒྱུད་པ་པོ་བྱང་
 སེམས་བདག་ཉིད་བསྟོམ་བྱ་སྟོམ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ལྟན་པ་མ་ཡིན། དེ་དག་བསྟོམ་བྱ་
 སྟོམ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་མི་ལྟན་པ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཞེས་དང་།
 དམ་ཞེས་པས་པན་ཚུན་ལྟན་མི་ལྟན་བརྩུས་ཏེ། གསེར་སྤེང་ལས། དམ་ནི་འོག་མ་རྣམས་
 རྒྱུད་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་རིག་སྒྱུབ་གཉིས་ལ་གདམས་པ་ནི། རྣང་རྒྱུར་བ་པོ་རྟོང་
 བ་ཉིད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པས་མཆན་མེད་སྟོན་མེད་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི།
 བྱི་སྒྱུར་ས་ཡུལ་རྟོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་མཆན་མེད་སྟོན་མེད་གསུམ་དང་ཡུལ་ཡུལ་
 ཅན་དུ་རྒྱུར་བའམ་ལྟན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བདེན་པར་མི་ལྟན་
 པའམ་མི་རྒྱུར་བ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པར་བྱས་ལ་སྒྱུབས་ཤིག་ཅེས་དང་། འདི་རིག་
 སྒྱུབ་དང་སྒྱུར་བ། ཉི་ལྔ་རྩ་ལས། མདོ་སྤྲེལ་ལམ་དང་། བྱི་མ་དེས་འབྱེན་ལ་སྒྱུར་བས་
 དོན་ཐོབ་ཡིན་པར་གསེར་སྤེང་ལས་སོ། སོགས་པའི་དོན་རྟོང་ཉིད་ཉི་ལྟ་དང་། གསེར་
 མྱིང་བ་རྟོང་ཉིད་བརྩུ་དུག་ལ་བྱས་པ་བྱ་ཉས་བཀག་གོ། གསུམ་པ་དེས་འབྱེན་ལ་གདམས་
 པ་ནི། རྟོན་གྱི་མཐའ་འདས་པ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་མ་འོངས་པ་དང་ད་རྩུར་བྱང་བ་དག་
 པན་ཚུན་ལྟན་པ་དོན་དམ་པར་གཅིག་ལ་གཅིག་རྒྱུར་བ་དང་། དེ་རྩུར་མི་རྒྱུར་བ་སྟེ་མི་

ལྷན་པ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
 ལམ་གྱི་མདོ་ནི། སྐྱིན་པའི་ཕ་རོལ་དུ་སྐྱིན་པ་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བ་འཇམ། མི་བཙོན་ཞེས་
 ཡང་དག་པར། ནས། བྱང་ཆེན་ཤེར་སྐྱིན་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྐྱིན་དུག་སྟོང་
 ཉིད་ཉི་ཤུ་ །བྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་བདུན། འཕགས་པའི་བདེན་པ། བསམ་གཏན། ཆད་
 མེད། གཟུགས་མེད་སྟོམས་འདུག་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། མཐར་གནས་སྟོམས་འདུག་དགུ་
 སྟོང་མཆན་སྟོན་མེད་གསུམ། མདོན་ཤེས། ཉིང་འཛིན། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་ཐམས་ཅད།
 སྟོབས་བརྒྱ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སྤོ་རིག་བཞི། བུམས་པ་དང་། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ། མ་
 འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་བཙོན་མི་བཙོན་ཞེས་པར་དངོས་སུ་མི་མཐོང་
 ཞེས། ལམ་དེ་དག་ལ་ཕར་དོན་དམ་པར་སྦྱོད་མི་སྦྱོད་དངོས་སུ་བཀག་ནས། ལམ་དེ་དག་
 རྒྱར་བཙོན་བྱར་བྱགས་ལ་བཀག་གོ། །རིག་སྐྱབ་ཀྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྐྱིན་
 ལ་སྦྱོད་ཆོ། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་མི་བསྐྱེད་མི་འབྱེད། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། དེ་ལྟར་སྦྱོད་བའི་བྱང་ཆེན་ཉི་ཤེར་སྐྱིན་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །
 ཞེས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་གསུམ་དང་སྟོན་གསུམ་ལ་ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 སྟོན་གསུམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་ཕར་ཅིག་དུ་སྦྱོད་པ་སྟོན་བ་དང་། སྟོན་མེད་འབྱེད་པ་
 སྟོན་མི་སྦྱོར་བར་མ་ཟད་ཡུལ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་རང་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་བཀག་
 སྟོན་ གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་མི་འབྱེད་ཅེས་དངོས་སུ་བཀག་
 པས། ཡུལ་གསུམ་གྱིས་རྒྱར་སྦྱར་བྱ་ཡིན་མིན་བཀག་པ་བྱགས་ལ་བརྟན་ཏོ། །དེས་འབྱེན་
 གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྐྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆོ་གཟུགས་དང་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་སྦྱོར་མི་
 འབྱེད། ནས། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་བཙོན་ན་ཤེར་སྐྱིན་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 ཡིན་ལ། ཉི་ལྔ་དུ། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྐྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆོ་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་བཙོན་པར་
 བྱེད་དེ། བཙོན་པ་དེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འདས་པ་དང་མི་སྦྱོར་མི་འབྱེད་

དེ། ཞེས་པ་མན་ངག་འབྱུང་དང་། དེ་ཡན་ངག་འབྱེན་ལ་སྦྱར་བས། རྟོགས་སྣང་དུ།
 སྟོན་མཐའ་ལམ་དང་། ཕྱི་མཐའ་རྣམ་མཁྱེན་དག་པོ་ཚུན་ངག་པར་འབྱུང་བྱེད་དང་འབྱུང་
 སར་ལྡན་མི་ལྡན་བདེན་པར་མེད་པར་སྦྱར་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། སྟོན་མཐའ་འཁོར་བ་
 དང་། ཕྱི་མཐའ་མྱང་འདས་དག་པོ་ཚུན་གང་ལས་ངག་པར་འབྱུང་བ་དང་། བར་དུ་
 ངག་པར་འབྱུང་བ་ལ། ལྡན་མི་ལྡན་ལ་སྦྱར་བ། བྱ་ཉ་མོགས་ལྟར་ངག་འབྱེན་གྱི་རྒྱ་དོན་
 གྱིས་ཡིན་པས། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་འམ་འདས་མ་འོངས་བྱེ་བྲག་པར་སྦྱར་ལ། བསེར་
 བྱང་ལས། གང་དག་གི་སྟོན་མཐའ་འཁོར་བ་ནས་ཕྱི་མཐའ་མྱང་འདས་སུ་འབྱེན་མི་འབྱེན་
 གྱི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་དུ་མི་སྣང་སྟེ། ཞེས་པ་འཁོར་འདས་ཅམ་ལ་
 བྱས་ན་མི་འཐད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོང་ང་ཉིད་
 གྱིས་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་མི་སྦྱར་མི་འབྱེད་དོ། །ཞེས་དུས་གསུམ་གྱི་
 དང་། ཉི་སྣང་དུ་འབྱུང་ས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བཤད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་ལ་
 སྦྱར་བ་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མི་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་མི་སྣང་། ཞེས་པ། ཉི་སྣང་ལྟར་གསེར་
 བྱང་དུ་དངས་པའི་མདོ་ལ་ཡིན་གྱི། ལེ་མང་སྤར་དངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་དུ། འབྱེད་
 པར་མི་བྱེད། ཅེས་དངས་ལ། གསེར་བྱང་ལས། འབྱེད་པའམ་མི་སྦྱོར་བ་ནི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་དུས་གསུམ་པོ་ཚུན་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་དངོས་སུ་གསུངས་པས།
 སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤུ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱགས་བརྩན་དང་བཅས་གསུམ་གར་པོ་ཚུན་ལྡན་མི་ལྡན་
 མེན་པ་དངོས་སུ་སྦྱར་བར་གསེར་བྱང་ལས་སོ། །གསེར་བྱང་དུ། ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་
 ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པ་གཉིས་པ་དོན་བསྐྱར་བྱས་ཀྱང་། བྱ་ཁྲིག་ལས། གོང་གིས་
 དང་གིས་ཞེས་སྟོན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་ཞེས་པ་བསྐྱར་ལ་ཞེས་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་
 པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །

བདེན་བཞི་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

གསེར་ཕྱང་ལས། བདེན་བཞིའི་སྐྱ་བཤད། དེའི་ཁྱད་ཆོས་ནམས་གསུང་རབ་ལས་
 བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་དག་དོགས་ཟིན་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་
 བས། བདེན་པ་ཅམ་གྱི་སྐྱ་དོན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལས་དང་། འཕགས་
 པས་མི་རྟག་སོགས་གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་ཀྱི། སོ་སྒྲིབ་རྟག་བདེ་སོགས་སྐྱ་གཟིགས་པ་ལྟར་
 མི་བདེན་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ཉན་ས་དང་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་གཉིས་
 ཀྱང་བཀོད་ཀྱང་། སྒྲིབ་མང་ཡིག་ཆར་སྒྲིབ་མ་གཅིག་བྱ་བཀོད་པ་ནི། ཉ་ཁྱེལ་ལས། སོ་སྒྲིབ་
 རྟག་བདེ་སོགས་སྐྱ་འཛིན་པས་སོ་སྒྲིབ་བདེན་པ་མི་ཟེར་གྱི། འཕགས་པས་དེ་སྐྱ་བསྐྱེལ་
 སོགས་སྐྱ་གཟིགས་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཟེར་རོ། འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ངོ་། ཞེས་
 དང་། སྐྱ་བསྐྱེལ་ཀྱན་འབྱུང་བར་འཕགས་པས་གཟིགས་ཤིང་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པས་དེའི་
 དོན་དེར་བདེན་པའོ། ཞེས་དང་། ཉན་མོངས་སམ་སྐྱ་བསྐྱེལ་འགགས་པས་འགོག་པ་
 དེར་འཕགས་པས་གཟིགས་ཤིང་གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་པས། དེའི་དོན་བདེན་པས་འགོག་
 བདེན་ནོ། ཞེས་དང་། མུང་འདས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ལམ། དེར་འཕགས་
 པས་གཟིགས་ཤིང་གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་པས་དེའི་ངོར་དེར་བདེན་པའོ། ཞེས་དང་། བྱ་
 ཁྱེལ་ལས། མི་རྟག་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བཛོད་ན་ལམ་སོགས་ཀྱང་དེར་དོགས་པར་འགྱུར་
 བས་དེ་དག་པའི་སྒྲིབ་དུའོ། འདྲེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས། སྐྱ་བསྐྱེལ་
 གཉིས་ཁྱད་ཆོས་དང་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་མི་རྟག་པ་དང་རྒྱུའི་བདེན་པ་ཞེས་བཛོད་
 ན། ལམ་སོགས་དེར་དོགས་པར་འགྱུར་བས། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་སྐྱ་བསྐྱེལ་བ་དང་
 ཀྱན་འབྱུང་གིས་མིང་བཏགས་ལ། གཞན་གཉིས་ལ་ཁྱད་ཆོས་དང་པོའི་མིང་གིས་བཏགས་
 པར་གསུངས་པ་སོགས་དང་མཐུན་ལ། དེ་རང་རྒྱུ་པ་མན་ཆད་འདོད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་

བས། འཕགས་པའི་དོན་བཞི་བོ་དེ་དོན་དང་མཐུན་པར་གནས་པས་སམ། ཡུལ་བྱད་པར་
 འཕགས་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པ། ཞེས་ཡུལ་དང་སྦྱར་ཞིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་
 བྱད་ན་དེས་བསྟན་པའི་བདེན་པ་དང་། བདེན་པའི་དོན་རང་རང་གི་ལོག་འཛིན་གྱིས་གཟུང་
 བ་ལྟར་མི་གནས་ཀྱང་། མི་ཉག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་སོགས་སུ་བདེན་པས་བདེན་པ་ཟེར་
 རོ། རྟགས་པར་བྱེད་དུ། རང་བཞིན་ལ་མཆན་གཞི་དང་མཆན་ཉིད་གཉིས་བྱས་པའི་དང་
 པོ་སྤྱག་བདེན་ལ། ཀྱན་བདུས་ལས། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྦྱེ་བ་དང་སྦྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་ལ་བདེན་ནས། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། ལས་
 ཉོན་གྱི་སྦྱེ་བ་སྒྲངས་བའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་བཞག་ཀྱང་། སྤྲ་མས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ན་སྤྱག་བདེན་མེད་པར། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་།
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱབ་ཅིང་བྱེ་མས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་སྤྱག་བདེན་མིན་པར། ཉན་ཐོས་
 རྗེར་ཉིང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེའི་བདག་ཡིན་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་སྤྱག་བདེན་
 མིན་པར་བཤད་ལ། སྒྲི་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བར། སྤྱག་བདེན་ལ་སྤང་བྱ་དགོས་པས་གང་
 ཟག་མ་བཞག་ལ། ཡིག་ཆ་རྫིང་བས། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་སྤང་བྱ་མིན་ཀྱང་།
 སྤྱག་ཀྱན་གང་རུང་ཡིན་པར་བཤད་དོ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་དེ་སྤྱག་ཀྱན་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པས། དེ་ལ་སྤང་བྱ་མི་དགོས་སེ་ཟེར་བ། ཡིག་ཆ་གསར་བས། བཞི་བརྒྱ་
 བ་རྩ་འགྲེལ་དང་རྗེར་གཅོད་སོགས་དངས་ནས་བཀག་གོ། རྗེ་བོའི་སྒྲིན་སྤྱག་བསྐལ་བ་སུམ་
 ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཆོར་བས་བྱད་པར་བསོད་གྲགས་པས་གསུངས་སོ། །བྱ་
 རིག་ལས། སྦྱེ་ན་ན་འཆི་སྤྱག་པ་དང་ཕྱད་པ་ལྟ་བུའི་དུམ་སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་འདོད་
 པ་བཅའ་ཉེ་མ་རྫོད་པ་གཉིས་འགྱུར་བའི་དུམ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱི་དུམ་པོ།
 ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཆོར་བ་མི་དགོས་པར་ཤེས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ། ཉོན་
 མོངས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་འཛིན་པ་ཀྱན་བདུས་ལྟར་ལ། རོལ་མཆོ་

ལས། དེ་དང་གཙོ་མཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འཛིག་ལ། བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱིད་ལས། ཟག་
 བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བར། ཀྱན་
 འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་གྱུར་བ་དག་ ཅེས་པ་བྲངས་ལ།
 གསེར་ཕྱེང་ལས། དཔེར་ན་ཀྱན་གཞི་དང་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་
 གཞན་ཡང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དེ་དག་ཀྱན་འབྱུང་
 མེན་པར་གསུངས་པས་དཔྱད། འགོག་བདེན་ནི། ཀྱན་བདུས་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་
 གང་ཞེ་ན། ཟག་པ་དང་། བདེན་དང་། རོན་དམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དང་།
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱུ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་
 བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཞེས་པའི། དང་
 པོ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་། གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། གསུམ་པ་འགོག་བདེན་དང་། བཞི་བ་ཐེག་དམན་
 སྟོབ་པའི་འགོག་བདེན་དང་། ལྔ་བ་ཐེག་དམན་དག་བཙོམ་པའི་འགོག་བདེན་དང་། ལྷག་
 པ་དག་བཙོམ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དང་། བདུན་པ་དག་བཙོམ་རྒྱུ་བཅས་ཀྱི་དང་། བརྒྱད་པ་
 ཐེག་དམན་ལྷག་བཅས་དང་། དགུ་བ་ཐེག་དམན་ལྷག་མེད་པའི་མུང་འདས། བརྒྱ་བ་མི་
 གནས་པའི་མུང་འདས་བུ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས། བྱང་མཆོས་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེར་བསྐྱུས་ནས་
 ཟབ་པ་མ་བགྱངས་སོ། །བསྐྱུ་ན་བདེན་དང་རོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །གསེར་ཕྱེང་
 ལས། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་བསྐྱོག་
 རྟེ་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་དུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཞེས། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་
 གཉིས་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི། དགག་གཞི་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཚྭ་གསུངས་དང་། དེའི་
 རྟེང་དུ་བུམ་པ་བཀག་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་བུམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར། གང་དུ་འགོག་པའི་གཞི་

དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་གང་གིས་འགོག་པ་ལམ་གྱིས། གང་འགོག་པ་སྤང་བུ་འགོག་པའི་
 ཆ་ནས་འཇོག་པས། དགག་གཞིའི་ཆ་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་འཇོག་གི། སྤང་བུ་བཀག་པའི་ཆ་
 ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་མི་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་གསུངས་པ་མེན་
 ཏེ། འོག་ཏུ་ཐོགས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་པ་བཏོད་ནས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བྲལ་དུ་གནས་
 གུར་པ་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་གསུངས་
 ལ། དེ་སྟོང་ཐུན་ལས། འགོག་བདེན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་མཁས་
 པ་སུ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་
 ལ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་བཞེད་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་པར་བསྟོད་གྲགས་
 པས་གསུངས་པ་ལེགས་སོ། །ལམ་བདེན་ལ། ཀྱན་བདུས་ལས། ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཞེས་
 པ། ལམ་བདེན་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཡིན་པར་དེའི་འགྲེལ་བར་གསུངས་ལ། བྱ་
 སྟོན་གྱིས། མི་སྟོབ་ལམ་དང་ཚོགས་སྦྱར་ལ་ལམ་བདེན་གྱི་བྱུང་ཚོས་བཞི་དང་དག་གསལ་
 གཉེན་གསུམ་མ་ཆང་བས་ལམ་བདེན་མིན་ཟེར་བ། གསེར་ཕྱེད་དུ། རྒྱུད་ཁྲ་མའི་འགྲེལ་
 བ་དང་། ལུམ་ཅུ་ཙ་དགྲ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཞེས་སོགས་ལུང་དང་། སངས་རྒྱས་སར་སྤང་
 བུ་འཇོམས་པས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་མངའ་བས་རིག་པ་དང་། གདུལ་བུ་ཐར་བར་འབྱེན་
 པས་ངེས་འབྱེན་དང་། སེམས་ཐྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་ཡོད་པར་རིགས་
 པས་སྐྱབ་ལ། ཚོགས་སྦྱར་ལམ་བདེན་མིན་ཀྱང་། ས་བོན་སྤོང་མི་རྒྱས་པ་དང་བདག་མེད་
 དོན་སྤྱི་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པས་ལམ་མིན་ཟེར་བར། མངོན་གྱུར་ལ་སྤང་བུ་མིན་དགོས་པ་
 དང་། རྟོག་གྱུར་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་པ་དང་། སོ་སྤྱེ་ལ་ལམ་ཞུགས་མེད་པར་བྲལ་
 བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །གསེར་ཕྱེད་དུ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་
 བེད། རྟོགས་སྤང་དུ། མཆན་ཉིད་ནི། མི་རྟག་སོགས་མཆན་ཉིད་བཞིའི་སྟོན་ནས་ཤེས་
 པར་བྱ་བའི་ཟག་བཅས། ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ། དེའི་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་སྤང་

བར་བྱ་བ། མངོན་དུ་བྱ་བའི་བྲལ་བ། བཞེན་པར་བྱ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས། ཞེས་གསུངས་
 པས། རོལ་མཚོ་ལས། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག་མི་རྟག་སྟོགས་བཞིས་ཀྱང་
 བར་དུ་བྱས་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བ། རྟུག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྟོགས་སུ་གསུངས་ལ། སྟོ་
 མང་དང་སྟོ་སྦྱང་གི་ཡིག་ཆར་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས། གཞན་ཡང་
 བརྟུ་བར་རྟུག་བརྟུལ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་གི་མཆན་ཉིད་གོ་བར་བྱའོ། ཞེས་པ་
 རྩམ་ཡིན་ལ། བསོད་གྲགས་པས། འཁོར་བས་བརྟུས་པ་སྦྱར་བས་སྟོང་གྱི་འཛིན་རྟེན་འཁོར་
 བས་བརྟུས་པར་འདོད་དམ་དཔུང། རང་གི་བྲལ་བའི་རྟུག་ཀུན་གང་རུང་ཞི་བའི་སོ་སོར་
 བརྟུགས་འགོག་འགོག་བདེན་དང་། བཞེད་དོན་གསུམ་གང་རུང་སྟུབ་པའི་འཕགས་ལམ་
 ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་ལེགས་སོ། གསེར་ཕྱེང་དུ། ལྷོག་འཛིན་བཙུ་བྱ་ག་
 གི་གྲངས་ལ་བདག་གི་དང་བདག་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་བགྲངས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེ་
 དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སྟོགས། ཞེས་པ་རྩམ་ཡིན་ལ། བརྟུ་བ་སྟོགས་ལས་གཙང་འཛིན་
 བགྲང་བ། སྦྱང་སྟོགས་བདག་ལས་དོན་གཞན་པའི་གཙང་བར་འཛིན་པ་ལ་བྱས་ན་སྟོང་
 བའི་ལྷོག་འཛིན་དུ་བྱས་ཆོག་པ་མཆན་དུ་གསུངས་པས། རྟུག་བརྟུལ་གྱི་ལྷོག་འཛིན་དུ་
 གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། ལྷོག་ཁྱགས་རྟུག་མ་གསེར་ཕྱེང་རྩམ་ལ། བདེན་པ་
 ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལྷོག་འཛིན་ནི། དང་པོ་གསུམ་རྒྱང་ཕན་དང་། དུས་རྟག་པ་གཅིག་བྱར་
 འཛིན་པ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཛིན་པ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། སྟོ་
 གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དབང་ཕྱག་པ་དང་། རྟུག་བརྟུལ་ཐར་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་
 བདེ་བ་གྱུ་རྟོམ་པར་འཛིན་པ་རྒྱལ་དཔོག་པ་སྟོགས་མང་པོ་དང་། འགོག་ལམ་གྱི་ལྷོག་འཛིན་
 ཐ་མ་གཉིས་རྒྱལ་དཔོག་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ངན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་
 ལམ་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་བ་ཕལ་ཆེར་དང་སྦྱར་རོ། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་འབྱུང་

གེ་ལོག་འཛིན་ཕྱི་མ་གཉིས་གོ་བོ་སྒྲིག་པ་ནི་རྒྱུ་རབ་སྒྲུ་ཟེར་པས་རིམ་པ་འོ། །གཅིག་ཐ་དད།
 གསེར་ཕྱེང་དུ་གསུངས་པ་བྱ་ཤིག་ལྟར་བཀོད་པ་ལས་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། གཅིག་པ་ངག་ག་
 པའི་ཐ་དད་མེད་ལ། འགོག་བདེན་རང་གི་སྟོང་གཞིའི་ལམ་བདེན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
 ལ། འགོག་ལམ་གཉིས་སྟུག་ཀུན་གཉིས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་
 བདེན་ནི། སྟུག་བདེན་དང་མི་འགལ། ཞེས་པ། ལུང་སྟེ་ལས། ལམ་ཟག་བཅས་དང་
 སྟུག་ཀུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཟག་བཅས་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པ་དང་རྩུས་
 བསྐྱུས་པ་སྟུག་ཀུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ། གསུངས་པ་ལྟར་བྲས་པ་ལས་རང་ལུགས་མིན་ནོ། །
 རོལ་མཆོ་ལས། ལམ་བདེན་དང་སྟུག་བསྐྱུས་མི་འགལ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི། ཞེས་
 པ་མི་འཐད་དོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། སྟུག་བསྐྱུས་དང་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མ་ངེས་
 ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ལམ་བཞག་ཆོག་གོ། །སྟུག་ཀུན་
 གཉིས་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བུང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བཞག་ཆོག་གམ་དཔུད། གངས་ངེས་
 ནི། རྟོག་ལྡན་གྱི་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བུང་ཕྱོགས་གཉིས། རེ་རེ་ལ་
 རྩ་འབྲས་གཉིས་སུ་ངེས་པས་བདེན་པ་བཞིར་ངེས་ཀྱི། བྱ་ཤིག་ལས། དབྱེ་གཞི་ནི། བདེན་
 པ་ཅམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྟར། གུང་རུས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དབྱེ་གཞིར་བཞག་པ། ཡིག་
 ཆ་གསར་བས་བཀག་གོ། །གོ་རིམ་ནི། མདོ་ལས། རྩ་འབྲས་དོན་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྲས་
 ནས་རྩ་སྟོན་དང་འབྲས་བུ་ཕྱིས་བསྟན་པ། སྐབས་བཞི་བར། རྩ་དང་ལམ་དང་སྟུག་བསྐྱུས་
 དང་། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། འདིར་མཛོད་ལས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མཛོད་རྟོགས་རིམ། ཞེས་
 པ་ལྟར། ཡུལ་ཅན་མཛོད་རྟོགས་སྒྲུ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྲས་ཏེ། ཐོག་མར་སྟུག་བདེན་གྱི་
 ངོ་བོ་ནད་ལྟར་སྒྲུང་བྱར་ཤེས་དགོས་པས་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་དེ་སྒྲུང་རྩུས་མི་རྩུས་རྩུ་ལ་
 རག་ལས་པས་རྩུ་ཀུན་འབྱུང་སྒྲུང་བྱར་གཉིས་པ་དང་། དེ་སྟོང་རྩུས་སུ་མཐོང་བ་ན་སྟུག་
 བསྐྱུས་འགོག་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་རྩུས་སུ་མཐོང་བས་དེ་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་ཐོབ་

པ་ལམ་གྲོམས་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བས་ལམ་བདེན་བཞི་བར་བརྟན་དོ། །ནམ་བཤད་
ལས། ནལ་འབྱོར་བའི་རྒྱད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་།
གོ་རིམ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངས་ཤེས་སྐྱེ་རིམ་མཐུ་
ཡང་ན་དངོས་སྐྱེ་བ་ལྟར་གསུངས་དཔུང་།

རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ལ་གསུམ་དང་པོ། **སངས་རྒྱལ་**
དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། ༼ག་༽**སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་དག་**བདེན་སྟོང་དུ་འཕུ་
ལོ་ཆེན་ལྟར་ནམ་མཁུན་དུ་མཆན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། ༼ཁ་༽མཉམ་ཉིད་དེ་
རི་ལྟར་བརྟན་ན། **སངས་རྒྱལ་ལུ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནམ་པ་ཐམས་**
ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་བརྟན་པས་སོ། ༼དེ་མདོ་གང་
གིས་བརྟན་ན། བར་མ་ལས་གཟུགས་ལ་ནམ་མཁུན་གྱིས་ཡུལ་ཅན་དང་དེས་ནམ་མཁུན་
ལ་ཡུལ་དུ་དོན་དམ་པར་མི་སྦྱོར་བ་ནས། **མོགས་པས་བསྐྱུས་པ།** ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལྟར་
ན། བྱང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི། སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས། ཕྱིན་དུག བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཆན་བདུན།
སོ་རིག མི་འཇིགས་པ། མདོན་ཤེས། ལྟོབས་བརྒྱ། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ནམ་
མཁུན་ལ་མི་སྦྱོར་ཞེས་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་དང་། ལེ་མང་ལྟར་ན། དེ་
སྟོང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད། ཁམས་དུག རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས། ལྟོང་ཉིད་བརྒྱ་དུག བདེན་
པ། བསམ་གཏན། ཆད་མེད། གཟུགས་མེད། ནམ་ཐར། མཐར་གནས་སྟོམས་འདུག
སྟོང་མཆན་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན། གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། ལྟོང་རྗེ་
ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པས། ཉ་ཀྱི་ཏུ། དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། ༼སངས་རྒྱལ་དང་༽ ནམ་
མཁུན་པན་ཚུན་མི་སྦྱོར་ཞེས་པས། **སངས་རྒྱལ་མཆོན་བྱ་དང་ནམ་མཁུན་མཆོན་བྱེད་**

དུ་ཕན་ཚུན་སྦྱར་བ་བཀག་པ་དང་། རྣམ་མཁུན་དང་བྱང་ཆུབ་ཕན་ཚུན་མི་སྦྱར་ཞེས་པས།
 བྱང་ཆུབ་དབྱིངས་དང་རྣམ་མཁུན་རིག་པར་སྦྱར་བ་བཀག་སྟེ། **མི་སྦྱར་ཞེས་པས་**བསྟན་
 ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟེན་ཅི་མཁུན་པར་བྱ་བ་ཡུལ་དང་དམིགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་
 པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། **ཞེས་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་།** རྟེན་ཅི་ཆེན་གྱི་རྟེན་ཆུང་
 ལས། འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེ་མཉམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འཐད་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། ཞེས། དང་པོ་འབྲེལ་བས་
 སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི། རྣམ། མི་སྦྱར་བས། ཞེས་པ་དང་། མདོ། གཟུགས། རྣམ།
 མ་འདྲེས་པའི་བར་སྐྱར། གཉིས་པ། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་སོགས་དང་། མདོ། སངས་
 རྒྱས་རྣམ་མཁུན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་མི་སྦྱར་བ་སྐྱར། གསུམ་པར། སངས་རྒྱས་དང་། རྣམ།
 གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པ་དང་། མདོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སོགས་སྐྱར་ལ། དུ་རྟེན་གྱི་མདོ་
 སྦྱར་ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་རང་ལུགས་ལྟར་ཡིན་ལ། གསུམ་པར་རྒྱ་མཚན་དང་རྒྱ་མཚན་
 ཅན་དུ་མི་སྦྱར་ཞེས་བཤད། ཉ་རྟེན་ལས། གཟུགས། རྣམ། ག་གིའི་བར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 དང་། ཕྱིན་དུག རྣམ། མ་འདྲེས་པའི་བར་རྒྱ་འབྲས་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུང་རྣམ་
 མཁུན་གསུམ་མི་སྦྱར་བ་རྒྱ་མཚན་དང་རྒྱ་མཚན་ཅན་དུ་བྱས་ནས། དེ་གཞོན་འཛོམས་
 གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱང་དུ་གཞོན་འཛོམས་བྱངས་པའི་དོན་དེའོ། །མདོ་ནི།
 ལྷ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་གཟུགས་དང་རྣམ་མཁུན། རྣམ། ལྷ་བྱ་
 བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་
 དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི། **ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བསྐྱས་**
པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་གཉིན་པོ་ལམ་དང་རྣམ་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱས་པ་
དག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འཛོམས་

པ་དང་། མདོ་ནི། ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བརྟན་པ་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས། སྤྱ་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་གཟུགས་དང་
 དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར། ཞེས་སོགས་གཞི་ཤེས་དང་། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་
 ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་སྦྱོན་པར་གྱི་དོན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་སྦྱོད། ཞེས་སོགས་ལམ་ཤེས་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སྟོབས་བརྩེ་དོན་དུ། ཞེས་པ་མན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྦྱར། ལོ་ཆེན་དང་རེད་མདའ་
 བས། ལེ་མང་ལྟར་གྱི་མདོ་སྤྲེལ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་འདྲ་ལ། གསུམ་པའི་འགོ་སྤྱ་བྱ་བྱང་
 ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་བདུད་གླགས་ཆོལ་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། མདོ་གསུམ་པའི་འགོ་
 བརྒྱུད་པ། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ནི། ཞེས་པ་དགོས་པར་བྱས་སྟངས་ལ། ལེ་མང་
 དུ། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་མདོ་སྤྲེལ་མའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་ཡིན། ལེ་
 བརྒྱད་མ་ལྟར་ན། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་གཞལ་མེད།
 ཅེས་སོགས་ནས། སྦྱར་ན་ཉི་ལྟང་དང་འགྲིག་གོ། མཇུག་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སེམས་
 མི་བསྐྱེད་དོ། ཞེས་པའི་བར་རོ། མདོ་འདི་དག་གིས་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་
 མེད་དུ་བརྟན་པས་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་གསུམ་བརྟན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་པ་དང་། ཆོས་
 གང་གི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པས་ཆོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པ་འཕགས་
 པའི་དགོངས་བར་གསེར་ཕྱེད་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་
 པ་ནི། (༤)སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །
 (༥)དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་འདྲིའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། (༦)ཙ་
 བའི་གངས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གསུམ་དང་
 ལྷགས་པ་བཞིའི་མིང་ཅན་བཞིའི་ཕྱེ་བྲག་གིས་སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་མིང་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བཅས་པའི་བརྒྱད་པོ་འོ། །(༧)ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དུ་
 མ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྩལ་པོ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ལ་སོགས་པ་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་མིང་

ཅན་གྱི་བར་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གངས་ཉི་ཤུར་ཚང་པ་འམ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །(༡) གེས་
རབ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་དང་སྤྱིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ།
སོ་སྤྱིའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་འཕགས་པ། བྱང་ཆུབ་ལ་བཙོན་པས་སློབ་པ། རྩོགས་
བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ནམས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་གངས་སུ་བྱེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་འབྱུག་པར་བྱའོ་ཞེས་འདོམས་པའོ། །(༢) ལུང་འབྲེགས་པ་ཞེས་པ་མན་གསེར་
ཕྱིང་དུ་དོན་བསྐྱེད་བྱས་ལ། ནམ་བཤད་ལས་སོ་སོར་སྤྱར་རོ། །ལུང་འབྲེགས་པ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་མདོ་འོག་དུ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བཤད་
སྐབས་སྤྱར་བ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ། །

སྐབས་གསུམ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

གསེར་ཕྱིང་ལས། མདོ་སྤེ་བ་ཡང་། སྐབས་གསུམ་འཛོག་ཆུལ་འདི་དང་མཐུན་
རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། མི་སློབ་
པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ། ཞེས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་དང་། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ། གསེར་
ཕྱིང་ལས། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སློབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མི་སློབ་
པ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་སློབ་མི་སློབ་
ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མྱ་ངན་འདས་ནམས་
འཛོག་པ་ཉན་ཐོས་སྤེ་གཉིས་འདྲ་ལ། བྱེ་སྤྱོད་མས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་
སྤེ་བྱེ་བྱེད་པར་མེད་པས་སངས་རྒྱས་མིན་པར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྟན་འདས་
སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པས་ནང་འགལ་ཡིན་ནམ་དཔུད་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་
ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཕྱང་བས་མཆོམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ཞེས་བར། བྱེ་སྤྱོད་

རྟེན་ལ་གཞི་དུ་པས་བརྟེན་པ་ལ་གཞི་དུ་པ་མིག་ལ་གཞི་དུ་པས་མིག་ཤེས་ལ་གཞི་དུ་པ་བཞིན་
 ཟེར་བར། སློབ་དཔོན་གྱིས་གདགས་པ་ལས། མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས།
 ཞེས་པས། རྟེན་ཕྱང་པོ་དང་བརྟེན་པའམ་བྱེད་ཆོས་མི་སློབ་པ་དག་སངས་རྒྱས་སུ་བསྟན་
 པས། དེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལྷན་ཀར་མི་འགྱུར་ལ། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་ཡིད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཆོ་
 སློབ་མི་སློབ་ཟག་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ལ། དེ་སྤྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡིད་པས་
 སྦྱོར་མེད་ཅེས་ལན་བཏབ་པོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་སོགས་བྱེ་སྦྱི་རབས་པ་དང་མདོ་སྡེ་
 བས་རྟེན་ཕྱང་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་བརྟེན་གཉིས་ཀར་འདོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་དགོན་
 མཆོག་ཏུ་མི་འདོད་ལ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་ཙམ་དུ་འདོད་
 དམ་དཔུང་། ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་སྦྱབས་གསུམ། རྒྱུད་ཐུ་མར། སྦྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་
 པོ་། གནས་སྦྱབས་ཀྱི་སྦྱབས་གསུམ། མཐར་ཐུག་གི་སྦྱབས་གཅིག་དགོན་མཆོག་གི་སྦྱ་
 རོན་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་ལ། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། བསྟན་
 བཤད་སྦྱར་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་
 ཉིད་ནི། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པའི་སྦྱབས་མཐར་ཐུག་བཞག་ལ།
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་ཐོག་མར་སྦྱོབ་དབུས་
 སུ་གནས་པ་མཐའ་མར་འཛིག་པ་བརྟེན་པར་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སློབ་རྣམ་
 དག་འབད་ཚྭ་ལ་ཞི་བས་གཞན་དོན་ལྷན་གྱུ་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྗོངས་པོ་གསུམ་
 པ་ནི་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་གཟིགས་པ་ལྟར་ནང་པ་ལྟར་ཁོ་ན་ལས་གཞན་གྱིས་ཉོགས་མི་རྒྱས་
 པ་དང་། རི་སྟོང་པ་མཁུན་པ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་གཟིགས་ནས་དེའི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་
 མཁུན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མ་ཉོགས་པ་ཉོགས་ཕྱིར་སྟོན་པའི་བརྩ་
 བ་དང་། མཁུན་བརྩེའི་རལ་གྱི་དང་དོ་རྩེའི་ལྗོངས་གདུལ་བྱའི་རྒྱལ་བཟུལ་གྱི་ལྷ་གྱུ་དང་

ལྷ་པོའི་ནགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཕྱི་ལ་འཛིག་པར་མཛད་པའི་རྒྱས་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཏེ། དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་སྐུ་ལ་
 བའི་ཐབས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། བསམ་མེད་སོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་གྲུང་བདེན་པའོ། །གསེར་སྤང་ལས།
 ཆོས་དཀོན་མཆོག་གྲུང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་པ། རྒྱུད་སྤྱུར་ལྷན་པས།
 རྗེ་བརྒྱན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་དམན་ལམ་སྤོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཁྱོལ་བའི་ཡོན་ཏན་མི་ལྷན་པས།
 ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་སྤྱར་བ་ཞིགས་སོ། །ཡོན་ཏན་
 བརྒྱད་ནི། རྟོག་པ་དང་སྐྱས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་མིན་ཏེ་མཐའ་བཞིར་དོན་དམ་པར་
 བསམ་པ་དང་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་རྗེ་བཞིན་མཁྱེན་པས་
 བསམ་མེད་དེ། རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས་
 ཅི་རིགས་ཞི་བས་གཉིས་མེད་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བདེན་འཛིན་དང་གཙང་བདེ་སོགས་
 ལྷ་ཞེན་པ་ཅི་རིགས་མེད་པས་རྟོག་མེད་དེ། འདི་གཉིས། སྐྱོ་བྱར་ནམ་དག་གི་དང་། ལམ་
 གྱི་རྗེ་བཞིན་མོངས་ཀྱིས་དག་པ་དང་། བསམ་བྱའི་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དུག་
 གསུམ་ཅི་རིགས་འཛོམས་པའི་གཉིན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་གང་ཞིག་ཆགས་
 བྲལ་འགོག་བདེན་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ།
 བརྒྱད་པོ་སྒྲིམ་པ་ཡིག་ཆར། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་བཞག་པ། དར་ཁྲིག་ལས། ཀྱུན་
 བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་གཉིན་པོས་བཙོམ་པའི་སྒྲིན་ས་ཞི་བ། ཞེས་
 དང་། ཅུ་བར། གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། ཞེས་རྒྱུད་ལ་མེད་ཙམ་ལ་བྱས་པ་ལྟར་ཡོན་
 རོ། །གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཅུ་བར་སྤྱར་འགོག་པ་དང་དང་ལམ་ཙམ་ཞིག་ཆོས་

དགོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ། ཞེས་པ།
 རྒྱུད་ལྷ་མའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་སློ་མང་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། རྟེན་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། སློ་མང་བས། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་གསུངས་ལ། སེར་སློ་བས་གང་རུང་སྦྱར་ལ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་དེའི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྡན་དང་གང་རུང་སྦྱར་རོ།
 གསེར་ཕྱང་ལས། ཡོན་ཏན་དེ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་སོ། ཞེས་
 པ་ནི། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་སྟེན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ།
 དགེ་འདུན་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ལྡན་དུ་འཆད་པ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཙམ་སྦྱར་དུ་རུང་ཡང་འགྲེལ་བས་
 མ་བཤད་ཅིང་རྩ་བ་ལ་ཡང་སྟེན་མ་ལྟ་བུར་མི་གསལ་བས་བདག་གིས་དོར་རོ། ཞེས་པ། སྤྱི་
 གཉིས་བབྱང་བ་སྟེན་གཉིས་ལྟར། རྩ་འགྲེལ་དུ་མི་གསལ་ལ། སོ་སོར་རང་རིག་པ། བུ་
 ཉ་གཉིས་ཀྱིས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྟོགས་པ། ཞེས། སྟེན་མ་
 གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཙམ་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་ཅིང་། སྟེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཞི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལ་
 གསལ་བས་ཡིན་གྱི། གཏན་མི་འཐད་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་དར་ཁྲིག་ལས། དོན་བརྒྱུད་
 དེ། ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ནས། སྤྱི་གཉིས་བབྱངས་པས་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་གསུངས་པ། སློ་
 ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཆོགས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྟོགས་སྣང་དུ།
 ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཟེགས་པ་དག་པའི་བྱང་འཕགས་གསུངས་པ་རེད་མཇུག་བ་ལྟར་
 ཡིན་ནོ། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ནི། གང་ཟག་དང་ཡུང་བོ་སོགས་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་འགྲོ་
 བ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཞི་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཇི་ལྟར་རིག་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་
 རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྒྱབ་པར་རྟོགས་པ་ཇི་སྟེད་པ་རིག་པ་དང་། ཆགས་ཐོགས་དམན་པའི་སྤྱིབ་པ་གསུམ་རེ་

རེ་ནས་ཁ་བྱི་པའི་སྒྲིན་ས་སྤར་ལྟར་རི་རྩེ་རྩེ་དག་གི་ཐོག་ས་པ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནང་རིག་པར་
 འཛིག་སྟེ། ཕྱ་བར། ནང་གི་ནི། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། ཁྱེས་དང་། ཐོགས་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་དག་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པར་འདོད་དོ། ཁྱེས་དང་། དར་ཁྱིམ་
 ལས། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་ལྟན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བས་ཡིན་
 ཏན་དོན་དམ་པ་དང་ལྟན་པར་བརྟན་ལ། དེས་དམན་སྐྱབ་ལས་གྲོལ་བར་བརྟན་དོ། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ། མཆན་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་སོ། ཐལ་
 འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ། ཆགས་སྐྱབ་བདེན་འཛིན་དང་། ཐོགས་སྐྱབ་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་ལ།
 རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ནི། པར་ཕྱིན་ཟིན་བྱིས་ལས། ཆགས་སྐྱབ་ཐོགས་སྐྱབ་གཉིས་ཤེས་
 སྐྱབ་ལ་བྱེད་དེ། གཉིས་ཀ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། དམན་སྐྱབ་
 ལ་ཉོན་སྐྱབ་འཛིག་གོ། དམན་སྐྱབ་ཡིན་ན་ཉོན་སྐྱབ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་མི་འབད། ཅེས་
 པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་འཛིགས་སྟེད་དང་རང་རྒྱལ་བཅེ་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དམན་སྐྱབ་དང་ཤེས་
 སྐྱབ་ཏུ་འཛིག་གོ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཐོགས་སྐྱབ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
 བཞག་པས། རྒྱུད་སྒྲུབ་དངོས་བརྟན་གཙོ་བོའི་དགེ་འདུན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡིན་ཏན་གཉིས་ལྟན་ཅམ་སྤར་
 རོ། རིགས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སམ་སྐབས་སྤྱིའི་དོན་ནི་སྤར་གྱི་སྐབས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ་
 དེ་དང་། ཐུན་མོང་པའི་མདོ་ལས། ཀང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཁྱེས་སོགས་
 གསུངས་པ་མི་མཐུན་པས། བྱི་མའི་དགོས་པ་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་ཡིན་ཁྱེས་པའི་ལན་
 དུ། དགོས་པ། ལྟན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་བརྟན་པ་ཆོས་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལས་
 དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་སྒྲོབ་མ་གསུམ་སོ་སོའི་འབྲས་སྐབས་སུ་ཤེས་ཆེད་དང་། གང་ཟག་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་གསུམ་དང་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་མཆོག་གསུམ་སོ་སོར་

མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུ་སྐྱབས་སུ་བཞག་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས། རྟོན་པ་བསྟན་པ་སློབ་དོན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་དོ། །མཐར་
 ཐུག་གི་སྐྱབས་གཅིག་དུ་བསྟན་པའམ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། སྤང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དྲགས་དང་། ཆོས་
 རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །ཞེས་པས་ཚོད་གཞི་དང་། གཏན་གྱི་སྐྱབས་གནས་
 མ་ཡིན་དེ། །ཞེས་པས་ཆོས་བསྟན་པས། སློབ་པའི་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་ནི། དོན་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བསྟན་དགོས་ཀྱང་། དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་གཟེངས་
 ལྟར་སྤང་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ། དེས་ངོ་མ་ངོ་བོ་
 ལ་ངེ་མས་སྤང་པ་མེད་ཀྱང་། དོན་ལ་ངེ་མ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པས་དེར་སྤང་དེས་སྤོང་ཆོགས་
 པའི་རྩན་པས་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས། རགས་པའི་
 རྟུག་ཀུན་མེད་པའི་རབ་ཕྱེ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས། བེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 འཛིགས་པ་དང་བཅས་པས། གཏན་སྐྱབས་མིན་པར་སྒྲིབ་ཀྱི། བྱ་རེད་མདའ་བ་སོགས་
 ལམ་ལ་འདུས་བྱས་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་དང་། གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དུས་ན་མེད་པས་བསྐྱུ་
 བ་དང་། འགོག་བདེན་བྱ་དང་རེད་མདའ་བས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་ལྷགས་ལ་ལྷག་མེད་པ་མར་
 མེ་མི་བ་ལྟར་གྱུར་བ་དང་། ཉ་དང་རོང་རྟིག་པས་མེད་དགག་ཡིན་པས་སྒྲིབ་པ་སོགས་ཀྱི་
 འབྲུལ་གཞི་ནི། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་རྩན་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མར་མེ་རྩན་ཆད་པ་
 བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དེ་ནི་ཞེས་འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན་ལ་
 སྒྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མིན་ལ་མར་མེ་
 བེ་བ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆོ་གཞན་དོན་རྩན་ཆད་པའི་དཔེ་ཡིན་པ་དར་རྟིག་ལྟར་རོ། །དམ་པའི་
 དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། འགྲོ་བ་ཡི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་

སངས་ཀྱིས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པས། རྒྱ་སྐབས་དང་། སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་ཆོག་ས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱིེ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས། འབྲས་སྐབས་དང་དེས་སྐབས་གསུམ་ཆང་བར་བཞུན་ཏོ། །དཀོན་
 མཆོག་གི་སྐྱེད་ན་ནི། རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཀར་འཇུག་པའི་ནོར་བུ་རིན་
 པོ་ཆེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་དང་། རི་མ་མེད་པས་འདོད་དོན་མི་སྐྱབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་
 པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་གྱི་
 དགེ་བ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་རྒྱ་དུ་གྱུར་བ་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་ལྟ་
 སོགས་ལས་མཆོག་དུ་གྱུར་བས་ཟླ་མེད་པ་དང་། བསྟོན་སྟངས་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་སུ་མི་མང་ད་
 པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་དུག་གི་སྟོན་ས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་རི་མེད་རྫིར། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྱེད་པར་ནམས་
 ཤེས་པར་བྱས་ནས། རི་ལྟར་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཚུང་དུས་ངན་འགྱུར་
 ཉེས་དམིགས་དང་། འབྲེང་གིས་འཁོར་བ་སྐྱིེ་ཉེས་དམིགས་དང་། ཆེན་པོས་རང་གཞན་
 བྱེད་ཞིའི་མཐར་ལྟར་བའི་འཛིགས་པ་ནམས་དན་པ་དང་། མཆོག་གསུམ་ལ་འཛིགས་པ་
 དེ་ལས་སྟོབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
 ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྟོ་སྟོས་འཆར་བའི་ཡོད་དམ་བཅའ་ཞིང་། ལྟ་གཞན་ལ་ཕྱགས་
 ཀྱི་སྟོ་མི་གཏོད་པ་ནི་སྐབས་འགྲོ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་
 གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བ་བྱེད་དང་། མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 ལ་བསྐྱབ་ན་དལ་འབྱོར་ལ་སྙིང་པོ་བྱེད་པར་ཅན་གླངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་བའི་
 དངོས་བཞུན་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་དང་། སངས་ཀྱིས་སོགས་
 དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་པས་སྐྱིེ་སྐབས་འགྱུར་ཡུལ་བཞུན་པར་ནམ་བཤད་གསུངས་
 སོ། ། གསུམ་པ་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ་གསུམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་

མངོན་གྱུར་སེལ་བ་དང་། ལམ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱབ་པ་དང་། སྤང་བྱའི་ས་པོན་སེལ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཙུ་བར། སྤྱིན་སྟགས་སྤྱོད་ཡུལ་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཁྱིམ་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་གཙོ་བོ་བཙོན་འགྲུས་ཡིན་ལ། དེའི་སྤང་བྱ་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུག་བདག་ཉིད་བརྣམས་པའོ། ཁྱིམ་པ་ལྟར། གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོམས་ལས་འཛིན་པ་སྤོང་བྱེད་སྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཏུས་གང་གི་ཆེ་གདམས་ན། སྐྱབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་བཙམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་རྒྱུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེས་འཕངས་པའི་གཞན་དོན་དང་བྱང་རྒྱུ་སྟགས་སྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་སྤེ་བྱེད་པའི་ཏུས་ནོའོ། །དགོས་པ་ནི། ལུས་ལ་སྟགས་པས་བསྐྱས་པའི་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་བྱ་བ་དམན་པ་ལ་ཆགས་པས་བསོད་ནམས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ལས་དབང་རྒྱལ་ལ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཕྱ་མོའི་རྒྱ་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བམ་དེ་སྤང་བའི་ཆེད་དུའོ། །གང་ལ་ན། བྱ་བ་ངན་པ་དེ་ལ། མ་ཞེན་པའམ་མ་ཆགས་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལའོ། །རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ན། ལུས་ལ་སྟགས་པས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་དམན་བདེ་དག་བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞུན་པའི་འདོམས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་ཤུ་བུས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་དོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ལུས་ཀྱི་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། ཉམས། དེ་དག་ནི་སུས་ཀྱང་ཐུབ་པ་མེད་དོ། ཁྱིམ་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ནི། ཏུས་ནམ་གྱི་ནི། ཏུས་ཡུན་རིང་མོ་སྐལ་བ་མང་བོ་ཞིག་ཏུ་ལམ་ལ་གོ་མས་པར་བྱས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཆམ་པའི་འདོད་པའི་དོན་བྱང་རྒྱུ་སྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཆེན་ཏོ། །དགོས་པ་ནི། དངང་བའམ་འཇིགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཞིང་སྤྱོད་ཡུག་པར་འགྱུར་བམ་དེ་དགག་པའི་ཆེད་དུའོ། །གང་ལ་ན། ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཙོན་

འགྲུལ་ལཱོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། །ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡིད་ཆད་པ་ཐབས་མིན་ལ་དོན་དམ་པར་
གཟུགས་ལ་སྟོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་འདེས་ཀྱང་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱད་ལ་རྩོམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བཞུགས་པའི་གདམས་ངག་དང་། མདོ་
ནི། གསལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནམས་བྱབ་པ་མ་མཆིས་ལགས།
ནས། ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་
ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟར་བའི་རྒྱད་ལ་གདམས་པ་ནི། དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་ན། རྩོགས་བརྒྱ་
ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་སྟོགས་པས་བྱང་སེམས་ལས་དགོས་པའི་དོན་མི་འདྲ་བ་
རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ནོད་པར་བྱ་ཞིང་དཀའ་སྤྱད་དགོས་ན། དེ་འདྲ་བདག་
གིས་མི་རྣམས་ཞེས་སེམས་ལྟམ་པར་འགྱུར་བས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །གང་ལ་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་བརྒྱང་བའི་བཅོན་འགྲུལ་ལ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། ཆོས་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བུས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལ་གསལ་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པས། ནས། སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །མདོ་
དང་པོས་བྱ་བ་དམན་པ་ནམས་བདེན་པར་མེད་པས་ཞེན་བྱ་མིན་པ་དང་། གཉིས་པས་ཆོས་
རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་ན་བྱ་བ་ངན་པར་སྐྱེ་མི་དགོས་པ་དང་། གསུམ་པས་བདེན་མེད་
རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ན་འདུག་བཞིན་དུ་རྩོགས་བརྒྱའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བས་
ལུས་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

སྤྱན་ལྡེ་ལ་གདམས་པ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འདུག་པའི་རྒྱ་སྤྱན་ལྡེ་ལ་གདམས་
པ་དང་། སྐྱབ་པ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་ཤེས་དུག་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ལ་ན། ཕྱིན་དུག་སོགས་བསྐྱེམས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཤའི་མིག་དབང་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་
 བདག་རྟེན་བྱས་པའི་ཤའི་སྤྲིན་དང་། སྤྲིན་ཕྱིན་དུག་སོགས་བསྐྱེམས་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་
 པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟའི་མིག་དབང་གིས་བདག་རྟེན་བྱས་པའི་སྤྲིན་དང་།
 རེས་རབ་གྱི་སྤྲིན་དང་། ཆོས་གྱི་སྤྲིན་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྲིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིང་
 ངམ་མཆོན་བྱ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟ་དོན་རྣམ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས། བྱངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་སྦྱར་ན། རང་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་གྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་
 གྱི་དངོས་པོ་སྤྲིན་པའི་སྤྲིན་དང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་མནར་མེད་ནས་འོག་
 མིན་བར་གྱི་རགས་པའི་ཐམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། རྒྱུ་བ་ཤེས་པའི་
 ཡུལ་ཅན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཏུ་ཅི་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་བོ་ནི་རྟུལ་
 ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། དེ་ལྟ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
 རོ། །རྟུལ་ཇི་ལྟར་གདམས་ན། ཐ་སྙད་དུ་སྤྲིན་ལྟ་ཆུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོག་ཅིག་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་སྟོབ་པ་
 སྤྲིན་ལྟ་ལ་འདོམས་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོད་ཆོ། རས།
 སངས་རྒྱས་གྱི་མིག་གོ། ཞེས་པ། མིང་ལྟ་ལ་རྟེན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་སྦྱར་བ་
 ལེགས། དེ་མདོར་བསྟན་དང་། གསོལ་བ་ནས། སངས་རྒྱས་གྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ།
 ཞེས་པ་རྒྱས་བཤད་དང་། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན། རས། མིག་ལྟ་ལ་བསྐྱབ་པའི་བྱང་ཆེན་སྤྱ་
 མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་འཆང་བྱའོ། ཞེས་པ་དོན་བསྟུ་བའོ། ཤའི་སྤྲིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི།
 ཤའི་མིག་དབང་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྟེན་བྱས་པའི་རང་ཡུལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སོགས་
 གྱི་གཟུགས་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་གཞུང་ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ།

ཤིང་མིག་དབང་ནི་དེན་གྱི་ཁྱེད་དང་འདྲེས་པ་ལ་བྱེད་པས་ལྷ་དང་སངས་རྒྱལ་ལ་མེད་ལ།
 དེ་དག་གི་ཤིང་སྒྲིལ་གྱི་བདག་ཆེན་གྱི་ཤིང་མིག་སྒྲིལ་བ་ལྟ་མའི་རྒྱུ་ལ་འཛིན་གསུམ། ཡང་
 རྣམ་པར་གྱི་བདག་ཆེན་ལ་མེད་ཀྱང་ཇུས་རྒྱུ་ལྟ་མའི་བདག་ཆེན་ལ་ཡོད་པས་ཆོག་ཟེར་
 རམ། ལྷའི་དེན་ལ་གསུམ་སྒྲིལ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད། སྒྲིལ་མང་ཡིག་ཆར་དེ་གཟུགས་སོགས་
 ཡུལ་ལྟ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུགས་སྤྱ་རགས་རྣམས་
 མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ལ་ཁོ་རང་གི་བདག་
 ཆེན་དབང་པོའི་ཡུལ་མི་དགོས་སོ། །དེར་མ་ཟད་སྤྱིར་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཁོ་རང་གི་བདག་
 ཆེན་མིག་དབང་གི་ཡུལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་མི་དྲག་པ་དང་བུམ་མེད་སོགས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིལ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་
 སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཤིང་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤིང་སྒྲིལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གཉིས་ནི། རང་གི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་
 ཆེན་གྱི་མིག་དེ་ཕྱིན་དུག་བསྒྲུམས་པའི་རྣམ་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིའི་ཡུལ་ལྟ་
 རང་གི་དབང་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཤིང་མིག་ཀྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་བདག་འབྲས་སམ། ལོངས་
 སྟོད་བྱ་ལ་ཆགས་འཇིག་མཉམ་པའི་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ལྷའི་
 རྒྱུ་ནི། གཞོད་འཛིན་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ནི་ལྷའི་མིག་གོ། ཞེས་དང་། མདོ་རྒྱུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་བའི་
 ལྷའི་མིག་ལ་བདེན་ནས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་བསམ་གཏན་སོགས་སྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
 པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བདེན་ནས་སྒྲིལ་འཆི་སོགས་མཐོང་བ་གཉིས་བཤད་པ་ལྟར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་

པའི་མདོ་རྒྱན་བཤད་སྐྱུར་དུ་ཡང་བཤད་ལ། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་འདིས་གཉིས་པ་ལྟར་བཤད་
 པས། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་བཤད་པ་འཕགས་
 སང་དང་མི་མཐུན་གསུངས་པ། ཉི་ལྟར་ལས། ལྷན་ལྟས་བསྐྱབས་པའི་ལྟའི་རྒྱན་གང་ཡིན་
 པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མདོན་པར་ཤེས་པས་བསྐྱབས་པ་འདི་ནི་བསམ་
 གཏན་མདོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ལྟའི་རྒྱན་དང་མདོན་ཤེས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལྟར། འགྲེལ་བས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྗེ་བརྒྱན་པ་དང་བསོད་
 གསལ་པས་ལྟའི་རྒྱན་དང་མདོན་ཤེས་དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བར་སྐྱུར་ལ། སྒོ་མང་ཡིག་ཆར།
 དེ་གཉིས་བདག་རྒྱན་དབང་པོ་ལ་སྐྱུར་བ་ལེགས་ཏེ། ཁོ་དག་བ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་
 སྒྲིན་ལས་བྱུང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རང་གི་ལས་ཀྱི་མཐུས་
 དབང་པོ་དངས་མའི་མིག་ཐོབ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་པའི་སའི་བསྐྱབས་
 ཀྱི་ཕྱིན་དུག་སོགས་བསྒྲུབས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་ལྟའི་མིག་ཡོད་པས་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་
 མིའགལ་ལ། འདི་མིག་གི་བདག་འབྲས་སྟོང་གསུམ་ཕན་མེད་པར་བཤད་པ། གཙོ་ཆེ་བ་
 ཡིན་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངས་ཏེ། རྩ་འཕུལ་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འོག་མིན་སོགས་མཐོང་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་རྒྱན་ལྟའི་མཆན་ཉིད་ནི། ལྟར་བ་གཉིས་ཀྱི་
 ཆོག་ཟིན་ལྟར་བྱས་ནས། གནོད་འཛོམས་སོགས་ཀྱི་དེ་རང་ལུགས་མ་བྱས་ཀྱང་། སྒོ་མང་
 ཡིག་ཆ་གསར་བས། གནོད་འཛོམས་དང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་དེ་གསེར་ཕྱེང་ལས། དགག་
 པ་མ་བྱས་པས། རང་ལུགས་བྱས་ཏེ། འདི་རྒྱན་གྱིས་གདུལ་བྱ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་
 ཤེས་པ་དང་། ལྟའི་རྒྱན་གྱིས་གདུལ་བྱ་གང་དུ་གི་འཕྲོས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྒྲིམས་
 འདུག་སོགས་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འདས་མ་འོངས་
 ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་། ཞེས་པ་ལྟར། དེའི་བདག་རྒྱན་མིག་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་སོགས་
 ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མཐོང་ལ། རྒྱན་གྱིས་དེའི་སྐྱེ་འཆི་དང་དེའི་རྒྱ་སྒྲིམས་འདུག་

སོགས་མཐོང་ངོ་། །གསེར་ཕྱང་ལས། གཞོད་འཛམས་གཉིས་སུ་འདི་ཡི་ངོས་འཛིན་ལ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཆོས་པ་
 ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ། ཞེས་པའི་མདོ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྒྲོ་མང་ཡིག་
 ཆར། གཟུགས་མཐོང་བའི་དེ་བཞག་པ་རྣམ་བཤད་ལས། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་གདུལ་
 བའི་ཐབས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། ཞེས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་
 ཤེས་པ་ལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྱང་དུ། འཕགས་མེད་གིས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་དངས་
 ནས། སྒྲོང་ཉིད་ཉོགས་པར་སྒྱུར་པར་གསུངས་ཀྱང་། ད་ལྟའི་ཉི་སྒྲོང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་
 མར་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་དངས་པ། ཕྱིས་ལེ་མང་དང་བསྟན་ནས་འགྱུར་བྱས་སམ་
 སྒྲམ་མོ། །ཆོས་ཀྱི་སྟུན་ལ། གཞོད་འཛམས་སུ། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་མ་
 གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགྲ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མཁྱེན་
 པ་བཞག་པ། སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆར་རང་ལུགས་བྱས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། བཞི་བས་གྲོགས་
 དང་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་བོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་།
 ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་སྐྱབ་བའི་གྲོགས་དང་གདུལ་བྱའི་དབང་བོའི་རིམ་པ་ཉོགས་པར་གསུངས་
 པས་ཤེས་པ་དགྲ་འཛོག་ཚུལ་མཆན་ལྟར་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་གློའི་འདྲ་ག་
 པ་སྒྱུར་བུལ་གྱིས་འཛོག་པས་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྟུན་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཅིག་
 གོ། །སེམས་ཅེན་བསོད་གྲགས་པས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་བཞག་ཀྱང་། དང་པོ་གཉིས་
 འདོད་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་གྱིས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པས། འདོད་སེམས་
 དང་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་རུང་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ཆོག་གོ།
 ས་མཆམས། གསེར་ཕྱང་ལས། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྟའི་མིག་ཆོགས་ལམ་
 ནས་ཐོབ་པ་ལ་སྒྱུན་མེད་ལ། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ བཞི་བ་མཐོང་ལམ་
 རེས་ཐོབ། ཞེས་དང་། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲོང་གི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཐོགས་པ་མེད་

པའི་ཡི་ཤེས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་
 པ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བདུན་པ་ནས་དང་། རྒྱ་ག་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 སར་ཡོད་པ། རྩོམ་གཅིད་སོགས་གྱི་དགོངས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོ་མང་ཡིག་ཆར།
 ཆོས་གྱི་སྤྱན་མ་གཏོགས་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཆོས་གྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ནས་བཞག་གོ། རྣམ་དབང་ལས། ལྟའི་སྤྱན་སྦྱོར་ལམ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྗེས་
 མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞག་པ། བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་བྱས་སོ། །བསོད་གྲགས་པས། སྤྱན་
 དང་པོ་གཉིས་དངོས་ཐོབ་པའི་སྤྱི་རྩོམ་བ་བཞག་ཀྱང་། ཤེས་རབ་གྱི་སྤྱན་ཉན་ཐོས་མཐོང་
 ལམ་དུ་བཞག་ནས། ཆོས་གྱི་སྤྱན་དེ་ས་ཐོབ་ནས་བཞག་གོ། རྗེ་བརྒྱན་པས་ཀྱང་ལྟའི་སྤྱན་
 དང་ཆོས་གྱི་སྤྱན་གཉིས་དེ་ལྟར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ཀྱུ། སྤྱན་དྲུག་དང་རྩུ་འཕུལ་གྱི་
 རྒྱུ་བ་བསྟོམ་པ་ལ་ཡུམ་མདོ་དང་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ། སྤྱབ་པ་
 ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་ཆེད་དོ། །

མདོན་ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པ་དོགས་གཅིད་དང་བཅས་པ།

གཉིས་པ་སྤྱབ་པ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་ཀྱུ་མདོན་ཤེས་དྲུག་ལ་གདམས་པ་ནི། ཡུལ་
 གང་ལ་ན། རྩེ་མ་དྲུག་མིང་ངམ་མཆོན་བྱ་དང་། སྤྱི་མ་དྲུག་དོན་ནམ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 པས། རྩེ་མ་དྲུག་ནི། སྤྱལ་སྤྱར་སྤྲོ་ཆོགས་སྟོན་བྱེད་རྩུ་འཕུལ་གྱི་མདོན་ཤེས་དང་། གོང་
 མའི་སས་བསྟུས་གྱི་ལྟའི་ན་དབང་གིས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པའི་ལྟའི་ན་པའི་མདོན་ཤེས་དང་།
 སྦྱོར་པའི་ཆོ་ན་པ་རྩོམ་གྱི་སེམས་ཤེས་ན་སྟམ་པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་
 དང་། སྦྱོར་པའི་ཆོ་ན་པས་སྦྱོན་མཐའ་ལ་ཆོངས་པ་རྫོགས་བྱེད་སྦྱོན་གྱི་གནས་རྗེས་སྤྱ་
 དན་པའི་མདོན་ཤེས་དང་། སྤྱི་མཐའ་ལ་ཆོངས་པ་རྫོགས་བྱེད་ཆོ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྟོམས་
 སྟོབས་གྱིས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་པའི་ལྟའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་པས་ལྟའི་

མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་བཟང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
 ཟག་པ་བཟང་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་དུག་གོ་འོན་ཏེ་ཉི། དང་པོ་བསམ་
 གཏན་ས་དུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་གཅིག་དུ་གྱུར་
 ནས་མང་པོ་དང་མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་དང་སྒྲུང་བ་དང་མི་སྒྲུང་བ་ཡང་མྱོང་བ་དང་
 ཅིག་པ་དང་རྩ་བ་དང་རི་ལ་བཟང་ཀར་སོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ནམ་མཁུན་སྐྱེལ་གྱི་
 གིས་འགྲོ་བ་དང་ས་ལ་གྱེན་དུ་འབྱུང་ཞིང་འོག་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་ལ་བྱིང་བ་མེད་པར་
 འགྲོ་བ་དང་དུ་བར་འབྱུང་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་། ཉི་ཟླ་ལག་པས་བྱུང་ཞིང་ཆངས་པའི་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་སྐྱུར་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་།
 སེམས་རྟེན་སྤར་སྤར་དང་སྤར་གྱི་བདག་རྟེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྐྱ་རྒྱུད་དུ་དང་གཅིག་ཤིས་ཆེན་པོ་སོགས་མངོན་སུམ་
 དུ་ཐོས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་། སེམས་རྟེན་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་གང་
 ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་། སེམས་རྟེན་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་རང་
 དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྤར་སྤར་དུ་མ་མངོན་སུམ་དུ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
 དང་། སེམས་རྟེན་དང་བདག་རྟེན་སྤར་གྱི་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ཕྱོགས་བཅུ་འི་
 བསྐལ་མ་བསྐལ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་དང་གཟུགས་སྤར་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་བའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དང་། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
 སྐྱིབ་པ་མངོན་གྱུར་བ་སྤང་བར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་
 ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དེ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་དོན་དུ་བྱས་ན། གསེར་ཕྱང་ལས།
 འདི་ནི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཟག་པ་བཟང་པར་བྱེད་པ་ལ་འགྲེལ་བས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་།
 སྒོ་མང་ཡིག་ཆར། འདིར་ནི་སྐྱིབ་པ་གཉིས་མངོན་གྱུར་བ་བཟང་པ་ནི། བྱང་སེམས་རིགས་

ངེས་ལ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ལྟར་ལ། དེ་ནི་མདོ་ལས། མདོན་པར་ཤེས་པ་དེས་ཀྱང་། རྗེ་
 ལྷ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཐམས་ཅད་རབ་དུ་སྦྱང་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་པའི་དགོངས་པའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། དེ་
 དག་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་གཞིན་མ་རྣམས་ཞི་བཞིན་དུ་རྟོགས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་བདོམས་པའི་གདམས་
 ངག་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མདོན་པར་ཤེས་པའི་ཕར་
 ཕྱིན་ཐོབ་སྟེ། རྩ་འཕུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་སྦྱོང་བར་བྱེད། བཙོན་ཞེས་པ་དང་བཙུམས་ཞེས་
 པ་གཉིས་གང་འབྲད་མདོ་ལ་བལྟ་དགོས། བཙོན་པ་ནས། ཟག་ཟད་མདོན་ཤེས་མདོན་
 པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི། མདོན་ཤེས་སོ་སོའི་མཆོམས་གསལ་ལ། རྒྱ་
 ཅིའི་ཕྱིར་གདམས་པ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོད་ཅིང་མདོན་ཤེས་དུག་
 རྟོགས་ཤིང་འཕེལ་ལོ། །ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིན་ཐོབ། ཅེས་པའི་བར་
 དང་། ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་སེམས་ཅན་
 ལ་སྟོམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་
 བྱ་བ་ག་སྟག་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྗེའོ། །བར་ནི་སྤང་ལྟར་རོ། །མདོན་ཤེས་
 དང་པོ་ལྟའི་སེམས་རྟེན། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཀྱན་བརྟུས་ལྟར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ལ་དང་། ཟག་ཟད་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་
 པ་བསོད་གྲགས་པ་གྲང་རུ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བར། མདོད་
 ལས། བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་
 པ་དང་ས་ནས་སྟེ་སྟེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤར་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྟེ་དཀའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
 ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མདོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་པས། དུག་ག་ལ་བསམ་གཏན་ས་དུག་
 བཞག་པ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་འབྲས་གནས་བཞི་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགྲིག་

གོ། །མངོད་ལས། ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ལས་ངོ་བོས་མིན་ནམ་དཔུད། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་
 དང་། གནས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། རྣམ་གནས་སམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུར་བ་
 ལུས་ཡང་བ་དང་། སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། བདག་གི་ལུས་འདི་འདྲ་ལ་སེམས་འདི་འདྲ་སྣང་
 བའི་གཞན་ལ་ཡང་ལུས་འདི་ལྟ་བུ་ལྡན་པས་སེམས་འདི་འདྲ་ཡོད་སྟམ་པ་དང་། ཡིང་ཤེས་
 འགག་མ་ཐག་པ་ནས་ལྷགས་ཐོག་ཏུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲུར་བའི་བར་སོགས་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
 ཐོགས་ཀྱན་སྣང་བས་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་དུ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་དུག་རིམ་
 བཞིན་ནོ། །ཁྱད་པར་འདི་གསུམ་ནི། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །
 སྤར་བྱི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ལ་ཆ་བཞག་སོགས་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་སྒྲུར་རོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་
 མངོན་ཤེས་ནི་རང་གི་སྤྱུལ་བ་ལ་དམིགས་ལ། རྣ་བས་སྒྲུད་དང་། སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་
 སེམས་བྱང་གཉིས་ཀ་དང་། མདོར་དུག་གསུམ་སྟེད་པ་ཉེར་ལེན་ལྟ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་
 བ་བཅུ་དང་། བསྐྱུས་འཕྲོ་གཉིས། རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་ཆུང་གཉིས། ཡང་པ་ཆད་མེད་གཉིས། མཉམ་
 པར་བཞག་མ་བཞག་གཉིས། རྣམ་པར་གྲོལ་མ་གྲོལ་གཉིས། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་
 གཉིས། རྟེན་མོངས་ཡོད་མེད་གཉིས། སྒྲ་ན་ཡོད་མེད་གཉིས་སྟེ། སེམས་ཉེར་དུག་གསུངས་
 སོ་། །སྟོན་གནས་རྗེས་བྱུང་གི་ཡུལ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྒྲེ་བ་སྤར་མའི་འདུག་གནས་མིང་རིགས་
 རུས་ཁ་ཟས་སོགས་ཤེས་པར་མདོར་གསུངས་སོ། །གསེར་སྟངས་ལས། རྩེ་སྒྲ་རྣམས་སྤར་
 རང་རང་གིས་མ་སྟོང་བ་བྱན་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་ལྷགས་ལ། གཞན་
 གྱི་དེ་མི་བྱན་ནམ་དཔུད། །མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱི་མར་གང་དུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་དགེ་ནི་དགེ་
 དང་དེས་དབང་གིས་སྤྱི་བ་དང་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་དེའི་ཁ་དོག་བཟང་ངན་སོགས་ཤེས་
 པར་མདོ་ལས་སོ། །ཕྱི་སྤྱན་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྤར་མའི་བདག་རྩེན་སྟོན་ལས་
 ཀྱི་རྣམ་སྟོན་དང་། འདིའི་དེ་ཆེ་འདིར་བསྟོམ་སྟོབས་ལས་བྱང་བར་གསུངས་པ་སྤྱིར་ཙམ་

ལས་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་སོ། །ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ། ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་གྱིས། འགྲོག་
 བདེན་དགོས་པར་བཤད་ལ། ནམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་
 པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི། ཞེས་པ། རེད་
 མདའ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གྲུང་རུས། རང་ཡུལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཐབས་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་གོ། །རྗེ་བརྩམས་པས། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མངོན་ཤེས་
 དང་། བསོད་གྲགས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། ཞེས་
 མཐོང་ལམ་ནས་བཞག་གོ། །བྱེ་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དབང་ཤེས་དང་ནམ་གྲོལ་
 ལམ་དུ་འདོད་དོ། །ཁྱེད་པར་སོ་སྒྲིབ་དང་ཉན་རང་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་རྟོགས་པ་
 མཉམ་པ་དང་རང་ས་མན་ཆད་ལས་གོང་མ་མི་ཤེས་ལ། བྱང་སེམས་དག་ས་པའི་མངོན་
 ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་སོགས་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་མཐུ་སོགས་ཤེས་པར། འབྲུམ་གྱི་གནོད་
 འཛོམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། དེ་ཡང་དེས་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གོང་འོག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་གཅིག་ཅར་ཤེས་པ་དང་། དེ་དག་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱི་མི་
 ཁྲབ་པ་ལས་བྱང་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་བྱ་ཡི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ཤེས་པ་མིན་ཞེས་ན་འགྲེལ་
 བའི་བེན་བྱིས་ལས། དེ་ནམ་མཁུན་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ན། མངོན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་
 པས་མི་འཐད་ལ། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་ལ། ལུང་དེ་མངོན་ཤེས་དུག་ག་ལ་སྒྱུར་དགོས་པས།
 རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྱའི་མཐུ་དང་། ན་བས་གསུང་གི་མཐུ་དང་། གཞན་ནམས་
 ཀྱིས་ཐུགས་ཀྱི་མཐུ་སོགས་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་ཞེས་སྒྱུར་ན། མདོ་རྒྱན་ལས། གསང་བའི་
 གནས་ནི་ནམ་གསུམ་ཉག་དུ་ཡང་དག་འཛོན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། བྱང་སའི་མཐུའི་
 ལེའུ་དང་འགྲིག་གམ་སྒྲིམ་སྟེ་དེར་སྟོས། ས་མཆམས་དང་པོ་ལྟ་ཕྱི་རོལ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་
 ལ། དུག་པ་རྗེ་བརྩམས་པ་དང་གྲུང་རུས་རྟོགས་སྤང་ལྟར་དག་བཅོམ་ཁོ་ནར་བཞག་ལ། མྱོ་
 མང་ཡིག་ཆ་གསར་བས། བྱ་ཉ་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་དུ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞག་པ་རང་ལུགས་

བྱས་པ། བྱང་ས་ལས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་
 པ་མཁྱེན་པ་གང་ཞེ་ན། རས། བདག་དང་གཞན་དག་གི་ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་
 ། གྲང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་ཏོ། ། ཐབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐབས་མ་
 ཡིན་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཁྱེན་ཏོ། ། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གྲང་ཟག་པ་ཟད་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་མི་མང་
 ཏོ། ། ཞེས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། ། དགོས་པ། རྩ་འཁྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། རྣ་བས་དེ་ལ་སྟོན་རྒྱུ་ཆོས་ཉན་པ་དང་། སེམས་ཤེས་ཀྱིས་སྟོད་བདགས་
 པ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱིས་ཆེ་རབས་སྤྲུལ་མ་ནས་སྟོན་པ་དང་གདུལ་བྱ་གང་ལ་འབྲེལ་སྟགས་
 དང་། ལྷའི་མིག་གིས་ད་ལྟ་སྟོན་པ་སྟགས་གང་ན་ཡོད་པ་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱིས་ཐར་བ་
 ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ནས་སྟོན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་སོ། །
 གསེར་ཕྱང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འགོད་པ་སྟགས་གསུངས་པ་ནི། མདོ་
 ལས་གསུངས་པའི་ཡན་ཡོན་ནོ། ། གསུམ་པ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས།
 སྤང་བྱ་ཀྱན་བདགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་དང་། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོམ་ལམ་ལ་
 གདམས་པའོ། །

མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ།

དང་པོ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་ཡུལ་བདེན་པ་བཞེས་བཞུས་
 པ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཅིག་མ་བརྩུ་དུག་གི་ངོ་པོ་ཉིད་ཆོས་བཟོད་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
 པ་བཞི་བཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་བཞིའི་བདག་ཉིད་ལའོ། ། གསེར་
 སྤང་བས་བརྩུ་དུག་ནི་མི་རྟག་སྟགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། ། གང་ཟག་གང་གིས་ན་ནི་ལྷག་
 མཐོང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་

སོ། རྟེན་འཛིན་ལྟར་བསྐྱོམ་ན། **སྐྱུ་མ་མཁའ་རང་གི་སྐྱུ་ལ་བའི་སྐྱུ་མ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་**
བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ལུས་ཅན་ཏེ་
 གཞི་ཅན་དུ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །དགོས་པ་གང་གིས་ན། མཐོང་ལམ་དེ་དོན་དམ་པར་
 མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་**དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་**ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་**དངོས་པོའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་**
རྣམ་པར་སྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་མཐོང་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་
ངག་དང་། སྤྱད་ཆོག་གོ །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ལ་
 ཤེར་ཕྱིན་ལས་བརྩམ་སྟེ་སྦྱབས་པ་སྦྱེད་ཅིག རྣམ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 པས་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བསྐྱུལ་བ་རང་གིས་མི་སྐྱོམ་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པ་
 དེ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་མཆོག་དང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཤེས་ཕྱིར་མིན་ཞེས་བསྟན་ལ། དེ་
 རྣམ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་དོ། །རྣམ། མིང་བཏགས་པ་ཅམ་ཞེས་
 པས་སྤྱག་བསྐུལ་ཆོས་བཟོད་དང་། བཏགས་པའི་ཆོས། རྣམ། ཆོས་སུ་བཏགས་པར་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བའི་བར་ཆོས་ཤེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ། རྣམ། བྱང་འདས་
 མི་མཐོང་བའི་བར་རྗེས་བཟོད་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་མིང་མི་
 མཐོང་བའི་བར་རྗེས་ཤེས་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར། རྣམ། གདགས་པ་ཁོང་དུ་ཁྱུད་པའི་བར་
 ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་མིང་། རྣམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཆགས་
 པ་མེད་དོའི་བར་ཆོས་ཤེས་དང་། ཕྱིན་པར་རྣམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོའི་
 བར་རྗེས་བཟོད་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ། རྣམ། སྟོན་མེད་པར་འཇུག་
 པར་འགྱུར་རོའི་བར་རྗེས་ཤེས་དང་། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ས་ཡོངས་སུ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་པ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་། མངོན་ཤེས་རྣམས། རྣམ། དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཁྱུད་པར་
 བྱའོ་བར་ཆོས་ཤེས་དང་། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་སྟོང་གིས། རྣམ། ཅ་གི་བྱང་སེམས་
 ཡིན་སྟམ་གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་མ་ལགས་སའི་བར་རྗེས་བཟོད་དང་། བཅོམ་

ལྷན་འདས་ཀྱིས། རས། ག་ཤིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བྱང་མེས་ས་མ་ཡིན་ཅོའི་བར་རྗེས་ཤེས་
 དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། རས། སྒོན་པ་མེད་པའི་ཆོག་གླ་དྲགས་མི་དམིགས་
 པར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་བར་བྱའོ་བར་ལམ་ཆོས་བཅོད་དང་། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད།
 རས། ཆོས་དབྱེངས་ཀྱིས་ཆོས་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་བར་ཆོས་ཤེས་དང་། རབ་འབྱོར་
 གཟུགས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱིས། རས། ཆོས་དབྱེངས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་དབྱེངས་མི་མཐོང་བར་
 རྗེས་བཅོད་དང་། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱིས། རས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 དབྱེངས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱེངས་མི་མཐོང་ངོའི་བར་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་སྟེ་འདི་དག་མཐོང་
 ལམ་ལ་གདམས་པའོ། ཉི་སྒྲིང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མ་ལྟར་དང་། ཆོག་གི་ཐོག་མཐའ་ལེ་
 མང་ལྟར་བྱས་སོ། །འདིར་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིང་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་དོ། །སྒྲིམ་ལམ་
 ལ་གདམས་པ། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་ན། རྒྱུ་ཆ་དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་
 དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་
 མ་སྟོས་པར་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུའོ། །དྲགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱར་
 རི་སྐད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཉིད་
 དེ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་སྒྲིམ་ལམ་དེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཐོང་བའི་ལམ་
 དང་། སྒྲིམ་པའི་ལམ་དག་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་མེད་
 པས་སོ། །རྒྱུ་ཆ་མཐོང་སྒྲིམ་སྤང་བྱ་མི་འདྲ་བས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཡོད་
 དམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་
 ཟག་མེད་སྒྲིམ་པའི་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་སྟེ་མེད་དེ། རྒྱུ་
 དེ་ཡིན་གྱིས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་ནས། ཅོད་སྤྱོད་ནི། ལམ་དེ་གཉིས་ཡུལ་རྟོགས་
 ཚུལ་འདྲ་ན་སྤང་བྱ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་སྤང་བྱ་
 སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ནི་ལམ་ཕྱི་མ་གོམས་པ་ཆེས་བསྐྱངས་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་འབྱས་ཀྱི་རྟོན་

ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བུ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པོན་སྤོང་རྒྱས་པའི་
 སྤྱིར། དཔེར་ན་ཆུ་སྤྱི་བྱུང་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མས་མ་དག་པ་སྤྱི་མས་དག་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ།
 རྒྱུ་ལྟེ་ཆུ་འི་ལྟར་ན་སྤྱི་མ་པའི་ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དེས་སྤང་བར་བྱ་
 བའི་སྤང་བུ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་སྤྱི་མ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
 སྤྱི་མ་རྒྱུ་པའི་ལམ་ལའོ། རྒྱུ་པོ་འདོམས་པའོ། རྩེ་ཚོགས་ཆོག་གོ། རྩེ་མདོ་
 ཉི་དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མ་ཡིན་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་
 གདགས་མི་རྒྱས། ནས། འདི་ལྟ་སྤྱོད་ཆོས་ལ་སྤྱེད་པའོ། ཞེས་པའོ། འདུས་བྱས་མ་བྱས་
 གསེར་སྤྱིང་བས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སྤྱིར་རོ། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ། སྤྱིར་ཅ་
 འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་ཆུ་འི་ལྟར་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་དེས་འཕངས་
 པ་སྤྱི་ལུ་ལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོ་པོ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྟུས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱི་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ནམ་པ་གང་ཡིན་པ་ཉན་རང་
 དང་བྱན་མོང་མིན་པ་བདག་གཉིས་མི་དམིགས་པར་སྤྱི་པ་དང་། སྤྱི་པ་དེའི་དམིགས་
 པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། སྤྱི་པའི་རྟོན་གང་ཡིན་པ་སྤྱི་པས་
 གསུམ་དང་། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་གཉིན་པོ་སྤྱི་པ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་
 ཡིན་པ་མ་ཆགས་པ་དང་། སྤྱི་དུ་ལྷག་པའི་ལེ་ལོའི་གཉིན་པོ་སྤྱི་པ་ལས་མི་ཚྲོག་པར་
 འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ལུས་པའི་ལེ་ལོའི་གཉིན་པོ་ཐེག་
 ཆེན་ལས་ཉམས་ནས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ལམ་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སྤང་བུ་རང་གིས་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛིན་པར་
 འགྲོ་བའི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྤྱི་པ་དང་། ཆོགས་སྤྱིར་དུ་ཚོགས་པར་བྱེད་པས་ནམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མདོན་པར་ཤེས་
 པ་དུག་དང་། སྤྱི་པ་གཉིས་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྤྱི་ནས་སྤྱི་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་གང་

དག་ཡིན་པ་མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ། རོན་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་བརྒྱ་པོ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བཞུག་ཏེ། གདམས་རོན་བརྒྱ་པོ་འདི་ཙམ་
 ཁོ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་བྱ་བའི་བཞེད་རོན་ཐམས་ཅད་ཡུན་སྐྱུལ་ཆོག་པ་པར་འགྱུར་
 བས་ན། གདམས་ངག་གི་བཞོད་བྱ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུ་ལོ།

དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡང་།

གཉིས་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆོམས་
 རྒྱུར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། ཁྱེད་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
 གི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདེ་ཐུག་དུ་རྟོགས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པ་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ། གཉིས་པ་ཙུ་བ་ལ། གསེར་
 སྤང་ལས། དབྱེ་གཞི། འཕགས་སེང་རིགས་བྱིན་ཤེར་འབྱུང་བྱད་རྩ་བྱི་ཨ་བྱུ་རྣམས་ཀྱིས་
 རྒྱུད་ཐུག་ཏུ་འཕགས་པ་དང་། བཞེ་བས་སྐྱུར་ལམ་ནས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར། དགེ་
 འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་བཞག་གོ། དབྱེ་བའི་གངས་ལ། མདོ་རྒྱན་མ་སྐྱུར་བ་གཞོད་
 འཛོམས་གཉིས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱིམ་གཞན་དགའ་ལྡན་མི་ནས་འདིར་སྐྱེས་པའི་བྱང་
 སེམས་དབང་བོ་ནི་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་དང་། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་
 བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་བར་ཞེ་ལྷ་སྟེ་རྒྱས་སྐྱེས་ཞེ་བརྒྱད་བྱས་པ། ད་ལྟའི་ལེ་མང་ལྟར་ཡིན་
 པས་དེར། རྒྱན་ཞུགས་འཕར་བ་དང་པོ་གཉིས་སྟེད་ཅེར་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱིས་ཆགས་ངཅོམ་
 རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་མེད་ལ། བར་འདའ་བ་དང་འོག་མིན་འགྲོའི་མདོའི་དུམ་བྱ་རེ་ཡོད་
 དམ་དཔུང། དེས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བཞུག་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཞེ་བརྒྱད་དུ་འདུས་
 པ་མིན་ནོ། ཁྱེ་ལྷ་ལ་ཐབས་མི་མཁས་པ་གཉིས་དང་། ཐབས་མཁས་པ་ཞེ་གསུམ་བྱས་
 སོ་། འབྲུམ་ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་སུ། ཁྱེ་ལྷའི་ཞེ་གཉིས་པ་དག་བརྒྱའི་ལམ་མི་གཏོང་བ་

བགྲངས་པ་འབུམ་ཉི་ཟླ་ཟླ་བརྒྱད་སྟོང་བ་གསུམ་ག་དང་འགྲིག་ལ། གནོད་འཛོམས་ཆེ་བས།
 དེ་བཞག་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱ་སྟོང་པ་མདོ་ན་མེད་པ་བགྲངས་པས་ཀྱང་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མིན་
 པར་བསྐྱབས་སོ། །དེས་ན་ཁྱུ་ལ་སྤྲོ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲན་འབུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་
 ན་ད་ལྟ་ཉི་ཉི་ཟླ་ལེ་མང་གི་གོ་རིམ་ལྟར་ཆང་བར་ཡོད་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛོམས་ན་
 གྲངས་ཀྱང་ཆང་བར་མི་གསལ་ཞིང་ཉི་ཟླ་དང་མཐར་ཆགས་སུ་སྤྱར་ཚུ་ལ་མི་གསལ་བས།
 འབུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་ལས། དེ་ནི་བཙོན་པ་ནམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཞུན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་སྤྲོ་ཞེ་པར་བྱས་ནས་མདོན་པར་འཆང་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་
 བཞུན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བའོ། ཞེས་པ་ལྟར་འོག་ཏུ་སྤྱར་རོ། །མདོ་བྱུ་སྤྱར་
 བའི་འགྲེལ་བའི་འདྲན་ཚུ་ལ། བྱ་རྩ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས། དབང་བོ་ནི་རྩ་ལ་གཉིས་
 དང་། དད་ཐོབ་གཉིས། རིགས་སྟེ་གཉིས། བར་ཆད་གཅིག་པ། ཕྱིར་མི་འོང་འདའ་བ་
 བཞི། གོང་འཕོ་ལ། གཟུགས་ཀྱིས་ཆགས་བཙོམ་མཐོང་ཆོས་ནི། ལུས་མདོན་བྱེད། བསེ་
 རུ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་འདྲན་ལ། སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་འདྲན་པ་འཕགས་སེང་
 ཡིན་ལ། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། དེ་ལ་འཕགས་པས་གཞུང་གི་འོག་མིན་འགྲོ་ནས།
 སྤྱི་ཇི་ཕྱི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་བར་ལྟ་བོ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ཞིང་། བརྒྱད་
 པ་དང་། འབུས་གནས་བར་བ་གཉིས་དང་། དག་བཙོམ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པ་བཞི་བཞུན་
 ནས་ཉི་ཤུར་འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས། གསེར་ཕྱེང་ལས། སྤྱི་མ་ནམས་བརྒྱ་དྲུག་
 དངོས་སུ་བཞུན་ནས། བཞི་ཁ་འགོངས་པ་འཕགས་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་དེ་ཞེས་པ་དེའོ། །དེས་
 ན་ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ། བྱི་ཆེན་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་
 མོ་ལས། སྤྱི་དཔོན་སྤྱི་མའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །གསེར་ཕྱེང་དུ། ཉི་སྤང་ལས་གོང་འཕོ་ལྟ་བུར་བྱས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་
 ལ་འདའ་བ་བཞི་གོང་འཕོ་གཟུགས་མེད་འགྲོ་མཐོང་ཆོས་ནི་ལུས་མདོན་བྱེད་གཉིས་གཅིག་

ཏུ་བགྲངས་ནས་བདུན་སྟོས་པའི་ལྷ་བཡིན་གྱི། ཉི་ཤུའི་ལྷ་བ་མིན་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དང་རྟོགས་
 དཀར་གོང་འཕོ་ལྷ་བར་གསུངས་པས། དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་དེར་ཐལ། ཞེས་བཀག་
 གོ། ། སྤྱབ་དགོངས་སུ། སྐས་ཟེན་ཉི་ཤུའི་འོག་མིན་འགྲོའི་ཆབ་ཏུ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་
 བསྟན་ནས་ཉི་ཤུ་འཕགས་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་པ་ལྟར། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་
 པ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་། འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དད་ཐོབ་གཉིས་དང་། དག་
 བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཞུགས་པ་ལྷ་དང་། འབྲས་གནས་བར་བཞུ་བཞི་རང་རྒྱལ་ཉི་ཉི་ཤུ་བྱས་པ།
 གསེར་ཕྱང་དུ། ཟླ་འོད་ལས་རྒྱན་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གསུམ་
 གོ་སྐབས་མ་བསྟུས་པ་དང་། སྤེལ་ཅེ་འགྲོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་མཐོང་ཆོས་
 ཞི་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ནས་གཉིས་བྱས། གཞན་འགྲེལ་ཆུང་བཞིན་
 བཤད་པས་ཨ་ཁྱུ་ལ་སྤྱབ་དགོངས་དང་ནང་འགལ་བསྟན་ནས་བཀག་གོ། ། སྤྱབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་
 འགྲེལ་བའི་སྐབས་འཆད་ལ། ལེ་བརྒྱད་མར་ཅ་བའི་སྐས་ཟེན་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་
 ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མེ་འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཉེར་ལྷ་མདོ་སྐྱར་ཀྱང་། བརྒྱད་
 པ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་། ཕྱིར་མེ་འོང་བར་འདེལ་བ་སོགས་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་
 གསུམ་དང་། སྤེལ་ཅེ་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཉིས། མཐོང་ཆོས་ཞི་ངང་
 ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་བྱས་ན་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་མཐུན་ལ། ཉི་
 སྒྲུང་ལྟར་འབྲས་གནས་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དད་མོས་གཉིས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་
 བསྐྱེགས་ནས་བགྲངས་སོ། ། གྲགས་ཆར། དབང་བོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་དང་འོག་མིན་དང་སྤེལ་
 ཅེར་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ལྟོད་ནས་འབྲས་གནས་དང་པོ་གཉིས་དང་ཞུགས་པ་
 ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་འདྲེན་པ་དང་། འབྲུམ་འགྲེལ་དུ། སྐས་ཟེན་ཉི་ཤུ་ལས་དབང་བོ་རྣེ་
 རྒྱལ་གཉིས་འོག་མིན་འགྲོ་གསུམ་དོར་ནས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ངང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཅིག་ཏུ་
 བྱས་ནས་བརྒྱུད་མདོ་དང་སྐྱར། ལོ་ཆེན་གྱིས། རྗེས་འབྲང་གཉིས་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་

གནས་ཅམ་པོ་བ་རིགས་སྒྲེ་གཉིས་དང་ལྔ་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། བར་
 བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་ཐོབ་གཉིས་དང་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་དང་བར་ཆད་
 གཅིག་པ་དང་བཞི་སྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ས་བདུན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་
 གནས་ཅམ་པོ་བ་འདའ་བ་བཞི་གོང་འཕྲོ་གཟུགས་མེད་འགྲོ་མཐོང་ཆོས་ཞི་ལུས་མངོན་བྱེད་
 དེ་དགུ་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་དང་། དགུ་བཙུམ་ཞུགས་པ་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་དང་། རང་
 རྒྱལ་ལ་དེ་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་ཞེས་ཉི་ཤུ་བགྲངས་པ་རྣམས། སྤར་གྱི་དགག་པ་དེ་དག་གིས་
 ཞེགས་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལྟར། ཅུ་བ་འཕགས་པ་བཞིན་འགྲེལ་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་གསལ་བར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་བཞི། བརྒྱད་པ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་།
 མཐར་གྱིས་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་སོ། །དང་པོ་ནི། **དབང་པོ་རྩལ་**
དང་རྣམ་པོ་དག །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་
 ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་པོ་རྣེ་རྩལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་ལ་བརྒྱད་པའི་མིང་
 ཅན་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པས། བརྒྱད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
 བ་དང་། རས། འདིར་སྒྲེ་བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། མིང་ཅན་ཞེས་འོག་མ་
 རྣམས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེའི་བྱེ་བྲག་དང་འབྲང་གི་མདོ་ནི། སྤ་བྱ་བྱང་ཆེན་མིའི་ནང་
 རས་ཤི། རས། འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། འདིས་རྒྱལ་སྤྱས་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་
 གསུམ་པ་མི་ནས་མིར་སྒྲེས་པ་བསྟན། ཆོས་འབྲང་གི་མདོ་ནི། སྤ་བྱ་བྱང་ཆེན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་། རས། མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་དགའ་
 རྩན་ནས་འདིར་སྒྲེས་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་དང་པོ་གཉིས་བསྟན། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེས་ན་རྗེས་
 འབྲང་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་བརྒྱད་པའི་མདོ་འདོན་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས། འཕགས་པའི་ལུགས་
 ལ་ཡང་འདི་གཉིས་ཞུགས་པ་དང་པོར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བརྒྱད་པར་
 བསྟན་སོ། །གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། ཀྱང་བ་དང་པོས་བསྟན་པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སྤང་གི་བར་བ་གཉིས་
 གྱི་ཞུགས་པ་དབང་རྩལ་གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པས། རས། རྣེ་བ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས། བཞི་བ་སྡོན་ཆེ་རིང་ལྟར་སྦྱས་པ་དང་། རྩ་བ་བསམ་གཏན་སྤངས་
 རས་འདོད་པར་སྦྱས་པ་གཉིས་བསྟན་ནོ། །འདི་གཉིས་བྱང་སེམས་ཐབས་མི་མཁས་པ་དང་།
 འོག་མ་ཞེ་གསུམ་ཐབས་མཁས་སུ་བཤད་དོ། །ཆགས་བྲལ་སྡོན་སྤང་གི་བར་བ་གཉིས་གྱི་
 ཞུགས་པ་དབང་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ རས། འཆང་རྒྱུ་ནི། ཞེས་པས། རྩག་
 པ་སངས་རྒྱས་འཆོ་སྦྱང་ཞིང་དེར་སྦྱས་པ་བསྟན་ནོ། །ལེ་བརྒྱད་མར། འདི་གཉིས་གྱི་གོང་
 རྩ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་མདོ། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ རས། ང་རྒྱལ་མི་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 པ་ཡོད་ལ་ལེ་མང་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སྤང་གི་འབྲས་གནས་ནི། དང་
དང་མཐོང་ཐོབ་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་
 པའི་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སྤང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཆེ་གཅིག་
 གི་ཐོགས་པ། རས། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། བརྩ་བ་ཆེ་གཅིག་
 གི་ཐོགས་པ་དག་འཁྲན་དུ་སྦྱས་ནས་འདིར་འོང་བ་བསྟན་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
 གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་མདོན་ཤེས་རྩག་ནས། བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས།
 བརྩ་གཅིག་པ་མདོན་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བརྒྱད་པ་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་དམན་
 པའི་སྦྱ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བརྒྱད་པ་དང་། བརྩ་གསུམ་པ་ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་བུའི་
 སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་བརྒྱད་པ་དང་། བརྩ་བཞི་བ་མུན་སྤང་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྦྱ་
 སྦྱོགས་པ་དང་བཞི་བ་སྟན་ནོ། །གསུམ་པ་མཐར་གྱིས་པ་ནི། **རིགས་ནས་རིགས་**ཞེས་
 པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་མའི་རིགས་སྦྱས་གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་
 བཞི། རས། སྦྱོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས། བདུན་པ་རྒྱལ་རིགས་སོགས་
 རིགས་མཐོར་སྦྱས་པ་བསྟན་ནོ། །ལྟའི་རིགས་སྦྱས་གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་བསམ་

གཏན། རས། རྣམས་ཀྱང་མཉེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས། བརྒྱད་པ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་
 སོགས་སུ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་པ་དང་། སྤྱ་བུ། རས། ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་དོན་
 དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས། དགུ་བ་ཆངས་པར་སྐྱེས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པར་
 བསྐལ་བ་དང་གཉིས་བཞུག་དོ། །**པར་ཆད་གཅིག་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱིར་འོང་**
ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བུ་བྱང་ཆེན་དཔལ་ཉེ། རས། ཆེ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། ཉི་ཤུ་བ་དཔལ་ཉེ་སོགས་ཐོབ་ཅིང་རྒྱུན་ཁྲགས་སོགས་
 ལ་སེམས་ཅན་འགོད་པ་དང་། ཉེར་གཅིག་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་གནས་ཏེ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་
 སོགས་སྦྱང་བ་དང་། ཉེར་གཉིས་པ་བསམ་བཏན་ཐོབ་ཅིང་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་
 གསུམ་བཞུག་དོ། །**པར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་**
གྱི་བར་འདའ་བའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བུ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད། རས། དོན་བྱེད་པ་
 ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། བཅོལ་བ་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་སྐྱེས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
 པ་བཞུག་དོ། །གསེར་བྱེད་དུ། ད་ལྟའི་མདོ་ན་འདི་མེད་ཅེས་པ། བར་བ་གཟུགས་ཁམས་
 སུ་སྐྱེས་ཞེས་པ་ཡིན་སྟུང་མོ། །དེའི་སྐྱེས་འདའ་བའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བུ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་
 ལ། རས། གནས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། བརྒྱ་དུག་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་
 ཐོབ་པ་དང་། བརྒྱ་བདུན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་དེས་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་གཉིས་བཞུག་
 རོ། །དེའི་བྱེད་བཅས་ཀྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བུ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ། རས། རྒྱུན་གཅོད་པ་
 དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། ཉེར་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བརྒྱད་ཅིང་སེམས་ཅན་བསྐལ་
 བ་དང་། ཉེར་བཞི་བ་སེམས་ཅན་དོན་ལ་བཅོལ་ཞིང་སྒོ་གསུམ་དག་པ་དང་། ཉེར་ལྔ་བ་
 སངས་རྒྱས་ཞིང་བརྒྱད་ཅིང་ངན་འགྲོའི་རྒྱུན་གཅོད་པ་གསུམ་བཞུག་རོ། །དེའི་བྱེད་མེད་
 ཀྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བུ་བྱང་ཆེན་དང་པོ་སེམས་སྐྱེད་པ། རས། འདོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་པས། བཅོལ་བརྒྱད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ལྟ་བ་བཞུག་རོ། །**འོག་**

མིན་འགྲོ། །**འཕར་གསུམ་**ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འོག་མི་འགྲོའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་
 ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་གནས་ཤིང་སྤྱིན་པར་ལྷུར་ལེན། རས། འགོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། ཞེས་
 པས། ཉེར་དུག་པ་སྤྱིན་པར་ལྷུར་ལེན། རས། སོ་གཅིག་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལྷུར་ལེན་གྱི་ངར་
 ཕྱིན་དུག་ལྷུར་ལེན་དུག་བསྟན་ནོ། །གསེར་སྤྱང་དུ། འདིའི་མདོ་ད་ལྟ་མེད་གསུངས་པ།
 ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་སྤྱིས་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། ཉི་སྤྱང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར།
 སྤྱིན་པར་མ་གཏོགས་པར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་ལྟ་མེད་ཀྱང་། ལེ་མང་དུ་ཡོད་དོ། ཉི་སྤྱང་ལས།
 འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་གོང་དུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
 འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར། དེ་དབྱེ་གཞི་བྱས་ནས། དེ་ལས་སྤྱེ་བའི་འཕར་བའི་མདོ་ནི། སྤྱ་
 བྱ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན། རས། འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། སྤྱེད་འཕར་
 གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཆངས་པའི། རས། འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་
 གཉིས། ཉི་སྤྱང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་ཡོད། ལེ་མང་ན་མེད་དོ། །གནས་ཐམས་ཅད་དུ་
 འཆི་འཕོ་བའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག རས། སྤྱེ་བར་སྤྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་
 དོ། ཞེས་པས། སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་ལ་ནས་ཤར་ནས་སྤྱི་བར་སྤྱོགས་བརྩའི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཞིང་མང་པོར་ཆོས་སྟོན་པ་སྤྱུ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ། རས། བཞི་བརྩ་ཞེ་གཅིག་པའི་
 བར་བརྩ་བསྟན་ནོ། **སྤྱེད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ།** ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྱེད་ཅེ་
 མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན། རས། སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་
 ཡོད་དོ། ཞེས་པ་དང་། **གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙམ་**ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཟུགས་
 མེད་ཉེར་འགྲོའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན། རས། སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་
 ཡོད་དོ། ཞེས་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཉི་སྤྱང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་ཡོད། ལེ་མང་དུ་མེད་དོ། །
མཐོང་བ་ཡི། **ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མདོན་སུམ་བྱེད།** ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་
 ཆོས་ཞིའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱོད་ཅིང་མི་ཆེན་པོའི་མཆན་སོ་གཉིས། རས།

མཆོད་པ་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། ཞེ་གཉིས་པ་མཆན་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་
 དག་དག་པ་དང་། ཞེ་གསུམ་པ་དབང་བོ་དག་ཅིང་བདག་མི་བསྟོད་པ་དང་། ཞེ་བཞི་བ་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་ངན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་བ་དང་། ཞེ་ལྔ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དགེ་བཅུ་འི་
 ལམ་མི་གཏོང་བ་དང་། ཞེ་དུག་པ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་ལུས་གཟུང་ནས་སེམས་ཅན་དགེ་བཅུ་
 ལ་འགོད་པ་དང་། ཞེ་བདུན་པ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་ལུས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་མང་བོ་མཆོད་
 པ་སྟེ་དུག་བསྐྱར་ནོ། །ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ། ནས།
 འཇུག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། བཅུ་དགུ་བ་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་རིམ་དང་ཐོད་
 ཀྱལ་དུ་འཇུག་པ་བསྐྱར་ནོ། །ཤུགས་བསྐྱར་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་
 ཆེན་ཕྱིན་དུག ནས། འབྲལ་བར་མི་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས། ཞེ་བརྒྱད་བ་
 ལྷ་ངན་ཅན་ལ་ཆོས་གྱི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་བསྐྱར་ནོ། །**པམེ་རུ་**
དང་ནི་ཞེས་པའི་དངོས་བསྐྱར་གྱི་བམེ་རུ་ལྷ་བུའི་མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་མི་
 བཞུགས་ཤིང་། ནས། འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ། ཉི་སྣང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་ལས།
 ལེ་མང་ན་མེད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་སྣང་དུ་བྲངས་པ་སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་བྲན་ཉི། ནས། སྐལ་
 བ་བཟང་བོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས། འདིའི་བྱང་སེམས་ནམས་ཞུགས་འབྲས་དང་།
 རང་རྒྱལ་དེ་དག་དངོས་མིན་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ནམས་དེ་དག་ལ་འཇོག་པར་
 བྱེད་པ་ཆོས་བཟོད་གྱི་བྱེད་པར་དེ་དག་གི་སྤང་རྟོགས་གྱི་བྱེད་པ་འདུ་བས་ཡིན་ཞེས་བསྐྱར་
 ལ། འདི་ལེ་མང་ན་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་མདོ་འཇུག་དུ་ཡོད་དོ། །སྤྱ་བྱ་འདི་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི། ནས། གོ་སྐབས་མི་དབྱེའོ། །ཞེས་པས། དེ་དག་གིས་མི་དགེ་བ་རྣམས་སྤྱང་བ་
 དང་། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པས་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགེ་འདུན་
 དུ་བསྐྱར་པར་ཉི་སྣང་ལས་སོ། །ཉི་སྣང་དུ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་མདོ་མ་གཏོགས་ཉེར་བཞེ་བྲངས་
 སོ། །དེ་ལྟའི་མདོར་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་རྣམས་གོང་འོག་དཀྱུགས་ནས་ཡོད་པས་རྒྱལ་སྤྱས་

ཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་ལེ་མང་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དད་འབྲང་གི་མདོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་མ་གཏོགས་
 ཞེས་པ་མི་ནས་མིར་སྐྱེས་པའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེ་དབང་ཚོན་ཡིན་པས་དེ་དད་འབྲང་ཡིན་པ་
 བཀག་གོ་ནི་སྤང་དུ། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱགས་པ་ལ་དད་ཐོབ་ཀྱི་བདུ་ཕྱར་བ་ནི། དབང་
 བོ་རིགས་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་མཐར་གྱིས་པའི་ཁྱགས་པ་ཡིན་ཟེར་བ། གསེར་
 ཕྱེང་དུ། རིམ་གྱིས་པའི་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཁྱགས་
 པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཕྱིར་འོང་ཁྱགས་པར་འགལ་ཞེས་བཀག་གོ། །དད་མོས་ཀྱི་མདོར་ལྟ་ཆེ་རིང་
 བོར་སྐྱེས་པ་དེ་འཕགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་བཟད་པ་དང་། །ཞེས་དང་།
 སྦྱར་ལམ་པར་མི་རིགས་ཏེ། མི་དད་བཟད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ཆོགས་ལམ་པར་མི་
 རིགས་ཏེ། མདོར་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེ་ན། ལྷ་ག་ལ་བའི་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས། མི་ཁོམ་པ་མ་ལུས་པ་བཟད་པ་བཟོད་པ་ནས་ཡིན་པས། དེར་སྐྱེས་པ་དོད་ཅེ་
 བ་ཡིན་ཟེར། ཨོ་དེ་ག་བ་རྣམས་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་བཤད་པ་ཡལ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཆོགས་
 ལམ་པ་ཡིན་ཟེར། ཀོང་ཀ་ན་བ་ནི། ལྟ་ཆེ་རིང་བོ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས།
 ལྷ་མ་ནི་འཆེ་ཁར་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་ནས་དཔུལ་བར་ལྟུང་ལ། ཕྱི་མ་ནི། སྦྱར་ལམ་པ་བཤེས་
 གཉིན་ངན་པའི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་སེམས་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་མཐུས་མི་ཉམས་པ། ཡེ་
 བེས་རྒྱས་པའི་མདོས་སྦྱབ་ཀྱང་། འདིའི་དགེ་འདུན་ལ་འཕགས་པ་དགོས་པར་བཤད་པས་
 ཁོགས་པ་དང་། རང་ལྱགས་གནོད་འཛོམས་ལྟར་ལམ་དུ་མ་ཁྱགས་པའི་ཆེ་དེར་སྐྱེས་ནས་
 ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤིང་ཅེ་འགྲོ་སོགས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པར་
 གསུངས་པ་ཡང་དེར་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་སྦྲེམས་འདུག་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པར་གསེར་ཕྱེང་དུ་
 གསུངས་ལ། བུ་ཤིག་ཏུ། དེར་འགྲོ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའམ་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་དེར་
 འགྲོ་སྤིང་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་པ། ཉ་ཤིག་ཏུ། ལྷར་སོ་སྐྱེ་དུས་སུ་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་
 གཟུགས་མེད་བཞིར་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་སྤིང་ཅེ་འགྲོ་དང་། སོ་སྐྱེས་དུས་སུ་

འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཕྱིས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ། གཟུགས་མེད་འགྲོར་
 གསུངས་སོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་
 རི། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱང་པར་ཅན་རིགས་སྐྱེས་དང་ཕྱིར་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་བར་ཆད་གཅིག་
 པས་མཆོན་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདེལ་བ་སོགས་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་ཞུགས་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྒྱད་པ་ཞེས་གཅིག་དུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྡོན་
 སོང་ནི་ཞུགས་པ་དབང་བོ་རྣེས་ཀྱིས་གཉིས་གཉིས་སུ་དང་། དེའི་འབྲས་གནས་གཉིས་གཉིས་
 སུ་བགྱངས་ནས། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་ལ་གཞན་རྣམས་
 གྲུ་ཇི་བཞིན་དུ་བགྱང་ངོ་། །འདི་ཁོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་རྣམས་ཉི་ཤུ་ལོ།
ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །འདི་དག་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཞུགས་གནས་སོགས་ཀྱི་མིང་
 གིས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་མཛོད་ལས། དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་
 བ་དང་པོས་ཞུགས་པ་གསུམ་སྐྱེར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ནས། སྦྱོམ་པའི་སྤང་བྱ་མ་སྤང་ན།
 འབྲས་བྱ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། རྣམ་ལྔའི་བར་བཅོམ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལ། །དག་
 བ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས། ཆགས་བྲལ་
 གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཞེས་ཆོགས་བཅད་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་སྤར་རྒྱན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཞུགས་པ་གསུམ་དང་། གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བཙུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས།
 ཞེས་པ་ཕྱེད་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་གནས་གསུམ་བསྟན་ལ། རིམ་གྱིས་པའི་ཞུགས་འབྲས་སོགས་
 འོག་དུ། འབྲས་གནས་སྦྱོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས། དེ་དང་མཐུན་
 པར་འཕགས་པས། མཐོང་ལམ་སྐབས་བརྒྱད་པ་དང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་
 གཉིས་ཀྱང་བཞག་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ནི། རྗེས་འབྲང་གཉིས་
 མཐོང་ལམ་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་སྦྱོམ་ལམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འདིའི་ལུགས་
 ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་པོས་མ་ཁྱབ་པར་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་འང་

འདོད་པས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་དད་ཐོབ་ཀྱི་བན་སྐྱར་བ་ནི། རས། དབང་བོ་
 རིགས་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་
 པ་དྲུག་པའམ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྐྱར་སྐྱང་བར་གྱུར་ན། ཞེས་སོ། །དོལ་བོ་བསོགས་
 ཀྱིས་འཕགས་སེང་ཞོར་ཟེར་བ་དང་། བུ་སྟོན་གྱིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་བྱ་ཤེས་སྦྱང་ཡིན་
 པས། ཉི་ལྟ་གི་དེ་ཐེག་དམན་ལ་སྐྱར་དགོས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་
 དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལ། གསེར་སྤང་ལས། རྣམ་བཞག་འདི་
 སྐྱར་གང་ཟག་གི་སྐབས་དང་། རས། སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་འགལ་བར་
 མི་བསམ་སྟེ། དེ་ནི་མངོན་པ་ནས་སྦྱས་ཟིན་ཆོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དགོངས་
 པ་གང་དུ་འཐད་དཔུད་པ་མིན་པས་སོ། །ཞེས་མངོན་པ་དང་བསྟན་ཙམ་ལས་རང་ལུགས་
 མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོ་ཆེན་གྱི་ཉི་ཀ་རྒྱུད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་
 བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྦྱ་ཇི་བཞིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་གསེར་
 སྤང་ལས། ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྟོན་དུ་འདོད་ཉིན་དྲུག་པ་རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་མོང་ཁྱགས་པ་དང་།
 དགྲ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་མོང་ཁྱགས་པའི་མིང་བཏགས་ཀྱི། མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་དགྲ་བ་རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྲས་པ་བཞག་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དང་
 པོ་གསུམ་ནི། ཉོགས་པ་མཐོང་ལམ་དང་ནབང་བོས་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་རོ། །འོ་ན་བརྒྱད་
 པ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བརྒྱད་པ་ནི། མི་ནས་འདིར་སྦྱེས་པས་
 ལམ་སྐྱར་དུ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་དགའ་ལྡན་ནས་འདིར་
 སྦྱེས་པས་ལམ་སྐྱར་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་མི་ཉམས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། སྟོན་སོ་
 སྦྱེས་སྐབས་རྩ་ཆེ་རིང་བོར་སྦྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་བོ་རུ་ལ་བོར་གྱུར་བ་དང་། བསམ་
 གཏན་ཆད་མེད་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་སྦྱེས་པར་སྤྱིང་རྗེ་ཐབས་མཁས་པས་སངས་རྒྱས་

རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་ཐུར་བ་ལ་བྱས་ན་མདོ་དང་མཐུན་ནོ། །གཡགས་
 པའི་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་
 འདུག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འགལ་བ་མིན་ལ་ཡིན་ཁྱབ་
 མཉམ་ཀྱང་མིན་ཞེས་ཆོག་གོ། །ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་
 ནི་མཐོང་ལམ་ལ་མི་འཛོག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འོང་གི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཆོ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པ། ཞེས་དང་གསེར་ཕྱང་ལས། ཆོས་འབྲང་དང་། རས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པའི་སེམས་དཔར་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་བ་
 ལེན་ཚུལ་གྱིས་མིང་བཏགས་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ལན་གཅིག་
 འོངས་ཏེ་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདེའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་དང་གང་
 དུ་སྐྱེས་པ་དེ་དང་དེར་གཏན་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། མདོར། མ་དག་པའི་
 ཞིང་དུ་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་པ་དང་། མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་མི་
 སྐྱེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱད་ནས་འཆང་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །འབར་བ་གཉིས་ཀྱི་
 བྱགས་པ་དབང་རྩལ་གཉིས་སོགས་གཅིག་དུ་བགྱང་བ་མདོ་གཅིག་པས་ཡིན་ལ། འབྲས་
 གནས་གཉིས་སོ་སོར་བགྱང་བ་མདོ་སོ་སོར་ཡོད་པས་སོ། །ས་མཆམས། ཐུབ་དགོངས་
 སུ། རྗེས་འབྲང་གཉིས་མཐོང་ལམ། རིགས་སྐྱེས་གཉིས་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྟ་བའི་བར།
 ཕྱིར་འོང་བྱགས་པ་ས་དུག་པ། འབར་ཆད་གཅིག་པ་ས་བདུན་པ། ཕྱིར་མི་འོང་བྱགས་པ་
 ས་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ས་བརྒྱ་བ་ལ་བཞག ཟླ་འོད་དུ། འབར་
 ཆད་གཅིག་པ་ས་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་ལ། ས་བརྒྱ་བའི་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་དོན་གཅིག་
 སྤངས་པ་དག་བཅོམ་བྱགས་པར་བཤད་ནས་གཉིས་ཀར་རང་རྒྱལ་ལ་མ་གསུངས་པས། བྱ་
 རེ་ཀ་དུ། འབར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དག་བཅོམ་བྱགས་པ་དང་བསེ་རུ་ཞེས་ཨུའོ། །ཞེས་པ་
 མི་འཐད་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་སོ། །དངོས་བཏགས་ལ་ཁྱད་གིས། བཏགས་པའི་རྒྱ་མཆན་

སྤང་ཉོགས་ཅུང་ཟད་འདྲ་བ། དགོས་པ་བྱང་སེམས་ལ་དགེ་འདུན་མེད་སྙམ་པ་བརྗོད་པ།
གནོད་བྱེད། ཡུམ་མདོ་དང་ཕྱིར་མི་ཚྲིག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་
པ་ཟེར། ལོ་ཆེན་གྱི་སློབ་མ་དྲགས་པོ་དབང་ཕྱག་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
ཀྱི་དོན་དངོས་ཡིན་ཟེར། ཡར་བྱང་ཡེས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་མྱང་འདས་རྒྱན་ལ་ཞུགས་
པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་མ་ལ་ཞུགས་པས་དངོས་ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་རེད་མདའ་
བའི་ཉི་ཟེར་ལས་བཤད་པས། ཉོགས་སྤང་དུ། རྒྱན་ཞུགས་མཆན་ཉིད་པར་སྦྱབ་ནས། ཀྱན་
བདུས་ཀྱི་དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ལ་རང་རྒྱལ་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཉན་རང་གི་རང་རྒྱལ་རང་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་ལ། འདིའི་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གཞན་མེད་པའི་ཞིང་དུ་རང་གཅིག་པུར་
གནས་ནས་བྱང་ཚུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པས་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཉི་ཟེར་གྱི་དེ་བཞེད་པས་སོ། །གསེར་
ཕྱང་ལས། དེར་བཤད་པ་ནི་སྤྲི་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཉན་
རང་དགྲ་བཅོམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་འཆོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀག་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ལ་ཉན་རང་ཡོད་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་
ཐེག་དམན་གང་ཟག་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་ངོ་། །ཕྱིར་མི་ཚྲིག་པའི་
འཁོར་ལོའི་མདོར། རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ཚུར་མེད་པ་ལ་ཚུའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེས་པ་བཞིན་དུ་ བྱང་
སེམས་རྣམས་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་མིན་པ་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོར། དེ་དག་གིས་མིང་གིས་བརྟན་
སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། དེ་ལྟར་བརྟན་པའི་དགོས་པ། དགེ་འདུན་ནི་ཉན་
ཐོས་ཁོ་ན་ལས་བྱང་སེམས་ལ་མེད་སྙམ་སྟེ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་དངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོངས་གཞི་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ལོག་
པ་བརྒྱད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། །ནས། དེ་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བདེན་བཞིའི་
མཐོང་སྤང་བརྒྱད་ལས་འདས་ཤིང་། དེ་སྤང་བའི་འགོག་པ་བརྒྱད་རང་རྒྱུད་ལ་རེག་པར་

འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པས་བརྒྱད་པ་ཞེས་སྒྲ་བཤད་
 དུ་ཡོད་པ་དང་། ལ་ལས་ལོག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་དང་ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་བརྒྱད་ལ་སྦྱར་
 ཟེར་བ་ཁྲུངས་གསལ་པོ་མ་མཐོང་བས་དཔྱད། སེམས་ཅན་དཔག་མེད་སངས་རྒྱས་སོགས་
 ལ་དད་པ་ལ་འགོད་ཅིང་དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དད་འབྲང་དང་། ཆོས་ཉིད་སྒྲིམ་པའི་རྒྱན་
 ལ་གནས་ཤིང་ཐོབ་པས་ཆོས་འབྲང་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྒྱན་ལ་ཞུགས་
 པས་རྒྱན་ཞུགས་དང་། སངས་རྒྱས་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་མང་པོ་འཆོལ་ཞིང་འོང་བས་ན་
 བྱེར་འོང་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གང་དུ་ཡང་བྱེར་མི་འགྲོ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པས་བྱེར་མི་འོང་ཞེས། དེ་ཆེན་བང་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་དང་གྲོལ་བའི་ཐབས་སྒྲིམ་པས་དག་བཅོམ་
 དང་། རྒྱུ་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མ་མེད་པ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་དང་།
 བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པ་རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
 རང་རྒྱལ་ཞེས་བཏགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་ཉི་སྒྲུང་རྒྱན་སྒྲུང་གཉིས་
 སུ་བྱེར་མི་སྒྲིག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོར་བཞུ་ཞེས་ཞལ་འཕངས་སོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་
 རྟེན་ ཐེག་པ་གསུམ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་དང་། ལུང་ཀྱན་བཏུས་དང་། གཞི་བསྐྱ་
 བར། ཅིའི་བྱེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིམ་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་མི་
 འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱན་ལ་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ། སྐབས་གཉིས་པར། བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་
 སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དུག་ཏུ་བྱེ་བའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་ལ་སྒྲེ་ངོ་བོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟེན་
 རྣམ་གནས་པའི་ཡུན་རིང་པོར་ཤེས་པས་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། ལྷུང་དུ་ཤེས་པས་
 ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དབང་

བོན་རྩལ་རྣམ་པ་གཉིས་མོ། །གསེར་ཕྱང་སོགས་ལས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྷ་ལ་གནས་
 པ་ཞེས་པ་དངོས་སྒྲིའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་ཆེད་ཅམ་མོ། །ཞུགས་པ་བཤད་ཟེན་པ་དེའི་
 འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱེད་
 གྱི་ལམ་གྱི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཅམ་པོའི་མིང་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པ་དང་སྒྲ་བཤད་གྱིས་
 ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་མིང་ཅན་དེ་ནི་ད་འདོད་ཉོན་གསུམ་
 པ་དང་བཞི་བ་སྤངས་ཤིང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱན་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མི་སྦྱེ་བར་འདོད་
 ལྷ་རིགས་དུག་གང་རུང་དུ་སྦྱེས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལྷའི་རིགས་སྦྱེས་གྱི་མིང་ཅན་དང་།
 སྤངས་རྟོགས་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་རིགས་མཐོན་པོར་སྦྱེ་བ་མའི་རིགས་
 རྣམ་རིགས་སུ་སྦྱེ་བའི་མིང་ཅན་ནི་ད་གྱིས་ཅམ་པོ་བའི་མིང་ཅན་ལས་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་
 གྱི་མིང་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ས་བཞི་བ་དང་ལྷ་བ་པ་སྤངས་རྟོགས་སྦྱེ་བ་ལེན་
 རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉེན་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་རྟོན་
 པོ་དད་པས་མོས་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དག་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་
 པ་བའི་མིང་ཅན་ནི་ཤུའི་གྲངས་གཅིག་ཁོ་ནར་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤངས་པ་དང་རྟོགས་
 པས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
 གནས་པའི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱན་སོགས་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་དབང་
 གིས་མི་སྦྱེ་བར་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཅམ་པོའི་མིང་ཅན་
 ཡིན་ནོ། །སྤངས་རྟོགས་སྦྱེ་བ་ལེན་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རོ། །འདིའི་མདོར་
 ཆོ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་གསུངས་པ་འདོད་པར་ལན་གཅིག་འོང་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ལམ་
 དཔུང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འོང་གི་མིང་ཅན་དེ་ནི་ད་འདོད་ཉོན་བརྒྱན་པ་སྤངས་པའི་བྱང་
 སེམས་བསམ་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱན་བར་གྱི་རྟོགས་རིགས་གྱི་རྣམ་པ་ཁྱད་པར་

ཅན་ཐོབ་པ་མུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ལྟའི་ཆོ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དེ་ནི་ཅམ་པོའི་མིང་ཅན་ལས་
 གཞན་ཕྱིར་འོང་ཆོ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མིང་ཅན་ཡིན་ནོ། །སྤངས་ཏྲོགས་སྒྲེ་
 བ་ལེན་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར། ས་བརྩ་བ་བའོ། །**དེའི་འོག་དུ་ལྔ་མ་ཕྱིར་**
འོང་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་གཅིག་དུ་འདྲེན་པ་བཞིན་དུ་འདྲོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་
ནས་དགུ་བ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་པ་དད་པས་མོས་པ་དང་མཐོང་
བས་ཐོབ་པ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་
ཡིན་ནོ། །སྤངས་ཏྲོགས་གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར། ས་དགུ་བ་མེད་དམ་དཔུད། མཐོང་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐབས་དབང་བོ་འཕྲོ་བ་མེད་པས་རྒྱན་ཞུགས་དབང་བོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་
 སོ་སོར་བྱས་ལ། སྒྲིམ་ལམ་སྐབས་དབང་བོ་འཕྲོ་བས་བར་བ་གཉིས་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་
 དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། **དེའི་འོག་དུ་མདོ་དང་བསྐྱུན་ན་འཁོར་བའི་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་**
གསུམ་དུ་མི་སྒྲེ་བས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ། དེ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ། གསེར་ཕྱོང་ལྟར་ན་
 བསམ་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱི་ཏྲོགས་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 བར་མ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱ་བའམ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉོན་
 རྒྱུ་བཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་བར་མ་དོར་འདའ་བའི་མིང་
 ཅན་དང་། སྤངས་ཏྲོགས་སྒྲེ་བ་ལེན་ཚུལ་མིང་གིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱར། གཉིས་པ། འོག་
 མིན་ནས་དགའ་ལྡན་དེ་ནས་འཇམ་གླིང་དུ་སྒྲེས་མ་ཐག་འཆང་བྱ་ཚུལ་སོགས་སྟོན་པའི་བྱང་
 སེམས་ས་བརྩ་བ་པ་**སྒྲིམ་ནས་འདའ་བའི་མིང་ཅན་དང་།** གསུམ་པ་དག་ས་པ་དག་པ་དང་
 མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཙོན་པས་**མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་**
དང་བཅས་པའི་མིང་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འབད་ཚུལ་རགས་པ་ཞི་བའི་ས་
 བརྒྱད་པ་བ་**མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་འདའ་བའི་མིང་ཅན་**
ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་འོག་དུ་ལྔ་བ་གོང་འཕྲོའི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་འོག་མིན་གྱི་ཉིན་ལ་ཉོན་སྤྱི་བཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་པས་
འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལ་གསུམ་ལས། ཆངས་རིས་ནས་འོག་
མིན་དུ་སྦྱེས་ནས་ཉོན་སྤྱི་བཅི་རིགས་སྤངས་ནས་འཆང་བྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་འཕར་
བའི་མིང་ཅན་དང་། ཆངས་རིས་གནས་གཅང་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དེ་ནས་འོག་མིན་
དུ་སྦྱེས་ནས་ཉོན་སྤྱི་བཅི་རིགས་སྤངས་ནས་འཆང་བྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་**བྱེད་དུ་**
འཕར་བའི་མིང་ཅན་དང་། ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་པར་སྦྱེས་ནས་ཉོན་སྤྱི་བཅི་རིགས་
སྤངས་ནས་ངན་སོང་གསུམ་སོགས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་**འཆི་**
འཕོ་བའི་མིང་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསེར་ཕྱང་ལྟར་ན་སྤྱི་ཕྱོད་འགྲོ་ལས་དང་།
རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་གངས་འཛོན་ལྔ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །འདི་གསུམ་སྤངས་
རྟོགས་སྦྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ལ་དག་ས་པའོ། །**དེའི་འོག་དུ་གོང་འཕོ་གཉིས་**
པའི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་སྤྱི་བཅི་ཕྱོད་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ནི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
ཐོབ་པས་གཟུགས་མེད་གྱི་ཉིང་དེ་འཛོན་ལ་འཇུག་ཀྱས་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་
ལ་**འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སྤྱི་ཕྱོད་འགྲོར་བདགས་པ་སྟེ།** དེ་ལ་གཉིས། རྣམ་བཤད་
ལྟར་ན་ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱེས་པ་བཟད་པ་དང་། གསེར་ཕྱང་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་གང་
གིས་མཐོང་བ་ཆེ་དེར་མུང་འདས་ཐོབ་པས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བའི་མིང་ཅན་དང་།
ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱེ་བ་བཟད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་། ཡར་སོང་འགོག་པ་སྟེལ་བའི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པས་**ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་མིང་ཅན་སྤངས་རྟོགས་གྱིས་**
ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་། གསེར་ཕྱང་ལྟར་ན་འོག་མིན་འགྲོ་ལས་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཉི་
ཤུའི་གངས་འཛོན་བརྒྱད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ས་དུག་པ་བར་རྣམ་བཤད་
གསུངས་སོ། །**དེའི་འོག་དུ་ཉོན་སྤྱི་བཅི་བཟད་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཕྱིར་ངཅོན་**
པའི་ས་བརྒྱ་བ་པདག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷགས་པའི་མིང་ཅན་སྤངས་རྟོགས་

གྱིས་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འག་རྒྱ་མཐུན་སྦྱང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་
 མེད་པའི་ཞིང་དུ་རང་རྒྱལ་དུ་སྦྱུལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྟོན་ཅིང་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་
 སེམས་རང་མངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཏེ། ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་བརྒྱུ་བདུན་དང་གྲགས་བསྟན་
 འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་གཉིས་དང་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ལོ། །རྒྱན་སྦྱང་དང་གསེར་
 བྱང་དུ་འདྲོད་ཉན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་པ་དང་། བར་འདའ་བ་སྦྱེ་བའི་ཀྱན་
 སྦྱོར་སྤངས་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་ཀྱན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་དང་། སྦྱེས་འདའ་བ་གཉིས་ཀ་
 མ་སྤངས་པས་བཞག་པ་ནི། ཉ་ཀྱི་ལས། འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྦྱར་ན་ཐེག་དམན་ཉིད་
 ལ་འགྲིག་ཅིང་། དངོས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་ནས་དེ་དཔེར་བཞག་ནས་དོན་ཅ་བ་ལྟར་སྦྱར་ན་
 ལེགས་ཀྱི་ཞེས་པ་ལྟར། མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ། གསེར་བྱང་དུ་ཆོག་གསལ་
 དང་དག་ལྡན་བྱངས་ནས་བར་འདའ་བ་ཁམས་བར་བ་གཟུགས་ཁམས་དང་། སྦྱེས་འདའ་
 བ་ཆེ་གཅིག་གོ་དེ་ལ་འཆང་བྱ་བའི་ཞེས་ཅ་བའི་སྐབས་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 རྣམ་བཤད་དུ་དགག་པ་བྱས་པ་རྒྱན་སྦྱང་གི་དེ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་བྱེད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་
 དུ་བྱས་པ་དགག་པ་ཡིན་གྱི་གསེར་བྱང་སོགས་ཀྱི་དེ་དགག་པ་མིན་ནོ། །སྦྱེས་འདའ་བ་འོག་
 མིན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེ་བ་སོགས་དག་ལྡན་ལས་མངོན་མེད་ལ། རྣམ་བཤད་ལས།
 གཟུགས་སུ་སྦྱེས་ནས་འདའ་བ་དང་། ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནམ་དུའང་། འཕར་བ་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལས་ཉམས་པར་གསུངས་པ། རྣམ་བཤད་དུ་མཆོན་བྱེད་ལ་བྱས་ནས་
 ཐེག་ཆེན་ལ་དེས་ཐ་སྟད་བྱས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱངས་པ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤེ་སྦྱོད་བཀའ་མིན་སྟམ་པ་དགག་ཆེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཐེག་དམན་གྱི་སྤྱིད་
 ཅ་འགྲོ་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་གཉིས་མི་འཐད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདིའི་སྤྱིད་
 ཅ་འགྲོའི་དོན་མི་འདྲ་བས་དེ་གཉིས་འཐད་པར་འབྱུང་ཕྱག་གསུམ་པའི་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
 ནོ། །འདིའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ཡལ་ཆེར་བྲི་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་པའི་གསུངས་པ་ལྟར་

ཡིན་ནོ། །དེར་རང་རྒྱལ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་ཚུལ་དང་ས་མཆོམས་མི་གསལ་གྱང་། ཆོས་
མཐུན་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་སྦྱར་རོ། །ལོ་ཆེན་གྱི་ཉི་ཀ་ཚུང་ལས། རང་སངས་རྒྱས་གྱང་
ཇི་ལྟར་རིགས་པར་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཞིར་
འདུ་བར་གསུངས་པས། ས་བརྩེ་བྱང་སེམས་ཡོད་དམ་དཔུད། བརྩེ་སྟོང་བ་དང་སྟུང་
པར་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་དངོས་སུ་གདམས་པའི་མདོ་དེས་གདམས་ཡུལ་ཕྱི་མ་དགུ་ལ་ཡང་
ཤུགས་ཀྱིས་གདམས་དགོས་སོ། །

ཞར་བྱང་དཔེའི་དགོ་འདུན་གྱི་ནམ་བཞག་བཤད་པ།

འདིར་གསེར་ཕྱང་ནམ་བཤད་གཉིས་ལྟར་དངོས་བསྟན་པལ་བ་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་
དགོ་འདུན་ལ། སྐབས་འདིར་ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་
འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དགུ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་ལ་བརྩེ་དང་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་སྟེ་དགུར་
ངེས་ལ། བྱང་ས་ལས། རང་རྒྱལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་རིགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར། གསེར་ཕྱང་དུ་ཞུགས་གནས་བརྩེ་ཀ་ཅིར་རུང་གསུངས་པས།
རྟོགས་རིགས་འདུ་བའི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་སྐྱེས་བྱ་བྱང་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞི་ཡང་དགོ་སྦྱང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་བས། དགོ་སྦྱང་ཉན་མོངས་ཞི་བ་དང་།
སྐབས་ཐོབ་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱང་འདས་དང་དགུ་བཅོམ་ལ་བྱས་ནས། རང་གི་ངོས་སྐལ་
གྱི་ཉན་མོངས་གཏན་ཟད་རྒྱས་པའི་ལམ་ལ་དགོ་སྦྱང་གི་ཚུལ་དང་། ངོས་སྐལ་གྱི་ཉན་མོངས་
ལ་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་བརྩེ་དང་། འདོད་པ་བསམ་
གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་
རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་བྱེ་བས་སྒྲིམ་སྤང་ཉན་མོངས་གྱ་གཅིག་ཉན་མོངས་གྱ་
དགུའི་དངོས་གཉེན་གྱི་དགོ་སྦྱང་ཚུལ་གྱ་དགུ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་སྤང་བྱ་

དེ་དག་སྤངས་པའི་འདུ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དགུ་དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་
 བྲས་འགོག་བདེན་གྱི་དགུ། ཀུན་བདུས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་
 བདུས་པས། རྗེས་བཟོད་བཞི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞི་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དུ་
 མི་འདོད་པས། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལམ་མི་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་
 རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་དེ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པས། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
 གྱི་རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་པ་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ངེས་པ་འདེན་ཚུལ་ལ་བྱེད་པ་ལུགས་བཤད་སྤྱིང་བོའི་མཆན་
 ལྟར་རོ། །མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྤང་བུ་རྒྱས་པར་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བསོད་གྲགས་
 པས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐེག་ཆེན་ལ་བཞག་གོ། ཐལ་རང་ལུགས་
 ལ་འབྲས་བུ་གྱི་དགུ་འབྲས་བུ་བཞིར་འདུས་ཀྱང་། དངོས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་ཤེས་སྤྱད་
 ཅིག་མ་བཅུ་དུག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་བདུན། སོ་སོའི་ལུགས་པ་
 དང་པོའི་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་འབྲས་བུ་བཞི་གང་རུང་མིན་ལ། དེ་དག་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལུགས་
 པ་དེ་འབྲས་གནས་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་གནས་བཞི་གང་རུང་མིན་ཅོ། །འབྲས་གནས་བཞི་སོ་
 སོའི་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་འགོག་བདེན་གྱི་དགུའི་དུ་ཡོད་དང་།
 རྒྱན་ལུགས་ཅམ་པོའི་རྒྱུ་གྱི་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ་རྒྱན་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་ལུགས་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་ཟེར་བ་སོགས་ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། །མཛོད་ལྟར་
 ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་པས་བྲལ་ཅིང་། ལུགས་པ་དང་པོ་དང་ཆགས་བྲལ་སྤྱོན་སོང་གི་
 ལུགས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། བཅུ་དུག་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་གཞན་རྣམས་ལ་
 སྒྲོམ་ལམ་པས་བྲལ་ལ་གཅིག་ཆར་བ་མི་འདོད་དོ། །གསེར་ཕྱིང་ལས། ཀུན་བདུས་ལྟར་
 ན་ལུགས་པ་དང་པོ་ལ་སྦྱོར་ལམ་པའང་ཡོད་ལ་ལུགས་པ་གཞན་རྣམས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས། ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་ལུགས་པ་གཉིས་ལ་མཐོང་ལམ་པ་དགོས་ཀྱང་། རྗེས་བཅུན་
 པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་ལུགས་པ་རྒྱན་ལུགས་ལྟར་

ཏེ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ནས་བཞག་པ། ཀྱན་བདུས་ལས། སལ་
 ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར་བ་ལ་ཞུགས་ནས་
 ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱང་ལས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་
 མོང་གི་ཞུགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་ཞུགས་པ་མཐོང་ལམ་པར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་པ་རྣམས་
 དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་པ་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །བསོད་
 གཤམ་པས་ཀྱན་བདུས་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། འཕགས་སེང་ལུགས་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
 པ་ལ་མཐོང་ལམ་པ་དགོས་པར། འགྲེལ་བར། མཐོང་བའི་ལམ་སྟན་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
 ལ། ཞེས་པས་སྦྱབ་ཀྱང་། གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་སྟོགས་ལ་བཞུད་པའི་ཐེམ་སྐས་རྣམས་
 སུ་ཞུགས་པ་དང་པོའི་ས་མཆམས་ཀྱན་བདུས་ལྟར་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཆམས་མཛོད་
 ལྟར་བྲས་པ་ཕར་ཕྱིན་རང་ལུགས་ལས་གཞན་ལ་བཤད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱིར་རིམ་གྱིས་
 པ་དང་གཅིག་ཅར་བ་ནི། སྦྱོར་སྟོང་སྦྱོར་དགུ་རིམ་ཅན་ཁོ་ན་དང་དགུ་ཆེན་དགུ་རེ་གཅིག་
 ཅར་སྟོང་བས། སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་གྱིས་བདུ་སྦྱར་ལ། ཐོད་ཀལ་བ་ནི། རང་གིས་འབྲས་
 བུ་ཐོབ་ཆེ་རང་གི་འོག་མའི་འབྲས་བུ་དེ་ཀལ་ནས་ཐོབ་པས་འཛོག་ལ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་
 སྟོན་སོང་ཟེར་བ། འདོད་ཉོན་རགས་པ་སལ་ཆེར་དང་། འདོད་ཉོན་རགས་པ་ལ་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་བདུ་མཛོད་དོ། །དེའི་རྒྱས་བྲངས་པའི་འབྲས་བུ་
 རིམ་གྱིས་པ་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པས་བཞག་པས་དེ་གཉིས་ཀ་སྦྱིར་རིམ་གྱིས་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་
 ཅར་བ་མི་འདོད་པ་གོང་འོག་གི་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་མེད་པས་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་གཅིག་ཅར་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དགག་ཚུལ་གཞན་
 དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཐོད་ཀལ་བ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་
 འདོད་ལ། རྒྱན་ཞུགས་དང་དགུ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་

སྒྲིབ་གསུམ་དང་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲིན་དུ་ཆགས་
 བྲལ་བྲས་པ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་མེད་དོ། །རྒྱན་ཞུགས་ལས་འབྲས་
 བྱེད་ཀ་མ་མེད་ཅིང་དག་བཅོམ་ལ་འབྲས་བྱེད་ཀ་མ་སོང་བ་མེད་པས་ཐོད་ཀ་ལ་
 བ་མེད་དོ། །འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་གཞགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདོད་ཉོན་རགས་
 པ་དུག་པ་དང་དགྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲིན་དུ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པ་ཡོད་པས་
 དེ་གཉིས་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་ཐོབ་པའི་ཐོད་ཀ་ལ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་ཡོད་དོ། །རྗེ་
 བརྩན་པས་ཀྱན་བདུས་དར་རྒྱུག་ལས། དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོ་རྩལ་དུ་ཡལ་ཆར་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྒྲོ་མ་ཆགས་
 བྲལ་སྒྲིན་སོང་དུ་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་
 སོང་ལ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་དགོས་པས། ཆགས་བྲལ་
 སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་ཟེར་གྲང་། ཀྱན་བདུས་དར་རྒྱུག་གི་དེ། ཐོད་ཀ་ལ་བའི་ཕྱིར་
 འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཆགས་བྲལ་སྒྲིན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་ཏ་ཅང་
 ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་པས་མི་གཞིད་དོ། །དེས་ན་ཐོད་ཀ་ལ་བ་ནི་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་
 ཞུགས་འབྲས་བཞི་ཅམ་ལ་འཛིག་པས། ཐོད་ཀ་ལ་བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་ནི་རང་རང་
 གི་འབྲས་བྱ་གོང་མ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆོ་ཐོབ་ཀ་ལ་བ་སོགས་མ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་རོ། །མཛོད་དང་ཀྱན་བདུས་སུ་དེའི་སྐབས་རྒྱན་ཞུགས་བཤད་པ་ནི། ཐོད་ཀ་ལ་བ་
 དང་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་དུས་མཚུངས་པས་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་
 ལ། གཅིག་ཅར་བ་ལ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་དང་དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་བཞི་ལས། བར་བ་
 གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་འབྲས་བཞི་མེད་དེ། སྤྱིད་ཉོན་སྒྲིབ་དགྲའི་གཅིག་གྲང་སྤངས་པའི་བར་
 བ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་གང་ལ་ན། རྒྱན་ཞུགས་
 དང་ཐོད་ཀ་ལ་བའི་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ལམ་ཟག་མེད་དང་། ཀྱན་བདུས་པ་མ་གཏོགས་

པས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་ལ། མཐར་གྱིས་པའི་
 འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དང་འདས་ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་ཐོབ་པ་
 གཉིས་ཀྱན་བདུས་པ་མ་གཏོགས་པས་འདོད་ལ། གྲེ་སྒྲིམ་མ་གཏོགས་པས་སྒྲིམ་མཐོང་པམ་
 རྗེས་ཐོབ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་དོ། །ཀྱན་བདུས་པས་མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་བར་
 བ་གཉིས་ལ་འདོད་ཉོན་ལྟ་བུ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས་ནས་དུག་པ་དང་དགུ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 བརྩོན་པ་དགོས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མི་འདོད་དོ། །རྗེ་བཙུན་པས།
 གསེར་ཕྱང་ལས། འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤང་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་གྱི་ཉོན་མོངས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
 སྤང་རུས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ས་པོན་སྤང་མི་རུས་པས་ཐོད་གལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བུ་ལ་དེ་དག་གི་ས་པོན་བཞག་གོ། །བསོད་གྲགས་པས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དུ་གྱུར་བའི་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་གྱི་ཉོན་མོངས་སྒྲོར་དགུ་སྤངས་
 པའི་སོ་སྒྲེ་ཡོད་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲིམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་གྱི་
 གཅིག་དགུ་ཆན་དགུར་བྱས་ནས་སྤྲོད་ཉོན་སྒྲོར་དགུ་དང་མཉམ་དུ་སྤང་དགོས་པས། རིམ་
 གྱིས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཅར་སྤངས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་སྤང་
 དུ་གྱུར་བའི་དེ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པས་རིམ་གྱིས་པར་བཤད་དོ། །སྒྲིམ་ཡིག་ཆར། གསེར་
 ཕྱང་ལས། ལམ་སྒྲིམས་ནི་དེ་དག་དུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཡང་ཐམས་ཅད་རྩ་ཞིག་
 དེ་དག་ལ་སྤྲོད་པའི་སྒྲིམ་མཆོག་དུ་རྩ་བ་ཅམ་ཞིག་ཉམས་སྒྲོད་པར་བྱེད་གྱི། སྤྲོད་པ་མངོན་
 གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་མི་རུས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ནི་ལམ་དེ་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེས་དེའི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གི་བར་
 འཛིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་ཞིབ་དུ་དཔྱད་ན་གྱིས་པས་ཞི་རགས་
 སུ་བསྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་

སྤྱི་མི་རྣམས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་སྤྱི་མི་རྣམས་ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱངས་པ་ལ་ཡང་
 ཞིབ་ཆ་བྱའོ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་
 ཆད་གྱི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་མངོན་གྱུར་ཉམས་སྤྱད་པར་བྱས་པ་ལ་ཆགས་བྱལ་དང་སྤྱང་
 ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་དེའི་ཉོན་མོངས་ཕྱ་རགས་གང་ཡང་སྤྱངས་མི་རྣམས་ཞེས་པ། གསེར་
 བྱང་ལས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲིན་སྤྱི་བ་བཏགས་པ་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་
 རྣམ་པའི་སྒྲིན་སྤྱི་བ་མཆན་ཉིད་པར་མངོན་པ་ལས་དོན་གྱིས་གསུངས་སོ། ཞེས་དང་།
 ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མོས་པ་ཡིད་
 བྱེད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱི་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་
 གནས་སོ། ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་སྤྱང་བའི་ཞིབ་ཆ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དབུ་མེམས་གཉིས་
 འདྲའོ། །དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲིམ་ལམ་དེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཐམས་
 ཅད་འདྲའོ། །མཛོད་ལྟར་ན། བར་བ་གཉིས་འཛིན་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན། དད་
 སོགས་ལ། ཆོར་བ་བཏང་སྒྲིམས། ཡིད་དབང་སྤྱི་དབང་པོ་བདུན་ཅུ་དང་། སྤྱི་མི་
 འོང་གིས་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་ཐོབ་ཟིན་ལྟར་པའི་ཡིད་བདེ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། འདས་
 ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་ན། དེའི་སྤྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་དམ་དགྲུ་དང་།
 ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱི་མ་བདུན་གྱི་སྤྱི་མ་ཐོབ་བྱེད་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་བར་བྱེད་པའི་
 དབང་པོ་དང་། ཐོབ་ཟིན་ལྟར་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགྲུ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་
 འབྲས་བུ་དད་སོགས་ལ། ཆོར་བ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་ཡིད་དབང་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་
 པོ་སྤྱི་ཐོབ་བྱེད་བརྒྱད་དང་། ཐོབ་ཟིན་ལྟར་པ་ཀྱན་ཤེས་ལྟར་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་དགྲུ་དངོས་
 སྤྱི་ཐོབ་པོ། ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་བར་བ་གཉིས་ལྷན་ཞུགས་དང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་ལ། སྤྱི་མི་
 འོང་ལ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་བདེ་དབང་བཏང་སྒྲིམས་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་སྤྱི་བ་བཏང་པར་
 རོ། །དབུ་མེམས་ལུགས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་འདྲ་ལ་ཉེར་བསྒྲགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ཡིད་བདེ་ཡོད་

པས། ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཆོར་བ་
 ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྒྲོམས་གཉིས་གང་རུང་སྦྱར་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་
 རྒྱབ་པས་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ལ་ཐོབ་ཟིན་ལྟར་པའི་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེ་ཀྱང་ཡོད་
 པས་རྒྱབ་པས་དེ་ལ་བདུན་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མེད་ལ། སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ་འཛིག་ཏེན་
 པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ཐོབ་པ་མེད་པས་ཕྱིར་འོང་ལ་ཡང་བདུན་ཙམ་
 གྱིས་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་གསུམ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཡོད་ཀྱང་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་དགོས་པས། འཛིག་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
 ཐོབ་པར་མི་གཞོད་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
 རས་ཉི་ལྔ་དུ་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཕགས་སེང་གིས་དེ་གསུམ་མཛོད་ལྟར་
 ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འདོད་དམ་དཔྱད། འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་འཛིག་ཏེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
 གྱིས་ཐོབ་པ་དེ། འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། །དེ་སོ་སྦྱེ་ལམ་
 དང་སྒྲོམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་གང་ལ་ན། ལྷན་ལུགས་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་
 ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་གསུམ་ཉེར་བསྒྲགས་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཐོབ་དགོས་ལ།
 ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྲིད་པས། དེ་ས་དུག་གང་ལ་བརྟེན་ཡང་དབང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པས། ཉེར་བསྒྲགས་མི་ལྷོགས་མེད་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བ་དང་བྱད་
 པར་ཅན་གཉིས་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་གསུམ་སྟེ་བསམ་གཏན་ས་དུག་
 གང་རུང་ལ་བརྟེན་གྱི། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་
 བརྟེན་ནས་དངོས་གཞིས་རྒྱབ་བར་བཤད་པ་འདི་དང་འགལ་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ལམ་
 སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆར། དེ་ལ་ཟག་མེད་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་མ་རྒྱབ་
 ལ། ཐོབ་ཀྱང་ཉེར་བསྒྲགས་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་གསུངས་པ། དབང་དང་ལྡན་ཞེས་

པ་དང་འགྲིག་གོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་ཉེར་བསྟོགས་མི་ཕྱིགས་མེད་
 རོན་གཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་ལས། འདོད་ཉོན་རགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེར་
 གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་རབ་དཔེན་དང་། འབྲེང་གསུམ་ལ་དགའ་སྟུང་དང་། རྒྱུ་
 རྟུ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་ལ། དེས་ན་འདོད་ཉོན་དང་པོ་
 ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་རབ་དཔེན་གསར་དུ་ཐོབ་
 པས་དེ་དང་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་ཅམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་
 རབ་དཔེན་དང་། བཞི་བ་ལྔ་བ་གང་རུང་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ན་དགའ་སྟུང་ཡིད་བྱེད་ལ་
 བརྟེན། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དགའ་སྟུང་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ནི་
 རྟུག་པ་ཅམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ན་དགའ་སྟུང་དང་། བདུན་པ་ལམ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་བྱས་ན་སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་སྦྱོར་
 མཐའ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ཏེ། འདོད་ཉོན་རགས་པ་བཞི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཁ་མ་ནས་དགའ་
 སྟུང་དང་། བདུན་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཁ་མ་ནས་སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཉེར་བསྟོགས་གོང་མ་ཐོབ་ན་འོག་མས་སེམས་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་
 བྲང་ལས། གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་དེ། འདིའི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་
 ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་མེད་དོ། །དག་བཙུག་པའི་
 འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་ས་རྟུག་དང་། གཟུགས་མེད་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ལས། རྣམ་གཤམ་
 མཐའ་ལས། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ།
 གཅིག་ཅར་བས་སྦྱོར་མཐའ་ཁོ་ན་དང་། རིམ་གྱིས་པས་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་
 ལ་ཐོབ་ན་ས་རྟུག་གང་ལ་རྟེན་ན་དབང་དང་ལྡན་ལ། གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན། གཟུགས་
 མེད་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་རང་ས་དང་། སྲིད་ཅེ་འི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་ཅི་

ཡང་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་མཛོད་ལྟར་རོ། །ཤེས་པའི་ལུགས་ལ། འོག་སའི་རྟེན་
 ལ་འོག་དགོས་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་ས་དྲག་དང་།
 གཉིས་པའི་རྟེན་ལ་སྤྱི་མ་གསུམ་དང་། བཞི་བའི་རྟེན་ལ་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་
 རོ། །སྤྱི་དེ་ཅེས་དངོས་གཞི་དང་འདོད་སེམས་ཀྱིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཐེག་དམན་ལ་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡོད་དོ། །ཁམས་གང་ལ་ན། མཛོད་ལས། འདོད་
 པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་འོ་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད་། །ཅེས་པ་ལྟར་གོང་འོག་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ། གོང་མས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་སྤྱོད་
 པ་དང་། ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པ་ལ་གོང་མ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡོད་པ་བྱད་
 པར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉིན་ལ་ས་དགུ་ཡོད་དོ། །འདི་
 དག་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་ཐོབ་བྱེད་ཅུ་ལ་ཆོགས་ལམ་ཡང་ཡོད་པའི་
 བྱུར། ཁོ་ན་རེ། འདོད་ཉོན་སྤང་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་
 ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་སུ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་བྱུར་ཏེ། དངོས་རྒྱུར་གྱུར་
 བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་བྱུར་སོགས་སྤྱོད་བྱ་མང་ངོ་། །གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་ལ་བཞི་
 ལས་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་བཤད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་
 སྤང་ཀྱན་སྦྱར་གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པའི་དགོ་སྦྱང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱུར་དུ་གཙོ་བོར་
 དངོས་སུ་བརྩོན་པའི་སྦྱར་བ་རྒྱན་ཆགས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། རབ་བྱེད་སྦྱོས་པས་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཞུགས་པ་གཉིས་གཅོད་ལ། སྦྱར་
 བ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཞེས་པས། སྦྱར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་མ་ཐོབ་པའི་དེ་ལ་གཙོ་བོར་དངོས་
 སུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་ཆོགས་ལམ་པ་སོགས་གཅོད་དོ། །མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱར་གསུམ་ནི།
 འཛིག་ལྟ་ཀྱན་བཏགས་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་
 ཆོམ་མོ། །དབྱེ་ན། ཉོགས་རིགས་འདྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་གཉིས། གོང་མའི་ལུགས་

ལ་གཅིག་ཅར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། རང་རྒྱལ་ལ་གཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་
 བྱགས་ལྷགས་པ་མེད་དོ། །ས་མཆོམས་ཤེ་སྤྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་དང་།
 སྤ་མས་སྤྲ་ཅིག་བཅོ་ལྔར་གནས་པ་བེར་རོ། །གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཀྱན་བརྟུས་ལྟར་
 སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ནས། ལམ་རྗེས་བཟོད་བར་དུ་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་
 ལམ་བཟོད་ཆེན་ནས་སྟན་གཅིག་པས་བྱུང་གྱང་། རྟོད་སྐྱེས་གསུམ་ལ་སྟན་གཅིག་པ་ཡིན་
 མིན་གཉིས་ཡོད་པས། མ་མཐའ་རྟོད་ནས་འཛིན་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་
 རྟོ་ མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤང་པའི་རབ་དུ་སྤེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་དེའི་མཆན་ཉིད། རབ་སྤེ་སྦྱོས་པས། ཐོད་ཀྱལ་བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་
 གཅོད། བརྟུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་ནས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་མིང་འཕྲོ་བས་དབང་བའི་
 སྦྱོན་ནས། དད་མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དང་། སྦྱོར་བས་དཔྱེན། འབྲས་བུ་གོང་
 མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་བཙོན་པའི་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་དང་། བཙོན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་
 ཡོད་པས། དང་པོ་བརྟུག་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐོབ་ཁའི་
 བར་དུ་དང་། གཉིས་པ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་དང་པོ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་དངོས་སུ་བཙོན་
 པ་ནས། མཐར་གྱིས་པའི་དེ་འདོད་ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བར་དང་།
 གཅིག་ཅར་བའི་དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཁའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བྱུང་
 པར་ཅན་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྦྱོང་བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐོབ་ཟེན་པ་མི་དགོས་དེ། མཐོང་
 ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ངེས་ཀྱི་དེས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྦྱོང་
 བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཤེ་སྤྲ་དང་ཀྱན་
 བརྟུས་པས་བྱུང་པར་འདོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་
 རྟོ་ འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་སྦྱོར་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པས་བྱུང་པར་
 ཐལ། མཐའ་དཔྱོད་སྐལ་བཟང་འདུག་དོགས་ལས། ཁོ་ན་རེ། འབྲས་གནས་བྱུང་པར་

ཅན་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་སྒྲིར་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མི་དགོས་
 ཟེར་ན། ནས། རྒྱ་མཚན་མེད་བཞིན་དུ་དེ་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་ཞེས་ཁས་ལུངས་
 ན་མགོ་ལ་ཐོག་བབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་ཏེ། དེ་ལ་
 འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་སྒྲིར་བ་མངོན་གྱུར་བ་ཐོབ་ཟེན་པ་གཅིག་དགོས་
 པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་སྒྲིར་བ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚུང་
 སྤང་ལས། རང་འབྲས་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དངོས་སུ་མི་བཙོན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
 ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཆི་སྤྱད་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཅམ་པོ་བ་དང་ཁྱད་པར་
 ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཞེས་སྒྲུར་བ་ཡང་དེ་
 ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་གྱིས། གཅིག་ཆར་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཀྱན་བདུས་ལས། ཐལ་ཆེར་ནི་མཐོང་བའི་ཆོའམ་འཆི་བའི་
 དུས་ཀྱི་ཆེ་ཀྱན་གཤམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ན་ཡང་དེ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྒྱེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 འབྱུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་།
 སྒྱེས་བ་སྒྱེ་མར་དགྲ་བཙོམ་ཐོབ་ངེས་གཉིས་ཡོད་ལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། སྒྲོབ་པའི་དུས་
 ན་འང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་འདིས་མཆོན་ནས་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
 ཕྱི་མ་ལ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་དང་མ་ཕྱད་ན་དགྲ་བཙོམ་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་རང་
 རྒྱལ་དུ་གྱུར་བ་དང་། སྒྲོབ་པའི་སྐབས་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །རིམ་གྱིས་
 པ་ལ་སྒྱེས་པ་ལེན་ཚུལ་གྱིས། མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་སྒྱེས་
 དང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཙོམ་ཐོབ་ངེས་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཉོན་རགས་

པ་སྒྲོར་དགའི་གཅིག་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ཤིང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འདོད་པར་
 གྱུ་སྟོང་བདུན་ལེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེས་པ་དང་།
 མ་དེས་པའི་ལན་བདུན་པ་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་རགས་པ་སྒྲོར་
 དགའི་གཅིག་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ཤིང་འདོད་པར་སྟོང་པ་ཉེར་བརྒྱད་དེས་པར་ལེན་
 པའི་རྒྱན་ཞུགས་སོ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྐྱས་ལྟ་མི་སོ་སོར་ལན་བདུན་སྟེ་བར་འདོད་པ་ལྟར། ཐོགས་
 མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱན་བདུས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པས། རྩེ་བ་འགའ་ཞིག་
 གིས་ལྟ་མི་བསྐྱོམ་པའི་བདུན་ལེན་ཟེར་བ་མི་འཐད་ལ། སྟེ་བ་ལེན་ཚུལ་སྟོགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཐེམ་སྐྱས་སུ་ལྟའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པས་མིར་ལན་བདུན་ལྟར་ལན་བདུན་སྟེ་བ་
 དང་། མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པར་གསུངས་ལ། ཀྱན་བདུས་དར་རྟེག་ལས།
 ཐོག་མར་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ་དེ་ནས་འདོད་ལྟ་དང་དེ་ནས་མིར་སྟེས་ཏེ། ཞེས་
 ལྟ་མི་སྟེལ་ནས་སྟེ་བར་གསུངས། སྐལ་བཟང་འདུག་འགས་སུ། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་
 ཐོབ་པས་མིའི་སྟེ་བ་དུག་དེ་ནས་ལྟའི་སྟེ་བ་དུག་གྲངས་ནས་ཕྱིར་འོང་ཐོབ། སྐར་ལྟའི་སྟེ་
 བ་གཅིག་དེ་ནས་མིའི་སྟེ་བ་གཅིག་གྲངས་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་དེས་པ་
 མེད་ལ། འོན་ཀྱང་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པས་མིའི་རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་དགོས་
 སོ། །རྒྱན་ཞུགས་དེས་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་རགས་པར་ཆགས་བྲལ་བྱས་ན་འདོད་པར་
 རིགས་མཐུན་གྱི་སྟེ་སྟོང་གསུམ་ལས་ལྟག་མི་ལེན་པ་རིགས་སྟེས་ཀྱིས་ཤེས་ལ། དེས་ལྟ་བ་
 རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ན་རིགས་མཐུན་གྱི་སྟེ་སྟོང་གཅིག་ལས་ལྟག་ལེན་པ་མེད་དེ།
 དེ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཁད་ཉེ་བས་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་པས་བྱབ་པས་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
 ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་མིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱངས་ན་དུག་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་སྟོང་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡང་། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་
 པས་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ལྟ་བ་སྐྱངས་ན་དེས་པར་ཆེ་དེ་ལ་དུག་པ་སྐྱངས་པའི་

འབྲུག་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཅིག་ཅུང་བ་དང་ཆགས་བྲལ་ཕྱིན་སྤོང་གི་འབྲུག་
 གནས་ལྟ་བུས་འདྲི་ཉོན་ལྟ་བ་སྤངས་ན་ཆེ་དེ་ལ་དྲུག་པ་སྤངས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་དྲུག་
 པ་སྤངས་ཆེ་འབྲུག་གྲུབ་པའི་གང་རུང་གསར་བྱོབ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉན་རང་རང་
 ཐུང་ཞིང་ཕྱིར་འོང་བྱོབ་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདེམ་པ་དགོས་པས་དྲུག་པ་ཅམ་གྱིས་བར་ཆད་
 མི་རྒྱས་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་བྱོབ་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདེམ་པ་དགོས་པས་དྲུག་པ་ཅམ་གྱིས་བར་
 དྲུག་ཅོད་པས་བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །འདྲི་ཉོན་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
 པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པས་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་བྱོབ་དགོས་སམ་དཔྱད། འདིས་སྤྲོད་པ་ཉེར་
 བརྒྱད་ལེན་ཀྱང་བདུན་ཆོན་དུ་འདྲ་བས་ལན་བདུན་པ་ཞེས་པའི་དཔེའི་འདིག་རྟེན་ཐ་སྙད་
 ལ་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟེ་འོ་
 པོ་སྟུག་བསྟུལ་དང་། རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། དེ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་དང་། སྤང་བྱེད་
 ལམ་དང་། དེའི་རོ་སྤྲོང་སྤྲོད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 སྟེ། སོ་ལྟར་མཁས་པ་ལ་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་ཞེས་པའི་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །
 མ་ངེས་པའི་དེའི་མཆོམ་ཉིང་ནི། གསེར་སྤྲང་ལས། རྒྱན་ཞུགས་རིམ་གྱིས་པ་འདྲི་པར་
 སྟེ་བ་གཉིས་ལེན་པ་ནི། རེ་ལྟར་བློགས་ན་ལན་བདུན་པ་སྟེ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར། འཇགས་
 པ་ལན་བདུན་པ་གང་ཞིག་མ་བྱོང་ལམ་གྱི་རྩེས་སུ་འདྲི་པར་སྟེ་བ་གཉིས་ལེན་ལ་ཉེར་བརྒྱད་
 མི་ལེན་པའོ། །གསེར་སྤྲང་ལས། ལན་བདུན་པ་ལ་སྟེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་འདེམ་པ་ནས་
 བདུན་སྤངས་ནས་འདེམ་པའི་བར་དུ་ཡོད་པས། ཞེས་པ་ལྟར། སྟེ་བ་གཉིས་ཅམ་ལེན་པའི་
 དེས་སྟེ་བ་གཅིག་སྤངས་དུས་འདྲི་ཉོན་དང་པོ་རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ན་ལན་བདུན་
 པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སྟེ་ལན་བདུན་པ་ནི། ཐེམ་སྐས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱོར་ལམ་པ་ཆེ་འདི་རམ་
 བྲལ་ཡང་སྤྲོད་པ་བརྒྱད་པ་མི་འགྲུབ་པར་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་ངེས་རྒྱུས་ཡིན་ཞིང་།
 ཞེས་པ་ལྟར། རིགས་མཐུན་གྱི་སྟེས་སྤྲོད་བརྒྱད་མི་ལེན་པའི་ཐོག་དམན་སྤྱོར་ལམ་པ། དེའི་

མཆན་ཉིད་དོ། །དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ལན་བདུན་པས་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྒྲངས་ཆེ་དེས་པའི་མཆན་
 ཉིད་འཛིག་ཀྱང་། འདོད་ཉོན་དང་པོ་རགས་པར་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ན་མ་དེས་པའི་ལན་
 བདུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཉིད་དང་རེད་མདའ་བས་དེ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བར་བཤད་ཀྱང་།
 གསེར་ཕྱང་ལས། སྒོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱང་པ་ལ་མི་
 བཅོན་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདྲུག་ངོགས་ལས། ས་མཆོམས་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། ཅེས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་
 གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་གཅིག་སྤངས་པས་མཆན་ཉིད་འཛིག་ཁ་
 མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཉོན་རགས་པ་གསུམ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་དེས་པར་
 བྱས་ཤིང་ལྷ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་
 དེས་པར་ལེན་ལ་བཞི་མི་ལེན་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་
 དེ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལྡེའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་
 ཐོབ་ནས་འདོད་ལྡར་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་སམ་གསུམ་སྒྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པས་
 ལྡེའི་རིགས་སྐྱེས་དང་། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་ནས་མིའི་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་སམ་གསུམ་
 སྒྲངས་ནས་འདའ་བས་མིའི་རིགས་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་ལ། སྐྱེ་བ་གསུམ་ལེན་དེས་ཀྱི་དེས་སྐྱེས་
 བ་གཅིག་སྒྲངས་ན་མཆན་ཉིད་མི་འཛིག་གོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་ཐོན་དུ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་
 གསུམ་པ་འམ་བཞི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རིགས་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་
 སྤྱང་བའི་སྦྱར་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཐོབ་ལ། གསུམ་པ་ཅམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་དེས་
 འཛིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན། བཞི་བ་རགས་པ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་བྱས་ཆེ་རིགས་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། བཞི་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རིགས་སྐྱེས་མཐོང་
 ལམ་རྟེན་ཐོབ་སྐབས་སུ་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་ལྷ་བ་རགས་པ་སྤྱང་བའི་སྦྱར་
 བའི་ལམ་ཐོབ་ཆེ་རིགས་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེས་ལྷ་བ་སྤྱང་བའི་སྦྱར་བའི་

ལམ་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་གནིས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་དེ་ལ་དུག་
 པ་རགས་པར་ཆགས་བྲལ་བྱས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་རགས་པ་ལ་
 འདས་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རིགས་སྐྱེས་ཀྱིས་གསུམ་པ་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་
 གྱི་སྐབས་སུ་རིགས་སྐྱེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པོ། །བཞི་པ་དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་
 ཡིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ནི། གོང་མར་སྐྱེས་ངེས་ཀྱི་དེ་ནམས་འཛོག་ལ། འདྲུག་ངོགས་ལས།
 སྐྱེ་སྤང་རིགས་མི་མཐུན་པ་གནིས་གསུམ་རེ་ལེན་པ་ནམས་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
 རིགས་སྐྱེས་དེ་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤང་གནིས་ལེན་ངེས་ཡིན་མིན་དང་རིགས་མཐུན་དང་
 རིགས་མི་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤང་འགལ་མི་འགལ་སོགས་ཅོད་ཚུལ་མང་ངོ་། །མཛོད་འགྲེལ་
 ལས། ལན་བདུན་པ་སྤྱད་པ་ཐ་མའི་ཆོ་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་རིགས་
 སྐྱེས་ལ་ཡོད་དམ་དཔྱད། རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ལན་བདུན་པ་དང་རིགས་
 སྐྱེས་མེད་དེ། ཆོགས་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་མཐོང་ཆོས་ཞིས་ཁྲབ། ཆོགས་སྤྱོད་
 རྒྱུ་དཔྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སྐྱེ་སྤང་གཅིག་ལས་ལྷག་ལེན་ངེས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནིས་པ་
 ཕྱིར་འོང་བཤད་པ་ལ། ཞུགས་འབྲས་གནིས་ལས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་
 དུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གཙོ་
 བོར་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་གོ། །རབ་ཕྱེ་སྒྲིམ་པས་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤང་པའི་ཉན་ཐོས་
 ནམས་དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བརྩོན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པ་གཙོད། དེས་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཕྱེ་འང་གེས་སོ། །དེ་ཕྱི་ན། ཐོད་ཆལ་བ་དང་།
 རིམ་གྱིས་པ་གནིས། དང་པོ་དང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་དེ་གནིས་
 འོན་གཅིག་གནིས་པ་ནི། ཐེམ་སྐྱས་ལས། འདི་ནི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་
 ཅན་དང་རྫས་གཅིག་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཀྱན་བདུས་པ་མ་གཏོགས་པ་མཐུན་ནོ། །ཀྱན་
 བདུས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ལ་འདོད་

ཉོན་ལྔ་པ་སྤངས་ནས་དྲུག་པ་སྤྱོད་བའི་སྦྱར་བ་ལ་བརྩོན་པ་ཞིག་བཞེད་པར་མངོན་ཏེ། ཞེས་
 བྱེད་འོང་གི་འབྲས་བུ་དངོས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་སྦྱར་བར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་
 པས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་དང་དོན་མི་གཅིག་གོ། །རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་
 པའི་བྱེད་འོང་ཞུགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་སོང་མེད་དོ། །གཉིས་པ། བྱེད་འོང་འབྲས་
 གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་
 འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོན་དུ་འདོད་ཉོན་རགས་
 པ་དྲུག་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་
 གྱིས་པ་གཉིས། སྦྱར་བས། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་བྱེད་དུ་མི་བརྩོན་པའི་ཅམ་པོ་བ་དང་།
 དེར་བརྩོན་པའི་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས། འདོད་
 ཉོན་བདུན་པ་སྤྱོད་བའི་སྦྱར་བའི་ལམ་ཐོབ་ཁའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། གཉིས་པ། མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྤྲོན་དུ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་དྲུག་པ་འམ་བདུན་པ་འམ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ནས་
 འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་བྱེད་མི་འོང་ཐོབ་ངེས་ཡིན་ན། རིམ་བཞིན་འདོད་ཉོན་རགས་
 པ་བདུན་པ་འམ་བརྒྱད་པ་འམ་དགུ་པ་སྤྱོད་བའི་སྦྱར་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་འཇིག་པས། མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྤྲོན་དུ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བྱེད་འོང་ཆེ་གཅིག་
 བར་ཆད་གཅིག་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་མི་འོང་ཐོབ་པ་མེད་དེ།
 འདོད་ཉོན་དགུ་བ་རགས་པ་སྤྱོད་བའི་སྦྱར་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་
 འདོད་པར་སྦྱེ་སྤྱོད་ལེན་ངེས་མེད་པའི་བྱེད་རོ། །འདས་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་བྱེད་མི་འོང་
 གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ངེས་ཀྱི་བྱེད་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ནི། འདོད་ཉོན་བདུན་པ་
 སྤྱོད་བའི་སྦྱར་བའི་ལམ་ནས་དང་། ཡ་མཐའ་བྱེད་མི་འོང་ཐོབ་ཁའི་བར་རོ། །བྱེད་འོང་
 ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་རགས་པ་བརྒྱད་པ་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གང་ཞིག་ཆོ་འཕྲོས་ནས་འདོད་ལྟའི་

སྐྱེ་མྱེད་གཅིག་སྒྲངས་ནས་ཉིན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་ངོ་། །དེས་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་ནམ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་པ་གཉིས་
 ཡོད་པ་རིགས་སྐྱེས་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བཤད་པ་ལ་ཞུགས་འབྲས་གཉིས་
 ལས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྒྲངས་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་
 ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བཙོན་པའི་གང་ཟག་གོ །དབྱེ་ན་ཆགས་བྲལ་སྤྲོན་
 སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 ཞུགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་དགུ་བ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། ས་མཆམས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཁོ་ནར་ཡོད་ལ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི། ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྤྲོན་དུ་སོང་བའི་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པ་ཐོང་
 ཆལ་བའི་ཕྱིར་འོང་དུ་གྱུར་བའི་དེའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་
 དང་འབྲ་བར་ཀྱན་བརྟུས་པ་མ་གཏོགས་མཐུན་ནོ། །ཀྱན་བརྟུས་ལས། བརྒྱད་པ་སྒྲངས་
 པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པས། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་ལ་འདོད་
 ཉོན་བརྒྱད་པ་སྒྲངས་ནས་དགུ་བ་སྒྲངས་ཕྱིར་བཙོན་པ་དགོས་སོ། །ཆོགས་སྤྱོད་ཚུང་དུའི་
 དེ་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པས་ཁྱབ་པོ། །གཉིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྒྲངས་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་གོ །དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོན་དུ་འདོད་ཉོན་རགས་པ་དགུ་བ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་བྱས་པའི་ཐོང་ཆལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། ལྷན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྤྲོན་དུ་སོང་བའི་
 འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཐོང་ཆལ་བའི་ཕྱིར་འོང་དང་
 ལྷན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། གསུམ་ཡོད་ལ། སྤྱོར་པས། ཅམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་
 པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་

དང་པོ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་ལམ་ཐོབ་ཁའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །ཐེམ་སྐས་ལས། འདི་ཡང་
 ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བ་ལ་མི་གནས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཅམ་ལ་གནས་པ་
 ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་པོ་ནས་སྤྱི་བའི་དགྲ་བའི་བར་སྤྱི་བའི་
 སྤྱི་བ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་འབྲས་བུ་བྱད་པར་ཅན་ལ་གནས་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་
 པ་གཞི་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་སྐབས་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྤྱི་གས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
 བྱད་པར་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །མྱང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་གྱིས། མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། འདོད་
 པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་གསུམ། དང་པོ་
 རི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་དེ། དེའི་མཆན་
 ཉིད། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་འཕགས་ལམ་སྦྱེ་བ་རྒྱད་མར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ།
 དེའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ཡོད་པས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོགས་
 སྤྱོད་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དང་པོ་དང་། ཆོགས་སྤྱོད་ཆུང་དུའི་དེ་རྣམས་གཉིས་
 པ་ཡིན་ལ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཞན་ནི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ལ་འབྲས། ཐོབ་བྱེད་
 དགྲ་བཅོམ་མངོན་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྦྱོན་ལམ་
 གྱི་དབང་གིས་སྤྱི་བའི་གསུམ་དང་དགའི་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །མཐོང་ལས། འདོད་
 པར་ཆེ་ཡོངས་འགྱུར་བའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར། བྱེ་
 སྦྱས་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གོང་མར་སྦྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་། མཐོང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་
 བརྒྱ་བྱེན་གྱིས། འདི་ནས་ཤི་འཕྲོས་མིར་གྱུར་རྟེན་ལ་མི་འདའ་ཡིས། །བདག་ནི་ཐ་མར་
 ཉམས་ན་ལྟ་གང་འོག་མིན་ཞེས། །རྣམ་པར་གྲགས་པ་དེར་ནི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཤོག །ཅེས་
 གང་སྦྱས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་མངོན་པ་མངོན་པར་མི་
 བེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་

བཀག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལ། ཐེམ་སྐས་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཚུད་པ་
 དེའི་ལན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནམས་འདི་སྐད་ཟེར། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པ་དང་།
 བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་མངོན་པ་མི་ཤེས་པར་དེ་སྐད་སྦྲས་ན་སྟོན་པས་དགག་པར་རིགས་ཏེ། བརྒྱ་
 བྱེན་དགའ་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་འགལ་བའི་ནམ་བཞག་བྱེད་པ་ཡལ་
 བར་འདོར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱ་བྱེན་ལ་ཡང་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་ཁམས་
 གཞན་དུ་སྦྱེ་མི་དགོས་པར་ཆེ་དེ་ལ་འདའ་བར་བསྟན་པས་དགའ་བར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ནས། དེས་ན་མངོན་པར། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་ཁམས་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་
 བར་གསུངས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སམ་སྙམ་སྟེ་དཔུད། ཅེས་གསུངས་པས། མདོ་
 སྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ལ། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་ཁམས་གོང་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། ནམ་
 བཤད་ལས། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཆེ་ཡོངས་
 གྱུར་གོང་མར་སྦྱེ་བ་མེད་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྦྱེ་ངེས་ཀྱི་འདོད་ཉེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་
 མི་འོང་ཞེས་སྒྱུར་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཉེན་དེའི་དེ་མ་ཐག་གོང་མར་
 མི་འགྲོ་བས་ཉེར་འགྲོ་མི་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དེ་ལ། གཟུགས་
 ལུ་ཉེར་འགྲོ་དང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ། དང་
 པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་གང་ཞིག ཆེ་འཕྲོས་
 ནས་སྟོད་པ་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆོད་པར་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱེས་ནས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་
 བྱེད་ངེས་ཀྱི་འདོད་ཉེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ངོ་། །དབྱེ་ན། བར་འདའ་བ། སྦྱེ་འདའ་བ།
 གོང་འཕྲོ་གསུམ། འདི་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་གསུམ་ལས། ལས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཙམ་
 དང་། སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་དང་།
 དབང་པོ་རྣེ་འབྲེང་རྟུལ་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཁྱུང་འབྲེང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་སོ། །དང་

པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་གང་། ཆེ་འཕྲོས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་དུ་
 སྐྱེས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་འདའ་ངེས་སོ། །དབྱེ་ན། ཟུར་བ་དང་། ཟུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཡུན་རིང་མི་ཞིག་ནས་འདའ་བ་གསུམ། དེའི་དོན། དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བརྟན་པའི་
 མདོ་ལྟར། བར་དོ་གྲུབ་ནས་མི་རིང་བར་དང་ཆེ་དཀྱིལ་ཅམ་དང་ཆེ་མཇུག་དུ་འདའ་བས་
 བཞག་ལ། ཀུན་བདུས་སུ། བར་དོ་གྲུབ་ནས་མི་རིང་བར་ལམ་སྒྲོམ་པ་དང་། སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་
 འགྲོ་འདོད་མ་བྱུང་ཅམ་ནས་དང་། འགྲོ་འདོད་བྱུང་ནས་ཟེར་ཀྱང་ཡལ་ཆེར་འདྲའོ། །འདི་
 ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དོ། །ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་
 པའི་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་དྲུག་གི་བར་དོར་འདའ་བ་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་ལ་སྐྱེ་འདའ་
 བ་ཡང་འདྲའོ། །སྐྱེ་འདའ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་གང་། ཆེ་འཕྲོས་
 ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་གཅིག་ཅམ་སྒྲངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་འདའ་ངེས་སོ། །དབྱེ་ན། བྱེ་
 སྐྱེས་ལམ་ལ་བརྩོན་པ་དག་པོ་དང་། ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སྐྱེ་ཅམ་ནས་
 དང་། བརྩོན་པ་དག་པོ་ཡོད་ལ་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པ་བྱེད་བཅས་དང་། གཉིས་
 ཀ་མེད་པ་བྱེད་མེད་ཅས་པ། མདོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་གྲག་གོ་ཞེས་མ་རངས་པ་མཛད་
 ནས། མདོ་ལས་ནི། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འདའ་བ་སྤར་འབྱུང་བས་དེ་ཁོ་ན་
 བཞིན་དུ་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། ངང་གིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་འབད་པ་
 མེད་པ་དང་། འབད་པས་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། མདོན་
 པར་འདུ་བྱེད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་
 བ་ནི། ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་། ཆེས་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་རྒྱས་ཆེས་ཆུང་བ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་སྐྱེས་ཅམ་ནས་འདའ་བ་ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཆུང་བ་དང་།
 བྱེད་མེད་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་སྤར་མ་ལས་ཆེས་པ་དང་། བྱེད་བཅས་ལམ་
 ངང་གིས་མི་འབྱུང་བར་འབད་ཚུལ་དག་པོ་དགོས་པས་བཞག་པ་དང་། གོ་རིམ་བྱེ་སྐྱེ་མ་

གཏོགས་མཐུན་ནི། །རྒྱན་ལས། བྱེད་དང་བྱེད་མིན། །ཞེས་པ་ཚིག་གི་སྒྲེབ་སྦྱར་གྱིས་
 ཡིན་པར་བཤེས་སྐས་ལས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དང་པོ་གཉིས་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་
 འདྲ་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཁུང་བ་དང་ཆེ་བས་དང་། བྱེད་མེད་བྱེད་བཅས་འབད་ཚྭ་ལ་
 མ་སྟོས་པར་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བས་འཛོག་གོ། །གསུམ་པ། ཁོང་འཕྲི་
 མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་གང་། ཆེ་འཕྲོས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་
 བན་ཆད་སྒྲངས་ནས་འདའ་བའོ། །དབྱེ་ན། འོག་མིན་འགྲོ་དང་། སྤྱིད་ཅེ་འགྲོ་གཉིས།
 ཉ་ཀྱི་ཀ་དུ། འདི་གཉིས་འོག་མིན་དང་སྤྱིད་ཅེར་འགྲོ་བར་ངེས་ཀྱང་། མཛོད་འགྲེལ་གྱི་
 འོན་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟེ་ཁོང་འཕྲོ་ཙམ་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མི་དགོས་ལ། ལན་བདུན་པ་
 ལན་བདུན་ངེས་ཀྱང་སྟོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ལན་བདུན་ལེན་
 པར་མ་ངེས་པའི་འོན་ཡིན་པར་བཤད་ལ། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་དུ། སྤྱིད་ཅེར་འགྲོ་ནི་
 སྤྱིད་ཅེར་མ་ངེས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདའ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་འོག་མིན་དང་སྤྱིད་ཅེར་མ་ངེས་ལ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་ཆངས་རིས་
 ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་འཕམ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་
 ཡོད་ན་ཆངས་རིས་ནས་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་དགོས་པ་གང་ཞིག་མཛོད་ལས། སོན་པ་ཕྱིར་
 མི་འོང་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་དམ་པའི་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ཆེ་འཕྲོས་ནས་གནས་ཁོང་མར་འགྲོ་བ་ལས་
 སྤར་སྐྱེ་བའི་གནས་དེར་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་བའི་འོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་
 མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་གང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་པན་ཆད་སྒྲངས་
 ནས་གནས་གཙང་གི་རྟེན་ལ་འདའ་ངེས་སོ། །དབྱེ་ན། འཕམ་བ་དང་། བྱེད་འཕམ་དང་།
 གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆེ་འཕྲོ་བ་གསུམ་ཡོད། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་
 འགྲོ་གང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གཉིས་ཙམ་སྒྲངས་ནས་གནས་གཙང་གི་རྟེན་ལ་འདའ་ངེས་
 སོ། །གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་གང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱང་གསུམ་

ཅམ་སྒངས་ནས་གནས་གཙང་གི་རྟེན་ལ་འདེངས་སོ། །འདི་ལ་བར་དུ་གནས་རེ་བཞུགས་
 རས་སྐྱེ་བ་ལས་ཆངས་རིས་ནས་ཆངས་བདུན་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཉིར་
 འགྲོ་བྱེད་འཕར་ཅི་བའི་གནས་མེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། གཟུགས་
 ལུ་ཉིར་འགྲོ་གང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་པའི་ཕན་ཆད་སྒངས་ནས་གནས་གཙང་གི་རྟེན་ལ་
 འདེངས་སོ། །འདི་གསུམ་ལ་མིའི་རྟེན་ཅན་དགོས་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་བསམ་གཏན་སྤེལ་
 སྒྲོམ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 མཛོད་འགྲེལ་ལས། འཕར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདིར་བསམ་གཏན་རྣམས་སྤེལ་ནས། ཞེས་
 དང་། ཐེམ་སྐས་ལས། འཕར་བ་གསུམ་གྱིས་དང་པོར་འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་གནས་
 གཙང་མར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་སྤེལ་མར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱིང་
 གསུམ་དག་ཏུ་སྤེལ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ནི་ཉམས་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྤེལ་བར་བྱེད་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤེལ་སྒྲོམ་སྒྲོམ་ཚུལ་བྱེ་སྒྲུས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་
 དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ། དེ་ནས་ཟག་བཅས་རྒྱན་ལྡན་དང་།
 དེ་ནས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་ལ་འདུག་ལ། དེ་བྱང་བ་དང་། རྒྱན་ཕྱི་ནས་ཟག་མེད་སྐད་
 ཅིག་མ་གཉིས། དེ་ནས་ཟག་བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས། དེ་ནས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་
 གཉིས་ལ་འདུག་པ་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག དེ་ནས་ཟག་
 བཅས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག དེ་ནས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འདུག་ཐུབ་པ་ན་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བསྐྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ། མཛོད་འགྲེལ་དུ། ཞེས་
 གསུགས་སྟེ། འདི་སྤེལ་བའི་སྦྱར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་ལས།
 སངས་རྒྱུས་མ་གཏོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་སྤེལ་བར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་
 ལ་ངེ་སྲིད་འདོད་པར་སྒྲོམས་པར་འདུག་པས་ཇོགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་ལྟོའོ། །ཞེས་

པ་ལྟར། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྟེལ་མི་རྒྱས་པས། སྟེལ་
 གཞི་བྱ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྟེལ་ཆོས་བྱ་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
 མ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཅུག་ནས་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་བར་མ་ཆད་པར་འཇུག་རྒྱས་
 ཆེ་སྟེལ་སྒྲིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་བྱེ་སྒྲིམ་མ་གཏོགས་པ་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་
 མཛོད་ལས། དེ་ནི་ནམ་པ་ལྟ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཁོ་ན། །ཞེས་པ་ལྟར། གནས་
 གཙང་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར། རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྟེལ། འབྲིང་དུག་སྟེལ། ཆེན་པོ་
 དགུ་སྟེལ། བེན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་སྟེལ། བེན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་བཙུ་ལྟ་སྟེལ་བ་ལྟ་སྒྲིམ་ལ།
 དེ་ཡང་ཟག་མེད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད། ཡང་ཟག་མེད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དེ་དུག་སྟེལ་
 ལ། སྟེལ་གཞི་ཟག་མེད་བཞི་དང་སྟེལ་ཆོས་ཟག་བཅས་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཙུ་
 ལྟ་སྟེལ་ལ་སྟེལ་གཞི་བཅུ་དང་སྟེལ་ཆོས་ལྟ་ཡོད་པའི་བར་རོ། །གསེར་ཕྱོང་ལས། དེ་ལ་
 གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་སྤྱི་དུ་གཙང་པས་སོ། །ཞེས་
 པ་ལྟར། བྱེ་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱང་བཞག་ཆོག་ལ། གོང་མའི་ལུགས་
 ལ། འཇུག་ངོགས་ལས། ཟག་བཅས་ནི་འཛིན་ཏེན་པའི་དགེ་བ་དག་པ་བའི་བསམ་གཏན་
 ཡིན་གྱི་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཇུགས་
 ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་གནས་གཙང་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་དང་། དང་
 པོར་ཐོབ་པའི་སྟེལ་སྒྲིམ་ལ་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་དགོས་ལ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་དང་
 ཉོན་མོངས་ཐག་བསྐང་བའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པའི་དེ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་དངོས་གཞི་ཡོད་ལ།
 སྒྲིམ་ཚུལ་ཡང་མཐར་ཆགས་དང་ཐོད་ཀྱི་དུ་སྒྲིམ་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །དེ་ཆངས་རིས་
 སོགས་བསམ་གཏན་འོག་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ཆེ་གོང་མ་ཉམས་པར་གསུངས་པ། བཞི་བར་
 སྐྱེ་ཕྱིར་སྒྲིམ་པའི་སྟེལ་སྒྲིམ་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཏེན་བྱས་
 པའི་དེ་ཉམས་མི་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཆེ་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་མི་ཉམས་ཀྱང་།

སྤྱེལ་གཞི་བྱ་མེད་དེ་སྤྱེལ་ཆོས་ཉམས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྤྱེལ་སྒྲོམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་མིའི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ཆེ་འབྲས་བུ་
 ཆེ་བར་འཕེན་བྱེད་དེ་གནས་གཙང་སྒྱུ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་བསྐྱར་བཞིན་པས། གོང་མ་བའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་དེ་དག་གནས་གཙང་སྒྱུ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསེས་འདེབས་བྱེད་ཅམ་ལས་བསྐྱར་
 བྱེད་མིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་འོང་གིས་སྤྱེལ་སྒྲོམ་ཐོག་མར་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་གཙང་དུ་སྒྱུ་ཕྱིར་
 བསྒྲོམ་དགོས་སམ་སྒྲམ་སྟེ། སྤྱད་ཅེ་འེ་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། སྤྱད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་ནི། འདོད་པ་འདིར་བསམ་གཏན་སྤྱེལ་སྒྲོམ་
 མི་སྒྲོམ་པར་ཆེ་འཕོས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་སྤྱད་བཞི་པན་ཆད་གྲངས་ནས་གནས་གཙང་དུ་
 མི་སྒྱུ་བར་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྱེས་ནས་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་འདོད་རྟེན་ཅན་གྱི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ངོ་། །འཕར་བ་གསུམ་ལ་གནས་གཙང་ལྔར་འདའ་ངེས་ལྔ་དང་། སྤྱད་ཅེ་
 འགྲོ་ལ་གཟུགས་མེད་བཞིར་འདའ་ངེས་བཞི་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། འོག་མིན་འགྲོ་ལ་གཟུགས་
 ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་དུག་གི་རྟེན་ལ་འདའ་ངེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་
 གོ་གཉིས་འབྲེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་བར་འདའ་བ་སོགས་ལྔའི་དབྱེ་
 བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གནས་གཅིག་ན་རིགས་དུག་གོ་ །ཞེས་པ་ལ། གནས་སམ་
 རྟེན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་དུག་གི་རྟེན་ཅན་བརྒྱ་དུག་ རིགས་ཀྱིས་དུག་
 ཆགས་བྲལ་གྱིས་རང་སའི་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྔ་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པའི་བར་
 དགྲ། །དབང་པོས་གསུམ་སྒྱུ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ལྔ་ལ་
 སྐྱར་ན། རེ་རེ་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་དུག་ཏུ་སྒྱེས་ནས་འདའ་བ་བརྒྱ་དུག་
 ཅེས་སྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཁམས་གོང་ན་རིགས་དུག་ཡོད་པར་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མཆིམས་མངོན་ལས། གང་དག་འོད་གསལ་མན་ཆད་དུ་རིམ་གྱིས་སྒྱེས་ནས་
 དེའི་རྟེན་ལ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའང་ཡོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་གསུམ་

དུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་
 སྤེལ་ན་འོག་མིན་འགྲོ། །ནས། གཞན་སྤྱད་ཅེ་མོར་འགྲོ། །ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས།
 འདི་ལ་རྒྱུའི་སྒྲོན་ས་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་དང་། འབྲས་བུའི་སྒྲོན་ས་འོག་མིན་དང་
 སྤྱད་ཅེར་འགྲོ་བ་གཉིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཐེམ་སྐས་ལས། འཕར་གསུམ་འགྲོ་ལས་གཞན་
 པའི་འོག་མིན་འགྲོ་ནི། མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་པས་དེ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལྟག་མཐོང་བྱུང་
 པ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་གནས་གཙང་དུ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་སམ་སྙམ་སོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 པའི་རྟེན་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ཆེ་འཕྲོས་ནས་སྤྱད་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་
 པར་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་འདོད་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་
 མི་འོང་དེ། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེན། སྐྱེས་འདུལ་
 བ་གསུམ། གོང་འཕྲོ་དང་བཞི་ཡོད་ལ། གོང་འཕྲོ་ལ་ཕྱེད་འཕར་ཅི་བའི་གནས་མེད་པས།
 འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆེ་འཕྲོ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དོན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་
 དང་ཕལ་ཆེར་འདྲོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་གཉིས་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་
 བྱབ་ཀྱང་འདུལ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕྲོ་ལྷ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདུལ་བ་བཞི་
 དང་གོང་འཕྲོ་སྟེ་ལྷ་ལ་ནི་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཉེར་འགྲོ་གཉིས་ལས་ཕྱེ་བའི་
 དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དོའི་རྟེན་ལ་འདུལ་ངེས་ཀྱི་ཕྱིར་
 མི་འོང་ཡིན་ན་བར་འདུལ་བ་དང་། སྐྱེ་སྤྱད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདུལ་ངེས་ཡིན་ན། སྐྱེ་འདུལ་བ་
 ཡིན་པས་བྱབ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་འགྲོའི་གོང་འཕྲོ་གཉིས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ལ་གོང་འཕྲོས་བྱབ་པས། གོང་འཕྲོ་དང་སྐྱེ་འདུལ་བ་གཉིས་མི་འགལ་ལོ། །འགོག་
 སྒྲམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་
 མཐོང་ཆོས་ནི་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་སྟགས་ཡོད་དེ། འགོག་སྒྲམས་དང་པོར་

གསར་ཐོབ་ལ་མིའི་རྟེན་དགོས་ལ། ཉམས་པ་བྱེ་སྤྱོད་གཟུགས་ཁམས་དང་། ཁོང་མས་
 གཟུགས་མེད་རྟེན་ལ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །བཞི་བ་དག་བཅོམ་བཤད་
 པ་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁོང་མའི་ཆ་
 མཐུན་ལྟ་སྤངས་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་དུ་གཙོ་བོར་བཙོན་
 བཞིན་པའི་གང་ཟག་གོ། ཁོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་ནི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 གཉིས། ཁོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རྟོན་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ལྟོ། །རབ་
 བྱེ་སྤྱོད་པས་ཆོགས་སྤྱོད་བ་སོགས་ཀྱང་གཙོད་དེ། ཉན་ཐོས་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉོན་སྤྱོད་
 སྤངས་བྱེད་གཙོ་བོར་བཙོན་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེས་ན་འདུག་འགས་ལས། འབྲས་
 བུ་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སྤྱོད་རོ། །དབྱེ་ན། རིམ་གྱིས་པ་
 དང་། གཅིག་ཅར་པའི་ཞུགས་པ་གཉིས། ས་མཆོམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲིམ་སྤང་
 དང་པོ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་ནས། དག་བཅོམ་ཐོབ་ཁའི་བར་རོ། །དོར་ཏིང་
 ལྟ་བུ་དོན་དུག་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་དོ། །ཀྱན་བརྟུས་པས། དག་བཅོམ་ཞུགས་
 པ་ལ་མིའི་ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས་ནས་དག་བཅོམ་བྱེད་བཙོན་པ་དགོས་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་
 པ་དེ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པའི་རབ་
 དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །འདིའི་རབ་བྱེད་སྤྱོད་
 པ་དེའི་སྒྲིམ་ལ་འཛིག་པའི་དོན་ནོ། །དབྱེ་ན། སྤང་བུ་སྤངས་པའི་སྒྲིམ་ལ། རིམ་གྱིས་པ་
 དང་། གཅིག་ཅར་བ་གཉིས་སྤྱོད་ལ། ཉོན་སྤྱོད་ཅམ་སྤངས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་
 དང་། ཉོམས་འདུག་གི་སྤྱོད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་བས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བའི་
 དག་བཅོམ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཉོམས་འདུག་གི་སྤྱོད་པ་ལས་གྲོལ་ཚུལ་མངོན་གྱུར་ཉམས་
 སྤྱོད་པར་བྱས་པ་ཞེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་རྒྱན་མེད་རྒྱན་བཅས་ཀྱང་ཟེར་
 བར་གསེར་བྱེད་ལས་སོ། །རིགས་ཀྱིས་བྱེ་ན། རིགས་དུག་ཞེ། སྤྱོད་བཤད་ཉམས་པའི་

སྐལ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། གསོད་ན་མི་ཉམས་ལ་མི་གསོད་ན་ཉམས་
 པས་བདག་གསོད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ན་མི་ཉམས་ལ་མ་བསྐྱེད་ན་ཉམས་
 པས་ཆེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོ་འདིར་ཉམས་བ་དང་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་གང་ཡང་
 མི་བྱེད་པས་གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཆོ་འདིར་མི་ཉམས་ཡང་དབང་པོ་འཕྲོ་བས་
 རྟོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་དང་། དབང་རྣམས་ཆོ་འདིར་ཉམས་པ་དང་འཕྲོ་བ་གང་ཡང་མེད་
 པས་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཟེར་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ནོ། །བྱེ་སྤྱོད་དབང་པོའི་བྱེད་པར་
 དང་པོ་ལྟ་དབང་རྟུལ་དང་དུག་པ་དབང་རྣམས་ཡིན་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཆོ་འདིར་དང་
 པོ་ནས་རིགས་ངེས་ཡིན་པ་དང་། བྱིས་སྤྱངས་ནས་དེའི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་དང་། ཉམས་
 ནས་དེའི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་གསུམ་ཡོད་པས། དང་པོ་རིགས་དུག་ཆར་ལ་ཡོད་ལ། གཉིས་
 པ་བྱེ་མ་ལྟ་ལ་དང་། གསུམ་པ་དང་པོ་བཞི་ལ་ཡོད་དོ། །སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར། དང་པོ་
 གཉིས་ནི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་རྒྱན་སྦྱོར་དང་གུས་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གསུམ་
 པ་ནི་རྒྱན་སྦྱོར་ཙམ་དང་། བཞི་བ་ནི་གུས་སྦྱོར་ཙམ་དང་། ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་
 དབང་རྟུལ་དང་། དུག་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་རྣམས་ནོ། །གུས་སྦྱོར་ནི་བཙུན་འགྲུས་
 དག་པོ་དང་། རྒྱན་སྦྱོར་ནི་བཙུན་འགྲུས་རྒྱན་ཆགས་པར་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་གང་
 ལས། ཉམས་པའི་བྱེད་པར་ནི། རིགས་དང་འབྲས་བུ་ཉམས་པ་གཉིས་ལས། རིགས་
 དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་
 འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ནི་སོ་སོའི་དང་པོ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལས་ཉམས་པ་མེད་ལ། རིགས་
 བར་བ་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བྱེ་མ་གསུམ་དང་། ཐོད་ཀྱི་ལ་བས་
 རང་གི་འབྲས་བུ་གོང་མ་གཉིས་སམ་གཅིག་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དགྲ་བཙུན་
 ཐོབ་ཆེས་སུ་དབང་པོ་གང་སྤྱངས་པ་དེ་ལས་ཉམས་ཀྱི། དཔེར་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་དབང་པོ་
 སྤྱངས་ནས་ཆེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་དགྲ་བཙུན་ལྟ་བུ་ཆེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་

བར་དུ་ཉམས་ཆོག་ལ། དེ་ལས་ཉམས་པ་མེད་དེ། དེ་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་
 བཏན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོད་འགྲེལ་དུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་བཅོམ་པ་ལ་
 སོ་ན་གནས་བཞིན་དུ་སྒྲག་མེད་དུ་འདེམ་བ་དང་། དབང་བོ་འཕྲོ་བ་དང་། ཉམས་ནས་
 སློབ་པར་འགྱུར་ངེས་གསུམ། ནས། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་རིགས་
 འོག་མ་བཞིར་འགྱུར་ངེས་བཞི་སྟེ། བདུན་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་ནས། ཁམས་གསུམ་
 ག་ན་དབང་བཅོམ་རིགས་དུག་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །ཕྱེ་སྐྱས་དབང་བཅོམ་ཉམས་པ་ཡོད་པར་
 མདོ་བཞིས་སྐྱབ་པ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་དེ་སློབ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པར་བཤད་
 ཚུལ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་
 པ་ཡོད་པར། ནམ་འགྲེལ་ལས། སྤངས་པ་བདེར་གཤེགས་ཀྱང་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་གསུངས་
 པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་ཐེམ་སྐྱས་སུ་གསལ་བས་དེར་ལྟོས། མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་
 ལ་དབང་བོ་རིགས་སྦྱར་བའི་ཀྱང་པར་དང་པོ་གཉིས་པ་ལ་ཆེར་འབྲེལ། གང་ཞིག་གང་ལས་
 ཉམས་པའི་ཀྱང་པར། ཐེམ་སྐྱས་སུ་དབང་བཅོམ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་མདོ་ལུང་གསུམ་
 དང་། རིགས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པས་སྐྱབ་ནས། ཉམས་པའི་དོན་མཐོང་
 ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པས། འདོད་ཡོན་གྱིས་དབྱེ་ན་བཅོམ་སམ་མ་བཅོམ་
 ཀྱང་ངེས་པར་ཉམས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་གྱིས་སྦྱོས་སམ་མ་སྦྱོས་ཀྱང་རང་མི་གསོད་ན་
 ངེས་པར་ཉམས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མ་བསྐྱང་ན་ཉམས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་
 ལ་སེམས་མ་བསྐྱང་ཀྱང་མི་ཉམས་ལ་དབང་བོ་མི་ཉམས་ལ་འཕྲོ་བ་དང་། ཉམས་མི་སྤྲད་
 ཀྱང་དབང་བོ་འཕྲོ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། དབང་བོ་རྣེ་བས་ཉམས་པ་མེད་པར་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདིར་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་དང་པོ་གསུམ་ཁོན་དང་།
 རིགས་ལས་ཉམས་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ལས་མེད་ལ། དབང་བོ་འཕྲོ་བ་བཞི་
 བ་དང་དུག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ལ་ཡོད་དོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གོང་

ན་བཞི་བ་དང་དྲུག་པ་གཉིས་ལས་མེད་པར་བཤད་པ། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་དང་། འཇུག་
 རྒྱུ་ལས། ཐ་མ་གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་གོང་མའི་ལུགས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། དེ་
 དག་ལས་དང་པོ་ལྔ་དུས་སྦྱར་དང་དྲུག་པ་དུས་མི་སྦྱར་དུ། འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་། བྱེ་
 སྐྱེས་འཆོ་བའི་ཡོད་བྱད་དང་ལྡན་པ་དང་ལུས་ལ་ནད་མེད་པ་དང་། ཡུལ་མི་མཐུན་པ་མེད་
 པའི་དུས་སུ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་གནས་ཀྱི། འཆོ་བའི་ཡོད་བྱད་དང་བྲལ་བ་སོགས་
 གསུམ་གྱི་ཆེ་ཉམས་པ་སྤྲོད་པས་དུས་སྦྱར་དང་། མཐུན་ཁྱེན་གསུམ་ཡོད་མེད་གང་གི་དུས་
 སུ་ཡང་ཉམས་མི་སྤྲོད་པར་ནམ་གྲོལ་གནས་པས་དུས་མི་སྦྱར་ཟེར་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ཡན་གྱིས་
 མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཁྱེན་གསུམ་ལ་ལྟོས་པ་དུས་སྦྱར་
 དང་། མི་ལྟོས་པ་དུས་མི་སྦྱར་དུ་འདོད་དོ། །མདོ་ལས། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་མི་ཉམས་
 པའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན། ནས། མི་གཡོ་བའི་བར་ལྔ་
 དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་གྲོལ་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་སྡེ་མི་སྦྱོབ་པ་དགྲ་ཡང་
 གསུངས་སོ། །རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ལ་མི་གཡོ་བས་བྱབ་པར་འཇུག་རྒྱུ་ལས་གསུངས་
 སོ། །མདོ་ལས། སྦྱོབ་དང་འཕགས་མིན་རིགས་དྲུག་ལྔ། ཁྲིས་པ་ལྔར། སྦྱོབ་པ་
 འཕགས་པ་དང་སོ་སྦྱེ་ལ་ཡང་རིགས་དྲུག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ། སྦྱོབ་པ་མཐོང་
 ཆོས་བདེར་གནས་དང་འབྲས་བུར་སྦྱར་ཆོག་ལ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་སོགས་མ་ཐོབ་
 པའི་འཕགས་པ་དང་སོ་སྦྱེ་རིགས་ཅམ་གྱིས་སྦྱར་དགོས་པས། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་
 ཉམས་ནས་དེར་གྱུར་བའམ། ཆེ་དེའི་དང་པོ་ནས་རིགས་ཐ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་དེར་
 ཉམས་ནས་རིགས་དེར་གྱུར་མི་དགོས་ཏེ། དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་
 གསོད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། ཆེ་འདིར་བདག་གསོད་ན་རིགས་དེ་ལས་མི་ཉམས་མི་གསོད་ན་
 ཉམས་པ་སོགས་རིགས་ལྷག་མ་ནམས་ལ་ཡང་ཆེ་འདིར་སྦྱར་དགོས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་
 ནས་མི་གཡོ་བ་ཁོ་ནར་གནས་པ་སོགས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་རྣམས་མངལ་གྱི་བ་སོགས་

ཀྱིས་སྤྱི་བ་ཆེ་བྱི་མར་དབང་རྩལ་དང་སྤྱན་པོར་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མི་གཡོ་བ་
 རིགས་ལས་ཉམས་པ་མེད་ཅེས་པ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་སྦྱོད་པ་དབང་བོ་འཕྲོ་བ་མེད་
 པ་ཆེ་དེར་སྦྱར་ན་ཐེམ་སྐས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྱུར། །འབྲས་བུ་བཞིར་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན། མཛོད་ལས། འབྲས་བུ་བཞི་རྣམས་བཞག་པ་ནི། །རྒྱ་ལྗང་ག་ནི་སྤོང་བྱིར་རོ།
 འབྲས་ལ་སྤོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྡོམས་དང་། །ཤེས་པ་
 བརྒྱད་ཆན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་
 རྣམས་བཞག་ལ། གོང་མའི་ལུགས་ལ་ཟད་པ་བསྡོམས་པའི་བཤད་པ་ཡང་མེད་ལ། མདོ་
 ལས། འབྲས་བུ་བཞིར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཅམ་གྱི་ཆ་ནས་
 རྒྱན་ཞུགས་དང་། འདོད་པ་ལས་སྦྱར་དུ་འདེམ་དགོས་པས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་
 ཆ་ནས་བྱིར་འོང་དང་། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བྱིར་མི་འོང་དང་། གོང་
 མའི་ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་བཞག་པ། གསེར་སྤང་རྣམ་
 བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེས་འབྲས་བུ་བཞིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་ཤིང་
 ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བར་དུ་གྲོང་བྱིར་སྤྱལ་བ་ལྟར་འཁོར་བ་ལས་སྦྱར་དུ་གྲོལ་བའི་ཐབས་སོ། །

དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་བསྡོམས་པས་སྤོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བྱུང་
 རྒྱས་པའི་ཐོག་མ་སྦྱར་ལམ་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱས་ལམ་དང་ས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་
 དང་པོ་བ་གཉིས་ལས། འདིར་དང་པོ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་སྤར་བཤད་པ་
 དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་སྟེ་དེའི་དོན་སྒྲིམ་པའི་ཆོགས་ལམ་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་
 དོན་དེས་པས། རང་རྒྱད་མཐོང་སྤངས་དང་འདྲེས་པར་གནས་པ་ལས་འབྲེད་པའི་མཐོང་

ལམ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་སྟེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་འབྲུང་བས་ན། གདམས་ངག་གི་རྗེས་སུ་རིམ་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། བྱད་ཆོས་གང་གིས་ན། དམིགས་པ་དང་ནི་ནམ་པ་དང་། །རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། །བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་དེར་མ་ཟད། །ཁྱེད་བྱད་གཞི་གང་ན། བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རང་གི་བརྟེན་པའི་ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབ་པ་ཡི། །དྲོད་སྟོགས་བཞི་པོ་ནམས་སོ། །ཁྱེད་བྱད་གཉིད་ཀྱི་གངས་རི་བཞིན་དུ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་བཞི་པོ་སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །རྒྱུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་སྟེ་དུག་གོ་ནམས་སོ། །ཁྱེད་བྱད་ལས་ན། ཉན་ཐོས་དང་བསེ་རུ་ཉ་བྱ་དང་ཆོགས་སྦྱོད་པ་གཉིས་དང་། །བཅས་པའི་དྲོད་སྟོགས་བཞི་པོ་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས་སོ། །འདི་ལྟར་སྦྱར་བ་ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་ལྟར་ཡིན་ལ། ནམ་བཤད་ལས། སྤྱི་ཐོག་ཆོད་ལྟར་ན་ཀང་བ་བར་བ་བཞི་བྱད་གཞི་དང་། དང་པོ་གཉིས་བྱད་ཆོས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གང་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་བརྟན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར། གསེར་ཕྱེང་དུ་ཡང་གསུངས་ནས། ཉི་ལྟང་ལས་བྱད་པར་ནམ་པ་བཞིར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དངས་ནས་བྱད་པར་བཞི་བྱས་པ་ཉི་ཤེས་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤེས་ལས། ཡུའུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་འདྲ་བར་སྤང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། གསེར་ཕྱེང་དུ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྟང་དུ་ལྷོས་སྦྱོང་སྐབས་བྱད་ཆོས་དུག་གསུངས་པ་ཡང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེས་ན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་པ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ལ་བཤད་དེ། ཞེས་སྐབས་གཉིས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་དུ་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དག་སྤྲོད་བྱད་རྩ་བུ་ནི་ནམས་བྱད་པར་ལྟར་བཞེད་ལ། རེད་མདའ་བས་རྒྱན་སྤང་གི་དོན་རྟོག་པ་དོར་ནས་ཆུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་དང་ལྟར་འདོད་པ་བཀག་ནས། དབྱེ་བ་འཕགས་གཞིར་བྱས་ལ། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་

རྟོགས་པ་དང་བྱེད་ལས་དང་ཡོངས་འཛིན་ལ་བྱད་པར་མེད་དོ་སྙམ་པ་བསལ་བྱིར། དམིགས་
 རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་བསྟན་
 པར་བྱས་ནས། རྒྱ་སྤང་ལས། བྱད་པར་རྣམ་པ་ལྟོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། བྱད་པར་ལྟ་
 ལས། དབྱེ་བ་བྱད་ཆོས་མིན་པར་གསུངས་པ་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། སངས་
 རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱད་པར་བཞི་འདོད་ཅེས་པ་ཆོག་ཟེན་དང་ལྟ་འདོད་ཅེས་པ་དོན་ཐོབ་ཡིན་
 རོ། ། རྟོ་སྤང་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཟུང་པ་དང་འཛིན་པའི། རས། ཆེན་པོའི་
 དབྱེ་བ་ཡང་སོ་སོར་བཞུད་དགོས་སོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་སྤང་སྐབས་སུ། དེ་དག་ནི་ཉན་
 ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལས་བྱད་པར་རྣམ་པ་དུག་
 བོས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱ་སྤང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཇི་སྐད་
 བཤད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བཞེན་པ་འདི་དག་རེ་རེ་ཁོང་ཁྱེད་དུ་དང་འབྲིང་
 དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བཞུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཞེས།
 རྟོག་པ་དང་དབྱེ་བའི་བྱད་པར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ལྟ་གསུངས་པས། ལྟར་ལྟར་བྱད་པར་
 དུག་བྱས་པ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟོ་སྤང་ལས། བྱད་པར་བཞི་
 བྱས་པ་ཙ་བའི་རྟུང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ཙམ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་རྣམ་བཤད་
 ལས། ཁྱེད་འབྲིང་བྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་
 ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཁོང་གསོ་བར་བྱེད་པ་ནི་བྱད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་
 པའོ། ། ཞེས་པ། ཇི་བཙུན་གྱི་མན་ངག་ཀྱང་ཡིན་པ་འདྲོ། ། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།
 གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། དམན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དམིགས་
 པ་བཙུན་གཉིས་བཞིར་བསྐྱབ་པ་གཉིས།

དམན་པའི་སྒྱུར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་བསྐྱབ་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །དང་པོ་
ནི། ཁྱད་གཞིའི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དམས་ཀྱི་ཐོས་པ་
ལ་སོགས་པས་བསམ་པས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱུན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་
གྱུར་བའི་དད་པ་ལ་སོགས་པས་བཙོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཤེས་རབ་
ལྡེང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲེ་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས་དག་བའི་
ཙུ་བ་ལས་སྦྱེ་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་དམིགས་ནམ་དང་། ནམ་བཤད་
དང་རྟོགས་སྣང་ལྟར་ན་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཐོང་ལམ་དང་དམིགས་ནམ་མཁུན་གྱི་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ཉེ་ལོ་དེ་ལ་དབྱེ་
ན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། རྟོང་ཉིད་ལ་
དམིགས་པའི་རྟོག་འཛིན་ཉིན་པའི་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྒྲེ་ཁྱད་པར་གསུམ་རྩན་
ནི། །རྟོག་འཛིན་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དག་བའི་ཙུ་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་ཅེ་མོར་
གྱུར་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་བཟོད་པར་གྱུར་བ་དང་། དེའི་འོག་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་
ཅེས་བྱ་བ་ནམས་སོ། །ཁྱད་ཆོས་གང་གིས་འཕགས་ན། རྒྱུ་གཅིག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རྒྱུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བས་མཐུ། རྒྱུ་ཐ་
དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་
སོགས་པ་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་
པ་ནི། རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་པ་དགོས་པར་རྟོགས་སྣང་དུ་གསུངས་
ལ། ནམ་བཤད་ལས་ཁྱད་གཞི་ལ་སྒྱུར་ནས། ཡང་ན་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྒྱུར་ལ་བཤད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་གཉིས་ཀར་སྒྱུར་ཆོག་གོ། །དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། །བདེན་

ཕ་བཞིའི་དངོས་པོ་སྟེ་མི་དྲག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པའི་བྱད་པར་ནི། གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཚམས་སུ་
 ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དམིགས་པ་མི་དྲག་སོགས་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཐུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱུའི་བྱད་པར་
 རྟོག་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས། རྣམ་རྟོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་རྟོགས་པར་
 སྒྲོམ་པའི་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་རོ་བོ་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་ནི།
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཆང་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱིས་སངས་
 མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤང་
 བྱ་རྣམ་རྟོག་ལྡན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི། ཅེ་སྦྱོར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་
 སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བོ་རྒྱས་བཤད་
 རས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལྟར་ན་རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲོམ་
 གྱི་སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་དང་། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་དོད་ཀྱིས་ཀྱན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་ཉམས་སྤྱད་
 པ་ཅམ་དུ་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཅེ་མོས་གཉིས་པ་ཉམས་སྤྱད་ཅམ་དུ་ཕྱི་
 མ་གཉིས་ལ་མི་རྒྱས་པ་སོགས་རྟོག་པ་བཞི་སྤང་དཀའ་སྤྱོད་ཅམ་བཞིན་ཉམས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་
 གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། རྟོགས་སྤང་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་སྤང་ཡུལ་ལ་
 བདེན་སྤང་ཡོད་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་ནི། རྒྱན་སྤང་ལས། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བ་དང་། རས།
 འདི་དག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས། འདིར་བཞུན་
 རྟོག་པ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་བར་གསུངས་པས། ལམ་རྒྱུད་བ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཅེ་མོའི་སྐབས་
 ཀྱི་ལམ་རྣམས་དག་ས་ཁོ་ནར་བཞག་པ་བཀག་ལ། ལྡན་ཚུལ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་
 གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གསེར་སྤྱིང་བ་སོགས་དང་། བོད་ཀྱི་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་

རྟོག་པ་བཞི་སྟེར་ལམ་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གཟུང་བ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་སུ་
 འདོད་པ་འང་ཁེགས་ལ། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་སོགས་སུ་རྟུན་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་ལ་བྱས་པ།
 ས་བོན་དང་མཛོད་གྱུར་གང་ཡིན་དུ་བྱད་ནས་རྣམ་བཤད་དུ་བཀག་གོ། །བུ་ཁྲིལ་ལས། ད་
 ལྟ་སྟེར་ལམ་གྱི་དོ་བོར་གནས་པ་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་སྤང་བྱར་འགྱུར་བས་
 བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཞེས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟེར་ལ་ཕན་གནོད་
 གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །སྒྲིམ་པ་ཡིག་ཆར་ཉམས་སྦྱང་
 རྒྱུ་ལྡན་པའི་མཐོང་སྤང་ལ་སྦྱར་བ། ཉི་སྤང་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་
 རྣམས་ཀྱི། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་མཐོང་
 སྒྲིམ་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀར་སྦྱར་བས། དེ་ལྟར་མཛོད་གྱུར་བཞི་ཤས་ཆུང་དུར་འགྱུར་བ་
 ལ་བྱས་ན་རྣམ་བཤད་དང་མཐུན་གོ། །བྱད་པར་དེ་དུག་གིས་ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་
 པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་རྩོལ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
 པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེས་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉན་རང་དེ་དག་གི་རྩོལ་པ་གྱུར་བ་ལ་སོགས་
 པའི་དགོ་བའི་རྩོལ་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི། ཉི་ཁྲིལ་ལས། གསེར་སྤྱིང་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་
 ལས་ཞེས་པ་ནོར་བ་ཡིན། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ལས་གསུངས་ཟེར་བ།
 གསེར་སྤྱིང་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་དམན་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། དམིགས་རྣམ་
 ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པར་གྱུ་བ་པ་ལ་དགོངས་
 རས་བྱད་པར་ལྟ་བུ་ལྟར་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཀག་གོ། །ལུགས་ཏེ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སྟེ་སྟོན་ལས་བདེན་བཞི་སོགས་ཀྱི་རང་མིང་ངམ་རང་སྟོན་ནས་མ་དམིགས་པར་དེ་དག་
 གི་མཚན་གཞི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་མཚན་ཉིད་ལས་མཚན་
 པའི་ལུང་པོ་ལྟ་དང་། ལས་ཉིན་གཉིས་དང་། དེ་དག་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 ལམ་སྟེ་བདེན་བཞིའི་མིང་མ་བཏགས་པས་མཚན་གཞིའི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་

པ་བཞི་དག་པ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་སྒྲ་བའི་གཉེན་པོ་ཙམ་
 གྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་
 དང་། སྒྲ་མ་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཞུགས་པ་དང་། འདི་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་བོ་ལྟ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་སོགས་
 བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་མཆོག་དམན་ཡོད་དོ། །ཉན་རང་རང་གི་ཐེག་པ་
 རྟོ་རྟོགས་པའི་རིགས་ངེས་པ་རྟོགས་པ་རྟོ་རྟོགས་པར་ཐོབ་པ་ཁོ་ནས་ཆེད་དུ་དང་། འདིས་
 ཉན་རང་རང་ལམ་དུ་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པོ། །དགེ་བའི་བགེས་
 གཉེན་གྱི་སྲིད་ཁྱིའི་མཐའ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་གི་བྱང་ཚུབ་
 ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲམ་གྱི་སྤང་
 བྱར་མི་ལྟན་པ་འཇ་སྤང་གཉེན་དུ་མི་ལྟན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་
 བསྟུས་ན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་སྦྱོར་ལམ་
 ལས་ཁྱད་པར་ལྟུང་ལྟན་གིས་འཕགས་ཏེ། ཐེག་དམན་སྦྱོར་ལམ་ཁྱད་པར་དེ་དག་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུང་འབྲེང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་ཚུལ་དངོས་སུ་
 བརྟན་མ་བརྟན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཙམ་གྱེད་པ་དང་། རང་གི་
 ཐེག་པ་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་གྱེད་པས། རང་བྱུང་བས་སྐད་ཅིག་གི་དབྱེ་བ་མང་བོ་མེད་པ་
 ཡང་བརྟན་སྒྲམ་ལ། རྟོགས་སྤང་དུ། ཆོག་འོག་མས་བརྟན་པར་བྱས་ནས། བྱང་སེམས་
 ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྒྱུའི་སྒྲོ་ནས་སོགས་དམིགས་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། ཉན་
 རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

དམིགས་པ་བརྩུག་ཉིས་བཞིར་བསྟུ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་བརྩུག་ཉིས་བཞིར་བསྟུ་བ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒྲིན་ས་དམིགས་པ་དང་། དེ་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྩུ་མཆན་དང་། ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། **བྱང་རྒྱུ་བ་ཐེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན།** (༡) ལམ་ཡོངས་རྩོགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་**ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་**བཅོད་འབྲེང་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིག་སུམ་དང་མཆན་དང་ཞིང་ལྔ་དག་པའི་རྒྱུའི་སྒྲིན་ས་དང་། ཆོས་མཆོག་རྒྱུ་དུའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་སོགས་སྒྲིམ་པ་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་དུ་འབྱུག་པར་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིན་ས་དང་། བཅོད་རྒྱུ་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་དོན་དམ་དུ་མེད་ལ་དེ་ཀྱན་རྩོབ་དུ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ས་དང་། ལྷག་མ་དགའི་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲིན་ས་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། (༡) རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་ལྟར་སྤྱིད་པ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། (༡) འདི་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མཉམ་བཞག་དུ་ཆོས་ཉིད་དང་རྗེས་ཐོབ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིན་ས་རྟོགས་རྒྱུ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ཅུ་ལས་བརྩུག་ཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་ལས་སོ། །འདི་དག་གསེར་སྤྱིང་བས་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྒྱུག་བསྡུལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུག་བསྡུལ་ལ་དེའི་འབྲས་བུར་དང་། འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་དང་། ལམ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དམིགས་ཞེས་པ་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྟོན་འབྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྟོགས་བཞིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཐམས་དད་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞི་ཞེས་

པ་དང་། ཆོག་གསལ་དུ་རྒྱུ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཐེག་པ་མ་ལུས་པའོ། །འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 མངོན་སུམ་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་དབྱེངས་སུ་གནས་པ་དང་། ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་དབྱེངས་དེ་ཀྱན་རྫོང་དུ་དམིགས་རྣམ་སྟགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མར་རྟེན་
 འབྱུང་གི་མཐུའི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་འདིར་རང་བཞིན་གཅིག་སྒྲ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་
 བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཆོགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལྟར་སྒྲོས་མེད་དུ་
 འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་དབྱེངས་ཀྱི་ཆེ་བའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་པ་
 དང་། རྣམ་རྒྱུན་སྒྲུང་གི་དོན་ལོ་ཆེན་གྱིས་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། **སྒྲ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུར་ལམ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སྟགས་རྣམ་པ་གཞན་**
གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀྱན་དུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་
 དུ་སྒྲུར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་དམིགས་ཞེས། རྣམ་
 མ་དམིགས་ཚུལ་བཞི་དང་རྣམ་པ་སྒྲུར་ལམ་ལ་བྱས་པ་དང་། ཉ་ཞིག་དུ་བྱང་སེམས་སྒྲུར་
 ལམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱིས་ཀྱང་ཟེར་བ་དང་། གསེར་སྒྲིང་བས་རྣམ་
 པ་གཞན་མངོན་ཞེན་མེད་པར་སྒྱུར་བ་སྟགས་དོན་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་རྩ་བའི་
 དོན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་ཆོག་རྣམ་པར་བརྒྱལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དམིགས་
 ཚུལ་གཞན་དེ་དག་དངོས་སུ་མ་སྒྲོམ་སོ། །བཞི་པ་ནི། བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་
 པས་དམིགས་ན། མཛོད་ལས། དེ་མེད་བརྩ་དུག་གཞན་རྣམས་མེད། །ཅེས་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །ཞེན་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཕྱིར་ན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་
 བསྒྲོམ་པ་འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤེ་སྤྲོད་ཆད་མར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་གཞན་པ་སྒྲ་མ་ཐེག་
 དམན་ལས་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་བརྩ་དུག་ལས་མི་སྒྲོམ་པའི་ཐེག་པ་
 གཞན་ལ་བདེན་ནམ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་ཟད་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་གཞུང་འདི་ལ་སྟན་
 འབྱེན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །

སྦྱོར་ལམ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

སྦྱོར་ལམ་ནི། མཛོད་ལས་དང་པོ་གསུམ་གསར་སྦྱེ་མི་ཁོ་ན་ཕྱིས་འདོད་ལྟར་སྦྱེ་
 བ་ཡོད་ལ། ཆོས་མཆོག་འདོད་ལྟའི་དེན་ལ་གསར་སྦྱེ་ཀྱང་ཡོད་པ་མཐོང་ལམ་དང་འདྲ་
 ལ། སེམས་དེན་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་དང་།
 དབྱངས་སྦྱོག་དོད་ཅེ་གཉིས་འདོད་སེམས་ལ་དེན་པ་ཡོད་ཟེར། སྦྱོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཁྱབ་
 པ། །བསམ་གཏན་མཐའ་དེན། ཞེས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་
 ལམ་མངོན་གྱུར་བ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཁོ་ན་ལ་བདེན་པར་འདོད་དོ། ཁོང་མའི་ལུགས་
 ལ། ནམ་བཤད་ལས། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྦྱེ་བའི་དེན་མ་ཡིན་ཡང་། དོད་དང་ཅེ་མོ་
 གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྦྱེ་བར་མངོན་ནོ། ཞེས་པར་བདེན་ནས། རྗེ་བཙུན་
 པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་གོང་མའི་དེན་ལ་ཆོས་མཆོག་སྦྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྦྱོ་
 མང་ཡིག་ཆ་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀར་གཟུགས་ཀྱི་དེན་ལ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་ལྟའི་བྱ་སྒོ་གྲོས་རབ་
 གནོན་གྱིས་ཁྱུས་པའི་མདོ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མདོས་བསྐྱབས་ནས། ནམ་
 བཤད་ཀྱི་དེ་སྦྱེ་སྦྱོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྐྱབ་ལས་མི་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་ཐེག་དམན་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། སེམས་དེན་སྦྱོ་མང་ཡིག་ཆར། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་
 དང་འདོད་སེམས་ཡང་ཡོད་གསུངས་ལ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས། ཐེག་ཆེན་
 སྦྱོར་ལམ་པ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱབ་པས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཅམ་ལས་ཉེར་
 བསྒྲགས་མེད་ཟེར། གསེར་ཕྱེང་ལས། བྱད་པར་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཟད་པར་
 འགོག་སྦྱོམས་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་ཡང་རུང་
 བ་ལ་བདེན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། སྦྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ནམས་
 བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་དང་། སྦྱོར་ས་བཙུག་གཅིག་ཡོད་ཅེས་པ་གསེར་ཕྱེང་གི་དགོངས་

པར་འགྲོ་ལ། རོན་དམ་ནམ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་སྒྱུར་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་ཅིག་ཅར་
 ཐོབ་པ་ཡིད་པར་མངོན་ལ། རོན་དམ་ནམ་ཅན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ལ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
 ཡིད་མེད་དཔུད། སྒྲིམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་ཀྱང་ཐོས་བསམ་ཡིད་པར་གསེར་ཕྱེད་དུ། ཀྱན་
 བདུས་དང་ཆོས་ཉིད་ནམ་འབྲེད་ཅེ་འགྲེལ་གྱིས་བསྐྱབ་ལ། ནམ་བཤད་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་
 སྒྱུར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་ཆ་རྒྱལ་སྤེལ་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
 རྟོགས་དང་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཛིན་ཉིད་པའི་ལམ་བཞག་ཆོག་ལ། རྟོད་སྟོགས་
 བཞིའི་མཆན་ཉིད་ནི། གསེར་ཕྱེད་དུ། མདོ་རྒྱན་ཀྱན་བདུས་གཉིས་ལྟར་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་གསུངས་
 པའི་རྒྱུ་མཐུན་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྒྲུང་བ་མཆེད་པའི་དང་།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་མདོ་
 རྒྱན་དང་སྒྱུར་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་དང་བཅོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གསུམ་ལ་ཆོས་ལ་ངེས་
 སེམས་ཀྱི་བཅོད་པ་ཁྱད་འབྲེང་ཆེ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ནི། བུ་ཉ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་ལྟར་གསུངས་
 པ་ཡིན་ལ། སྒྲིམ་པ་ཡིག་ཆར་དེས་དགོངས་པར་བྱས་ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དག་གི་དུས་
 ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ལ། དོན་སྤྱིའི་
 གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་ཚུལ་ནམ་བཤད་ལྟར། ཆོགས་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་གཉིས་
 སྒྲུང་རགས་པ་དང་བཅས་ནས་འབྲེལ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲིམ་བྱུང་གིས་དཔུད་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྒྱབ་ནས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྒྲུང་དང་པོར་ཐོབ་པ་རྟོད་དུ་འཕྲོས་ཆད་
 ཀྱང་ཡིན་ལ། སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་སྟེ་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྒྲུང་ཆེ་ཆེར་འཕེལ་ནས་ནམ་བྱུང་གཟུང་
 སྒྲུང་ཡང་རྩེ་ཕྱ་བར་སོང་བ་ན་སྒྲུང་བ་མཆེད་པ་དང་ཅེ་མོ་ཐོབ་ལ། ཡང་དཔུད་སྟོབས་
 ཀྱི་རང་གི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཟུང་བ་བདེན་སྒྲུང་ཡིད་པ་སྒྲུང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རྒྱས་
 བེད་། རྒྱུ་མཐུན་ཡང་མཐོང་སྒྲུང་གཟུང་རྟོག་མངོན་དུ་གྱུར་མི་རྒྱས་པའི་དོན་སྤྱིའི་གསལ་
 སྒྲུང་རབ་ཐོབ་པས་སེམས་སམ་འཛིན་པའི་སྒྲུང་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་དུས་

བཅོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་འཛིན་པ་བདེན་
 ལྟར་ཡོད་པ་ཡང་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱི་གསལ་སྤང་
 རྟོགས་པར་ཐོབ་པས་གཉིས་སྤང་རྒྱལ་པ་ལྟར་སྤང་དུས་དེ་མ་ཐག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
 ཆོས་མཆོག་ཐོབ་ལ། དེའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་མཐོང་སྤང་འཛིན་རྟོག་ཀྱང་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་
 བ་མདོ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །གསེར་ཕྱང་དུ་འབྱོམ་ལོ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འབྲེ་འདུལ་དཀར་སོགས་ཀྱིས་བྲན་པ་བཅད་
 ཤེས་ཡིན་ཟེར་བའི། དང་པོ་ཀྱན་བརྟུས་དང་ཐུབ་དགོངས་ཀྱི་ལུང་གིས་བཀག་ཅིང་། གཉིས་
 པ་གསལ་སྤང་ཡོད་པས་བཀག་ནས། ཞེས་གཞན་ལུགས་འགོག་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་པ།
 བུ་ཁྲིལ་དུ་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མངོན་སུམ་ཟེར་བ་བཀག་པ་རང་ལུགས་བྱས་ནས།
 གཉིས་པ་གསལ་སྤང་ཅན་ཟེར་བ། ཆོགས་ལམ་གྱི་བདེན་སྤང་ཤས་ཁྱུང་དུ་སོང་བའི་དོན་
 སྤྱི་གསལ་སྤང་ལ་བྱས་ན་རུང་ལ། གསལ་སྤང་ཡོད་པར་འདོད་ན་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་
 བ་བརྒྱུག་མི་རྒྱས་ལ། འོག་དུ་རྟོག་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྟོག་པ་བཞི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དགག་
 རྟོག་དུ་བཞེད་པ་དང་། འདིར་རང་ལུགས་སྐབས་སུ་སྒྲིད་ན་སྤང་བའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་འབྲུལ་
 ཤེས་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ཡང་ནང་འགལ་ལ། དེ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ། འོག་དུ་
 རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། དེར་བུ་སྟོན་གྱིས་རང་ལུགས་བཞག་པའང་
 བཀག་གོ། །ཡང་རང་ལུགས་སྐབས་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་སོ་སྦྱེའི་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་མི་
 འཇུག་པའི་སྐབས་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་པ་ནི། ཉ་ཁྲིལ་ལྟར་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་སོ། །ཉ་ཁྲིལ་དུ་སྤྲུལ་ནམས་དང་རྒྱ་མིག་པའི་རྗེས་དཔག་བཅད་ཤེས་ཡིད་དཔྱད་
 ཅི་རིགས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འོད་ཟེར་མགོན་པོས་སྤང་ཡུལ་ལ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཉིད་དོན་ལ་གནས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱད་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་
 མང་བོ་བཀོད་ནས། རང་ལུགས་ཆོས་ཉིད་གསལ་ཅན་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་

དུ་ཁས་སྒྲངས་དགོས་ཏེ། ཞེས་སོ་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐོང་
སྤང་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་མིན་པས་འཕགས་པར་མི་འགྱུར་ཟེར་རོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས།
དེ་ལྟར་དུན་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། བདག་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་
དཔག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་ལམ་མཉམ་བཞག་ནི་བཅད་
ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་ས་བཅུའི་བར་དུ་འཛོག་དགོས་པ་བསམ་བྱུང་
གི་ས་མཆོམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །མངོན་ཤེས་སོགས་མངོན་སུམ་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཡིད་དཔྱིད་ཀྱང་
ཡོད་དེ། ལྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་
ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མ་འབྲུལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
འབྲུལ་བའམ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལྷག་སྒྲོམ་སྤང་དང་འབྲེལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལྷག་
པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལྷག་དེ་དང་རྗེས་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་གསུམ་རིམ་བཞིན། སོ་སྐྱེ།
སྒྲོབ་པ་འཕགས་པ། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་རོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། གང་དག་ཚུར་
མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་
པ་ནས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པའི་འགལ་སྔོང་ལ་སྤྲལ་དང་མཆོན་ཉིད་ལམ་ཉེ་རིང་གི་དབང་
གིས་ཡིན་ནི་ཞེས་པའི་སྒྱུས་འདི་དཔེ་ནི། ཞེས་པ་སྤར་གྱི་ཉ་དཔོན་དང་ཇོ་ནང་བ་སོགས་
ཡིན་ནམ་སྒྲོམ་ཡང་ཁྱེད་ས་གསལ་པོར་མ་མཐོང་བས་དཔྱད། མདོར་བསྟན་འདི་ལ་མདོ་
སྒྱུར་ན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དེ་དག་སྐྱར་དགོས་སོ། །

རྒྱས་བཤད་ལས་བྱུང་ཆོས་སྤར་མ་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བྱུང་ཆོས་སྤར་མ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། རྟོག་པའི་བྱུང་ཆོས་
དང་། ཡོངས་འཛོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷིའི་མཆོམས་སྐྱར། སོ་སོའི་
དོན་བཤད། བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྔོང་བའོ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ། ཉན་

རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་རྒྱུ་ཁྱད་པར་
 དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་རྒྱུ་
 དག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་མ་སུ་བཅད་པ་བདུན་གྱི་མ་བཤད་དེ། གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས།
 དང་པོ་དྲུག་གི་དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཙུ་བཞི། །གཉི་
 ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དྲུག་རྒྱུ་ཁྱད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྦྱོར་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་
 བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཉི་མི་དག་པ་ལ་མོག་མ་པ། བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། །གཉི་
 བདེན་པའི་ཉེན་ཅན་ཏེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡི་ནི། །འཛུགས་ཆུང་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་པར་སྦྱོར་འདོགས་པ་འགོག་པའི་དྲུག་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཡིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་མདོན་ཞེན་ལ་མོག་མ་པ་གསུམ་འགོག་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
 མེད་པར་ཉོགས་པའི་དྲུག་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཡིན་ཆོས་ཅན། །ཆེ་སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་བཞིན་
 དམིགས་རྣམ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ལམ་མཆོམས་སྦྱོར་
 ཆུལ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ལ་གདམས་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོན་ཆེན་པོར་མི་ལྟང་བར་དགེ་བཅོམས་
 པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐབ་པར་གསུངས་པ་ལ། སྤྱ་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་སྦྱོན་དུ་ལྟང་
 ཆུལ་དེས་པར། ཐབས་མི་མཁས་པ་ཕྱིན་དུག་དང་རྣམ་ཐར་སྦོ་གསུམ་ལ་བདེན་ཏེ་ཉེན་
 རང་གི་སར་མི་ལྟང་ལ་བྱང་སའི་སྦྱོན་མེད་པར་མི་འཇུག་པའི་ཞེས་པར། སྤྱ་བྱས་སྦྱོན་དེ་
 དེས་པའི་ལན་དུ་དེ་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཡིན་ཟེར། ཆོས་ལ་སྟེད་པ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ་
 སྦྱོར་ལམ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕལ་ཆེར་གྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ལྟན་ཅིག་གསུངས་
 པས་དྲུག་རྒྱུ་ཁྱད་པར་དམིགས་རྣམ་གྱི་མདོ། ཉི་ལྟང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་མར་བདེན་བཞི་ལ་སྦྱར་
 བའི་དང་པོ་སྦྱག་བདེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། སྦྱས་པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཆོས་
 ལ་སྟེད་པ་གང་ཡིན་ཞེས་པ། ནས། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་སྟེ་སྦྱོན་
 དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཀྱན་འབྱུང་གི་དེ་ནི། གཟུགས་འདི་སྤང་བར་བྱའོ། །ནས།

རྣམ་ཤེས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟུག་བསྐལ་འདི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནས།
 ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཁྱིམ་ཆུང་དུ་རྟུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་
 རྟོན་བསྐྱར་བྱས་པ་ལེགས་སོ། །འགོག་བདེན་གྱི་དེ་ནི། འགོག་པ་འདི་མངོན་དུ་བྱའོ། །ནས།
 བྱང་སའི་སྦྱོན་མེད་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་དེ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་
 ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། རྟུག་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཤེར་
 ཕྱིན་དང་མ་བྱལ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །མཆམས་འདི་ལྟར་ཕྱེ་བ་ལེའུ་
 བརྒྱད་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཉི་ལྔ་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་ཞེས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་བསྐྱེད་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། འགོག་པ་འདི་མངོན་
 དུ་བྱའོ། །ལམ་འདིས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱའོ། །ལམ་འདི་སྦྱོམ་པར་བྱའོ། །འདིས་ལམ་
 སྦྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྦྱོམ་བྱ་དང་སྦྱོམ་པ་པོ་སོགས་གཉིས་གཉིས་བསྟན་པས་སོ་སོའི་
 རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་། འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །ནས། སྤྱད་པ་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་
 བའོ། །ཞེས་པའི་བར་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་མཆན་མེད་ལ་མངོན་ཞེན་སོགས་
 ཀྱིས་རྣམ་པ་བརྟོག་ནས་བསྟན་ལ། སྤྱས་པ། རབ་འབྱུར་བྱང་ཆེན་པོའི་སྦྱོན་མེད་པ་གང་
 ཡིན། རྟུག་བྱང་སའི་སྦྱོན་མེད་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་པས་སྤྱང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་པན་
 རྟོན་དོན་དམ་པར་མཐོང་བ་བཀག་པས་འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་མེད་དང་། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་
 ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོབ་ཆོ། རྟུག་མ་བྱལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པས་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁྲིན་གྱི་བར་ལ་སྦྱོམ་པ་དང་རྟོག་པ་བཀག་པས། ལམ་གྱི་མཆན་མེད་བསྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་
 བསྟན་པར་གསུངས་པས། སྤྱར་གྱི་དེ་ལམ་བདེན་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བའི་དོན་ནི། ཉི་ལྔ་ལས།
 རེས་སུ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལུགས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱད་པའོ། །ཞེས་པ། ཉི་ལྔ་ཀ་
 ཏུ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། མེ་རྟག་སོགས་བརྒྱ་
 དུག་དང་དེ་ལ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ཐར་སྟོགས་མ་བདེན་བཞིའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་དང་།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྷོག་བྱེད་ཡིན་པས་མཐུན་པ་ཟེར་ལ་དེ་ཆོས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུས་ཆོས་ལ་སྤང་པ་
 ཞེས་པ་དག་ལྟན་གྱི་དོན་ནོ། ཞེན་པ་གསུམ་གསེར་སྤང་དུ། དག་ལྟན་དང་གནོད་འཛོམས་
 ཆེ་བར་མངོན་ཞེན་ཆེ་འབྱེད་ཆུང་གསུམ་དང་། ཕྱི་མའི་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་ངན་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྐྱར་བར་གསུངས་ལ། ཉ་ཁྲི་ཀ་ལས། དང་པོར་ཡོད་མེད་སོགས་སུ་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་ཆུང་དུ། བར་དུ་དེ་ཉིད་རྒྱན་དུ་ལྟག་པར་འཛོན་པའམ་དམིགས་པ་འབྱེད་།
 མཐར་ཐུག་པར་བདེན་ཞེན་གཏིང་ཆུགས་པས་འཛོན་པ་ཀུན་ཤེས་སྟེ་ཆེན་པོའི་ཞེས་པ་ལྟར།
 ཉི་ཟེར་དང་རིན་ཆེན་བང་མངོད་དུ་གསུངས་ལ། ཉ་དང་གཡགས་པས་དག་ལྟན་དང་རྒྱ་
 འོད་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་ནས་དགག་པ་མ་བྱས་སོ། ཉི་སྤང་ལས། མཆན་མ་ཡང་རྣམ་
 པ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་
 བྱ་བ་དང་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཆན་མ་དང་། སྤྱད་པར་
 བྱ་བ་དང་སྤྱད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་སྦྲོབ་པ་དང་མི་སྦྲོབ་པའི་གཞི་ལྟག་པར་ངན་
 པའི་མཆན་མ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དང་དེ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཀུན་ཤེས་པའི་མཆན་མའོ། ཞེས་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་བྱ་ཡིན་མིན་དང་། སྤྱད་པ་ལ་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་མིན་དང་། ཕྱིན་དུག་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གསུམ་ལ་སྐྱར་བ་ལོ་
 ཆེན་གྱིས་ཞེན་པ་གསུམ་གྱི་བརྒྱུག་དོན་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པར་སྐྱར་དགོས་པས་འཕགས་གྲོལ་
 གྱིས་མཆན་མེད་ལ་སྐྱར་བ་མི་འཐད་དགོངས་པ་དཔྱད་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་སྤང་གི་དེ་འགོག་
 ལམ་གྱི་དེ་གསུམ་ཅམ་མཆན་མེད་ལ་སྐྱར་བས་སྦྱོན་མེད་དོ། ཉེས་ན་ད་ལྟའི་ལེ་མང་དུ་
 ལྟག་བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྤང་པོ་ལྟ་མཆན་མེད་ལ་སྐྱར་བ་ཉི་སྤང་ལེའུ་བརྒྱད་མར་མེད་ལ་
 མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་པའི་ཁྲི་ཀ་ཆུང་ལས། ལྟག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དག་ལ་སོ་སོའི་རྣམ་
 པ་བཞི་བཞི་དང་ཐུན་མོང་གི་སྤོང་བ་དང་སྦྱོན་པ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པའོ། འགོག་པ་དང་

ལམ་ལ་ཡང་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་དང་ཐུན་མིང་གི་མཆན་མ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་ལོ། །
 ཞེས་པ་མདོ་དང་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། རྟོད་ཆུང་དུ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བྱེད་ཆུ་ལ་གྱིས་འཕགས་
 ཏེ། **ཐེག་པ་གསུམ་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བར་སྒྲུབ་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་འཕྲོ་བ་**
བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱལོ། །རྒྱའི་མདོ་ནི། ཆེ་
 དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་གེར་ཕྱིན་འདི་ཉན་
 པར་བྱ། ནས། ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པས་སྦྱོར་ལམ་བརྩ་གཉིས་པོའི་
 རྒྱའི་བྱེད་པར་བསྟན་ནོ། །**གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་བདུ་བ་སྦྱེ་བ་དང་འགོད་པ་འཛིག་**
པ་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་རྟོད་འབྲང་གི་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་
 དོན་དམ་པར་གནས་བྲལ་རང་བཟོད་པའི་མིང་གི་རྒྱན་མི་འདྲ་བར་འཇུག་པ་དང་། མདོ་
 ནི། ལེའུ་ལྔ་བའི་མགོ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་
 ཏོ། །ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་དེ་གནས་པ་མ་མཆིས། ཐུག་པ་མ་མཆིས། ཕྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་འཕེལ་འགྲིབ་མ་དམིགས་སོགས་ཀྱིས་
 དམིགས་པ་དང་། མིང་དེ་ཡང་གནས་པ་མ་མཆིས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བསྟན་པ་བསྐྱེས་
 ནས་ཡོད་དོ། །འདིའི་མ་དམིགས་མ་མཐོང་ཞེས་པ་གཉིས། མོས་བ་ཡིད་བྱེད་དང་། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ལ་ནི་སྤང་གསུངས་ལ། དག་ལྡན་ལས། སྦྱེ་བ་ནི་མིང་གིས་གཞན་
 ལས་གོ་བ་དང་། འཛིག་པ་ནི། མིང་གིས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་མིང་གིས་བདགས་
 ཅམ་གྱི་སྦྱེ་འཛིག་གི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པར་བཞག་ལ། གནས་བྲལ་སོགས་བཞི་
 ཡོད་ཅེས་པ་ལེའུ་བརྒྱད་མར་མིང་དེ་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས་ཞེས་སོགས་བཞི་ལས། ཅ་
 བར་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས་གནས་དང་བྲལ་བ་མ་ལགས་པ་ཡང་མ་ལགས་ཞེས་པ་གཉིས་
 མ་སྦྱས་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་གྲོགས་ཡིན་པས། གོ་སྦྱ་བར་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་
 ལ། ལེ་མང་སོགས་སུ་ཆོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མ་མཆིས་ཞེས་པ།

སྒྲུ་མ་གཉིས་མིན་པའི་དངོས་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མ་མཆིས་ཞེས་པའོ། །གནས་པ་
 རང་བཅོང་པའི་མིང་གི་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་འདུག་པ་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་
 པ་དང་། དོན་དམ་པར་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོད་
 ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་དོན་དམ་པར་བཅོང་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 རྣམ་པའོ། །མདོ་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་གང་འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཆོས་
 བདར་བ་གྱི་བ་དང་། རས། གནས་པ་མ་མཆིས་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཞེས་དམིགས་རྣམ་བསྟེས་
 རས་བསྟན་ཏེ། མིང་དེ་མ་མཆིས་ཞེས་པས་དམིགས་པ་བསྟན་པས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་
 བ་ལ། བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། **ཅམ་བྱའོ།** །ཅ་བར་བསྟན་པའི་
 དོད་ཆུང་འབྲང་ཆེ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཞེས་ལ་སྤྱད་བྱེ་བ་རྟོན་བྱེད་གནས་གཞིའི་ཆོག་བྱས་ལ་
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་གནས་གཞིར་གསེར་ཕྱང་ལས་སོ། །དེས་ན་
 དེ་དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའང་ཤེས་སོ། །དོད་ཆུང་དུའི་གང་ལ་དམིགས་
 པར་བྱ་བའི་དམིགས་པ་ནི་སྤྱག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ལ་བརྟེན་པ་
 མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བརྟུ་དུག་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་
 དོད་ཆུང་དེའི་རྣམ་པ་ནི་སྤྱག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མི་རྟག་སོགས་སྤྱ་
 དང་པོར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་པར་ལྷག་པར་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
 པས་ཀྱན་ཤེས་པ་འགོག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་དོད་ཆུང་དུའི་
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཡིན་ནོ། །གང་དམིགས་བྱ་དང་གང་གིས་དམིགས་བྱེད་ཅམ་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་སྦྱར་བར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། དམིགས་པ་ནི་དམིགས་ཡུལ་དང་དེའི་
 བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བྱའི་ཡུལ་ལ་དོན་རྣམ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རྣམ་
 དུ་འཛིག་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཤེས་རྣམ་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞི་
 ལ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱད་ཆོས་དེ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སོ་སོར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་

ཡིན་ཀྱང་མཉམ་ཡིན་ཏེ། མི་དྲག་པ་དང་མངོན་ཞེན་མེད་པ་སྦྱར་ལམ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་བཤད་ལས། མངོན་ཞེན་གསུམ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྦྱར་
 གསུངས་པ་སྒར་ནི་སྤང་བྱངས་པ་ལྟར་འགོག་ལམ་སྐབས་ཀྱི་དེ་ཡིན་ནོ། །ནམ་བཤད་དུ་
 རྟོད་ཆུང་གི་དམིགས་པའི་འགྲེལ་བ་མ་གསུངས་པ་དཔུང། རྒྱན་སྤང་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་བ་
 དང་སྒྱར་ན། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ། ནས། བྱང་
 ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བྲལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ནམ་པ་གསལ་བར་བརྟན་ནས་
 དམིགས་པ་བྱགས་ལ་བརྟན་ནོ། །རྒྱའི་ཁྱད་པར་ནི་རྟོད་པ་ལ་མོགས་པ་བཞི་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་
 འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱུ་རྩ་རོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་
 སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ནས། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་པར་བརྟན་ཏོ། །
 ཞེས་པའོ། །རྟོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི་བྱིས་པས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་འཕགས་པས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་གྲངས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་མོགས་པ་དོན་དམ་
 པར་རྒྱལ་པ་སྦྱེ་བ་དང་། དགག་པ་འཇིག་པ་དག་མི་དམིགས་ཤིང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས།
 ནས། སློབ་ལ་བཅག་ལགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །འདས་པ་མ་འཆལ་ད་ལྟར་མ་དམིགས་
 མ་འོངས་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་། ཞེས་པའོ། །དེའི་ནམ་པ་ནི་མིང་ཐམས་
 ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་ལ་མིང་གི་རྒྱན་རིགས་མི་འདྲ་
 བ་དང་མིང་གི་རྒྱན་རིགས་འདྲ་བར་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཀྱུ་ལན་ཏཱ་ལ་རིགས་བྱིན་གྱིས་རང་གིས་ཀྱན་ལ་
 ཁྱབ་པའི་སྦྱི་ལ་རྒྱན་འདྲ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་ལ་རྒྱན་མི་འདྲ་བ། ཞེས་བཟྍེད་བྱ་ལ་བྱས་པ་
 ལྟར་བྱ་ཉ་གཉིས་འདོད་ཀྱང་གསེར་ཕྱིང་དུ་དེ་དང་ཆུ་མིག་པ་དང་འོད་ཟེར་མགོན་པོས་གཞི་

ཐ་དད་པ་བྱས་པ་མི་རྟག་ཀྱང་ཐ་བྱས་ཞེས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་། གཞི་གཅིག་པ་ཀྱང་ཐ་བྱས་མི་
 རྟག་ཅེས་པ་འདྲ་བར་འདོད་པ་བཀག་ནས་མིང་རང་གི་རྒྱན་སྟགས་བདེན་པར་མེད་པར་
 གསུངས་སོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་འོན་ཀྱང་མིང་། རྣམ། མ་ལགས་པ་ཡང་མ་
 ལགས་སོ། །ཞེས་པ་ལོ། །དྲིད་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་
 བྱ་བའི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མིང་གིས་བདར་བཏགས་པའི་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་ཆོས་ཐ་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གཡའ་ཏེ། རྣམ། རྒྱགས་པ་དང་ལྷན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་པ་ལོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་
 དམིགས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་དགོ་བ་ལ་སྟགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བཟོད་
 དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པའི་ལེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། མདོ་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་པ། རྣམ།
 གནས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུན་ནི། ལྷན་བཤད་པ་དེ་ལྷན་ན་མཐོང་
 ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་དང་འདྲ་བར་སྐྱེ་བའི་ལྷ་ལྷས་སྟོང་ཉིང་ལ་
 དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲོ་བར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཆུང་
 འབྲང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་བྱུང་དང་ལྷན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
 མོར། རྟག་ཉིས་པ་ཅེ་མོ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཅ་བ་ལ། ཉི་ལྷང་དུ་ཅ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་
 པ་ལ་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་གཉིས་བྱས་པའི་དང་པོའི་དབང་དུ་དུས་
 པའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སྟགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་གནས་
 པ་དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པར་ཆོས་དེ་ཡི་ངོ་པོར་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
 པའི་གཟུགས་སྟགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི་གཟུགས་སྟགས་དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་
 གི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་དང་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་གཅིག་པར་རྟོགས་པའི་ལེ་ཤེས་སོ། །མདོ་
 ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་ཆེ་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བགྱེད། །
 རྣམ། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་རྣམས་ལ་གནས་པར་མི་བགྱེད། །ཞེས་པས། དེ་དག་དོན་དམ་པར་

མི་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་བདེན་པའི་སྟོང་བས་དྲག་
 མཐའ་དང་། སྟོང་ཉིད་དེ་དག་དང་ངོ་པོ་གཅིག་པས་ཆད་མཐའ་བཀག་ནས་རྣམ་པ་བསྟན་
 པ་འདི་དག་བདེན་བཞི་ལ་མ་སྟུར་བས་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའོ། །གཉིས་པ་བདེན་
 པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་པ་ནི། རྟེན་གཟུགས་སོགས་དེ་རྣམས་
 མི་དྲག་པ་ལ་སོགས་པར་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་
 བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་པའོ། །རྟེན་གཟུགས་སོགས་དེ་
 རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་པོས་དོན་དམ་པར་སྟོང་བས་ན། རྟེན་རྣམ་པ་ནི། མི་དྲག་སོགས་དེའི་
 ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་པ་སྟེ་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པའོ། །ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་
 པ་ནི། མཚན་མར་གཟུང་བྱས་སྟོང་བའི་ཆོས་རྣམས་དམིགས་པར་གྲགས་ལ་བསྟན་ཅིང་།
 ཆོས་རྣམས་མཚན་མར་མི་འཛིན་པར་དེས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་རྣམ་
 པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རྟོག་ལའི་རྟེན་ཆུང་ལས། སྒར་བཤད་པའི་ཅེ་མོ་ཆུང་དུས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་དང་། འཆད་པར་
 འགྱུར་བ་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྟུ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་
 མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་
 སྟུང་པ་ནི། དེ་དག་མཚན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་
 ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་པ་སྒར་གྱི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་
 གིས་བསྟུས་ལ། ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན། །ཞེས་པས་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་ལམ་བདེན་དང་། ཅེ་
 མོ་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་བསྟན་ལ། དེ་དག་མཚན་མར། །ཞེས་པས་འབྲིང་གི་དམིགས་
 པ་བསྟན་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ། འབྲིང་གི་རྣམ་པའི་མདོའི་ཆོག་བེན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་སྟུང་དུ་གཟུགས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་པ་

ཡལ་ཆེར་འགྲེག་སྒྲིམ་པ་བྱེད་ཀྱང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། སྦྱར་བའི་འོག་
 ཏུ་དེ་རེ་ཞིག་ཅེ་མོར་གྱུར་བ་ཚུང་དུ་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་པོ་ནི་ཞེས་པས་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་
 པས། འཕགས་པའི་དགོངས་པར་ཅུང་ཟད་མ་སོང་ཞེས་གསེར་ཕྱང་ལས་བཀག་པས། དེ་
 ཉི་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཀྱང་། སྦྱར་དེ་ལྟར་སྦྱར་ན་འདྲ་མདོ་དང་འགྲེག་པས་གསེར་
 ཕྱང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྒྲིམ་མོ། །ཉི་དང་རེད་མདའ་བས་རྩ་བའི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གསུམ་
 གྱིས་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་དང་། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་
 པའི་ཚུང་དུ་འདི་དམིགས་རྣམ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲིང་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་
 ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་བཞག་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས།
 དག་ལྡན་གྱི་བཤད་པ་མཐོང་ནས་ཉི་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྦྱར་བས་ཆེར་རྩུངས་
 སོ། །རྟོགས་བཀག་པས། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཉི་ཤྲི་ཀ་དང་ཉི་ཟེར་དུ་དག་
 སྦྱར་གཉིས་སུ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བཀྲལ་བ་ལྟར་རྗེས་གསུངས་བཤད་ལ་གནང་ཡང་།
 རང་ལུགས་མིན་པ་དཔེར་ན། བསྐྱབ་བྱ་གནམ་ཅེད་ལྗེད་མ་དང་། མཛོད་ཤྲི་ཀ་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་དུ། མཛོད་ཤྲི་ཀ་དང་མཆིམས་མཛོད་ལྟར་གསུངས་པ་འགའ་རང་ལུགས་སུ་མི་
 རུང་བ་བཞིན་བྱས་ཆོག་གམ་དཔྱད་ལ། དེ་ཉི་སྒྲུང་དང་མདོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་
 ཤྲི་ཀ་ལས། རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ་ན་རེ་ནི་ཞེས། དེས་བཤད་ཚུལ་བོད་ནས། དེ་
 ཡང་མདོ་དང་སྦྱར་རུང་བར་སྦྱང་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསེར་ཕྱང་
 ལས། ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་པ་དེ་མི་དག་སོགས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པར་
 བྱས་ན། མདོ་ལ་དེའི་ངོ་བོས་སྦྱང་དང་མི་དག་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་སྦྱང་བས་མདོ་དང་མི་འགྲེག་
 གོ་རྟོགས་པ་ཡང་མདོའི་ཆོག་ཟེན་ལ་མེད་པས་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་ཐོབ་ལ་སྦྱོར་མེད་དེ། འོག་
 གི་འགྲེལ་ཚུང་གི་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་སྦྱ་མ་གསུམ་གའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་ཆེ་གཟུགས་མི་དག་གོ་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་

བགྱི་སྟེ། རས། རྣམ་པར་ཞི་བའི་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་བགྱི་འོ། །ཞེས་པས་སྟུག་
 བདེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལ་སྦྱར་བའི་དམིགས་རྣམ་དང་། གཟུགས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བགྱི་བར།
 རས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབེན་ནོ་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་བགྱི་འོ། །ཞེས་པས་ཀུན་
 འབྱུང་གི་དམིགས་རྣམ་བཞུན་པར། རྟོག་ཤིག་ལས། ཡུང་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་
 མཆན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་དབེན་པར་གནས་པར་མི་བགྱི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 སྟེ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས། རྟུ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་།
 རྟེན་རྣམས་ལ་གནས་པ་བཀག་པས་ཀུན་འབྱུང་གི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཞེས་པ་
 ལྟར་རོ། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པར་
 མི་བགྱི་སྟེ། རས། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་མི་བགྱི་འོ། །ཞེས་པས་འགོག་
 བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་། དེ་ཡང་གནས་པར་མི་བགྱི་བས་དམིགས་པ་དང་། ཁོ་རང་
 ཁོ་རང་གིས་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཞེས་པས། དེས་རྟུ་མཆན་དང་། ཁོ་རང་གི་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཁོ་རང་མིན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞུན་དོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
 སྦྱོད་ཆེ་ཐབས་མི་མཁས་པས། རས། རྣམ་མཁྱེན་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཉེས་པ་གསུངས་པས་ཤུགས་ལ། བདག་དང་བདག་
 གེར་ཞེན་པའི་སྟོང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་པར་བཞུན་ལ། དེ་ཅིའི་སྦྱད་
 དུ་ཞེ་ན། བཙུམ་ལྷན་འདས། གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མ་མཆིས། རས། དངོས་
 པོ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱད་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་
 པས་རྣམ་པ་བཞུན་དོ། །ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་ནི། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་མཐའ་
 བར་གྱི་ཆོས་དེ་དག་བདེན་གྱུ་བྱི་མཆན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར་ཞེས་པས་མཆན་མར་གཟུང་
 བྱས་སྟོང་བའི་ཆོས་དེ་དག་དམིགས་པར་ཤུགས་ལ་བཞུན་ནས། དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པ་དངོས་སུ་བཞུན་པར་གསེར་ཕྱིང་གསུངས་ལ། མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་སྦྱད་དུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་

མཆན་མས་བཟླ་དེ་པ་མ་ལགས་ཏེ། རྣམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མི་དམིགས་
 ཏེ། ཞེས་པས་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཅིའི་སྒྲུབ་དུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོགས་
 པ་དང་། རྣམ། ཡང་དག་མཐའི་བར་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་
 པའོ། ཞེས་པས་རྣམ་པ་བསྟན་ལ། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སྤེང་བ་ཅན་དཔེར་བྱས་པ་ནི། དེ་ཕྱི་རོལ་
 བསམ་གཏན་ལས་ལངས་པ་ན་ཤེར་བྱིན་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུམ་དོན་མངོན་
 དུ་གྱུར་བའི་དབང་པོར་བསྟན་ནོ། ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོག་པ། རྟོག་གསལ་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་
 དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོང་ཆེ་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་ཤེར་
 བྱིན་ནི་གང་གང་གི་ཅི་ཞིག་ ཅིའི་ཕྱིར། ཞེས་བཏགས་པས་བསྟན་ལ། ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣམ་
 དང་སོགས་གང་། བདག་གམ་ཆོས་གང་གི་ཡིན། ཡུང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་
 བཏགས་པར་གསུངས་སོ། རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་དམིགས་སུ་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡིན་པར་རོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་གྱ་བྱ། རྣམ། བྱང་
 ཆེན་ཤེར་བྱིན་དང་མ་བྱལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། ངག་
 པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ལ། ཅེ་མོ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྱལ་
 བའི་བདེན་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 གནས་པར་བྱར་མེད་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 ནོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན། རྣམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 གནས་པར་མི་བགྱེད། ཞེས་པའོ། རྒྱུང་དུའི་རྣམ་པ་ནི་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དག་པམ་

རྒྱུན་ངོ་པོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པ་མ་སོ། །ཞེས་པ་བདེན་པར་མི་གནས་པའི་
 ཉགས་དང་དེའི་བྱུང་སྐྱུབ་ནི། བྱུང་སྟེ། དེ་དག་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མི་ཉག་པ་
 ལ་སྟེགས་པས་ཉག་པ་སྟེགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སྟེགས་
 པ་དེ་དག་ལ་ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་སྟེགས་པས་བདེ་སྤྱག་བདག་ཡོད་མེད་སྟེགས་ཉིད་
 དུ་བདེན་པར་མི་གནས་པར་ཉྟགས་པའི་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་ཡིན་
 རོ། །མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་སྒྲུང་དུ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་གནས། ནས། ཐུན་མོང་མ་
 ལགས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ཅུ་བའི་རྒྱུང་བ་དང་པོ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་
 ནམ་པར་སྦྱར་རོ། །ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། མི་ཉག་སྟེགས་དང་དེས་སྟོང་ཉིད་
 ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲོས་བྱལ་གྱི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ཉགས་སྐྱུབ་པོ། །
 མི་ཉག་པ་ལ་སྟེགས་པ་དང་དེའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནམས་ནི་དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་པོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་དེས་ན། མི་ཉག་པ་ཉིད་ལ་སྟེགས་པ་དང་དེ་དག་གི་
 ངོ་པོ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དག་པན་རྒྱུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་
 མེད་པའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སྟེགས་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་
 རོ། །ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དེ་ཡང་། ནས། བདེ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་
 ངོ། །ཞེས་པའོ། །ནམ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་དག་བདེན་པར་གཟུང་བུའི་ངོ་པོ་ཉིད་
 བཀག་པས་ན་གཟུགས་ལ་སྟེགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རང་གི་ར་མི་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་དམ་
 པར་བདག་གིར་གཟུང་བྱས་སྟོང་བར་ཉྟགས་པའི་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཅུ་བའི་རྒྱུང་བ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་གཅིག་ནམ་པར་སྦྱར་རོ། །མདོ་
 རོ། །ཤེས་པ་དེ་ནང་གི་གཟུགས་ཀྱི། ནས། རྣོ་མ་སེམས་སུ་མི་བགྱེད། །ཞེས་པའོ། །ཅེ་མོ་
 ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཟུགས་ལ་
 སྟེགས་པ་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་རྒྱུན་པོ་ལ་སྟེགས་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་

བ་སྟོན་དམ་པར་མཆན་མ་དེ་དག་དང་བུལ་བའི་བྱ་བ་ལྟགས་སྟགས་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན། ནལ། བྱང་ཆེན་ཤེར་
 ཕྱེན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ནམ་པ་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པས་ན་
 དམིགས་པ་གཟུགས་སྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་རྟོགས་
 པའི་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྩ་བའི་རྒྱ་བ་གཅིག་དམིགས་པ་དང་
 གཉིས་ནམ་པར་སྐྱར་བར་གསེར་ཕྱང་ལས་སོ། །གྲགས་ཆ་དང་ཤེར་སྟོན་དེ་ལྟར་སྐྱར། བྱ་
 རིག་དུ་ཡང་རྩ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱར་ལ། རྟོག་རིག་ལས། སེལ་བཟང་པོས་འདིར་རི་སྐད་ངག་
 པ་ནི་མདོ་དང་ཤིན་དུ་མི་མཐུན་པས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བདག་གིས་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 གྱུང་། མདོར་རྒྱུད་འབྲེད་གི་མཆོམས་གཟུངས་པ་མེད་པས་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་སོ། །མདོ་
 ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན། ནལ། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱེན་དང་མ་བུལ་
 བར་རིག་པར་བགྱེདོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འོད་མན་ཆད་དུ་ལོག་ལྟས་
 དགེ་རྩ་གཅོད་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་ལ། འདི་ནས་དེ་མི་སྤྱིད་པས་དེ་ལས་རབ་དུ་གྱུར་
 བའི་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱར་ལམ་ཅེ་མོར་གྱུར་བ་དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་བྱུང་དང་
 ལྷན་པ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་བཅོད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་
 མྟགས་དོན་དམ་པར་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སྟགས་བཅོད་
 པ་རྒྱུད་དུ་འདི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱུང་
 བ་སྐད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རོ་པོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བཅོད་པ་རྒྱུད་དུ་འདི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པའོ། །མདོ་
 ནི། ཉི་སྐད་ལྟར་ན་སྐྱས་པ་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱུར་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆེན། ནལ། ཡང་དག་
 མཐའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་པས་དམིགས་པ་དང་། ཆེ་ལྷན་
 རྒྱ་བྱ་ནམ་གངས་དེས་ན། ནལ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་

བས་རྣམ་པ་བསྟན་ལ། རྟོག་རྟེན་ལས། རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་བྲིས་པའི་ཡན་དུ། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་བསྟུང་པ་ནི། དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་མོ་ཉིད། ཅེས་བྱ་
 བ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཀྱན་ཇོ་བ་པ་ཉིད་རང་བཞིན་ཡིན་
 མོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་
 སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོའི་བཤད་པ་སྟེ་མདོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ལེགས་པར་བཤད་
 པར་ཁོ་བོས་རྟོགས་སོ། །འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། ནས། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
 དང་མཐུན་པར་མི་སྤང་བས་དབྱུང་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། ཉི་སྤང་གི་དམིགས་པར་སྤྱར་
 བའི་མདོའི་སྤྱད་ཀྱི། སྤྱས་པ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ། ནས།
 ཡང་དག་མཐའི་བར་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་པས་དེ་དག་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཀྱན་ཇོ་བ་ཏུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་རྣམ་ངོ་མོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པས་རྣམ་པར་སྤྱར་
 ནས། རྒྱན་སྤང་དུ། བརྒྱད་སྟོང་བར་བྱ་བུ་གཟུགས་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་དང་བྲལ་
 བའོ། །ནས། ངོ་མོ་ཉིད་ནི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་ཡང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་པ་དམིགས་
 པར་སྤྱར་བས། ཉི་སྤང་གི་རྣམ་པར་སྤྱར་བའི་མདོ་རྣམས་དམིགས་པར་སྤྱོར་བའི་ཐད་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་གྱི་བདེན་མེད་དེའི་ངོ་མོ་ཉིད་
 དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟུང་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་རིས་
 དང་བསྟན་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་ནི་ཆོས་རྣམས་བདེན་དངོས་མེད་
 པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་བདེན་དངོས་དང་བྲལ་བར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
 དེ་དག་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པས། དམིགས་རྣམ་རིམ་བཞིན་
 མདོ་དང་སྤྱོར་ན་ཉི་སྤང་གི་དེ་འགྲེག་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དམིགས་པའི་སྟབ་བྱེད་མཆན་
 ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་ཉིད་དང་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དག་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་པ་མདོར་

མི་གསལ་བས། དམིགས་རྣམ་གྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་རྣམ་
 པ་ཤུགས་ལ་གསུངས་པ། བརྟན་བཅོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་ཞེས་སྒྲིམ་ན་ལེགས་བཤད་
 ཏུ་འགྱུར་བར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་པས། དམིགས་རྣམ་གྱི་མདོ་སོ་སོར་མ་བྱས་པར་
 ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀར་སྒྱུར་ན། ལེ་བརྒྱད་མར་སོ་སོའི་མཆམས་མ་བྱེ་བ་དང་འགྲེག་ལ།
 སོ་སོར་སྒྱུར་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་
 སོགས་སུ་ཅ་བའི་སྐབས་སུ་ཉི་ལྔ་དང་ལྟར་བཀོད་ལ། བྱ་དང་གཡགས་པས་ལོ་ཆེན་ལྟར་བྱས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སོགས་**དེ་དག་སྒྱུ་བ་འཁོར་བ་བདེན་མེད། རེས་འབྱུང་མུང་**
 འདས་བདེན་མེད་གྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དང་། མདོ་
 རྟེན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་ན། ཆོ་ལྷན་གྱུ་བྱ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྒྱེས་པ། རས།
 འབྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །དམིགས་པ་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དག་པ་ལྟའི་རྒྱར་རྟོགས་པའི་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོ་
 ལྷན་གྱུ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྱུད་པ། རས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དུ་ཉི་བར་གྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གཟུགས་སོགས་**དེ་དག་མཆན་མར་གཟུང་བྱར་མེད་པའི་བྱུང་**
 པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི། ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་
 ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྒྱུད་ཆོ་ཐབས་མི་མཁས། རས། ཐབས་མི་མཁས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་
 རྟོག་ཕྱོགས་ནས་བརྟན་ནོ། །དམིགས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་**དེ་ཡི་མཆན་མར་མི་ཉིན་**
པས་ན་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བདེན་པར་མོས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་
 ཀྱིས་བདེན་པར་**འདུ་ཤེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ།** །མདོ་
 རྟེན་སྒྲིམ་པ་ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཇི་ལྟར་སྒྱུད་ན་ཐབས་མཁས་པར་ཤེས་
 པར་བྱ། རས། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཉི་བར་གྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །**ཞེས་**

པའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེས་ཕྱ་
 བ་ལ་བཟོད་པ་ཆུང་དུ་འདེགས་པ་ནི་འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དང་། འདི་མཆོན་པར་བྱ་བ་འཇམ་མཆན་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དག་བདེན་
 པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་གསུགས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་ཕྱ་བའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །མདོ་
 ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་གྱ་བྱས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་ལ། ནས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་
 བྲལ་བའོ། །ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་དམིགས་པ་ཅན་
 གྱི་ངོར་བདེན་པར་སྒྲུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱ་ཀུན་གསུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་དངོས་
 པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཀུན་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་ཉིགས་པའི་བཟོད་ཆུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 ཕྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། ནས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ལ་ངེས་
 པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས། དམིགས་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྟོབ་པས་རྣམ་མཁྱེན་
 སྟོབ་པར་གསུངས་པས་རྣམ་པར་སྐྱར་བར་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་གསུངས་པས། འདིའི་ཡུམ་བར་
 མ་ལས། སྒྲུས་པ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་བསྐབ་པ་འདི་ལ། ནས། རྣམ་མཁྱེན་
 ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་སྐྱར་ན་ལེགས་སྟུང་མོ། །བཟོད་འབྲིང་གི་དམིགས་
 པ་ནི། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་གསུགས་ལ་སོགས་པ་
 ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་ཡང་མེད་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་པའི་བྱེད་པར་
 དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཅེས་ཕྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས། ངེས་
 པར་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་དུ་ཉིགས་པ་གོམས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་ངག་དང་ཡིད་
 དང་མཆོན་བཟང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་
 དག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཉིགས་པའི་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཕྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི།

ཆོ་ལྷན་གྱ་བྱ། ནས། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ལ་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདིར་ངག་མ་
 གཏོགས་པ་བཞི་གསུངས་ཤིང་། ཉེ་ཁྲིར་ཞིང་དག་པའི་རྒྱར་མ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ཕན་ཡོན་
 ཏུ་གསུངས་སོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་
 ཉིད་མི་འཐད་པས་ཉེ་ཁྲིར་ཐམས་ཅད་ཉེ་ཁྲིར་བཟོད་ཀྱི་མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཉེ་ཁྲིར་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། གཞན་ཡང་ཆོ་ལྷན་རབ་
 འབྱོར་གྱིས། ནས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱེན་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །ནམ་པ་ནི་ཉེ་ཁྲིར་
 བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་པ་དེས་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་སོ། །འདི་ནམ་བཤད་ལྟར་
 ཡིན་ལ། གསེར་ཕྱེང་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་ཉེ་དེ་ཁོ་ནར་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་སྤྱར་
 རོ། །ཉེ་ཁྲིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་སྤྱིའི་མཆན་མ་ནམས་ཀྱི་ཉེན་དང་བཟོད་པར་
 གྱུབ་པ་དང་བྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཉེ་ཁྲིར་དམིགས་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཏོགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆན་མར་མི་མོས་ཤིང་སྤྱོད་ཉིད་མཛོན་སུམ་
 ཏུ་ཏོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆན་མར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་
 ཏོགས་པའི་བཟོད་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ཁྲིར་མདོ་ནི། དེ་སྤྱོད་
 ཀྱང་སྤྱོད་དོ། །ནས། མི་ཏོགས་ཀྱང་མ་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་
 ངན་འགྲོར་སྤྱོད་པ་ལ་བཏགས་མིན་ཐོབ་སྟེ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྤྱོད་
 ཉིད་ལ་མི་སྤྲུག་པའི་བཟོད་པ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པས་བཟོད་པར་གྱུར་བ་
 དམིགས་པ་དང་ནམ་པ་བྱུང་དང་ལྷན་པ་ནམ་པ་གསུམ་སོ། །ཁྱེན་སྤང་དུ་སྤྱོད་དཔོན་
 དཔྱེན་གཉེན་གྱིས་མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ། །ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ།
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱོད་ལས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་དེར་
 མི་འགྲོ་གསུངས་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་འགྲོ་བར་དགོངས་ལ། མདོ་ལས། ལྷ་རྩེའི་བྱས་མཛེས་
 དགའ་བྱིར་ནས་དཔྱུལ་བར་སོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་མཛོད་དུ་ཉོན་ཐོས་སྟེ་

བའི་ལྷགས་བཀོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། དབྱིག་གཉེན་འགོག་པ་མིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་
གསུངས་སོ། །བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཅ་བ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་
རྣམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་འོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་དང་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་ཉིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་ནི་དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་ཤི་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ། འཆང་
ཀྱ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཞེས་པའོ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་བསྒྲམ་པ་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་དོན་
ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མྱོང་བར་བྱེད་
པའི་ཁྱད་དུ་འཇོག་པའི་མེས་ཉིད་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། མདོ་ནི། དེ་ལ་དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། རྣམ། གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དུ་འོ། ཞེས་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དགའི་དོན་བཤད་པ་ནི་སྤང་དང་ལེའུ་བརྒྱད་
མར་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་ལེ་མང་ལ་ཆད་དོ། །ཡུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་གཟུགས་
སོགས་དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་རྣམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས།
རྣམ། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་བ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པའོ། །དམིགས་པ་དེ་བདེན་
མེད་དུ་བསྒྲམ་པའི་ཆེ་དོན་དམ་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་རྫོགས་པ་རགས་པ་མཛད་པའི་འབྲིང་གི་
ཡེ་མེས་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་དེས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སྐྱེ་མཐོང་། རྣམ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་རྒྱུ་ཏོ། ཞེས་པའོ། །ཡུམ་ཉིང་དེ་
འཛིན་སྒྲམ་པ་པོ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་པན་རྒྱན་དོ་ཤི་གཅིག་པའི་བྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱིས་པ་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར་ཉིང་
དེ་འཛིན་འདི་དག །རྣམ། ཆེ་ལྷན་གྱུ་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། །དམིགས་ཡུལ་

ཉིང་འཛིན་སོགས་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པའི་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་
 ཡིན་ལ། མདོ་ནི། སྤྲུལ་པ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་འདྲ་
 ཤེས་སུ་བྱེད་དམ། ཅས། འདྲ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་
 བསྟུ་བཞི། སྤྲུལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དཔེ་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞིན། །དང་པོར་སྐྱེ་བ་ཆུང་
 དང་བར་དུ་སྐྱེ་བ་འབྱིང་དང་ཐ་མར་སྐྱེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། །བྱ་ཁྲིལ་ལས། མདོ་ནི། དེ་
 ཉི་དཔེ་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཡོངས་སུ་མི་འདོར་བར་འགྱུར་ཉི་བར་འགྱུར་མདོན་པར་
 ཤེས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆུང་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ཆ་མཐུན་བཞིན་འོ་དོན་
 བསྟུ་བ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་མདོ་དེ་གང་ན་ཡོད་དུཤ། ཉི་ཟེར་ལས། འདིར་
 སྦྱོར་ལམ་བཞི་བོ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་འབྱིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་
 མཇུག་སྟུང་གི་ཆོག་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནང་ཆོན་སོ་སོར་མདོས་
 སྐབས་འབྱེད་པ་ནི་འཕགས་པས་མཛད་ལ། བསྟན་བཅོས་མ་སྟུར་བཞི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 མཛད་པའོ། །ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་མི་འདྲ་བ་བསྟུ་བཞི་གང་ལ་
 བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་བདེན་
 བཞི་དང་རྣམ་པ་གཟུང་འཛིན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་གཙོད་པར་འདྲ་ལ་
 ཞེས་པ་ལེགས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་
 ཉི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་མཆོག་ཆུང་དུ་བེད་མིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་དང་དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་དང་ཉི་བྱ་བ་སྟོས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དེ་དང་བདེན་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་གཟུགས་
 སོགས་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤྲུལ་མས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་བཞི་དང་མཆུངས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་
 བདེན་བཞི་བསྟུས་པས་དེ་དམིགས་པར་འདོད་པ་གསེར་ཕྱང་ལས་སོ། །མདོ་ནི། འདི་ནི་
 བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཅས། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་བྱན་མོང་མ་

ཡིན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་ནི། ལྷ་མོན་རང་གི་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་པ་དང་བསྟོན་
 རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིགས་གཉིས་བསགས་པ་དང་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚྲིགས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་བསྒྲུབ་པ། འབྲས་བུ་འཕྲིན་ལས་ལྷན་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པར་རྟོགས་པའི་ཚྲིགས་མཆོག་ཁྲུང་དུ་འེལ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 རོ། ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་འབྲས་བུ་ཚྲིགས་མཆོག་ལ་མི་འགྲིག་ཟེར་གྲང་། ཚྲིགས་མཆོག་གིས་
 འབྲས་བུ་དེ་འབྲུང་བར་རྟོགས་ཀྱི་དེ་དག་མཆོག་གི་འབྲས་བུར་བཤད་པ་མིན་ནོ། །མདོ་
 རེ། ཉིང་རེ་འཛིན་འདིས་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་ལྷུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་འཆང་
 བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཚྲིགས་མཆོག་ལ་གནས་པ་
 ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་འོང་བ་ན་འཆང་བྱའོ་གསུངས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་པ་ལྟར་དུས་འདི་
 ཅམ་ན་ཞེས་མི་གསུངས་པས་སྐོག་དུ་ལུང་སྒྲོན་པར་མཇུག་པ་འདི་ནི་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་ཚྲིགས་
 ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལུང་སྒྲོན་པའི་ལྷུང་བཅུད་པར་མེད་པའི་བཅུད་བཞི་ཡིན་ནོ། །མདོ་
 རེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་གནས་བཟུང་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར། ནས། བྱང་ཆུབ་དུ་
 ལུང་བསྒྲུབ་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་
 བཅུད་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་ལྷུང་མཆོན་དེས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚྲིགས་མཆོག་འབྲིང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་རོ་བོ་རྟོགས་ཤིང་
 ཐོབ་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཆེ་བདག་ནི་སྤར་མཉམ་པར་བཞག་པའོ་སྤམ་པ་ལ་སོགས་
 པས་མ་འོངས་པ་ན་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ད་ལྟར་བཞག་བཞིན་པའོ། །སྤམ་དུ་འཁོར་
 གསུམ་བཅུད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་འབྲུང་ཞེ་འཁོར་གསུམ་དུ་བཅུད་པར་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། དེ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡང་

ཕར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོམ་པ་ནི་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཅོད་པར་སྒྱུར་ལ། བྱ་དང་
 རེད་མདའ་བས་ཀྱང་སྒྱུར་ཀྱང་ཅོད་ཚུལ་རིག་ཕྱིན་ལྟར་བྱས་སོ། །གསེར་ཕྱེར་ལྟར་ན།
 དམིགས་པ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་བཅོམ་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
 དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཆོས་བཅོམ་གྱིས་བཅོམ་དགོས་པ་ལ། གཉིས་ཀ་ཆོས་བཅོམ་
 གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཅོད་པ་ཁོངས་ནས་བཏོན་པ་གསེར་སྒྲིང་བ་དང་ཉ་སྟགས་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོག་མ་རྣམས་སུ་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ཆོག་གིས་མ་ཟེན་པ་ལ་ཅོད་པ་ཡིན་
 ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། གྲུ་གཉིས་བཅོམ་བྱ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། འོན་གྱི་གྲགས་
 གྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉ་ཅན་པོ་དེ་ཚུང་དུ་འཕྱེད་དམིགས་པ་སྟོན་ཕྱེད།
 དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སྟགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་ཅན་བདེན་
 བཞི་སྒྲས་ཟེན་པར་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པར། ཉ་ཅན་དམིགས་པ། གང་དང་གང་ཡིན་
 ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཉ་ཅན་རྣམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་
 གྱི་ཉ་ཅན་ཆོས་ཅན་དང་ཉ་ཅན་བཅོམ་པ་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཉ་ཅན་
 དམིགས་པ་བརྩ་གཅིག་དང་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ཐམས་ཅད་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་བཅོམ་
 པའི་སྒྲས་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དམིགས་
 པ་བདེན་བཞི་མ་བཅོམ་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་དང་
 ཆོས་ཅན་བཅོམ་པའི་སྒྲ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲ་བ་བོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པའི་དོན་བ་
 ཡང་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཕྱེད་པའི་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤངས་
 ནས་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོན་པས་བྱུང་པར་གཞན་སྒྲིང་བ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་དོན་བ་ཡང་
 ལྟ་བུ་དེ་བྱུང་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཕྱེད་པའི་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་སྒྲ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྒྲིང་བར་
 བྱུང་གཞི་ལྟར་སྟོན་པས་མི་སྒྲིང་བ་མ་གཏོགས་པར་སྒྲ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ལ་དོན་བ་ཡང་
 ཅན་གྱི་རོ་བོ་གོ་བ་ལ་བྱུང་པར་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་

ལས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱི་དེ་གཉིས་བཅོམ་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་བ་ཡང་
གི་ལྷོག་པ་བཅོམ་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པ་ལྟར། རྟོད་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཅ་བ་
དང་དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་སྟོན་པའི་ཅ་བ་རྣམས་བདེན་བཞི་དངོས་སུ་བཅོམ་མ་བཅོམ་གྱི་ཚུལ་
ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའོ། །གཉིས་
པའི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་ཆོག་ལེགས་ཕྱུག་པ་བཞེས་པའི་ངོར་ཆོས་ཅན་བདེན་
པ་སྤྱོད་ཅིན་པར་བཅོམ་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཆོས་བཅོམ་གྱིས་བདེན་པ་སྤྱོད་མ་ཅིན་པར་བཅོམ་
ཀྱང་། རྟོག་ཆོས་ཅན་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་
པ་བཀག་པ་དང་ལྟན་པ་དག་དུ་ཉོགས་པའི་རྟོད་ཆུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་
ཁོ་ནར་ཉེ་དོན་དམ་པར་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་
བཞི་རྟོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱི་རྟོད་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་བདེན་
བཞི་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱགས་ཀྱིས་དམིགས་རྣམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱག་
བཀུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་གཏོགས་པ་སྟེ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་
རྣམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བྱགས་ལ་འཕངས་ཏེ། རྟོག་ཆོས་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་
རྣམ་ལོག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀྱུ་ལན་ཏ་སྟེ་གསེར་གླིང་བ་
ནི། སྦྱར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་མ་བསྟན་པར་དེའི་བྱད་
ཆོས་དམིགས་རྣམ་ཙམ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱད་གཞི་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་ཙམ་
བསྟོམ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་དུ་རྟོད་ཆུང་དུའི་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་
ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་དང་ཆོས་དམིགས་པ་མི་ཉོག་པ་གཉིས་ཀ་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་ལྟག་མ་
རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་བཅོམ་དགོས་ན་ཡང་ཆོས་བཅོམ་གྱིས་ཐམས་
ཅད་བཅོམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་མ་བཅོམ་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ལྟག་མའི་གཞུང་གིས་
དམིགས་རྣམ་གྱི་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་ཆོས་བཅོམ་པས་དངས་ནས་གསུངས་སོ། །ཆོས་བཅོམ་

པས་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བྱད་པར་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་མ་གཏོགས་
 ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཅོམ་པར་བྱད་པར་མེད་པར་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཤིང་ཞེས་
 པ་དང་ཤིང་ཉིད་ཅེས་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀས་ཤིང་བཅོམ་པ་དང་འདྲ་བར་འདིར་བདེན་བཞི་
 དང་འབྲེལ་བར་སྐྱས་ཟེན་ལ་མ་བསྟན་པ་དེར་དམིགས་རྣམ་དེ་དག་བདེན་བཞིར་བཏོགས་
 པར་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཆོས་ཅན་གཉིས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་མི་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། ཚུད་པ་དེ་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་ན་བསྐྱབ་པའི་ངོར་སྐྱབ་སྦྱོར་དང་འགལ་བས་
 འཇིགས་ནས། ཆོས་ཅན་བཅོམ་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བཅོམ་ཀྱང་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་སྐྱགས་
 གྱིས་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་དང་ས་ནས་འཆད་དེ། མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་གཞི་བདག་རྟག་པ་
 སྐྱགས་ནི་དེ་ཁོ་ནར་དེ་དོན་ལ་རི་བོང་རྩ་ལྟར་དགག་སྐྱབ་གྱིས་སྤྱོད་བས་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཏུ་མི་རིགས་པས་བདེན་བཞི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་གོའི་
 ཞེས་པ་རྟེན་བྱེད་ཕྱི་མ་བྱ་ཉའི་རྟེན་ཀ་གཉིས་གྱིས་དེ་འཐད་སྦྱགས་སུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྲེལ་
 མོད། ཚུམ་པ་པོ་སང་བཟང་གི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གཞུང་གོང་མ་སྟེ། ལན་སྔ་མའི་
 དོན་འགྲེལ་ཆོ། དེ་ཉིད་ལས། བྱད་པར་བྱ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ཏུ་བཅོམ་
 པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་སྐྱ་དེས་དམིགས་པ། ཆོག་ཏུ་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་
 བ་འདིར་དམིགས་པ་ཉི་བར་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འདོན་པ་མི་འཐད་དེ། དམིགས་
 པ་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཆོས་བཅོམ་གྱིས་བཅོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་སྔར་ལྟར་འགྲེལ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་བདེན་བཞི་ཆོས་
 ཅན་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བྱད་པར་གཞན་ནི་རིགས་མི་མཐུན་པའོ། །དེ་རྣམས་སྤྱོད་བ་དང་
 མི་སྤྱོད་བ་ནི་ལྟོག་པ་དང་མི་ལྟོག་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གི་གཞུང་
 དོན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྟོག་པ་ལ་ནི་རྟེན་པ་

ཅན། །ཞེས་པ་ལྟར་འགྲེལ་གྱང་། དེ་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་ཆོས་
 ཅན་རིགས་མཐུན་དངོས་པོ་དང་། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ལས་ལྷོག་པ་
 ལ་ནི་རྟོན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ནས། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་རྣམ་མཁའ་སོགས་དང་། རིགས་མཐུན་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་སོགས་སོ། །ཞེས་ལྷག་
 ས་ཐད་དཔལ་ཡིན་གྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྟེན་པའི་སྤྱི་བརྟེན་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་
 ཕྱི་མ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་གསེར་ཕྱེད་དུ་དགག་པ་མ་བྱས་པ་སྤྱི་བས་ཡིན་ཏེ། གཡགས་པའི་རིན་
 ཆེན་བང་མཛོད་ལས། དེ་དོན་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་
 བཀག་པ་དང་ལྷན་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ །ཅེས་པ་དང་དོན་
 གཅིག་ལ། དེ་ཁོ་ནར་སྒྱུབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་འདྲ་
 འགོད་གནས་བྲལ། ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་བདག་སོགས་ལ་སྒྱུར་བ་དོན་མིན་པ་དང་།
 རི་བོར་རྟ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར། ཆོག་དེ་གཉིས་བྱོད་
 རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་དང་། འབྲིང་གི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་གྱི་དེས་མངོན་
 ཞེན་གྱི་གཟུང་དོན་བདག་རྟག་པ་དོན་ལ་དགག་སྒྱུབ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 མི་འཐད་དོ། །ཆོས་བརྟེན་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་བཞི་ལས། བད་སྦྱོར་བའི་དུས། རྟོག་སོགས་
 འདུས་པའི་གོང་བྱ་ལ་རྟ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་དེ་མིན་པ་སོགས་ལྷོག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཉན་
 པ་པོས་གོང་བྱ་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟ་མིན་པ་ཅམ་ཞིག་གེས་འདོད་པའི་ཆོ། བདའི་
 ཡུལ་རྟ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་ཁྱད་པར་བ་ལང་ལ་བད་སྦྱོར་ཚུལ་གོང་བྱ་འདི་ལ་རྟ་མིན་
 པ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་པའམ། འདི་ནི་རྟ་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེས་དེ་འདྲའི་གོང་བྱ་ཁོ་ནའི་རྟ་
 མིན་པ་བརྟེན་པས་ཁྱད་པར་གཞན་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་
 པའི་དབང་གིས་ཉན་པ་པོའི་སྒྲིའི་ཡུལ་དུ་བ་ལང་དེ་མ་དེ་མིན་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་
 རྟོན་དུ་མི་རུང་བར་རྟ་མིན་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྱད་ཆོས་སུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆོས་

ཅན་བཅོད་པའི་སྐྱ་ལ་ཡང་དུས་བ་ལང་གི་གོང་བུ་དེ་ན་ཡིན་ནམ་མཁུན་སྐྱ་ལ་པའི་ཆོ། ཡུལ་
 བ་ལང་གི་རྩམ་ཅམ་མམ་གོང་བུ་ལ་ན་མིན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའམ། དེ་ན་མིན་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། ན་མིན་པ་ཁྱད་ཆོས་དང་། གོང་བུ་དེ་ཉན་པ་
 སྤོའི་སྐྱ་ཡུལ་དུ་ན་མིན་པ་སྐྱ་གས་ཁྱད་པར་ཀུན་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསེར་ཕྱོང་གི་དོན་དེ་ལྟར་འགྲེལ་ན། རྩེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། ཆོས་བཅོད་ཀྱི་
 སྐྱ་ལ་དཔེར་ན་བ་སྐྱང་ན་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་བཅོད་པའི་སྐྱ་
 ལ་དཔེར་ན་བ་སྐྱང་ན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང་། རྩེ་བདུན་
 རྒྱན་ལས། ཁྱད་གཞི་ནོག་སྐྱ་གས་འདུས་པའི་གོང་བུའི་སྤྱོད་དུ་ཁྱད་ཆོས་བ་ལང་དང་ན་གང་
 ཡིན་ཤེས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་ཆེ་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་
 གཟུང་གིས་ན་བཅད་ནས་བ་ལང་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་པས་ཆོས་བཅོད་ཅེས་བྱ་ལ། ཁྱད་གཞིའི་
 ངོ་བོ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་ཆེ་བ་ལང་ཁྱད་གཞིར་བརྟན་
 པས། ཆོས་ཅན་བཅོད་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཆོས་
 ཆོས་ཅན་གཉིས་སུ་མ་ཟད། བ་ལང་དང་བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྤྱི་དང་སྤྱི་ལྟར་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པས་སྤྱི་མའི་ཉིད་སྐྱས་གོང་བུ་ན་མིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡན་
 ཀྱི་ནམ་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དང་། ལ་
 ལར་སོར་སྤོའི་ལྟར་པ་ཞེས། ཞེས་པས་བརྟན་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཅོད་པའི་སྐྱས་འཛོག་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གསེར་ཕྱོང་ལས། ཚུལ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་
 སྤྱོད་བ་དང་། ནས། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ་གངས་ཅན་པ་
 གཞན་ནི་འདི་ལ་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྒྲིཁ་མ་སྤྱོད་གས་སྤང་ངོ་། དེ་བཞིན་དུ་མཁུན་པ་ཆོས་མཆོག་
 གིས་ཀྱང་། ཆོས་དེ་ཆོས་གཞན་དང་འགྲེལ་རུ་དུ་བཅོད་མ་བཅོད་ལ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་
 མི་སྤྱོད་གི་དོན་དུ་གསུངས་གིང་། ནམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལ་ལར་སོར་སྤོའི་ལྟར་པ་ཞེས།

ཞེས་སོགས་དངས་ནས་ཐམས་ཅད་སྔ་མའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་འདྲ་ན་
 དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་དངས་པའི་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཡུང་ནམས་ཀྱི་དོན་
 རིམ་ ༥ དེ་དུང་པ་པའི་གཞིན་རྒྱ་མ་ལེན་སོགས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་དུ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་དུག་པ་སྒྱུར་བ། ལྷས་སྒྱུན་དང་རིལ་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་པ་དགོས་ཏེ། བད་སྒྲིད་པའི་གཞུང་ལས། ཐ་དད་པ་ལ་ནི་དུག་
 པའོ། ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་དུ། དེ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་
 རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་ཡིན་ན། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བ་ལང་བྱེད་ཆོས་དང་རྟ་མིན་བྱེད་གཞིར་
 འགྱུར་དགོས་པ་ལ། བ་ལར་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་བཅོད་པའི་སྒྲ་སྒྱུར་ཆོ། བ་ལང་
 བྱེད་གཞི་དང་རྟ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་སྔ་མའི་བཅོད་པའི་
 ཆོས་དང་ཕྱི་མའི་བཅོད་པའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་དོན་གཅིག་མིན་པར་འགྱུར་ལ། སྒྲ་དེ་གཉིས་
 ཀས་བ་ལང་རྟ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་སྒྲ་པ་གཅིག་ཅིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་བཅོད་
 པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བ་ལང་གི་རྟ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་བ་ལང་བྱེད་ཆོས་དང་རྟ་མིན་པ་བྱེད་གཞིར་ཐ་
 དད་དུ་འབྱེད་པ་ནམ་དབྱེ་དུག་པའི་སྒྲ་ཡིས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཐ་དད་པའི་དོན་བཞིན་
 དུ་སྐྱབ་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལྷས་སྒྱུན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བཅོད་བྱ་ཆོས་དང་ཆོས་
 ཅན་དོ་ཐོ་ཐ་དད་པ་ལ་ནམ་དབྱེ་དུག་པའི་སྒྲ་སྒྱུར་བ་ལ་ལན་མང་དུ་མཐོང་བ་གོ་མས་པའི་
 བན་ཀྱབ་པའི་བྱགས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ། རྟེན་ཆེན་ལས། རང་འགྲེལ་
 དུ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་མཐོང་བ་གོ་མས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཡང་
 རྟེན་ཆེན་ལས། ཡང་ན་བཅོད་བྱ་བ་ལང་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་རྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་གོ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་པའི་བཅོད་འདོད་ཀྱིས་བན་གྱིས་བད་སྒྱུར་ཚུལ་
 གཉིས་སུ་འབྲུང་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །རང་འགྲེལ་ལས།
 དོན་གཅིག་བཅོད་མོད་ཀྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་གེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བད་བྱེད་པར་དུ་བྱས་

ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་འདི་ལས་དགོངས་པར་མ་སླེབ་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར། བ་ལང་ལ་ན་མེན་པ་ཉིད་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་མ་ལྟར་ཀྱང་། བཟོད་
 འདོད་སོགས་ཀྱི་གན་གྱིས་བ་ལང་བྱད་ཆོས་སུ་གོ་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཡང་། བུ་སྟོན་ལས་གཞན་གངས་ཅན་པ་རྣམས་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་གསུངས་པ་ཡིན་
 གྱི། བྱད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་ལ་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ་མེན་ནོ། །བ་ལང་
 གཅིག་ཕུ་ལ་སྐྱ་གཉིས་སྐྱར་བའི་དགོས་པའི་བྱད་པར་ནི། བ་ལང་དེ་ཉིད་བྱད་པར་གཞན་
 གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་ནི་ཉན་པ་པོའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་སྤོང་པ་སྟེ་མི་སྟོན་པར་བྱད་ཆོས་
 ལྟ་བུར་སྟོན་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་དུ་བྱད་གཞི་ལྟ་བུར་མི་སྤོང་བར་དེར་སྟོན་པ་དག་སྟེ་སྐྱ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བད་ཡི་བྱེ་བྲག་གམ་བྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སོ་སོར་སྐྱར་བའི་དགོས་པ་ན་
 མེན་པ་བ་ལང་གི་ན་མ་ཡིན་པ་དང་། བ་ལང་ལ་ན་ཡོད་མེད་རྟོགས་པར་འཛོད་པ་པོའི་རྗེས་
 སུ་བྱེད་པའི་བད་མ་དད་པར་འདུག་པའི་གཞི་བ་ལང་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །སྐབས་ལ་
 ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས་གསེབས་པ་དང་། སོར་མོ་བདད་པའི་སྒོ་རྣམས་སོར་མོ་དེ་གསེབས་
 པའི་ཆོས་བཞིན་དུ་བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དོན་སོར་མོ་གཅིག་པོ་དེ་བཟོད་ཀྱང་སོར་མོའི་
 བྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཉན་པ་པོའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་འཕྲུ་མི་སྤོང་བར་སོར་མོ་བྱད་གཞི་
 ལྟ་བུར་གོ་བའི་ཕྱིར། སོར་མོ་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན་བཟོད་པར་གྲགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཀའི་འཛིག་ཚུལ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱང་
 ལས། ཁཅིག་ཤེར་འབྱུང་གིས། རས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ་ཞེས་པ། ཉ་རྟེན་ཏུ་
 ཤེར་འབྱུང་གི་བརྒྱས་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་བརྩུ་དུག་ཐེག་ཆེན་རྫོད་རྒྱང་
 རུའི་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་རྒྱང་རུའི་རྣམ་པ་དང་དང་འབྲེང་གི་
 དམིགས་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་ལམ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དམིགས་པར་སྐྱར་
 བའོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཞེས་པའི་ལན་གྱི་གཞུང་ཕྱི་མའི་བཤད་པ་སྟེ་ལན་དུ་བྱས་པ་ནི།

ཤེར་འབྱུང་གི་གཞུང་དེ་བཀོད་པའི་སྐབས་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཤེས་ཏེ། དེ་དམིགས་
རྣམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། དགོས་པ་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། རྩོད་ལན་
གྱི་སྐབས་མིན་པ་སོགས་བསྟུན་དོན་རང་ན་གསལ་ཞེས་པའོ། །སྤྲུལ་སྤྲུལ་མའི་དོན་རྣམ་ཕྱི་
མ་ཕྱི་མའི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱོར་ཚུལ་ཤེར་འབྱུང་གི་ལུགས་ཡིན་ཚུལ་འགྲེལ་བའི་
ཟེན་བྲིས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ། །

རྟོག་པའི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟོག་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ། སྤྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་
པ་དང་། དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམིགས་རྣམ་རྒྱ་གསུམ་དུ་མ་བཟད་སྦྱོར་ལམ་
བཞི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ཟུན་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་། རྟོག་མཛོད་བསྟན་དུ་བཤད་པའི་
རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་དཔྱེ་བའི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་གཉིས་པ་ལ་ གཉིས།
བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་མཛོད་བསྟན་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་སྤྱིད་པར་བརྒྱད་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་པའི་གཞི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོན་ཅན་དང་། དེ་ལི་གཉིན་པོ་རྣམ་བྱང་
གི་རྟོན་ཅན་དུ་དཔྱེ་བ་ལས་སོ། །རྟོག་གཞུང་བར་རྟོག་པ་དཔྱེ་གཞི། དཔྱེ་ན། རྣམ་
པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་ལྟངས་པ་མ་རིག་པ་སོགས་དགྲ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཡུང་
བོ་སོགས་དགྲ་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །རྟོག་པའི་ལྟངས་པ་དཔྱེ་བའི་གཞུང་
རྟོག་གཉིས་པོ་དེ་ནི་དཔྱེ་གཞི། དཔྱེ་ན། སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲ་དགྲ་ཡོད་དེ། གཉིས་པ་
ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟོན་ཅན་དང་གཉིན་པོའི་རྟོན་ཅན་ཉིད་

གྱིམ་སོ། །རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཡུང་པོ་ལ་སྟགས་
 པའི་ཡུལ་གྱིས་རབ་དུ་དཔྱེ་བམ་རྣམ་པ་དགུ་དགུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་
 ཅ་བཞི། (༡)གང་ཟག་རྣམས་སུ་དང་སྐྱེས་བྱ་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་ནམ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་
 སོ། ། (༢)གཟུང་རྟོག་དུ་མ་བད་འཛིན་པར་རྟོག་པའང་དཔྱེ་གཞི། དཔྱེ་ན། རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་འདོད་དེ། ། (༣)རང་དབང་བའི་བདག་སྟགས་སུ་འཛིན་པའི་རོ་བོ་དང་།
 ཡུང་སྟགས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པའི་རྟེན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ལས་སོ། ། (༤)གཟུང་བ་གཉིས་
 པ་དེ་བཞིན་ནོ་སྟེ་བཞིན་དུ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་དཔྱེ་གཞི། དཔྱེ་ན། སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་
 དགུའོད་དེ། (༥)གཉིས་པ་འགྲེལ་བཞི་ཞེས་བྱ་བཞི། །ཁ་ཉི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པ་དང་། སྐྱེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཁ་ཉི་འཛིན་པར་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། དཔྱེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ་ཏེ་ཡིན་ཏེ། །ཁ་ཉི་བདག་
 རང་དབང་ཅན་དང་། ཡུང་པོ་ལ་སྟགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་འཛིན་རྟོག་གཉིས་
 ལ་རྒྱས་པར་ན་སོ་སོར་གཟུང་རྟོག་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་དགུའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་
 ལ་། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་སོ་
 དུག་ཡོད་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཅ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ནི། རྒྱས་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་
 ཏེ་། གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་པོ་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་འོ་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། །ཁ་ཉི་ཡུལ་དགུ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཉོན་གྱི་སྤྱི། ལས་འབྲས་
 དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་སྤྱིར་བསྟན་པའི་མདོ་ནི། དེ་
 རྣམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་ལེགས་སེམས་བྱ་བ་གནང་སྟེ། རྣམ། མེད་མིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ལ་ཆེ་ལྡན་ཤུ་བུས། རྣམ། བེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་ཡུམ་བར་མ་དང་

བསྐྱེད་ན་སྤྱིར་བསྐྱེད་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་མི་གསལ་ལོ། །འདིའི་མདོ་ནི། གསོལ་
 བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་བྱང་ཆེན། ནས། དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 པའོ། །སྒྲུབ་བ་གཉིས་སུ་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱངས་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །རྟུག་
 བསྐྱེད་པའི་སྤྱི། མ་རིག་པའི་བསྐྱེད་ས་པའི་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་། གསེར་ཕྱང་དུ་སྤྱི་བའི་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཀྱན་ཉོན་
 གྱི་ངོ་བོར་གསུངས་སོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ཅིའི་སྤྱད་དུ། ནས།
 ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནོ། །ཀྱན་ཉོན་གྱི་བྱེ་བྲག་
 བཞིན། མིང་ཡུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་དང་གཟུགས་དང་བཅས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གེར་
 མདོན་པར་ཞེན་པ་འཇིག་ལྟ་དང་། ནམ་བཤད་ལྟར་ན། འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྤྱད་
 པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བའི་ནས། མདོན་པར་ཞེན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །
 འཇིག་ལྟའི་ཡུལ་དེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཆགས་པ་མཐར་ལྟར་དང་།
 ནམ་བཤད་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྤྱད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་དེ་ལྟར། ནས།
 གངས་སུ་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མ་རིག་པ་སོགས་
 ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ནམ་པར་བྱང་བའི་སྤྱི་ཡོན་མི་ཤེས་
 པའི་མ་དད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ནས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤྱི་སོགས་
 འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྤྱི་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པ་ལེ་ལོ་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག་
 རྟེ་ཡོད་མི་ཆེས་པ་སྟེ། ནས། ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གསེར་ཕྱང་
 ལས་དེ་ལྟར་ལམ་ལས་གོལ་བས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་ཞེས་པ་མདོ་
 དང་འགྲིག་ལ། ནམ་བཤད་ལྟར་ན་རྟུག་བསྐྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གསུམ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ཆོར་བའི་དམིགས་པ་ནམ་སྤྱིན་སེམས་གདུང་བར་མ་གསུམ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ།

བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་ལྟར་ལགས་ན། རས། མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །
 བྱེན་ཅི་ལོག་ཏུ་བདེན་པར་དམིགས་པས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་སོགས་པས་གཞན་ལ་སྤང་
 བ་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་
 མིན་ཏེ། རྒྱན་སྤྲུང་དུ་ལུང་འདི་དངས་ནས་ཞེས། བདག་ཡིད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་
 གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །ཞེས་པ་ལྟར་གསུངས་ནས། བྱད་རྩ་སྤྱི་ལྟར་བྱ་ནི་སོགས་
 བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་བྱས་པ་བཀག་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་ཚོར་བའི་རྟེན་བདག་དང་
 གཞན་ལ་སོགས་པ་དང་ཞེས་ཆགས་སྤང་གི་ཡུལ་ལ་སྦྱར་རམ་དཔྱད། མདོ་ནི། གསོལ་
 བ། བཅོམ་ལྷན་འདས། གང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འབྱུང་བ་ལགས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ་ཞེས་པ། ད་ལྟའི་ལེ་མང་ན་ཡིད། དེ་ནས་འདིའི་
 དགུ་བ་དང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དགུ་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་དགུའི་མདོ་ཆད། ལེ་བརྒྱད་
 མར་ཉི་སྤང་དུ་དངས་པ་ལྟར་འདིའི་མཇུག་གི་སྤྱི་བེན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། བདག་
 མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་
 མི་དམིགས་ཤིང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དངས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པ་མུང་འདས་བརྒྱད་
 རས་སྦྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལ་སོགས་པས་མཐོ་རིས་སྦྱེད་པའི་བླ་བཅས་རྣམས་བསྐྱེད་
 བར་གསེར་ཕྱེང་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་
 པ་ན་དེས་ཡིད་འབྱུང་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱེད་པ་ཞེས་པ། གསེར་ཕྱེང་ལས། དེ་ཡང་
 སྦྱོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པས། སྦྱོད་འཇུག་ལྟར་འཁོར་བར་སྦྱོ་བའི་
 རྒྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཐར་པའི་རྟེན་མཐོ་རིས་སྦྱེད་པའི་ལས་སོགས་འཛོག་གོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་
 དགུ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་གཟུང་བ་ཡིན་པས་དོར་བྱར་ཞེན་པའོ། །འབྲེཨ་ར་གཉིས་
 དང་རེད་མདའ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་འགོག་བདེན་དང་དེ་སྦྱེད་པའི་ལམ་བདེན་ལ་བཤད་
 པ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་ལ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་དགོས་པས་བཀག་ཅིང་། རྟོགས་སྤང་དུ་

ལམ་གྱི་ཡུལ་དམིགས་པ་དང་། ལམ་སྒྲིམ་པ་པོ་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་
 བྱ་ནམ་པར་དག་པ་སྦྱེད་པ་ཞེས་པ་ཡང་རེད་མདའ་བ་ལྟར་བཀོད་པས་རང་ལུགས་མིན་ནོ།
 བྱ་ཉ་གཉིས་དང་གཡགས་པས་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་སོགས་
 ལ་བྱས་ལ། ཉ་འྲིག་ཏུ་ཐ་མ་ནི་འཕགས་པའི་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་པར་
 བཤད་པ་འདིར་བཀོད་པར་ཡང་བཤད་དོ། །མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་ནམ་པར་དག་པ་སྦྱེ་བ་མེད་
 པ་མ་བྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས། ནས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནམ་རྟོག་སྦྱིར་བཞུན་
 དང་། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྷུ་ལ། ནས། མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་ལ།
 ནས། བཏགས་སོ་དང་། དེ་དག་གིས། ནས། རྟོག་གོ་དང་། བཏགས་ནས། ནས།
 ཆགས་སོ་དང་། མངོན་པར་ཆགས། ནས། ཆོས་ལ་རྟོག་གོ་དང་། དེ་དག་གི་ ནས།
 མངོན་པར་ཞེན་ཏོ་དང་། དེ་དག་གི་ ནས། བཏགས་སོ་དང་། དེ་དག་གི་ ནས། མི་
 མཐོང་ངོ་དང་། ལམ། ནས། འགྲེལ། །ཞེས་པས་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དགུ་དངོས་སུ་བཞུན་
 ལ། ཡུམ་བར་བའི་ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་དང་སྤང་བྱ་བྱགས་ལ་བཞུན་ནོ།
 །ཁ། འཛིན་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྦྱོང་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་
 དེ། ནམ་བཤད་ལྟར་ན་ཀྱན་ཉོན་དང་སྤྱག་བསྐལ་བའི་དམིགས་པ་གཉིས་དང་ཀྱན་ཉོན་
 གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་བཞི་སྤྱག་བསྐལ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ལ་ཆེན་གྱི་ཁྱིལ་
 རྒྱུང་ལྟར་དང་། གསེར་ཕྱང་དུ་བྱ་ཉ་ལྟར་དང་པོ་བཞི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ནས་གཉིས་
 ཉེས་དམིགས་དེ་ནས་དམིགས་པ་གཅིག་ངོ་བོ་ནམ་བུང་རྗེས་མཐུན་པ་སྟེ་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་
 པའི་སྒྲོན་ནས་དེ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཀ། དང་། ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་པའོ། །གཉིས་
 པ་ནམ་བུང་གཟུང་རྟོག་ནི། གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཀ།
 ཡུལ་དགུ་གང་ཞེ་ན། ནམ་བུང་གི་ཕུང་པོ་དང་། མདོ་ནི། ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་

ལ། རས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།
 བདག་ཉིད་རྒྱུ་བའི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་། མདོ་ནི། མིག་ལ། རས། ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་
 ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། ཉེར་ལེན་རིགས་ཏེ་ཁམས་དང་། མདོ་ནི།
 མིག་དང་། རས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན།
 ཞེས་པའོ། །རྒྱུ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བསྒྲིག་སྟེ། ཇི་སྟེད་པས་བསྐྱུས་པ་བཞི་དང་། མདོ་
 རྟེན་མ་རིག་པར། རས། ཅེས་པའི་རྟོག་ཅིང་། ཞེས་པས། ཆོག་ཟེན་ལ་ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བསྟན་ལ། རྟོག་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པར། གསེར་ཤེང་ལས།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་བསྒྲིག་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་སྲུང་སྟེ། ཞེས་དང་།
 འདི་དགུ་ནི་མདོ་ལས་བཞི་པ་མ་གཏོགས་པ་དོ་བོའི་སྒྲིམ་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
 འདིས་ཡུལ་རྣམ་བུར་གེ་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་ཕྱོགས་བརྒྱ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་
 རྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་རས། རྣམ་བུར་བརྒྱ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་གྲགས་ལ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། རས།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་པའོ།
 སྟེད་པ་ལ་རྟོག་པ་ཉིད་པའི་དོན་དང་། མདོ་ནི། ལ་རྟོག་པ་ཉིད་པ་ཉིད་པ་ཉིད་པ་ཉིད་པ་ཉིད་པ་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་པའོ། །རྣམ་བུར་གེ་དོ་བོ་འཇམ་དབྱེ་བ། མཐོང་བའི་ལམ་
 དང་། མདོ་ནི། བུར་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 ཡིན་ཞེས་པའོ། །རྒྱུ་བ་པའི་ལམ་དང་། མདོ་ནི། དེ་བསམ་གཏན་དང་། རས། གཟུགས་
 མེད་སྟོམས་འདུག་རྣམས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་པའོ། །མི་སྒྲིབ་
 པའི་ལམ་སྟེ་དགུ་ལ་རྣམ་བུར་གེ་གཟུང་བ་ཡིན་པས་སྲུང་བར་ཞེན་པའོ། །མདོ་ནི། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས། རས། རྣམ་མཁྱེན་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན།
 ཞེས་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་དག་བདེན་པ། རས། ཞེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་

ནམ་བྱང་གཟུང་ཉིག་ཅམ་བཞུན་ཏོ། །(༡)འཛིན་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྤྱད་བྱའི་གཟུང་
 བར་བདེན་པར་ནམ་པར་ཉིག་པ་དགྲུ་ཡོད་དེ། ནམ་བདད་ལྟར་ན། ནམ་བྱང་གི་ཤེས་
 བྱ་ལ་དམིགས་པ་ལྡང་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ངོ་མོ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་།
 གསེར་ཕྱང་དུ། ལོ་ཆེན་ལྟར་ནམ་བྱང་གི་ངོ་མོ་དང་རྒྱུན་དང་རྒྱ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་དམིགས་
 པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་དབྱེ་བ་ཐ་མ་གསུམ་སྟེ་དམིགས་ཡུལ་དགྲུ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་
 ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། (༡)གཉིས་པའི་འཛིན་ཉིག་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྣམས་
 འཛིན་ཉིག་པ་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟེན་
 ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་འཛིན་ཉིག་ཆོས་ཅན། (༡)ཡུལ་དགྲུ་གང་ཞེ་ན་བདག་རང་དབང་
 ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བདག་ནས། བདག་མེད་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ།
 ཞེས་པའོ། །ཕྱང་པོ་རང་དབང་བའི་བདག་གཅིག་ཕྱར་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་
 གཟུགས། ནས། ནམ་ཤེས་པར་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། །རྒྱ་བདག་དུ་འཛིན་པ་
 དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་མིག་ནས། ཆོས་བར་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། །ཁམས་ལྟ་བ་
 བོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་པོའི་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་མིག་དང་། ནས།
 ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་བར་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། །མ་རིག་པ་ནས་ཀྱི་ཤིའི་བར་ལ་ཀྱན་
 ནམ་རྟོན་མོངས་པའི་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་རྟེན་འབྱུང་། ནས། གཟུགས་
 མེད་པའི་ཁམས་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། །འཛིན་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འོག་ས་ལས་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ།
 ནས། གཟུགས་མེད་སྒྲོམས་འཇུག་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
 བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ནམས་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་
 པའོ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་བདག་དུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། ནམ་ཐར་བརྒྱད་དང་སྒྲོམས་
 འཇུག་དགྲུ་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པའོ། །སྒྲོབ་པའི་དོན་བྱས་ཟེན་པའི་རྟེན་མི་སྒྲོབ་ལམ་

བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལོ། །མདོ་ནི། ལྟོབས་བརྒྱ་
 ནས། ནམ་མཁུན་བར་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ལོ། ཉི་ལྔ་ལས། ཚད་མའི་བདགས་
 པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་
 སྒྲོམ་པའི་དོན་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྟོག་པ་དང་པོ་བརྒྱད་གཉེན་པོའི་
 སྒྲོན་ས་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་ནས་ཐ་མ་ལ་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་མ་གསུངས་པར། མདོ་ལས།
 རི་ལྟར་མི་དམིགས་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་དུའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་གིན་ཏུ་ནམ་
 པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་གཉེན་པོའི་སྐབས་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་བཞིན་པར་གསུངས་
 སོ། །དེ་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་སྐད་ཅིས་བཀའ་རྩལ། ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་ཇས་འཛིན་རྟོག་པ་ཙམ་བསྟན་ཏོ། །**༡༩༩**འཛིན་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་
 པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ནམ་བཤད་ལྟར་ན། དམིགས་
 པ་ཇས་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་རྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་དང་། ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཞི་
 རྟོག་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྔ་དང་། གསེར་
 བྲང་དང་བྱ་ཉ་ལྟར་ན་བདག་གི་ངོ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི་དང་། བདག་དང་འབྲེལ་བ་
 ལྟ་སྟེ་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་དེ་**ནམ་མ་**སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། **༡༩༩**གཉིས་
 པ་བདགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནི། **སྐྱེས་བུ་**སྟེ་འཛིན་པ་པོ་བདགས་པར་ཡོད་པའི་**ཉེན་ཅན་**
 ཏེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། **༡༩༩**ཡུལ་དགུ་གང་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་གདགས་
 གཞིའི་**ཡུང་པོ་**དང་**སྐྱེ་མཆེད་**དང་། **ཁམས་**གསུམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་གསུམ་དང་།
 མདོ་ནི། ལེ་མང་དུ། དེ་ནས་ཆེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། དེ་ལྟར་ལུང་སྟོན་ཅིང་
 ཞེས་པ། ཉི་ལྔ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་བདགས་འཛིན་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོར་བྱས་ཤིང་། དེ་
 ནས་རིམ་བཞིན་རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟུང་དུ། ནས། དེ་ལྟ་མ་ལེགས་སོ། །ཞེས་དང་། བཙུམ་
 ལྟར་འདས་ཀྱིས། ནས། ཆོས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཡིན་སྟུང་མཐུ། ཞེས་པ་

དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏུག རེག་ཏུག ཆོར་བ་ཏུག་གི་མདོ་
 ཡོད། དབང་པོ་དང་ཡུལ་ཁམས་བརྩ་གཉིས་དང་ས་སོགས་ཏུག་གི་མདོ། རྟོག་པ་བཞི་
 བའི་མདོ་རྣམས་ཆད། འདི་གསུམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལོ། །ཀྱན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། ལེ་བརྟུང་མར། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས། རས། སྐྱུ་མ་ག་ཤིལོ། །ཞེས་པ་ལོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
 བདུན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། ལེ་མང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རས། དེ་
 མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་ལོ། །མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། ལེ་
 བརྟུང་མར། བཅོམ་ལྡན་འདས། རས། རྣམ་ཐར་གསུམ་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་གཞན་མ་ལགས་
 སོ། །ཞེས་པ་ལོ། །རྣམ་པར་ལམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་
 འདས། རས། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམས་འདུག་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་གཞན་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་
 པ་ལོ། །ཉན་རང་ལས་ལུ་དུ་བྱང་བའི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱང་པར་གྱི་
 ལམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དང་། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། བྱང་པར་གྱི་ལམ་དག་
 ས་གསུམ་ལ་ཞེས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱང་པས་འགྲིག་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། ལྷ་མ་ནི་ཉི་
 སྒྲུང་ལས། དེ་རྣམས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཀྱན་བཏགས་པས་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པ་མདོར་མཐུན་པས་ས་དང་པོ་ནས་འཛིན་གཤམ་དཔུད། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས། རས།
 སྟོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་གཞན་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་ལོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་
 ལམ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་འཛིན་པའི་སྒྲིམ་པ་འམ་ལོངས་སྟོང་བྱེད་
 དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལོ། །མདོ་ནི། ལེ་བརྟུང་མར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། རས། རྣམ་
 མཁྱེན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རིགས་པར་བྱའོའི་བར་སྐྱར་ཀྱང་། ཉི་སྒྲུང་སོགས་ལྟར་
 རོ། བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་གཞན་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་ཅམ་བཞག་ནས། བཅོམ་
 ལྡན་འདས། རས། གཟུགས་ཀྱང་གཞན་མ་ལགས། ཞེས་པ་མན་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་བ་

བྱེད་སྒྲིག་སྒྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་བཙུང་ལྟ་འདས། ནས། སྤང་
 བོ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལགས་སོ། ཞེས་པའི་བར་བཏགས་འཛིན་གྱི་ལ་སྦྱར་བ་དང་བཟོད་བྱ་འདྲ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཉོག་པ་དགུ་བཏགས་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་གསེར་ཕྱེང་
 གསུངས་སོ། །(༡)འཛིན་ཚུལ་གྱིས་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པར་
 རྣམ་པར་ཉོག་པ་དགུ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན། དམིགས་པ་འཛིན་པ་དེའི་ཡུལ་སྟེའི་
 དཔྱེ་བ་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དཔྱེ་བ་དུག་དང་། བྱ་ཉ་གཉིས་དང་གསེར་ཕྱེང་དུ། དང་
 པོ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྦྱ་མ་དང་། ལྷག་མ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱ་མ་སྟེ། ལས་ལས་བྱུང་བ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་དགུ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིག་ནས་དེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
 (༢)གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བཞི། ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་བཞི་དང་
 དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་གངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འཛོམས་བྱེད་
 གྱི་སྟོང་གཉིན་དུ་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཟུང་འཛིན་ཉོག་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ།

སྟེར་ཉོག་པ་ལ་སྦྱས་བཟོད་ཀྱིས་ཅིང་ཉོག་དང་། སྦྱོར་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་
 དང་། གཉིས་སྟངས་གི་འབྲུལ་ཉོག་གསུམ་ལས། འདིའི་ཉོག་པ་བྱ་ཤིག་ཏུ་ཕྱི་མ་ཙམ་དུ་བཤད་
 པར། གསེར་ཕྱེང་དུ། ཉོག་པ་འདི་དག་བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པར་འདོད་པས་ཡུལ་འདུག་
 ཚུལ་གྱི་དོན་གོ་ཡང་བདེ་ལ་མོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཞེན་ན་བར་བ་སྦྱོར་ཉོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བྱེད་ཀྱིས་ཉོག་པ་རྣམས་སྦྱོར་ལམ་དགག་ཉོག་གི་ངོ་པོར་བཞེད་པ་དང་། སྦྱོར་
 ལྟར་བའི་ཉོག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་འགལ་བྱུང་དང་། འབྲུལ་ཡང་ཞེན་རིག་མེན་ན། དབང་
 ཤེས་བཞིན་དུ་འདིའི་ཉོག་པར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ཞེན་རིག་ལ་ཀྱན་ཉོག་གིས་བྱུང་།
 ཀྱན་ཉོག་ལ་ཞེན་རིག་གིས་མ་བྱུང་པས། ལྟར་བས་པ་ལྟར་ཞེན་རིག་གི་ཉོག་པར་བྱའོ། །མངས་

རྒྱལ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱད་འགྲེལ་དང་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་གསེར་
 མིང་བའི་ཉོགས་སྤང་རྣམས་སུ་དགག་ཉོག་སྦྱར་ལམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱང་
 དགག་ཉོག་ཡིན་པ་ཅ་བ་དང་འཕགས་སེང་གིས་བཞེད་པར་སྦྱ་སྟེ། བདེན་མེད་ཉོགས་པའི་
 སྒྲིལ་མིན་ན། སྦྱར་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བར་བཤད་དོ། །གསེར་ཕྱེད་དུ། བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས་རྩལ་འཛིན་ཉོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་ཅན་དང་། གཞན་གསུམ་སྦྱབ་པའི་རྣམ་
 ཅན་དུ་བཞེད། ཅེས་པ། རྟོག་ཤིག་ལས། དེ་རྣམས་བཀག་པའི་ཆོས་དང་འགྲེལ་བར་
 ཉོག་པའོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཉིད་
 དུ། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུགས་སོགས་རང་དབང་བའི་བདག་བཀག་ཅམ་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། བདགས་འཛིན་རྣམས་ཕྱང་སོགས་ལ་བདགས་པའི་བདག་ལ་དམིགས་པ་དང་།
 གཟུང་ཉོག་རྣམས་མ་རིག་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་
 སྒྲོབ་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་བདགས་པའི་བདག་དུ། ཞེས་དང་། དེ་དག་ལ་བཟའ་བར་བྱ་
 བའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཞེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞི་ཡང་རིམ་
 པ་བཞིན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 སྦྱར་ལམ་དུ་འདོད་དམ་དཔུད། ཅ་བ་དང་ཉི་སྤང་དུ་གཟུང་ཉོག་བདག་དུ་ཉོག་ཅེས་སྦྱབ་
 ཕྱོགས་ནས་འཛིན་པར་བསྟན་པ་མ་གཏོགས། དགག་ཕྱོགས་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་དུ་
 ཉོན་པའི་བྱར་ཅམ་ཡང་མེད་པས་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ལ། རྒྱན་སྤང་ལས། རྣམ་
 པར་ཉོག་པ་བཞི་བོ་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་ན། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཉོག་པ་བཞི་ཉན་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་མི་བྱེད་པས་ཡོད་
 ཀྱང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པས། ཉན་རང་རིགས་
 ངེས་ལ་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་དགག་ཉོག་ཡོད་པ་སེང་བཟང་གི་དགོངས་
 པར་ཇི་ལྟར་བཞག དེས་ན་ཉོག་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་བཤད་པ་རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲིལ་གྱི་སྤང་

བྱར་ལྗན་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུང་དེ་དང་། འགྲེལ་བར།
 མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲུལ་
 གཞི། ཉི་ལྟར་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་
 རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་
 རིམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཐུམ་གཉིས་ལ་རྟོག་པ་ཐུ་
 མ་གཉིས་སྤང་བྱར་ལྗན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྲེལ་བའི་ལྟར་བྱེད་ན། དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་
 རྟོག་དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པའང་ཡིན་པར་བཤད་པས་དྲོད་གང་ཡིན་ཅེ་མོར་ཐལ་ལོ། །ཆེ་
 འོད་ལས། རྟོག་པ་བཞི་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་ས་ནས་བྱ་ཉ་ལོ་ཆེན་རྣམས་
 བཀག་གོ། །དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་
 བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱོ། །དེས་མཆོན་
 རས་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དམིགས་
 ཡུལ་མེད་དགག་ལ་དམིགས་པ་དགག་རྟོག་དང་། དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་
 པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པ་སྐྱབ་རྟོག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་དམིགས་
 ཡུལ་གྱིས་འཛིན་ལ། འཛིན་ཚུལ་མེད་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་ཡུལ་
 གྱིས་འཛིན་དགོས་པ་འདྲ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སློབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་དགག་རྟོག་སྐྱབ་རྟོག་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་རྣམ་དཔུང་། འཛིན་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་རྣམས་རང་ཡུལ་མེད་
 དགག་སོགས་འཛིན་པས་འཛིན་པས་སྤོང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཡིད་དཔྱད་དགག་རྟོག་ཏུ་བྱོ། །
 གཟུང་འཛིན་ལ། སྤྱོད་མཆོད་ཀྱིས། ཡུལ་དུག་གཟུང་བ་དང་། དབང་པོ་དུག་འཛིན་པ་
 དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པས་བཅུ་རིག་གཉིས་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་གསུམ་ལས། འདིར་ལོ་ཆེན་དང་འབྲེལ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐུམ་ལྟར་རྣམས་བདགས་
 ཀྱི་འཛིན་པ་སྤྱོད། བདག་གིས་ལོངས་སྤྱད་བྱ་བ་བཟའ་བྱ་ལ་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ནི་དེ་

ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་འཛིན་པ་སྟེ་ཟ་བ་པོའི་བདག་ལ་བྱས་སོ། །གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ། ཉི་
 སྒྲང་ལས། དང་པོ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ། ཞེས་ཅམ་སྒྲས་ཀྱན་ཉོན་ཅམ་ལ་དམིགས་
 པ་བསལ་ནས་དང་པོའི་ཡུལ་ཀྱན་བྱང་སོ་སོར་མ་ཐུ་བའི་གཟུང་བ་སྤྱི་ཅམ་ལ་རྟོག་པར་
 གསུངས་ཏེ། ཉི་སྒྲང་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའི་དོན་
 དུ་གསུངས་པ་ནི། རྣམ། དེ་ལ་དང་པོ་གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་
 དགུར་འགྱུར་བ། ཞེས། གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོ་དེར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་
 པ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གཉིས་པ་རྣམ་བྱང་ཅམ་ལ་
 དམིགས་པར་གསུངས་པས། ཉི་སྒྲང་ལས། གཟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ། གཟུང་རྟོག་དང་པོའི་ནང་ནས་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་མདོའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་དེས་གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་གྱི། དང་པོ་ལ་གཉིས་
 པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་བྱང་བར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རེ་ཞིག་དང་པོ་ནི་
 གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོར་གྱུར་བ་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་པོའི་ནང་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་
 གྱིས་དེ་དམིགས་གྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དང་པོ་མ་
 ཡིན་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་འདིར་བསྟན་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལ་དང་པོའི་ཡུལ་ཀྱན་བྱང་རེས་
 སུ་མ་ཆད་པ་ལ་མ་དམིགས་པས་བྱང་བར་བསྟན་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་
 པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དང་པོ་མིན་པས་བྱང་བར་མཛད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། རྣམ་
 བཤད་ལས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་
 བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པས་བྱང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
 ཞེས་པའི་ཅམ་སྒྲས་ཀྱང་སོ་སོར་མ་ཐུ་བའི་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོགས་

སྒྲུང་ལས། གཟུང་ཉིག་ཐ་མ་ཡིན་ན་དང་པོ་ཡིན་དགོས་ལ། དང་པོ་ལ་ཐ་མ་ཡིན་པ་འང་
 ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གཉིས་པ་ལ་དང་པོས་བྲུབ་པས། ཉིག་པ་དང་པོ་གཉིས་མི་འགལ་
 ལ། དང་པོ་ལ་ཀུན་ཉོན་གཟུང་ཉིག་ཡོད་པས་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །འདི་
 སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྩེ་བཙུན་པ་དང་གྲུང་རུས། ཀུན་ཉོན་དང་ནམ་
 བྱང་གཉིས་ཀར་དམིགས་པའི་གཟུང་ཉིག་ཡིན་ན། ནམ་བྱང་གཟུང་ཉིག་ཡིན་པས་བྲུབ་
 པ། ཉི་སྒྲུང་དང་ནམ་བཞེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ། བསོད་གྲགས་པས། གཟུང་ཉིག་དང་
 པོ་ལ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཀུན་བྱང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་བྲུབ། གཉིས་པ་ལ་རང་
 གི་དམིགས་ཡུལ་ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡོད་པས་བྲུབ་པས། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བཀག་ནས། དང་པོའི་དམིགས་ཡུལ་ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
 འོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དེ་ཡིན་ན། གཉིས་པ་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་བཞེད་ཅེས་
 གསུངས་པས། དང་པོ་ལ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཀུན་བྱང་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་
 འཛིན་པས་བྲུབ་ཀྱང་། ཀུན་བྱང་གང་ཡང་བདེན་པར་མི་འཛིན་པས་བྲུབ་ཟེར་བ་འདྲ་བས།
 དང་པོ་ལ་ཀུན་ཉོན་དང་ནམ་བྱང་གཟུང་ཉིག་གང་རུང་མེད་ཟེར་རམ་དཔུང། རྒྱུན་སྒྲུང་
 ལས། གཞན་དག ནས། འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་འཕགས་པའི་ལྷགས་
 བཀག །གསེར་ཕྱེད་དུ་རྒྱུན་སྒྲུང་གི་དེ་འཐད་པ་དང་། ལྷ་མ་ལྟར་ན་མ་རིག་པའི་ཉིག་པ་
 སོགས་རེ་རེ་ཡང་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་ཞེས་བཀག་ནས། རང་ལྷགས་
 རྒྱུན་སྒྲུང་ལྟར་སྐབས་དང་པོའི་གཟུང་ཉིག་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་བྱང་དང་། ལྷ་བའི་དེ་ཐེག་པ་
 ཆེ་ཆུང་གི་ནམ་བྱང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་འཛིན་པར་གསུངས་སོ། །འཛིན་ཉིག་གི་ཡུལ་ནི། ཆོག་
 གསལ་དུ། དང་པོའི་ཡུལ་ལ་སོ་སྦྱེ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་འཕགས་པ་བཞག་པ། སོ་
 སོ་སྦྱེ་བོ་འཕགས་དཔེ་བས། ཞེས་པའི་དོན་མ་དགོངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག ཅུ་འགྲེལ་དུ་སེམས་
 ཅན་ཇེས་དང་བཏགས་ཡོད། ཅེས་གང་ཟག་ཡུལ་དུ་བཞེད་པས་རྒྱུན་སྒྲུང་དུ། འདི་དག་

ཉན་རང་ལམ་དུ་མི་སྤྱང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་ཉན་
 གླིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ཁ་ཅིག་གིས། བདག་གི་ངོ་ཐོར་གཟུང་ན་ཉན་གླིང་
 དུ་འགྱུར་ཡང་། བདག་དེ་ཀུན་བྱང་གི་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་པོར་འཛིན་པས་ཤེས་གླིང་པོ་བེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། དབང་ཕྱག་འགྲོ་བའི་རྒྱར་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་གཞན་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་
 བར་འཛིན་པས་ཉན་གླིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་བཀག་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཀུ་མ་ར་ཤེས་
 རྣམས་འཛིན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་ངཤད་
 པ་ཡང་མི་འཐད་ལ། དེས་ན་རྩ་འགྲེལ་ལས། གང་ཟག་གམ་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་པར་ངཤད་
 པ་། སེམས་ཅན་དངོས་མིན་གྱི་དེའི་གདགས་གཞི་ཡུང་བོ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ཡིན་ལ། ཆོས་
 དེ་དག་དོན་དམ་པར་དང་། རང་རྒྱ་བ་དང་། དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་རྣམས་འཛིན་པ་ནི་རྣམས་
 འཛིན་དང་། ཡུང་སོགས་སྐྱེ་བུར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དེའི་ཆོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་
 པ་དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་དམིགས་ཡུལ་བཏགས་འཛིན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་གསེར་སྤྱང་
 ལས་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་རྟོག་ཚུལ་ལམ་འཛིན་ཚུལ་ནི། བུ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་སོ་སྐྱེས་བདག་
 རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པས་སོ་སྐྱེའི་འཛིན་པ་ལ་རྣམས་འཛིན་དང་། འཕགས་པས་བདག་བཏགས་
 པར་འཛིན་པས་འཕགས་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་དང་། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་
 རྟོག་པ་ལ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར། དང་པོའི་
 ཡུལ་ལ་སོ་སྐྱེའི་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་ལ་འཕགས་པའི་འཛིན་པ་མིན་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པས་བཀག་ཅིང་། ཆོག་གསལ་དུ་སོ་སྐྱེའི་རྣམས་སུ་བཞག་པ་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་རྣམས་
 ཡོད་དང་། དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། མངོན་གྱུར་དང་། རྱང་ལས་དེས་རྒྱ་དང་རང་
 བཞིན་སོགས་གསུངས་པ་བཀོད་པ་དང་། འཕགས་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་ཚུལ། འཕགས་
 པ་མུང་འདས་ཡིན་ལ་མུང་འདས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པས་སྐྱབ་ཅིང་། གང་ཟག་རྣམས་
 ཡོད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། མིང་ཅམ་གྱིས་འཕགས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་

པ་གཉིས་ཚྭ་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པ། མདོ་དེས་འདས་མ་འོངས་མུང་འདས་བཏགས་འགོག་
 གང་ཟག་ལྷ་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པས་སྟེ་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་ལ། ཅ་འགྲེལ་
 དུ་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ཚྭ་པ་པོར་བཤད་ཀྱི། ཚྭ་པའི་ཡུལ་དུ་མ་བཤད་པ་དང་། ཀྱན་
 བཏུས་སུ་སྟེ་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ་སྐབས་
 དང་པོའི་གཟུང་ཚྭ་གཉིས་ཀྱན་བྱང་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱ་དང་ལྷང་བྱའི་གཟུང་བར་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཅེ་མོའི་དེ་གཉིས་ནི། འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ཡིན་པས་འདི་ལས་
 རྩོག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་པས་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་
 ཡིན་ལ། འདིར་སེམས་ཅན་དང་སྦྱོས་བྱ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་གང་
 ཟག་འབའ་ཞིག་ལ་བསམ་པ་མིན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་ཅམ་གྱི་མཆོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 དང་། འོག་དུ་གང་ཟག་སྟེ་འཛིན་པ་པོ། ཞེས་དང་། སྦྱོ་བྱ་སྟེ་འཛིན་པ་པོ། ཞེས་པ་
 ལྟར་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་འཛིན་བཏགས་འཛིན་གཉིས་ལ་འོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་
 པའམ་ཡང་ན་གང་ཟག་དུ་བཏགས་པའི་གཞི་རྣམས་སུ་གྱུབ་པ་དང་། དེར་བཏགས་པའི་གཞི་
 བཏགས་པ་ཅམ་འདི་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོའམ་ཞེས་དང་། འོག་དུ་ཚྭ་པ་བཞི་བའི་
 ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཅན་བཤད་པ་རྣམས་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གང་
 ཟག་གི་བཏགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཡོད་དང་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་འཛིན་པ་པོར་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་ལ་སྦྱར་བར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུང་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་ལས། ཕུང་པོའི་ཆོགས་
 པ་ལ་སྦྱོས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས། ལྟར་ལྟར་ཞེན་པ་ནི་སྦྱོས་བྱ་བཏགས་འཛིན་
 ཚྭ་པའོ། །སྦྱོས་བྱ་བདེན་སྟོང་སྦྱོ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་འོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་
 འཛིན་པ་ཡང་བཏགས་འཛིན་ཚྭ་པ་ཡིན་ལ། ནས། དེ་གཉིས་དམིགས་པའི་སྟོན་ནས་འབྱེད་
 ན་ནི་དང་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚྭ་པ་གཉིས་ཞེན་ཚུལ་གྱིས་
 འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོ་མང་ཡིག་ཆར་གསེར་ཕྱང་དངས་ནས་འཛིན་པ་མི་དགོས་

པར་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །རྒྱ་སྒྲུང་དུ་ཅེ་མོའི་མཐོང་
 སྒྲོམ་གྱི་ཉོག་པའི་མིང་འདྲིགས་འདྲ་ལ། ཉི་སྒྲུང་དུ་ཅེ་མོའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོག་པ་བཞི་ལ་
 མིང་མི་གསལ་ལ། གཉེན་ཆོགས་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་ལ། དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་།
 གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཞེན་པ། ཞེས་དང་། མཐོང་སྤང་བཞི་ལ། དངོས་པོ་ཙམ་དང་། གཉེན་
 པོ་ལ་བཞེན་པ་དང་། རྩས་འཛིན་བཏགས་འཛིན་ཞེས་བདུ་སྟུར་ནས། སྤྲ་མའི་དང་པོ་གཉིས་
 རྣམ་པར་སྟུར་བ་མཐོང་སྤང་ལས་སྤྲ་བར་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །
 ཉི་ཁྲི་གཉིད་འཕགས་པས་གཉེན་ཆོགས་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་བཞིའི་བདེ་ཅེ་མོའི་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་ལ་སྟུར་
 བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གཉེན་ཆོགས་གྱི་མཐོང་སྤང་བཞིའི་བདེ་ཡང་ཅེ་
 མོའི་མཐོང་སྤང་ལ་སྟུར་དགོས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཉི་སྒྲུང་དུ་ཅེ་བ་ལྟར་སྟུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསེར་ཕྱང་དུ་བཀག་གོ། རྩས་འཛིན་སོ་སྟེའི་ཉེན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་འཕགས་
 པའི་ཉེན་ཅན་ཞེས་པ་ནི། རང་རྒྱ་ཐུབ་བའི་རྩས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མངོན་
 སུམ་དུ་ཉོགས་པ་སོ་སྟེ་ལ་མེད་པས་དེ་ལ་རང་རྒྱ་བའི་རྩས་སུ་སྤྲང་བ་ཤས་ཆེ་བས་རྩས་འཛིན་
 སོ་སྟེ་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལ་རང་རྒྱ་བས་སྟོང་
 བ་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་སྤྲང་བ་ཤས་ཆེ་བས་བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་ཉེན་ཅན་དུ་བཞག་པ་རྩེ་
 ཡབ་སྤྲུལ་གསུམ་གའི་དགོངས་པའོ། །དེའི་བ་ཙམ་བའི་དེའི་བ་བཞི་དང་། ཡུལ་གྱིས་ཕྱེ་བ་
 སོ་དུག །ཁམས་ཀྱིས་དེའི་བ་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །གངས་ངེས་ནི། བཏགས་བྱ་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་གཉིས་དང་། གཟུང་བ་ལ་ཀུན་བྱང་ངམ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་
 བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་བཞིར་ངེས་ལ། རེ་རེ་དགུ་དགུ་ཕྱེ་བ་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པའི་
 དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྤང་དོར་ལ་ཞེན་པ་སྟོང་ཕྱིར་
 ཀུན་བྱང་དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་དོར་ལ་ཞེན་པ་སྟོང་

བྱིར་རྣམ་བྱང་ལ་གཉིས་བྱས་སོ། །ཞོ་རིམ། བཞི་ནི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་བསྟུན་ལ། དགྲ་
 ནི་བཅོད་འདོད་ཅམ་དུ་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལས་གཟུང་འཛིན་
 གྱི་རྟོག་པ་མུ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། གསེར་ཕྱང་ལས། འདི་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཤད་
 པའི་ཁར་ལ། སྦྱི་སྐད་ལ་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བཤད་ནས། དེ་ལ་མུ་བཅུ་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། ཡུལ་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གཟུང་བ་ཁོ་ན་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 མར་གྱུར་བའི་ཤེས་པ་སོ་སྦྱེས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་རྒྱས་པས་འཛིན་ཏེན་སྦྱི་སྐད་ལ་གྲགས་
 ཆོད་ཀྱི་གཟུང་བ་མིན་ལ་འཛིན་པ་ཁོ་ན་དང་། ལྷན་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་སོ་སྦྱེས་མངོན་སུམ་
 གྱིས་རྟོགས་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀར་བཞག་ནས། དེ་དག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་
 རྣམས། མུ་དང་པོ་གསུམ་དུ་བཞག་གི་ བོད་ལྷ་མ་ལྟར་སྦྱོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་
 དང་པོ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་མིན་པ། གསེར་ཕྱང་ལས། མུ་གཉིས་པ་ནི། རྗེས་
 སུ་སྦྱེ་བའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། མུ་གསུམ་པ་ནི། ངེས་ཡུལ་དུ་བྱས་
 པ་ལ་བསམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བཅོད་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་པས་འགྲུབ་སྟེ། དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བའི་སོ་སྦྱེས་སྒོས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རྒྱས་
 པའི་བྱིར་རོ། །འདིའི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། ཉ་ཁྲི་ཀ་དུ་འཕགས་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
 ཡོད་པར་བཤད་པ་སྦྱོར་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིའི་རྟོག་པ་བཞི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་མཚུངས་
 ལྡན་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་མེད་པ་དང་། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀས་གཟུང་བ་ལ་རྟོག་པ་ཞེས། ལ་
 རྟོག་བྱས་ནས་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནས་བཞག་པ། གསེར་ཕྱང་དུ་བཀག་གོ། །སྦྱིར་མུ་བཞི་
 བཞག་ཆོག་སྟེ། འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལོངས་སྦྱོད་བྱ་དང་ཚྲོག་བྱ་འདུག་བྱ་སོགས་སུ་བདེན་
 པར་ཞེན་པ་རྣམས་གཟུང་རྟོག་ཁོ་ན་དང་། འཛིན་པ་བོ་དང་ལོངས་སྦྱོད་པ་བོར་བདེན་པར་
 ཞེན་པ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་ཁོ་ན་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཡུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་།
 དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲུང་བྱ་རྣམ་རྟོག་དུ་ཤེས་

པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཚེར་ཡུང་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པར་བཞག་པ་དང་འགྲིག་གམ་དཔྱད།

ཡོངས་འཛིན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། །ག་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྒྱུར་སྒྲ་བ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་། །ཁ་ཉི་མའོར་བསྟན་དུ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྒྱུར་གསུངས་ན་སྟེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། །ག་ཉི་མའོར་བསྟན་དུ་
ཡོངས་ཡོངས་འཛིན་ཉི་མའི་སྒྱུར་བཤད་དགོས་ཏེ། མིན་ན་མའོར་བསྟན་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཡང་སྒྲ་ཚུད་པར་སྒྱུར་བ་གསེར་ཕྱིང་ལས་སོ། །ཉི་མའོར་བསྟན་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྒྱུར་ཇི་སྟངས་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམས་སྒྲ་ཉི་མའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་
བྱད་པར་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་མའོར་བསྟན་དུ་སྒྱུར་གསུངས་
པར་མ་ཟད་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྒྱུར་ལམ་དངོས་དང་སྒྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། །ཆ་ཉི་མའོར་བསྟན་པ་
ཅ་བ་ལ། དངངས་ཀྱན་དུ་སྒྲག་ཀྱན་དུ་སྒྲག་པ་དང་ལྟན་པ་སྟེ། སྒྲག་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་གྱི་གཉིན་པོར་རྣམས་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་
ལ་སོགས་པས་ཀྱན་དུ་མི་སྒྲག་པ་དང་ཀྱན་དུ་སྒྲག་པ་དང་ལྟན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཐབས་
མཁས་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་བདེན་ཞེན་ཅི་རིགས་པོར་
བའི་བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་དང་།
བྱང་སེམས་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་རོ་བཞིན་མེད་པ་དང་སོགས་པས་ཐབས་མཁས་
པ་དང་བདུད་ལས་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བཤེས་དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདུད་
དང་སྒྲིག་གྲོགས་སོགས་པོར་བར་བྱེད་དུ་འཐུག་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་དེ་ཡི་ཕྱིའི་ཡོངས་

འཛིན་ཡིན་ཞེས་ཉི་ལྔ་དེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་འགྲེལ་ལོ། །མདོ་ནི་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་
 འདས། དེ་ལྟར་ལགས་ན། ནས། ཐབས་མཁས་དེ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན་པ་འདི་
 ཐོས་ན་མི་འཛིགས་མི་དངངས་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ཡན་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་
 ཐབས་མཁས་དང་། རབ་འཕྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས། དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན། ནས། བཤེས་གཉེན་དེས་ཟེན་པའི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཐོས་ན་མི་འཛིགས་མི་དངངས་
 སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ཕྱི་ལོ་བཤེས་གཉེན་དང་། རབ་འཕྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཙུག་ལྷན་འདས། རི་ལྟར་ན། ནས། ཐབས་མི་མཁས་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཐོས་ན་འཛིགས་
 དངངས་སྐྱག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གསོལ་
 བ་། བཙུག་ལྷན་འདས། རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་སྤྲེག་གྲོགས། ནས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་པོས་
 སྤྲེག་གྲོགས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་ནས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྟན་པས། ཉི་ལྔ་དེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་སྤང་བཤད་གཉིས་སུ་ནང་དང་
 ཕྱི་ལོ་ཡོངས་འཛིན་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར། བཙུག་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ལ་
 གསར་དུ་ཞུགས་པའི། ནས། བཤེས་གཉེན་ནམས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་
 ཡོངས་འཛིན་སྤྲེག་གྲོགས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས། དེས་ཟེན་པ་གོ་འཇུག་གི་སྐྱབ་པ་ལ་
 གནས་པར་གསུངས་པས། ཕྱི་ལྔ་དེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ཡོངས་འཛིན་ལ་སྦྱར་བའི་དོན་དེའོ། །གསེར་
 ཕྱང་དུ། ཉི་ལྔ་ཕྱི་ལོ་བསྟན་དོན་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་ནམས་ཉི་ལྔ་དེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་
 མ་དང་ལེ་མང་དུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་སྤྲེག་སྟོན་དངགས་མཁན་གྱི་རང་
 བཟེའེར་བ་གཞུང་དང་། ཕྱིན་དུག་སྤངས་ནས་ཐེག་དམན་ལ་སྦྱོར་བ་ལམ་དང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སྟོང་ན་སངས་རྒྱས་དེ་ཅི་བྱ་སོགས་ཟེར་བ་འབྲས་བུ་སྟོང་པའི་སྤྲེག་
 གྲོགས་སུ་ཉི་ལྔ་དེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཐབས་
 མཁས་པའི་བྱང་པར་ནི། སྟོང་ཉིད་འཛིགས་པའི་གནས་མིན་པ་ལ་འཛིགས་པ་དངངས་པ་

དང་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཛིགས་པ་སྒྲག་པ་དང་། སྒྲག་པ་དེ་བཙན་པར་གྱུར་བ་ཀྱན་དུ་སྒྲག་པ་
 རྟེན། རྒྱུང་འབྲེང་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་གདུལ་བྱའི་མེམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་འགོང་ཞིང་
 མི་སྒྲག་པ་ལ་མོགས་པས་ཀྱན་དུ་མི་སྒྲག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ལ་བཙུན་
 མོ་སྟོ་བསངས་མ་གྱི་བ་སྟོན་པོས་བྱ་བས་ན་ཚུལ་རིམ་གྱིས་བརྗོད་ནས་གྱི་བའི་བད་སྤྱད་པ་
 ལྟར་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་བཀྱི་བའི་ཐབས་མཁས་པས་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ནི།
 གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པ་ལ་མོགས་པས་མངོན་མཐོ་ནས་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། འགལ་
 རྒྱུན་སྤང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མེར་སྐྱ་ལ་མོགས་
 པས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། བྱང་མེམས་སྦྱར་ལམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ལམ་རྩོགས་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་གཉེན་ཡིན་པས་ཕྱིའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།
 འགྲེལ་བ་འདིར་དངོས་སུ་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ལ་སྦྱར་གྱུང་། རྒྱས་འབྲེང་དུ་ནང་གི་ཡོངས་
 འཛིན་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་པོ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་མེར་སྐྱ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པར་སྦྱར་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པས། ནང་གི་ཡོངས་
 འཛིན་མ་གསུངས་པ་ཡང་མིན་ལ། རྒྱས་འབྲེང་གི་ཆོག་དུ་ཡང་ཐོན་པས་འདིས་མཆོན་ནས་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་
 གཉིས་ཀའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ཁྱད་པར་མེད་པས། དེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མི་འཐད་
 ཅེ་ན། ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་ལ་བཟང་ངན་མེད་གྱུང་། རྒྱུང་ས་པ་དང་རྟོག་པ་ལ་ཆ་གཟུགས་
 འཆར་མི་འཆར་ལྟར་དེས་ཆོས་བསྟན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་སྦྱོབ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱས་པ་
 དེས་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གདམས་དོན་རིམ་ལྡན་ཕྱོགས་པའི་སྦྱོབ་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
 སྦྱོབ་པའི་ཉེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྦྱོབ་པའི་ངོ་བོ་ལོ། །

སྐྱུ་པ་པེ་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཚུད་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཚམས་སྐྱར་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱུ་པ་པེ་དང་ལྷན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤྱར་རི་རྒྱུ་བཤད་པ་དང་། སྐྱུ་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིམ་པ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་སོགས་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས་སྐྱར་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་སྐྱུ་པ་པེ་འཆད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟེན་རིགས་སད་པ་ལ་རག་ལས་པས། ཐོག་མར་སྐྱུ་པ་པེ་རྟེན་ཏུ་སྐྱར་བའི་རིགས་གསུངས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་དང་ངེས་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་རིགས་སད་དགོས་པའི་རིགས་དེའི་སྟོན་ཏུ་བཤད་དགོས་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོ་རྒྱན་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་དོན་རིམ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་འབྲས་བུ་འདིའི་རྒྱ་འདིའི་ཞེས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །མདོ་འགྲེལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་དོན་གང་ཞེས་པའི་ལན་ཏུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ངེས་ཆ་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་དང་དུག་གི་རྟེན་རིགས་དུག་དང་། མདོ་ནི། ལེའུ་བརྒྱུད་པའི་དབུར། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འཕྱོར་གྱིས། ནས། ཆོག་གི་དོན་མེད་པའོ། །ཞེས་པས། ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་མེད་པས་དེ་སྐྱུ་པའི་བྱང་སེམས་བདེན་པར་མེད་ལ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཐེག་ཆེན་སྐྱུ་པའི་བྱང་པར་གྱིས་དབྱེ་བས་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་སྟེ་རིགས་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྷན་པ་སེམས་དཔའི་དོན་ཡིན་ཞེས་འདི་དང་། བརྒྱུད་སྟོང་བར། དེ་རྒྱུད་ཅེས། ནས། སྒྲོབ་པོ། ཞེས་པས་རིགས་སྐྱར་བལྟན་ནོ། །ལེ་མང་ཏུ། རབ་འཕྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ། ནས། མི་ལམ། སྐྱ་མ། མིག་རྒྱ། རྩ་རྩ། སྐྱ་བརྒྱན། མིག་ཡོར། གཟུགས་བརྒྱན། སྐྱུ་པ་པེ་རྟེན་སྤྱང་དང་ལེ་བརྒྱུད་མར། རྩ་རྩ་མེད། དེ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་ཡོད། དེ་དག་མི་དམིགས་པ་

བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅེས། དཔེ་དགུས་གཟུང་དོན་དང་པོ་དགུ་མཆོན་
 ནས་དོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པ་འོག་མ་ལྟ་ལ་འདྲོ། །རབ་འབྱོར། ནས། ཡང་
 དག་མཐའ། དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ཙོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད།
 ཆོས་ཉིད། ཆོས་དབྱེངས། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད། ཆོས་ངེས་པ། ཆོས་སྦྱོན་མེད་པར་
 གནས་མེད་པ་དགུས་ཅེ་མའི་གཟུང་དོན་དགུ་མཆོན་ནོ། །རབ་འབྱོར། ནས། སྦྱོར་མའི་
 སྦྱོས་བུའི་ཡུང་པོ་ལྟ་ལྟར་བྱས་ནས། དེའི་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་དང་། སྦྱེའི་སྦྱེ་མཆེད་
 དུག་དང་། ཡིད་དང་དབང་པོའི་ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དུག་སྟེ་དགུས་
 བཟོད་པའི་རྣམས་འཛིན་དགུ་མཆོན་པ་ཉི་ལྔ་དེ་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་གསེར་སྤྱང་ལས་གསུངས་
 ལ། ལེ་མང་དུ། སྦྱེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་ཆོར་སོགས་རབ་འབྱོར། ནས། སྦྱོར་མའི་སྦྱོས་
 བུའི་ནང་སྟོང་བཞིན་སོགས་དང་། དེའི་ཕར་སྦྱོར་དང་། བྱང་སྦྱོགས་སོ་བདུན་དང་། རྟོགས་
 སོགས། ཡུང་པོ། ཁམས། སྦྱེ་མཆེད། རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་དང་། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་
 རྟོམས་འདུག་རྣམས་ཏེ་དགུས་ཆོས་མཆོག་གི་བཏགས་འཛིན་དགུ་མཆོན་ནོ། །ལེ་མང་ན་
 ཆད་ལྷག་མང་ངོ་། །རབ་འབྱོར། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་དབང་པོ་དུག་ནང་
 རྟོང་བཞིན་སོགས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱེངས་ལ་འདུས་བྱས་དང་།
 འདུས་བྱས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱེངས་མི་གནས་པ་བཞིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དོན་
 པ་བཞི་མཆོན་ནོ། །རབ་འབྱོར། ནས། སྦྱེ་མེད། འགག་མེད། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 མེད། འབྱུང་བ་མེད། མི་དམིགས་པ། ཀྱན་ཉོན་མེད། རྣམ་བྱང་མེད། མཆོན་མ་མེད་
 པ། རིན་ཏུ་རྣམ་དག་གིས་གནས་མེད་པ་དགུས་ས་དགུའི་སྦྱོམ་སྦྱོང་གི་དོན་པ་ཁུང་འབྲིང་
 སྟོར་དགུ་མཆོན་ནས་སྦྱོམ་ལམ་དགུ་བསྟན་པ་ཉི་ལྔ་དེ་ལོངས་པའོ། །རང་གི་འགལ་
 ཟུའི་སྤང་བྱ་སྦྱེའི་གཉེན་པོ་དང་ནི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤར་སྦྱེ་མི་རུང་དུ་སྦྱོང་བ་གཉིས་
 དང་། འདི་གཉིས་ཀ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་ཉིད་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྦོ་ནས་གཉིས་སུ་བབྱང་

བ་ཉི་ཟེར་དང་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་ཕྱེང་དང་རྟོགས་སྒྲུང་དུ་སྤྲུམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་སྦྱར་ནས། སྤང་བྱ་ཡོངས་སུ་གདུགས་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་ལམ་དང་གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་རང་གང་ལས་གྲོལ་བའི་སྤང་བྱའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལ་
 མཆམས་སྦྱོར་བ་སྤངས་པ་དང་། གྲོལ་བྱའི་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་པས་འཛོག་པར་གསུངས་པ་
 ཉི་སྒྲུང་གི་ཆོག་ཟེན་ལ་བརྟེན་ནོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་རྩ་ལྟེ། དཔེར་ན། ཉི་མའི་
 དཀྱུལ་འཁོར། རས། ཆོག་གི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བསྐལ་བའི་མ།
 རས། ཆོག་གི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །བྱ་ཉ་དང་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་ན། གཉིན་པོའི་
 བྱད་པར་དང་སྤང་བྱ་ཟད་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མཐར་གདུགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་ཚུལ་འཆལ་སོགས་ལྲས་གནས་
 མེད། རས། ཆོག་གི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་
 འབར་བ་དང་། **སྤྱིང་བཅེར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འདོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་།** མདོ་
 ཉི་རོ། རབ་འབྱོར་ཉི་ཟླའི་འོད། རས། དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་བུན་མོང་མིན་པར་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ཉིད་དང་། མདོ་
 ཉི་རོ། རབ་འབྱོར། རས། གཟའ་སོགས་འོད། རས། དོན་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །སྐལ་བ་
 དང་འཆམ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་སྦྱབ་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར།
 རས། འདོད་ལྟ་དུག་གཟུགས་ཁམས་བཙུ་བདུན་གྱི་ལྟའི་འོད། རས། དོན་མེད་དོ། །ཞེས་
 པའོ། །**ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ལ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་རྩྱལ་བ་མི་མངའ་བར། འདུག་པའི།** མདོ་
 ཉི་རོ། རབ་འབྱོར། རས། བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད། རས། དོན་མེད་དོ། །ཞེས་
 པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པས། སྦྱབ་པ་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 དེས་རས། རབ་འབྱོར། རས། བ་ལྟག་གོ་ཞེས་པས་རྒྱ་མཆན་བསྟན་ལ། རབ་འབྱོར།
 རས། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེས་པས། ཆོས་ཉིད་དེ་རིགས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་

པ་ཉི་ལྔ་གྲི་དགོངས་པ་འོ། ཉི་ལྔ་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བུ་འོ། །ཞེས་
 པར་བརྟེན་ནས་ཤེས་བ་ཉ་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་
 བཞག་དེར་འཇུག་པའི་སྐབས་པ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་རང་གི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན་ཞེས་པ་གསེར་ཕྱེང་
 དུ་བཀག་ལ། ཉ་ཁྲི་ག་དུ། ཐ་མ་སངས་རྒྱས་ལ་འཛོག་པར་ཤེར་འབྱུང་རང་གིར་འདོད་
 གསུངས་སོ། །**རྟེན་ལ་རིགས་ཤེས་བུ།** ཞེས་པ་འདི་བཙུག་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་
 སྐྱར་རོ། །

རིགས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

བྱེ་སྐྱས་འདུལ་བ་ལུང་ལྟར་ཆོག་ཤེས་གསུམ་ནི། བདག་གིར་བྱེད་རྒྱུའི་ཟས་གོས་
 གནས་མལ་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དུས་རེ་ཞིག་ཞི་བྱེད་ལམ་སྐབས་པའི་ཚུལ་ལམ་ཐབས་དང་།
 སྤྱུག་ཀྱན་སྤོང་བ་དང་ལམ་སྤོམ་ཚུལ་ལ་དགའ་བ་ནི། བདག་དང་དེའི་བདག་གིར་བྱེད་
 རྒྱུ་ལ་ཆགས་པ་གཏན་དུ་ཞི་བྱེད་ཡིན་པས་ན་ཐར་ལམ་སྐབས་པའི་ལས་དངོས་ཡིན་པས་དེ་
 བཞེས་འཕགས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱེད་དང་། ཐོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་
 འཕགས་པའི་རིགས་སམ་རྒྱར་བཞག་པ་ནི། ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་དང་། གསུང་
 རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན་བསྐྱུས་པའི་སྤྲོམ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་
 བའི་རྩ་བ་ཟས་གོས་གནས་མལ་ལ་ཞེན་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤེས་
 རྫོགས་པ་ནས། སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ནམས་དང་པོ་གསུམ་དང་། སྤྲོམ་
 པ་གོང་མ་གཉིས་དང་འབྲིང་གི་མི་རྟག་སོགས་ནས་བྱུང་འཇུག་གི་བར་ཇི་སྟེད་བརྟན་པ་ནམས་
 བཞི་བའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་འཕགས་པ་ནམས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཀྱང་། བཞི་
 ག་དག་བཙོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དམ་དཔྱད། འཕགས་པའི་རིགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། རིགས་
 ཅམ་ལ་སྤོའི་འཇུག་པ་སྐྱར་བའི་བྱད་པར་སོགས་འཛོག་པ་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་རོ། །དེར་མདོ་

རྩེ་བས་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་པ་སྤང་རུང་ལ་འདོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་
 མ་མཐོང་ཞེས་པ་ནི། ཉ་རྒྱུག་ལས། མདོ་རྩེ་བ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་པ་སྤང་
 དུ་རུང་བ་ལ་འདོད་དེ། བསྐྱེད་པར། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་དུ་མི་རུང་ན་རིགས་ཆད། ཉོན་
 སྒྲིབ་ཅམ་སྤང་དུ་རུང་ན་ཉོན་རང་གི་རིགས། གཉིས་ཀ་སྤང་དུ་རུང་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས།
 ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་
 སྤང་དུ་རུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། མདོ་རྩེ་བ་དག་གི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་
 གྱི་ས་པོན་རྣམས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་སྒྲོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་པོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་མེད་སེམས་གྱི་ས་པོན་ལ་
 འདོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །ཉོན་ཐོས་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་ཅམ་ལས་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་དང་། རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འདོད་དོ། །གསེར་ཕྱེད་རྣམ་
 བཤད་རྟོགས་སྤང་རྣམས་སུ། ཉི་སྤང་ལྟར་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་འཛོག་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཉ་རྒྱུག་ལས། སེམས་ཅམ་ལུགས་མདོ་
 རྒྱན་ནམ་བུར་ས་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མོར་ཏེ། རས། སེམས་ཅམ་པ་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པའི་རིགས་ཆད་འདོད་པར་བཞེད་ལ། དེ་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
 ཆད་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། བུང་སའི་ལུང་དེའི་དོན། རས། སྒྲེ་མཆེད་དུག་པའི་
 ཁྱད་པར་འདུས་བྱས་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་ཨུ་མོར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་མདོ་
 རྒྱན་བུང་སའི་དགོངས་པ་འང་ཆོས་དབྱེངས་ལ་དེར་བཞེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སོགས། དེས་
 དོན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་ཡང་།
 རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱལ་པ་དང་། རས། མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྲིང་བོ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཆོས་དབྱེངས་རང་བུར་གི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ཆ་མེད་ཀྱན་འགྲོ་བྱེད་པ་པོ། །དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་གསུངས་

མེད་། ཞེས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གངས་ཅན་པ་ལྟར་ཆ་མེད་ཀྱན་ཁྱབ་དྲུང་ཤད་
 རྟོ། རྟོ་ཤད་གིས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཁྱད་སྤངས་སུ་མདོ་སྡེ་བརྒྱད་བརྒྱ་དངས་པ་ལྟར།
 འདིས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་གསུམ་གྱི་ལུང་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དངས་ནས་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་འགོག་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་ལ་མཇུག་ན་ཉི་
 དང་ཉུང་མ་བསྐྱེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་ཤེས་སྤྲོ་བས་ཤི་བའི་རོ་ལ་མཆོན་བསྐྱུན་པའི་ཅི་བྱ་
 རྣམ་ནས་དགག་པའི་ངལ་བ་ཟུར་དུ་མ་བྱས་སོ། །སྤྱོད་དཔོན་དོ་རྗེ་དང་སྤྱོད་གིས་མཇུག་
 པའི་དོན་གསང་ལས། ཡོངས་གྲུབ་ལ་འགྱུར་མེད་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་
 གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་རྟག་ལ་ཕྱི་མ་མི་རྟག་པ་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 དེའི་ས་བོན་གཉིས་བྱས་ནས། ཕྱི་མ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་། རྒྱས་རིགས་གཉིས་
 བྱས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞིའི་ཐ་སྙད་གདགས་
 པར་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོས་སྐྱབ་ནས། ཀྱན་གཞིའི་སྤྱོད་གི་ཟག་མེད་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པར་
 བཤད་པས་འདུས་བྱས་དང་། ཐེག་བསྐྱེས་ལས། དེ་ལ། ནས། ཆོས་སྤྱིའི་ས་བོན་དུ་བརྟེན་
 རྟོ། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་ས་བོན་དེ་ཀྱན་གཞི་མིན་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་། རང་བས་ཁྱེ་
 ལས་འོ་མ་འབྲང་བ་ལྟར་ས་བོན་དེ་འཕེལ་བས་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཟད་ནས་ཀྱན་གཞི་གནས་འགྱུར་
 བཤད་པས་དེ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་ལ། མདོ་རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་།
 ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བ་རུ་རའི་མདོ་ལྟར་འཇིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐ་དད་པ་དང་། རྟེན་ཐེག་གསུམ་ལ་མོས་པ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐེག་པ་དེ་
 དེས་པར་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་ཐ་དད་པ་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཁྱབ་རབ་འབྲེང་ཐ་གསུམ་ཡོད་པས་
 བསྐྱབ་པས། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་ཐ་དད་གྱིས་དབྱེ་བ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོའི་
 དབྱེ་བ་མེད་པས། མོས་པ་ཐ་དད་སོགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་

ཕྱིར། ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་རྒྱན་ཆད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དེ་ཆེ་རྒྱན་
 མེ་ཟད་པས་མཆོག་ཏུ་བཤད་ལ་ཆོས་ཉིད་རྒྱན་ཆད་མི་སྤྲིད་པས་སོ། །བསྐྱེད་པར་སྐྱེ་བ་པ་གཉིས་
 ཀ་དང་། ཉོན་སྐྱེ་བ་ཙམ་སྤང་རུང་དང་། སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་རིམ་པ་ལྟར།
 ཐེག་ཆེན་དང་། ཐེག་དམན་དང་། རིགས་ཆད་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཀུན་གཞིའི་སྤྲང་གི་
 ས་བོན་ལ་དགོངས་ལ། རིགས་ཆད་ཀྱང་བཤད་པས་སོ། །ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་སེམས་
 ཙམ་པས་འདོད་ཚུལ། བྱང་ས་ལས། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་གནས་གཅིག་
 ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ནི། སྤོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་
 པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཐོག་
 པ་མ་མེད་པ་ནས་འོངས་པ། རྒྱན་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱན་མི་ཆད་པར་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་
 དེ་འོངས་པ། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཐོས་བསམ་སོགས་ཀྱིས་བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། གདགས་གཞིའི་བྱུང་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞི་སྤྲང་གི་དེ་དག་གནས་
 འགྱུར་རུང་གི་ནུས་པ་བཞག་ལ། བྱ་མདོ་སྡེ་འབར་སོགས་ཀྱིས་ལུང་འདིས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་
 རིགས་སུ་བཞག་པར་གོ་ནས་དུག་མིན་དུག་པ་ཡིད་ཡིན་ཟེར། འབྲེས་ཤེས་རབ་འབར་གྱིས་
 ལུགས་འདིར་དབང་པོ་ལྟ་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་མིན་པས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་པོ་རིགས་ཡིན་ཟེར།
 རོ་ནང་བ་རྗེས་འབྲང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་པ་ཆོས་ཀྱི་ནང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བའི། དང་
 པོ་གཉིས་རིགས་ལ་འབྲུལ་ལ། གསུམ་པ་རིགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲུལ་བར་
 ཉན་ས་དང་བྱང་སའི་འགྲེལ་བ་བྱངས་ནས། སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་གདགས་གཞི་དང་རིགས་དེ་
 དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པའི་དོན་སྤར་ལྟར་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་འདུས་
 མ་བྱས་དགོས་ན། ཉན་སར་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་

འགྲོ་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ཞེས་གསེར་
 བྲང་ལས་གསུངས་སོ། །རྫོང་བས་དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་དེ། ཉ་ཁྲི་ག་ཏུ་བྱམས་
 བྱས་དངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་
 བསགས་པར་བཤད་དོ། །རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སྒྲོབ་ལམ་དུ་འདོད་པ་ལ། བྲང་སའི་འགྲེལ་
 བ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིན་དངས་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་
 ལ་བྱེད་གསུངས་པས་བཀག་ལ། འོ་ན་མདོ་རྒྱན་ལས། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་དང་།
 ཞེས་རིགས་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུར་ཡོད་ལ་འབྲས་བུར་མེད་པ་འབྲས་བུར་ཡོད་པར་བཤད་
 པ་འགལ་ཞེ་ན། སྒྲིག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཉན་སས་
 བསྐྱབས་ནས། དེ་ལྟར་ན་ཉི་སྤང་དུ་སེམས་ཅམ་པ་ཕྱོགས་སྤར་སྒྲངས་པ་ལེགས་པར་དང་
 པར་འགྱུར། ཞེས་ཨ་རུ་ཞོར་ཟེར་བ་ཡང་བཀག་གོ། །ཤེས་བཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་བྱས་
 པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བརྟེན་པས། སེམས་ཅམ་པ་ལ་རིགས་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་པས་
 ཟག་མེད་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། ཆོས་དབྱེངས་སུ་འདོད་པས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོན་ཏན་
 སྦྱེད་པའི་དམིགས་རྒྱུན་གྱིས་རིགས་སུ་བཞག་པར་གསེར་བྲང་ལས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་རྣམ་བཤད་རྟོགས་སྤང་གཉིས་ཀར་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་འདོད་ཚུལ་དེ་མདོན་རྒྱན་དང་
 བྲང་སའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བ་ཐེག་ཆེན་དང་། ཀ་
 བེ་སོགས་རང་རྒྱ་བའི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པའི་འབྲུལ་སྤང་ཅམ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་
 པར་འཛིན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བ་རང་རྒྱལ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ཐོས་པས་གསོ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་། རྒྱུན་གང་གིས་ཐེག་གསུམ་གང་
 དུ་བསྐྱར་མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་། ཐོས་པས་གསོ་མེ་རུང་བའི་རིགས་ཆད་ལྔ་བྱས་ལ། རྟོགས་
 སྤང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཆད་པ་མེད་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་སྐབས་མེད་
 ལ་དེ་ཡོད་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ཆད་པ་འདོད་དགོས་པས། ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆད་འདོད་

དགོས་ཞེས་སྒྲུབ་པོ། །ཉི་ཤེར་ཏུ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཆད་པ་མེད་པར་བཤད་དོ། །བསོད་གྲགས་པས་མདོ་རྒྱན་ལྟར་རིགས་གཉིས་འགལ་བས་ལམ་ཞུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་མེད་པར་བཤད་ནས། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཉིན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མི་འདོད་པར་གསུངས་པས། མདོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་དཔྱད། དབུ་མ་བའི་ལྷགས་ལ། ཆོས་བརྒྱ་བའི་མདོ་དང་འཇུག་པ་དགོན་བརྩེགས་པལ་ཆེན་སོགས་དང་མཐུན་པར་རྒྱན་འདིར་ཆོས་དབྱངས་རིགས་སུ་གསུངས་པས། ཉི་ལྟར་ལས་མདོ་རྒྱན་དང་ས་སྤེར་རིགས་འདུས་བྱས་སུ་བཤད་པར། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དོན་བརྗོད་དགོས་ཞེས་པར། རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནི་ཟེར་བར། འཆང་རྒྱ་རུང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དེར་ཐལ་ལ། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་པ་ལ་ཉིས་པ་དེ་མེད་ཅེས་བཀག་གོ། ཆོས་ཉིད་ཇི་ཞིག་རིགས་སུ་འདོད་ཅེ་ན། རྒྱུ་སྤེར་དགོན་མཆོག་གསུམ་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་དོན་གྱི་གནས་བཞི་ལ་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསལ་བཞག་དང་བྲལ་བའི་འཆང་རྒྱ་རུང་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསུངས་སོ། །རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ། སྦྱོན་སྤང་རུང་དང་ཡོད་ཏན་སྦྱེ་རུང་གི་རྒྱ་ཙམ་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པ། དབུ་སེམས་མཐུན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་དེ་མ་སྦྱོ་བར་བའི་དོན། དབུ་མ་བས་དེ་མ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྦྱོང་བས་བཞག་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་མ་བདེན་པར་གྲུབ་ཀྱང་ཡུང་པོའི་གནས་ལྷགས་ལ་མ་ཞུགས་པས་བཞག་གོ། །དབུ་མ་པས། རྒྱ་མའི་སྤང་པོས་རྒྱ་མའི་སྤང་པོ་གཞན་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉོགས་པའི་གཉིན་པོ་རྒྱ་མ་ལྟ་བུས་སྤང་བུ་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་འཇོམས་པར་འདོད་ལ། རིགས་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གཉིན་པོས་དེ་མ་འབྲལ་རུང་དང་ཡོན་ཏན་སྦྱེད་པའི་གཞི་བྱེད་པས་རིགས་སུ་བཞག་གོ། །འདིར་གསེར་སྤང་ལས། རྒྱ་མ་རྒྱན་འདི་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རྒྱུ་སྤང་མའི་བཤད་ཆོད་དུ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་པ་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་རྒྱན་

འདི་དང་། རིགས་སྣོང་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པས་རིགས་དང་ངི་མའི་འཛིག་ཚུལ་
 དེ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དོན་དུ་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རིགས་ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ངི་མ་
 འབྲལ་རུང་སོགས་ཡིན་པ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དོན་དུ་ཇོ་ནང་བ་སོགས་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་དཔྱད།
 ཡང་གསེགས་ལས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལྟ་གསུངས་ཀྱང་། རིགས་ཆད་བཤད་པའི་དགོངས་
 གཞི་དུས་ཡུན་རིང་མོར་ལམ་རྒྱུད་ལ་མི་སྦྱེ་བ་དང་། དགོས་པ་ལོག་སྟེད་ཅན་ཐེག་ཆེན་
 ལ་སྤང་བ་སྤྲོང་བ་དང་། དངོས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་
 བ་དང་ངི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་
 ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །གསེར་ཕྱེད་ལས། སེམས་ཅམ་པ་
 རིགས་ཆད་འདོད་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། ཏང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་ནས་བཤད་པ་དེ་དང་
 དེར་རྣམ་བཞག་མཛད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་དུ་མི་བཞེད་དེ། ཞེས་པ་ཏང་དོན་གྱི་མདོ་
 འགའ་ཞིག་བརྟེན་པས་དབྱུ་མ་བས་མི་བཞེད་ཅེས་པ་འམ། ཡང་ན་སེམས་ཅམ་པས་རིགས་
 ཆད་པའི་སེམས་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་དང་ངི་མ་སྒྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་འབྲལ་རུང་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡིན་ན་ངི་མ་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྤང་བའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་
 རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཅམ་པར་ནང་འགལ་བསྟན་པ་ཡིན་དཔྱད། ཞེ་
 བ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་ནས་སྣོང་རྗེ་དམན་པ་སོགས་ཡིན་པས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་མེད་
 ཟེར་བ་བཞིན་དུ། རིགས་ཆད་པ་སྦྱིབ་པ་སྤྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་ཟེར་བ་འདྲ་ལ། དེས་
 ན་དེའི་སེམས་ངི་མ་དང་འབྲལ་རུང་མིན་ཏེ། འབྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་
 རྟེན་ཐེག་དམན་གྱིས་ཕམ་པ་འཆབ་བཅས་གསོ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །བྱང་སའི་རིགས་
 ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བདུན་ནི། ༡ རྟེན་ལས། འབྲས་བུ་ངེས་པར་འཛིན་པས་གཞི་དང་། འབྲས་
 བུ་འམ་གནས་པའི་རྒྱན་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་སྟོན་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་
 རྒྱ་དང་། འབྲས་བུའི་དུས་ནའང་འཇུག་པས་རྟེན་དང་། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་

ཉེར་གནས་དང་། འབྲས་བུའི་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འབྲས་བུ་གནས་པ་དེར་འགྲོ་བས་གནས་
 ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་རིགས་ནས་འབྲིད་ཚུལ་ནི། ཐོག་
 མར་གདུལ་བུའི་མོས་པ་རྟོགས་བྱེད་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་ཐོས་པར་བྱས་ཏེ་དོན་
 ལ་འབྲིད་པ་ན་དབང་པོའི་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲང་བྱན་མོང་གི་ལམ་ལ་འབྲིད་དེ་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་ཆོས་རེ་ཞིག་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུས་ན། སྐབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་འཁོར་བའི་ཉེས་
 དམིགས་བསྟན་ཏེ་བསགས་སྦྱངས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་རིགས་སད་པར་བྱེད། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 ལ་མོས་ན་ཡན་ལག་བདུན་པའི་བསགས་སྦྱངས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པ་
 སོགས་ཀྱིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པར་བྱས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱིན་
 དུག་གི་བསྐྱབ་བུ་ལ་སྒྲོབ་རུས་པ་ན་འཇུག་སྒྲོམ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ། བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཉེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་བརྩ་
 གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གོ་རིམ་དང་། གངས་ངེས་གསུམ།

སྐྱབ་པ་བརྩ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། འདི་རྣམ་བཤད་དུ་ཉེན་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱས་ཀྱང་། གསེར་སྤྲང་དང་
 རྟོགས་སྤང་དུ་སྐྱབ་པས་ངོ་བོ་བྱས་སོ། །**ཞེས་བུ་བ་གསུངས་སོ། །**བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་
 དུ་གཉེར་བུ་ཐམས་ཅད་སྒྲིལ་སེལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་
 སྒྲིལ་མ་སེལ་བར་ཡོན་ཏན་མི་ཐོབ་བས་དང་པོར་སྒྲིལ་སེལ་བ་དང་། དེ་ཡང་གཉིན་པོ་མ་
 སྐྱེས་པར་སེལ་མི་རུས་པས་དང་པོར་གཉིན་པོ་དང་། དེ་ལ་མངོན་གྱུར་འགོ་གནོན་པའི་གཉིན་
 པོ་སྤར་དང་། ས་པོན་སྤང་བ་ཕྱིས་དང་། དེ་ལ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་པོན་སྤར་དང་། ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་ས་པོན་ཕྱིས་སྤྲང་བ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིལ་པས་རེ་**ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་**
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་སྐྱེས་པའི་འོག་དུ་འཇིག་

རྟོན་ལམ་འདམ་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ས་བརྩའི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དག་གོ། །དེའི་
 རོག་དུ་ས་བོན་སྤྱོད་བའི་གཉེན་པོ་དེ་དག་གིས་ས་བོན་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། གཉེན་པོ་དེ་དག་སྐྱེས་
 པའི་སྒྲིབ་མ་གྱིས་རྒྱན་པོ་སྤྲོད་ནང་དུ་མི་སྤྲོག་པར་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཕྱིར་ཐུང་བ་དང་སྒྲོ་
 འཕར་ཏེ་སྒྲིབ་གས་གྱིས་བཅད་པ་དུས་མཉམ་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་
 པ་དང་སྤང་བའི་ས་བོན་འགག་པ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 (༡) དང་མི་ (༡) མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ (༡) སྐྱེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་
 (༤) འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་དག་གོ། །གསེར་སྤང་ལས། ས་
 བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གོ། །ཞེས་པ་ནི། རོག་
 རྟོག་ལས། ས་བརྩའི་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པའི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་
 པའི་བར་དུ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གི་རྟོན་ཏོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དུང་རྩ་
 ཕྱིའི་རྟོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །ས་མཆོམས་སྐབས། གསེར་སྤང་ལས། རྩ་བ་རང་གི་དོན་ནི་
 རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གི་མཐོང་སྒྲིམ་གཉིས་སྤྱི་དང་། ལྷག་མ་བདུན་ཅི་རིགས་པར་དེ་དག་
 གི་ཁྱད་པར་དུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་རྣམ་བཤད་དང་མཐུན་ནོ། །གསེར་སྤང་
 ལས། དུས་མཉམ་ན་ལམ་གཉིས་སུ་མི་རུང་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བུ་འགག་པ་
 ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པར་སྟོན་གྱི། དེ་གཉིས་རང་ནི་ལམ་གཉིས་མིན་ཏེ། ཞེས་
 པ་ཡང་། མངོན་འགྲེལ་ལས། གཉིས་གྱིས་རྒྱན་པོ་འབྱེན་པ་དང་། སྒྲོ་གཙོད་པ་བཞེན་
 རོ་། །ཞེས་པ་ལྟར། འགག་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་མངོན་པར་གསུངས་པས་རང་
 ལུགས་མིན་ནོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་གཉེན་པོ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། སྤྱོད་པ་ཉོན་སྐྱེ་བ་
 སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྤང་བུ་ཡོངས་སུ་གདུགས་པ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཅི་རིགས་སྤངས་
 པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱིང་བཅེ་བཞི་ནི་ས་བརྩའི་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་
 པ་ས་དགུ་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ས་བརྩའི་བར་དེའི་རྟོག་ཚུང་དུ་བཤད་པར། གསེར་སྤང་

ལས། སྒྲིན་གྱི་མཁས་པ་དག་ག་ཡ་གོ་རི་ལས། ནས། འཆད་དོན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྒྲིན་
 ལ། རྒྱས་པར་ཉི་ཀ་ཆེན་ན་ཡོད་དམ་དཔུད། ཆེག་གསལ་ལས། བདུན་པ་དགྲུ་པ་གཉིས་
 མཐོང་སྒྲིམ་དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་དང་བུལ་བ་དང་། བུལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བའི་སྦྱབ་
 པ་ས་གསུམ་པ་ནས་ས་དྲུག་པའི་བར་དང་། བརྩ་བ་ས་བདུན་པ། བརྩ་གཅིག་པ་དག་ས་
 གསུམ་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་སྦྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་དང་སྤྲོད་པ་ཐ་མ་བ་དང་། བརྩ་གསུམ་
 པ་རྒྱན་མཐར་བཞག་པ་དང་། བུད་རྩ་བྱིས་དྲུག་པ་ས་བདུན་པ་མན་དང་། གཉིན་པོ་ས་
 བརྩད་པ། སྤང་བ་དགྲུ་བ། དེ་ནས་བཞི་ས་བརྩ་བ་དང་། ཐ་མ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་
 ལ་བཞག་པ་ནམས་གསེར་ཕྱེད་དུ་བཀག་ནས། གཉིན་སྤང་ནི་གཉིན་པོ་སྦྱེད་པ་དང་སྤང་
 བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཏུགས་པ་ནི་སྤང་གཉིན་གྱི་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་ཇོགས་པའོ།
 ཞེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་ལམ་ལྟ་བུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་བདེན་འཛིན་མངོན་
 གུར་སྦྱེ་བའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་དང་། བསྐལ་བའི་མེས་རང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་སྤར་སྦྱེ་མི་
 རུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤར་སྦྱེ་མི་རུང་བར་འགོག་པས་རིམ་བཞིན་
 གཉིན་སྤང་གི་སྦྱབ་པ་དང་། དེ་དག་སྤང་བའི་དགོག་བདེན་ཐོབ་སྟེ་སྤང་གཉིན་གྱི་བྱེད་པ་
 ཇོགས་པས། དེ་དག་གཏུགས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཞག་སྟེ། དེ་གསུམ་རང་དོན་སྤང་
 བྱ་སྤང་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་སྤང་བརྩེ་ཐེག་ཆེན་ཁྱད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། ཐུན་མོང་
 མིན་པ་ཁྱད་པར་གྱི་འབྲས་བུར་བྱས་ཏེ་དེ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། གཞན་དོན་གོ་རིམ་གཞན་
 དོན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཐ་མ་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པ། ཉི་རྒྱང་ལས། བག་
 ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ལ་ནམ་བཤད་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། ཞེས་པ་ཨ་ཁུས་སྤྲོད་

ཉོན་དགུ་བའི་དངོས་གཉེན་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་པས་དེ་ཡིན་ནམ་དཔུང་། ཁ་ཅིག་མངོན་
 པ་ཀུན་བདུས་ལས། ནས། མངོན་གྱུར་བ་སྤྱང་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་ཀྱང་། ཞེས་
 མོགས་རེད་མདའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་ལས། མངོན་གྱུར་བག་ལ་
 ཉལ་གང་ལས་སྤྱང་ཞེ་ན། མངོན་གྱུར་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདས་པ་རྣམས་
 རི་འགག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་སྤངས་ཟེན་པས་དེ་ལ་ནི་ཅི་ཡང་སྤངས་དུ་མེད་དོ། །མ་འོངས་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་བྱུང་ཞིང་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་ཅི་ཡང་སྤང་དུ་མེད་དོ། །ད་
 ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་ལས་ལྷག་པར་མི་གནས་པས་གཉེན་པོའི་བྱ་བ་མི་འདྲུག་ལ།
 གཞན་ཡང་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་། བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་སེམས་གཉིས་
 ལྟན་གཅིག་འགྲོགས་པ་མེད་པས་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བྱུང་བ་
 ཡང་མི་སྤྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་ཚུལ་སྤང་གཉེན་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་
 ན་དཔེ་སྤང་མུན་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་པས། ཀུན་བདུས་ཀྱི་དོན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
 རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་རང་དུས་ན་འདས་ཟེན་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལྟར་མི་བྱེད་
 ཅིང་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་བཅོམ་པས་སྤང་ངོ་། །ངོས་སྐལ་གྱི་དེ་རང་དུས་ན་མ་སྐྱེ་བ་མདུན་
 ནས་འཕུལ་བ་ལྟར་མི་སྤྱང་ཡང་དེའི་ས་བོན་སྐར་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་ནས་སྤྱང་ངོ་། །ངོས་སྐལ་
 གྱི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་མངོ་སྤྱེལ་གཡང་ལ་བསྐྱར་བ་ལྟར་སྤང་གཉེན་དུས་མཉམ་དུ་
 འགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་སྤྱང་ཡང་ཁོའི་སྤྱོད་ལོགས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ད་ལྟ་བུ་འགག་པ་
 དང་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱང་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེའི་ཉི་ཟེར་ལས།
 འདིར་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མམ་འོན་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཟུང་ཞེ་ན། གཞན་དག་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁོ་ན་འཛིན་མོད། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་
 སྤང་བྱ་སྤྱང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི། སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྤང་བྱ་སྤྱང་ཚུལ་ལ་སྐྱར་བ་ཡང་བཀག་ལ། མངོན་འགྲེལ་

གྱི་དོན་དུ་བསམ་ནས་ལོ་ཆེན་གྱི་བཤད་ཚུལ་གསེར་ཕྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་
གསུངས་སོ། །སྤྱིར་གཉེན་གྱི་སྐྱབ་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་འོག་དུ་སྤྱིར་གཉེན་དེ་དག་བདེན་པར་
མི་དམིགས་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་ས་སྤྱིར་གཉེན་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་
པ་དང་ལྷན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེའོ། །
དེ་ལྟར་སྐྱེན་སེལ་ཚུལ་བཤད་ནས་དེའི་འོག་དུ་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལ། ཡོན་ཏན་
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་
ལམ་དང་སྐྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྐྱུངས་པའི་ཐབས་ལ་མཐུན་པའི་སྐྱོབས་
ཀྱིས། འཁོར་བ་དང་སྤངས་པ་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད།
བདེན་པར་མེད་རྟོགས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྤྱིར་བཏུང་བའི་སྐྱབ་པ་ས་བརྒྱད་པར་ཐོབ་
པས་སོ། །དེ་སྐྱེ་བའི་འོག་དུ་འཁོར་འདས་ལ་མི་གནས་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་
སྐྱོབས་ཀྱིས། ས་དགུ་བ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་རང་
ཀྱུལ་བྱང་སེམས་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་སྤོ་རིག་རྗེས་མཐུན་པ་
བཞིས་བརྒྱས་པ་ཐོབ་པས་སོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་དུ་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་ས་བརྒྱ་བར་གདུལ་
བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པས་ལྷུ་དགོངས་གསུམ་དང་
དགོངས་པ་ཅན་བཞི་ལ་ལྷུ་པོ་སྤྱི་འབྱོགས་པོར་དགོངས་པའི་སྐྱོན་ས་དང་། དེས་དོན་
གྱི་སྐྱོན་ས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་དགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
གོ་རིམ་མ་བཞིན་སྐྱབ་པ་སྐྱེས་པས་སོ། །

ཞར་ལ་དགོངས་ལྷུ་དགོངས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

མདོ་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་
དང་། གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཤེས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར། མཉམ་

པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྤྱི་ཆེ་བུ་བ་སོགས་ཀྱིས་ནམ་པ་ཟེགས་
 སོགས་ལས་དམན་ནི་སྙམ་དུ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ཆོས་སྤྱི་འགྲོ་དོན་གྱི་
 པ་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ང་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ནམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་དོ།
 ཞེས་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། དབྱེག་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་ཆོས་བམས་
 ཅད། ནས། ལྟ་བུ་སྟེ། དོན་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར། སེམས་
 ཅམ་ལུགས་ལ་ངང་དོན་གྱི་བརྟན་བཅས་བམས་ཅད་ཡིན་ནོ། གཏུག་གཞན་ལ་དགོངས་པ་
 ནི། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་དུས་གཞན་དུ་དེར་སྐྱེ་བ་ལ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་ལམ་
 བཏབ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྐྱེན་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར། དེ་ལ་སྤྲད་ནས་ཚུལ་བྱིམས་ལ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་
 བུའོ། རྒྱན་ལས། གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། མཆན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་
 པ་དང་། གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། བསྐྱར་བ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། ཉན་
 ཐོས་དང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། ཉེ་བཞིན་ཉེས་པ་འདུལ་བ་དང་། བརྗོད་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ལ་ནི།
 ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་འདི་ནམ་བཞི། ཞེས་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ནམས་བརྟན་པ་ལ་
 རིམ་གྱིས་གཞུགས་ཕྱིར་བདག་དང་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བརྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཆན་ཉིད་ལྡེམ་
 དགོངས། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། འདིར་བརྟན་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། ལེགས་ལྡན་
 ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་སྙམ་སྟེ་དབྱུད། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་འཛོམས། ཐ་མ་ཡིན་ཏན་འབྱུང་
 གནས་ཀྱི་ལེའུ་བཞག་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཆན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། མདོ་
 སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་འདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་པ་ལྟར། རྟོགས་སྤང་དུ་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆ་རྟོང་བར། ཡོན་ཏན་
 འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཞུས་པའི་ལེའུ་དེ་མཆན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་འཕགས་སེང་དགོངས་འགྲེལ་རང་ཉིད་འཛིན་གོ།

གཉེན་པོ་ལྷུ་མ་དགོངས་ནི། མདོ་ལྷ་རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྟམས་པ་དང་། །ལེ་
ལོ་རྒྱུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་དང་། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་མ་ངེས་
ལྷོག་པ་ནི། །སེམས་ཅད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཐེག་མཆོག་གསུངས། །ཞེས་
པ་ལྟར། །ཉེས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་བརྒྱད་ལས། །དང་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་
དགོངས་པ་དང་། །གཉིས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡུང་གི་ཆོས་བརྗོད་བྱ་སོགས་དམན་ཅོ་སྟམ་
དུ་བརྟམས་པའི་གཉེན་པོར་དེའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། །སངས་རྒྱས་མང་པོ་
ལ་བརྟམས་བཀུར་བྱས་ན་གཞོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྟེའོ། །ཞེས་པ་དང་། །ལེ་ལོའི་གཉེན་
པོར། །སྤར་གྱི་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། །རྒྱུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ། །སྤར་
གྱི་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་གཟུགས་སོགས་
ལ་ང་རྒྱལ་བའི་གཉེན་པོ། །སངས་རྒྱས་ལ་ལའི་ཡུན་ཆོགས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་གི་འབྱོར་
བར་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྤེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འགྱོད་པས་ཡིད་ཆད་པའི་གཉེན་པོར་སྤེག་པ་
བཤགས་ན་མཐོ་རིས་སུ་སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་
པ་མཐོ་རིས་སུ་འགྱོའོ། །ཞེས་པ་དང་། །མ་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་ལྷོག་པའི་གཉེན་པོར་
ཐེག་གཅིག་གསུངས་པའོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། །འདི་དང་དགོངས་པ་དང་ལྷུ་མ་དགོངས་
པ་གཉིས་པ་རྣམས་སེམས་ཅམ་ཁོ་ནའི་འདོད་པའོ། །ཞེས་པ་གོང་གི་མཆན་གཞི་རྣམས་ཡིན་
ལ་། ཐེག་གཅིག་ལྟར་ན་མ་ངེས་པ་ལྷོག་པར་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པ་འཛོག་པར་བསོད་གྲགས་
པའི་སྤྱོད་ཅན་ལས་བཤད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལས། །གཉེན་པོ་ལ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དགོངས་
པ་ཅན་བཞི་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པས། །དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །བསྐྱུར་
བ་ལྷུ་མ་དགོངས་ནི། །སྤོང་བོ་མེད་ལ་སྤོང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །
ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སྤོང་བོ་

ནི་ནམ་གཡེང་དེ་མེད་པ་ནི་གནས་སམ་ཉིང་ངེ་འཛིན། གཙང་བདེ་ཉག་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་ཉག་སོགས་ཉོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ངམ་གཤེས་རབ། ཡུན་རིང་དཀའ་
 སྤྱད་ཀྱིས་ངལ་བས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིང་རྗེ་དང་གསུམ་ལ་འབད་ན་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བརྟན་
 པའོ། །བསོད་གྲགས་པས་སྤྱིང་པོ་ལ་ཚུལ་འཆལ་ཡང་བཞག་ནས་བསྐྱབ་གསུམ་ལ་བྱས་
 སོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བ་ལྡེམ་དགོངས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་བོ། །ཐེག་བསྐྱས་བཤད་
 སྐྱར་ལས། དགོངས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ས་རོལ་ལ་ལྷོས་པར་ཁས་མི་
 ལེན་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་པོའི་ཡིད་ལ་བསམ་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། ས་རོལ་བོ་གདུལ་
 བྱ་ལ་ལྷོས་པའི་སྐྱས་ཟིན་ཁས་མི་ལེན་པ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལྡེམ་དགོངས་ནི། དེ་ཉིད་
 ས་རོལ་གཟུང་བ་ལ་ལྷོས་པའོ། །ཞེས་དེ་ཉིད་ཅེས་པས་དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་དོན་
 གཅིག་པར་བརྟན་ལ། གདུལ་བྱ་ས་རོལ་བོས་དགོས་པ་དེ་གཟུང་པའི་ཆེད་དུ་འབྱོབ་པོས་
 ཆོག་གིས་སྟོན་པས་ལྡེམ་དགོངས་ཞེས་པ་གཞི་བས་དགོངས་གཞི་བཟོད་པས་དགོངས་པ་ཅན་
 དང་། དགོས་པ་བཟོད་པས་ལྡེམ་དགོངས་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལ། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མ་དགོངས་གཞི་དང་ཕྱི་མ་དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་བཤད་པ་གསེར་ཕྱེང་དུ་དེ་ལྟར་འགལ་
 དགོས་ཞེས་བཀག་གོ། །ཉ་ཀྱི་ཀྱུ། ཚུ་མིག་པས་བྱང་ངེས་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་བཀག་གོ།
 ནས། འདི་ལེགས་ཏེ། ཐེག་བསྐྱས་སུ། དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་
 སངས་བྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ནས། གཉེན་
 པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། གང་དུ་སྦྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་བརྟན་པའོ་
 ཞེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ། གསེར་ཕྱེང་དུ་ལུང་དང་པོ་དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་
 གསུང་རབ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་དང་། ཕྱི་མ་དབང་པོ་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་
 ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་སྤྱུག་པ། ནས། ནམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གྱི་བར་རེ་རེ་

ཅམ་སྒྲིམ་པས་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བརྟན་པ་གཉེན་པོ་རྫེམ་དགོངས་སུ་འཆད་པ་ཡིན། ཞེས་
བཀག་ནས། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲིའི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་གསུངས་སོ། །ཤེལ་བ་རད་
ཀེར་སོགས་ལྟར་རེད་མདའ་བས་ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་སར་བཞག་ནས་
དེར་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པར་བཤད་པ། གསེར་ཕྱེད་དུ། རྒྱུད་ཆུང་། རྫོན་གྱི་
འཕེན་པའི་དབང་དང་ནི། །སོགས་དྲངས་ནས་བཀག་གོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་དུ་རྒྱན་མཐར་
གདུལ་བའི་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་པར་མངོན་ཞེན་གྱི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་འབད་པ་ལ་མི་སྟོས་
པར་རྒྱན་གྱིས་གྲུབ་པར་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ།

སྐྱབ་པའི་གོ་རིམ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི། **འདི་ནི་ཡལ་ཆེར་སྐྱེས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ།** དུག་པ་བདུན་
པ་སོགས་བཤད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ནི། སེམས་སྐྱེད་དང་གདམས་
ངག་དུ་མ་ཟད་སྐྱབ་པ་བརྩ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་ཞིག་འཆང་བྱ་བའི་དོན་ཐམས་
ཅད་ཕུན་ཕུམ་ཆོགས་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་དེར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། འདིའི་སྐྱབ་པ་ཆོས་བཤེས་སྐྱབ་བཞི་དང་རིགས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
ལ་བྱས་པ་མི་འཐད་དོ། །**སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་**བརྩ་གསུམ་བྱེད་ལས་སོགས་
མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པར་གཞག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ནམ་
པ་བརྩ་གསུམ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི། །ཁ་ཤིང་རྩེ་ཆོག་གིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱབ་པའི་ཆོས་
བརྩ་གསུམ་གྱི་དོན་གཞིར་གྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། །ཀ་ཤི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སྐབས་འདིར་རིགས་ཞེས་བརྟན་ཏོ་འམ་བརྟན་རྟེ། །ཀ་ཤི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
ཉི་ལྟང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནམས་
དང་། ཞེས་གསུངས་པས་སང་བཟང་གིས་དངོས་བརྟན་གཙོ་བོའི་རིགས་སྐྱེར་ལམ་ནས་

བཞག་པ་མི་འཐད། ཅེས་པ། གསེར་ཕྱེད་དུ་ཉི་ལྔ་འཕམ། དེ་ལ་ཉི་ལྔ་པ་ལྟར་པའི་རྟེན་
 རྟེན་ ཞེས་དང་པོ་དོན་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པོ་བཤད་པ་མདོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་
 སེམས་ཚོགས་ལམ་ན་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་འདིའི་རིགས་དེར་ཡོད་དགོས་
 རྟེན་ དགོ་འདུན་ཉི་ལྔའི་དགོ་འདུན་ལ་ཚོགས་སྦྱར་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་གདམས་
 ངག་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་ལ་བཙོན་པ་རྣམས་གང་ནས་འཕྲོས་ཏེ་འདིར་སྦྱེས་ཁྱུས་པའི་ལན་ཡིན་
 པ་གང་ཞིག་དེའི་ཡུམ་ལ་བཙོན་པར་ཚོགས་སྦྱར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་གོ། སྦྱར་
 ལམ་ནས་གཞག་པའི་རྒྱ་མཚན། ལྷ་པོ་རྣམས་ཚོགས་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་བས་རྟེན་
 བརྟེན་པ་དོ་མི་འཕྲོད་ལ་སྦྱར་ལམ་སྒྲིམ་བྱུང་གིས་ངོ་འཕྲོད་ཟེར་གྲང་། རང་ལུགས་སྦྱར་
 ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟེན་སྦྱོར་ཐོབ་པས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །སྤང་བ་གཉིས་ཀར།
 སེམས་བསྐྱེད་ཐར་ཆ་ངེས་ཆ་རྣམས་ཀྱི་སྡོན་དུ་རིགས་སད་པ་འགྲོ་བས་དེ་དག་གི་སྡོན་དུ་
 རིགས་བཤད་དགོས་ཞེས་ཚུངས་པར། རྒྱ་འབྲས་དོན་རིམ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྲང་། འདིར་སྦྱར་
 ལམ་སོགས་སྡོན་དུ་བཤད་པ་དེའི་རྒྱ་ཉི་རིགས་འདིའི་ཞེས་རྟེན་གས་པས་ཕྱིར་ཡིན། ཞེས་ལན་
 བཏབ་པས། ཅུ་བའི་དངོས་བསྟན་ཡལ་བའི་རིགས་ཚོགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་གྲེས་སོ། །རྟེན་གས་
 སྤང་ལས། གཞུང་འདི། རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས། དོན་
 བསྟུ་བར་འཆད་པ་ནོར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་ཚོས་ཉིད་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ཞེས་
 པ་ དེར་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ལྷ་པོ་རྣམས་སུ་སྦྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་ལས་རྟེན་ལ་མ་སྦྱར་པས་
 ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་ལྷ་པོ་རྣམས་རྟེན་རིགས་བཅུ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས། རྟེན་
 ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་འགྲེལ་བེན་པས་འགྲེལ་བའི་དོན་བསྟུ་བར་བྱས་སོ། །གསེར་
 འཕྱེད་ལས། སྦྱར་ཅུ་འགྲེལ་དོན་བསྟུ་བའོ། ཞེས་པ་བྱ་ཉི་ལྔ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚུངས་ལ། ཚུངས་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱི་འགྲེལ་དང་
 ཚ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། ཐལ་བ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ལ་
 འདུག་པས་ན། གལ་ཏེ་འཛིན་པུ་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་
 འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟེ། དེས་བྱལ་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་སྣ་ན་མེད་པའི་མངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཡིན་པར་དབྱ་
 མ་བས་འདོད་ན། གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཕྱོགས་སྤྱི་མ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་འོ་ན་ནི་ཆོས་ཉིད་
 རིགས་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གཤམ་གྱི་རྒྱུར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་། ཉན་རང་
 ཁོ་ན་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་དུ་སྤྲོས་པར་དེས་པས་རིགས་སྤྲོས་པར་དེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ལྟམ་པའི་
 རྒྱུ་པོ་སྟེ་དམན་པ་སྟེ་ཤེས་རབ་རྒྱུད་བ་སེམས་ཅམ་པའི་ངོར་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསུ་ནས་
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྟོབ་པའམ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་
 དད་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་ན། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རིགས་
 སོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་རིགས་སོ། །འདི་ནི་དེས་པའི་རིགས་སོ། །འདི་
 ནི་མ་དེས་པའི་རིགས་སོ། །ཞེས་མདོ་རྒྱན་ལྟར་རིགས་ཐ་དད་མི་རུང་བར་ཐལ། ཞེས་
 རྒྱས་རིགས་སྒྲས་པ་རིགས་གང་ཡིན་ཆོས་ཉིད་དུ་བསམ་པར་གསེར་ཕྱིང་གསུངས་པ། ཉི་
 རྒྱང་དུ་ཚུངས་པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་དགག་པའི་འཕྲོས་སུ་བྱས་པ་དང་འགྲེལ་གྱི་ །རྣམ་

བཤད་དུ་ཅི་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་རིགས་དང་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་སྤྱར་རོ། །སྤྱི་འགྲེལ་
 མཆུ་མས་སྤྱར་ཡིན་ཀྱང་ཅོད་སྤོང་དང་པོ་ཡིན་པས་ས་བཅད་བྱར་བ་མ་བྱས་སོ། །**ཞེས་**
བྱ་བ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དོན་ཐོབ་ཀྱི་ལན་ནི། ཆོས་ཉིད་རིགས་
 ཡིན་ན་རིགས་དང་རིགས་ཅན་ཐ་དད་མི་རུང་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། **ཇི་ལྟར་ཏེ།** དཔེར་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་རང་ཀྱལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་དང་དབང་པོའི་བྱང་
པར་མི་འདྲ་བའི་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མཆོག་དམན་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
པ་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་**ཆོས་རྟོགས་པ་སྤྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ།** **ཆོས་**
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པས་ན། དེ་ལྟར་འཕ་དམིགས་བྱའི་ངོ་བོར་ནམ་པར་འཛོག་པའི་
སྒྲིན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུ་**ཐ་ལྟར་**
འདོགས་པས་སོ། །འདིས་དམིགས་སྒྲུབ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱིས་རིགས་གསུམ་བཞག་ལ།
 འོག་མས་བརྟན་པ་དམིགས་བྱེད་ཀྱིས་བཞག་གོ། །རིགས་བྱིན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་
 ན་དེ་དེར་མེད་པས་རང་བཞིན་རྒྱས་རིགས་ཐེག་གསུམ་རིགས་ངེས་མ་ངེས་སོགས་རིགས་
 ཐ་དད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལ། དེ་ཡོད་ན་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་རིགས་ཡིན་པ་མི་འཐད་
 དེ་དོ། ཉན་རང་གི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་དུ། ཉན་རང་གི་ལམ་
 གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་འདྲ་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཕགས་
 པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ལ་དམིགས་ལ། དེས་ན་བྱང་སེམས་ཐེག་གསུམ་
 ཀྱི་རྒྱལ་མ་རིགས་སུ་བཞག་སྟེ། མདོ་སྤྱིར་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་སུ་བརྟན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ནམས་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་
 རིགས་ཐ་དད་དང་རིགས་ཆད་མི་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་
 དུ་འདོད་པས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་ཁྱེན་གྱིས་ཐ་དད་པར་འབྱད་
 པ་བཞིན། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་རིགས་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ཕྱར་འདོད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་

རིགས་བརྒྱ་གསུམ་དུ་འདོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེར་བྱས་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་
 ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་ཅེས་པ།
 མཛོད་ལས། འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཅེས་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་ངེས་
 པ་གཉིས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། དེས་རིགས་ཐ་དད་མི་འདོད་པ་ལ་གཤེས་བྱེད་མེད་ལ།
 མ་ཆགས་པ་དང་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་རིགས་སུ་འདོད་པས་གནོད་པར་གསུངས་སོ། །གསེར་
 ཕྱེང་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ལན་ཁྲིམ་པ་ཆོག་གསལ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལན་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཚམས་སྟུར་བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བའི་ལན་**
ཞིག་ཀྱང་ཧེ་བརྒྱན་གྱིས་གཟིགས་མོད་ཀྱི། གོ་སྒྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 དངགས་ཏེ་དེར་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་གཞན་དུ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། **བརྟེན་པའི་**
ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱི་བྲེ་བྲག་གིས། རྟེན་གཞི་རིགས་དེ་
 ཡི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པར་ཡོངས་སུ་བཞིན་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་**
ཏེ། དཔེར་ན། ཉེར་ལེན་འཇིག་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་རྩོན་ཅིག་བྱེད་
 རྒྱུ་མེ་ལྷུ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་རྟེན་སྟོང་བུམ་པ་དང་ལ་སོགས་
 པས་རྩུང་བཟེད་ནམས་སོ། །**བརྟེན་པ་བརྒྱད་ཐུང་ཅི་དང་ལི་ཁར་ཏེ་ཀ་ར་དང་ལ་སོགས་**
པས་འོ་མའི་སྟོད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དེ་དང་དེའི་བུམ་པ་ཁྲིམ་ཐ་དད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་**བརྟེན་པ་འབྲས་**
བྱའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་གསུམ་
 ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་བྱའི་རྟེན་རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཉིད་དོ་**ཞེས་བསྟན་**
ཏེ། ཁྱུང་རྩ་བུས་རིགས་དེ་ཐ་དད་པ་འཕམ་ཐ་མི་དད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཀྱང་བ་དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁུང་ལྟར་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་ཐ་མི་དད་ཅེས་བསྟན་ནས། འོ་ན་སྐབས་པའི་
 རྟེན་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བཞིན་ཅེས་པའི་ལན་དུ་ཀྱང་བ་མེ་མ་གཉིས་སྟུར་ནས་བཞི་ག་ལན་དུ་བྱས་

ལ་ཀྱན་འགྲེལ་གཞན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཚྭ་ད་པ་དང་། ཐུ་མ་གཉིས་ལན་
 ཏུ་སྒྱུར་བ་ལྟར་རྟོག་ཏུ་གསུངས་པ། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདི་ནི་གཞུང་གོང་ལོག་དང་
 འབྲེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོག་གསལ་དང་ལོ་ཆེན་གྱིས་སྒྱུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་
 ཏུ་དབྱེ་མི་རུང་བར་བཅད་པར་འདོད་པ། ནམ་བཤད་ལས། རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་
 བ་མི་རུང་བར་ཚྭ་ད་པ་ཡིན་སྟེ་ནམ་ནའང་མི་འཐད་དེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བར། ཇི་སྐད་ཏུ་འཇམ་
 དཔལ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་དང་སྤྲོད་མ་ཡིན་པར་གདགས། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
 རོ་ཞི་ན། ཞེས་དཀོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ་དང་འདི་གཉིས་ཚྭ་ཚུལ་འདྲ་བར་གསུངས་
 བེད་། རིགས་བཅུ་གསུམ་མ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲོད་དང་སྤྲོད་མིན་ཚྭ་ད་པ་མི་རུང་བ་
 དང་། སྤང་བ་གཉིས་ཀར། ཆོས་ཉིད་ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ།
 རྟོར་གཙོད་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ།
 ཞེས་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དྲངས་པའི་
 ཐུར། ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བར་ཚྭ་ད་པ་ཡིན་ཞེས་བཀག་པའི་ཐུར། ལན་
 གྱི་དཔེར། ཟླ་ལོད་ཏུ། ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་བཟོད་པ་པོ་ཐུ་མ་ལེབ་བྱ་བྱང་
 ཉི་མའི་ལམ་ཐ་དད་པར་བྱས་ལ། འཕགས་སེང་གཞི་རད་ཀེར་བུམ་པ་བཅུད་ཀྱིས་ཐ་དད་
 པར་བཞག་པ། ཟ་མ་ཏོག་གི་མདོ་ལས། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་གྱིས་འཇིམ་པའི་གོང་བུ་གཅིག་
 ལ་སྤྲོད་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་ཐམས་ཅད་སོ་གཅིག་ཏུ་བཏང་ན། དེ་ཁ་ཅིག་ནི་འབྲུ་
 མར་དང་མར་གྱི་སྤྲོད་དུ་གྱུར་ནས་ཡང་དག་མཐའ་གཅིག་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་
 འདུ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱང་དང་ལེ་ཁ་རའི་སྤྲོད་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བཟློའོ། །འབྲུ་མར་དང་མར་གྱི་སྤྲོད་
 ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བཟློའོ། །ངན་པ་མི་གཙང་

པའི་སྒྲིབ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏུ་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོལ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།
 སྐབས་འདིར་རིགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་གསུམ་གཤིང་འཛིན་སྐབས་
 སྤྱུ་བྱས་ནས་དམིགས་པ་ལ་བྱས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་འཕགས་སེང་གིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། མཁ་
 བཤད་ལས། སྒྲིབ་དཔོན་འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེལ་སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་མཁ་བཞག་ཀྱང་མཛད་དེ། ཉན། ཉན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་།
 ཉན་ཅན་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་
 ཅིང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་མཛད་པ་འདིས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་འཕགས་པ་དང་མཐུན་
 པར་མཛད་དེ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞེད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ལྟར་མི་བཞེད་ཀྱང་།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་
 རང་རྒྱུད་པ་ནི་གཞི་རྒྱ་མང་པོ་། ཞེས་དང་། མཁ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་
 གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོང་ཡང་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་བདེན་འཛིན་གཉིས་
 པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་
 བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྤྲེད་ཀྱང་། ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྤྲེད་པར་སྒྲིབ་དགོས་སོ།།
 ཞེས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་སྤངས་མི་ཐུབ་
 པ་གྲོགས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོགས་གཉིས་མེད་པས་ཡིན་ཟེར་དགོས་སོ། འོ་ན་རྟོགས་
 སྤང་ལས་རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅུ་
 དང་། བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་དང་། འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིམ་
 གྱིས་གང་ཟག་གང་ལ་རྟོགས་པ་དེ་དག་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་བཞུགས་ཏུ། ཞེས་པ་ལྟར། འགྲེལ་
 བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་བདེན་སྟོང་དེ་སྒྲིམ་སྟོང་བ་དང་ཡོན་

དྲན་གྱི་གཞིར་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གཞིའམ་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲམས་པས་ཉན་སྒྲིབ་སྤྱོད་བའམ་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པས་རིགས་གསུམ་དཔྱེ་བ་མི་རུང་། ཞེས་ཅོད་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཞི་འཛོལ་གསུམ་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་ན་ཨེ་ཆོག་དཔྱད།

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། སྤར་རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཞེས་སོགས་**ཇི་སྒྲ་བཤད་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ།** གསེར་ཕྱང་དང་། ནམ་བཤད་ལྟར་ན་རྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་དམིགས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། སྐྱབ་པའི་**དམིགས་པ་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་དེ་ན** ཞེས་པས་དམིགས་པ་མདོར་བསྟན་ལ། མདོ་ནི་རིགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལགས། ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། ཞེས་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་གི་གྲངས་ཙམ་གསུངས་ནས་དེ་དག་བདེན་མེད་ལ་བསྐྱབ་ཅེས་པའོ། ། འདིར་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་དུ་མེད་པས་མ་བགྲངས་སོ། ། དམིགས་པ་**དེ་ཡང་སྤར་རུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་ན།** རང་འབྲས་ཡིད་འོང་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་སྤང་བྱའམ་ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་དང་། **ལ་མོགས་པས་བསྐྱས་པ་**རང་འབྲས་ཡིད་མི་འོང་འབྱེན་པའི་ཆ་ནས་དོར་བྱའམ་ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། རང་འབྲས་ལ་སྟོས་ནས་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་པར་བཏང་

སྒྲིམས་སུ་བཞག་པའི་ཡུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡིན་ལ། རྗེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་
 རྣམ་སྒྲིམ་ལ་སྦྱར་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ཡིག་ཆར་རང་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་མཛོད་པ་གོང་འོག་དང་མཐུན་
 པར་གཞན་དུ་བཞད་ཟེན་དོ། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཙེམ་ཆུན་འདས། འཇིག་རྟེན་པའི་
 དགེ་བའི་ཆོས་གང་ལགས། རས། ཡུང་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པའོ། །སྦྱར་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ནི། **འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་སྟེ་ལམ་སོ་**
སྟེའི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དམིགས་པའི་ཆོས་གང་དག་**འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་འཕགས་**
 པའི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་བར་**བདོད་པ་རྣམས་དང་།** མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཟག་པའི་གཉིས་པོ་མི་བྱེད་པའི་**ཟག་བཅས་**
 དང་། དེའི་གཉིས་པོ་བྱེད་པའི་**ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་།** དེ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི། གསོལ་
 བ། རས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དམིགས་པའི་ཆོས་གང་དག་
 རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་**འདུས་བྱས་པ་དང་།** དེས་**འདུས་མ་བྱས་པ་དང་།** དེ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་
 རྟོག་གསོལ་བ། རས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །**སྦྱོབ་མ་ཉན་**
ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། གང་དག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་རའི་
ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི། གསོལ་བ། རས། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་དུ་དེ་ལ་བྱང་ཆེན། རས། ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་དམིགས་པ་འམ་ཤེས་པར་བྱ་བྱའི་གཙོ་བོ་
 ཆོས་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་དོན་བསྟན་ལ། བརྒྱུད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར།
 བྱང་ཆེན། རས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་
 ལས་འབྲེལ་དེ། ཉི་ལྔ་ལས། གང་དག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནི་སྒྲུལ་
 དུ་སེམས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་ལས། གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དག་དུ། ཞེས་

པ་ནས། རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན། རྣམ་བཤད་དུ་བྱ་དང་རེད་མདའ་བ་
 སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་བྱས་པའི། དང་པོ་
 རྟེན་ རྩིས་ཐོབ་དུ་གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་གཞག་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དབུ་མ་བས་འགོག་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་གཟུང་འཛིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་
 མཉམ་བཞག་གིས་མ་གཟིགས་པར། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀར་
 འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་གཞུང་ལས་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྒྲུང་བ་རྒྱབ་པར་གསུངས་ཤིང་། རྟོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྤེ་བདུན་སོགས་སུ་སྟོང་གཉིན་
 གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྒྲུངས་དངོས་འགལ་དགོས་པར་པན་དུ་
 མར་གསུངས་པས། གཞི་གཞན་དབང་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་པའི་གཉིན་པོས་གཞན་དབང་
 སོགས་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱོད་ལྟར་ན་གཞན་དབང་ཕྱི་དོན་གྱིས་
 སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར། ཁོ་ན་རེ། རིགས་ཤེས་རྟོག་
 བཅས་ཀྱི་ངོན་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གཉིས་སྒྲུང་མོད། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཞན་དབང་
 མི་སྒྲུང་བས། དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
 འབའ་ཞིག་དམིགས་པ་ཡིན་ཟེར་བར། འོ་ན་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱུ་གུ་བདེན་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱུ་གུ་སྒྲུང་བའམ་ཡང་ན་སྐྱུ་གུ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པར་
 བདེན་སྟོང་ཅམ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་གྱི་འདོད་པ་བཤད་པ་བཀག་ཅིང་།
 དེའི་ལན་དུ་ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་བས་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་ཆོས་ཅན་སྒྲུང་བས་མཉམ་བཞག་
 སྒྲུང་བཅས་སུ་འདོད་ལ། སེམས་ཅམ་པས་སྒྲུང་མེད་དུ་འདོད་པས་མི་མཆུངས་སོ། །ཟེར་

བར་དོན་དམ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་ན་དོན་དམ་
 བདེན་པར་ཐལ་ལ། གཉིས་སྒྲུབ་ན་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་རང་དང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱུག་བདེན་གཉིས་སྒྲུབ་ནིང་། དེའི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སྒྲུབ་
 རྒྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་ན་མཉམ་ཆེས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ་བ་དང་ཆོས་ཅན་དོན་དམ་བདེན་
 པར་ཐལ་བས། དེ་ལྟར་འདོད་པར་ཐལ་རང་སྤྱོད་མེད་ཅེས་བཀག་གོ། །རང་ལུགས་
 ལ། རྒྱན་སྒྲུབ་གི་དོན་སེམས་ཙམ་པས་གཞི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་
 རས་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་ནས་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་
 ལ། དབྱུ་མ་བས་ཆེས་ཐོབ་དུ་གཞན་དབང་ཕྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་ཏེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཉམ་
 བཞག་དུ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཏེ་དག་དུ་སོང་སྟེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཐལ། དྲི་མ་
 ཆོས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་ལ་ཆོས་ཉིད་རྣམ་དག་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པར། རྣམ་རིག་པས། རྒྱ་སྟགས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཀྱང་རྒྱལ་སྟགས་རིམ་གྱིས་
 དག་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ཟེར་བར། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པས་གཞན་
 དབང་ཕྱི་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྟོང་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་མེད་པས། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཕྱོགས་
 གཅིག་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་དག་གིན་དུ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པར་དབྱུ་མ་བ་ཁྱོད་
 གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། མདོར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས། ལྷ་གུ་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་
 གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རིགས་ཤེས་དེའི་ངོར་ཡོད་ཀྱང་དེའི་དབྱུད་
 བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་སྟོང་སྤང་དུ་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་དག་པ་ཡིན་
 མོ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཀར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་
 རིགས་ཡིན་ལ། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་རིགས་དང་དམིགས་པ་སྟོང་སྤང་བྱས་ཚུལ་ནི། རིགས་

གྱི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་ཁྱད་གཞི་དང་། སྟོང་གཞི་རྣམས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་
 དང་། དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་འགྱུར་རམ་སྟོང་གཞི་རྣམས་ཁྱད་གཞི་དང་བདེན་སྟོང་
 ཁྱད་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པས་མི་སྒྲིམ་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་མདོ་ལས་ཐེག་ཆེན་
 སྐབས་པའི་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཚུལ་གསུངས་པའི་དོན་དབྱ་སེམས་ཀྱིས་བཀྲལ་
 ཚུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།
 དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་དམིགས་པར་བཏགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། **ཞེས་**
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་དུས་རེ་གིས་དམིགས་པ་བརྒྱ་གཅིག་གི་དང་པོར་
 དབྱེ་བ་སྤྱིར་རམ་བསྐྱུས་ཏེ་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བཏགས་པ་སྟེ་
 གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་མཆེན་གཞི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉིད་དང་། དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དགོ་བའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པས་ཡིན་ནམ་དཔྱད་ལ། གསེར་སྤྱང་ལས། སོགས་པས་ཚུལ་བྲིམས་དང་ཞེས་པ་
 བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་ཡིན། མདོ་ལྟར་ཕར་གསུམ་པ་སོགས་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ་། **སྤྱོད་**
གཙོད་པ་ལ་སོགས་པས་ལས་ལམ་ལྟག་མ་དགྲ་སོགས་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ལུང་
དུ་མ་བཏགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པས་ངག་གི་ལས་ལུང་མ་བཏགས་སོགས་ལུང་མ་
བཏགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའོ། །གསེར་སྤྱང་བས་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་བས་སྤྱིར་
 ཞེས་པ་གསེར་སྤྱང་དུ་རང་ལུགས་མ་བྱས་ལ། མཐའི་སོགས་སྐྱ་མ་གཏོགས་བར་བ་ལ་སོགས་
 སྐྱ་མེད་པ་དག་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་སྤྱིར་དྲིགས་པ་དེའི་འོག་
 དུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། **འདིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པས་འདིག་**
རྟེན་ལས་འདས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་བྱུང་བཞིན་ཕྱེ་བཉིད་ཀྱིས་དམིགས་
པ་ལྟག་མ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཏེ། ཅ་བའི་གྲངས་བཞིན་དུ་རིགས་བྱིན་གྱིས་ལུང་མ་བཏགས་
 རོར་བའི་ལྟག་མ་དགོ་མི་དགོ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཟག་

པ་དང་བཅས་མ་བཅས་བཞི་ཉིད་ཅེས་པ་འབྲེལ་བའི་དོན་མིན་པར་གསེར་ཕྱང་གསུངས་ལ།
 རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་ནས་ཡང་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་བཟུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་དགོ་བའམ་ལམ་
 ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་དང་། ལམ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱིང་བའི་ཆེད་
 དུ་ཟག་པ་ཡོད་མེད་དང་། ཟག་མེད་དེ་ལ་རྒྱའི་ལམ་བདེན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདུས་བྱས་དང་།
 འབྲས་བྱའི་ཆ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་འགོག་བདེན་
 གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐ་མ་གཉིས་སྤྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་བཤད་
 དུ་གསུངས་སོ། **ཁྱིམ་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་**འཛིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུང་པོ་ལྔ་དང་། **འཕགས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་**གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། སྤྱིར་ནི་རགས་དང་བདེན་པའི་རྣམ་
 ཅན་དང་སྒྲུང་བཅས་སྒྲུང་མེད་དང་བདེན་པ་མཐོང་མ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་ལས་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །ཟག་བཅས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་
 ཏུ་རྩ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུང་པོ་ལྔ་ཆད་མེད་གཟུགས་
 མེད་མངོན་གཤམ་ལྔ་རྣམས་དང་། ཟག་མེད་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དེར་རྩ་བམ་གཉེན་
 པོ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་སོགས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་དང་། ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ལ་འཛོག་ཚུལ་མང་ཡང་འདིར་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱིས་འཛོག་པར་
 གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་དུ། སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོས་བཞག་གོ།
 འདུས་བྱས་ནི། **རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པས་མ་འདྲེས་**
པའི་བར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་ནི། **རྒྱ་ལ་མི་རྣམས་པ་དེ་བཞིན་**
ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་། ཐུན་མོང་བ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་
སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་གསེར་ཕྱང་ལྟར་ཕལ་ཆེར་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་
 ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་མངོན་གཤམ་ལྔ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཡང་དག་པར་

རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་
 ཏན་རྒྱུས་ཀྱི་རྟོན་དང་། གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྤྲུལ་ལྟར་ན་
 ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ཆོས་དང་། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་མི་འཛིགས་པ་སོགས་ཆོས་སུ་བྱུངོ། **།སྟོབས་**
བརྒྱ་ལྷེ་ ཐུན་མོང་བ་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་མདོར་དེ་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་རྒྱུས་དང་ཐུན་
 མོང་གི་ཆོས་ཞེས་བྱུངོ། །ཞེས་པ་ཁར་བྱུང་ཅམ་དུ་གསེར་སྤྱང་དུ་གསུངས་ནས། ཐུན་
 མོང་གི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲང་བྱའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་གཉིས་ལས། ཉི་ལྷང་ལས། འདི་དག་ནི་
 རྒྱུད་གཞན་ལ་ཡང་འབྱུང་བ། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བས་རང་གི་རིགས་འདྲ་འཕགས་
 པ་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཐུན་མོང་གི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ལྷང་དུ་ཡང་སྦྱ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་
 ལ་སོགས་པ། ཞེས་པའི་སོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་གསེར་སྤྱང་པའི་བཤད་པ་ལེགས་
 པས། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་མ་དག་པར་གསེར་སྤྱང་གསུངས་ལ། རྒྱུ་
 བཤད་དང་རྟོགས་སྣང་དུ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་བཤད་པ་མཛད་དེ། སོགས་སྒྲས་བསྟུ་རྒྱུའི་
 དང་པོ་ལ་སོ་སྦྱོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་དགོས་ལ། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་བཤད་དུ་ཟག་མེད་གསུངས་
 ལ་མདོར་རྒྱུ་ཐར་བརྒྱད་དང་། ཉི་ལྷང་དུ། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པས་ན། ཞེས་
 གསུངས་པས་འཕགས་ལམ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ལ་དང་པོ་སྤྲུལ་གསུངས་པ་དབྱེད། ཟག་བཅས་
 རྒྱུ་སྣང་དུ་སྤང་བྱར་གསུངས་ཀྱང་གཉིན་པོ་མིན་པ་ཅམ་ལ་བྱུངོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤར་
 བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཤད་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཚུལ། དང་པོ་སྒྲང་དོར་དང་བཏང་སྟོམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ་དང་། དེའི་
 དང་པོ་ལ་དང་པོར་དང་སྤྱི་མའི་སྒྲང་བྱ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱབ་བྱེད་དམ། ཡང་
 ན་སྤྱི་མའི་སྤང་བྱ་དང་ངོ་བོ་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བདེན་གཉིས་དང་། དེའི་
 འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་གང་ཡིན་སྟུམ་དུ་རིམ་གྱིས་དམིགས་པས་

ན། དམིགས་པ་ནམ་པ་བརྩ་གཅིག་གོ། ཚིག་གསལ་དུ་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་འདི་དོན།
ལས་དང་པོ་བས་ཞེན་བཅས་དང་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱིས་ཞེན་མེད་དུ་དམིགས་ཞེས་པ་རང་ལུགས་
བྱས་པ་མི་འཐད་ལ། གཞན་ལུགས་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་འཐད་དོ། རྟོགས་སྒྲུང་དུ་འདི་
ཅ་བའི་རྒྱུ་བ་དང་པོའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་བྱ་སྤྲུལ་དོན་བརྩུང་བྱས་པ་མི་འཐད་གསུངས་སོ། །

སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དམིགས་པ་དེ་
ན་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བརྟན་པའི་
ཕྱིར་ཆེད་དུ་བྱ་བ། མདོ་འགྲེལ་ནི། རྒྱུ་རིགས་དང་དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆེན་
གྱི་དོན་བཤད་ནས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དོན་ངྲིས་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
དང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་རབ་འབྱོར་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། གང་བོས་
སྐྱབ་པ་དང་པོ་གཉིས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི་གསེར་ཕྱེང་དུ། རང་ལས་སངས་
རྒྱུས་འབྱུང་བའི་བྱང་སེམས་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དེ། སེམས་
ཆེན་པོ་དོན་རྩེ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྤྲུལ་དང་། སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་ལྟ་བ་ནམས་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཆོས་
རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲུལ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤང་བ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱབ་ཅེས་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱང་སེམས་དང་། མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་ལ་བཞག་
སྟེ། དག་ལྡན་དང་ཟླ་འོད་ལྟར་བཀྲལ་བ་ནི་བྱ་ཉ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉ་ལྟེག་ལས། འདིར་
བཤད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། ནས། ཆེན་པོ་གསུམ་
སྤྱོད་ལམ་ནའང་ཡོད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་དེ་ཡོད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྤྱོད་ལམ་ན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
པ་ནི། ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཁྱད་མ་ཕྱེད་པར་སྤྱང་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ཁྱད་མེད་
དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱུས་ས་ཁོ་ནར་སྦྱར་བའང་མདོ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

པས་ཡིན་ནོ། རྟོགས་སྒྲུང་དུ། འདི་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་
 གཉིས་ཕྱེ་ནས་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་ནས་ཡོད་ཅིང་། ཞེས་པ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་པ་གོང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། རྟོག་དེ་
 གང་ན། **སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་།** **སྤྱིང་བ་ཆེན་**
པོ་དང་། **རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་།** **གསུམ་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པས་སེམས་**
དཔའ་ཆེན་པོ་འོ། རྟོག་དེ་གང་གི་སྒྲོན་སྤེལ་ན། **ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་སོ། རྟོག་དེ་**
རང་སངས་རྒྱལ་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་སེམས་དག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། **རྟོག་པོ་མདོ་ནི།** དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱི། ནས། དེའི་བྱུར་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འམ་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་བསྟན་
 ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཡུང་བོ་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་། སྤྱི་ནི་རིགས་དང་བརྒྱད་པ་སོགས་སྤྱི་
 ཆེན་དང་། ཆེན་པོ་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཐོག་མེད་ནས་འོངས་པས་དཔག་དུ་མེད་པར་བཤད་དོ།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཆེན་པོ་འདི་མཆོག་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་མདོར་མི་གསལ་ལ། དེར་བྱེད་ཆོས་ལ་
 བྱས་ན་སྤར་དོན་བདུན་ཅུར་ས་མཆོམས་བཞག་པ་དང་འགལ་ལ། འདི་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་སར་མི་འཐད་ཅེས་པས། ལན་དུ་སྒྲུང་བ་
 གཉིས་ལས། མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་མཐུན་པར། ཞེས་པ་ལྟར། གཡུལ་
 དུ་འཇུག་པ་ན་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་འདོད་ཀྱི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཙམ་དོན་
 གཉེར་བྱར་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་སོགས་དུག་སེམས་ཆེན་པོར་སྐྱབ་
 བྱེད་དང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡིན་གྱི། ཆེད་དུ་བྱ་བར་མི་འདོད་
 ལ། མདོ་ལས་དེ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་སྤེལ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི་སྒྲུང་དུ་སེམས་དུག་བྱེད་ཆོས་
 དང་། ཆེན་པོ་དང་པོ་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་མདོ་རྩ་འགྲེལ་དང་མཐུན་ཞིང་། སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་བཤད་པ་དང་། སྤར་མ་

རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཤེད་ཆོས་སེམས་དྲུག་གི་དང་པོ་དེ་རྗེ་
 ལྟ་བུའི་སེམས་ལ། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོ་བ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་མང་པོ་
 གསུངས་པ་གསལ་ལ། རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སེམས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཆད་ཉོན་མོངས་དང་
 ཉན་རང་གི་སེམས་མི་སྐྱེད་པ་དང་། མི་སྐྱལ་བའི་སེམས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྦྲོམ་པ་
 མེད་པའོ། །ཕན་བདེའི་སེམས་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱབ་ཅིང་མི་གཏོང་བར་སྦྲོམ་པ་མེད་པའོ། །
 ཆོས་ལ་དགའ་བའི་ཡུམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པའི་སེམས་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །རྣམ་བུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་སེམས་ནི། སྟོང་
 ཉིད་བརྒྱ་དྲུག་ནས་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ལ་གནས་པའི་སེམས་སོ། །བྱ་
 ཉ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་མོས་པའི་སེམས་ཞེས་ཁྲར་བྱེད་པ་ལ་
 ཤེས་བྱེད་མེད་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །སྟོང་བ་ཆེན་པོའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་
 རྒྱན་ལྷ་བུས། ནས། མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པས་གང་ཟག་དང་
 ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་བྱི་མ་སྤངས་པ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་དག་སྟོང་བའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ལྷ་བུས་བཤད་
 དོ། །རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་རྒྱན་རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། འབྱུང་བ་
 མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པས་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སེམས། སོགས་ཀྱིས་ཆོགས་ལམ་ནས་སྦྲོམ་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 ཞེན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སེམས་ཅན་ཆེན་པོར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསུངས་
 སོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར་བསྐྱས་པ་ལས་པལ་ཆེར་འདྲ་ལ་དང་པོ་ལ་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱའོ་སྐམ་
 རྟེན། ཞེས་པ་ལས་བྱེད་ཆོས་དངོས་སུ་མེད་ལ། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱན་སྤང་ལས།
 སེམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལ་ནི་སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡོད་པས། ཞེས་མཆོམས་སྐྱར་བར། དང་

པོ་ལ་སེམས་ཆེན་པོ་བཟུང་ལ། འཆད་ཉན་སོགས་སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས་པས་ན་དེ་ལ་གནང་བ་
 ཟུ་བའི་དོན་དུ་གྲུ་བས་བདག་ཀྱང་སྤྲོ་བས་ཞེས་ཞུས་པར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ད་དེའི་
 དུས་ལ་བབ་པར་སོགས་ཀྱིས་གནང་བ་ཕྱིན་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པའི་
 སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས།
 མཉམ་པ་མེད་པའི་སེམས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་དུག་གསུངས་པ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་དང་པོ་སྟོན་འདུག་གི་སེམས་དང་།
 གཉིས་པ་མོས་སྟོད་དང་། གསུམ་པ་མ་དག་ས་བདུན། བཞི་བ་དག་ས་གསུམ། ལྔ་བ་
 སངས་རྒྱས་ས་དང་། ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་སོ། །དེ་ཉིད་དུ་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཀྱན་རྩོལ་དུ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འབྲེལ་བས་ལྡོག་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་
 ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་དོ། །ཞེས་ལྟ་གཤམ་ཆ་ནས་སྟེ་བར་བཤད་ལ། དུག་
 པ་དང་པོ་ལྟའི་སྤྱི་ལ་སྦྱར་རོ། །འགྲེལ་བའི་བེན་བྲིས་ལས། སེམས་ཆེན་པོ་གསུངས་པའི་
 ཆེ་ཞེས་དང་། བཞི་བ་མཉམ་པའི་སེམས་མ་བགྲངས་པར་དུག་པ་བཞི་བར་བྱས་ནས་སེམས་
 ལྟེན་པ་བྲིས་ནོར་བྱང་བར་གསལ་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟེར་རོ། །ས་
 མཆམས་དེ་ལྟར་བྲས་པའང་བཤད་ཚུལ་དང་པོ་ལྟར་ཡིན་གྱི་མ་ངེས་ཏེ། ལྡོག་ཆས་སྟེ་བར་
 གསུངས་པའི་སྟེར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བཞི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་བརྒྱུས་མཆོན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་ཐོབ་བྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོན་མཁོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྟེར་
 རང་བྱང་མངས་རྒྱས་སུ་བདག་ས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི། །ག།
 དེ་གསུམ་དོན་དུ་གཉེར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྩེ་ཆེན་པོ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གསེར་སྟེང་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་སྤྱི་ལ་རྣམ་བཤད་

ལྷ་རྩིང་རྩིང་ཆེན་པོ་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། སྤང་པ་མཐར་ཐུག་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་
 དང་། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉི། དེ་གསུམ་ཐོབ་བྱུང་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བསམ་པ་དེ་ལྷ་རྩིང་སེམས་ནམས་སྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པ་དེའི་ཕྱིར།
 རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆུ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དོན་གཉེར་དང་ལྷན་
 པས་སོ། རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་གྲེས་པར་བྱའོ། རྟོགས་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 མཆོག་ཉིད་དམ་སེམས་ཆེན་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པས་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་
 གསུངས་ལ། དམིགས་པ་ཉིད་ལྷ་རྩིང་སེམས་ལམ་དུས་སུ་མདའ་རྟོང་སྐྱར་བ་དང་། ཆེད་
 དུ་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་སངས་རྒྱས་འབཅན་ལ་ཕོག་པ་ལྷ་རྩིང་སྤྱིར་སྐྱར་ལས་སོ། བཞི་བ་སྐྱབ་
 པའི་དོ་བོ་ལ་གཉིས།

སྐྱབ་པ་སྤྱིར་ནམ་བཞག་བཤད་པ།

སྐྱབ་པ་སྤྱིར་ནམ་བཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་རྟོན་ཚུལ་སྟོན་ས། དེ་ལྷ་རྩིང་སྐྱབ་པའི་རྟོན་དུ་བྱུང་པ་རིགས་དང་ལ་སོགས་
 པས་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནམས་བཟོད་ཟེན་ནས། སྐྱབ་པ་དེའི་རང་གི་དོ་བོ་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་
 རྟོན་པའི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ལས་སོ་སྐྱབ་པ་གཏོགས་པར་མར་བྱིན་དུག་ལྷན་དུ་མ་བཞུན་
 པར་བྱུར་མཁའ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཞུན་
 པའི་སྐྱབ་པ་ཉིད་མཁའ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་། ནམ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་
 པ་ལ་སོགས་པས་ཅེ་མཐར་སྐད་ཅིག་མའི་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་ནམ་པ་བཞི་རྟོན་པའི་
 སྐབས་ལ་རྟོན་སྐབས་སུ་མཛོད་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་གི་རྟོན་
 ཅན་ཏེ་དུག་ལྷན་དུ་བཞུན་པའི་ནམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཉིད་སྤྱིར་བ་བྱེད་བྱག་གི་སྐྱབ་པ་ཉི། སྐྱབ་

པ་གཉིས་པོ། རྟོག་པའི་ཉིག་ཚུང་དུ། དེ་ལྟར་སོགས་ཀྱི་དོན། སྐྱབ་པ་དེ་གནས་སྐབས་
 གང་དུ་སྟོན། ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་ཅེས་དྲི་བ་གཉིས་བྱས་པའི། དང་པོའི་ལན་དུ་སྐབས་
 དང་པོ་བདུན་དུ་སྟོན་པར་བཤད་ལ་གཉིས་པའི་ལན་དུ། དང་པོ་གསུམ་དུ་མཆེན་གསུམ་
 གྱི་ནམ་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། བྱི་མ་བཞིར་ཕར་བྱིན་དུག་ལྟར་དུ་བྱས་
 ནས་འཇུག་པའི་བྱ་བ་སྟོན་ཞེས་པ་ལེགས་ལ། རིགས་བྱིན་གྱིས་མཆེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་བདེན་
 བཞི་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཆོས་དབྱེངས་ལ་དམིགས་པ་དང་པོ་དང་།
 མངོན་རྟོགས་བཞི་རེ་རེ་སྟོམ་པའི་རྟོགས་སོགས་བྱིན་དུག་ལ་བཞེན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་
 བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་མངོན་རྟོགས་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་པོ་ཡིན་ཞིང་གནས་
 མེད་པས་མ་བཤད། ཅེས། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བྱ་བ་ཡོད་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་པ་འགོད་འདོད་ཀྱང་ཆོག་
 ཅམ་ཡང་འདྲན་རྒྱུ་མ་བྱུང་བས་ཕྱོགས་སུ་མ་སོང་ཞེས་བཀག་ལ། སྤྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་སོགས་
 ཀྱི་དོན་བཤད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་ཆོག་འགྲེལ་གྱིས་ཤེས་སོ། །གནས་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན།
 གསེར་ཕྱེང་དུ། འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ནན་ཏར་གྱིས་གསུང་དུ་བརྟུག་པར་སྒྲུང་ཞིང་ཞེས་
 བ་དཔྱད། ཆོག་གསལ་དུ། ལྟར་སྐྱབ་པའི་མིང་ཅམ་མང་དུ་བྱུང་བའི་མིང་ཅན་སྟོན་ཅིག་
 ཅེས་པའི་ལན་དུ། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱབ་པ་བཞི་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། ཡུན་རིང་འདྲིས་པའི་གོམས་པའི་མཐུ་ཐོབ་པའི་གོ་སྐྱབ་
 དུག་ནི་སྐབས་བྱི་མ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སྟེ། སྐྱབ་པ་བྱི་མ་གསུམ་དང་པོ་ཁོ་
 ན་དང་། གོ་སྐྱབ་ནི་ཕར་བྱིན་དུག་ལྟར་དུ་བཤད་པས་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་རྗེ་བརྟན་བྱམས་པས་སྐབས་འདིར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་སྟོན། ཞེས་
 འཆད་ལ། མཐུ་མ་ཐོབ་པའི་དོན། གསེར་ཕྱེང་ལས། གོམས་པའི་མཐུ་ཡེ་མ་ཐོབ་པ་ནི་
 མི་འདོད་ཀྱི། གོམས་པ་ཐོབ་ཀྱང་ཆོས་འདྲིས་མ་འདྲིས་ཀྱི་སྟོན་ས། ཞེས་པ་ལྟར་ཡུན་རིང་

དུ་འདྲིས་པར་བྱས་མ་བྱས་ཀྱིས་བཞག་པས། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་དུ། དང་པོ་ཆོགས་
ལམ་ནས་དང་། གཉིས་པ་དོད་ནས། གཉིས་ཀ་རྒྱན་མཐའི་བར་བཞག་གོ། །འདི་བྱ་ཉ་
སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་བྱས་ཀྱང་། ཉས་སྐྱབ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་པོར་བྱས་པ་བཀག་གོ།
ནམ་བཤད་དུ། རོང་ཁྱིམ་པས། དང་པོ་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་ལྟ་བའི་ཉམས་
ལེན། གཉིས་པ་ཕྱིན་དུག་གཙོ་བོར་སྤྱད་པ་སྤྱད་པའི་ཉམས་ལེན་ཟེར་བ། དང་པོ་ལམ་
མ་ཞུགས་ན་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་ཕྱི་མ་བཞིའི་སྐབས་ལྟ་སྤྱད་
ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱད་པར་མེད་པ་དང་། ཡར་བྱང་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱིན་དུག་གི་མགོ་མིག་
དོད་མ་དོད་དང་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱིས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་ཟེར་བ། དང་པོ་དེ་ལམ་
མ་ཞུགས་ན་ཡོད་པར་ཐལ་བས་བཀག་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས། སྤྱིན་སོགས་སུ་མགོ་མིག་
མ་བཏོད་པས་སྤྱིའི་སྐྱབ་པའོ། །ནས། བྱང་ཡེ་འཆད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པའོ། །ཞེས་པ་རྟོག་ཁྱིམ་ལས། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གང་དུ། ཞེས་པ་ལྟར་གོ་ཆ་མ་གཏོགས་
སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཕར་ཕྱིན་དུག་ལྟན་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་བསྟན་པས་མགོ་མིག་མ་བཏོད།
ཅེས་བསྟན་ཚུལ་ལ་སྐྱར་ལ། ནམ་བཤད་ཀྱིས་དེའི་དོན་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་བསམ་
པ་ཡོད་མེད་དང་ཕྱིན་དུག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད་ཅེས་དྲིས་ནས་བཀག་པས། སྤྱིར་མགོ་མིག་
དོད་ཅམ་མིན་ནམ་དཔྱད་དེ། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་གྱིས་སྤྱིའི་བཛོད་ཚུལ་འགལ་བ་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱི་མ་དགག་ཚུལ་ནམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་བ་བཞི་སྐྱབ་པ་ཕྱི་མར་
བཞག་པ་དང་འགལ་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ནམ་
རྟོགས་སྤྱིར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན། རྣམ་མཆོ་ལས། སྤྱིར་བཞི་སྤྱིར་བ་བྱེ་
བྱག་གི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཐོབ་ན་ནམ་རྟོགས་སྤྱིར་
བ་ཐོབ་པས་བྱལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་ཕར་ཕྱིན་དུག་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ཆོག་ལ་འགྲེག་གོ། །སྤྱི་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བ་ལྟར་ན་ནམ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ། ཤེར་

ཕྱིན་དང་ཡར་ཕྱིན་ཕྱིན་ཟིན་ལ་བྱས་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རང་ལུགས་ལ་སྐྱབ་པ་
 དང་པོ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་འཛོག་པར་ཐལ་བ་སྔ་མ་དང་འབྲོ། །སྐྱབ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱར་བཞི་མཁུན་གསུམ་གྱིས་
 ཉམས་ལེན་དུ་གསུངས་པས་འགྲུབ་པས། དེ་ཕྱོགས་སྔ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་བྱེད་དོ། །མདོ་
 རྟེན་དེ་ནས་ཆོ་ལུན་བྱམས་མའི་བྱས། ནས། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་
 པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནི་ཞེས་ལེ་བརྒྱད་མར་གསུངས་སོ། །གཉིས་
 པ་མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། སྔར་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གོ་རིམ་
 རི་ལྟར་བཞེན་དུ་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་བྱ་བ་ཆེ་བས་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་།
 རྟེན་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
 དང་། རྟེན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་བྱ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱུགས་པས་ས་བདུན་པ་མན་གྱི་སྒོ་མ་
 པའི་ལམ་དང་། རྟེན་ནམ་མཁུན་གཞོན་མི་བླ་བར་འབྱེན་པས་དག་སའི་ཁྱད་པར་གྱི་
 ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྟེན་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་འཇུག་
 པའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་ཆོགས་སྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་
 སྦྱར་ཏེ། སྐྱབ་པ་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་གཞི་བསྟན་པར་བྱས་པ་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་
 དང་ཤེས་འབྱུང་གི་དགོངས་པར་གསེར་ཤིང་དུ་གསུངས་པ། ནམ་བཤད་དུ་རང་ལུགས་
 བྱས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གོ་ཆ་དང་འཇུག་
 པའི་སྐྱབ་པ་དག་ནི། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་པ་དང་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་རང་བཞིན་ཆོགས་
 དང་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། བརྟེན་ནས། བརྟེན་ས་
 ཏེ་གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི། མདོན་སུམ་དུ་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཆེན་
 པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའི་ཆོགས་ཀྱི་
 སྐྱབ་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་

ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
 ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། ལམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་
 པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱར་བ་དང་
 ཞེས་པ་མན་འགྲེལ་ཆུང་ལྟར་གསུངས་པས། ལོ་ཆེན་གྱིས་ཉེ་ཀ་ཆུང་ལས། དེ་ལ་གོ་ཆ་
 ནི་བརྒྱད་པའི་སྦྱར་བ་སྟེ་ཆོགས་ལམ་ཉིད་དོ། །འདུག་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་སྦྱར་བ་སྟེ་སྦྱར་ལམ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ལ་གཟུངས་ཀྱི་ཆོགས་ཡན་ཆད་བཅོ་ལྔ་ནི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའོ། །སའི་
 ཆོགས་ལས་རབ་དུ་དགའ་བ་ནི་མཐོང་ལམ་མོ། །གཞན་དགུ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་མོ། །གཉེན་
 པོ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་
 ལམ་སྟེ། དང་པོ་ཐོབ་པའི་ས་མཆམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་ཉ་གཡག་གཞིན་སོགས་ཀྱིས་
 ས་མཆམས་ལ་སྦྱར་བས། གསེར་ཕྱེང་དང་རྟོགས་སྒྲུང་དུ་ས་མཆམས་ལ་སྦྱར་རོ། །ཉ་
 ཉེ་ཀ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱབ་པ་བཞི་དང་ལམ་བཞི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་
 ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་པ་ནས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིན་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་དང་མི་
 མཐུན་ཞེ་ན། དེ་དང་མི་འདྲ་བ་མང་སྟེ་ཞེས་དང་། ཉི་ཟེར་ལས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ནས།
 ཞེས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་གཞུང་འདི་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ནས། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཞེས་ལམ་བཞི་དང་སྐྱབ་པ་བཞི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་འདིས་སྐྱབ་པ་བཞིའི་ས་མཆམས་བརྟན་
 པ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འགྲིག་སྟེ། དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྟན་ནས་གཞན་ན་ཡོད་
 པ་མ་བཀག་པས་ས་མཆམས་བདེ་སྐྱབ་དུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐའི་ས་མཆམས་
 བརྟན་པར་འདོད་ན་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བརྟན་པར་འཆད་དགོས་ཀྱི། ས་མཆམས་དང་
 སྦྱར་བ་མི་འགྲིག་གོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་དངས་པ་དང་སྦྱར་
 ཏེ་བཤད་ན་ཡང་ཅུང་ཟད་དེ་བཤད་དུ་རུང་ཡང་། དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་འགྲིག་

དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསེར་ཕྱང་སོགས་གྱིས་བཀག་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་འབའ་ཞིག་ལ་
 ཞེས་དང་རྩང་ཟད་དེ་བཤད་དུ་རྩང་ཡང་ཞེས་གསུངས་པས། བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་འོན་
 ལས། རང་གི་བསམ་དོན་ནི། གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་
 གྲང་། ས་མཆམས་སྟོན་པ་ལའང་རྩང་ཟད་སྐྱར་དུ་རྩང་བར་སེམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟགས་
 སོ་། །རྡོག་ཀྱི་ལས་གྲང་། དབྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །
 ཞེས་དབྱེ་བར་སྐྱར་རོ། །རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན། ཞེས་པ་མེད་ལ། དེའི་དོན་གསེར་
 ཕྱང་དུ། ཇི་ལྟར་རིགས་པའི་རིམ་པས་སྐྱབ་པ་ནམས་ལམ་ནམས་དང་སྒྲོར། །ཞེས་གསུངས་
 སོ་། །རྟ་རྒྱུག་ལས། སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་མཆམས་སྐྱར་ཞེས་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི། ནས། འདིའི་
 བར་སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་མཆམས་སྐྱར་དུ་བྱས་ལ། གསེར་ཕྱང་དང་གཡག་པས། དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་
 བ་། ཞེས་པ་མན་གོ་སྐྱབ་གྱི་མཆམས་སྐྱར་བྱས་ནས། གསེར་ཕྱང་ལས། ཡང་ན། ནམས་
 གྱི་། ཞེས་པ་མན་ཆད་ནི་ཆོ་གོ་ཆའི་མཆམས་སྒྲོར་དུ་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྩ་མ་ཡེ་
 ཆེར་གྱིས་བྱས་པ་ལྟགས་ཏེ། རྩ་མ་ལ་གསེར་ཕྱང་ལས། འདི་ནི་ཟོར་ཡངས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་
 སྐྱབ། སྒྲོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདུག་སྐྱབ། ཆོགས་གནིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཆོགས་སྐྱབ། ནམ་མཁུན་
 གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱེན་བྱེད་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་བཞི།

གོ་སྐྱབ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱབ་པ་དེ་ནམས་གྱི་ནང་
 ནམ་(༡)མདོ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། ཞེས་པ་ལྟར། གོ་
 ཆའི་བཙུན་འགྲུས་གྱི་རོ་བོ་ནི་དེ་གྱིས་ལམ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 (༡)དང་པོ་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མདའ་མཆོན་ལྟ་བུས་མི་ཕྱིགས་པའི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་

བ་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། (༡) གཉིས་པ་ཙ་བཞི། རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐུག་པ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་
 དེ་དག་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་དུག་དུག་དུ་བྱས་པ་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐུག་པ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་པ། ནམ་
 པ་དུག་དུ་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཐུག་པ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་པ། གོ་ཆེན་སྐྱེན་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་དེ། དུག་ཆེན་དུག་
 གི་དབྱེ་བས་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དེ། གསེར་ཐོང་ལས། འགྱུར་རྒྱུ་
 རྒྱར་ལེགས་ཀྱི་འགྱུར་གསར་རྒྱར་ན་དེ་དག་ཅེས་པའི་དེ་སྐྱེན་སྐྱེས་ས་མེད་པར་གསུངས་པས།
 ཐུན་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་པ་ནམ་པ་དུག་དེ་དག་སོ་སོར་བསྐྱེན་སྐྱེས་པ་ཡིས། ཁྱེས་པ་རྒྱར་བྱས་སོ། །མདོ་
 རྒྱུ་གང་པོས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྐྱེན་སྐྱེས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་
 བེར་ཐུན་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་། ནས། ཐུན་དུག་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་
 པར་བྱེད་དོ། ཁྱེས་པའི་བར་གྱི་གོ་སྐྱེན་སྐྱེས་པ་དུག་སོ་སོར་དང་། དེ་ནས། དབྱེད་ས་རྒྱུ་
 རྒྱུ་གསོ། ཁྱེས་པ་མཇུག་སྐྱེད་དུ་ལེ་བརྒྱད་མར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་དབྱེ་
 བ་དང་། བསྐྱེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐུན་པ་ལ་དུག་སྐྱེན་བ་དང་། ཐུན་པ་ལ་ལྷ་ལ་ཡང་དེ་
 རྒྱར་སྐྱེན་བར་བསྐྱེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་
 ཀྱི་བསམ་པས་ཆོས་ཀྱི་ཐུན་པ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་པས་མི་འཇིགས་པ་དང་ཟང་ཟིང་གི་ཐུན་པར་
 ཐུན་པ་ན་དག་ཅེ་རྒྱུ་གས་བྱང་དུ་བསྐྱེན་པའི་གོ་ཆ་དང་། དེ་རྒྱར་བྱེད་པ་ན་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རང་གཅིག་བྱ་དུ་ལ་བར་བྱའི་རྒྱུ་པ་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་
 ཐོང་བ་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་། ཐོང་མོ་བ་སྐྱེན་སྐྱེས་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་རྒྱན་པར་སྐྱེ་བ་
 ཉིད་ལ་མི་ཁྱོ་ཞིང་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་མོས་པ་ནི་བཟོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོས་མཐའ་དག་སྐྱེན་སྐྱེས་པ་ལ་འདུན་པ་དུག་པོ་སྐྱེད་པའི་བཙོན་འགྱུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་
 ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ནམ་མཁུན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་བསམ་གཏན་
 དང་། ཐུན་པའི་དག་ཅེ་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་གས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེན་བ་
 བེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ནམས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རེ་རེའི་མཐར་ཐུན་པར་བྱ་བ་དང་ལ་སྐྱེན་སྐྱེས་

པས་ལེན་པ་པོ་དང་གཏོང་བ་པོ་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་
 པར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་ཡར་བྱིན་དུག་ཚང་བར་སྦྱར་བ་དེ་བཞིན་
 དུ། གཉིས་པ་ཚུལ་བྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པ། གསུམ་པ་བཟོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་
 པ་བཞི་བ་བཙོན་འགྲུལ་ཅོང་པ། ལྷ་བ་བསམ་གཏན་སྦྱབ་པ། དུག་པ་ཤེས་རབ་སྦྱོར་
 པར་བྱེད་དོ། །འདིར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་བསམ་གཏན་དང་བསྡོམ་ཤེས་བྱིན་ལ་སྦྱར་
 བ་ནི། ལེ་མང་དུ། ལྷ་མ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་དང་། བྱི་མ་ལ། མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་འདི་ནི། ཞེས་པ་དང་། གསེར་ཕྱང་ལས། གཞན་
 གཉིས་མཐུན་ནོ། །འདི་ནི་མདོ་ལ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གནོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་བཤད་པ།
 མདོ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལྷ་བ་གཉིས་སྤར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་།
 ཤེས་བྱིན་ལ་བསྡོམ་བ་བཞག་པའི་བྱིར། སྤང་བ་གཉིས་ལས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དགོ་ཅ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡོམ་བ་བསམ་གཏན་དང་། སྦྱོར་ལྷ་བྱའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་
 མི་དམིགས་པར་རྫོགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར། ནམ་བཤད་རྫོགས་སྤང་སོགས་འགྲེལ་
 བཤད་པ་ལ་ཆེར་གྱིས་གསུངས་ལ། རེད་མདའ་བས་གཞུང་གི་འགྱུར་འདི་མི་བདེ་བས། ཞེས་
 ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད། ཅེས་པ་མི་བདེ་བར་གསུངས་ཀྱང་། མདོ་ལས། གོ་སྦྱབ་དུག་པོ་རེ་
 རེའི་དོན་བསྟུ་སྐབས་ཡར་བྱིན་དེ་དག་དང་། སེམས་ཅན་དང་བྱང་ཚུབ་ལ་མཚན་མར་
 མི་བྱེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པས། འགྲེལ་བར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་
 དང་། གསེར་ཕྱང་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་ནི་རེ་རེ་མཐར་འཁོར་གསུམ་མི་སྦྱོར་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ལ། ནམ་བཤད་དུ་གོ་སྦྱབ་དང་པོ་ལྷ་གོ་རིམ་བཞིན་མི་དམིགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྫོགས་སྤང་དུ་ཡུལ་དུག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསམ་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་
 ཀྱིས། ཞེས་འོག་ཏུ་སྤངས་པས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་དགོངས་པར་གནས་སོ། །གསེར་ཕྱང་
 ལས། ལེ་བརྒྱད་མར་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སྤྱིན་པ་གཏོང་ལ་དེ་སེམས་ཅན་དང་ཐུན་མོང་

དུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྡོམ་བྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུལ་གསུམ་
 ལྔར་དང་འདྲ་ལ། བསམ་གཏན་བསྡོམ་པ་དང་། ལྷ་པོ་དེས་རྣམ་ཐོམས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
 པ་ཤེས་རབ་ལ་བཤད། ཅེས་པ་ནི་ཁྲིའི་ཆོག་ཟིན་དང་། ཁྲི་བརྒྱད་ལྔ་བར་ལྷ་པོའི་ཤེས་
 རབ་བསྡོམ་བར་བཤད་ལ། གཞན་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས། བསྡོམ་བྱིན་
 པ་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་གསུམ་གར་འཛོག་རུང་ངོ་། །འདི་ལྷའི་བྱིན་པར་རང་དེ་ལ་གནས་
 རས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་འཛོག་ལ་གཞན་རྣམས་འདྲོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་སྤང་ལས་
 གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་དུག་དུ་སྤྱད་རུང་སྟེ། རས། བྱིན་པའི་ཤེས་རབ་རས། ཤེས་རབ་
 གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་བར་དུག་ཤེས་རབ་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རེད་མདའ་བ་ལྟར་
 བཀོད་པས་ཏེ། གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་བཀག་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ལུམ་
 ཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་དུག་དུ་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་
 པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་། རྟོ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་མོ་མོར་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་དུག་དུག་
 བསྐྱུས་པས་ནོ། །རྟོ་བྱིན་པར་བྱིན་ལྟོག་ཆས་དུག་ཆན་དུག་གིས་རྣམ་པ་སྐྱུ་
 ཅུ་ཅ་དུག་ཡིན་ཏེ། རྟོ་བྱིན་ལྟར་ཡིན་མོད་གྱི་བསྐྱུ་ན། རྟོ་བྱིན་པའི་བྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པར། རས། བྱིན་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བར་དུག་བྱིན་པའི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པའི་བྱིར།
 རྟོ་བྱིན་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་དུག་གོ། རྟོའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟོ་བརྒྱད་ལྔ་བར་དེ་
 རས་བཙོན་ལྟར་འདས་ལ། རས། ཐོམས་དཔའ་དེ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཀོས་པ། ཞེས་བསྐྱུས་
 པ་ཙམ་ལས་མེད་ངོ་། བྱིན་དུག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། བྱིན་པའི་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཉམས་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཆོས་བཞི་ལྟར་གྱི་གདོང་བའི་ཐོམས་པའི་ཆ་རས་
 བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བཞི་ལྟར་
 གྱི་སྤང་བའི་ཐོམས་པ། མི་འཁྲུག་པའི་དགེ་ཙུ་། དགེ་བ་ལ་སྡོམ་པ། ཐོམས་ཅི་གཅིག་པ།

ཚེས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྲེད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཞེས་སྒྲུབ་ལ། བྱད་པར་བཞིའི་དང་པོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 སེར་སྒྲ། ཚུལ་འཆལ། ཁྱོ་བ། ལེ་ལོ། རྣམ་གཤེད་། བེས་འཆལ་དུག་ཅི་རིགས་ཉམས་
 པ་དང་། གཉིས་པ། ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་བེས་ཀྱིས་བེན་པ་དང་། གསུམ་
 པར་། ཅི་འདོད་སྦྱིན་པ། ལུས་ངག་གི་གཞན་གནོད་བསྐྱེས་པ། གནོད་བྱེད་ལ་བཟོད་པ།
 གཞན་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པ། དེའི་ཡིད་བཞིན་སྒྲུལ་བ། དེའི་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པས་འདོད་པ་རྩོགས་
 པར་བྱེད་པ་དང་། བྱིན་དུག་རང་རང་གིས་བསྐྱེས་ནས་སྐལ་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་གསུམ་ལ་
 སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་བཞི་པའོ། །རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྦྱེ་ཚུལ་ནི། དང་པོ་ལ། ཚེས། ཟང་
 ཟེང་། མི་འཇིགས་པ། གཉིས་པར། ཉེས་སྦྱོད་སྒྲོམ་པ། དགེ་བ་ཚེས་སྦྱད། སེམས་ཅན་
 འོན་བྱེད། གསུམ་པར། གནོད་བྱེད་ལ་ཅི་མི་སྒྲུམ་པ། སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་ལེན། ཚེས་ལ་
 དེས་སེམས། བཞི་བར། གོ་ཆ། སྦྱོར་བ། སེམས་ཅན་འོན་བྱེད། ལྷ་བར། མཐོང་ཚེས་
 བདེར་གནས། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ། སེམས་ཅན་འོན་བྱེད། དུག་པར། ཀྱན་རྩོལ། འོན་
 དམ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དོ། །གྲངས་དེས་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། ལོངས་
 སྦྱོད་དང་ལུས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲངས་དེས་དུག་ལས། དང་པོ་མདོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་པ་
 ནི། དང་པོ་བཞིས་རིམ་བཞིན་ལོངས་སྦྱོད་དང་། ལུས་དང་། འཁོར་དང་ལས་ཅི་བརྩམ་
 པའི་མཐའ་འགྲུབ་པ་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་མདོན་མཐོ་བཞི་འགྲུབ་ལ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་དང་། བྱ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱོར་རོ། །འོན་གཉིས་སྒྲུབ་
 པའི་དེ་ནི། དང་པོ་གསུམ་གྱི་གཏོང་བ་དང་། བར་མི་གནོད་པ་དང་། ཚུར་གནོད་པ་
 བཟོད་པས་གཞན་འོན་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་གནས་པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་གྲོལ་
 བ་དང་། གསུམ་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་རང་འོན་ནོ། །གཞན་འོན་ནམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་ནི། རིམ་བཞིན་ལོངས་པ་སེལ་བ་དང་། བར་མི་འཆོ་བ་དང་། ཚུར་
 འཆོ་བ་བཟོད་པ་དང་། གྲོགས་བྱ་བས་མི་སྦྱོ་བ་དང་། རྩ་འཕུལ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་ངར་

བྱེད་པ་དང་། རོན་ལེགས་པར་བརྟེན་པས་གཞན་རོན་བྱེད་དོ། བེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་
 རྟུན་པའི་ནི། རིམ་བཞིན་ལོངས་སྟོང་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། དེས་བསྐབ་པ་ལ་གུས་པ་དང་།
 རྟུག་བསྐལ་བྱུང་བར་མི་སྟོབ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བར་མི་སྟོབ་དང་། ཞི་གནས་དང་
 རྟུག་མཐོང་གིས་ནམ་པར་མི་རྟོག་བསྐྱེམ་པའོ། །ལམ་གྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ནི། རིམ་
 བཞིན་འདོད་ཡོན་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ཐོབ་པའི་ནམ་གཡེང་སྤྲོམ་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་སྒོས་མི་གཏོང་བ་དང་། དགེ་བ་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱབ་པ་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་
 པ་དང་། ས་བོན་དང་ཤེས་རྒྱུ་འཛོམས་པ་དུག་གིས་སོ། །བསྐབ་གསུམ་ལ་སྟོས་པའི་ནི།
 གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དང་པོ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་དང་། གསུམ་པ་དེའི་
 འཁོར་དང་། ཐ་མ་གཉིས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་དང་། བཞི་བ་ནི་གསུམ་གའི་
 རྟོགས་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱེང་དུ་ཐ་མ་འདི་དངོས་སུ་གསུངས་པས་གངས་ངེས་དང་པོ་ལྔ་
 མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །གོ་རིམ་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གོ་
 རིམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ལས། རྒྱ་རིམ་ནི། ལོངས་སྟོང་ལ་མ་ཆགས་ན་ཚུལ་བྲིམས་ལེན་
 ལ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལུན་ན་བཟོད་པ་སོགས་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྟེས་པ་དང་། དམན་མཚོག་
 གིས་སྤྲ་མ་ནམས་དམན་ལ་ཕྱི་མ་ནམས་དེ་ལས་མཚོག་དང་། རགས་ཕྱས་སྤྲ་མ་ནམས་
 ཕྱི་མ་ནམས་ལས་བྱ་སྒྲ་བས་སོ། །བཞི་བ་སྟུབ་ཚུལ་ནི། མདོ་རྒྱན་ལྟར་ལན་ལ་མི་རེ་བ་
 སོགས་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་སྟུབ་པའམ་རྩ་བ་ལྟར་ཕྱིན་དུག་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་སྟུབ་
 པོ། །རྩ་བ་སྟུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲང་བ་ལས། རྒྱན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་
 ཀྱིས་བདེ། བཟོད་པས་མདངས་ལུན་བཙོན་པས་བརྟེན། བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྒོ་ཡིས་
 རྟོལ། རྟོང་བཙེ་བས་ནི་དོན་ཀྱན་འགྲུབ། ཅེས་པས་གནས་སྐབས་དང་། བདུན་པོ་འདི་
 དག་མ་ལུས་པ། །གཅིག་ཆར་ཡོ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་བསམ་མི་བྱུང་པའི་ཡུམ།
 །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་པས། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
ལྟར་བྱེན་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་དུ་ན་དབུལ་བ་འདོར་བ་དང་། སྤེལ་བསེལ་བ་ཐོབ་པ་དང་།
རྒྱ་ཁྱོད་བ་བཟོད་པ་དང་། སྤེལ་མཆོག་ལ་སྦྱར་བ་དང་། རྒྱ་ལྷིད་འཛིན་པ་དང་། སྤེལ་
དོན་དམ་ཤེས་པ་སྤེལ་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་རོ། །**པམ་པོ་གཉིས་པ་ནི་འཆད་འགྱུར་རོ། །**

འདུག་སྒྲ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འདུག་སྒྲ་བཤད་པ། མཆན་སྐབས་རྒྱར་ཅ་བ་འབྲེལ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི་སྤར་
བཟུན་པ་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཞོན་པ་ལ་སྦྱོར་བྱུང་གིས་འདུག་པ་འབྱུང་བས། དོན་
རིམ་ལྟར་གཉིས་པ་འདུག་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། འདུག་ཡུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་དགུ་ལས། དང་པོ་བྱང་སེམས་སྦྱར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒོམས་འདུག་དང་། མདོ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མར་ཤུ་བྱས་ཐེག་ཆེན་ལ་
འདུག་འཛིན་གི་དོན་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ། གང་བོས་ཆེ་ལྷན་ཤུ་བྱ་བྱང་ཆེན་བྱེན་
ཕར་ལ་སྦྱོད་ཅིང་འདོད་པའི་དབེན། ནས། བྱེན་དུག་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་
ཡིན། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་བྱེད་
ཅེས་གསུངས་ལ། ལེ་མང་དུ་གོ་རིམ་དཀྱུགས་ནས་ཡོད་ལ། དོན་རང་གི་འོག་སའི་སྦྱོར་
སྤངས་པ་ནམ་པ་རྟོག་དཔྱད་སོགས་གཉིན་པོའི་ཆ་རྟོགས། དགའ་བདེ་སོགས་ཕན་ཡོན་གྱི་
ཆ་མཆན་མའམ། ས་གོང་འོག་གི་དབྱེ་བས་ཁི་རགས་སོགས་ནམ་པ། ས་གང་ལ་ཆོར་བ་
གང་ཡོད་ཉགས། རང་སའི་སྒོམས་འདུག་གི་བདེ་བའི་རོ་སྦྱང་བ་མཆན་མར་ཉི་སྤང་གསུངས་
སོ། །**བྱེན་སོགས་ཕར་བྱེན་དུག་དང་།** མདོ་ནི། ཤུ་བྱ་བྱང་ཆེན་ནམ་མཁུན་ཡོད་བྱེད་
དང་ལྷན་པས། ནས། བྱེན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
ཉོན་མོངས་ཟད་བྱེར་ཆོས་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པ་དང་། བསམ་གཟུགས་གཉིས་ལ་འདུག་ལྡང་བྱེད་

ཅིང་ཉན་རང་གི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། བསམ་གཟུགས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཉན་
 མོངས་ཟད་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པར་བཟོད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་
 ལ་འདུག་ཅིང་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱི་བར་གསུངས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་
 ཐེག་ཆེན། ནལ། བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་
 ཕྱོགས་དང་། རྣམ་ཐར་སོགས། སྟོབས་བརྩ་སོགས་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 པ་སྒྲོམ་བྱེད་བརྟན་ཏོ། །**བྱམས་ལ་སོགས་པ་**ཆད་མེད་བཞི་དང་། མདོ་ནི། ཆེ་ལྡན་
 སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཡངས་པ། ནལ། སྤྱ་བྱ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པའི་དོན། ཉི་སྤང་ལས། ཆད་མེད་བཞི་རེ་རེ། སེམས་ཅན་དང་
 ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་རེ་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་བ་རྒྱ་
 རྣམ་པ་བཞིས་བཤད་པའི་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་པ་བྱུང་གཞི་འདོད་པའི་བདེ་
 བ་སྐྱབ་པས་ཡངས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་
 བསྐྱབ་པས་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་
 པས་མི་གཉིས་པ། འབྲས་བུ་བདེ་བ་དེ་དག་ལྡན་པས་ཆད་མེད་པ་སྟེ་ལྡན་ཉི་བར་སྐྱབ་པའི་
 བྱུང་པར་དང་། མི་འདོད་པ་དང་འདོད་པ་སྐྱབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་འཁོར་
 མེད་པ་སྟེ་གཉེན་པོའི་བྱུང་པར་དང་། གཉིད་སྐྱགས་དང་ཁོད་འཁྱོད་མེད་པས་འགྲན་རྒྱ་
 མེད་པ་དང་། ལེགས་པར་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་དག་གི་བྱུང་པར་
 དང་། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་སྟིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཞོད་པ་མེད་པ་ཅི་
 རིགས་འཛིན་པས་གཞོད་པ་མེད་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་བྱུང་པར་ཏེ་བཞི་དང་། ཁམས་
 གསུམ་གྱི་སྟོབས་སྐྱེད་དང་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་གདགས་གཞིའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཏེ། ཤིན་
 ཏུ་གོམས་པ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་མཐའ་

མེད་པར་དམིགས་པས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མེད་
 སྤེལ་གསུམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་སྤྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་ལྟར་གསུངས་
 གྱུར་། ཉི་ལྔ་དུ་བཟོད་བཙོན་གཉིས་བྱམས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱིང་རྩེ་དང་། བསམ་
 གཏན་དགའ་བ་དང་། སྤྱིན་ཚུལ་གཉིས་བཏང་སྒྲིམས་ལ་སྒྱུར་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་སྤྱིར་ཆོས་སྤྱིན་ནོ་སྤྱིམ་པའི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ལ་བཙོན་པས་བྱམས་པ་
 དང་། བསམ་གཟུགས་དང་མི་དྲག་སོགས་བསྒྲིམས་གྱུར་དེས་སྒྲིམ་སེམས་མེད་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་བཙོན་བཤད་། བསམ་གཏན་ཆད་མེད་སོགས་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་གྱུར་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་བསྐྱུབ་པ་ལ་དགའ་
 བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཅན་ཟག་པ་ཟད་སྤྱིར་ཆོས་སྤྱིན་པའི་སྤྱིན་པ་དང་། བསམ་
 གཟུགས་ཆད་མེད་བསྒྲིམ་པ་ཉན་རང་གི་སར་བསྤྱིར་མི་འདུག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་གཉིས་ཀྱིས་
 སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྒྲིམས་པ་བསྐྱུབ་པས་ཡིན་ནོ། །མཉམ་བཞག་དུ་བཤེན་པར་དམིགས་
 པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་ཉན་པ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ནི་ནང་སྟོང་
 བཞིན། རས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གྱུར། སོགས་སོ། །རྩེས་ཐོབ་དུ་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་
 འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི། གང་པོ་ཅི་ཅམ་
 ཀྱིས་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་གནས། རས། ཤེས་སྤྱིན་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཆེད་
 དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་
 སྤྱད། རས། བྱང་ཆེན་ལ་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཆེན་བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་
 དགོས་པ་བསྒྲིམ་པར་བཤེན་ཞེན་གཞིག་ཆེད་དུ་དོན་བསྐྱེལ་དམིགས་པར་བསྒྲིམ་ཚུལ་གསུངས་
 པས། ཟླ་འོད་དུ་སེང་བཟང་གིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ལ་སྒྱུར་བ་འཕགས་པས་མདོ་བྱས་
 པ་དང་འགལ། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྒྲིམ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་པ་གསེར་སྤྱང་
 དུ་བཀག་གོ། །མདོན་ཤེས་དུག་དང་། མདོ་ནི། སྤྱ་བྱ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་

པར། ནས། ནམ་ཡང་མི་འབྲེལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་ནམ་ཀུན་མཁུན་པའི་ཚུལ་
 ལ་ནི། འདུག་པའི་སྐྱབ་པའོ། །མདོ་ནི། དེས་ནམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ། ནས།
 ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དགུ་བོ་དེ་དག་ནི། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་
 ཆེན་བརྒྱད་དང་འབྲས་བུ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གཅིག་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་ན་དང་པོར་འདུག་པ་
 དང་ཕྱི་ལོ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཛིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནི་སྒྲུང་ལས་
 དེ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདུག་འཛིག་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། མདོ་
 ལས། དང་པོ་ལྟ་འདུག་པ་དང་ཕྱི་མ་བཞི་འཛིག་པའི་སྐྱས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
 ཏེ། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རྟོགས་སྒྲུང་དུ་འདུག་ཡུལ་དང་པོ་དུག་རྒྱུ་ལྡན་ཐེག་ཆེན་དང་ཐ་
 མ་གསུམ་འབྲས་བུ་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡན་ཡོན་ངོ་བོ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་རེད་མདའ་བ་
 ལྟར་ཡིན་ལ། རེན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ཡར་ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་
 པོ་དུག་རྒྱ་དང་ཐ་མ་གསུམ་འབྲས་བུ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ནོ། །དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་གསུམ་
 རང་དོན་བར་བ་གསུམ་གཞན་དོན་ཐ་མ་གསུམ་གཉིས་དོན་ནི་ཞེས་དེ་ཡར་གྱི་འདོད་པར་
 གསུངས་སོ། །གསེར་ཕྱེང་ནམ་བཤད་གཉིས་སུ་རྟོག་ལོ་ལྟར། རྒྱུ་ལྡན་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་
 པ་བརྒྱད་དང་འབྲས་བུ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གཅིག་ དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཛིག་རྟོན་
 པའི་ལམ་ལ་འདུག་པ་ནི། དེ་ལ་འདས་ལམ་ཡོད་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་པ་གསལ་ཆེ་བའི་སེམས་
 ནང་དུ་བཟུང་སྟེ་བརྟན་པའི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྣོ་མས་པར་
 འདུག་པ་དག་ལ་འདུག་ཡང་བྱེད་པའི་འདུག་སྐྱབ་དང་། གཉིས་པ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་ལ་འདུག་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་བྱེད་སེམས་བརྟན་པ་དེ་ཚོགས་གཉིས་ལ་
 རྟོབ་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོགས་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་པས་འདུག་
 སྐྱབ་དང་། གཉིས་པ་སྤང་བ་ཕུན་ཚོགས་ཐོབ་བྱེད་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ན་རྟོང་ཉིད་

ལ་མོས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་ས་བདུན་པ་མན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་དང་། ས་བརྒྱད་
 པའི་འབད་ཚྭ་རགས་པ་ཞི་བས་མི་སྒྲིབ་པའི་ལམ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་དགུ་བ་
 དང་བརྒྱུ་པའི་ལམ་འབྲུམ་པ་འཆད་པ་ལྟར་དང་། ཟླ་འོད་དུ་སེང་བཟང་གིས་མི་སྒྲིབ་ལམ་
 བྱད་པར་ལམ་གྱི་སྒྲིན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད། ཅེས་པ་དང་། ལོ་ཆེན་གྱིས་མི་སྒྲིབ་ལམ་
 དབྱེ་བར་བཀོད་ཅིང་དང་། ཉ་དང་རེད་མཛད་པས་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་ལམ་དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་
 ཚུལ་གསེར་སྤང་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ལ་གཉིས། དང་པོ་དེའི་
 ཐབས་ནི། དེ་ལ་སྒྲིབ་ཕྱིན་དུག་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་མེད་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་
 པ་གཞན་དོན་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་དོགས་
 པ་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པ་དང་། གསུམ་པ་ཐོག་དམན་ལས་བྱད་པར་འབྱེད་པའི་ཆོས་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་རྣམ་པར་མི་དོག་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་
 པ་སྒྲུམ་ལྟ་བུར་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་པ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྒྲིབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་
 གསུམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གསུམ་པ་མཐུས་བྱད་པར་མངོན་པར་གཤམ་
 པ་དུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་ནི། མངོན་གཤམ་ཐོབ་པ་རྣམས་
 བདག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་སྒྲུལ་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པའོ། །
 དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དེ་འཇུག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དགུ་ནི།
 ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གཞིན་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རོ་བོ་
 ཉིད་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་དགུ་འོ། །བརྒྱད་ཉོང་བར་སེམས་དཔའ་དེ།
 རས། འཆོའོ། །ཞེས་པས་གོ་འཇུག་གི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔར་གསུངས་
 མོ། རྟེན་འཇུག་ཡུལ་དགའི་ཐ་མ་ལ་འཇུག་ཚུལ། རྟོག་ཁྲིམ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དེ་འཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
 གྱི། ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ཐོབ་བྱེད་ལ་བྱེད་པས། འཇུག་སྒྲུབ་ཡིན་ན། དེ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་

སྐྱབ་ཡིན་པས་བྱལ་ལ། སྤྱིར་འཇུག་ཚུ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོབ་པ་དང་མི་ཉམས་པ་དང་
 འཕེལ་པར་འབད་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ལ་ནི་མི་ཉམས་པ་དང་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བའི་
 དོན་དུ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་འཇུག་ཚུ་ལ་གསུམ་གསུངས་པས། འཇུག་
 ཡུལ་དགའི་དང་པོ་དང་འཇུག་སྐྱབ་དགའི་དང་པོ་གཉིས་ཡིན་བྱལ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
 གཟུགས་ལེགས་བཤད་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་འབྲེད་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱིན་སོགས་
 དང་། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ནས། ཁྱིེ་རྒྱུའི་
 ཐེག་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་བརྒྱད་དང་
 དེ་ལ་འཇུག་པའི་འཇུག་སྐྱབ་བརྒྱད་འདྲ་སྟེ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་
 པར་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་
 དག་པར་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དམིགས་
 ནས། ཞེས་པ་སྒྲིམ་བྱར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་ཐེག་ཆེན་བརྒྱད་
 ནི་ངོ་ཐོར་བསྐྱེད་ནས་གསར་ཐོབ་དང་ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པ་
 ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །ཞེས་
 འཇུག་སྐྱབ་དགའི་རིམ་ཅན་ཐོབ་པ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལ། སྤྱིར་
 འདི་ལྟར་སྐྱེད་གོས་པའི་ངེས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ལྟར། རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་
 ཀྱང་། ཕྱིན་དུག་ལ་འཇུག་པ་སོགས་འདས་ལམ་ལ་སྐྱར་བས་འཕགས་ལམ་དགོས་སམ་
 ཐེག་དམན་ལས་འབྲེད་བྱེད་གསུམ་དང་ཐ་མ་སྐྱེད་འཕགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་དམ་དཔུང་།

ཡུལ་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལས་ཐོས་བསམ་
སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ནཱ་བཞག་སྤྱིར་བཏྲན་པ།

ཡུལ་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་།
ཆད་མེད་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གསེར་སྤང་ལས། གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱ། གང་ཞིག་ཐོབ་བྱེད་འོ་ལོ། དེ་ཐོབ་པའི་རྟོགས། ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་ངའི་བྱས་
ལ། ནཱ་བཤད་དང་རྟོགས་སྤང་དུ་རེད་མདའ་བ་ལྟར་རྒྱ་འོ་ལོ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དུ་བྱས་
ཀྱང་། སྒྲིམ་ཡིག་ཆར་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ནཱ་བཞག་སྤྱིར་བཏྲན་པ་དང་། བསམ་
གཟུགས་སྒྲིམས་འདུག་གི་ནཱ་བཞག་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་བྱས་པ་ནི། རྩ་བྱི་མང་
པོས་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་བྱེད་པ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་
གྱི་འོ་ལོ་ནོར་བའི་དབང་གིས་སྒྲིམ་སྤྱོད་ནོར་བ་སོགས་ཐོག་ཆེད་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་བཤད་
ན་སྤྱི་མའི་ས་བཅད་ནཱས་ལྟག་དང་བཅས་འདུ་པས། དང་པོ་ནི། བྱེ་སྤྱི་སྤྱི་མས་མིང་རྒྱང་
ལ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་དང་། དོན་རྒྱང་ལ་དམིགས་པ་སྒྲིམ་བྱུང་། རེས་མིང་རེས་དོན་
ལ་བརྟེན་པ་བསམ་བྱུང་བེར། མཛོད་འགྲེལ་དུ་དགག་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། བོད་
སྤྱི་མས་སྒྲིམ་ལ་འཛོག་སྒྲིམ་གྱིས་བྱུང་། གཞུང་ཆེན་མོ་ནཱས་ཕྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅིད་པ་ཅམ་
གྱི་ཆེད་ཡིན། སྒྲིམ་བྱེད་ཆོ་མཁས་སྤྱན་གཉིས་ལས་སྤྱན་པོ་བཟང་བེར་བ་སོགས་དགག་ཚུལ་
ལུང་མདོ་དང་བྱམས་ཆོས་སོགས་དང་། རིགས་པ་དཔུང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་
དང་། གཞུང་ཆེན་མོ་གསུངས་ཆོ་སེམས་ཅན་མང་པོས་དག་བཅོམ་སོགས་ཐོབ་པ་དང་།
མཁས་པས་སྒྲི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱན་པོའི་ཡུར་རྒྱགས་བཟང་བར་ཐལ་བ་སོགས་གྱིས་སོ། །རང་
ལུགས་ལ། ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་ཐོས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རྩ་སྤྱོད་གསུམ་
སོགས་གྱི་ཆོག་དོན་མ་ཐོས་པ་གསར་དུ་སྒྲོ་ལ་ལེན་ཅིང་འཛོན་པ་དང་མི་བརྟེན་པ་བྱུང་ངར་

ཁ་ཏོན་ལ་བཙོན་པ་ཅི་རིགས་སྒོས་གཞན་ལ་བཏེན་དགོས་ཀྱི་རིགས་ཅན། ཞེས་པ་བཤེས་གཉེན་དང་གསུང་རབ་སོགས་ལ་དངོས་སུ་བཏེན་ནས་ཆོག་དོན་མ་ཐོས་པ་གསར་དུ་འཛིན་པ་དང་མི་བརྟེན་པར་ཁ་ཏོན་ཙམ་ལ་བཙོན་པའི་སྒོ་འཛིག་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་པ་མི་བྱེད་པར་སྒོར་འཛིན་པ་ཙམ་མོ། །ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་བྱུང་མ་རྟེན་ཀྱང་གཞན་བཤེས་གཉེན་ནམ་ལུང་ཆད་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞག་པས། བཤེས་གཉེན་ནམ་ལུང་ཆད་མ་ལ་བཏེན་ནས་དཔུང་དེ་སྐྱ་སྐྱ་ཙམ་གྱི་སྟོན་ས་ངེས་པའི་སྒོ་ཐོས་བྱུང་དང་། དེའི་ནང་གི་བསམ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། རིགས་པ་བཞི་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཐོས་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ནས་ཆད་མས་ངེས་པ་འབྲེན་མྱེར་དུ་སེམས་པ་དེ་དེ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཆད་མ་སྒོ་དོན་མཐུན་ལ་བྱས་ནས་དེས་དོན་དེ་ལ་བཙོས་མིན་གྱི་སྟུང་བ་ཐོན་མྱེར་སེམས་པར་བྱས་ན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་སོགས་དང་འགྲེལ་ཅིང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཐོས་ནས་མྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་སེམས་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་སོགས་དང་འགྲེལ་གཞན་དཔུང་། བསམ་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད། ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པས་དཔུང་པ་ལས་ངེས་པ་རྟེན་པ་དེ་དེ་ཡིན། ཞེས་པ་ཡང་བཙོས་མིན་གྱི་སྟུང་བ་ཐོན་པ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྟེན་ཟེར་དགོས་པ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་ལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི། རིགས་པས་ངེས་པར་བཏག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པོ། །སྒོམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཐོས་བསམ་གྱི་དོན་ལ་སྒོ་འདོགས་ཆད་མས་བཅད་དེ་ངེས་པའི་དོན་ལ་དཔུང་འཛིག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོས་ཡིད་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཁ་ནང་དུ་སྒྲིགས་ཏེ་དོན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་ཏེ་ཡིད་ལ་འབྲེས་པར་བྱེད་པ། ཞེས་པ་ཡང་། ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟུང་བ་ཐོན་པའི་དོན་ལ་དཔུང་འཛིག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཡང་ཡང་འབྲེས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས། སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་དེའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་པའམ་དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་པའོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་བྱུང་གི་མཆན་ནི། བསམ་བྱུང་གིས་ངེས་པའི་དོན་ལ་དབྱེ་
འཛིག་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོམ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་ཏེ་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བ། གསུངས་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་པོ་ཕྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་འཛིག་གོ། དེ་ཕྱི་
བཅོས་པ་ལ། ཆོག་དོན་སྒོ་ལ་འཛིན་པ་གཉིས་དང་། བསམ་པ་ལ་དེ་གཉིས་ལ་སེམས་པ་
གཉིས་དང་། སྒོམ་པ་ལ་མི་དཔྱད་པར་འཛིག་པའི་ཞི་གནས་དང་། སོ་སོར་དབྱེ་པའི་
ལྷག་མཐོང་གི་སྒོམ་གཉིས་སོགས་ཡོད་ལ། ས་མཆོམས་སྒྱིར་བོས་པ་ཙམ་སངས་རྒྱས་ལ་
ཡོད་ཀྱང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་བོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ས་བཅུའི་བར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།
བོས་བྱུང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་བོས་པ་མིན་ཀྱང་སྒྱིར་བོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་བྱུང་
སྒྱིར་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་སྒྱིར་སྒོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་གསུམ་
དུ་ཕྱེ་བའི་དེ་མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོས་བྱུང་དང་བསམ་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་
བསམ་བྱུང་དང་སྒོམ་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལ། སྒོམ་
པའི་རྟེན་དང་། བསྒོམ་བྱ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སངས་
རྒྱས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་གངས་གསུམ།

བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ལས་སྒོམ་པའི་རྟེན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། ལྷ་ལ་འང་
མི་རྣམས་ལ་གསུམ་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་མི་དང་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྒོམ་བྱུང་དང་སྒོམས་འདུག་
གསར་སྒྱེ་དང་སྒྱེས་ཟེན་ལྡན་པ་ཡོད་ལ། ཆོས་སྒྲོང་བ་དང་མཆོམས་མེད་སོགས་ལས་སྒྱིབ་
སྒྲོབས་ལྡན་བསགས་ལ་མ་སྒྱུངས་བར་དུ་དང་། ཤོ་མོ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་གས་ཆེ་བས་
ངོ་ཆ་དང་བྲིལ་ཡོད་གས་ཁུང་བ་མཆོན་གཉིས་པ་སོགས་བ་མ་མ་ནིང་གི་རྟེན་དང་། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་སྒྱིབ་པ་རྟེ་ལས་ངན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཕུང་བོ་དང་ལྡན་པ་ངན་སོང་གསུམ་དང་འདྲ་

ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་སྒྲིམ་མི་སྟན་པའི་ལུས་ཏེན་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་དང་སྒྲིམས་འདུག་གསར་
 སྒྲེལ་མེད་ལ། འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་བ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཐོབ་ཟེན་ལྡན་པའང་མེད་དོ། །བཤེས་
 སྒྲིངས་ལས། དེ་དག་སྒོ་དང་ལྡན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། སྒྲིབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་མཆིས་
 སོ། །ཞེས་པ་དངས་ནས་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་ལྟ་མིན་ལ་ཡང་དེ་གསར་སྒྲིམ་མེད་
 པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་ལས། ཡི་དྲགས་དུ་མ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་
 པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒྱུར་བ་ཡང་འགྲེག་གོ། །རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལ་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་བཤད་པའང་ཁོགས་སོ། །སྒྲིང་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྒྲེལ་
 མ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་རགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་བྱུང་། ཅས་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་བར་སྤྱོད་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་གཉིས་ལས་ཉོན་གྱིས་དེར་སྒྲེལ་བ་ལ་དགོངས་ལ། སྤྲ་མ་དོར་ཁ་མའི་སྤྱོད་དེར་སྤྱོད་ལེན་
 མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེར་སྒྲེལ་ཁ་མ་འཆི་སྤྱོད་ཕྱ་མོ་བ་ཡིན་པས་མ་སྒྲིབ་
 ལུང་མ་བརྟན་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འདུག་
 མ་ཉམས་བར་དུ་འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་དུ་ལྡང་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དབང་མེད་དུ་
 མངོན་གྱུར་མི་སྒྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་སྒྱུར་གཞན་དོན་དུ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲེལ་
 བ་འཛིན་ན་འདོད་སྤྱོད་རགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་སྒྲིང་པས་
 དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཟུགས་ཟེན་བྲིས་ལས། བྱང་སེམས་
 དེ་ལས་མ་ཉམས་པར་འདོད་པར་སྒྲེལ་བ་པ་འདི་ལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་མཐུན། ནས།
 ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་ཆོད་རུང་མི་ཐིག་ཅེས་གསུངས་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་
 མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་མ་སྒྲིམ་པས་
 སྒྲེལ་བ་ལེན་པ་ཡོད་ན་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་པར་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲིམ་པའི་ཉེས་
 ཐོས་ཡོད་དགོས་ལ་མེད་ན་སྤྱོད་འདུག་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ཉིད་ལས། བདེ་བ་ཅན་

དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྤྱད་མེད་ཀྱང་དེ་འདྲིའི་ལུས་གཅིག་གླངས་ནས་སྐྱེ་དགོས། གསུངས་པ་བར་
 རོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་རྗེའི་བདེ་སྟོན་སོགས་དང་འགྲིག་ཀྱང་བར་དུ་འཆི་ཆུང་གཅིག་
 བྱེད་དམ་དཔུད། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་ལ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་
 རྟེན་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པས། དེ་དག་སྟོམ་པའི་རྟེན་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་གང་
 རུང་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་དང་། སྤྱིད་ཅེ་འཕགས་པས་ཞེས་པས་རྟེན་གོང་མ་ཡོད་པ་དམིགས་
 ཀྱིས་བསལ། འོག་དགོས་མེད་ཅེས་པས། བརྟེན་པ་སྟོམས་འཇུག་འོག་མ་སྟོམ་པ་དགོས་
 པ་མེད་ཅེས་སྤྱིར་བཏང་དང་། ཅི་ཡང་མེད་མངོན་དུ་བྱས་ནས། ཞེས་པས་བརྟེན་པ་འོག་
 མ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས་རྟེན་དང་བརྟེན་ལ་སྤྱིར་ཆུབ་གཉིས་མཛོད་
 ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །བྱེ་སྐྱེའི་དམིགས་བསལ་དེར་ངེས་ཀྱང་། གོང་
 མའི་ལུགས་ལ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྟེན་ཅན་བྱང་
 འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས།
 གཟུགས་མེད་ཉན་ཐོས་རབ་མཐའི་བསམ་གཟུགས་བསྟོམ་པ་ཡོད་དམ་དཔུད། མེད་ན་བསམ་
 གཏན་བཞི་བ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་གོང་སའི་རྟེན་ལ་སྟོམ་པ་མེད་དགོས་སོ། །དེ་
 ཉིད་ལས། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་གསར་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་
 ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འཕགས་རྒྱུད་ལ་གསར་ཐོབ་
 གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་མེད་སོགས་དཔུད། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པ་
 ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ས་དུག་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་ཐོབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་དེ་ལས་ཉམས་པ་མེད་
 རོ། །དག་ཆོས་མ་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་སྟོམ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་སྟོམ་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་དང་

འཕེལ་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་བརྟེན་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་དང་། རྟེན་པ་སྤང་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
 སྒྲོམ་པ་དང་། རྟེན་པ་མ་སྐྱེས་མི་སྐྱེད་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་གཉེན་པོའི་སྒྲོམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཀྱན་
 བདུས་ལས། ལམ་སྒྲོམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་། བརྟེན་པའི་སྒྲོམ་
 པ་དང་། བསལ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ཀྱན་
 བདུས་ལས། རབ་དྲུ་དབྱེ་བས་ནི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་དང་། དབང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཀྱན་
 དྲུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར། ལྡན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་
 སོགས་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་འབད་ཚྭ་ལ་ལ་མི་སྒྲོམ་པར་རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་རུང་གི་ས་
 བོན་དང་ལྡན་པའི་ལྡན་པ་དང་། སྐྱར་བྱུང་དགེ་བ་བཟོ་སེམས་སོགས་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་
 འབད་ཚྭ་གྱིས་འབྱུང་རུང་དུ་ཡོད་པ་དབང་གིས་ལྡན་པ་དང་། མིག་ན་སོགས་མངོན་གྱུར་
 དུ་ལྡན་པ་ནི་ཀྱན་དྲུ་འབྱུང་བའི་ལྡན་པ་ཡིན་པས། འདིས་བསོད་གྲགས་པ་སོགས་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་བ་སོགས་ཁྲིགས་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་
 ལ་དེ་ལྡན་ན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པ་ཡང་ཤེས་སོ། །སེམས་རྟེན་ནི། གསེར་ཕྱང་ལས།
 ས་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་པ། ལམ་དེ་
 རང་གི་ངོ་བོར་སོང་བ་ལ་བྱེད་པས། ལམ་ནམས་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་
 བྱུང་ཕན་ཚུན་བྱེད་པས་སེམས་དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་སེམས་ཡིན་མི་དགོས་ཀྱང་སེམས་དེ་དང་
 ངོ་བོ་གཅིག་དགོས་སོ། །བསྟན་དར་བ་སོགས་སེམས་རྟེན་རྒྱུ་ལ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་བསྒྲོམ་
 བྱ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཐོབ་བྱེད་ཉེར་བསྟོགས་དང་། ཐོབ་བྱ་དངོས་གཞིའི་
 སྒྲོམ་འཇུག་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་བྱེད་ཞི་ལྷག་གཉིས་བཤད་
 པ་དང་། ཡོད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཚུལ་གཉིས།

ཞི་ལྷག་གི་ཕན་ཡོན་སོགས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་ཕན་ཡོན་ནི། ཀུན་བདུས་ལས། སེམས་གནས་དགུ་ཞི་གནས་
 དང་། རྣམ་འབྲེད་སོགས་བཞི་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་བ་
 དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དགེ་བ་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཐམས་
 ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པ། ལམ་རིམ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དགེ་བའི་དམིགས་པ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡན་
 ཆད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་ལ། ཇི་ལྟ་བུའམ་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་
 ལ་སོ་སོར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་པས། དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་
 འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དགེ་བ་གཉིས་ཞི་ལྷག་གི་ཕྱོགས་
 སུ་བསྐྱུས་ནས་དེའི་འབྲས་བུར་འདུ་བ་བསྐྱུ་བ་དང་མཛོད་སོགས་དང་། ཞི་ལྷག་དངོས་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་མི་དགོས་པ་ལམ་ཁྱགས་ལ་སྒྲིམ་བུང་ཐོབ་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསམ་གཟུགས་
 ཆེན་མོར་བསྐྱབས་ནས་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་གཉིས་
 ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ལྟོས་པར། སྒྲིམ་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་དཔུང་འཛིན་གི་སྒྲིམ་གང་རུང་དང་།
 དེ་ལ་མི་ལྟོས་པ་རྣམས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ཤེས་རབ་ཐོས་བསམ་གང་རུང་གི་ཉམས་
 ལེན་ལས་བྱུང་བས་བསྐྱབས་སོ། །ཞི་གནས་དངོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་སྟོན་འཇུག་ལྟར་དགེ་བ་
 ཐམས་ཅད་ལག་དྲུ་འོང་བ་དང་། མི་དང་མི་མིན་གྱིས་གནོད་པ་མི་རྒྱས་པ་སོགས་དང་།
 ལྷག་མཐོང་གི་ཕན་ཡོན་གདི་མུག་བཅོམ་པའོ། །དེ་གཉིས་ཉིང་འཛིན་ཀུན་གྱི་སྟུང་བྱེད་ཡིན་
 རྒྱུ་ཡིན། ཤིང་སྟོང་གི་ཡལ་ག་སོགས་རྩ་བར་འདུས་པ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
 ལ་མཁའ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་མཁའ་དགོས་པས་སོ། །ཞི་ལྷག་གི་ངོ་བོ་ལ་བོད་

སྒྲུ་མ་མང་པོས། སེམས་མི་འཕྲོ་བར་གནས་ལ་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་པ་ཞི་གནས་དང་།
 གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་པ་ལྟག་མཐོང་ཟེར་བར། ལམ་རིམ་ལས། དེ་བཞུགས་དང་བྱམས་
 ཆོས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་སྒྲུ་མ་རིམ་སོགས་དང་འགལ་གསུངས་པ་ལྟར། མི་འཕྲོ་བའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གཅིག་བྱ་ལ་ཞི་ལྟག་གཉིས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲུ་མ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་།
 ཕྱི་མ་ལ་ཤེས་རབ་དགོས་ཞེས་སྒྲུ་མ་གྱི་ལུང་དེ་དག་བྱངས་ཤིང་། རིགས་པ་ཤོད་པ་དང་
 བྲལ་བའི་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་གནས་ཆ་དང་། བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་དེ་ལ་གསལ་ངར་ངེས་པར་
 འོང་བས་སེམས་གནས་དགུ་ལྟག་མཐོང་དུ་ཐལ་བ་དང་། གཉིད་འཐུག་དང་མི་འཕྲོ་བར་
 སྒྲོད་པའི་བྱིང་བ་ཞི་གནས་སུ་ཐལ་བས་བཞག་གོ། །སྤྱིར་མ་ངེས་ཀྱང་སྒྲུ་མ་གཞིར་བཞག་
 ལ་སྒྲུ་མ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བྱིང་ཤོད་ཀྱི་དབལ་ཆོག་ཅིང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་བརྟན་པོ་དེ་ཞི་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་སྤྱིད་
 ཏུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱེད་པ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་སེམས་
 ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་ཡིད་ལ་བགྱེད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱ། བྱམས་པ་ཞི་
 གནས་ནི་མ་ཡིན་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
 ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཅིག་ཕུ་དབེན་པར་འདུག་
 རྟེན་ནས། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་བསྟན་པར་ཤིན་
 སྤྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བྱིས་པར་དེ་ཞི་གནས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་བྱགས་ལ་ཞི་གནས་དངོས་ལ་ཤིན་སྤྱངས་དེ་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་།
 ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་དེའི་ཚྭ་གས་དང་ཞི་གནས་གང་ལ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་དགོས་
 གསུངས་པ་དང་མདོ་རྒྱན་ཉན་ས་སྒྲུ་མ་རིམ་སོགས་བྱངས་སོ། །སྤྱིར་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་
 ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པ་ཉེར་བསྟོགས་མི་ཚྭ་གས་མེད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་
 གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཡོད་པ་དང་སེམས་གནས་དགུ་

སེམས་དང་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་སོགས་
 བྱེད་སོ། །ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟག་
 མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་བོ་དེ་དག་ཉིད་ལྟག་མཐོང་
 གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྟག་མཐོང་སྐྱབ་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་བཞི་བོ་ལྟག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་
 སུ་གསུངས་པས། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ལྟག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཡིད་ཟེར་བ་གྲོགས་ཀྱི་དཔྱད་
 པ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཆེ་གྲོགས་སྟོས་ལྟག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པ་གཙོ་
 བོར་བྱེད་ཆེ་གྲོགས་སྟོས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཛིག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ལྟག་མཐོང་གི་
 ཕྱོགས་སུ་འཛིག་པའི་དོན་མིན་ཞེས་བཀག་གོ། །ལྟག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཉིང་རེ་
 འཛིན་བརྟན་པོའི་གནས་ཆ་མི་འཆོར་བའི་ངང་ནས་དཔྱད་གྲུབ་པ་ལྟག་མཐོང་གྲུབ་ཆད་ཟེར་
 བ་དང་། ལ་ལས་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ལྟག་མཐོང་ཡིན་ཟེར་བ། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་ནས། ཞེས་པ་
 ནས་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། ཇི་སྲིད་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་ལེགས་
 པར་བསམ་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བབྱེད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བབྱ། བུམས་པ་ལྟག་མཐོང་ནི་མིན་ཏེ། ལྟག་
 མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །
 ཞེས་ལྟག་མཐོང་ལ་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐོབ་
 དགོས་པ་དང་། དེ་མ་ཐོབ་གོང་གི་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ལྟག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པར་
 གསུངས་པའི་ཡུང་དང་། རིགས་པ་སྤྲ་མ་དེ་དཔྱད་པའི་སྟོ་སེམས་གནས་དགུ་བའི་ཆེ་ཡོད་
 པ་དང་། སྤྱི་ལྟར་དཔྱད་པའི་མཆན་ཉིད་སོར་རིག་ཡོད་པས་བཀག་གོ། །དུ་གང་གིས་སྟོང་
 ཉིད་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་བདག་མེད་པའི་ལྟག་མཐོང་གྲུབ་ཆད་ཟེར་

བདེ་ནས། རྟོང་ཉིད་འཛིན་སྤངས་མ་ཉམས་ཤིང་མི་དཔྱད་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛིན་པ་
 ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཟེར་བའི་བར་དགག་ཚུལ་ལམ་རིམ་ལྟར་ལ། འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིམ་
 ལ་འཛིན་སྒྲིམ་གྱིས་བྱ་བ་ཅིང་། ལྷག་མཐོང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདོད་པས་ནོངས་སོ། བེ་
 ལྷག་གཉིས་ཀ་སྒྲིམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཁ་ཅིག་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་དང་། ཁ་
 ཅིག་ལྷག་མཐོང་རྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་གཅིག་བྱས་ཆོག་ཟེར་བར་ཟླ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས། བེ་
 གནས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། ལྷག་མཐོང་གིས་རི་དང་འབྲ་བར་འགྱུར། བེས་
 པ་ལྟར་བྱིང་ནོད་གྱི་རྒྱུང་གིས་མི་གཡོ་བའི་ཡོལ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་བེ་གནས་དང་།
 ལྟ་བུ་གྱི་བྱ་བས་མི་སྦྱིབ་པའི་རིམ་མར་མེ་གསལ་བ་ལྟ་བུའི་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
 གཉིས་ཡོད་ན། དེ་ལས་རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ་སྤྲོད་པ་ལས་གྲོལ་གྱི། གང་
 རུང་རེ་མི་གྲོལ་བས་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གཞོན་ནོ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བག་ལ་ཉལ་ལེགས་པར་འཛོམས་པར་
 བྱེད་དོ། བེས་པ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། འདི་ཀ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་
 གྱུར་ཀྱང་འགོ་གཞོན་མི་རྒྱས་མོད། འོ་ན་སྤར་ལྷག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐབ་པ་དང་བེ་
 གནས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་འགོ་གཞོན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལམ་སྟམ་ན། དེ་
 ནི་བེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་སོགས་བེ་གནས་སུ་བསྐྱས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན།
 བེས་པ་ལྟར་རྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་
 རམ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་མངོན་པ་འོག་མ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་
 གཞོན་རྒྱས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ས་བོན་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤངས་དགོས་
 པའི་དོན་ནོ། ཁོ་རིམ་ངེས་ཚུལ་ནི་སྤྱད་འདུག་ལས། བེ་གནས་རབ་དུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་
 གིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། བློག་མར་བེ་གནས་བཅལ་
 བྱ། བེས་པ་ལྟར་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་མ་གཏོགས་མདོ་སྤྲགས་གཉིས་དང་བྱུང་མཐའ་བེ་གཉི་

ལྷགས་ལ་སྒྲིམ་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁི་གནས་སྒྲིམ་དང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་སུ་ཐོབ་དགོས་
 ཏེ། སྐྱེ་མེད་ལ་དབང་རྣམས་སེམས་གནས་བརྒྱུད་པ་ཅམ་གྱི་ཆོ་དམིགས་མེད་ཀྱི་རྒྱས་
 འདེབས་དང་བསྐྱགས་ཏེ་སྒྲིམ་བྱུང་བས་འཛོག་སྒྲིམ་གྱིས་ཁི་ལྷག་གི་གོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་
 ཆར་སྒྱུངས་ཏེ་ཁི་ལྷག་གཅིག་ཆར་ཐོབ་བ་ཡར་ཕྱིན་མཆན་ལྟར་སྐྱགས་རིམ་སོགས་སུ་གསུངས་
 ལ། གཞན་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཐོག་མར་དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་དཔྱད་ནས་
 མྱོང་བ་རྟོག་པ་ན་སེམས་གནས་དགུ་སོགས་ཀྱིས་འཛོག་སྒྲིམ་བྱས་ཏེ་ཁི་གནས་བསྐྱབ་དེ་
 གན་ངེས་ཟེན་པའི་སྒྲིམ་མཆན་ཉིད་སོར་རིག་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དཔྱད་སྒྲིམ་དང་སྤེལ་ཏེ་དཔྱད་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ན་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 རྒྱན་ལས། སྤེལ་ལ་བརྟེན་ཕྱེ་མ་སྟེ། ཁེས་ཡར་ཕྱིར་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་གསུངས་
 པ་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཆོ་གཅིག་ཆར་ཡིན་
 རོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། དེ་འདྲ་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲིམ་དུ་རྗེ་ལྷ་
 རྗེ་སྟེད་ལ་དམིགས་པའི་ཁི་གནས་གང་རུང་ཁིག་སེམས་གནས་དགུས་བསྐྱབ་པ་སྒྲིམ་དུ་སོང་
 ན་དེས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁི་གནས་གཅིག་བསྐྱབས་རྗེས་སེམས་གནས་དགུས་རྗེ་ལྷ་བའི་
 ཁི་གནས་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་དཔྱད་མཐར་འཛོག་སྒྲིམ་དུས་སུ་
 སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཁི་གནས་གྲུབ་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཁི་
 གནས་སྒྲིམ་ལ་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་དུས་ནས་གྲུབ་དེ་རྗེས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་དུས་
 མཉམ་དུ་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཁེས་པ་ལྟར། འདོད་ཆགས་གས་ཆེས་
 པས་ཀའ་རུས་ལ་དམིགས་པའི་ཁི་གནས་སེམས་གནས་དགུས་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་རྗེས་མི་རྟག་
 སོགས་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་སྒྲིམ་སྟེ། དེའི་མཐར་འཛོག་སྒྲིམ་བྱས་
 པ་ན་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཁི་གནས་དང་། སྐར་དཔྱད་སྒྲོབས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་ཁྱད་པར་
 ཅན་ཐོབ་པ་ན་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེའི་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སེམས་གནས་

དང་པོ་བརྒྱད་མི་བསྐྱབ་ཀྱང་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ནས་བདེན་པའི་ནམ་ཅན་གྱི་སེམས་གནས་
 དགུ་བ་ཐོབ་སྟེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་གནས་དགུ་བ་དང་སྒྲིམ་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལམ་
 རིམ་གཉིས་ཀར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་། ཕྱག་མཆན་དང་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་
 ཞི་གནས་བསྐྱབས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས། ཇི་སྟེད་
 པའི་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དེའི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པར་ཇི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
 བསྐྱབ་པ་ཡོད་དེ། ལམ་རིམ་ཁྱད་དུ་ལས། སྟོན་དུ་ཞི་གནས་གང་རུང་ཞིག་བསྐྱེད་ནས་
 ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཉིད་སྟོན་ནོ། །ཞེས་པས་
 ཉིད་སྐྱའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆེན་མོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཐོག་ནས་སྒྲིམ་
 པ་འཆོལ་ཆེ་ཇི་སྟེད་པའི་ཞི་ལྷག་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཇི་ལྷ་བའི་ཞི་གནས་སེམས་དགུ་བ་བསྐྱབ་
 པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གོ་རིམ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ལ་
 ལ་ནི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་ཐོབ་
 མ་ཐོབ་མུ་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ཆེན་མོ་ལས། ཞི་ལྷག་དངོས་
 གནས་པ་གཞུང་དེ་དག་གི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དང་། ཇེས་མཐུན་པ་གཉིས་དངོས་བསྟན་
 བལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། ཇེས་མཐུན་པ་དང་དངོས་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་བརྟུས་འགྲེལ་བ་རྒྱས་སྤངས་མ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཞི་གནས་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འདུག་བཞིན་དུ་སེམས་འཛོག་པ། ནས། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་བར་དང་།
 ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་དེ་བཞིན་དུ་འདུག་སྟེ། ཆོས་
 དེ་དག་ལ་ནམ་པར་འབྱེད་པ། ནས། ཡོངས་སུ་དཔྱེད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་འོ། །ཞེས་
 སེམས་གནས་དགུ་ལ་ཞི་གནས་དང་། ཆེན་མོ་ལས། དཔྱད་པ་བཞི་གང་རུང་གི་དཔྱེད་
 པ་རྟེན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ནམ་འབྱེད་སོགས་དཔྱད་པ་

བཞི་གང་རུང་ལ་མྱོང་བ་རྟེན་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་མིང་བདགས་པ་ཀུན་བདུས་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མ་ཐོབ་པ་སོགས་བཞི་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆེན་མོ་ལས། ཞེ་ལྷག་དངོས་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཞེ་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པའང་ཡོད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཞེ་གནས་མ་ཐོབ་པར་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པའང་ཡོད། ཞེ་ལྷག་གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པའང་ཡོད། གཉིས་ཀ་ཐོབ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟེ་གཉིས་བར་སའི་དངོས་གཞི་དངས་པའི་དོན། གཞན་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ། རས། ལམ་གྱི་བར་ཡང་དག་པར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་དུ་ཤེས་ལ། ཞེས་པས་སྤང་བུ་ཅིག་ཆར་བ་ལྟ་བུའི་མི་རྟག་སོགས་ཅི་རིགས་རྟོགས་པའི་སྦྱར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སུན་འབྲེན་ཕྱིར་དཔྱད་སྒྲོམ་བྱེད་པར་བརྟུན། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་པས་དེ་དུས་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་བརྟུན། དེ་འདྲུག་མ་ཐག་དུ་སེམས་འཛོག་སྟེ་སེམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་དེ་རྗེས་སུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་སྦྱར་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་མི་དཔྱད་པར་འཛོག་སྒྲོམ་བྱེད་པ་བརྟུན། དེ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་བའི་སེམས་ལ་སྦྱངས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་ཉེར་བརྟོགས་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེ་གནས་ཁྱད་པར་བ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་བརྟུན་དོ། །ཆེན་མོ་ལས། གྲུབ་མཐའ་བཞི་བོ་སུས་ལུགས་ལའང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྤྱོད་གཉིན་གཞི་གཉིན་གྱི་དེ་ལ་དགོངས་པ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ལ། བྱེ་སྐྱས་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་འདོད་པས་སོ། །ཆེན་མོ་ལས། སྒྲོམ་བྱུང་གི་དོན་ནི་ཡོད་དེ། ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་ལས་འདས་ནས་དམིགས་པ་དེ་ལ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛོན་བརྟན་པོ་རི་ལྟ་བུ་དམིགས་པ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱངས་

ཆད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་བྱུག་པ་ལྟ་བུའི་ཚྭ་བ་ཐོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས། བེན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མ་སྟོས་པའི་འདོད་སེམས་ཀྱི་
སྟོམ་བྱུང་བསྐྱེད་སྟོ། །

ཞི་ལྷག་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞི་ལྷག་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། ཞི་གནས། ལྷག་མཐོང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་
ཚུལ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། བེན་སྦྱངས་
ཁྱད་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོམ་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བེན་སྦྱངས་མཆན་
ཉིད་རྩོགས་པ་སྟོས་པས་བེན་སྦྱངས་རགས་པས་ཟིན་པའི་འདོད་སེམས་གཅོད་ལ། དེ་ལ་
སྟོམ་བྱུང་གི་འདོད་སེམས་ཡོད་དོ། །སྟོམ་བྱུང་སྟོས་པས་བེན་སྦྱངས་མཆན་ཉིད་རྩོགས་
པས་སྦྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་རྣམ་ཟིན་པའི་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་སོགས་ཐོས་བསམ་གཅོད་དོ། །
གཉིས་པ་སྦྱ་བཤད། སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བ་ཞི་ནས་ནང་དུ་གནས་པས་ཞི་གནས་ཞེས་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ཆོགས་པ་ནི་སྟོམ་རིམ་བར་བ་ལས། མཐུན་པའི་ཡུལ་མདོ་རྒྱན་ལྟར་
ཁྱད་པར་ལྟ་ལྟན་ན་གནས་པ་དང་། འདོད་ཚུང་། ཆོག་ཤེས། བྱ་བ་མི་མང་བ། ཚུལ་
བྲིམས་དག་པ། འདོད་པའམ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་སྟེ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་སྦྱངས་
པ་བྱུག་དང་། ཉན་རང་བདག་སྦྱོར་ལྟ་དང་གཞན་སྦྱོར་ལྟ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་
པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དག་པ་དང་། དབང་པོའི་སྟོ་སྟོམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་
ཆོད་རིག་པ་དང་། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟེང་ལ་མི་ཉལ་བར་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་པ་དང་། འགྲོ་
སྟོག་སོགས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་།
དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་དེ་དོན་སེམས་པ་དང་། རང་གི་བར་ཆད་ཉོན་མོངས་ཆེ་བ་དང་
ནད་སོགས་དང་། ཕྱིའི་བར་ཆད་དམ་པ་མིན་པ་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་།

གཏོང་བ་སྤེལ་བ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་སྟགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་སྤྱན་པ་བྱེད་པ་དང་།
 དད་པ་དང་། གཡོ་མེད་པ་སྟགས་དག་སྦྱོང་གི་རྒྱན་བརྒྱ་བདུན་དང་ལྔ་པ་སྟེ། ཉན་ས་
 ལས། བདག་དང་གཞན་གྱི་འབྲོར་བ་དང་། །འདུན་དང་ཚུལ་བྲིམས་དབང་པོ་དང་། །དེ་
 བཞིན་ཟས་དང་མི་ཉལ་དང་། །ཤེས་བཞིན་དུ་ནི་སྦྱོད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དག་བའི་བཤེས་
 གཉེན་དང་། །དམ་ཆོས་ཉན་དང་སེམས་པ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་གཏོང་བ་དང་། །
 དག་སྦྱོང་རྒྱན་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །ཞེས་ལམ་རིམ་ལྟར་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པས། ཆེན་མོར། བརྒྱ་
 ཞེས་པ་ཡེ་གེ་མ་དག་གས། ཡང་ཉན་སར་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། མས།
 དག་སྦྱོང་གི་རྒྱན་གྱི་བར་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་དང་པོ་གསུམ་དོར་བའི་བརྒྱ་
 ལ་བྱེད་དམ་དཔུད། ཆེན་མོར། བསྐབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱ་ནི། ཉན་
 སར་མི་ཉག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་། ཟས་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་།
 འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། བར་ཆད་སྦྱོང་ཕྱིར་ཆོས་དང་
 དོན་གྱི་སྒྲུང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། འཆི་བའི་འདུ་
 ཤེས་དེ་བརྒྱ་དང་། བསྐབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་བརྒྱ་ནི། སྟོན་དབང་པོ་སྟོན་
 པ་ལ་བརྩོན་བར་བྱས་པ་སྟགས་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་། ལུང་ཕྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟགས་རྗེས་སུ་
 གསུངས་པའི་ལུང་དང་། ཇི་ལྟར་གདམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་བ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷུར་
 དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉག་ཏུ་གྱུས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་གོང་མ་ལ་དགའ་བས་འདུན་པ་
 དག་པོ་དང་། དབང་པོ་རྣེས་པ་དང་ཡུན་རིང་གོམས་པས་ནལ་འབྲོར་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་དང་།
 ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྦྱང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་དག་པ་
 ལ་བརྩམས་ཏེ་ལེགས་ཉེས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གནོད་གདུང་སྦྱེས་པ་
 དང་དུ་མི་ལེན་པ་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་
 རྟེན་བརྒྱ་ཆན་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །ཁ་

ཅིག་ཉན་སར་བཤད་པའི་ཚོགས་སོ་བཞི་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ས་ལས། དམ་པའི་
 ཚོས་ཉན་པ་དང་སེམས་པ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་གཅིག་དྲུ་བྱས་པ་དང་། ལམ་རིམ་ལས། ཉན་
 ས་ལས་གསུངས་པའི་བརྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་དམིགས་
 པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཁྱབ་བའི་དམིགས་བའི་ཁྱབ་བའི་དོན་ཉན་ས་ལས། བཞི་བོ་དེ་
 དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བར་དང་། འདས་
 པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 བཤད་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞི་བོ་
 དེ་སྒྲིམ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་། དམིགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་པས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི་ཞི་གནས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་དང་། རྣལ་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་།
 ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པའི་དམིགས་
 པ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ཡང་། ཞེས་དང་པོ་གཉིས་དམིགས་བྱེད་ནི་རྣལ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་
 དང་། གསུམ་པ་དམིགས་བྱེད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། བཞི་བ་རྒྱ་སྒྲིམ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུར་ལྡན་པས་བཞག་གོ། །གཟུགས་བརྒྱན་གཉིས་ནི། ལམ་རིམ་ལས། གཟུགས་
 བརྒྱན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཆན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་སྒྲོ་
 ལ་སྒྲུང་བའོ། །ཞེས་དང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཇགས་གཟུགས་
 བརྒྱན་ཤར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་བྱ་དགོས་པས་དང་
 བོ་གཉིས་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྒྱན་གཉིས་དང་། བསམ་གཟུགས་འབྲིང་ལས་
 དང་པོ་འཛོག་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་དབྱེད་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་
 པ་ལྟར། འདྲན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་རེ་རེ་ནས་ཚོས་
 ཅན། རས། ཁྱབ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་པོ་གསུམ་

རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་
 པ་སྤྲུལ་པའི་དག་ལས་ཟུར་ན་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར་དམིགས་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ལ་
 ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་པོ་གསུམ་ག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ། །དེས་ན་དངོས་མཐའ་ནི། ཁམས་
 ལྷན་པའི་མཐའ་ཅད་འདུས་ལ་དེ་ཡན་ཆད་དུ་མེད་པས་སོ། །ཆོས་རྣམས་དེ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
 ས་ལས། དངོས་པོའི་མཐའ་གང་ཞེ་ན་དམིགས་པའི་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོངས་གྲུབ་ནི། ཉན་
 ས་ལས། དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀྱན་ཏུ་བརྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་ཡོངས་
 ལྷན་གསུལ་པར་གྱུར་ཅིང་། ནས། དེའི་སྦྱོང་ཡུལ་གྱི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོས་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 ནི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལན་
 མང་དུ་གོམས་པ་ལས་དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་སྤང་གི་བྱི་མ་དང་བྲལ་ནས་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་ལ་བྱ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། དགོས་པ་ཡོངས་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་དག་གི་གཟུགས་
 བརྒྱན་ལ་ཞི་ལྷག་གིས་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀྱན་ཏུ་བརྟེན་གོམས་པར་བྱས་ལན་
 མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་གནས་གྱུར་བའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱུག་བདེན་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལྟ་
 བྱས་སྤྱུག་བདེན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་གཉིས་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་དང་གསལ་སྤང་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་པས་གཟུགས་བརྒྱན་གཉིས་དང་དགོས་པ་ཡོངས་
 གྲུབ་ལ་དམིགས་ཞེས་བཤད་ཀྱི། དེ་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 སྒྲོམ་བྱུང་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པར་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་དེ་ཡིན་
 ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཁྱབ་པའི་དམིགས་པ་གསུམ་པ་དེ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

དམིགས་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་ཟེར་རམ་སྙམ། མི་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་
 དགོས་པ་ཡོངས་གྲུབ་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་དགོས་པ་ཡོངས་གྲུབ་སེ་སྤྱེ་ལ་འཛིན་གཤམ་དཔུང་།
 ལྷན་པ་ནམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་དང་པོའི་སྐབས། ཉན་ས་ལས། མི་སྤྱད་པ་ནི་ནམ་པ་དུག་
 རྟེན། དུག་གང་ཞེ་ན་མི་གཙང་བའི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་དང་། ལྷན་པ་ལྡུལ་གྱི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་
 དང་། ངན་པའི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་དང་། ལྟོས་པའི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
 མི་སྤྱད་པ་ཉིད་དང་། རབ་དུ་འཇུག་པའི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་པོ་ལ་ནང་གི་མི་
 གཙང་བ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་སོགས་སོ་དུག་དང་། ནམ་པར་བསྟོས་པ་སོགས་ཕྱིའི་མི་གཙང་བ་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་། ཆོར་བ་སྤྱད་པ་ལྡུལ་དང་། འདོད་ཁམས་དང་། ཐར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱོད་
 ཅེ་མན་དང་། ཉོན་མོངས་དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ནམས་རིམ་བཞིན་ཕྱི་མ་ལྟར་བཞག་
 པས། ཆེན་མོར་ལྟ་སོགས་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ལ། ཉན་ས་ལས། དོན་གྱི་སྐབས་
 འདིར་མི་གཙང་བའི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་འདོད་ཆགས་
 ལྷན་པར་སྤྱད་བ་ཞེས་པ་ནང་ལུས་དང་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་
 མི་གཙང་བའི་མི་སྤྱད་པ་ཉིད་བསྟོས་པར་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ། གཉིས་པ་གསུམ་པ་གཉིས་
 ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། བཞི་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་འཛིན་ཆོགས་
 ཀྱི་ཆགས་པ་སྤྱོད་བའི་དམིགས་པར་ཉན་སར་གསུངས་ལ་སྤྱིར་མི་སྤྱད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེ་སྟངས་གི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་བསྐྱབ་བདུས་སུ་སེམས་
 ཅན་ཆོས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། ཉན་སར་མངའ་བོ་དགྲ་བར་མ་ལ་
 དམིགས་པ་གསུམ་དང་། ཆེན་མོར་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་ཅེས་པ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།
 བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཛོལ་བོ། །ཞེས་པའོ། །ལམ་རིམ་ལས། བྱམས་པའི་འཛིན་
 ལྟངས་དེའི་སྟོན་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འཛིན་པ་ལ་བྱམས་པ་ལ་དམིགས་ཞེས་ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལས་བྱམས་པ་དམིགས་

པར་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་རིགས་པ་བཞི་འཛོམས་
 པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཁྲམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་དབྱུགས་
 འབྲུང་རྩལ་ལ། ཉན་སར་བྱད་པར་དྲུག་ལས། རོ་བོ་རྒྱུང་ལྷེ་བའི་བར་རྩལ་པ་དང་། ལྷེ་
 བ་ནས་སྒྲ་ཅེ་འམ་དེ་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་བར་སྤྱིར་འབྲུང་བ་རིང་བར་འབྲུང་རྩལ་དང་། རྩལ་
 པ་དེ་ཆད་ནས་འབྲུང་བ་མ་བྱུང་བར་དྲུང་ལ་གསེའོ་རྒྱུང་སྤྲོམ་ནང་དྲུང་འཇུག་པ་དང་། འབྲུང་
 བ་ཆད་ནས་རྩལ་པ་མ་བྱུང་བར་སྤྲོམ་འབྲུང་བ་བར་དྲུང་སྤྲོམ་འབྲུང་རྩལ་གཉིས་ཏེ་བཞི་རྒྱ་
 རྟེན་བཀོད་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྔ་ཆེན་མོར་གསལ་ལོ། །སྤྱིད་ཚུལ་ལྔ་ལས། བགྲང་
 བཞི། ཉན་ས་ལས། སྦྱོར་བ་དེ་ལ་ཀྱན་ཏུ་བཏེན་ཅིང་། ནས། ཅེ་གཅིག་ཉིད་ལ་རེག་
 པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟར། རྟེན་ཆོགས་འབྲིང་མན་ཆད་རྣམ་རྟོག་གསེའོ་བས་སྦྱོར་བ་
 ཏེ་ཅང་སྟོད་ན་གཡང་བར་འགྱུར་ལ། ཏེ་ཅང་དམ་ན་ལུས་སེམས་ལ་གཞོད་པས་རན་པར་
 བྱས་ཏེ་འབྲུང་རྩལ་ཡའམ་ཟུང་གཉིས་གཅིག་ནས་བརྩའི་བར་ལུགས་མཐུན་དང་། བརྩ་
 ནས་གཅིག་གི་བར་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་བགྲང་བ་དང་། དེ་ལྟར་བརྩེ་རེ་གཅིག་ནས་བརྩའི་
 བར་རྩལ་བོས་བགྲང་བ་དང་ནོན་པོས་དེ་ལ་སེམས་གཏད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་གནས་འགྲུབ་
 པར་བྱེད་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་འབྲུང་རྩལ་གྱི་རྟེན་ལུས་ལ་གཟུགས་དང་འགྲོ་འོང་དཔན་པ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཕུང་བོ་སྤྱི་མ་བཞི་ལ་འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་ལན་མང་དུ་འཇུག་པ་ཐུན་མོང་
 བར་འཇུག་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དབྱུགས་འགྲོ་འོང་གི་རྒྱུན་ལུས་སེམས་དང་དེའི་རྒྱུན་སྒྲིག་
 དབང་དང་། དེའི་རྒྱུན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། དེའི་རྒྱུན་མ་རིག་པ་སྟེ། སྤྲ་མའི་རྒྱུན་
 གྱིས་སྤྱི་མ་འབྲུང་བ་དང་། མ་རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ནས་འབྲུང་རྩལ་འགག་
 པའི་བར་སྒྲིམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དང་། དེ་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དག་མི་རྟག་སོགས་
 སུ་སྒྲིམ་པ་སྤྱུག་བདེན་དང་། དེའི་རྒྱ་སྟེད་པ་དང་། དེ་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 ལམ་སྒྲིམ་པ་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་མཐོང་སྤང་སྤང་བར་གསུངས་པས་

འདི་གསུམ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་མཐོང་ལམ་བར་རིམ་བཞིན་འཛིག་པར་མངོན་ལ། དེའི་
 རྗེས་སུ་སྒྲོམ་སྤང་སྤང་ཕྱིར་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་གིས་སྤང་བའི་དང་པོ་དྲན་བཞིན་དུ་འབྱུང་རྒྱུ་
 ལ་འབྱུང་རྒྱུ་པོ་སྒྲོམ་དུ་སྒྲོབ་པ་དང་རིང་མོར་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་དེའོ་སྒྲོམ་པ་དང་བྱང་དུར་
 འབྱུང་རྒྱུ་ལ་དེའོ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྲངས་བགྲང་བ་མིན་ལ། ལུས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁྲད་བྱའི་སྤྱབ་
 སྤྱ་བ་དག་ནས་འགྲོའོང་བྱེད་པར་སྒྲོམ་པ་བཞི་བ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མྱོང་ནས་འབྱུང་རྒྱུ་
 ལ་སྤྱང་བ་དང་། དེའི་མཐུས་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་འགག་པ་ན་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་སྤྱངས་ནས་
 འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་དང་འབྱུང་རྒྱུ་རྩལ་རིག་ཅན་རྣམས་འཇམ་པར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་ལྔ་
 བ་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་སྤྱངས་ནས་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
 གཞིའི་དགའ་བས་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་དྲུག་པ་དགའ་བ་མྱོང་ནས་དང་། གསུམ་པའི་བདེ་
 བས་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་བདུན་པ་བདེ་བ་མྱོང་ནས་དང་། བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་བའི་
 འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་མི་འོང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བརྒྱ་ལམ་ན་གཟུགས་
 ཀྱི་ཀྱན་ཉོན་མངོན་དུ་གྱུར་ན་རང་དུ་མི་ལོན་པར་སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་སྤྱངས་ནས་འབྱུང་རྒྱུ་
 སྒྲོམ་པ་བརྒྱད་པ་སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་སྤྱངས་ནས་དང་། དང་པོའི་ཉེར་བརྟོགས་ལ་བརྟེན་
 རས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་དང་བཅས་མ་བཅས་ནས། གྲོལ་མ་གྲོལ་གྱི་བར་སེམས་ཉི་ཤུ་བྱུང་
 འོ་ཡོད་དེ་ཅིག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་དགུ་བ་སེམས་ཡང་དག་པར་མྱོང་ནས་
 དང་། རང་དུ་ཞི་བ་ན་རྒྱགས་གཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེབ་པར་གྱུར་ན་དང་འགྱུར་བ་ན་དམིགས་པར་
 སེམས་གཏད་དེ་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་བརྒྱ་བ་དགའ་བར་གྱུར་བའི་དང་། མོད་འགྱོད་ཀྱིས་
 སྐྱེབ་ཆེ་ནང་ཁོ་ནར་འཛིག་ཅིང་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཞག་
 རས་དང་། སྐྱེབ་པ་དེ་བཞི་སྤྱངས་ནས་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་པ་སེམས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་ཞིང་དང་། སྤྲ་མ་ཐོབ་པས་ས་པོན་སྤང་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་མི་ཉག་པར་ལྟ་ཞིང་འབྱུང་
 རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་བརྒྱ་གསུམ་པ་མི་ཉག་པར་ལྟ་བའི་དང་། དེ་ལྟར་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཡན་ཞི་གནས་

དང་བཅུ་གསུམ་པ་ལྟག་མཐོང་སྒོམ་པའོ། །དེས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་དབྱིངས་དང་སྒོམ་
 སྤང་སྤངས་པའི་དབྱིངས་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་དབྱིངས་གསུམ་ཁི་བ་དང་
 བདེ་བ་དང་ནད་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཁི་ལྟག་ལན་མང་དུ་སྒོམ་པའི་འབྲུང་རྩལ་སྒོམ་
 པ་ནི་རིམ་བཞིན་བཅུ་བཞི་བ་སྤྲོད་བར་དང་བཅོ་ལྔ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་དང་། བཅུ་
 སྟག་པ་འགོག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་འབྲུང་རྩལ་སྒོམ་པར་འཛོག་གོ། །འདི་དག་ཉན་སའི་དངོས་
 བསྟན་སྒོམ་ལམ་དང་། དགྲ་བ་བཅུ་བ་བཅུ་གཅིག་པ་གསུམ་སོ་སྟེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་ཉོན་
 སྤངས་པ་ལ་མེད་དེ། ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་འདི་སྒོམ་མཁན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་
 འོང་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པར་མངོན་ལ། སོ་སྟེ་ཡོད་དམ་དཔུང། འདིའི་རིགས་
 པ་རྣམས་རྗེས་མ་གཉིས་ལ་འང་འགྲེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་གསུམ་འདོད་ཉོན་རགས་པའི་
 གཉེན་པོར་སྒོམ་པས་བསྐྱབ་པོ། །སྤངས་པ་ལྔ་པོ་དབྱུགས་འབྲུང་རྩལ་བྲན་པ་ཡིན། སྤགས་
 རྩ་མེད་ཀྱི་རྒྱང་སྒོམ་པ་དང་མི་འདྲའོ། །མཛོད་ལུགས་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་དོ། །མངས་
 པའི་དམིགས་པ་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཉེན་འབྲེལ་གནས་དང་གནས་མིན་ལ་མཁས་པ་ལྔ་
 དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་ཁི་རགས་ཀྱི་ཆ་དང་། བདེན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་
 སོགས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་ལ་དམིགས་པ་ཉིང་དེ་འཛོན་སྟེད་པ་དང་
 ཆོགས་ཇོགས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པས་མཆོག་ཏུ་གཞུང་ཀུན་མཐུན་ནོ། །ཁི་གནས་སྐྱབ་
 རྩལ་ཉེས་པ་ལྔ་སྤྱོད་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱིས་སྐྱབ་པས་ཉེས་པ་ལྔའི་ལེ་ལོ་དང་བརྗེད་དེས་ནི་ཉེ་
 ཉོན་དང་། བྱིང་བ་ནི་ལམ་རིམ་ལས། བྱིང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འཛོན་པའི་འཛོན་
 སྤངས་སྟོད་ནས་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའམ་དམ་པར་མི་འཛོན་པ་ཡིན་པས། ཞེས་
 པ་ལྟར། གསལ་ངར་རམ་འཛོན་སྤངས་ཤོར་བའི་སེམས་བྱང་ཡིན་ལ། བྱིང་ཕྱ་ནི། ལྟ་
 སྟེ་སོགས་ལ་དམིགས་ཆེ་སྟོའི་འཛོན་སྤངས་སམ་དམིགས་པ་མ་ཤོར་བར་གསལ་བར་འཆར་
 ཡང་འདིའོ་ཞེས་དམ་དུ་འཛོན་མི་སྐྱབ་པས་གསལ་ངར་ཤོར་ཀྱང་གསལ་ཆ་ཙམ་ཡོད་པའི་

སྒོ་དང་། རགས་པ་ནི། དེ་ལ་དམིགས་ཆེ་སེམས་བསྐྱུས་དྲག་པས་འཛིན་སྒྲངས་སམ་དམིགས་
 པའི་གསལ་ཆ་ཤོར་པའི་ནག་ཐོམ་གྱི་གནས་པའི་སྒོ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཟུགས་འབྲིང་ལས།
 ལམ་རིམ་ལས། སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་དང་། ཞེས་པས་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་བྱིང་བ་བསྟན། སྒོའི་འཛིན་སྒྲངས་འཕངས་དམའ་རུ་སྤོང་བ། ཞེས་པས་དགེ་
 བར་གྱུར་བའི་བྱིང་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱིང་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་དགེ་བའི་དམིགས་
 པ་ལ་དམིགས་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག དགེ་བའི་དམིགས་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་
 གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོའི་འཛིན་སྒྲངས་ཏད་ཀྱིས་ཤོར་ནས་སེམས་ལ་མུན་པ་བབ་
 པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མི་གསལ་བའི་བྱིང་བ་དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ལུང་སྤྲུམས་བསྟན། དམིགས་
 པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སྒོའི་འཛིན་སྒྲངས་མ་ཤོར་བར་གསལ་ཆ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་
 སྒྲངས་འཕངས་དམའ་རུ་སྤོང་ནས་འཛིན་སྒྲངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་མེད་པའི་བྱིང་བ་དེ་དགེ་བར་
 ལུང་ཕྱེ་མས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱིང་ཕྱ་དེ་ལྟ་སྐྱེ་སོགས་ལ་
 དམིགས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་ཚུལ་ཅན་མེད་དེ། སྒོམ་རིམ་ལས། དམིགས་པ་
 འཛིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོད་པ་
 རིམ་ དམིགས་པ་ཡིད་འོང་ལ་རྣམ་པ་ཕྱིར་འཕྲོ་བའི་ཉེ་ཉོན་ཡིན་ལ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་
 ལུང་ལས། འདོད་པའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ་ཁད་བྱུང་བ་ཚོད་པ་ཕྱ་མོ་
 དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཏད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཚོད་པ་རགས་པར་ཉོགས་ནས། ཞེས་
 གསུངས་པས། ཕྱ་རགས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་ལ་བྱེད་དམ་དཔུད། བཞི་
 བ་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་བྱུང་ཆེ་འགོག་པའི་རྩྱལ་བ་མི་བརྟེན་པར་དང་དུ་ལེན་པའི་སྒོ་
 ཡིན་པས་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་དམ་དཔུད། ལྟ་བུ་བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་དེའི་
 གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་པ་ནི། དེའི་གཉེན་པོ་ལ་རྩྱལ་བ་ཡིན་པས་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་གཉེན་
 པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་སྒོམ་ཚུལ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་།

ལྷ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་འདུན་པའི་རྒྱ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ལུས་སེམས་ལས་རུང་སོགས་ལ་དད་པ་གསུམ་སྟེད། དེ་ལས་ཚུལ་བའི་གནས་ཞི་གནས་
 རོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྟེས་ལ། དེས་ཤིན་ཏུ་ངས་ཀྱི་རྒྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་བཅོན་
 པའམ་བཅོན་འབྲས་བུ་སྟེད་དེ་ལེ་ལོ་འགོག་ནུས་སོ། །དེ་ནས་དམིགས་པར་སེམས་གཏོད་
 ཚུལ་ནི། དམིགས་ནི་ཆོལ་ཆེ་བྱིས་སྐྱ་སོགས་ལ་ལྟ་བའམ་སྒྲ་མས་བརྒྱད་པའི་དོན་ཡིད་
 རྩེ་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། དབུ་ཕྱག་སོགས་གསལ་གདབ་མཐར་སྐྱེའི་སྤྱི་ཡིད་ལ་དུས་པ་
 ན་ཡིད་རྩེ་འཆར་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་ཕྱེད་ཅམ་ཞིག་འཆར་བྱབ་པ་ན་དམིགས་ནི་རྟེན་
 པ་ཡིན་གྱི་དེ་ནས་སྐྱེའི་སྤྱི་ལ་སེམས་གཟུང་ཞིང་དེའི་ཆ་གསལ་གསལ་ན་དེ་ལ་བཟུང་དེ་མི་གསལ་
 བར་སོང་ན་ཡང་སྤྱི་ལ་བཟུང་སྟེ་དེ་མ་བརྟེན་པའི་དུན་པས་གསལ་བྱུང་ནས་གར་བ་ན་འདྲིའོ་
 ཞེས་འཛིན་སྟངས་ཤུགས་ཅན་བསྟེད་དེ་མི་དཔྱད་པར་འཛིན་གོ། །དེའི་ཆེ་སྟོབས་དུག་གི་
 དང་པོ་གདམས་ངག་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དམིགས་པར་གཏོད་པ་མི་གནས་པར་རྣམ་རྟོག་
 རེ་གཟར་གྱི་རྒྱ་ལྟར་མང་དུ་འོང་བ་ངས་ཟེན་པའི་ཉམས་འོང་བ་ནི་སེམས་གནས་དང་པོ་སེམས་
 འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །ཞེས་སོ། །དེ་
 དུས་ནས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རྣམ་རྟོག་ངོས་བཟུང་སྟེ་ཚུལ་བས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་དུན་པས་
 སྒྲར་ཡང་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གོམས་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོང་
 རྩེ་དོག་མའི་འབབ་རྒྱ་ལྟར་རེས་རྣམ་རྟོག་ཞི་ཞིང་རེས་ཐོ་ལེ་སྟེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ངལ་གསོ་
 བའི་ཉམས་འཆར་ཞིང་སེམས་གནས་པའི་རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཐུད་ནུས་པ་གཉིས་པ་རྒྱན་དུ་འཛིན་
 པ་ཟེར་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་པའོ། །འདི་གཉིས་བྱེད་
 བྱེད་མང་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཉུང་བས་ཡིད་བྱེད་བཞི་ལས་བསྒྲིམ་འདུག་གི་སྐབས་སོ། །ངེད་
 ངས་ཀྱིས་གཡེང་ན་དུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐུར་དུ་རྟོགས་ནས་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོན་པའི་རྣམ་
 རྟོག་ཐང་ཆད་པའི་ཉམས་འོང་བ་གསུམ་པ་སྒྲན་ཏེ་འཛིན་པ་ཟེར་ཏེ། རྒྱན་ལས། རྣམ་

གཡེང་ཕྱར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སྒར་ནི་གྲན་པར་བྱ། །ཞེས་པས་སོ། །སྒ་མ་
གཉིས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིམ་མིན་ལ་འདི་ནས་སྒྲིམ་གྱུ་བ་པོ། །དྲན་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྣམ་
གཡེང་སྤངས་ནས་དེ་དམིགས་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྐྱུས་ཏེ་རྩེ་བཟང་དུ་འཛོག་པ་བཞི་བཞེ་བར་འཛོག་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། སྒྲོ་ལྷན་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྐྱུ་པར་བྱ། །
ཞེས་པས་སོ། །ཤེས་བཞིན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡིན་ཏན་མཐོང་ནས་དེ་ལ་དགའ་
བ་ལྟ་བ་དུ་ལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་ནས་ཡིད་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །ཞེས་པས་སོ། །ཤེས་བཞིན་གྱིས་རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་པ་
མཐོང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བ་ནི། དུག་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་
ལས། རྣམ་གཡེང་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱེད། །ཅེས་པའོ། །
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱུང་མ་ཐག་ཞི་བར་བྱེད་པ་
བདུན་པ་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཆགས་སོགས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །
མངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལྟ་བོ་ལ་
བྱེད་ཆོད་གྱི་བར་གཅོད་པས་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་དུས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱིས་བྱེད་ཆོད་འབད་པས་བཀག་སྒྲེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པ་བརྒྱད་པ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་ནས་སྒྲིམ་བརྩོན་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་ཐོབ། །ཅེས་པས་སོ། །འདིར་བར་
ཆད་མེད་པས་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདྲིས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དྲན་འཛོན་
གྱི་འབད་ཚྱུ་ལ་ལ་མ་སྒྲོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རང་འབབས་སུ་འཆར་བ་དགྲུ་བ་མཉམ་པར་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་པས་སོ། །འདིར་
རྒྱན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདི་སྐབས་བྱེད་ཆོད་འགོག་པའི་ཚྱུ་བ་བྱས་
ན་ཉེས་པ་ལྟ་བ་དང་། །དེའི་གཉེན་པོ་གཏང་སྒྲིམས་གཉིས་འདི་ནས་འཛོག་གོ། །འདུ་བྱེད་

ལྷ་མ་བདུན་སེམས་གནས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དང་ཉེས་པ་ལྡེའི་བཞི་བ་སེམས་གནས་དང་
 པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ཡོད་དམ་དཔུང་། བེན་སྦྱངས་དང་བཏང་སྟོམས་སེམས་གནས་དགུ་བ་མན་
 ཆད་ན་མེད་ལ། སེམས་གནས་དགུ་བ་ཐོག་མར་ཐོབ་ཆེ་ལུས་སེམས་བེན་སྦྱངས་ཕྱ་མོ་ཐོབ་
 ཀྱང་བེན་སྦྱངས་མིན་ནོ། །དེ་འཕེལ་བ་ལས་སེམས་དགེ་བ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་མི་རུང་
 བའི་གནས་ངན་ལེན་ཞི་ནས་སེམས་བེན་སྦྱངས་རགས་པ་སྦྱེ་ཆེ་བེན་སྦྱངས་ཐོབ། དེའི་ལས་
 རུང་གི་རྒྱང་ལུས་སུ་རྩ་བས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྦྱངས་ནས་ལུས་བེན་སྦྱངས་སྦྱེ། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་བདེ་ཉམས་དང་། དེའི་སེམས་བེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱེ་བདེ་བ་དགའ་
 ཡལ་བ་དེ་རྒྱང་རུར་སོང་ནས་དམིགས་པ་ལ་ལྷན་ནེར་སྟོད་པའི་བེན་སྦྱངས་མི་གཡོ་བའི་
 མཆན་ཉིད་རྟོགས་པར་སྦྱེ་བ་ན་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔུང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་
 བེན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལྷག་མཐོང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་བཞི་དང་གསུམ་དང་དུག་གསུངས་པ་ལམ་རིམ་ལས། སྦྱར་
 ཐ་སྟད་ཐོར་ཡངས་པའི་ཕྱིར། ནས། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་
 གསུངས་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་བརྟུ་གསུམ་གང་རུང་ལ་ལྷག་མཐོང་མི་དགོས་ཏེ། ཞི་
 གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་མཆན་མ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་མི།
 ལྷར་བསམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྙེད་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་མི་དཔྱད་པར་འཇོག་སྟོམ་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་
 བཅུ་ལ་གྱི་སྟོན་མི། དོན་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྙེད་ཕྱིར་དཔུང་སྟོམ་བྱེད་པའི་ཐོས་བྱུང་
 གི་ཤེས་རབ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོན་ལྷག་མཐོང་མི། བསམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་རྙེད་ཟེན་
 པའི་དོན་ལ་དཔུང་སྟོམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་སོགས་ལས་སོ། །ལས་དང་པོ་བས་
 ལྷག་མཐོང་གསར་སྦྱབ་ཆེ་བར་བ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། ཆེན་མོ་ལས། འདིའི་ལྷག་མཐོང་
 གི་སྟོན་གསུམ་ནས་མཆན་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོན་གཉིས་ངེས་ཅན་དུ་སྟོམ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོལ་བ་དུག་གིས་ཆོལ་རྒྱལ་ཉན་སར་སྦྱད་

པ་རྣམ་སྦྱོང་གི་དམིགས་པ་ལྟ་སྟགས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཚུལ་མང་བས་འདིགས་ནས་མ་
བྲེས་སོ། །དེ་དུག་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ཚུལ་ཉན་ས་ལས། སྦྱས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། དངོས་
པོའི་མཐའ་རྟོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་སྟགས་ལྟར་
དོན་ཚོལ་བ་དང་པོ་དང་དངོས་པོ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཚོལ་བ་གཉིས་པ་དང་། སྦྱིའི་
མཆན་ཉིད་དང་བྱི་མ་གསུམ་གསུམ་པར་བསྐྱས་སོ། །འདིའི་ཇི་ལྟ་བ་ནི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །

ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསམ་གཟུགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ།

ཡིད་བྱེད་བདུན་གྱིས་བསམ་གཟུགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་
དང་པོ་བ་ཞེས་པའི་བ་བདག་སྒྲ་ཡིན་པས། ཏྲ་བ་ཞེས་བ་ལྟར་སེམས་གནས་དགུ་པ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་དགོས་པ་ལམ་རིམ་དང་ཉན་སའི་དགོངས་པ་དང་། ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་
བྱེད་ལ་ཆེན་མོ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་། ལས་དང་པོ་
བ་ཅམ་གྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། ཉན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་
ཡོད། འདོད་པའི་སེམས་གནས་དགུ་བ་ལྟ་བུ་དང་པོའི་མཆན་གཞི། ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཞི་
གནས་གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་
ཞེས། འདིའི་ཡིད་བྱེད་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བ་ལྟར་ཡུལ་ལ་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་གཏོད་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། མདོ་རྒྱན་ལས་ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། ཞེས་
པའི་ཡིད་བྱེད་ཞི་གནས་ལ་བྱེད་པས་དང་པོ་དེ་ལས་དང་བའི་ཡིད་བྱེད་མིན་ཏེ། ལམ་རིམ་
ལས། ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེར། གསུམ་པ་དེ་ཉན་མོངས་
རྣམ་སྦྱོང་གི་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་ཀྱང་། ཉན་མོངས་རྣམ་སྦྱོང་གི་ཡིད་བྱེད་མིན་
ཏེ། ཉན་ས་ལས། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལས་དང་པོ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བ་བྱས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་དང་། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་

པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པ། ཉན། ལུ་ཐོ་དག་ལ་གིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉེར་བསྡོགས་ཕྱི་མ་ལུ་ཅམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་པོ་བ་ཅམ་གྱི་
 ཡིད་བྱེད་ལ་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིམ་བྱུང་དགོས་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བའི་
 ཡིད་བྱེད་ལ་མོས་པ་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་ཉན་སར་
 གསུངས་པས། རྣལ་མཐོང་མ་ཐོབ་གོང་གི་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིམ་
 བྱུང་དེ་ཉེར་བསྡོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་མིན་པ་འབྱེད་ལྟར་རོ། །སེམས་གནས་དགུ་བ་ནས་
 མོས་པ་ཐོབ་པའི་བར་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་པ་ཉན་སའི་དགོངས་པའོ། །པོད་མང་བོས་ཉེར་
 བསྡོགས་གྱི་ཐོག་མ་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་ཡིན་ཟེར་པ་དེའི་སྡོན་དུ་ཞི་གནས་ཐོབ་དགོས་པས་
 བཀག་ལ་ཇེ་བཙུན་པ་དང་བསོད་གྲགས་པས་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་སོགས་ཡིད་བྱེད་དུག་པོ་གང་
 རུང་ལ་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་དགོས་པར། ཉན་སར། ཡིད་བྱེད་བདུན་ལས་དང་པོ་གཉིས་
 སྤང་བྱ་དང་ཐོབ་བྱར་སེམས་གཏོད་བྱེད་དང་། མོས་པ་དེའི་དོན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་
 དང་། དཔྱེད་པ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྡེ་རྒྱ་གསུམ་དང་། གསུམ་ཉོན་མོངས་ཁྱུང་
 འབྱེད་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཉིན་པོའི་ངོ་བོ་དང་། བདུན་པ་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱ་
 བར་དང་པོ་གཉིས་སྦྱར་ལམ་དང་། རབ་དཔེན་སྦྱར་མཐའ་གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་།
 དགའ་སྤྱད་ལམ་བཞི་ཀ་དང་། དཔྱེད་པ་བྱུང་པར་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པར་གསུངས་ང་དང་།
 དང་པོར་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ནས། ཟག་མེད་མི་རྩོགས་མེད་ལ་བསོད་
 གྲགས་པས་ཉེར་བསྡོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཇེ་བཙུན་པས་གཅིག་
 ཆར་བའི་ཉེར་བསྡོགས་བདུན་པོ་གང་རུང་མིན་གསུངས། གཉིས་ཀས་ཉེར་བསྡོགས་ལ་གོང་
 མའི་སས་བསྐྱས་དགོས་པར་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་བ་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ལ། ཆེན་མོར་ཉན་
 ས་ལས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བར་འདོད་ན་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་བཞི་བོ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་དགུ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་དེ་ལ་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་

རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ། རྣམ། སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པའི་བར་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་པོ་དག་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་དེ། ཞེས་དང་། དེ་
 ཉིད་ལས་གཅིག་ཆར་བས་ཚོགས་ལམ་སྐབས་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་
 དང་། སྦྱར་ལམ་ཆེ་མོས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ནས་རབ་དབེན་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་
 དངས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དེ་ལ་ཡང་རགས་ཅམ་ནི་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཡོད་
 པ་ཉན་ས་དང་མཛོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ནས། འོག་མ་ལ་སྦྱོན་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་རགས་པ་དང་། གོང་
 མ་ལ་ཉེས་ཚུང་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་བར་ལྟ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་གཞིའང་བཞག་གོ།
 མཆན་ཉིད་སོ་རིག་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་སུ་འདོད་པར་ལམ་རིམ་ལས། མཆན་ཉིད་རབ་
 ཏུ་རིག་པ་ནི་རེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་རེས་འགའ་བསམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་
 མའོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཉན་ས་དང་རྒྱལ་སྤྱས་མར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་། རིགས་
 པ་རྟེན་དམིགས་རྣམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་འདོད་པར་གཏོགས་པས་བསྐྱུབས་ནས། ཁོ་
 རང་གིས་དངས་པའི་ཉན་ས་དང་རྒྱལ་སྤྱས་མར་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ཞེས་པ། ཆེན་མོ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་
 རྟེན་ནི་གནས་བཏུན། ཞེས་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་སྦྱེ་བའི་སེམས་རྟེན་ནི་གནས་བཏུན་པར་
 གསུངས་སོ། །དངོས་གཞི་སྒྲོམས་འདུག་གི་སྦྱར་བར་གྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉེར་བསྟོགས་
 གྱི་མཆན་ཉིད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས།
 ཉེ་འོག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་འདོད་ལ། གཉིས་པ་ཡན་གྱི་དེ་ལ་དག་པ་པས་བྱབ་
 རྟེན། འོག་སའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཡོད་པས་ཟག་མེད་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱེད་པ། ཡིག་
 ཆ་གཞན་གྱིས་སྟོགས་ལ་བཀོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལས། འདིར་མི་སྟོགས་མེད་ནི་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཛོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཟག་མེད་
 ཁོ་ནར་བབྱང་སྟེ། ཞེས་པར་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་འབྲིང་ལས།

གཅིག་ཆར་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྱང་བྱེད་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །དང་པོའི་ཉོན་པོ་སྤྲོགས་
 དག་པ་བ་ལ་བདུན་ལས། མཆན་ཉིད་སོ་རིག་མ་ཐོབ་གོང་གི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་
 གི་ཡིད་བྱེད་དེ། ལས་དང་པོ་བ་ཙམ་གྱི་ཡིད་བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་ཁི་གནས་
 ལ་བཞིན་ནས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲིན་ཡིན་གྱི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་དཔྱད་
 པའི་ཐོས་བསམ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱང་གི་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་
 བྱེད་དང་། ཁི་རགས་ལ་དཔྱད་སྟོབས་གྱིས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་འདོད་ཉོན་རགས་པ་ཆེན་
 པོའི་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གཉེན་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཡིད་བྱེད་
 དང་པོ་དང་། ཁི་རགས་སུ་ལྷ་བའི་སྒྲོན་ནས་རང་གི་དོས་སྐལ་གྱི་འདོད་ཉོན་རགས་པ་སྒྲོར་
 གསུམ་ཅི་རིགས་ཉམས་སྤང་ཙམ་གྱིས་རབ་དུ་དབེན་པའི་རིགས་གནས་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམ་
 སྤྱང་གི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་དང་། རང་གི་དོས་སྐལ་གྱི་འདོད་ཉོན་རགས་པ་འབྲེང་སྒྲོར་
 གསུམ་ཅི་རིགས་ཉམས་སྤང་ཙམ་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱང་གསུམ་
 པར་གྱུར་བའི་དད་སྒྲི་ཅི་རིགས་གྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། འདོད་ཉོན་རགས་པ་འབྲེང་གསུམ་ལ་
 ཆགས་བྲལ་བྲས་རྗེས་ནས་ཆུང་དུ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྒྲོར་བའི་བར་སྐབས་སུ་འདོད་ཉོན་ཀྱན་
 ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་མ་བྲས་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཡིད་བྱེད་
 བཞི་བ་དང་། འདི་ལ་དགའ་སྤྱད་སྒྲོར་མཐའི་སྐབས་གྱི་གཉིས་ཡོད། རང་གི་དོས་སྐལ་
 གྱི་འདོད་ཉོན་རགས་པ་ཆུང་དུ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཉམས་སྤང་ཙམ་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་
 གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དགུ་བའི་བྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་རྣམས། འཇིག་རྟེན་པའི་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་ནས། སྒྲོར་མཐའི་འབྲས་བུ་
 ཡིད་བྱེད་བར་ཡིད་བདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱ་བཤད་དང་ས་མཆོམས་ཀྱང་དེས་
 བེས་སོ། །བདག་མེད་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་གང་རུང་གི་རྣམ་ཅན་

གྱི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་འདས་ལམ་གྱི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་
 ན་དཔྱད་པ་མ་གཏོགས་པ་དུག་ཡོད། དང་པོ་གསུམ་རྟོག་པ་དང་། བྱི་མ་གསུམ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད། དེར་གྱུར་བའི་རྟོག་པ་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་། ཟག་
 མེད་ཉེར་བསྟོགས་མིན་ལ། འཕགས་ལམ་དུ་གྱུར་བའི་ཞི་རགས་རྣམ་ཅན་རྣམས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མིན་ནོ། །འབྲིང་ལས། རིགས་ངེས་
 བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་ལ་སྦྱར་ནས་གཤེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་གཉིས་དང་སྦྱོར་ལམ་
 ཐོབ་མ་ཐག་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་གྱི་མོས་པ་དང་། དེ་ནས་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་གྱི་རབ་དབེན་
 སོགས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་ནས་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་གྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་
 ཞེས་བཤད་ན་ཉན་ས་དང་མཐུན་ཏེ། ཆེན་མོ་ལས། དེ་རྣམས་གསར་འཐོབ་ཀྱི་ཆེ་རང་
 རང་གི་ཡན་ལག་གམ་དམིགས་རྣམ་ཅི་རིགས་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱེ་བར་བཤད་ཅིང་དེ་མ་གཏོགས་
 སྟོག་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བ་མ་བཤད་ཅིང་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྦྱེ་བར་
 བཤད་ཅིང་ཞེས་པ་ཉན་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཛོད་ལས། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་
 རྒྱུ་པ། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན། ཞེས་པ་དོད་ནས་བཞི་བར་རྟེན་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། རྟོད་ཐོབ་མ་ཐག་པས་མ་ཐོབ་ཅེས་ན། ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། ཞེས་པ་
 དང་འགྲིག་པར་སྒྲུང་བས་དཔྱད། དོན་དམ་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་བྱི་མ་རྣམས་ཐོབ་
 པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྲ་མ་རྣམས་མེད་པ་གཅིག་ཆར་བ་དང་འབྲེལ། སྦྱར་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
 ཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་པ་ཡན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་
 རྣམས་རང་སའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལ་མེད་དོ། །ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སྒྲིམ་པའི་
 ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་བ་དང་མ་སྤངས་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས།
 ཞེས་གསུངས་པས་འདས་ལམ་གྱིས་འདོད་ཉོན་སྤངས་ཆེ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་ཅམ་ནས་

དཔྱད་པ་ཡིད་བྱེད་སྒྲོའོ། །ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱང་གི་ཡིད་བྱེད་དྲུག་ཡིད་བྱེད་བཞིར་འདྲ་
 ཚུལ། དང་པོ་གཉིས་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཡིད་བྱེད་དང་། རབ་དབེན་སྦྱར་མཐའ་དགའ་སྤྱད་
 གྱི་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་གཉེན་པོ་ཡིད་བྱེད་དང་། དགའ་སྤྱད་གྱི་དགའ་བའི་ཡིད་བྱེད་
 དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྤྱང་གཉེན་མེད་དོ། །དཔྱད་པ་ནི་སོ་སོར་
 ཉོག་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །གསེར་སྤྱང་ལས། འདྲིའི་རིགས་པས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འོག་
 སའི་རྟེན་ལ་སྒྲིམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདྲོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྷར་མཆོམ་ཉིད་
 སོ་རིག་རྟེན་གང་ལ་སྒྲིམ་པ་དེའི་སའི་བསྐྱུས་ཡིན་ལ། གཟུགས་ན་བསམ་བྱུང་མེད་གཟུགས་
 མེད་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་མེད་ཟེར་བ། མངོན་པའི་ལུགས་ལའང་སོ་སྒྲིའི་དབང་དུ་བྱས་
 པར་རྟོགས་སྤང་ལས་གསུངས་པས་འཕགས་པར་ཡོད་ལ། ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་ཆེན་ལུགས་
 ལ་ཁམས་གོང་ན་འཕགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་སོ་སྒྲིལ་ལའང་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་ག་ཡོད་དེ། འདྲོད་
 གཟུགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་མདྲོད་དང་དེ་ཐོས་ཆེ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་འདི་ཙམ་
 ཞིག་གིས་བདེན་པ་མཐོང་ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་
 བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་ལམ་ན་གཙོ་བོ་ཐོས་
 བྱུང་མང་བ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཡིན་པ་སོགས་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ཕྱིར་རོ། །རྗེའི་བསམ་གཟུགས་ཟེན་བྱས་ལས། སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་གསུངས་པས་དེ་ཡང་
 ཡོད་དམ་དཔྱད། གཙིག་ཆར་བའི་དག་བཙོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པས་མངོན་གེས་མ་ཐོབ། ཅས་
 པ་དང་པོ་ལྟ་ཡིན་གྱི་ཟག་ཟད་མངོན་གེས་ཐོབ་སྐྱམ། ཆེན་མོ་ལས། དེས་ཉེར་བསྐྱེགས་
 ཆོར་བ་ལ་བཏང་སྒྲིམས་དང་བདེ་བས་ཁུབ་པ་རེ་རེ་བཀག་པས་ལམ་རིམ་གྱི་འང་དགོངས་
 པའང་ལེགས་པར་རང་བྱོལ་དུ་འགྲོ་སྐྱམ་མོ། །ཞེས་པ་ལྷར། ལམ་རིམ་གྱི་བདེ་བ་མེད་
 པ་ལྷར་གསུངས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་བྱས་ན་ཉན་ས་གསེར་སྤྱང་སོགས་དང་མཐུན་ལ། འབྲེང་
 ལས། ཉན་སའི་དེ་མིན་སྤྱངས་གྱི་བདེ་བ་སོགས་ལ་དགོངས་པ་དང་བཏང་སྒྲིམས་ཁོ་ནར་

གསུངས་པ་དཔུང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་བསྟན་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆེན་མོ་ལས། ཉེར་བཟློགས་
 སུ་གྱུར་བའི་སྒྲིམས་འདུག་ཁས་ལེན་ན་འདོད་ཀྱང་། མངོན་པ་ཀྱན་བཏུས་ཅ་འགྲེལ་ནམ་
 བཤད་གསེར་ཕྱང་སོགས་ན་དེའི་ཐ་སྟོད་མི་གསལ་ལ། ནས། མངོན་ལུགས་ལ་ཁས་གྲངས་
 རུང་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་ཉེར་བཟློགས་ལ་སྒྲིམས་འདུག་
 བཞག་པ་བཀག་གོ། །ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་དང་མཆན་ཉིད་སོ་རིག་མཚུངས་ལྡན་ལྡ་མཚུངས་
 ཡིན་ཀྱང་། མཐུན་པ་ཉོགས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ལྡ་མཚུངས་མིན་ཏེ། དེ་ལས་མཚུངས་
 ལྡན་དགོས་ཀྱང་ལྡ་མར་མེད་གོས་ཟེར་བས་དཔུང་ཚུལ་ལེགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །

ཐོབ་བྱ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

ཐོབ་བྱ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཆེན་མོར་གོང་མར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་
 ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་གང་རུང་གི་བྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། མངོན་དུ་དེ་གསུམ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་ནམས་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དཔུང་། ཞི་བར་ལྟ་ན་འགོག་བདེན་
 དུ་ལྟ་དགོས་པས་ཞི་རགས་ནམ་ཅན་གྱིས་ཞི་བར་ལྟ་བུ་དེ་མིན་ནོ། །གཉེན་པོ་ཡན་ཡོན་གནས་
 ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་
 རིགས་ཀྱི་ཤེས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པ་གཉེན་
 པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དངོས་གཞི་དེ། དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་མཆན་
 ཉིད། རྟོག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་བ་དང་། དཔྱད་པ་ཅམ་ཡན་ལག་
 ཏུ་ལྡན་པ་བྱེད་པར་ཅན་དང་། ནང་རབ་དང་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་གཉིས་པའི་
 དངོས་གཞི་དང་། དུན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྒྲིམས་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པ་
 གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་དང་། དུན་བཏང་སྒྲིམས་དག་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན་པའི་
 དངོས་གཞི་བཞི་བའི་དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བར་རོ། །སྐྱབ་བཤད་ངེས་ཆོག་གི་

སྒོ་ནས་ཡིད་འཛིན་པས་དང་། བྱེད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དང་རྒྱུ་སེམས་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་བྱེད་སྒྲིལ་སེམས་པར་བྱེད་པའམ་བྱན་པ་གཏོད་པས་ན་བསམ་གཏན་རྒྱུ་ན་ཕྱི་དོན་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་དམིགས་པར་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའམ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆ་སྒྲིམས་པར་བྱེད་པས་སྒྲིམས་འཇུག་སམ་པ་རྒྱུ་དོན་ནོ། །དབྱེ་བ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་བཞི་ལྔ་རྩ་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་གྱི་སྒྲིམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་དང་། དམིགས་པའི་སྒྲིམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་བདག་མེད་གསུམ་དང་། མི་དག་སོགས་བརྒྱ་དུག་སྟེ་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་འཛོག་ལ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲིམ་རྒྱུ་སྒྲིམས་འཇུག་ནི་རང་རྒྱུ་ལྔ་ཀྱི་གང་ཟག་འོག་ས་ནས། རང་སར་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་པས། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱིས་ཉེར་བཟོགས་བཞག་པ། ཡིག་ཆར་རང་གི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྲས་པར་ས་དེར་སྐྱེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་བཀག་གོ །འབྱེད་ལས། སྤྱིད་པ་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དང་སྤེལ་སྒྲིམ་གྱི་བཞི་བའི་ཟག་མེད་རྣམས་རང་འབྲས་སྤྱུག་བདེན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་སྒྲིམས་འཇུག་མིན་པར་གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱུ་སྒྲིམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྒྲིམས་པའི་རྣམ་སྟོན་རྒྱུ་མཐུན་བདག་འབྲས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་དེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། གསེར་ཕྱེད་ལས། དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆར་གྱུར་བ་གཉིས་ཀ་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་བདག་འབྲས་དང་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བསོད་གྲགས་པའི་མཐའ་དཔྱིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དུ་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱུ་སྒྲིམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྒྲིམས་པའི་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་

པ་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་སྒྲིམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་བསྐྱེམ་པའི་ནམ་མཁུན་དང་སྐྱེ་མཐུན་
 གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་བ་སྟེ། ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོས་
 ནམས་སོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རྟོགས་སྒྲུབ་དུ་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། རྗེ་བཙུན་པ་ཡང་མཆན་
 ཉིད་དེ་དང་འདྲ་ཡང་གསེར་ཕྱང་གི་བཤད་ཚུལ་ཙམ་བཀོད་དོ། ། རྗེས་ཀྱི་སྐྱོས་ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་དག་པ་བ་ཟག་མེད་གསུམ་བྱས་པའི་དང་པོ་ལ། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་
 རང་སའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དང་། གང་གིས་ན་རང་སའི་སྟེད་ལྟ་བུ་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་
 དང་། རྗེ་ལྟར་བྱེད་ན་དག་པ་བ་དེ་ལ་འདུག་པ་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིམས་འདུག་
 སྟེད་པ་ཅན་དང་། དེ་འདྲ་བའི་མངོན་གཤམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་མ་མཐོང་བས་དེ་དག་མེད་པར་
 ལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་མཆོག་འཛིན་ཅན་དང་། དེ་ལ་ང་
 རྒྱལ་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་། དག་པ་བར་བཞག་ཆེ་མོངས་པས་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་
 མིན་སྒྲུམ་པ་མ་རིག་པས་ཉོན་མོངས་ཚུལ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་འབྲིང་ལས། དེའི་
 ནང་ནས་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གསེར་ཕྱང་ལས། ལྟར་སྒྲིམས་
 འདུག་གི་རྗེས་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བསམ་ནས། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལ་སྤར་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 རྗེས་རྒྱན་དགོས་ན། དེས་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་རྒྱན་ལ་དགེ་བ་གང་འཛིན་དཔུང་།
 རྗེས་གསུམ་གྱི་ནང་གི་དག་པ་བ་ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་ལ་སྦྱར་ཟག་མེད་དགོས་ཏེ།
 ཆེན་མོ་ལས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་མཆན་
 འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིམས་འདུག་དེ་སྤྱིར་རྒྱུད་ན་ཡོད་ཀྱང་འཛིན་རྟོན་པའི་
 སྒྲིམས་འདུག་གི་ཐ་སྐྱད་ཐོབ་ལ། ཞེས་དག་པ་བའམ་འཛིན་རྟོན་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱས་ཡང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས། བསམ་གཏན་གྱི་དམིགས་ནམ་ཙམ་
 ཞེས་པས། ནས། བདག་མེད་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ནམ་ཅན་ཡོད་པ་གཙོ་བོ། ཅེས་བདེན་པའི་
 ནམ་ཅན་མིན་པ་ལ་བྱས་པ་གཉིས་གསུངས་ཀྱང་། འབྲིང་ལས། སྐྱོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་

ཡེ་ཤེས་པ་ལ་ཆེར་འདྲིལ་ཏེན་པའི་དགེ་བ་དག་པ་བར་རྣམ་བཤད་གསེར་སྤང་ལས་བཤད་
 པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གསེར་སྤང་ལས། སློབ་དཔོན་
 འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ན་ཐབས་མི་མཁས་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 འདི་སྒྲིམ་པ་ན་ཐབས་མཁས་པས་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། ཞེས་དང་རྣམ་བཤད་
 ལས། སྤྲོད་ཅེ་ལ་སྤྲུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་མེད་དེ། ནས། བྱང་
 སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འདོད་སེམས་དང་སྤྲོད་ཅེ་ལ་བཏེན་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེན་མོར་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་བཀོད་པས་དབྱེ་དཀའ་
 ཡང་དམིགས་པས་འཛོག་ཚུལ་དང་། རོ་བོས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དམ་དཔུད། དག་
 པ་བ་ལ་ཆ་མཐུན་བཞི་ལས་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་རང་གི་འདུག་ཐོགས་སུ་འོག་སའི་ཉོན་
 མོངས་སྒྲེ་བ། ཆེན་མོ་ལས། འདོད་པའི་སྤྲོད་ལེན་ཅི་རིགས་རང་གི་འདུག་ཐོགས་སུ་སྒྲེ་
 བའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་འདོད་པར་སྒྲེ་བའི་
 སྤྲོད་ལེན་གྱིས་གསོས་བདེ་བ་སྒྲེ་བ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པར་སྒྲེ་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲིང་ལས། ཆོ་འདིར་འཆེ་འཕོ་བའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ཉམས་
 ངེས་ཀྱི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བྱེ་སྒྲུབ་ལུགས་
 ཡིན་ནོ། །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མེད་པར་གསུངས་པས། དེ་ལ་
 ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉམས་ངེས་དགོས་ཀྱང་ཉམས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་འདུག་ཐོགས་སུ་ཆ་
 མཐུན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གསུམ་ནི། རང་གི་འདུག་ཐོགས་སུ་
 རང་ས་དང་གོང་སའི་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་སྒྲེ་བ་དང་མཐུན་པས་བཞག་པས། རྣམ་བཤད་
 ལས། ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་པ། རང་སའི་ཟག་
 མེད་འདྲན་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་འདུག་ཐོགས་སུ་སྤྲོད་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་

པས་འོག་སའི་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་བཤད་པར་འབྲིང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
གསེར་ཕྱང་ལས། དེ་ཡང་སྲིད་ཅེ་ལ་གོང་ས་མེད་པས་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་དོར་ལ། གཞན་
རྣམས་ལ་བཞི་ག་སྟུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེན་མོ་ལས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པ་
ལྟར་ན་འང་སེམས་ཅན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་ཟག་མེད་མེད་པར་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྟུར་སྲིད་
ཅེ་དེ་ལ་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་གཅིག་ཡོད་དེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་
གཅིག་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་བྱེ་སྡེ་ལ་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་པས་ཡིན་
རྣམ་དཔུང་། སྟུར་བའི་དུས་སུ་རང་གི་སྒྲིང་ར་གཟུགས་དང་རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་
ཅེ་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅི་རིགས་ལ་རགས་པར་བལྟས་ནས་རྣམ་མཁའ་འདུ་ཤེས་ཅི་རིགས་
གཙོ་བོར་ཞི་གནས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་
པར་དམིགས་རྣམ་སྒྲོམ་བཞག་པའི་རིགས་ཅན་དེ། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད།
རིགས་ཅན་སྒྲོམ་པས་དེར་མ་འདུས་པ་འགའ་ཞིག་སྟུང་། ཅེས་པ་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །དེ་བྱེ་བ་སྲིད་ཅེ་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་པ་མ་གཏོགས་བསམ་གཏན་སྐབས་དང་འདྲ་
ལ། བཞིར་བྱེ་བ་བསམ་གཏན་ལ་ཡན་ལག་དང་འདིར་དམིགས་རྣམ་གྱིས་སོ། །དངོས་
གཞིའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྡན། བསྟུ་བར་དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གནོད་སེམས་
གཉིས། རྣམ་འཆོ་རྣམ་ཉོག་གཉིས། རྟུག་བསྐྱེད་ཡོད་མི་བདེ་གཉིས། འཆལ་ཚུལ་རྣམ་
གཡེང་གཉིས་ཉེ་ལྡོ། །གཉིས་པ་ལ་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་ཉོག་དཔྱིད་རྟུག་བསྐྱེད་ཆོད་
པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་རྒྱུགས་པ་ལྟ་དང་། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་དགའ་
བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་རྒྱུགས་པ་ལྟ་དང་། བཞི་བ་ལ་ཉོག་དཔྱིད་དབུགས་འབྱུང་རྩལ་གཉིས་
ཆོར་བ་དང་པོ་བཞི་སྟེ་སྒྲོན་བརྒྱུད་དོ། །གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སོགས་
ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་དག་སྒྲོན་མིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཉོག་དཔྱིད་སོགས་ལ་གཉིས་

པའི་སྒྲིན་ཡིན་པས་བྱལ་ཀྱང་། གཉིས་པ་སོགས་ལ་སྐྱེབ་པས་མི་བྱལ་པ་སྒྲིག་སྒྲིས་མི་བཟད་པའི་
 མདོ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བོ་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱལ་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་མཉམ་པར་བཞག་པས་གནས་ཀྱང་མི་
 འདོར་ཉེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། འདི་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་པས་ཞེས་
 བུའོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པས་ཁྱ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པས་བཟོད་པ་ཡན་
 ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་སྐྱེབ་པར་གསུངས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བཏན་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་གཡོ་བས་ཉིང་འཛིན་གྱི་གྲགས་
 མ་རྒྱུགས་ལ། གཉིས་པར་དེ་རྒྱུགས་ཀྱང་དགའ་བས་བསྐྱད་པས་དྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྒྲིམས་
 ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པའི་གྲགས་མ་རྒྱུགས་ལ། གསུམ་པར་དེ་རྒྱུགས་ཀྱང་དབྱག་འབྱུང་འཇུག་
 དང་བདེ་བའི་སྒྲིན་གྱིས་མ་དག་ལ། བཞི་བར་སྒྲིན་བརྒྱུད་ཀྱིས་དག་པས་ཡོངས་དག་རྒྱུགས་
 པར་བསྐྱབ་པར་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་སའི་དེ་དག་སྒྲིན་དུ་མི་འཛིན་གོ། །དང་པོའི་རྟོག་
 དཔྱད་ནི་འོག་ས་ཐག་སྤྱང་བའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕན་ཡོན་
 དགའ་བདེ་གཉིས་དང་། ཡན་ལག་དེ་བཞིའི་རྟོན་རྣམས་གནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལྟོ། །གཉིས་
 པར་ནང་རབ་དངས་ཡན་ལག་ལ་རྟོག་དཔྱད་དང་བྲལ་བས་གཉེན་པོའི་དང་། དགའ་བདེ་
 དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། གསུམ་པར་བཏང་སྒྲིམས་དྲན་ཤེས་བཞིན་གསུམ་ཆོར་
 བའི་དགའ་བ་དང་བྲལ་བས་གཉེན་པོའི་དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་དབང་ཕན་ཡོན་དང་།
 བཞི་བར་སྒྲིན་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྒྲིམས་དང་དྲན་པ་ཡོངས་དག་གཉིས་གཉེན་པོའི་
 དང་། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲིམས་ཕན་ཡོན་དང་། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་
 ཅད་ལ་འབྱུང་། །མཆོན་བྱེད་དང་ཆོགས་པས་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་གོ། ཆེན་མོར་ཉེར་བརྒྱགས་
 ལ་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་བཤད་པ་བཞེད་ཀྱང་། རང་ལུགས་སྐབས་ཡན་ལག་གསུམ་སྒྲིས་
 པས་ཉེར་བརྒྱགས་གཙོད། ཅས་གསུངས་པས་མེད་དོ། །བྱེ་སྐྱས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་

བ་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་དང་པོ་། གཉིས་པའི་རབ་དང་ས་དད་པར་འདོད་
 ལ། གོང་མས་ཡིད་བདེ་དེས་ཡིད་དགའ་བས་ཚིམ་པར་བྱས་པས་དགའ་བ་དང་། དེས་
 རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་བདེ་བ་གཉིས་ཀར་འདོད་ལ། གཉིས་
 པའི་བྱན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཉོག་དཔྱེད་དང་བྲལ་ཀྱང་དགའ་བ་དང་མ་བྲལ་
 བས་ནང་རབ་དང་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། གསུམ་པར་དགའ་བས་ཀྱང་མ་དགུག་པས་
 དེ་གསུམ་སོ་སོར་རང་མིང་གིས་སྟོས་སོ། །འབྲིང་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡན་ལག་ཡང་
 ཡིན་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསམ་གཏན་
 གྱི་དངོས་གཞིའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་མེད་ཀྱང་དེར་གྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་ཡན་
 ལག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དང་པོ་བདེ་བ་དང་དགའ་དད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་ཉེར་བསྟོགས་
 དགའ་སྟུང་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡོད་པས་སྤྱི་ཙུང་བར་སྦྱར་དགའ་བདེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
 གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྤྲ་བ་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལན་ཡོད་པར་གསུངས་པ། བསྐྱེད་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྤྱད་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་སྤངས་ཞེས་ན། སྤྱོད་པ་དེ་ལ་དེའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་
 ལེན་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞེས་གསུངས་པས་དབང་ཤེས་ཡོད་པས་ཡིན་རྣམ་དཔྱད།
 འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བསྟོམ་པས་རང་རང་གི་གནས་གསུམ་གྱི་སྦྱེ་
 བ་འགྲུབ་ལ། གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཆེ་རིང་ཐུང་གིས་སྦྱེ་བ་མཐོང་མན་དང་ཉོན་མོངས་མང་
 ཉུང་གིས་བཟང་ངན་འགྲུབ་ལ། ཚུང་འབྲིང་གི་ཁྱད་པར་གྱས་སྦྱོར་ཉུག་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མེད་
 པ་དང་། གང་རུང་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་བཞག་གོ། །བསམ་གཟུགས་ཆེན་
 མོར་ལམ་རིམ་དང་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཀྱས་པར་བཀྲལ་བའི་དོན་མདོ་ཅམ་བཤད་དོ། །

ཆད་མེད་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཆད་མེད་བཞི་ལ། ལྷ། མདོ་རྒྱན་ལས། བདེ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 ལས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤྲིང་རྩེ་ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་མཐའ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་
 དང་བྲལ་འདོད་དམིགས་ཀྱིན་དང་། ཁོ་རང་གི་ས་བོན་རྒྱ་ཀྱིན་དང་། བཤེས་གཉིན་བདག་
 ཀྱིན་དང་། ལྷ་ལོགས་ཀྱི་རིགས་པ་རང་བཞིན་ནམ་དེ་མ་ཐག་ཀྱིན་ནོ། །ལྷག་མ་གསུམ་
 ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་བ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆགས་
 ལྡང་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དམིགས་ཀྱིན་དང་། ཀྱིན་གཞན་གསུམ་སྤྲུལ་དང་འདྲོ། །རོ་
 བོ་མདོ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པའི་ཆངས་པ་མི་མཐུན་སྤངས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཆད་མེད་བཞི། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཛེ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། ཆགས་
 ལྡང་གཉིས་སྤྲོད་བའི་བྱང་པར་དང་། གཉིན་པོ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་
 པ་སེམས་ཅན་ཆོས་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱེད་ལས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་
 བྱེད་པའི་བྱང་པར་བཞི་ལྡན་དང་། ཀྱན་བཏུས་སྤྱ་གནས་བསམ་གཏན་བཞི་གང་རུང་ལ་
 བརྟན་པ་དང་། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་བདེ་དང་མི་ལྡན་པ་
 དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆགས་སྤང་དང་ལྡན་པའི་
 སེམས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་ཕྱད་འདོད་སོགས་དང་། རོ་བོ་ཏིང་ཏེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
 བོ། །ཞེས་གསེར་བྲེང་དང་། ཀྱན་བཏུས་དར་ཁྱིམ་ལས། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་
 སེམས་བྱང་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 བསོད་གྲགས་པ་དང་རྩེ་བཙུན་པས་གསུངས་ཀྱང་། མདོ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཛེ་མི་དགའ་གཞོད་སེམས་དང་། འདོད་པའི་ཆགས་
 ལྡང་དང་ལྡན་པ། །ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཤད་པ་དང་། དེར་སྤྲིང་རྩེ་ཆད་མེད་སྤྲིང་།

རྗེ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་དང་། སྒོ་མང་ཡིག་ཆར་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲིང་རྗེ་ཆད་མེད་དེ་སྤྲིང་
 རྗེ་ཆད་མེད་དང་སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་མུ་གསུམ་པར་གསུངས་ལ། བྱམས་
 པ་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་ཅ་དང་སྤྲིང་རྗེ་ལ་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རེད་
 མདའ་བའི་ཀྱན་བརྟུས་འགྲེལ་བ་ལས། རོ་བོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་
 ཏིར་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པས་སྤྲ་མ་རྣམས་རོ་བོ་ནི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དཔྱད།
 གསེར་ཕྱེང་ལས། ལྷ་བོ་ནི་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པས། ཀྱན་བརྟུས་
 ལས། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
 སོ་། ཞེས་པས་གྲོགས་བསྟན་གྱི་རོ་བོ་བསྟན་པ་མིན་ནོ། དེ་ལྟར་བྱད་པར་ལྷ་དང་དབྱེ་
 བ་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་བདེ་འདོད་དང་། ལྷག་བསྐྱེལ་གྱིས་
 ཉམ་ཐག་དང་བདེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཞེས་པས་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་
 པ་དང་། དེ་དག་བསྟན་བཅོས་དང་། ཞེས་པས་དེ་དག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་
 པའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག ཅེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་
 པར་བསྟན་དོ། དེ་གསུམ་སོ་སྟེ་དང་། ཐེག་དམན། ཐེག་ཆེན་གསུམ་ལ་ཤུ་གྲ་སྟོ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་གསུམ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ། སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
 ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་གསུམ་ལ། སྟོ་གྲོས་མི་བཟད་པར་སྐྱར་རོ། སྐྱ་བཤད། གསུམ་གྱི་གནོད་
 འཛོམས་ལས། བྱམས་པས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྤྲིང་རྗེ་སོགས་
 ཆད་མེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་བ་དང་། དགའ་བ་ཆོས་ཆད་མེད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་བ་དང་།
 བཏང་སྟོམས་ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པའི་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་དང་། བཞི་ག་བསྟོམ་ན་ཆངས་
 གནས་སུ་སྐྱེ་བའམ་ཆངས་པ་མུང་འདས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཆངས་པའི་གནས་སོ། དེ་བཞི་

རེ་རེ་ལ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲིམ་པའི་འདུན་པ་ཆད་མེད་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་
སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་པ་ཆད་མེད་དང་། དེ་ལྟར་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་པའི་ལྷག་བསམ་ཆད་མེད་
གསུམ་ཡོད་དོ། །

ཆོགས་སྐྱབ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆོགས་སྐྱབ་ལ་སྦྱར་བ་ལྟན་པ་དང་། ཆོགས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།
དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། ལྟར་བ་ལྟན་པ་དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་འདུག་པ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་སྦྱེས་པས་ན་
འདུག་སྐྱབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་གསུམ་པ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་འཆད་དོ། །མདོ་འགྲེལ་ནི་གོ་སྐྱབ་ལས་
འཕྲོས་ནས་གོ་ཆ་བགོ་ཚུལ་དེས་པའི་ལན་དུ་ཆོགས་སྐྱབ་དང་པོ་བརྩུ་དང་། འདུག་སྐྱབ་
ལས་འཕྲོས་ནས་ཐེག་ཆེན་གང་ཞེས་སོགས་ནི་བྲི་ལྟར་ན་དེ་བ་ལྟ་དང་། བརྩུ་སྟོང་བ་ལྟར་
ན་དུག་གི་ལན་དུ་ཆོགས་སྐྱབ་ལྷག་མ་བདུན་གསུངས་སོ། །གནིས་པ་རྩ་བ་ལ་རྒྱུ་ཁྲིལ་ལས།
བརྩུ་བདུན་པོ་དེ་ནམས་ཀྱང་ནམ་པ་ལྟར་འདུས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ལྟ་ལས། དང་པོ་བསམ་
སྦྱོར་རམ་སྦྱོད་པ་དེ་ན་དང་བཅས་པ་ལ་གནིས། དང་པོ། བསམ་པ་འམ་དེ་ན་བརྩུ་བ་སྦྱོང་
རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་དང་། མདོ་ནི་དེ་ནས་ཆེ་ལྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོས་ལྟན་འདས་ལ།
ཞེས་བྱང་ཆེན་གྱིས་གོ་ཆ་བགོ་ཚུལ་དེས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར། ནས། དེ་བཞིན་པའི་
ཕྱིར། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་བགོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ངན་སོང་གསུམ་ལས་
གྲོལ་འདོད་ཀྱིས་སོ། །གནིས་པ་སྦྱོར་བའམ་སྦྱོད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བར་ཆོགས་དུག་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་བགོས་པ་ནི་སྦྱིན་པའི། ནས།
བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཚུལ་བྲིམས་
ཀྱི་ནས། གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་བཟོད་

པའི། རྣམ། བཏོས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱུང་བྱང་ཆེན་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི།
 རྣམ། བཏོས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱུང་བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་གྱི། རྣམ།
 བཏོས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱུང་བྱང་ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི། རྣམ། བཏོས་ཞེས་
 བྱའོ། ཞེས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་གམ་
 མཉམ་ཆེས་ཀྱི་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་**ཞི་གནས་ཀྱི་**ཆོགས་དང་མདོ་ནི་
 རབ་འབྱུང་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་བཏོས་ཤིང་ཤར་ཕྱོགས། རྣམ། ཞེས་པར་སྤྱད་དོ། ཞེས་
 པའོ། །གཉིས་པ་**ལྷག་མཐོང་གི་**ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱུང་འདི་
 ལྷ་སྟེ་དཔེར་སྤྱུ་མའི། རྣམ། གོ་ཆ་མེད་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བཏོས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་
 པའོ། །གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་དུ་**འབྲེལ་བའི་ལམ་**ཀྱི་ཆོགས་གང་
 ཡིན་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས། རྣམ། ཆོ་ལྡན་གང་
 པོ་བྱང་ཆེན་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གོ་ཆ་བཏོས་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
 པའི་བར་བཅུས་གོ་ཆ་བཏོ་ཚུལ་ངེས་པའི་ལན་དུ་དོན་དམ་པར་གོ་བོ་བ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོད་
 དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བར་མི་འཆིང་། སྤྱིང་རྩེས་སྤྱིད་པ་མི་སྤྱིང་བར་སེམས་ཅན་བསྐྱལ་
 པའི་ཁྱར་ཁྱར་བར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའམ་རྩེས་ཐོབ་དུ་གཞན་
 དོན་བྱེད་པའི་**ཐབས་ལ་མཁས་པ་**གང་ཡིན་པའི་ཆོགས་དང་། མདོ་ནི། འདུག་སྤྱུབ་
 ལས་འཕྲོས་རྣམ། ཆོ་ལྡན་རབ་འབྱུང་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་ཐེག་ཆེན་
 གང་ལགས། ཅི་ཅམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས། ཐེག་ཆེན་དེ་གང་ནས་བྱུང་། དེ་གང་དུ་
 གནས། དེས་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་ངེ་བ་ལྷ་ཞུས་པའི་དང་པོའི་ལན། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་ལྡན་རབ་འབྱུང་ལ། རྣམ། དེ་ནི་རབ་འབྱུང་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའོ། ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ལྷ་སྤྱིད་དམ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དང་
 པོ་ལྷ་བའམ་**ཡེ་ཤེས་ཀྱི་**ཆོགས་དང་ནི། མདོ་ནི། རབ་འབྱུང་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་ཆེན་

ནི་ནང་སྟོང་བཞི་དང་། ནས། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་པའོ།།
 གཉིས་པ་སྟུང་པའམ་བཟོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་པོའི་
 དཔལ་བར་འགྲོ་བ། ནས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟུང་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་དང་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའོ། །བཞི་བ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཅིང་དམིགས་པ་
 འཛིན་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་ལམ་ཀྱི་ཚོགས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ། དཀ་ཉི། ནས། ད་ལྟར་བྱང་བའི་དུས་ལ་མ་ཐོགས་
 མ་ཆགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འཇུག་སྟེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ།།
 ཞེས་ཐེག་ཆེན་བརྒྱ་བདུན་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ནི་གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་
 དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་ཆེན་ནི་འདི་ལྟར་གཟུངས་ཀྱི་སྟོ། ནས།
 ཡེ་གེ་འཇུག་པ་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་འདིའི་བར་ལྗེའི་ནི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ནས་དྲི་བ་དང་པོའི་ལན་གསུངས་སོ། །ལྔ་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 ས་བཅུ་འཛིན་ཚོགས་དང་། སྐབ་པ་སྟོང་བའི་གཉིན་པོའི་ཚོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་འོག་ཏུ་
 མདོ་དང་སྟུར་རོ། །དེ་ནི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །གསུམ་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ། དང་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆེ་མས་
 གྱིས་ཐོག་མར་འགྲོ་ཀུན་རྟུག་བསྐྱེད་ལས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱིན་པ་
 བཏང་ནས་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོའི་བདེ་
 བ་སྐྱབ་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། བཅོམ་འགྱུར་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་བཀོད་
 པས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་ལེགས་ལ་བཀོད་པས་
 གཏན་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པར། དེ་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་ཆེ་ལྡན་རབ་
 འབྱོར་གྱིས། ནས། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དང་པོ་བདུན་བསྟན་ཏོ། །ཤེས་ས་ཅེ་
 གཅིག་པའི་ཞི་གནས་དང་། མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས། ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་པའོ། འདྲི་ཅི་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒྲིག་མཐོང་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། རས།
 རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཞི་གནས་སྤྱི་ཇེ་དང་སྒྲིག་མཐོང་སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་
 པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལེ་ཤེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་མང་
 པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསྟོན་རྣམས་དང་། ཚོགས་གཉིས་གོམས་པས་མཐོང་
 བ་ལ་སོགས་པས་ཐེག་ཆེན་བརྩ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཚོགས་སྦྱོར་སྒྲིལ་ལམ་མི་སྦྱོབ་པའི་
 ལམ་ཁྲ་བསྟན་ཀྱང་། སྐབས་བབ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་མཐོང་སྒྲིལ་གསུམ་དང་། ཚིག་
 ལ་སོགས་པས་དོན་དང་གསང་སྒྲགས་དང་བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་
 བཅོམ་ཁྲ་འདས་ལ། རས། ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས། ཐབས་མཁས་ནས་
 གཟུངས་ཚོགས་བར་ཁྲ་བསྟན་དོ། འདྲི་པོ་བཅོམ་ཁྲ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་ཡིད་པས་ཕྱིན་
 དུག་གི་ཚོགས་སྦྱོབ་དུག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་སྦྱོབ་དུག་ལྟར་འཛིན་དཔུང་།
 ལྟམ་ལྟར་ཡིན་ཆེ་ཚོགས་སྦྱོབ་ཡིན་ན་དུག་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ། ཞི་སྒྲིག་བྱང་འབྲེལ་གསུམ་
 ལ་ཚོགས་སྦྱོབ་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དེ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པས་མཉམ་གཞན་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་དེ་ལ་ཚོགས་སྦྱོབ་ཐམས་ཅད་འཛིན་དེ། ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ། ཚོགས་གཉིས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་
 པས་བཞག་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་དགོས་སོ། ལམ་གྱི་དེ་ཚོགས་
 སྦྱོབ་དང་དོན་གཅིག་ལ། འདིར་ཐེག་ཆེན་བརྩ་བདུན་ནི། བྱང་སྦྱོགས་སྤྱི་ཆེན་བདུན། རྣམ་
 ཐར་གསུམ། ཤེས་པ་བརྩ་གཅིག་ནི། སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགའི་སྤྱི་དུ་
 ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་ཤེས་པ་ལམ་རྣམས་འདྲིས་པ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་ཇེ་བཞིན་པ་ཤེས་པ་རྣམ་
 མཁྱེན་གྱི་བར་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའོ། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པ་སོགས་དབང་བོ་གསུམ་
 རྟེན་ ཉི་སྤྱི་དུ་མཐོང་བ་དང་སྒྲིལ་པ་དང་མི་སྦྱོབ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་གསུངས་ཀྱང་། མདོ་

གསེར་ཕྱང་སྐབས་བཞི་བར་དངས་པ་ལྟར། སྤྱི་སྤྱོད་པ་འཕགས་པ་ཉན་རང་དག་ངཅོམ་
 བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ལ་གསུངས་སོ། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 གསུམ་རྗེས་དན་བརྒྱ་སངས་རྒྱས་ནས་ལྷ་རྗེས་དན་བར་དྲུག་གི་སྤྱི་བ་འཆི་བ་ལུས་དབུགས་
 འབྱུང་འཇུག་དན་པ་བཞི་འོ། སྤྱི་མས་འཇུག་ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཆད་མེད་བཞི་གཟུགས་
 མེད་བཞི་རྣམ་མཐར་བརྒྱད་སྤྱི་མས་འཇུག་དགའོ། སྤྱི་བས། མི་འཛིགས་པ། སྤྱི་རིག
 མ་འདྲེས་པའི་ཐེག་ཆེན་ནོ། ལྟར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཉིད། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན། འཆད་འགྱུར་གཟུངས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཏེ་དྲི་
 བ་དང་པོའི་ལན་དུ་ཐེག་ཆེན་ཉེར་གཅིག་གསུངས་སོ། བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ཆེན་དང་པོ་བཞི་
 དང་སྤྱི་བས་སོགས་བཞི་འོ་མདོ་རྣམས་ལམ་ཆོགས་ཀྱི་ཁར་བྱུང་གི་མདོ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་གཞན་ལའང་ཁར་བྱུང་ཡོད་དོ། གཟུངས་ཀྱི་དོ་བོ་དན་པ་དང་ཤེས་རབ། ཅས་པ་གཙོ་
 བོ་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིན་ཐོས་སྒྲིམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བས་ཀྱིས་དན་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་
 ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་པ་འཛིག་ལ། ཡ་སོགས་ཡིག་ཞེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་སྤྱི་མེད་
 སོགས་སྤྱི་པར་གོ་མས་པས་སྤྱི་ཉིད་ལ་མི་སྒྲག་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
 པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་བཟོད་པའི་
 མཐུས་ཞེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོག་ཚོམ་དུས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཐབས་
 ཤེས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱགས་ཀྱི་གཟུངས་དང་། བྱང་སེམས་
 ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཆོག་དོན་གྲངས་མེད་
 དུས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཆོག་དོན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་དོ་བོར་གསེར་
 ཕྱང་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་བཞི་བའི་ས་མཆོམས་བཟོད་
 པ་ནས་བཞག་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་བཞི་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། ཏིང་ངེ་
 འཛིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་

སྒྲིབས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ཞི་བ། ཞེས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་དོན་བསྐྱེད་པའི་
 བར་དུ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ཀྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཟུངས་ཀྱི་ཆོག་ས་
 ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དབྱེ་བ། མདོ་རྒྱན་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ཐོས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱིས་གཟུངས་ངག་ནི། ཁྱུང་དུ་དང་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །
 སྒྲོ་ལྡན་མ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡང་། མ་དག་ས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཁྱུང་དུ་དང་ནི་འབྲིང་
 པོ་སྟེ། །དག་པའི་ས་ཡི་གཟུངས་ཆེན་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་སྤྲོན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་ཐོབ་པ་
 དང་། ཆོ་འདིར་ཐོས་བསམ་གོམས་པས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཁྱུང་དུ་དང་། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལ་བྱུང་སེམས་སར་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཞུགས་
 པ་མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག་སའི་ཁྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །བྱེད་ལས། མདོ་
 རྒྱན་ལས། ཉག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་། །རབ་ཏུ་སྒྲོན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད། །ཅེས་
 པ་ལྟར་དམ་ཆོས་གཞན་ལ་སྒྲོན་ཅིང་རང་གི་འཛིན་པའོ། །བཞི་བ་ས་མཆམས་ནི། གཡགས་
 གཞོན་གཉིས་ཀྱིས། ཆོག་དོན་གྱི་གཟུངས་གཉིས་ཆོག་ས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་དང་། །བཟོད་
 པའི་གཟུངས་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་། སྤྲུམས་དྲོད་ནས་བཞག་སྤྲུགས་ཀྱི་གཟུངས་མཐོང་
 ལམ་ནས་བཞག་ལ། གསུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། བཟོད་པའི་རང་བཞིན། རས། མོས་
 པའི་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་ཐོབ་པོ། ཞེས་པའི་དོན། གསེར་ཕྱིང་ལས། མོས་སྦྱོད་ནི་ཆོག་ས་
 སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ལ་བྱས་ནས། སྤྲུམ་ལ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དང་། བྱི་མ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྒྱའི་
 གཟུངས་གཉིས་ཀ་བཞག་གོ ཞེས་དང་། གོང་དུ་དེས་ན་བཟོད་པ་ཉིད་ལ་མི་བྱ་བར་དེའི་
 རྒྱ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། ཆོག་ས་ལམ་ནས་བཟོད་པའི་རྒྱའི་གཟུངས་བཞག་
 གམ་དཔུད། ཉོག་ས་སྤྲུ་རེད་མདའ་བ་ལྟར་གསུངས་སོ། །བསོད་གྲགས་པ་དང་གྱང་
 རུས་རྣམ་བཤད་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བཞི་ག་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་བཞག་ལ། བསྟན་དར་བའི་
 མཐའ་དཔྱོད་ལས། གཟུངས་ཙམ་པོ་བཞི་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནས་ཡོད་ཀྱང་། གཟུངས་

ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཁྱད་འབྲིང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཁྱད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་
 དང་། འབྲིང་མ་དག་ས་ནས། ཆེན་པོ་དག་ས་ནས་ཐོབ་ཅེས་གསུངས་ལ། སྒྲོ་མང་ཡིག་
 ཆ་གསར་བར། རྣམ་སྒྲིན་དང་ཐོས་པ་གོ་མས་པ་ལམ་མ་ཁྱགས་ན་ཡོད་པ་གསེར་ཕྱང་དང་།
 སྒྲོ་མ་བྱུང་གིས་ཐོབ་པ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་འཛོག་པ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པར་བྱས་
 ལ། བཟོད་པའི་གཟུངས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཁ་མ་ནས་འཛོག་པར་ཕར་ཕྱིན་ཟེན་བྱས་
 ལས་གསུངས་པས་གསེར་ཕྱང་ལས། ཆོགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བཟོད་པའི་རྒྱུ་
 གཟུངས་ཅམ་ཡིན་གྱི། བཟོད་པའི་གཟུངས་དུ་གྱུར་བའི་དེ་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད་དེ། བྱང་
 ས་ལས། དེ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་ཞིང་མོས་པའི་སྦྱོད་པའི་སའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུངས་གཞན་གསུམ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་
 ལམ་མ་ཁྱགས་ནས་བཞག་གོ། བཟོད་པའི་གཟུངས་ནི་ཏུ་བྱ། ཡི་ཁྱེ་མི་ཁྱེ་གྱེ་ཁྱེ་རྩེ་
 ར་ཁྱེ་བ་ད་ཁྱེ་སྦྱ་དུ། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་དོན་སེམས་པ་ན་དོན་དམ་པར་མ་མཐོང་བས་བརྗོད་
 བྱོར་བྱེད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་པས་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་འཛོག་ལ། རྒྱགས་ཀྱི་གཟུངས་ལ་
 བརྟན་བཅོས་ཅོམ་པའི་ཀུན་སྒྲིང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་དང་སྤྲིག་པ་སོགས་ནི་བར་གྱུར་ཅིག་
 ལྷམ་པ་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཉིང་འཛོན་སོགས་དང་སྒྲོན་ལམ་སོགས་ཐབས་ཤེས་གནིས་
 ཡོད། དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བརྟན་བཅོས་སམ་ཡི་གེ་རྣམས་གཟུངས་རྒྱགས་སོགས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་བྱེད་རྣམས་ངན་འགྲོ་སོགས་ལས་སྦྱོབ་པས་གཟུངས་རྒྱགས་དང་།
 མ་རིག་པ་སྒྲིང་ཞིང་རིག་པ་སྦྱུད་པས་རིག་རྒྱགས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 གསང་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་གསང་རྒྱགས་ཞེས་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་དེ་
 གསུམ་ཡིན་པས་བྱུང་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་གཟུངས་ཀྱང་ཡོད་

དམ་སྙམ། ཚིག་དོན་གྱི་གཟུངས་གཉིས་གསུང་རབ་གྱི་ཚིག་དོན་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པ་
 ལ་བྱེད་པས་ཐོས་པ་གོམས་པ་སོགས་གསུམ་ག་ཡོད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཡི་གེ་ཞིག་གཉིས་
 གྱི་ཞིས་པ་ལྟར་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཀྱང་ལེ་མང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་ཞིག་གསུམ་ཡོད་
 ཀྱང་འདྲེན་རྒྱུ་ཡི་གེ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དཔུང། ཡོན་ཏན་ཕྱི་མའི་རྟེན་བྱེད་པས་
 ས་དང་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་མཐོང་སྒྲིམ་དུ་གྱུར་བའི་གཉིན་པོའི་ཚོགས་རྣམས་
 སོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉམ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་འབྲས་
 བྱར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་མི་འདེའ་བར་བདེན་པར་མི་དམིགས་
 པར་རྟོགས་པས་ཟབ་མོའི་ལམ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདེའ་བར་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པས་
 སོ། །འདི་རྟོགས་སྐྱབ་དུ་བྱས་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་ཡིན་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས་འདི་ཡན་
 རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་དང་། དེ་མན་ངས་ཚིག་ལ་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲོ། །གསེར་ཕྱང་ལས།
 འདིས་ཁ་ཅིག་སྤོང་རྗེས་སོགས་བསྐྱབ་རྒྱུའི་ཚོགས་བརྒྱ་བདུན་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་
 སྐྱབ་བརྒྱ་བདུན་ཟུར་དུ་འཆད་པ་ཡང་བཀག་གོ། །ཞིས་པ་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། དེ་
 ལ་ཚོགས་དང་དེའི་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། འདིར་བསྟན་པའི་བརྒྱ་བདུན་པོ་ལས་ཕྱི་མ་གཉིས་
 ནི་ཚོགས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེའི་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་བཙུང་ལྟེན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱད་
 ལ་ཡོད་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་ལ་དེའི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཉམ་མཐར་
 ཚོགས་ཀྱི་སྤྱད་དོད་སམ་ལྟ་རའི་སམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ། ལྟ་རོལ། ར་ལྟར་འཛིན་
 པ་ཡིན་པས་སྤོང་རྗེས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་བརྒྱ་བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་ཐུར་དུ་བྱང་ཆེན་
 ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རོ་པོའི་སྒྲིན་ས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲས་བྱར་འཛིན་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཉམ་མཐར་སྤོང་རྗེས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་བདུན་པོ་ནི་ཚོས་ཅན། རང་
 འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། ཉམ་མཐར་གསུམ་པ་གྲངས་ངས་

ནི། བརྩ་བདུན་པོ་ནི་བྱང་ཆེན་འབྲིན་པ་ལ་མང་ཉུང་གི་སྒྲིན་དང་བྲལ་པས་ན། **ཆོགས་**
ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནམ་པ་བརྩ་བདུན་ནོ། །གཉིས་པ་ཆོགས་གསུམ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། འདི་
 དག་ཉིགས་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེ་བརྩན་གྱིས་ས་དང་
 གཉིན་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གསུམ། འདི་ལ་བསོད་གྲགས་པའི་སྤྱི་དོན་ལས་གཉིན་
 པོའི་ཆོགས་མ་བབྱངས་པར་གཟུངས་དང་གསུམ་བྱས་པ་ནི་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །དང་
 པོ་ལ་ནམ་བཤད་དང་ཉིགས་སྒྲུང་དུ་རེད་མདའ་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་དེ་ཉིགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ཞེས་འདིར་སྒྲས་པ་སོགས། དགོངས་པ་བྲངས་ནས་འགྲེལ་ཀྱང་། འདིར་
 བྱ་ཉ་དང་གསེར་ཕྱང་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པའོ། །

ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱན་བརྩན་པ་**དེ་ལ།** དེའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་
 བྲག་རྩ་འཆད་པ་ནི། མདོ་ལས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དངོས་སུ་བརྩན་ནས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
 ཉི་ཤུ་གྲགས་ལ་སྒྲས་དོན་དུ་འཕངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས་ནང་དང་། **ཕྱི་དང་། དེ་གཉིས་**
ཀ་དང་། སྟོང་བ་དང་། དེས་སྟོང་ཉིད་བཞི་བརྩན་པས་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པའི་
 དབང་གིས་ལོ་ཆེན་ལྟར་ནམ་བཤད་དུ་དང་པོ་གསུམ་ཆོགས་ལམ་གསུམ་དང་། བཞི་བ་
 སྟོར་ལམ་སྤྱི་ལ་སྤྱར། བྱ་དང་ཡར་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་སྟོར་ལམ་དང་། བཞི་བ་ཆོས་མཆོག་
 ལ་སྤྱར་ལ། གསེར་ཕྱང་ལས། སྟོང་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཆོགས་ལམ་དང་སྟོར་ལམ་དང་པོ་
 གསུམ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཆོག་འཕངས་པ་དགོངས་པར་འབད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་གཉིས་རྒྱན་སྒྲུང་དང་བྱབ་དགོངས་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་འགྲེལ་བ་གཅིག་རྩ་བརྩས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གསུམ་དང་ཐ་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་པ། གསེར་ཕྱང་ལས།
 ལམ་ཀྱི་ཆོགས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཁར་བྱང་གི་མདོ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ཅས་

བཅུ་བདུན་བར། དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་དོན། །རྒྱ་མཐུན་དོན་
 གྱི་མཆོག་ཉིད་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་། །རྒྱད་རྒྱུ་མཐའ་ཐ་དད་མེད་དོན་
 དང་། །ཉོན་མོངས་རྒྱུ་མཐའ་ཐུག་མིན་དོན་དང་། །ཐ་དད་མིན་པའི་དོན་ཉིད་དང་། །བྲི་
 མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་། །དབང་ནི་རྒྱུ་མཐའ་པ་བཞི་ཡི་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་བཅུར་
 ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་འདྲ་ཡང་། རེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་འདྲེན་པས་ས་བཅུའི་ཡེ་
 ཤེས་འཕངས་ཚུལ། **ཆེན་པོ་སྟོང་བ་**ཉིད་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱེངས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱབ་པ་དང་། **དོན་དམ་པ་**སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པར་ཚུལ་བྲིམས་ལྟག་པས་མཆོག་
 བྱང་འདས་དོན་གཉེར་ཆེ་བ་དང་། **འདུས་བྱས་**སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུམ་པར་སྒྲ་མེད་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་མཐུན་པའི་རྒྱར་རྟོགས་པ་དང་། **འདུས་མ་བྱས་**སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་བཞི་བར་ཆོས་
 ལ་སྟེད་པ་རྟོག་པས་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། **མཐའ་ལས་འདས་པ་**སྟོང་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་ལྔ་བར་ཆོས་དབྱེངས་རྒྱད་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། **ཐོག་མ་**
དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དྲུག་པར་ཆོས་དབྱེངས་ཉོན་མོངས་དང་རྒྱུ་མཐའ་འགྱུར་
 བ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། **དོར་བ་མེད་པ་**སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདུན་པར་ཆོས་
 དབྱེངས་མཆན་འཛིན་ཐ་དད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། **རང་བཞིན་དང་།**
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱད་པར་ཆོས་དབྱེངས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་
 དང་། སྟེང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དང་ཞིང་དག་སྟུར་བས་མེད་པ་དང་ཞིང་ལ་དབང་བའི་གནས་
 སུ་རྟོགས་པ་དང་། **མཆན་ཉིད་དང་།** **མི་དམིགས་པ་**སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་དགུ་
 བར་ཆོས་དབྱེངས་སོ་རིག་རེས་མཐུན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པ་དང་།
དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་དང་། **དངོས་པོ་**སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་བཅུ་བར་ངེ་ལྟར་
 འདོད་པ་བཞིན་སྐྱུལ་བས་ལས་དག་པའི་གནས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། **དངོས་པོ་མེད་པ་**དང་།
རང་གི་ངོ་པོ་དང་། **གཞན་གྱི་ངོ་པོ་**སྟོང་བ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་།

རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་ན་དེ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ནི་
 ཡུལ་སྟོང་བཞི་དུ་བྱེ་བྲག་གིས་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་འཕངས་པའོ། །ཡེ་ཤེས་འདི་དག་
 འཕངས་ཚུལ་རྒྱན་སྟངས་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་དགོངས་དང་རྫོགས་ཀྱི་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་།
 མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་ཡིན་ལ། རྫོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་བར་སྐྱར་བ་ལམ་ཁྲགས་པར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ཅོ། །

ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་རྒྱབས་
 འདིར་རྫོགས་སུ་བཅད་པས་སྐྱེས་པ། མདོ་ལས་ནང་སྟོང་བཞི་དང་ཞེས་སོགས་གྲངས་
 ཅུ་མ་མདོར་བརྟན་པ། འགྲེལ་བའི་ཉི་ཤུའི་ཞེས་པ་ཡན་དང་། དེ་མན་གྱི་རྒྱས་བཤད་ཡུལ་
 ཉི་ཤུ་དང་སྐྱར་ན་འགྲིག་གམ་དཔུད། མདོ་ལས་ནང་གི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནས། ཡུལ་
 ལ་བཟོད་དོ། ཞེས་པས་སྟོང་གཞི་དབང་པོ་དུག་དང་། དེ་ལ་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་
 པ་དང་། འདིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མེག་ནི་མེག་གིས་སྟོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་
 རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མེག་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་
 མེག་གིས་སྟོང་སྟེ། རོན་དམ་པར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་དེ་ལྟར་གནས་ཏེ་ཕྱིར་འདིག་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ་དེའི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་
 རྟགས་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་སྐྱར་བས་སྟོང་ཚུལ་དང་། འདི་ནི་ནང་སྟོང་བཞི་དུ་ཅེས་
 བྱའོ། ཞེས་པས་སྟོང་པའི་ཐ་སྙད་དང་། སྟོང་གཞི་ནང་གི་ཆོས་ཞེས་པས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་
 བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོང་ཚུལ་བརྟན་པས་བརྟན་ཏོ། །དེའི་ལྟག་མ་བཅུ་དགུ་ལ་རྒྱ་མཚན་
 རྟགས་རྟགས་སྐྱབ་གཉིས་འདྲ་བར་གསུངས་པས་སྟོང་གཞི་སོགས་བཞི་བསྐྱེད། །དེ་ལ་སྟོང་
 གཞི་ནི། དང་པོར་ནང་གི་ཆོས་ནམས་དང་། གཉིས་པ་ནི། **ཕྱི་རོལ་**རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་

པའི་ཆོས་**ནམས་དང་ནི།** གསུམ་པ་ནི་དབང་ཉེན་ཁོག་པ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པས་ནང་དང་
 དབང་པོ་མིན་པས་ཕྱི་གཉིས་ཀ་དང་། མདོ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོན་དམ་པར་
 གཅིག་གཅིག་གིས་སྟོང་བ་འདྲིའི་སྟོང་ཚུལ་དུ་གསུངས་པས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་འཛིག་ལ།
 ཉི་ལྔ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནི་ནམ་པར་ཉོག་པ་འདི་གསུམ་ཆར་ཡང་སྟོང་པ། ཞེས་
 པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྱུར་བའི་སེམས་བྱུང་ནམས་ནང་དང་། འདུས་མ་བྱས་
 ནམས་ཕྱི་དང་། དེར་གྱུར་བའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནམས་གཉིས་ཀར་བཞག་པས་གང་ལྟར་
 བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །བཞི་བ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་**སྟོང་བའི་དངོས་པོ་དང་།** འདི་ལ་སྟོང་
 ཉིད་འཛིག་སྟེ། མདོ་ལས། ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དེས་
 སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དོན་ཉི་ལྔ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྣང་ལས།
 ནང་སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ནང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
 ཤེས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པས། དེ་འདྲའི་ཤེས་པའི་སྟོང་ཉིད་
 སྟོང་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསེར་ཕྱེང་ལས། མདོ་ལས་ཀྱང་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་གཞིར་གསུངས་པས། འདི་ནི་འཇུག་པར་གསུངས་བ་
 སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་ཞོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྟོང་གཞི་འདི་ཉིད་འཐད་དོ། །ཞེས་དང་།
 ནམ་བཤད་ལས། བདེན་པས་སྟོང་བའི་དངོས་པོ་བདེན་པས་སྟོང་བ་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་
 ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕྱོགས་རེ་མིག་ཅན་དག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་སྟེ་སྟོང་གཞིའོ། །ནས།
 ཆོས་ཅན་བཞི་བ་འདྲིའི་འཛིན་ཚུལ་ནི། དབུས་མཐའ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཙ་འགྲེལ་དང་
 སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་ནམས་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་

ནི་བྱ་ཉ་གཡགས་གཞོན་སོགས་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། སྤར་གྱི་
 ལུང་གིས་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར། བཀག་ཚུལ་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་གཞིར་གསུངས་པ་དང་།
 སྟོང་བ་གཉིས་ལས། སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་གསུངས་པས་འཕགས་
 སེང་གཉིས་ཀྱང་འདྲག་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྤར་ལས། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་
 སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་དེར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི། དོན་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཤེས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ལ། དེས་
 ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་སྤར་
 ལས་ཀྱང་དེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྤར་སྐབས་བཞི་བར་དེ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མདོན་
 ཞེན་འགོག་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་དམིགས་
 སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བའི་གཉེན་པོའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤར་དུ་ཡང་འགྲེལ་ཚུང་ལྟར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་བདེན་ཞེན་འགོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་སེང་ལ་གོང་འོག་འགལ་བའི་སྟོན་
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དབུས་མཐའ་དང་དོན་བསྐྱུས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞག་
 པ་ནི། སེམས་ཅམ་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཤེས་བྱ་ཕྱི་དོན་མེད་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་དོན་དུ་ཡོད་དམ་སྟམ་པ་སྒྲིག་ཕྱིར་ཡིན་པས། དགོས་པ་ཡང་མི་གཅིག་གོ།
 དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་
 པ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་བྱུར་དུ་བཀར་བ་མིན་ནོ། །ཇུ་
 བ་ནི། དབྱེབས་ཆེ་བས་སྟོགས་བཅུ་དང་སྐབས་བཞི་བར་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཞག་དུག་
 པ་ནི། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལམ་གྱིས་སྤར་བྱ་བཅད་པའི་ཆ་དང་། བདུན་པ་ནི། རྒྱན་

ལས་སྐྱེས་པ་འདུས་བྱས་དང་། བརྒྱད་པ་ནི། དེའི་ཅིག་གོས་འདུས་མ་བྱས་དང་། དགུ་
 པ་ནི། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དབྱས་དང་། དག་ལྡན་སྟགས་ལོངས་སྐྱབ་ལག
 བརྒྱ་པ་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་འཁོར་བ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་དོར་བ་མེད་པ་ནི།
 གསེར་ཕྱང་ལས། དེ་དག་ཕྱོགས་དེ་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། བྱ་ཀྱི་ལས། དག་ཕྱོགས་སྤངས་
 པ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར། དག་ཕྱོགས་ཏེ་ཟེར་དགོས་ཏེ། ཉ་ཀྱི་ལས། དག་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་བར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། གསེར་
 ཕྱང་དང་རད་ཀྱིར་ཟག་མེད་ལམ་དང་། དག་ལྡན་དུ་ཐེག་ཆེན་དང་། གཞོད་འཛོམས་
 ལྟག་མེད་མུང་འདས་འཛོག་པར། འོད་སྤང་གིས་ཕུང་པོ་མདོར་ཟེར་བས་སྐྱབ་ཅིང་། དོན་
 དམ་པ་སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟག་བཅས་མུང་འདས་སུ་བཤད་དོ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོག་མཐའ་
 དང་སྒྲུང་དོར་བ་དེན་པས་སྟོང་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། དོར་བ་
 མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་ཐོག་མཐའ་དང་སྒྲུང་དོར་རང་ལྟག་བཞག་ནས། ཡང་
 ན་ཕྱི་མ་ལ་ཕྱིན་སྟགས་དོར་བྱར་མེད་པ་སྟོང་གཞིར་བྱའོ། ཞེས་ཕྱིན་དུག་བཞག་ནས་དོར་
 བྱར་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱོར་སྟུང་མོ། བརྒྱ་གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ནང་གང་གིས་ཀྱང་གསར་
 དུ་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ནི། བརྒྱ་གསུམ་པ། ཆོས་ཀྱན་དང་། བརྒྱ་
 བཞི་པ་ནི། འདུ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་བ་ལ་སྟགས་པ་བྱི་དང་། གཟུགས་རུང་སྟགས་བྱད་པར་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། བཅོ་ལྷ་པ་ནི། ཡན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་ལ་མི་དམིགས་པ་འདས་སྟགས་
 དུས་གསུམ་དང་། བརྒྱ་དུག་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དང་ལྡན་པའམ་ཆོགས་པ་བཅེན་དངོས་
 མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོད་དུ་དེ་དག་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་། བརྒྱ་
 བདུན་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཅིག་གོས་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་སྟོང་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལྡེའི་ངོ་བོ་དང་། བཅོ་བརྒྱད་པ་ནི། རྣམ་མཐའ་སྟགས་འདུས་མ་
 བྱས་རྣམས་དང་། བརྒྱ་དགུ་པ་ནི། རང་ཉིད་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མདོན་སྤུམ་དང་། མ་

འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་གསར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་གཏོང་ནས་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་དང་། རང་
 བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་འདི་གཉིས་མི་བསྐྱོས་པ། བཅུ་དྲུག་པོ་རྒྱས་བཤད་དང་། བཞི་མདོར་
 བསྟན་ཡིན་པས་སོ། ཉི་ཤུ་པ་ནི། **ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ཆོས་གཞན་གྱིས་**བྱས་པ་མིན་པའི་སྟོང་
 ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྐད་དོད་ནི་མཆོག་
 དང་གཞན་དང་ཕ་རོལ་གསུམ་ལ་འདྲུག་པ་ལས། ཞེས་པ་ལྟར། སྟོང་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་
 སྟོན་ནམ་མ་སྟོན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གནས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་
 ལས་གཞན་ཟག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་ཡང་དག་མཐའ་
 ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འཛིག་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པས། རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པས་ཆོས་རང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་པ་དང་། འདི་ནི་ཉི་
 སྟོང་ལྟར་གཞན་གྱིས་བྱེད་དགོས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པ་དོན་མེད་པས་གཞན་བྱེད་པ་
 སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་མཆོག་སོགས་སུ་གནས་པ་ནི། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །དེས་
 ན་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་བྱེད་པོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་ཐ་སྟོད་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་
 གྱི་སྟོང་ཚུལ་མིན་ནོ། །དེས་ཤིང་སྟོན་གྱིས་སྟོང་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ་དོན་མིན་པ་ཤེས་ལ། གསུམ་
 གྱི་གནོད་འཛམས་སུ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་སུ་དངོས་མེད་དང་ཤུགས་ལ་དངོས་པོས་སྟོང་
 ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པས་ཐ་མ་གཉིས་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཐ་མ་བཞི་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་གསེར་སྟོང་དུ་མ་བཀག་པ། སྦྱར་གྱི་སྟོང་གཞི་བཤད་པས་ཤེས་
 རུས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཉ་ཁྲི་ག་ཏུ་ཐ་མ་འདི་ཕུང་སོགས་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟོང་བ་ལ་སྦྱར་
 བས་གསེར་སྟོང་དུ་ཉི་སྟོང་གི་དོན་བཀྲལ་དོན་དེའོ། །སྟོང་གཞི་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་རང་རང་
 བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་པའི་ཕྱར། འདི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་གྲངས་
 ཉི་ཤུར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀར་སྦྱར་རོ། །དབྱེ་གཞི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ནི། སྟོང་
 གཞི་ཉི་ཤུ་ལ་བདེན་ཞེན་རྒྱུག་ཕྱར་གྲངས་ཉི་ཤུར་འདོད་དོ། །དོན་སྦྱར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དག་

གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དགག་བྱ་དང་། ཡུང་སྟགས་སྟོང་གཞིར་འདོད་པས། མདོ་
 ལས། གང་ན་མེད་པ་ཞེས་སྟགས་གྱི་དོན། ཡུང་སྟགས་བདག་དེར་མེད་པ་དང་། ལྷག་
 མ་དེའི་སྟོང་བ་ཡོད་པར་སྦྱར་ལ། གང་ཟག་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བས་རང་
 སྟོང་དང་། ཡུང་སྟགས་རང་གིས་མི་སྟོང་བར་འདོད་པ་ནི་གཞུང་གང་གི་འདོད་ཅིན་མིན་ཏེ།
 ཡིན་ན་གཞོད་འཛམས་གཉིས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གསུམ་དུ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་
 རས་དེ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་དགོས་ལ། དེ་དང་མིང་ཅམ་
 མཐུན་ཀྱང་། དོན་གཏན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དོན་
 དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་ཚུལ་
 གསུངས་པ་དང་ས་ནས་གསེར་ཕྱིར་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་པས་སོ། ། རིང་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་
 བས་འདུག་འགྲེལ་དུ་མིག་ནང་གི་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལྟར་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་གཅིག་
 ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཅིག་
 ལ་གཅིག་རྗེས་ཐ་དད་མེད་པའི་སྟོང་བ་སྟོང་ཉིད་མིན་པར་འདོད་པ་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།
 ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སྟགས་གྱི་དོན་རྣམ་
 བཤད་དུ་ས་བཅད་ལྔ་བྱས་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཀོད་པ་ནི། དེའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅམ་
 པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་དང་། དབུ་མ་པས་བདེན་སྟོང་འཛིན་ཟེར། གཉིས་པ་ཕྱི་
 མ་འཐད་པར་སྦྱབ་པ་ནི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་པར་མེད་
 དེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྒྲུང་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན། དེའི་
 ཕྱོགས་ཆོས། རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། ཞེས་སྟགས་ལྟར་
 ཆོས་ཅན་དེ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་ཤེས་པར་གྱུབ་ལ། རྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་
 བས་འགལ་རྟགས་མིན་ལ། བདེན་གྱུབ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྦྱེ་མེད་དང་། ཞེས་སྟགས་

ཀྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་བས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་ནོ། །འདིར་རང་བཞིན་གྱི་གདམ་ཆོག་སོ། །
 ཞེས་པ་དྲགས་ཆོས་རང་བཞིན་གཅིག་པས་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པས་གྲུག་ཀ་སྤངས་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་རྩ་གཉིས་བཞིན། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱབ་པར་ཐལ། དེ་
 དག་བདེན་སྟོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་དུ། རིགས་
 པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་བདེན་གྱབ་བཀག་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤར་བདེན་
 པར་གྱབ་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྱབ་བདེན་སྟོང་གི་བྱབ་བྱེད་དང་། བདག་
 ཉིད་གཅིག་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་གཉིས་གསོད་བྱེད་མཆོད་སྤྱིན་
 ཏེ། ཉེར་སྤྱོད་ཀྱིས་བསད་པས་རྩ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ཞེས་བཀག་གོ། །བཞི་
 བ་སྤྱི་མ་སེམས་ཅམ་བཀག་པ་ནི། གཞན་དབང་དང་དེ་ཕྱི་དོན་གྱི་སྟོང་བ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་
 གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་ཐལ། བདེན་གྱབ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱིབ་པ་
 སྟོང་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་གཞན་དག་དང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་
 པས། དེ་བསྐྱོམ་པས་གཞན་དབང་ལ་ལོག་འཛིན་མི་ཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །ལྟ་བུ་མེ་ལོང་
 ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་དབྱེ་བ་མི་འཆད་པ་འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་འདོད་
 པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉི་སྤང་གི་དོན་བྱུང་སྤང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །

སའི་ཆོག་སྤྱི་བྱུང་བཤད་པ་ལས་སྤྱིའི་དོན།

གཉིས་པ་སའི་ཆོག་སྤྱི་ལ། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་གཉིས་བྱས་པའི། སྤྱི་དོན་
 གསེར་བྱེད་དུ་བྱ་ཉ་ལྟར་དང་། ནམ་བཤད་དང་ཉིགས་སྤང་དུ་རེད་མེད་པ་ལྟར་ས་བཅད་

བྱས་པས། འདིར་གཉིས་ཀ་བསྟུན། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ས་དང་ལམ་དོན་གཅིག་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སའི་ངོ་བོ། སྤྱིར་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ཅིང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འཛིག་གོ། དེ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་ས་བརྒྱུད། བྱེད་ཆོས་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གས་ཆེ་བ་ཡར་བྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་དང་སྤྱིར་ལྟ་བུ་དཔུང་མཐར། བྱེད་པར་ཅན་དང་བྱེད་མེད་ནི། །སོགས་ལྟར་དང་། བསྐྱེད་པ་གསུམ་ལ་སློབ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་པས་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ལྟ་བུ་ནི། ས་དང་པོར་དེ་གསུམ་ལ་སློབ་པའི་རྟེན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། གཉིས་པར་ལྟ་བུ་བྲིམས་དང་། གསུམ་པར་ལྟ་བུ་སེམས་དང་། བཞི་བར་ལྟ་བུ་པ་གསུམ་དུ་རིམ་བཞིན། བྱང་ཕྱོགས་དང་། བདེན་བཞི་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལྟ་བུ་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་། བདུན་པར་དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མཆན་མེད་ཚུལ་བཅས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བརྒྱེད་པར་འབད་ཚུལ་རགས་པ་ཞི་བས་ཞིང་དག་པ་དང་། དགྲ་བར་སོ་རིག་རྗེས་མཐུན་པས་སེམས་ཅན་སྦྱིན་པ་འགྲུབ་པ་དང་། བརྒྱེད་པར་ལས་ལ་དབང་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་གྱི་སྒོའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་སྤྱིར་ལྟ་བུ་ནི། ས་དང་པོར་ལྟ་བུ་ལྟར་དེ་ལྟ་སྤྱིར་བའི་རྟེན་ཐོབ། གཉིས་པར་ལྟ་བུ་བྲིམས། གསུམ་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན། དེ་ནས་གསུམ་དུ་ཤེས་རབ། ས་ལྟ་བུ་མ་བཞི་ལ་ལྟ་བུ་ལྟར་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་སྦྱོབ་བཞི་སྤྱིར་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡུང་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་སར་ཐོགས་སྦྱོབ་སྤྱིར་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུང་པོ་སྤྱིར་བར། མདོ་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་འདིར། །ནས། གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྱིར་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན། ས་དང་པོར་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས། གཉིས་པར་སྤྱིར་ཕྱག་གསུམ་པར་འབུམ། བཞི་བར་བྱེད་པ་ཕྱག་བརྒྱ། ལྟ་བུར་བྱེད་པ་སྤྱིར་། དུག་པར་

བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་། བདུན་པར་བྱེ་བ་འབུམ། བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་འབུམ་གྱི་རྩལ་གྲངས།
 དགུ་བར་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་འབུམ་ཕྱག་བརྩེ་རྩལ་སྟེད། བརྩེ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྟེད་བརྩེ་གཉིས་ཐོབ་པ་འདུག་པ་ལྟར་
 ལ། དེ་དག་ལས་གཡོ་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་འདུན་ཕྱིར་གཡོ་འགྲུལ་
 བྱེད་པ་དང་། སྟོན་དང་བྱི་མཐར་འདུག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ནམས་སྒྲིག་པ་སྤང་ཕྱིར་སྟོན་
 དང་བྱི་མའི་བསྐལ་བ་བརྒྱར་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཚུལ་བཞུན་ནས་ཡིད་སྐྱོ་བར་
 བྱེད་པའོ། །གཞན་ནམས་ཉིན་བྱེད་སྤང་བར་བྱིས་ཟེན་དོ། །སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་དབང་གི་
 སྐྱེ་བ། མདོ་རྒྱན་ལས། སྟོ་ལེན་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ལྟར་བཞི་དང་།
 ནམ་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་བ། དེམ་བཞིན་འཇམ་སྒྲིང་སྒྲིང་བཞི་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་སྟོང་སྟོང་གཉིས་
 སྟོང་གསུམ་མམ་གནས་གཙང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའོ། །གཉིན་པོའི་རྟོགས་
 ཚུལ་ལ། ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་དུ་འགྲོ་བར་རྟོགས། གཉིས་པར་
 ཆོས་ཉིད་སྐྱབ་པ་སྤང་རུང་དུ་རྟོགས་པས་མཆོག་མུང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས། གསུམ་པར་
 ཐོས་པ་མང་དུ་ཆོལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་དེ་རྒྱའི་མཆོག་དུ་རྟོགས། བཞི་བར་ཆོས་ལ་
 སྤེད་པ་ལོག་པས་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས། ལྔ་བར་བདག་
 གཞན་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པར་རྒྱུད་ཐ་དད་མེད་པའི་
 དོན་དུ་རྟོགས། དུག་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱན་བྱང་དུ་འགྱུར་རྒྱ་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་ཉིད་
 ཉོན་མོངས་ནམ་དག་མིན་པའི་དོན་དུ་རྟོགས། བདུན་པར་མཆན་འཛིན་ཐ་དད་པ་མི་འབྱུང་
 བས་ཆོས་ཉིད་ཐ་དད་མིན་པའི་དོན་དུ་རྟོགས། བརྒྱད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་
 ཆོས་ཉིད་བྱི་འཕེལ་མེད་པའི་དོན་དང་། སྤེད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དང་ཞིང་དག་སྦྱར་བ་ཐོབ་པས་
 ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས། དགུ་བར་སོ་རིག་བཞི་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་
 པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས། བརྩེ་བར་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་སྐྱལ་ནས་

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་ལ། གསེར་ཕྱེང་
 ལས་ཉོན་ཡིད་གནས་འགྱུར་སོགས་གསུངས་པ་བྱ་ཉེ་བཤད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
 རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ཡིན་པ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་པའི་ཞེས་བསྒྲུབ་པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་སུ་
 ཟེན་ཀྱང་། ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟར་ས་བཅུར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་སོ་སོར་མེད་ཀྱང་རྗེས་སྐྱོབ་ཏུ་
 ཆོས་དབྱེངས་ཀྱན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བ། རྒྱུ་
 སྐྱོབ་གསུངས་འགྲེལ་དུ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྗེ་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་ཀྱན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས་
 པར་གསུངས་པས་འགྲུབ་ལ། ས་བཅུ་བའི་མཉམ་བཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བ་མེད་པ། རྟོགས་བྱ་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡིད་ན་ཆོས་ཅན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ངོས་
 ནས་དབྱེ་བ་ཡིད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་མེད་ཀྱང་སྟོའི་མི་འདྲ་བར་བཟུང་ན་སྟོ་འཁྲལ་ཤེས་
 སུ་ཐལ་བ་དང་། ལུང་སྟུང་པ་ལས། གཟུགས་ནམ་མི་མཐོང་། སོགས་ལུང་གིས་སྒྲུབ་
 ཅིང་། འོ་ན་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་གང་ཞེ་ན་སོགས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་གིས་ཡུལ་གང་ཡང་
 མ་མཐོང་བ་མདོ་དང་སྟོན་འདུག་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་ཡུལ་གང་སྒྲུང་བ་མེད་
 པ་སྒྲུང་མེད་དང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ནམ་པ་ཅན་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་
 གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། མདོ་དོན་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་མ་
 ཡིན་དགག་མཉམ་བཞག་གི་དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་མཉམ་བཞག་རང་དང་
 ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་བས་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་མིན་པར་བཞེད།
 ཅེས་པ་བྱ་ཉེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བུ་ཁྲིཀ་ལས། སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་ཆོས་བཤེས་ལ་སོགས་
 པས་མཉམ་བཞག་ན་སྒྲུང་བ་ཡིད་པར་འདོད་དེ། ཀྱན་རྗེ་བ་ཏུ་དངོས་པོར་སྒྲུང་བ་འདི་དོན་

དམ་པར་དབྱེད་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། ནམ། སྦྱ་སྦྱར་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་
 ཞེས་མ་ཡིན་དགག་དུ་གཟུང་ངོ་། ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཉི་ཤེད་ཀྱང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྦྱ་མ་
 ཉི་ཅོད་པའི་གནས་ཆེས་པས་རེ་ཞིག་ཕྱི་མ་ཁས་སྦྱང་ངོ་། ཞེས་པ་ནི། སྦྱོང་འདུག་སོགས་
 ལྟར་གྱི་སྦྱང་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཅོད་པའི་གཞི་ཆེ་བས་ཁོ་བོས་ལྟ་བུ་ཐག་ཆོད་པའི་ཚུལ་མ་བསྟན་
 བར་དུ་རེ་ཞིག་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་བདེན་མེད་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་མ་ཡིན་དགག་དམིགས་
 པར་ཁས་སྦྱང་ངོ་། ཞེས་དེ་འདྲའི་སྦྱང་བཅས་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་དང་། རྗེའི་
 རང་ལུགས་སུ་མ་མཛད་པར་མ་ཟད་གསེར་སྤྲོད་ཆོག་ཟེན་ལའང་འཐད་པའི་ཕྱོགས་མ་བྱས་
 ལྟ་མ་ལྟེ། རེ་ཞིག་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ནི། མཉམ་བཞག་ན་
 ཆོས་རྒྱུ་ལ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཉི་བར་ཞི་བས་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ལ་འདོགས་པས་
 ས་བཅུ་གཅིག་གི་མཉམ་བཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཇི་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡང་ས་དང་པོ་ནས་འདོད་པ་འཐད་དོ། ཞེས་
 དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བུ་ཉས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཆོས་རྒྱུ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་མཐོང་བ་ལ་
 ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཞེས་འདོགས་པས་ས་བཅུ་གཅིག་གི་མཉམ་བཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པས། ས་དང་པོར་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་འཐད་ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྦྱོང་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཅོད་སྦྱོང་ཕྱོགས་སུ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་གིས་ཡུལ་རྟོགས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བེས་
 སྦྱོང་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་རྒྱུ་ལ་ཀྱི་རང་བཞིན་སྦྱོང་བུ་ལ་
 རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་དུ་བགྱོད་
 པའི་རྟོགས་དུ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་
 སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་དུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སྦྱོང་མཐོང་མཐའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར། །འདིར་སྦྱོང་ཕྱོགས་གཅིག་སྦྱོང་གིས་

ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དེ་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལས་མཛོགས་གིང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་མཐའ་དག་ལྟོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་དང་པོར་ཇི་ལྟ་བ་
 ལྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཚུད་པ་ལྟ་བུ་ལོད་པའི་ལན་དུ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོགས་
 ཀྱི་དོན་ཆོས་ཉིད་གཉིས་སྤང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་བྱེད། ལྟར་མཉམ་བཞག་
 སྤང་བཅས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བས་ལྟོགས་མ་གྲུབ་མི་ཟེར་གྱི། ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་
 བཅས་སུ་མཛོགས་པའི་ཕྱིར་ན་བྱུང་པ་མ་དེས་ལ། སྤྱོད་པ་ནི་ཚུལ་གྱིས་མཛོགས་པར་
 ལྟོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་གཤམ་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་སྦྱེས་པ་ན་དེ་དུས་ཡུལ་
 དེ་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟོགས་པར་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་དང་མཉམ་བཞག་དམིགས་བྱ་དམིགས་
 བྱེད་དུ་བྱས་པ་མིན་ཀྱང་། མཉམ་བཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐའ་གང་དུ་མི་གནས་པ་དང་
 མཐུན་པར་མཐའ་གང་དུ་མི་འཛོན་པ་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་ལྟོགས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འདུག་པ་ལས། གང་ཆེ་སྦྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྒྲོ་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་མེད་
 དེ་ཆོས་ཉིད་དེ་སྤྱོད་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟོགས་པས་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གོང་
 དུ་འཕེལ་བ་ཙམ་ལ་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་ལ། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐེག་གསུམ་གྱི་ལྟོགས་
 པ་བྱུང་པར་མི་བསྦྱེད་པས་རྟེན་བརྟེན་པ་མཆན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །བཞི་བ་སྤང་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་
 བུ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་བདེན་པར་མཛོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
 མིན་ན་ཐུབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡུལ་མེད་པའམ་དེའི་ཡུལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ལྟ་
 བ་མདོ་ལས་སྒྲོབ་ལམ་ན་ཆོས་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལྟོགས་པར་གསུངས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་རྒྱས་
 ལ་མི་མོས་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་དངས་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་
 པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཉིད་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་མདོ་ལས། འཇམ་
 དཔལ་ཆོས་དབྱིངས་གཅིག་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཆ་མེད་

དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་
 པ་དང་རྟོགས་ལ། དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་མེན་པ་བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོས་བསྐྱབས་
 རས་ས་བརྩའི་མཉམ་བཞག་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་
 པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་སྤྱད་འགྲེལ་གྱིས་སྒྱུབ་པ་ནི། བྱ་ཉ་ཅི་རིགས་ཀྱི་འདོད་པ་དང་མཐུན་
 པར་རྩོད་སྤོང་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གསེར་ཕྱང་དང་རྗེ་རང་གི་དགོངས་པ་མེན་ཏེ། གསེར་
 ཕྱང་གི་གོང་འོག་ཀྱན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཉམ་བཞག་གི་འཛིན་པ་དང་མཐོང་བར་
 གསུངས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆ་མེད་དང་། དེ་དང་མཉམ་བཞག་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་མེན་
 པར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་མ་ཕྱི་རྩོམ་དང་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་
 སོགས་སྒྲས་ཟིན་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྤྱ་
 མ་རྣམས་བྱགས་དབྱེད་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཟེར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན།
 མདོ་ལས། བྱོད་ཉིད་བྱིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། དམིགས་བརྩེ་མ་
 སོགས་ལྟར། དང་པོ་ནས་རྗེ་བརྩན་འཇམ་དབྱངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་
 མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དེས་ན་ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་གསེར་ཕྱང་ཆོག་ཟིན་དང་
 རྒྱ་གཞུང་ལ་ལ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ལྟར། གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀར་གདུལ་བྱའི་དབང་
 ངམ་རྟེན་གཞིའི་དབང་གིས་ཆོག་ཟིན་ལོ་ཆེན་བྱ་ཉ་རེད་མདའ་བ་སོགས་དང་མཐུན་པར་
 གསུངས་པ་མང་ཡང་། ལུང་དོན་དང་དགོངས་པ་དངོས་གང་ཡིན་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་
 ཆ་རྣམས་དང་། དེ་ཡང་མདོ་དང་འཕགས་སེང་གི་སྤྱང་བ་གཉིས་སོགས་རྒྱ་གཞུང་ཆད་
 ལྟར་རྣམས་དང་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ལེགས་བཤད་གོང་བསྐྱགས་ནས་ཆོམ་མི་སྤྱ་བར་དབྱེད་དགོས་
 པ་འདི་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ཆོལ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །ལྟ་
 བ་སྤང་བྱའི་བྱད་པར་ལ་གསེར་ཕྱང་ལས། ཤེས་སྒྲིབ་པ་ཆེ་བ་དང་ཞེས་པ་ཀྱན་རྫོངས་
 ཉེར་གཉིས་ས་དེར་སྒྲིབ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆ་ནས་མ་བཞག་

པས་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་པར་བསྟན་སྟེ། ས་བརྩེ་བྱན་མོང་གི་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཉྐ་ག་
 པ་བརྩེ་ཙ་བརྩེ་ལ་སྐབས་དང་པོ་དང་ལྔ་བར་བཤད་པའི་ཉྐ་ག་པ་སོ་དྲུག་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 བྱ་ཚུལ་གཉིས་ཡིད་ཀྱང་སྐབས་དང་པོའི་དེ་བྱ་བ་ཆེད། །བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ས་བརྩེ་དང་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་སྟེ་བརྩེ་གཅིག་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱན་མོངས་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་
 གྱི་གནས་ངན་ལེན་ས་བོན་རེ་རེ་སྟེ་བརྩེ་གཅིག་གསེར་སྤང་དུ་གསལ་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་
 དང་ཆོས་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་མོངས་པ་དང་ངན་སོང་བའི་ཉྐ་ག་མོངས་པས་འཛིགས་པའི་
 མོངས་པ། རྣམ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་མའི་མོངས་པ་དང་། ཐོགས་
 པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་མོངས་པ་ཞེས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་མོངས་པ་སྦྱར་བས། བལ་ཆེར་མ་
 རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ལ། ས་དང་པོའི་དེ་ལ་གཉིས་བྱས་ནས་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་སྤང་
 བྱ་གཉིས་འཛིག་གོ། །སྤང་བྱ་ཉྐ་ག་སྒྲིབ་ལ། མཐོང་སྤང་ལོག་ཞུགས་གྱི་དབྱེ་ཚུལ་གསུམ་
 ལས་ཀྱན་བདུས་སུ། བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་རེ་རེར་འདོད་པར་བརྩེ་དང་། ཁོང་མ་གཉིས་
 ལ་དགུ་རེ་བྱས་ནས་བརྩེ་དང་བརྩེ་གཉིས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་པར། བདེན་པ་
 བྱེ་མ་གསུམ་ལ་འཛིག་མཐར་གཉིས་དོར་བས་གོ་བཞི་དང་། མཛོད་ལས། དེ་དག་བརྩེ་
 དང་བདུན་བདུན་བརྩེ་དང་། ཁོང་སྤྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་
 གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་བདེན་པ་བར་བ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྩེ་ལ་
 ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གསུམ་དང་། ལམ་བདེན་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཙ་མ་དོར་ནས་བྱ་བརྩེ་
 བྱས་སོ། །འདུག་ཚུལ་ནི། འདུག་པ་པོ་ལོག་ཞུགས་བརྩེ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པས་
 འདུག་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདུག་ཚུལ། བསྐྱབ་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱག་
 བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་ནི་དེའི་རྒྱ་དང་བཞིའི་གནས་པ་ལས་ལོག་
 པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་
 པ་ལ་ནི་དེའི་སྒྲིག་པར་ཀྱན་ཏུ་སྦྱེ་བ་ལས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ། ཤིན་ཏུ་ཆ་

སྤྱ་བའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་དབྱེ་བས་ཞེས་སྤར་གོ་བཞིའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་
 པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ཚུལ་གྱིས་བཞག་ནས། དེ་རགས་པར་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཆ་སྤྱ་
 བའི་ལོག་པར་ཞུགས་ཚུལ། བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་དུ། བརྩ་
 བོ་དེས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་སྦྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། གཉིས་པོ་དེས་ཀྱང་བརྩ་བོ་དེའི་རྒྱ་དང་གཞི་
 བྱེད་པ་དང་། འགོག་ལམ་ལ་གཡང་སར་བསྟན་ནས་སྤྱག་པ་སྦྱེད་པས་བཞག་པས་ཐལ་
 རང་ལུགས་ལ་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འཇིག་མཐར་
 ལོག་ལྟ་གསུམ་དང་མ་རིག་པ་ཐེ་ཆོམ་ལས། བདེན་པའི་རྣམ་པ་མི་ཉག་པ་དང་བདག་མེད་
 སོགས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པས་དངོས་སུ་དང་། མཆོག་འཛིན་གཉིས་དང་འདྲོད་ཆགས་
 ང་རྒྱལ་བཞིས། དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་མཆོག་སོགས་སུ་འཛིན་པས་
 བརྒྱད་ནས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་རང་གི་ལྟ་བུ་སོགས་དང་མི་མཐུན་པར་མནར་སེམས་པས་དབང་
 གི་ལོག་ཞུགས་གསུམ་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་བརྒྱ་དང་བརྩ་གཉིས་མདོ་སྤྲོ་བ་ཡན་དང་། གྱ་
 བརྒྱད་ཤེ་སྤྲོའི་ལུགས་སོ། །སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་སྦྱིབ་ལ། མདོ་སྤྲོ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འཇིག་མཐར་
 གཉིས་ཁྱོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་སྤྲོ་འདྲོད་པ་ན་དུག ཁོང་མ་གཉིས་ན་ཁོང་ཁྱོད་རང་བའི་
 རྩ་སྤྲོ་སྒྲིམ་སྤང་ལྟ་སྦྱེས་བརྩ་དུག སས་ཤེ་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་བཞི་བཞིས་ལྟ་
 རྩ་སྤྲོ་ཞེ་དུག དེ་ཆུང་འབྲང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་ཤེ་བས་བཞི་བརྒྱ་བརྩ་བཞིའོ། །མཛོད་ལས།
 བཞི་ནི་སྒྲིམ་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་ཤེ་སྤྲོས་ལྟ་མིན་བཞི་དང་། སས་ཉེར་བརྒྱད།
 ཆེ་འབྲང་གིས་ཉིས་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཤེ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། མཐོང་སྤང་
 ནི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཙམ་
 གྱིས་སྤྲོང་བས་བདེན་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་དང་མཐོང་སྤང་ཞེས་བྱ་ལ། སྒྲིམ་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐའ་
 སྤྲོས་སྤྱར་བ་ལ་མ་སྤྲོས་པར་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་སྤོབས་ཀྱིས་ལྟ་སྦྱེས་སུ་བྱུང་བས། གཉིན་
 པོ་ཆུང་འབྲང་ཆེ་གསུམ་གོམས་སྤོབས་ཀྱིས་སྤྲོང་དགོས་པས། ས་དང་ཆེ་འབྲང་གིས་བཞག་

ཅིང་སྒྲིམ་སྤང་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐོང་སྤང་སྤྱོད་ཚུལ་བསྟུ་བ་དང་མཛོད་དུ་ཆོས་བཟོད་
 བཞིའི་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། རྗེས་བཟོད་བཞིས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་བཞི་རིམ་
 གྱིས་སྤང་བར་བཤད་ཀྱང་། མཛོད་ཀྱི་བྱེ་སྒྲུའི་ལུགས་ཡིན་ལ། བསྟུ་བའི་དེ་གསེར་སྤྱང་
 ལས། བསྟུ་བར་ཁམས་གོང་འོག་གི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཐ་དད་པར་བཤད་པ་ནི། སྤར་
 ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་སོ་སོར་གཏན་ལ་དབབ་པའམ་ཡང་ན་གོང་འོག་གི་སྤང་བྱ་སྤྱོད་
 བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཚུགས་མཐུན་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
 གོང་འོག་གི་བདེན་བཞིའི་དབང་གིས་མིང་ཐ་དད་པར་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །ཁོད་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་མཐོང་སྤང་གི་གངས་ཀྱན་བདུས་ལྟར་དང་། སྤྱོད་ཚུལ་
 མཛོད་ལྟར་བྱས་པ་དང་ཨ་བྱས་བྱུ་བ་དགོངས་སུ། ལེའུ་གསུམ་པར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ཀྱང་།
 ལེའུ་གཉིས་པར་གངས་ཡང་མཛོད་ལྟར་བྱས་ནས། བརྩ་དུག་པ་སྒྲིམ་ལམ་དུ་བཤད་པ་ནི།
 ཀྱན་བདུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མ་མཁྱེན་པས་དོར་བར་གསུངས་ལ། ཀྱན་བདུས་ལུགས་གསེར་
 སྤྱང་གི་ལམ་ཤེས་སྐབས་སུ་ཆོས་བཟོད་བཞི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་བདེན་བཞིའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོར་སྦྱར་ལ། ཐུབ་དགོངས་ཀྱི་ལོག་བཤད་
 འགའ་ཞིག་དགག་པ་སྤར་གྱི་དེའོ། །དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཐལ་རང་གཉིས་
 བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྷོག་ཆས་སྤྱེ་སྤྱེ། བརྒྱ་ཅ་བརྩ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྤྱོད་དོ། །རོལ་མཆོར།
 སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པས་སྤང་ཚུལ་མཛོད་ལྟར་བྱས་ནས་བཟོད་ཤེས་བརྩ་དུག་རིམ་ཆར་སྤྱེ་
 བར་བཤད་པས། དེས་བདེན་བཞི་རིམ་ཆར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་དམ་དཔུང་།
 བྱ་ཉས་ཀྱན་བདུས་ལྟར་ཐལ་རང་ཡང་འདོད་པར་བཤད་དོ། །སྒྲིམ་སྤང་སྤྱོད་ཚུལ་ཆོས་
 མངོན་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྤང་
 བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་གཉིས་དང་། བྱེ་མ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ས་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར་བསྒྲིམ་
 ནས་བདག་མེད་དུ་བསྒྲིམ་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཆར་སྤང་ཚུལ་དང་།

ཁམས་དང་ས་སོ་སོར་བྱེན་ས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲིམ་པས་རིམ་གྱིས་སྤང་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་
 ནང་། ཐེག་ཆེན་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ལ། ཀུན་བདུས་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཇི་འདྲ་བས་
 སྤྲོད་ཞེ་ན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤྲོད་སྟེ། ཆོས་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་བསྒྲིམས་ནས་དམིགས་པས་སྤྲོད་བར་བཤད་པས་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་པ་བཏགས་པ་བར་བསྟན་ནོ། །མཛོད་ལས། ལྷག་སྤྱིས་མཐོང་དང་
 སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱིས། །ཞེས་སྤྲོད་ཅེ་མན་གྱི་མཐོང་སྤང་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་
 བར་བཤད་པ་བྱེ་སྤྱིས་སྤྲོད་བཏགས་ཡིན་པས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཀག་གོ། །ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་
 ཅན་ནི་སྤྲོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷ་ཞིང་རེ་ཞིག་བདག་མེད་སྟོན་མི་རུང་བའི་བྱེན་ངག་གང་
 ཟག་འགའ་ཞིག་སྤྲོད་པ་ལ་ཆགས་པ་རགས་པ་མངོན་གྱུར་བ་བསྒྲིག་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། འདོད་
 སྤྲོད་མངོན་གྱུར་བ་ཅམ་ཡང་འགོག་མི་རུས་ཏེ། དེས་བདག་འཛིན་གྱི་ཆགས་པ་སོགས་ལ་
 མི་གཞོད་པའི་བྱེར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྲོད་ཉིད་ལྷ་དང་དེ་འགལ་བྱེར། །ཞེས་
 སོགས་ལྷར་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་ཞིང་བག་
 ལ་ཉལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སྤྲོད་དགོས་སོ། །དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་བསམ་
 གཟུགས་སྐབས་བཤད་པ་རགས་པར་ཆགས་བྲལ་བྲལ་ཚུལ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །བྱབ་
 དགོངས་སུ་ས་དང་པོ་དགའི་སྐྱབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དགུས་འདོད་ཉོན་དགུ་དང་། ས་བཙུ་པའི་
 བྱད་པར་ལམ་གྱི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་བདུན་རྩ་བསམ་གཏན་དང་པོ་རས་
 སྤྲོད་ཉོན་བདུན་པའི་བར་དང་། སྤྲོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་རྩ་མཐའ་དང་། དགུ་བ་སངས་རྒྱས་
 སའི་བར་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྤྲོད་བཞི་སྤང་གི་དགོངས་པར་བཤད་པ། ཇོག་ལོའི་རྟེན་རྒྱུང་
 ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་དང་བསྟན་ནས་དེ་བཙོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྤྲོད་བཞིན་པ་མིན་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་སྤང་བྱར་འདོད་ན་ནི་སྤྲོད་པའི་ཅེ་མོའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པ་སྤངས་
 པ་སྤྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་བྱེར། །ཞེས་སོགས་བྱང་སེམས་

ལ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་བཞག་པ་དོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་རེ་ཡོད་པས་
 དེ་དང་བསྟུན་ཅམ་ལས་ཇི་བཞིན་དུ་སྒྱར་མི་རུང་སྟེ། ཉོན་ཆེན་ལ་བྱས་ན་སྤྱད་ཉོན་བརྒྱད་
 པ་ཅམ་སྤངས་པ་སྟེ་བཀའ་ཅིག་ཐོགས་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་མཐོང་
 ལམ་སྟོན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདས་ལམ་
 གྱིས་ས་དགུ་བའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སྤྱད་ཅེའི་དགུ་བ་སངས་རྒྱས་དང་
 བརྒྱད་པ་མན་སྤངས་པ་ས་བརྒྱ་བར་སྒྱར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་བྱེད་ན་འདོད་
 པའི་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ས་དགུ་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཅིག་ཆར་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་གོང་མའི་ཉོན་སྒྲིབ་ས་བརྒྱ་བར་སྤངས་
 པ་དང་། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་སྤྱད་ཅེ་མན་གྱི་ཉོན་མོངས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་
 པ་ཉི་སྤང་གི་དགོངས་པ་ནང་འགལ་བ་སོགས་ནང་འགལ་མང་པོ་བཞེད་པ་དོ་མཚར་ཞེས་
 བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་གཉིས་རེ་རེ་དགུ་ཆན་དགུར་བྱས་ནས་
 ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་བྱས་ཏེ་ས་བརྒྱ་གཅིག་གིས་སྤང་བར་བཤད་དོ། །གསེར་
 ཕྱིང་དུ་ཀྱན་བརྟུས་ལས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་
 བ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་པ། ཞེས་པའི་དོན་གཉེན་
 པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་མཉམ་པ་ལ་སྒྱར་ནས། སྤང་བའི་དོན་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྟེད་པ་འགོག་པ་དང་། སྤངས་པའི་དོན་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་སྟོད་མ་ཡིན་པར་བྱས་པ་ལ་བྱེད། མཛོད་དང་ཀྱན་བརྟུས་
 མཐུན་པར་བྱས་ནས། མཛོད་ཀྱི་དོན་སྤང་གཉེན་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་དོན་མིན་གྱི་
 མི་སྒྲིབ་ལམ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མཉམ་
 པའི་དོན་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་སྟེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱན་མཐར་སྒྲིབ་
 པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་པོས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྤམ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་

ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་མིན་པ་སྤར་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་དོ། །ས་བརྩུར་
 ཡར་ཕྱེན་ལྷག་པར་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ལམ་གྱི་དྲགས་གསེར་འོད་སོགས་ལས་གསུངས་པ་གསེར་
 བྱང་དུ་གསལ། ས་དུག་པར་རྗེང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། ཐེམ་སྐས་བཞི་གྲུབ་མཐའ་
 བཞི། གསེར་གྱི་ཕྱེ་མ་རིགས། དངས་པས་རང་བཞིན་ནམ་དག་རྩྭ་མེད་སྒོ་བྱར་ནམ་
 དག །ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་རྩ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད། མེ་དྲོག་གསུམ་ཉན་
 རང་དང་བྱང་སེམས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བཞི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱེན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཡིན་
 རྣམ། འཕོ་ཚུལ་ས་སོ་སའི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་རྣམས་པ་ན་གོང་མར་འཕོས་པ་ཡིན། འདིས་
 རྣམས་ཞེས་པ་རྣམས་ཆར་བའི་དོན་ཡིན་པས། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྦྱོང་རྣམས་པར་ཐོབ་
 པའི་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པར་བསོད་གྲགས་པས་གསུངས་པ་ལེགས། འདི་དང་གསེར་བྱང་
 ལས། ས་སྤར་མ་ན་ཡོད་པའི་སྤང་བྱ་ནམས་ས་ཕྱི་མ་ནམས་མ་སྦྱེས་པ་ན་རྒྱན་དུ་འབྲུག་པས།
 ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེ་བརྩན་པ་སོགས་ཀྱིས་ས་དང་པོའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པས་གཉིས་
 པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པས་སྦྱིབ་གཉིས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རགས་པའི་དངོས་གཉེན་སྦྱོམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ས་དང་པོ་དང་། དེའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་ས་གཉིས་པ་ཐོབ་པར་བཤད་
 གྱུར། སྦྱོམ་པ་ཡིག་ཆར་མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བ་ན་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་བཞག་གི་སྤངས་
 མེད་གོས་པ་ལྟར་སྦྱིབ་གཉིས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཕྱ་མའི་དངོས་གཉེན་སྦྱེས་ཆེ་ས་གཉིས་པ་ཐོབ་
 པ་ཡིན་པས། ས་གཉིས་པ་སོགས་ལ་སྦྱིབ་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་དེ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་
 ལ། ཡོངས་སྦྱོང་གཙོ་བོ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཆར་ཆེ་གོང་མར་འཕོ་བ་ཡིན་
 ཟེར་རོ། །འོ་ན་སྦྱོམ་སྤང་གི་ཀྱན་མོངས་དང་པོ་གཉིས་ས་དང་པོ་ལ་སྦྱིབ་པ་མིན་ནམ་ཞེ་
 ན། དེས་ས་དང་པོའི་སྦྱོམ་ལམ་ལ་སྦྱིབ་གྱུར་ས་དང་པོ་ལ་མི་སྦྱིབ་ཟེར་རམ་དཔྱད། གཞན་
 ནམས་ལྟར་ན་ས་དང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པས་ས་དང་པོ་ལ་སྦྱིབ་པའི་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པར་ཐལ་
 ལོ། །སའི་ངས་ཆོག་ནི། སའི་སྤྱད་དོད་ལྷ་མི་ལ་ཡིག་བསྟན་པའི་ལྷ་ཏ་འབྱུང་རོ། །ཡ་

མི་ཏ་དཔག་མེད་སོགས་ལ་འཇུག་པས། མདོ་རྒྱན་ལས། འབྲུང་པོ་དཔག་མེད་འཇིགས་
མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ། །ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྷན་ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་
ནི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་ཅད་དཔག་མེད་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་འཇུག་
ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་ཕྱི་ཕྱིར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བྱའོ། །

སའི་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཡན་ལག་གི་དོན།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སྤྱི་མཆམས་སྤྱར་བ་དང་སོ་སའི་རང་བཞིན་
ནོ། །དང་པོ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་ཆོགས་སྟོན་པ་ལ། །ཁ་ཤེད་གོས་པ་ཡོད་དེ་རྒྱུ་ས་དང་
པོ་དགུ་པོ་གང་གི་སྟོན་ཟད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སྟོན་སྡེ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་འགྱུར་
བའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་འབྲས་བུའི་སའི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་བཟན་པའི་ཕྱིར་བྱའོ། །
ཁ་ཤེད་ཉིད་བྱེད་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་གུ་རྩ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ། །ཁ་ཤེད་
མདོའི་འབྲེལ་ནི་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་ཞེས་འཇུག་སྐབས་ལས་འཕྲོས་པའི་བྱི་བ་གཉིས་
པའི་ལན་དུ་བྱུང་ལ། རྒྱན་ལྟར་ན་ས་བརྩུ་དང་། ཞེས་པའི་ཆོགས་སྐབས་ལས་འཕྲོས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་ས་དགུ་དང་། འབྲས་བུའི་ས་བརྩུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགུའི་
དང་པོ་ས་དང་པོ་ལ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་ཕྱེང་ལས་མདོར་
བཟན། རྒྱས་བཤད། སྦྱང་བའི་ཚུལ་གསུམ་བྱས་པའི་དང་པོ་ནི། ས་དེ་ཐོབ་ཟིན་ཁྱད་
པར་དུ་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ནམ་བརྩུ་ཡིས། །ཐོབ་བྱེད་མ་རྫོགས་བྱ་མ་ནི་དང་
པོ་འཐོབ་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ལྟག་བསམ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་
རོ། །མཆན་མ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་པན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་མི་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། འདི་གསུམ་བསམ་པའི་དབང་

དུ་བྱས་པ་དང་། སྤྱིན་པ་གཏོང་ལེན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཏོང་བ་ཟེང་ཟེང་དང་། དེས་
 རྣམ་མཁྱེན་སྤྱིན་པ་གཏོང་ལེན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བཤེས་གཉིན་བཞེན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་དམ་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འཆོལ་བ་སྟེ་འདི་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་།
 བྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟག་དུ་རེས་འབྱུང་མེས་མཉིད་མི་འཇིགས་པའི་སྤྱིན་པ་དང་།
 མཆན་དཔེ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མངས་རྒྱས་སྤྱི་འདོད་ཅིང་དགའ་བ་བསྟོབ་དང་། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྟོན་པ་ཆོས་སྤྱིན་དང་། ཆོག་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 བདེན་པ་ལ། །ཆོག་སྤྱི་བ་དང་ནི་བརྩུ་པོ་འདིར་སྦྱང་བྱེད་བྱས་ཀྱང་མདོར་སྦྱང་བྱས་
 བྱས་པས་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྩུ་པོ་འདི་
 དག་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཟེན་པས། ཡོངས་སྤྱི་སྦྱང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིའི་མདོར་བཞུན་དང་སྦྱང་
 རྒྱལ་གཉིས་པོ་འདི་མདོའི་མདོར་བཞུན་གྱི་སྐབས་སུ་ས་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་བའི་དོན་བརྩམས་
 པས། ཡོངས་སྤྱི་སྦྱང་བ་རྣམ་བཟུང་གིས། །ས་ནི་གཉིས་པ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སྤྱི་སྦྱང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 སྦྱར་དགོས་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། དེ་ལྟར་གྲངས་ཀྱི་སྟོན་ས་མདོར་བཞུན་པ་འདི་ནི་ས་
 ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་སྦྱར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །ཞེས་དང་། ཀྱང་བ་
 ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་བརྩུ་པོ་རེ་རེ་ལ་མི་དམིགས་པ་སྦྱར་བ་བརྩམས་
 ལ་འདི་ས་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་
 སོགས་ལྟར་ན་སྦྱང་བྱེད་བརྩུ་ཡིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྩུ་པོ་འདི་དག་སྟོང་
 རྗེ་དང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་བ་ཐ་
 མ་གཉིས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། བརྩུ་གང་ཞེན་བསམ་དང་། །ཞེས་སོགས་
 འགྲེལ་གྱང་ཆོག་གོ། །སྦྱང་བྱས་རྣམས་དང་། །སྦྱང་བྱེད་ཡོངས་སྦྱང་གི་ཆོས་རྣམས་དང་།

ཡང་ན་ས་རྣམས་སྤང་གཞི་དང་ཡོན་སྦྱོན་གཉིས་སྤང་བྱས་བྱས་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྦྱང་བ་ནི་
 ཁང་བཟང་སྦྱང་བ་ལྟར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོན་སྦྱང་བ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གཡའ་སེལ་
 བ་ལྟར་དང་། ས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སྦྱང་མང་ཉུང་ཡོད་པ་གདུལ་བྱ་ནི་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་
 པ་དང་། ས་ཁ་ཅིག་ལ་སྦྱོན་སྦྱང་པ་དང་གཉིན་པོ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་གསུངས་
 པ་རྣམས་ལ་མཆོན་པར་གསེར་སྤྱང་ལས་གསུངས་སོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་རབ་
 འབྱུར་གང་ཡང་། རས། ཡང་དག་པར་ཁྱགས་རས། ཞེས་སྤར་གྱི་དྲི་བ་ཕྱི་མ་ལྔ་བཞེད་
 རས་དེའི་དང་པོའི་ལན་དུ་པར་ཕྱིན་བཅུ་ལྔ་ག་པས་ས་བཅུ་ལ་ཁྱགས་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ལས་
 མེད་དོ། །བར་མར་རབ་འབྱུར་གང་ཡང་བྱོད་ཀྱིས། རས། རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་
 པས་ས་འོག་མ་རས་གོང་མར་འཕོ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན། དེ་རྣམས་ས་དགའི་ཡོངས་སྦྱང་དང་
 ས་བཅུ་བའི་མཆོན་ནིད་མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་རས། རབ་འབྱུར་
 དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཁྱགས་པར་རིག་པར་བྱོལ། །ཞེས་པ་དོན་བསྟུ་
 ཡིན་པས་གསེར་སྤྱང་དུ་ནི་སྤང་དང་བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་མདོར་བསྟན་སྤྱིར་རས་རྒྱས་བཤད་
 འགྲེལ་བའི་སྐབས་འགའ་དྲངས་སོ། །ནི་སྤང་ལས་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་རི་སྐད་བསྟན་
 པ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ནིད་བསྟན་པ་ནི་མདོ་ནིད་ལ་ཡོད་པ་མ་སྤྱོད་སོ། །ཞེས་སོགས་ལྟར་
 རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་བཤད་དང་སྤྱིར་ལ་མདོར་བསྟན་དང་མ་སྤྱིར་བཞོ་སྤྱི་བ་ལ་དགོངས་
 ལ། རོལ་མཆོར་སྤྱིར་བསྟན་ས་དང་པོ་དང་དོན་བསྟུ་བཅུ་བ་ལ་སྤྱིར་བའི་གཉིས་བཅུ་ག་
 ལ་སྤྱིར་དགོས་པ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། མདོ་རྒྱས་གཉིས་ཀ་དྲངས་པ་རྗེས་ལ་བ་
 སྤྱིར་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དྲིལ་བྱས་པས། འདིར་དེ་ལྟར་བྱས་ན། རབ་འབྱུར་ས་དང་
 པོ་ལ་གནས་པའི། རས། བྱང་ཆེན་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པས་བྱ་བ་དག་གོ་ཞེས་པས་གངས་
 དང་སྦྱང་ཚུལ་གྱིས་གཞི་མདོར་བསྟན། བཅོམ་ལྔན་འདས་བྱང་ཆེན་པོའི་ལྷག་པའི་བསམ་
 པ། རས། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཡོངས་སྦྱང་བ་བཅུའོ། །ཞེས་ཡོངས་སྦྱང་བ་བཅུའི་

རོན་ཀྱས་པར་བཤད་དེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདྲོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། མཆམས་སྤྱར་
 ཏུ་གསུངས་པ་ལ། ཞེས་སྤྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་
 རོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱི་རོན་ནི་འདི་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདྲོ། །གསེར་
 སྤྱང་ཏུ་ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་བྱས་པའི་དང་
 པོ་ནི། བྱ་ལྟར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དང་། ཉ་རྣམ་བཤད་རྫོགས་
 ལྟར་ལྟར་ན་ཅ་བའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གཞི་དང་དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རང་དོན་གྱི་གྲུ་གྲུ་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། གྲུ་
 གྲུ་མེད་པའི་བསམ་པས་དེའི་ཆོས་འཛིན་པར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་
 ཅན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གསུམ་འཛོམས་གིང་ཡོན་ཏན་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟག་མ་
 རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སེམས་ཅན་གཞི་ལ་བཞག་པ་གསེར་
 སྤྱང་ཏུ་ཞོར་གསུངས་པ་དེ་ཅམ་ལ་བྱས་ན་ཞོར་བོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པའི་
 རོན་ལ་ཡན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆེད་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མེད་བཞིའི་སེམས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་སྤྲུམ་འི་
 རྒྱུད་དང་། ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅ་སོགས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེར་སྤྱོད་པར་ཡོངས་
 ལྷ་གཏོང་བ་དང་། ལམ་གྱི་ཅ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་མགུ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་གཏོགས་
 པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོལ་བར་འདོད་པས་ཉན་རང་གི་སར་མི་ལྟར་བ་དང་།
 བྱིམ་ན་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་དེ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་གིང་ཆེ་རབས་
 ཐམས་ཅད་ཏུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་སྤྱོད་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་མཐོང་ནས་མི་འབྲལ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་

བར་གསུམ་དུ་དག་བའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་རབ་རྒྱ་སྟོན་
 པ་དང་། ཐོབ་མཐའ་བར་གསུམ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 རྒྱལ་པ་དང་། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་གསུམ་དང་། ཉིང་
 རྒྱལ་འགྲེལ་བར་ཐོག་པ་གསུམ་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མདོའི་སྒྲིང་གཞི།
 མདོ་དངོས། མཐུན་འགྱུར་ཡི་རང་གསུམ་དང་། དག་ལྟས་མཆོད་བཟྃ། བཟྃན་བཅོས་
 དངོས། བསྐྱོ་བ་གསུམ་ལ་བཤད་ཅིས་ཉི་ཤེར་གསུངས་སོ། །དམ་བཅས་པ་ལྟར་གཞན་
 མི་སྤྱོད་བའི་བདེན་པར་སྤྱོད་བའི་ཉིད་ཅིས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟར་བཟྃན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
 ཐབས་ཆའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུས་༼ཁ་ཤེས་ས་དང་པོའི་ཡིན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིལ་གསུམ་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་སྤྱོད་ན་ཡོངས་
 ལྟ་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་མཆོག་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་བརྒྱ་པོ་དེ་བདེན་པའི་རོ་པོ་ཉིད་མི་
 དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟིན་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 ཡོངས་ལྟ་སྤྱོད་བ་དག་ཁོ་ནས་སོ། །སྒྲིལ་བ་བྱེད་དང་པོ་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་འཕྱོ་
 པ་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། ༼གཉིས་པའི་སྤྱོད་བཤད་ནི། མདོ་རྒྱལ་ལས། བྱང་རྒྱལ་ལ་ནི་ཉི་ལ་
 དང་། །སེམས་ཅན་དོན་རྒྱལ་མཐོང་བ་ལ། །རབ་རྒྱ་དགའ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་
 རབ་དགའ་ཞེས་བཟྃད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉི་ལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟག་
 པར་འགྱུ་བ་པར་མཐོང་ནས་དགའ་བས་ནོའོ། །ས་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩ་བ་
 ནི་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་བྱིན་དུ་གཞོ་བ་དང་། བཟྃད་པའི་
 མཐུ་ལ་གནས་པ་འདི་གཉིས་ཉིས་སྤྱོད་སྒྲིམ་པ་དང་། དག་བ་ལ་རབ་རྒྱ་དགའ་ཞིང་སྤྱོ་
 བ་དག་བ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱུང་བཅེ་ཆེན་པོ་མདོན་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དང་། མཁན་
 པོ་སོགས་ལ་བཀུར་ཞི་བྱ་བ་མ་ལ་གུས་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤྱིན་ལ་སོགས་
 པ་ཕྱིན་དུག་ལ་བཅུན་པའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་པོའི་ས་གཉིས་པ་བས། ནས།

ནན་ཏན་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱུར་བྱང་ཆེན་ས་གནིས་པ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་
 བྱིས་ས། ནས། བར་ཕྱིན་ནམས་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཆོལ་བའོ། །ཞེས་པའོ། །འདིར་བཀྱར་སྟེ་
 བླ་མ་ལ་གུས་པ་གཅིག་དུ་བྱས་ཤིང་། མདོར་སྟོང་རྗེ་གོང་དུ་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བ་ཟུར་
 དུ་ཡོད་པ་དཔུང་། གནིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ། སྦྱང་བྱེད་སོ་སོའི་རོ་བོ་དང་། ཡོངས་སྦྱང་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ་གནིས། དང་པོ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་
 རྒྱུད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་དང་། ཉེས་སྦྱང་མཐའ་དག་སྦྱོམ་
 པའི་ཚུལ་བྱིས་ས་གསུམ་དག་པའི་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་སོགས་སྤངས་པ་དང་། གཤན་
 གྱིས་པན་པ་ཁྱུང་དུ་ཞིག་བྱས་པར་མི་བརྟན་པར་བྱན་པས་ཁྱུང་མི་གསོན་པ་དང་། གཤན་
 གྱིས་ལུས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པས་ངག་གིས་གསེལ་ནམས་ལ་བཟོད་པ་དང་
 དུ་ལེན་པ་སོགས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སེམས་ཅན་ཐེག་གསུམ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སྐྱབ་
 པ་ལ་འབྱོད་པ་མེད་ཅིང་སྦྱོབ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱལ་བར་དཔྱལ་བར་གནས་
 གྱང་མི་སྦྱོབ་རྒྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་སྦྱོབ་དང་། བཤན་པོ་ལ་སོགས་
 པས་སྦྱོབ་དཔོན་དང་སྦྱོབ་པོ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པར་འདུད་པ་དང་། དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་གྱིས་དེས་བརྟན་པའི་ཆོས་གསུངས་པ་བཞིན་
 དུ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་དུག་སྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གནིས་པ་ནི་ཚུལ་བྱིས་ས་དང་དེ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་
 ལག་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སྦྱང་བ་སྦྱང་བ་སྦྱང་བ་པོར་བརྟན་པ་བཞིན་ཡོངས་སྦྱང་བ་
 བྱས་པའི་ཁྱད་པར་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གནིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོའམ་
 ཡིན་ཏེ། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སོགས་ས་དང་པོར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་
 རོ། །སྦྱོབ་བཤད་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། འཆལ་ཚུལ་ཚོལ་བའི་དྲི་བྱལ་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་
 པའི་ས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་འཆལ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་གནིས་

ལས། དང་པོ་ཙུ་བཞི། མོས་པས་མི་ངོམས་ཤིང་ཡི་གེ་ལ་མ་ཞེན་ལ་དེས་མི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་
 དང་ནི། ཐང་ཟིང་མེད་པར་ཚོས་བྱིན་ཀྱང་དེས་མི་སྒྲིམ་པ་ཚོས་ལ་ངེས་སེམས་དང་།
 སངས་ཀྱས་ཞིང་དག་པའི་དགེ་ཙུ་བཞི་སྤྱོད་ཞིང་དེས་མི་སྒྲིམ་པ་རྩལ་བསྐལ་དང་ལེན་དང་།
 འཁོར་བའི་རྩལ་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་མི་སྤྱོད་ཞིང་དེས་མི་སྒྲིམ་པ་ཅི་མི་སྒྲིམ་
 པའི་བཟོད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ལ་གནས་ཤིང་དེས་མི་སྒྲིམ་པ་ཅིས་བྱ་བ། །སྒྲིམ་
 མེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ནམ་པ་ལྟོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ནས། ས་
 གསུམ་ལ་གནས་པས་གནས་པར་བྱ་བ་དག་གོ །ཞེས་དང་། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་པོ་མང་དུ་
 ཐོས་པས། ནས། ཁྲེལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱགས་བཅུ་འེལ་སངས་ཀྱས་ཐམས་
 ཅད་ལས་དམ་པའི་ཚོས་མཉན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་སྟེ་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་དང་། ཡོན་
 འབུལ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་གདན་སྟོབས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀྱར་སྟེ་ལ་མི་ལྟ་
 བའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཚོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ་ཐ་ན་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་མི་
 རེ་བ་དང་། ཞིང་དག་བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཙུ་བཞི་སྤྱོད་ཞིང་དག་པའི་རྒྱར་མོས་པ་སྟེ་རང་གི་སངས་
 ཀྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་བ་དང་། བཟོད་པ་གསུམ་རྫོགས་པས་རང་
 གོས་པན་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་རང་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་ནམ་འགྱུར་སྟོན་
 པ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་དང་མི་སྒྲིམ་པ་བཟོད་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྤྱོད་བ་དང་།
 རང་ལ་སྟོས་ནས་མི་དགེ་བ་དང་དམན་པའི་ཡིད་བྱེད་མི་སྤྱོད་པ་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་
 ལ་སྟོས་ནས་མི་དགེ་བའི་ཚོས་མི་བྱེད་པ་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་
 ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ནམ་པ་ལྟོ་སྟེ་ལས་ལྟ་མ་ས་དང་པོར་བརྟན་པ་བཞེན་དུ་བདེན་
 པའི་ངོ་པོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པའམ་སྒྲིམ་སེམས་སུ་མི་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་བྱས་པས་
 ས་གསུམ་པ་ཡོད་བྱེད་པ་ཐོབ་ཟིན་རྟོགས་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ན་

ནི་མདོ་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོ་ནི། །བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོའི་འོད་བྱེད་པའོ། །བཞི་བ་
 ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩ་བ་ནི། རྣམས་སོགས་དཔེན་པར་གནས་པ་དང་། འདོད་པ་
 རྒྱུར་བ་དང་། ཆོག་གེས་པ་དང་། རྒྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡང་དག་པར་སྦྱོས་པ་བརྟེན་
 པ་སྟེ་མི་བཏང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ལ་སྦྱོད་པ་འདི་དྲུག་བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་བྱེད་དངོས་དང་། རྒྱུར་ན་འདས་
 དང་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩལ་བཞོག་ཀྱན་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་གཉིས་བྱ་བ་
 ངན་ཞེན་བརྒྱད་ནས་འགོག་བྱེད་དོ། །དགེ་ཕྱོགས་ལ་སེམས་མི་རྒྱལ་བ་སྦྱིད་ལུག་དང་བདག་
 ཉིད་བརྒྱས་པའི་ལེ་ལོ་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་དང་། བདེན་ཞེན་གྱི་ལྟ་བ་མེད་པའོ། །མདོ་
 ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་པོ་ས་བཞི་བ། རས། གནས་པར་བྱ་བ་དག་གི་ཞེས་དང་། དེ་ལ་
 བྱང་ཆེན་པོའི་དགོན་པ། རས། ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་ལྟར་དགོན་པ་མཆོག་ཉན་
 རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་བྱལ་བ་དང་། རྩ་བར་དམན་པ་རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ནགས་སོགས་
 དགོན་པར་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་སྤར་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་ན་སྙམ་དུ་མངོན་པར་འདོད་
 པ་མེད་པ་དང་། མདོ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་རང་དོན་དུ་འདོད་པ་མེད་པ་འདོད་ཆུང་དང་།
 རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཐོབ་ན་སྙམ་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་དང་།
 མདོར་ནམ་མཁུན་ཐོབ་ཀྱང་དེས་སྦྱོམ་སེམས་མེད་པ་ཆོག་གེས་དང་། དབྱིག་གཉེན་སོགས་
 ཀྱིས་འདི་གཉིས་ངན་ཉུང་རྟེན་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཟང་མང་རྟེན་ཀྱང་དེས་མི་ཆོམ་
 པ་ལ་མཛད་ཀྱང་འཕགས་སེང་གིས་མཛོད་ལྟར་བྱས་པ་མདོའི་དོན་ནོ། །སྦྱང་ཡོན་མཆོག་
 ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱག་པའི་ངེས་དྲིལ་གི་བཟོད་པ་མི་གཏོང་བ་མདོའི་དོན་དང་། བལ་བ་
 ཟ་བ་རྟེན་པས་ཆོག་པ་དང་མཐར་གྱིས་སྦྱོང་བའི་བཟོད་རྟོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་ཟས་

སྒྲུབ་གཅིག་པ་དང་། ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་དང་གསུམ། ཟས་བཟང་མང་ལ་ཆགས་པའི་
གཉེན་པོ་དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ཕྱིང་བ་དང་། ལྷག་དར་ཁྲིད་པ་གསུམ། གོས་
མང་པོ་དང་། འཇམ་པོ་དང་། བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། དགོན་པ་བ་
འདྲ་འཛི་ལ་ཆགས་པ་སྤྱོད་བྱེད་དང་། བྱིང་བ་དང་། ལྷག་བ་མེད་པ་དང་། དུར་
ཁྲིད་པ་གསུམ་གནས་མལ་ལ་ཆགས་པ་སྤྱོད་བྱེད་དང་། ཅོག་བྱ་བ་སྒྲོས་འབེབས་པ་སོགས་
ལ་ཆགས་པ་སྤྱོད་བྱེད་དང་། གཞི་ཇི་བཞིན་པ་སྒྲུབ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་སྤྱོད་བྱེད་དང་།
བྱ་ལྷོ་ཁྱུ་དགོན་པ་བ་སོགས་བཞི་གནས་མལ་དང་། བ་མ་གཉིས་སྤྱོད་ལམ་ལ་སྦྱར་རོ།
འདི་དག་གིས་སེམས་ལས་རུང་དུ་སྤྱོད་བས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་
སྤྲོས་པ་སྟེ་དེའི་ཡི་དམ་བཅའ་བ་དང་། རང་གིས་བསྐྱབ་པའི་སྤྲོས་པ་སྦྱངས་པ་སྤྱོད་པ་
སོགས་པས་ལུས་དང་འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་ཞིང་
དེ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་ཁྱུ་བ་མེད་པ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་ཉེས་དམིགས་
སུ་འཕམ་མི་འདོད་པར་ལྷ་བས་སྤྱོད་པ་དང་། མདོ་ལྟར་ན་རང་གིས་རང་བཞིན་གྱི་མུང་
འདས་ལ་མཆན་མར་མི་ཞེན་པའམ། གདུལ་བྱའི་སྤྱོད་དང་འཚམ་པར་སྦྱངས་པས་འདས་
པ་ལ་གཞོལ་བ་སྟེ་འགོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ནམས་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་
པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཚོགས་
པས་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཁུམ་ཞིང་ཡུལ་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་དང་། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་གྱིས་མི་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་
ཚུལ་ནི། དེ་ལྷ་བྱའི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྔ་མ་ལྷ་བྱ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཟེན་པའི་
ནམ་པ་བཅུ་མ་མ་བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གཞོན་པའམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོའམ་
ཡིན་ཏེ། ཏགས་སྒར་ལྟར་རོ། །སའི་ངེས་ཆོག་ནི། མདོ་ཁྱུ་ལས། འདི་ལྟར་བྱང་ཁྱུ་བ་
ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས། །རབ་དུ་སྟེག་བྱེད་འོད་ལྷ་བྱ། །དེ་དང་ལྡན་ཕྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་

པོ་སྤྲེག་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱགས་མཐུན་གྱི་
 གོགས་སྐྱེབ་གཉིས་སྤྲེག་པས་ན་འོད་འཕྲོ་བའོ། །ལྡ་བ་ས་ལྡ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཅ་
 བཞི། བྱིམ་པ་དང་དགེ་སྦྱང་མ་ལ་འགྲོགས་འདྲིས་བྱེད་པ་དང་། བྱིམ་ལ་འབྲེན་པ་
 རྟེ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་། འདུ་འཛིན་གྱུར་པའི་གནས་གྱི་གནས་དང་ནི། བདག་གི་
 ཡོན་ཏན་བཟོད་པས་བཟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྦྱོན་བཟོད་པས་བརྩམ་པ་དང་། མི་
 དགེའི་ལས་ཀྱི་ལས་བརྩུ་དང་། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་རྫོམ་པས་ཁེངས་པ་དང་། དགེ་
 མི་དགེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། རྫོང་ན་ལྟ་བུ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་
 པ་གསུམ་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་རྟེ་སྒྲ་བྱེད་པ་ལ་འདི་ནི་རྣམ་པར་སྤངས་ན། མ་
 ལྡ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་རྟེ་སྤྲེགས་པར་འཛོལ་པོ། །མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་པོ་ས་ལྡ་བ།
 ནས། ཡོངས་སུ་སྤངས་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་པོའི་བྱིམ་པ་དང་། ནས།
 གཏི་མུག་ཉམས་རངས་སུ་མི་འདོར་བའོ། །ཞེས་ལེ་མང་དུ་བྱིམ་པ་དང་དགེ་སྦྱང་མ་བརྟེན་
 པ་གཉིས་སེར་སྒྲ་འདུ་འཛིན་གཞོན་སེམས་གསུམ་བདག་བཟོད་གཞན་སྦོད་དེ་ཆོས་དུག་དང་།
 མི་དགེ་བརྩུ་དང་ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐེ་ཆོམ་དུག་གསུམ་རྟེ་ཆོས་བརྩུད་
 དང་སྤང་བྱ་བརྩུ་བཞི་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཡོངས་སྦྱང་གི་
 ངོ་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་རྟེན་འོན་དུ་རབ་དུ་བྱུང་
 བ་དང་ལ་སོགས་པས་བྱིམ་པ་དང་འགྲོགས་འདྲིས་བྱེད་པ་དང་། དེ་སྦྱང་བ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་བརྩུད་མར་རྩལ་ཏེ་སྦྱེ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་གོས་དུར་སྤྲེག་བགོ་བ་དང་། དགེ་
 སྦྱང་མ་དང་ལྟན་གཅིག་སྐད་ཅིག་ཅུ་ཡང་མི་གནས་ལ་དེ་ལས་གོས་མི་ལེན་པའོ། །བྱིམ་
 ལ་སྤྲེད་པས་གཞན་ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་བྱིམ་ཉི་བར་མི་རྟོན་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ནི་
 བདག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་བ་སྐྱབ་དགོས་ན་སེམས་ཅན་རང་གི་བསོད་ནམས་ལ་སེར་
 རྟེ་བྱེད་པ་མི་རུང་སྐྱམ་པའོ། །འདུ་འཛིན་གྱུར་པའི་གནས་གཉིས་ལས་ནང་གི་ནི་ཉན་རང་

ཡོད་པའམ་དེའི་གཏམ་ཐོས་པའམ་དེ་དང་ཅན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་གནས་དང་། ཕྱི་ནི་
 སྐྱེ་བོ་མང་བོ་གནས་པའི་གྲོང་དང་ལ་མོགས་པས་གྲོང་ཁྱེར་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ནི་དེ་
 གཉིས་ལུས་སེམས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་བདག་ལ་བཟུགས་པ་
 དང་། གཞན་ལ་སྦྱོད་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་ནི་བདག་གཞན་དུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱི་ནང་
 གི་ཆོས་ལ་བདེན་ཞེན་མི་བྱ་བའོ། མི་དགེ་བའི་ལམ་གྱི་ལམ་བཟུ་དང་། གཉེན་པོ་ནི་
 འདིས་བདེ་འགྲོ་ལ་སྐྱབ་ན་འཕགས་ལམ་ལ་སྦྱོས་ཅི་དགོས་སྐྱེ་དུ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བའོ།
 ཐོས་པ་དང་ལ་མོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱིས་རྩོམ་ཞིང་ཁེངས་པས་ཡོན་ཏན་ཅན་
 གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ནི་རྩོམ་པའི་གཞི་དང་ཁེངས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤངས་
 པའོ། དགེ་བ་བསྟེན་བྱ་དང་མི་དགེ་བ་དོར་བྱ་ལ་བསྟོག་རྟེ་མངོན་པར་ཞེན་པའམ་
 དེ་དག་ལ་བདེན་བར་ཞེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ནི་དེ་དག་ལ་བདེན་ཞེན་སྤངས་པའོ། ལོག་
 པར་ལྟ་བ་དང་ལ་མོགས་པས་ལྟ་བ་བཞི་དང་ཐེ་ཆོམ་མམ་དེ་དག་གི་མིང་ཅན་གྱི་བདེན་
 འཛིན་སྒྲོ་བྱས་ངན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་དུ་མཐར་ལྟ་ལ་ལོག་ལྟར་བཏགས་པ་དང་། ལོག་
 ལྟ་ཡོན་ན་ཐག་བསྐང་པའི་གཉེན་པོར་སྦྱོར་གསུངས། གཉེན་པོའི་མདོར་ཡོད་གཉིས་དང་
 བྲལ་བ་ལས་མེད་ཀྱང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། འདིར་བཤད་པ་གནས་ངན་ལེན་ས་དེ་དག་
 དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ཞེས་དང་། བདེན་འཛིན་ལ་དེ་དང་མིང་མཐུན་པ་བཞག་པས་
 གཉེན་པོ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའམ། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཞག་
 ཆོག་གམ་དཔུད། འདོད་ཆགས་ལ་མོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་དུ་
 ཕྱོགས་པར་བྱེད་པ་སེམས་བག་ཡངས་སུ་གཏོང་བའོ། གཉེན་པོ་ནི། དུག་གསུམ་སོགས་
 བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའོ། ཞེས་བྱ་བའོ། གཉིས་པ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱི་བྱ་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྤང་བུའི་ཆོས་བཟུའམ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་དེ་
 དག་གི་བག་ཆགས་རྣམ་པར་སྦྱོང་ཞིང་། མདོ་ལས་བསྟོག་པའི་ཆོས་གཉེན་པོ་དངོས་

ལུ་བསྟན་ཀྱང་། རྒྱ་ལས་དོན་གྱིས་འབངས་པ་ཡོངས་ལུ་སྤྱོད་པ་ནམ་པ་བརྒྱལ་སྤྱོད་
 ཚུལ་ཁྲ་མ་ས་དང་པོ་བཞིན་དུ་སྤྱད་གཞི་མ་ཁྲ་བ་སྤྱད་དཀའ་བ་འཕྲོ་བ་པའམ་ཇོགས་ང་ར་
 བྱེད་པ་ལྷན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། ཉགས་སྤར་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་ནི་མདོ་རྒྱ་ལས། སེམས་
 ཅན་ནམས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། །སྤྱོད་ལྷན་ནམས་
 གྱིས་སྤྱད་དཀའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྤྱད་དཀའ་ཞེས་བཞིན་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་སྤྱོད་
 པ་དང་རང་སེམས་ཉོན་མོངས་ལས་སྤྱད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པས་སྤྱད་དཀའ་བའོ། །དུག་
 པ་མ་དུག་པ་ལ། གཉིས་ལས། དང་པོ་ཙ་བ་ནི། སྤྱོད་དང་ཚུལ་བྱིས་མ་དང་བཞིན་
 པ་དང་བཙོན་འགྲུལ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་སྟེ་ཆོས་དུག་རབ་དུ་ཇོགས་
 པ་དུག་དང་། དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་ཉན་ཐོས་དང་ནི་བཤེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ། དཀའ་
 བ་སྤངས་པ་གཉིས་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ལ་རྒྱག་པའི་སེམས་སྤངས་པ་དང་། སྤྱོད་མོ་བ་
 མཐོང་ན་ཞུམ་པ་སྤངས་པས་བསྤངས་ན་མི་ཞུམ་པ་དང་། བདོག་པ་ཀྱན་བཏང་ན་ཡིད་
 མི་བདེ་བ་སྤངས་པས་དེ་དག་བཏང་ཡང་མཐར་མི་དཀའ་མེད་པ་དང་། དཔུལ་ཡང་
 སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པས། སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་སྟེ་སྤྱད་བྱའི་ཆོས་དུག་སྤངས་པ་དུག་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་
 གྱི་སྤྱད་བྱ་མ་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་སྟེ་ཇོགས་པར་འཕྲོ་བ་པོ། །མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་
 ཆེན་ས་དུག་པ། ཉན། དུག་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་ལུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་
 ལས་དུག་པ་ལ་ཆོས་དུག་ ཉན། ཆོས་དུག་ཡོངས་ལུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་དོ་བོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་ནི། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་དུག་ཡོངས་ལུ་ཇོགས་པས་སྤང་བྱ་དུག་སྤྱོད་ཚུལ་གོ་རིམ་བཞིན་སྤྱར་ན། རང་གི་ལུས་
 སྤྱོད་གཏོང་བའི་སྤྱོད་པར་ཇོགས་པས་རང་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་སྤྱོད་
 བ་དང་། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བྱིས་ཇོགས་པས་རང་དོན་དུ་རང་མངས་
 རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སྤྱོད་བ་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས། འདི་སྤྱོད་མས་

སྤྱིང་རྒྱས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདྲིང་པ་སྤྲུམ་ལས་བསྒྲིག་དཀའ་ཞིང་ཚུལ་
 བྱིམས་སྦྱིན་པ་ལས་རྫོགས་དཀའ་བ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་རྫོགས་པ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུམ་
 པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་སྦྱིན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིང་
 བཞིན་ལ་མི་སྒྲིག་པའི་བཟོད་པར་རྫོགས་པས་རོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲིག་པའི་སེམས་
 སྤྱིང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་བཙོན་པར་རྫོགས་པས་ཐོག་མར་སྤྱིང་བ་པོའི་སྦྱོ་བོས་
 བསྐྱངས་ན་སེར་སྒྲིའི་དབང་གིས་ལྷུས་པའི་སེམས་སྤྱིང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ཙུ་གཅིག་
 པའི་བསམ་གཏན་རྫོགས་པས་བར་དུ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངང་གིས་གཏོང་བར་
 ལྷགས་པ་ལ་མི་དགའ་བའི་སེམས་སྤྱིང་བ་དང་། སྦྱིན་པའི་པན་ཡིན་ཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 རྫོགས་པས་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མཐར་རང་ཉིད་བཀྲེན་ཡང་སྤྱིང་བའི་སྦྱོ་བོ་མཐོང་ན་
 སྤྱིང་བའི་སེམས་སྤྱིང་བ་ཞི་དེ་འཆོལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཐ་མ་གསུམ་
 སྦྱིན་པའི་ཐོག་མ་བར་ཐ་ལ་སྦྱར་ལ། བྱ་ཉ་རེད་མདའ་བ་སོགས་སྤྲུམ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་
 བྱིམས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་རིམ་བཞིན་སྤྱིང་བྱ་དང་པོ་གཉིས་དང་། སྦྱིན་བཙོན་གཉིས་
 བཞི་གསུམ་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་སྤྲུམ་ལྟར་སྤྱིང་གཉིན་དུ་སྦྱར་བ་ལྟར་རྣམ་བཤད་
 ཏོགས་སྤྱིང་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི། སྤྲུམ་དེ་དག་གི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ནམ་
 རྣམ་ཞེ། གསེར་ཕྱིང་དུ་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་ཉས་ཐ་མ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་
 བར་གསུམ་གྱི་བཞགས་དང་། དུག་པའི་མི་གཏོང་བ་རྫོགས་ཀྱི་མི་སྤྱིང་བར་འཆད་པ་མི་བདེ་
 གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་ན་པར་ཕྱིན་དུག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པས་
 ཉེས་པ་དང་པོ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་རྫོགས་པས་ཐ་མ་གསུམ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་གཉིན་སྦྱར་བས་ཡོངས་སུ་སྤྱིང་བ་བརྒྱ་
 གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་སྤྱིང་པོ་བཞིན་དུ་བདེན་མེད་ཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྤྱོ་
 རས་མ་དུག་པ་མངོན་དུ་སྦྱར་བ་ཀྱན་ཤིང་རྫོགས་པས་ལྷུས་པ་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ།

རྟགས་སྒར་ལྟར་རོ། །སྤྱོད་ན་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། རེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས།
 འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། གཉིས་འདིར་མདོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོན་དུ་གྱུར་
 བའི་ས་ཁེས་བཤད། ཅས་པ་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མདོན་
 དུ་གྱུར་བས་སོ། །བདུན་པ་ལ་སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་པོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ཙ་བཞི། རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དུ་འཛིན་
 པ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །ཁེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བྱས་ཀྱང་། གསེར་ཕྱང་ལས། སྤང་
 བྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་འབའ་ཞིག་ལ་མི་བྱ་བར་སྦྱར་རོ་བོ་བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་བྱའོ། །ཁེས་གསུངས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་གམ་རོ་བོ་བདེན་པར་འཛིན་
 པ་དང་། རང་རྒྱ་བའི་ཆེམས་ཅན་དུ་འཕྲུལ་བྱ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་རྒྱ་བའི་
 སྟོག་གམ་འབྲས་བྱ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤང་བ་པོ་དང་གསོད་པ་པོའི་གང་ཟག་
 གཅིག་དུ་དང་། སེམས་ཅན་ཆོའཕྲོས་ནས་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྟག་པར་དང་།
 སྤྱིད་ཞི་ལ་སྤང་དོར་གྱི་མཆན་ས་བདེན་པར་དང་། མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་
 གསུམ་དུ་དང་། ཡུང་པོ་བདེན་པར་སྦྱེ་བར་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་
 བདེན་པར་དང་། རྒྱ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་དག་ཕྱི་ནང་དུ་བདེན་པར་དང་ནི། ཁམས་
 གསུམ་པོ་ལ་གནས་བྱར་བདེན་པར་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་དོར་བྱར་བདེན་པར་ཆགས་
 པ་དང་། གོང་མའི་བྱད་པར་ཐོབ་མི་རུས་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ནི་ཀྱན་དུ་ཁུམ་པ་དང་། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་གསུམ་བདེན་པར་ཞེན་པ་གསུམ་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
 ལ་དེར་བདེན་པར་རྩ་བ་ལི་མདོན་ཞེན་དང་། རྫོང་བ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཚོད་
 པའམ་རྫོང་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བདང་། རྫོང་བ་དེ་དང་རྟེན་འབྲུང་ཕག་ལ་བར་འཛིན་པའི་
 ཉེས་པ་སྟེ། འཛིན་པའི་ཉེས་པ་ཁེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བཞི། ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་པར་
 ཆད་པ། རྟེན་སྤངས་པ་དེ་ལེས་མ་ནི་བདུན་པ་རྟོགས་པར་བཟོ་བ་པོ། །མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་

བྱང་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ། ནམ། ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་
 ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་པོ་ས་བདུན་པ། ནམ། བྱང་ཆེན་པོ་ས་སྟོང་བཞི་དང་འགལ་བར་མི་
 བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤང་བུའི་ངོ་པོ་ནི། **ཅེས་**
བྱ་བ་ནི། ང་རྒྱལ་གྱི་གཞི་བདག་དང་། སེམས་པར་བྱེད་པས་**སེམས་ཅན་དང་།** རིས་
 མཐུན་ཇོགས་ཀྱི་བར་གནས་པས་**སྟོག་དང་།** འགྲོ་བར་ཡང་ཡང་གནས་པས་གང་ཟག་
 དང་། སྟོན་བྱང་ད་ལྟར་མེད་པ་ཆད་པ་དང་། ནམ་ཡང་མེད་པར་མི་འགྱུར་བས་**རྟག་**
པ་དང་། སྒྲང་དོར་གྱི་**མཚན་མ་དང་།** རིགས་ཐ་དད་པ་**རྒྱ་དང་།** མིང་ག་བྱགས་ཀྱི་
 བྱང་པོ་དང་། ས་པོན་འཛིན་པས་**ཁམས་དང་།** སྒྲི་སྒྲོ་འབྱེད་པས་**སྒྲི་མཆེད་དང་།** འདོད་
 པ་སོགས་**ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་པ་དང་།** དེ་ལ་སྒྲང་དོར་དུ་**ཆགས་པ་དང་།** ནམ་
 མཁུན་ཐོབ་པའམ་གཞན་དོན་སྒྱུབ་མི་རུས་སྟམ་དུ་**སེམས་ཀྱན་རུ་བྱམ་པ་དང་།** ག་བྱགས་
 སྒྲི་སངས་**རྒྱམ་དང་།** གསུང་རབ་**ཆོས་དང་།** ཟུང་བཞི་དགེ་**འདུན་དང་།** སོ་ཐར་
 བྱང་སྟོམ་གྱི་**ཚུལ་བྲིམས་སུ་ལྟ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།** ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་**ཅོད་པ་དང་།** དེ་དང་འགལ་བ་དེ་བདེན་པར་འཛིན་པ་**བཟྃ་དཔ་**
འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་སྟེ་འདི་དག་བྱ་ཉས་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པའོ། །གཉིས་པ་
 དེ་སྤངས་པས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། **ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཤུ་དང་བྲལ་ནས་སྤང་བུ་ལས་བསྟོག་**
པ་གཉིན་པོའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཅ་འདི་དང་འདིའི་མདོའི་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་འོག་ནས་འབྱུང་
བའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ནམ་པ་ཉི་ཤུས་ཁྲ་མ་ས་དང་པོ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཇེ་དང་མི་དམིགས་
པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་ཀྱན་ཤེས་པ་
སྟེ་ཇོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སྤར་ལྟར་རོ། །སྤྱི་བཤད་ནི་མདོ་
 རྒྱན་ལས། བཀྲོད་གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ། །ེས་
 པ་ལྟར་བཀྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་འབྲེལ་བས་ནའོ། །གཉིས་པ། གཉིན་

ཤིན་ཤུག་བརྟེན་པར་བརྟེན་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བཞི། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་
 རྟོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིད་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་
 པ་ཅུ་བཞི། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་ལ་སྐྱར་བའི་ཡུལ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ཤེས་པ་གསུམ་
 དང་། དགེ་བཅུའི་ལམ་གྱི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། སྤྱིང་རྩེ་དང་ནི་
 བདེན་པར་རྫོམ་མེད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་ཉིད་དང་། མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱལ་གཅིག་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་བ་
 དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་པའི་རྣམ་
 པ་གཅིག་དུ་སྟོན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཀུན་དུ་འཛོམས་པ་དང་། བདེན་
 པར་འདུ་ཤེས་སྟོང་བ་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་འདོར་བ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྟོང་
 པ་གསུམ་གཅིག་དུ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་
 དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་ཐབས་ཤེས་ལ་མཁས་པ་དང་། སེམས་དུལ་བ་འགོག་ལམ་
 ཤེས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་སོགས་
 ཆགས་པའི་ས་མིན་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་གར་འདོད་པར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་
 གཤན་དུ་ནི་མཉམ་དུ་སྟེ་གཅིག་ཆར་འགྲོ་ཞིང་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དང་
 མཐུན་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཀུན་དུ་བདག་གི་ཡུལ་གྱི་ངོ་པོ་ནི། སྟོན་པར་བྱེད་པའི་
 བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དང་ནི་ཤུའོ། །མདོ་ནི། དེས་ཆོས་ཉི་ཤུ། རས་ ས་
 བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་རི་རྩུར་ན་བྱང་
 ཆེན་པོས་སྟོང་བ་ཉིད། རས། བྱང་ཆེན་པོས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་རོ་བོ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་
 པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྐྱོར་བྱེད་གྱི་ངོ་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
 ཉི་༥ ས་བདུན་པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྟོང་བ་ཡུལ་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུའི་མཆན་མ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྟེད་

པས་བདེན་པར་སྒྲིན་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་སྤང་བུ་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་དང་། དགེ་བ་བརྒྱུའི་ལམ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་བྱེད་དམ་དག་
 བྱེད་ལས་སུ་བུ་བ་གང་གསོད་པར་བུ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་གསོད་པ་པོ་དང་།
 བུ་བའི་རང་བཞིན་བསད་པ་སྟེ་དེ་འདྲའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་དང་ལ་མོགས་པས་
 མ་བྱེན་ལེན་ནས། ལོག་ལྟའི་བར་གྱི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་བཞི་པའི་དང་།
 ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུང་བའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་བཅེ་བ་ལྟ་བུ་པའི་དང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དུག་པའི་དང་། འདྲིའི་
 མདོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟན་པར་མི་བྱ་ཞེས་ན། བུམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། བྲིད་ཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་རྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 པ་བདུན་པའི་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཚུལ་གཅིག་
 དུ་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་པའི་དང་། མིང་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་དགུ་པའི་དང་། ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཐལ་མོ་ལ་མི་སྐྱག་པར་ངེས་པར་རྟོགས་
 པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་བརྒྱུད་པའི་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་ཤེས་བུ་ཐམས་
 ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིན་མ་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རབ་དུ་རྟོན་པ་བརྒྱ་
 གཅིག་པའི་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པ་འམ་འཛོམས་པ་ནི་བརྒྱ་
 གཉིས་པའི་དང་། གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མར་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་
 རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་མོགས་པ་ལྟ་བ་ལྟ་འདྲོར་བ་དང་།
 འདོད་ཆགས་ལ་མོགས་པ་རྟོན་མོངས་པ་སྤྱིང་བ་གསུམ་ནི་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དང་། གཞན་
 དོན་དུ་ནམ་མཁུན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་སྒྲིན་པ་བརྒྱ་བཞི་པའི་དང་། སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྤྱིང་ཇེ་གཉིས་ལ་མཁམ་པར་བྱེད་
 པ་བཅོམ་ལྟ་བུ་པའི་དང་། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བ་བརྒྱ་

དུག་པའི་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་གསུག་ལ་མོག་པ་ལ་ཐོག་པ་པ་མེད་པར་
 མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་མཐུན་པ་བཅུ་བདུན་པའི་དང་། ཆོས་གང་
 ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཙོང་བྱས་
 པའི་དང་། ཆོས་རབ་རྒྱ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་རི་ལྷ་ར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་
 དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དགུ་པའི་དང་། བདེན་ཞེན་
 ཅན་ནམས་བསྐྱལ་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་སྒོ་དང་མཐུན་པར་འཁོར་བྱིད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
 དུ་བདག་གི་ལུས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་པར་རབ་རྒྱ་སྒྲོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་པའི་གཉིན་པོ་
 ཡིན་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་སྒྱུར་བས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སྤངས་པས་ཐོབ་པར་
 མ་ཟད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཉིན་པོ་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྤངས་སྤངས་པའི་བཞིན་
 དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཟེན་པས་ས་བདུན་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩ་བ་ནི། སེམས་
 ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཤེས་པ་དང་། ཞིང་ཀུན་རྩ་འཕུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་
 བརྩེ་བ་དང་། སྦྱོང་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་པོ་སྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་ཡོངས་སུ་བདག་
 ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་སོགས་ཤེས་པ་
 དང་བཅུད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཡི། ཞིང་སྦྱོང་བ་དང་། སྐྱ་མ་ལྷ་ར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཡང་
 ཡང་གནས་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་བསམ་བཞིན་སྤྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པའི་
 ལས་སམ་སྦྱོང་བྱེད་ནི་ནམ་པ་འདི་བརྒྱད་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་
 ཆེན་པོ་ས་བརྒྱད་པ་ལ། ནས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་
 བཞི་ཆན་གཉིས་དང་། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ནས། སྤྲིད་པ་
 ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་དང་ས་དུག་པ་བདུན་པ་གསུམ་ལ་མདོར་བསྟན་དུ་
 ཡོངས་སྦྱོང་ཆན་པ་གཉིས་རེ་བྱས་པ་ནི། དེ་རེ་རེས་ཀྱང་ས་དེ་སྦྱོང་བྱས་པར་བསྟན་པའི་

ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཏུག་པ་བདུན་པ་གནིས་ལ་སྤྱོད་གནིན་གནིས་གསུངས་པས་
 རི་མ་གསུངས་པའི་ས་རྣམས་ལ་མཆོན་པར་གསུངས་སོ། །གནིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གནིས།
 དང་པོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་ནི།** སེམས་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཟང་ངན་རྣམས་**ཇི་ཉུང་བ་བཞིན་གཤེས་པ་དང་།** སྤྱགས་བཅུ་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་**རྩ་འཕུལ་གྱིས་མངོན་པར་**
གཤེས་པས་བཅེ་བར་མངོན་པ་དང་། སྤྱོད་གསུམ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་བསྐྱར་ཏུ་གྱུར་ཏེ་
 སྤྱོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་གསེར་དང་ལ་སོགས་པས་བྱུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོངས་སུ་
 སྐྱར་ཕྱིར་སྤྱོད་གསུམ་གཏོང་ཞིང་དེས་མི་ཆོས་པ་དང་། **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱི་**
ཆོག་དོན་ཡོངས་སུ་བཟླ་ག་པས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། བཞི་བ་དང་ལོ་
 ཆེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་བཟླ་ག་པ་མདོ་ལྟར་སོ་སོར་བྱས་ནས་བརྒྱད་
 ཀྱི་གངས་གཅིག་བྱས་ལ། **ཙ་བ་དང་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཡོངས་སུ་བཟླ་ག་ཕྱིར་མཉེས་པར་བྱེད་**
པ་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་བཟླ་ག་པའི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་མཉེས་པ་དང་མཉེས་པའི་དགོས་པ་ཆོས་
བཟླ་ག་པ་ཡིན་པས་མདོ་དང་ཙ་འགྲེལ་རྣམས་མི་འགལ་ལོ། །**ལྷའི་མིག་སོགས་སྤྱོད་པས་**
 དབང་བའི་མཆོག་དམན་དང་སྤྱོད་འཆི་སོགས་གཤེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་མཐུན་པ་དང་། རང་
 གང་དུ་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟླ་ག་པ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་
 སྤྱོད་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱོད་པ་ཉུང་བ་ལྟར་གནས་པ་རྟེན་
 མ་ལྟ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དང་། གང་དུ་གང་གི་སྤྱོད་པ་བཟུང་
 བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་སྤྱོད་རྗེ་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱི་
 རྩ་སྤྱོད་དུ་བཏང་བའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་པའི་ཕྱག་གནིས་བསྟོམ་
 པས་བརྒྱད་དོ། །གནིས་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་དེ་ཉུང་བ་རྣམས་པ་བརྒྱད་
 ཀྱིས་ལྟ་མ་ས་དང་པོ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་གཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྤྱོད་ནས་

ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ཉིགས་པར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནི་འཕྲིན་ཏེ།
 ཉགས་ལྟར་ལྟར་རོ། །སྤོན་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།
 མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངེས་པར་བཤིང་། ཅེས་མཆན་བཅས་མཆན་མེད་གཉིས་ལ་ཚུལ་བའི་འདུ་
 ཤེས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བས་སོ། །དགུ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱིར་
 སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ལམ་མཐའ་ལམ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་ཆོས་སྟོན་པ་
 སུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་ལ་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དེ་ཤེས་དང་། གཞན་གྱི་
 ཟེལ་ཀྱིས་མི་གཞན་པ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་རྩ་བྱ་དང་གཉིས། བདག་པོ་སུན་ཆོགས་ཀྱི་
 རྒྱ་ལ། མ་སྦྱོར་མེད་ཀྱི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། །རིགས་བཟང་པོ་དང་།
 བཅུན་པར་གྲགས་པའི་རྩ་མོ་དང་། བྱང་སེམས་མང་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་ཆོ་འབྲང་དང་།
 བགོ་བ་ཉན་པའི་འཁོར་དང་། །མངལ་སྟོན་སེམས་སྦྱེ་བར་སྟོག་ལས་ནས་སྦྱེ་བ་དག་དང་
 ནི་དུག །མདོན་པར་འབྱུང་པ་སུན་ཆོགས་ནི་བྱིམ་མེད་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གནས་
 སུན་ཆོགས་བྱང་རྒྱ་བ་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཀྱི་སྤིང་པོ་ལ་འདུག་པ་དང་། །འབྲས་བུ་སྟོབས་སོགས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཉིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནི། །མདོན་པོ་རབ་འབྱོར་གཞན་
 ཡང་བྱང་ཆེན་ས་དགུ་བ་ལ། ནས། བྱང་ཆེན་ས་དགུ་བ་ལ་གནས་པས་ཡོངས་སུ་ཉིགས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ། ནས། བྱང་
 ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཉིགས་པ་སུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱིན་དུག་
 ཉིགས་པས་རྒྱན་ལམ་མཐའ་ལམ་པ་འགྱུབ་པ་དང་། ངེས་ཆོག་སོ་རིག་རྗེས་མཐུན་པས་
 རྣམས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དང་གཞན་སྤྱོད་སོགས་མེས་མཐའ་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཤེས་པ་དང་།
 སྤྱོད་པ་སོ་རིག་རྗེས་མཐུན་པས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་རྩ་བའི་མེད་པར་
 འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་བོ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀྲགས་ཤིང་སྦྱོར་མེད་པའི་མངལ་དུ་

འཇུག་པ་དང་། མདོར་རྩལ་སྒྲེས་ཞེས་པ་སྒྲེ་གནས་མཆོག་མཆོན་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །རིགས་
 ཕུན་ཚོགས་སྒྲེ་རྒྱལ་པོ་ལ་མོགས་པར་བྲམ་ཟེར་གནས་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་བ་དང་། རིགས་ཕྱེ་བྲག་
 རུས་ཕུན་ཚོགས་གོ་ཏེ་མའི་ཁུ་ཁྲག་ནི་མས་སྒྲིན་པས་ནི་མ་དང་། ལ་མོགས་པས་དེ་བྲང་
 སྤང་མདོག་ནག་གིས་བྱར་ཤིང་གི་ཆལ་དུ་བསྐྱངས་བས་བྱར་མ་ཤིང་བ་སྒྲེ་དེ་ལས་སྒྲེས་པ་
 དང་། འདྲིའི་ཐོག་མ་མངལ་སྒྲེ་མིན་པས་དང་པོའི་རིགས་བཙུན་པར་གྲགས་པར་ཚིག་གསལ་
 ལས་བཤད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་མ་དང་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་དུ་བཤད་པ། མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ།
 བྱིད་སྒྲེ་གསེར་མདོག་འོད་གསལ་བའི། སོགས་དང་མཐུན་ཟེར་བ་གསེར་སྤང་དུ་འགྲེལ་
 བའི་ཡིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་གསུངས་སོ། །མ་དང་ལ་མོགས་པས་པའི་བདུན་རྒྱུད་ཚུན་ཆད་
 དང་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉིན་སྒྲེས་བྱ་དམ་པ་རྒྱུད་མར་བྱུང་བའི་ཆོ་འབྲང་དང་།
 རང་གིས་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་པར་དབང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྒྱ་
 བྱེད་དང་ལ་མོགས་པས་ཆངས་པ་སོགས་ཀྱིས་མདོན་པར་བརྟོད་པར་སྒྲེ་ལ་སྒྲེ་མ་ཐག་
 འཇིག་རྟེན་སྤང་བས་བྱབ་ཅིང་ས་ནམ་པ་དུག་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། མངས་རྒྱལ་དང་ལ་མོགས་
 པས་གནས་གཙང་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་བསྐྱལ་ནི་ཁྱིམ་ནས་རེས་
 པར་འབྱུང་སྒྲེ་སྒྲོག་ཆགས་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པ་
 དང་། ཅ་བ་གསེར་ལྷན་བེཏུ་ཡལ་ག་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲེ་བདུན་མེ་ཏོག་ལོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་
 ཅད་ལས་གྲུབ་པ་དྲི་དང་འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འགོངས་པ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་
 གྱི་ནོར་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་སྟོན་པའི་ཨ་ཤར་དང་། ལ་མོགས་པས་འཁོར་
 བ་འཇིག་གི་སྒྲུལ། གསེར་ཐུབ་ཀྱི་ཡུ་དུམ་ཤར། འོད་སྤང་གི་རྩ་གྲོ་རྒྱ། བུམས་པའི་སྒྲུ་ཤིང་
 དང་། གསེར་སྤང་ལས། སྟོན་པ་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། བལྟམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 པ་དང་དུས་མཚུངས་བར་ཤིང་དེའི་ཅ་བ་འཇུགས་པ་དང་ཁ་འབུས་པ་དང་། སྤང་པོ་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤར་ལྟར་སྟོན་པ་རེ་རེ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པས་རིགས་གཅིག་

པའང་མིན་གསུངས་པ་ནི་ལེགས་པར་བདགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེན་མངམ་
 རྒྱལ་དང་བདེན་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་མངམ་རྒྱལ་གྱི་ཚམས་ཀྱི་ངོ་ཤར་གྱུར་བའི་ཡོན་
 ཏན་སོགས་འགྲུབ་ཕྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་སྟོབས་པར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་བརྟུན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱོང་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུན་སུམ་
 ཚོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ནམ་པ་བརྟུན་གཉིས་པོས་སྐྱ་མ་ས་དང་པོ་
 བཞེན་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེས་ཟེན་པའི་སྟོན་སྟེན་ཡོངས་སུ་
 སྦྱོང་བ་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་ས་དགྲ་བ་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་རྫོགས་པར་མངོན་
 དུ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སོགས་ཏེགས་སྤར་ལྟར་རོ། །སྒྲ་
 བཤད་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་སྟོ་བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སྟོ་གྲོས་
 ཡིན། །ཞེས་སོ་རིག་རྗེས་མཐུན་པ་བཞིའི་སྟོ་གྲོས་བཟང་པོ་ཐོབ་པས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་
 བྱས་བརྟུན་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་བ་ནི། རྒྱུའི་ས་དགྲ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་
 སུ་སྦྱོང་བ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བཞུན་ཅིང་གཏན་ལ་ཕབས་ནས། (༡) ས་
 བརྟུན་པར་ཡོངས་སྦྱོང་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ་འབྲས་བུའི་ས་འཆད་པའི་སྐབས་ཉིད་
 དུ་ཡོངས་སྦྱོང་དེ་དག་མ་བཤད་པར་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་བཤད་པས་གོ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
 (༡) ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལྟན་པར་བསྟུ་
 བའི་སྟོན་སྟེན་ས་བརྟུན་པའི་མཆན་ཉིད་འཆད་དོ། །(༡) ས་བརྟུན་པར་ཡོངས་སྦྱོང་བཤད་
 པ་ཤེར་སྟོན་དང་གྲགས་ཆར་ས་འོག་མའི་ཡོངས་སྦྱོང་རྣམས་རྫོགས་པས་ཡིན་ཟེར་བར་ དེ་
 ལྟར་ས་དགྲ་བ་ནས་གཉིས་པའི་བར་ལ་ཡང་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། ས་འོག་མའི་དེ་རྫོགས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསེར་ཕྱིང་དུ་བཀག་ནས་རྫོགས་ཏེ་གྲགས་ལས། ས་བརྟུན་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
 བ་མ་བཞུན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ས་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུའི་ས་རྣམས་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གྲུབ་པས།
 ཞེས་ལྟར་རམ། ཡང་ན་སའི་ཚོགས་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ནས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་མ་

ཐུག་གཉིས་ལས་མ་ཐུག་པ་ནམས་ནི་ཐུག་གི་བར་དུ་སྦྱང་དགོས་པས་དང་པོ་དགུ་ལ་བཤད་
 ཅིང་མཐར་ཐུག་བྱང་སེམས་སྐབས་སུ་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་དགུ་
 ཡོངས་སྦྱང་གིས་གོང་མར་བཤད་ཚུལ་དང་། བཅུ་བའོག་མའི་ཡིན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་འདུས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རང་སར་གནས་ཚུལ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། དམན་པ་ས་བརྒྱད་
 དང་རྒྱུ་ལོ་ས་དགུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ས་དགུ་ལྔ་མ་བརྒྱད་ཤེས་མཐོང་དང་ཕྱི་མ་གནས་ནས་
 འདས་ནས་ལས་ལ་དབང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཆ་འདྲ་
 བ་བསྐྱབ་པས་སངས་རྒྱས་མར་གནས་པ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བཅུ་
 བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་ས་བཅུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་པོ་
 རི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བཤོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་བྱང་ཆེན་ས་བཅུ་བར། ནས།
 བྱང་ཆེན་པོའི་ས་བཅུ་པའོ། །ཞེས་པའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་པོ་ཐེག་ཆེན་
 ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་སའི་ཆོག་ས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །གསུམ་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདའ་བྱ་ས་དགུ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་དང་ལ་མོགས་པས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་རང་རྒྱལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རིགས་
 སུངས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་།
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཙམ་པོ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་
 པོ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་པོའི་རྟོགས་པ་དང་། དགྲ་བཙམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཙམ་བྱ་བ་དུག་དང་། རྒྱ་དེ་གསུམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གཅིག་
 ཏུ་སྟུང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འདིར་འདའ་བྱ་ལ་ཐེག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ནམ་པར་གཞག་
 པར་གསལ་བར་མཛད་དགོངས་པས་དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཞུགས་
 པ་དང་པོའི་ལྷག་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཞུགས་པ་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 རྒྱ་དེ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ནམས་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་

བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱས་རིགས་ལ་མི་འབྱུང་བའི་སོ་སྐྱེའི་རྟོགས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བརྒྱད་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། དྲུག་བཅོམ་ནས་མས་བགྲང་བའི་བརྒྱད་པའི་
 རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་བདེན་
 བཞི་གསར་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱབས་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 རོན་གསུམ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། རང་ལམ་གྱི་
 བྱ་བ་རྟོགས་པར་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་འབྲས་ཞུགས་ལྷག་མའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་
 ཏེ། ཐེག་པ་འབྲིང་གི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱར་
 རི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་འདེམ་བྱ་ས་དགུའི་གཅིག་པོ་ནར་བྱ་སྟེ་ས་དགུའི་གནས་ནས་འདེམ་
 བའི་ས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་དང་རིགས་ཀྱི་ས་གཉིས་
 ལ་བྱས་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་མཆོག་དང་། གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བར་མོས་སྦྱོད་དང་
 བཟོད་ཆེན་དང་། རྒྱང་བར་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གཉིས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་བཞག་
 པར། ལེ་མང་དུ་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། བཅུན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ས་དོར་ནས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་འབྲེན་པ་མདོ་སོགས་དང་འགལ་ལ། ཉི་སྤང་དང་
 ལེ་བརྒྱད་མར་བྲངས་པར་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་མེད་པ་རྗེ་བཅུན་གྱིས་ས་དགུ་ཞེས་གསུངས་
 པས་དེ་བགྲངས་ན་བཅུར་འགྱུར་བས་མ་དག་པར་དགོངས་པའོ། ཡང་ན་རིགས་ཀྱི་ས་ར་
 འདུས་པར་དགོངས་གསུངས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སོགས་སྐྱས་ཐེག་ཆེན་སྤྱད་ཅེས་པ་སྦྱིར་ཡིན་
 ལ། རྣམ་བཤད་སོགས་རིགས་ཀྱི་ས་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་སས་ཁྱབ་པས་
 ཡིན་གྱི། གསེར་ཕྱིང་ལས། ཆོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀར་བཞག་པའི་ལོ་རྒྱུ་རང་ལམ་དུ་རིགས་

ངེས་པ་དང་དཀར་པོ་ནམ་མཁོང་བསྐྱེད་པ་སྟགས་དང་འགྲིག་གོ། །བརྒྱད་པ་སྟགས་གཙོ་
 བོ་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐོད་ནལ་བ་དང་གཅིག་ཆར་བ་ཡང་སྟུང་ན་སྐབས་དང་སྐར་
 ཞེས་པ་སྟར་འཛོག་གོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་འདས་པའི་ས་བརྒྱ་བ་བཤད་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 པ་དེ་སྟར་ས་དགུ་འདས་པ་སྟེ་དེ་ནམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་རྫོགས་
 ནས་(༡)འདི་ལ་བསྟན་བཅོས་སུ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞེད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་སུ་མི་བཞེད་པ་ཅི་ཞེན་ས་བརྒྱ་བ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་
 དང་མཛད་པ་ཆ་འདྲ་བས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞེད་པར་བྱའི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 མ་རྫོགས་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་ཤི་ལས་སྤ་
 མ་དངོས་དང་ཕྱི་མ་དོན་གྱིས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། (༡)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་བ་དེ་ལ་
 ལས་ལ་དབང་པའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་མཐུས་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱ་བའི་སྦྱར་བ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་
 བ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །(༢)བྱ་ཉས་ཤིང་ནམ་འགྲེལ་གྲགས་
 ཆ་གསུམ་སྟར་སངས་རྒྱས་སར་ཞུགས་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འདྲའོ། །དེ་ལ་
 སངས་རྒྱས་བཞེད་ཅེས་པས་སངས་རྒྱས་མིན་པར་བསྟན་ནོ། །ངེས་ཆོག་ནི། མདོ་རྒྱན་
 ལས། སྟོན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས། །བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྟོན། ཞེས་
 མང་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་གཟུངས་དང་ཉིང་ངེ་འཛོན་སྟོན་བཞིན་བྱབ་པས་སོ། །

གཉིན་པོའི་ཆོགས་ཤེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཉིན་པོའི་ཆོགས་ཤེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆོམས་སྟར་
 བ་ནི། གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྟོན་པ་ལ་ཆོགས་སྟབ་དངོས་དང་ངེས་འབྱུང་སྟབ་པའི་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི་ཐོག་ཆེན་གྱི་མཐོང་

དང་གོ་མས་པའི་ལམ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། །ཁ་ཤིས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ནམ་
 ཉིན་བརྒྱུད་པོ་ནམས་ཉི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གངས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཤིས་
 གཉིན་པོ་ནམ་པ་བརྒྱུད་ཡོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། །ཁ་ཤིས་དོན་ནི་དེ་བུ་གསུམ་པ་གང་ནས་ངེས་
 པར་འབྱུང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་རབ་འབྱུར་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ནས། ནས།
 དེ་བས་སྐུ་ལ་བས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་གཟུང་ཉིན་དང་པོའི་གཉིན་པོ་
 དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སྤང་བྱ་བུགས་ལ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲའོ། །རབ་འབྱུར་གང་
 མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ནམས། ནས། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་གཟུང་ཉིན་གཉིས་པའི་གཉིན་པོའོ། །རབ་འབྱུར་གང་
 མཆན་ཉིད་མེད་པའི། ནས། ནམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པ་མཐོང་ལམ་འཛིན་ཉིན་དང་པོའི་གཉིན་པོའོ། །རབ་འབྱུར་གང་མཆན་ཉིད་མེད། ནས།
 ཐེག་པ་དེ་ནི་བསྟོད་དུ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་འཛིན་ཉིན་གཉིས་པའི་གཉིན་པོའོ། །
 དེ་བུ་བཞི་བ་ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ལམ་དུ་བམ་པོ་བརྒྱ་དགུ་
 བཟོ། །རབ་འབྱུར་གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནས་གང་དུ་ཡང་
 གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟོམ་ལམ་གཟུང་ཉིན་དང་པོའི་གཉིན་པོའོ། །དེ་
 བུ་ལྔ་བ་ཐེག་ཆེན་དེས་གང་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ལན་དུ་རབ་འབྱུར་
 གང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་ ནས། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དམིགས་
 སུ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟོམ་ལམ་གཟུང་ཉིན་གཉིས་པའི་གཉིན་པོའོ། །ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་
 པའི་ཕྱིར། ལྷན་དུ་ཞུགས་པའི། ནས། སངས་རྒྱལ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་སྟོམ་
 ལམ་འཛིན་ཉིན་དང་པོའི་གཉིན་པོའོ། །ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། ལྷན་དུ་ཞུགས་
 པའི་འབྲས་བུའི། ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་ནམ་མཁུན་ཉིད་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་པ་སྟོམ་ལམ་འཛིན་ཉིན་གཉིས་པའི་གཉིན་པོའོ། །འདིར་དམན་པའི་ས་བརྒྱད་

ལ་དཀར་པོ་ནམ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དོར་བ་ལྟར། ཉི་མ་དུ་ཡང་བྱས་པས་
 སྤྱིར་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤེལ་དགོས་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་བྲི་བ་དུག་
 བྱས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ལན་ཉི་ཁྲི་ལྟར་ལ། ཕྱི་མ་བཞི་ནི། གང་ལས་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་དང་། གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 གང་ཞིག་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ངོས་པའི་ལན་དུ་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བེད་། ཞེས་པས་ཁམས་གསུམ་ནས་འབྱུང་ཞེས་དང་པོའི་ལན་དང་། མི་དམིགས་པ་གང་
 ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་པས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཞུགས་
 ཞེས་གཉིས་པའི་ལན་དང་། ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་
 པས་གསུམ་པའི་ལན་དང་། བྱང་ཆེན་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་སེམས་དེར་འབྱུང་། ཞེས་
 བཞི་བའི་ལན་ཏེ། དེ་བཞི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་དག་ཡོད་པར་བསྟན་པས་རིམ་བཞིན་མཐོང་སྤང་
 རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོ་དང་། འོན་ཀྱང་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད། གང་གིས་
 ཀྱང་ཡང་དག་པར་མ་ཞུགས། གང་དུ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་གནས་པ་མེད་
 པའི་ཚུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་པས་བྲི་བ་དང་པོ་
 གསུམ་གྱི་ལན་དེ་གསུམ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེས་གང་ཡང་ངེས་
 པར་མ་བྱུང་། ནས། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་
 པས། བཞི་བའི་ལན་བྱང་སེམས་གང་ཞིག་ལམ་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བདེན་པར་
 མེད་ཅེས་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་གྱི་ལན་བཞིས་སྟོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་བའི་གཉེན་པོ་རིམ་བཞིན་
 བསྟན་པ་ཀུན་སྤང་གི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དང་གཉེན་པོའི་
 ཆོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། །ཅུ་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་རུང་སྟེ། གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་
 པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་དང་། གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་

གཉིས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེས་ཕྱ་
 བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་སོ་སོར། རྒྱ་མཐོང་བའི་ལམ་
 བཞི་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐོང་པམ་ན། རྒྱ་མཐོང་ལྟར་
 རྒྱ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་དང་མིང་འདོགས་འདྲ་ལ། རྟོན་སྐྱེས་ཕྱ་སྒྲིམ་སྐྱེས་ཕྱ་འཛིན་རྟོག་
 གཉིས་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཕྱ་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཏགས་པ་
 དེའི་རྒྱ་མཆན་མ་ལ་བརྟེན་པས་ཞེས་གསུངས་སོ། རྒྱ་མཐོང་བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་
 བསྐྱེས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར། རྒྱ་མཐོང་དག་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི་སྐྱེས་བཤད་པ་ལྟར་མཐོང་
 ལམ་བཞི་ཀུན་རྫོབ་དང་སྒྲིམ་ལམ་བཞི་དོན་དམ་པའི་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་
 རམ་མཛོན་ཕྱ་བའི་སྟོན་རྟོགས་ཕྱོད། རྒྱ་མཐོང་ཕྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རབ་
 ཏུ་དབྱེ་བས། རྒྱ་མཐོང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་སྐྱེས་ཕྱ་སེལ་
 རུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ། རྒྱ་མཐོང་པོའི་རྣམ་པ་
 བརྒྱད་དོའམ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཐོང་།

ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་བཤད་པ།

བཞི་བ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆོམས་སྐྱེས་བཞི། སྐྱེས་
 བཤད་པ། དེ་ལྟར་བསམ་པ་དང་སྐྱེས་བ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་ཆོགས་བསམགས་པ་ལ་
 རྟོན་རྣམས་མཁྱེན་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་བཞི་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱེས་
 པ་བསྟན་དོ། མདོའི་འབྲེལ་ནི། བཤད་ཟེན་དང་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐེག་ཆེན་རྣམས་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ཞེས་ཕྱ་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་ཁོང་གནས་ཀྱི་དྲི་བའི་ལན་ཏུ་གསུངས་སོ། གཉིས་
 པ་རྩ་བཞི་ངེས་པར་འབྱུང་ས་སྐྱེས་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཆེད་ཏུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། མདོ་

ནི། ལེན་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དབུར། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་
 འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ། ནས། ཟིལ་གྱིས་མནན་
 ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་རིགས་
 གྱིས། ནས། འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་
 བྱང་ཆེན་པོས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད། ནས། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་པས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་འབྱུང་ས་དང་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་
 པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདྲེལ། །འདིས་བདེན་སྤང་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་
 བདེན་མེད་རྟོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཐེག་ཆེན་
 ཞེས་བཤད་དོ། །བྱེ་བྲག་སེམས་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ལས། འདི་མེད་པར་
 སྤང་མ་ཆེན་པོ་གསུམ་མི་འབྱུང་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་
 པར་ ནས། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་
 དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བས་ཐེག་ཆེན་ཞེས་པའོ། །སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་
 རྟོན་མཐའ་ཡས་པ་བྱེད་པའི་སྟངས་རྗེ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་
 འདི་སྐད་དུ་རྗེ་ལྟར་ན་ནམ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད། ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་
 ཡང་སེམས་ཅན་གངས་མེད་ཆད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གོ་འབྱེད་དོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་
 ལ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་ཐར་ལམ་དུ་འབྱིད་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་བསྟན་དོ། །འབད་
 མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གང་ཁྱོད་གྱི། ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་འོང་བ་ཡང་མེད་འགྲོ་བ་
 ཡང་མེད་གནས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་ནམ་མཁའ་ལྟར་འགྲོ་འོང་གི་འབད་ཚུ་ལ་
 དང་ཕྱལ་བར་བསྟན་དོ། །སྤངས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། སྤྱད་ཞིའི་མཐའ་

ལས་འདས་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར་གང་ཡང་ཁྱིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཐེག་པ་དེ་ལ་ཐོན་གྱི་མཐའ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ནས།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་རྟག་ཆད་དབུས་གསུམ་ལ་མི་གནས་
 པའི་མྱ་ངན་འདས་པ་སྟན་ཏོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་ངེས་འབྱུང་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས།
 རས། ཐུ་མའི་མཐའ་དང་དབུས་སུ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དགག་པ་དང་།
 ཆེ་ལྷན་ཤུ་བྱ་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཅིའི་ཐུར་ན་གཟུགས། རས། བྱང་སེམས་མེད་ཅིང་
 དམིགས་སུ་མེད་ངོ། །ཞེས་ཐོབ་པ་པོ་དགག་པ་དང་། ཆེ་ལྷན་ཤུ་བྱ་གང་ཡང་འདི་སྐད་
 དུ། རས། མཉམ་པ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་སུ་བགྱི་པའོ། །ཞེས་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་
 བྱེད་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་བཀག་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དུས་གསུམ་དུ་
 ཐོབ་ཀྱང་དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་
 གཉིས་ལས། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དངོས་ནི། **རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་།** མདོ་
 རི། ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དབུར་དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་ཤུ་བྱས། རས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་
 དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཡང་བདེན་ཞེན་མེད་པར་བསྟན་
 ཏོ། །རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐར་ཐུག་དོན་རྩ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ལམ་
 དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་ཤུ་བྱས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཆེ་
 ལྷན་རབ་འབྱོར་རི་ལྷར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་ཆོ། རས། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་
 གླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་
 གི་ཁྱད་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་བཤད་ནས་དམིགས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་
 པར་མ་བསྟན་ཏོ། །དེས་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་རྫོགས་སོ། །དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་འབྱུང་
 སའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེར་**ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་ནི།** གངས་**རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་**

བདག་ཉིད་འདི་ནི། དེས་འབྱུང་རྒྱལ་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི།
 ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་སྒར་རི་རྒྱད་བཤད་པ་དང་། མདོ་ནི།
 བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་རྒྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་བ་དང་། ནས། དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
 བ་ལ་བརྟུན་དོ། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པར་མཐུན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་
 བྱར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐུན་པ་དང་། མདོ་ནི། ནམ་མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ངོ་པོ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་པར་ཏེ་མཐའ་ཡས་པ་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སེམས་ཅན་
 གཞལ་དུ་མ་མཆིས། ནས། བྱང་ཆེན་ལྷན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་
 པ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བས་འབད་ཚུལ་གྱིས་མཆན་མ་མེད་པར་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་
 བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། མདོ་ནི། འདི་ལ་འོང་བ་ཡང་
 མ་མཐོང་འདི་ལ་འགྲོ་བ་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང་འདི་ལ་གནས་པ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་
 དང་། རང་དོན་སྤངས་ཏོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤངས་པའི་ངོ་པོ་རྟག་པ་སྟོན་མཐའ་
 འཁོར་བ་དང་། ཆེད་པ་ཕྱི་མཐའ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་པོ་འདི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་
 ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས། ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་པ་
 བྱེད་པར་ནི། སྤང་བྱ་དེ་དག་ཟད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཏོགས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་
 འཛོལ་པ་དང་འདི་ལ་སྤངས་པ་མི་དགོས་སམ་དཔུང་། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ལྷན་གྱི་འདི་
 ལ་བསྐྱབས་པས། ནས། གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་གྲངས་སུ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་ཐོབ་བྱ་
 ཐོབ་པ་སོགས་བཀག་པ་བྱུན་སྒྲུང་ལས་དང་། ཐོབ་པའི་དེས་པར་འབྱུང་བ་དེར་ཡང་ཐོབ་
 པར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་བཀག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཏེ་

གསུངས་པས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཆན་དུ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱེ་མཐའ་
 བཟུང་བ་ལྟར་དགོན་འདིའི་པར་མ་སོགས་སུ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་མི་འཐད་དེ་རྒྱན་སྒྲིང་ལས། དེ་
 ལྟར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པ་པོ་བཀག་པས་སོ། །ཞེས་དེས་རྗེས་སུ་གསུངས་
 པ་དང་། གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་དུ་འབྱུང་བའི་
 འགོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་དང་། ཆོག་འདྲ་བ་གོང་གི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
 པའི་མཇུག་དུ་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི། **ཇི་སྐད་བཤད་པའི་**
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བརྒྱ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད། ནས། འདི་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གསེར་
 ཕྱང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་མཆོད་བཞེད་ལ་སྦྱར་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡིན་ལ། ཆོག་གསལ་ལས་
 གཉིན་པོ་ཡན་དུ་བཤད་པ་ལ་བྱས་ནས་བརྒྱད་ཀར་སྦྱར་བེར་བ་མི་འཐད་དོ། །རྟོགས་པའི་
 རྒྱ་ནི་**དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་མདོ་ནི།** དེ་སྐད་ཅེས་སྦྱས་པ་དང་། ནས། གནས་པ་
 འདིས་གནས་པར་འདོད། ཞེས་པའོ། །དེས་པར་འབྱུང་ས་བརྒྱད་དུ་དེས་པ་སྟེ། དེས་ཏེ་
དེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་བྱད་པར་འཕགས་
 པའི་ཆོས་གཞན་མེད་ཅེས་སྦྱར་བ་རྒྱན་སྒྲིང་དང་འགལ་ཚུལ་སྟོན། །དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་དེས་པར་
འབྱུང་བའི་གཞི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་དེས་པ་ཡིན་པས་ན་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབ་པ་ནི་
དེའི་གཞི། དེའི་བའི་ངོ་བོ་**རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ།** །དེས་འབྱུང་སྐབ་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོག་
 ཆས་འབྲེད་ལ། ས་མཆོམས། གསེར་ཕྱང་ལས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་བཞག་པ་བྱ་ཅི་ལྟར་
 གཙོ་བོར་དགོངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་རེད་མདའ་བ་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཞག་པ་ལྟར་

བྱེད། །དེ་ཀླན་སྒྲུང་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདིར་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་བཟུམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྐྱབ་བཞིའི་བར་རེ་རེའི་སྐབས་སུ་ནམ་
 མཁུན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཆ་ཆང་ཡང་ཡང་བཤད་དེ་ནམ་མཁུན་མཆོན་ནོ། །གསུམ་པ་
 སྐབས་བརྟུ་བཞི། **ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བཟླན་བཅས་མངོན་**
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྐབས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་སྐབས་ནི་ལེན་དང་། དང་
 པོ་ནི་ཆོག་གསལ་ལྟར་ན་མཆོག་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་འོ། །**འགྲེལ་བཞི་དོན་ཅམ་**
 དང་འོ། །ནི་རྟོགས་ཆོག་གོ། །སྐྱེས་པ། པད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་བྱ་རམ་ཤིང་བ་ཡིས། །
 མགོ་སྒོས་ནམ་སྒྲོས་གོ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ། །ཆོས་བརྩའི་ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་མཆོན་ནོ་ཞེས། །
 དོན་དམ་ཚུལ་དུ་བཟླན་པའི་སྐབས་པའི་དོན། །མི་ཡམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །
 འཕགས་སེང་ཉི་ཟླ་བྱུང་གིས་སྒྲུང་བར་བྱས། །དེ་ལས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བའི་འགྲེལ་ཚུང་
 དོན། །ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་མཆོག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས། །རིགས་ཀྱི་ས་བོན་ཐོབ་པར་
 བྱས་ནུས་སུ། །བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོང་པའི་གོ་གྲོན་ཏེ། །དེས་འབྱེད་ལྷག་མཐོང་
 མཆོན་བཅས་གཡུལ་ཁྱགས་ནས། །ཕྱིན་དུག་ས་ལམ་དཔུང་གི་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །དམིགས་
 པའི་ཡུལ་ནམས་དབང་དུ་བསྐྱེས་ནས་ནི། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རྫོངས་སུ་དེས་འབྱུང་བས། །
 ཀྱན་མཁུན་ལྟ་དབང་གོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་ཚུལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསུང་བཞིན་གསལ་
 བར་བྱས། །ཞེས་བཟླན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་བའི་
 མཆན་འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་མུན་སེལ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་མཆན་
 འགྲེལ་བྱས་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཁྱད་
 རྟོན་གསལ་བའི་མཆན་འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་
 ཐར་འདོད་མུན་སེལ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་
 མཆན་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །སྤྱི་སངས་ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས། །
 དམར་སེར་མངོན་འཕྲིན་འོད་ཀྱི་གྱུར་བྱིམ་ཅན། །
 བདག་སྤིང་ཟེའུ་འབྱར་དུས་ཀྱན་རྟག་བཞུགས་ལ། །
 འཆད་ཚུད་ཚུམ་པའི་སྒོ་གྲོས་སྒྲུང་བ་སྟོལ། །

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་རྣམས་མཁྱེན་བཤད་ནས། གཉིས་བ་རྣམས་མཁྱེན་དེར་བསྐྱོད་
 པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། འགྲེལ་བཀོད་པའི་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་
 གསལ་ལམ་ཤེས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ནི་དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
 རྟོགས་པར་བསྒྲམས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་རྣམས་མཁྱེན་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པས་ལམ་
 ཤེས་པ་ཉིད། འཆད་དོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རབ་དྲུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚུད་ལན་ནི། གཉིས་པ་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་སྟོན་
 མེད་གོས་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོར་རབ་དགའ་སོགས་ས་བརྒྱའི་མཐོང་སྒྲོམ་བསྟན་པས་
 སོ། །ཞེས་པར་སྟོན་མེད་དེ། དང་པོར་དེ་དག་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་དང་། འདིར་རྣམ་

མཁུན་གྱི་རྒྱུ་པ་བཟུན་པས་བཟུན་ཚུལ་མི་འདྲ་ལ། དང་པོར་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་
ཕྱིར་དང་། འདིར་ནམ་མཁུན་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་བསྒྲུམ་པ་དང་། སྐབས་འགྲོ་
ཅམ་གྱིས་ཆོག་སྟམ་པ་དང་། འོག་མས་འཁོར་བར་སྐྱོན་ས་བསྒྲུམ་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱོ་བ་
དེ་མི་མཛེས་སྟམ་པའི་ལོག་ཏོག་ཕྱོག་པ་དང་། ནམ་མཁུན་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་གསུམ་རྫོགས་
པར་བསྒྲུམ་དགོས་པར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པས་དགོས་པ་མི་འདྲ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་
ནི། ནམ་མཁུན་བཤད་ཟིན་པ་དང་འཁོར་ལྗེའི་བྱ་མང་པོ་འདུས་པ་ལ་གསུངས་ལ། རེད་
མདའ་བས་འཁོར་གསར་བ་ནམས་ལ་སྤྲ་མ་བཟུན་ན་སྒྲིས་པར་འགྱུར་བས། ལམ་ཤེས་བཟུན་
པ་ན་རྒྱུ་འདིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁུན་ནི་ཞེས་ཏོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤར་གནས་
པའི་འཁོར་ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་བརྒྱ་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་ཏོགས་བྱ་དང་ཐོབ་བྱ་ཡིན་སྟམ་
པའི་ལོག་ཏོག་སེལ་ཕྱིར། དེའི་ནང་ནས་རྒྱུ་ཅམ་ཞིག་དངས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་
བཟུན་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ནི། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འཁོར་གྱི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་རྩ་
ནམས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོད་དུ་རྒྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་རྩ་ནམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པས་རྟེན་ང་རྒྱལ་
མངོན་གྱུར་དང་བྲལ་བ་དང་། །ཉི་ལྔ་དུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་རྩ་བར་འོད་མོག་མོག་པོར་
མཛད་པའི་དགོས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྟོད་དུ་བྱས་པ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་དགོས་
པར་མཛད་ལ། མདོ་ནི། ལེ་བརྒྱད་མར། དེས་ན་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
ནས། ཁོང་ན་མེད་པར་སྤང་ངོ་ཞེས་པ་རྟེན་བ་གཉིས་པ་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། དེ་
ནས་ལྗེའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས། ནས། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པ་རྟེན་བ་དང་པོའི་
མདོར་སོ་སོར་སྐྱར་བ་ང་རྒྱལ་ཆག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །སྐྱེ་ཚུལ་གནས་སྐབས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ངེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།

མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་སྦྲས་པ་དང་། ནས། འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ངེས་པར་དགོས་པས་ལུལ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་
 པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་སོགས་དང་། མཆོམས་
 བཅད་པ་འཁོར་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྦྱོས་པ་མང་བོ་ལེན་རྒྱ་ལོག་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིང་བོ་མཆོག་
 ཏུ་སྦྱོན་མེད་པ་ལྷག་མེད་བྱང་འདས་དང་། མཆོམས་བཅད་པ་འཁོར་བར་བམ་མ་ཆད་
 པར་འགོ་བ་བཅད་པར་བྱས་པ་དང་། དག་ལྷན་དང་གྲགས་ཆར་ནི་བ་བགྱོད་པ་བ་ལ་མཐུ་
 མེད་པ་དང་། བྱབ་པའི་དོན་ཡོངས་གྱུར་བ་ལ་སྦྱར་བ་སེམས་ཅམ་ལུགས་ལའང་མི་འཐད་
 དེ། མཆན་ལྟར་སྦྲ་མ་པལ་ཆེར་མི་འཇུག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཐེག་གཅིག་སྦྱོན་པའི་མདོ་ཡིན་
 པས་སྦྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་འཛོམས་ཆེ་བས་མཐུ་མེད་པ་ལོག་པ་ཉིད་
 ཏུ་ངེས་པ་ལ་བྱས་པ། མཆོམས་བཅད་པར་བཅས་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །མཐར་ཐུག་
 སྦྱོར་ཚུལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། །མདོ་
 ནི། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་རོ། །
 ཞེས་སྦྱར་སེམས་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ངེས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཅེས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་བསྟན་དོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་
བཞིན་དང་ནི། མདོ་ནི། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་
 སྦྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་དགེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་
 མི་བྱེད་ཅེས་པའོ། །ལམ་ཤེས་དེ་ཡི་གདུལ་བྱ་འཁོར་བྱ་སྤྱད་པའི་བྱེད་ལས། །སྟོ། །མདོ་
 ནི། བྱད་པར་བྱ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས། ནས། ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱད་པར་
 འཕགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ལས། མཆོག་ཏུ་འཕགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 སོགས་ཐོབ་པར་བསྟན་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་སོ། །སྤྱིང་བོ་མཆོག་ཏུ་བྱད་འཕགས་གཉིས་རྒྱ་
 ཏུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་

བ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་གཤམ་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་གར་སྐབས་འཁོར་དེར་འདུས་པའི་འདོད་ལྷ་དུག་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་འབྲལ་མི་དགོས་པ་དང་བྱམས་པ་བཞུགས་པ་དང་རང་དང་གཞན་གྱི་སྤྱལ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་སོགས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤུང་མོང་གཟུགས་མངོས་པ་འོད་དང་ལྷན་པ་སོགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་། རྒྱ་ཏེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་ལྷ་དང་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་དང་འི་ཟེ་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་ཏེ་འི་མ་ཅན་དུ་མངོན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་ཏེ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་སོགས་གཤམ་ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་བ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་དེ། དེ་འདྲ་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བར་བཞུན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོག་ཟུར་གྱིས་ཏེ་ཤུགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟོན་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་དེའི་ཆོ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། རས། ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏོ་ཞེས་དང་། དེ་རས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། རས། རལ་འབྱོར་དུ་བྱ་ཞེས་པ་གོང་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ནི། ལམ་ཤེས་དེ་སྐྱེ་བའི་རྟོན་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པར་མ་ཟད་ཡང་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཡིན་པས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟོན་གྱི་ཡུལ་མོ་མོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཡུལ་ངེས་པ་བཞུན་པའི་སྟོན་སྟོན་གྱི་ཤི་ག་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རས། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་པའི་ཞེས་གསུངས་པས། གྱི་ཤི་ག་དེའི་ཕྱིར་རས། སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཅམ་བཞག་གོ། གསུམ་པ་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ནི། རྒྱ་ཏེ་རྟོན་ལྷ་རྣམས་

ཐེག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ་འགལ་ཞིན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ནམ་པར་
 བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་དང་དོན་ཡིན་གྱི། མཆན་ཉིད་པ་ངེས་པས་དོན་ནི་མ་ཡིན་
 རྟེན་། རྟེན་མཛད་དེ་དགོངས་གཞི་སོགས་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་
 བས་སོ། ། རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སྒྲུབ་སྟེ། རྒྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འམ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཁྱེད་ལམས་
 གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནལ་
 འཕྱོར་བ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཁྱེད་ལམས་རྒྱལ་ཉིད་ཐོབ་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། ། རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱིས་
 རྒྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། རྟེན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཁྱེད་རྒྱུང་ལས་ཞེས་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཞར་ལ་ཐེག་གསུམ་དང་ངེས་སུ་འདོད་ཆུ་ལ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པ་ནམས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་མ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས། ནས། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་བརྗོད་པ་
 རྟེན་། གང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་དོན་གང་དག་ཡང་དག་
 པ་ཉིད་ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། ། ནས། རབ་འཕྱོར་ཡང་ཁྱོད་ལེགས་སོ་ཞེས་དགོངས་
 པ་ཅན་ངོས་བཟུང་ནས། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་གི། ནས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་
 ཞེས་དེ་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཞིང་། ཡི་རང་རྗེ་ལྟར་བྱ་ན་ལྟར་དང་དོན་གྱི་ཆོག་སྒྲས་ཀྱང་
 ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་དགོ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་ཅེས་དང་། བར་ཆད་རྗེ་
 ལྟར་མི་བྱེད་ན། རྒྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་དུ་རྒྱད་པར་
 འཕགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས། རབ་འཕྱོར་གྱིས་བརྗོད་པར།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ངོ་མཚར་བས་ལེགས་སོ་གཉིས་དང་། རབ་དྲུ་དགེས་ཏེ་ཡང་ལེགས་སོ་
 ཞེས་ཉན་ཐོས་དེ་དག་ལ་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བས་བརྒྱད་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་བར་བརྟན་ཏོ།
 དེའི་ཡོངས་འཛིན་མཆན་དུ། ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏོ་ཞེས་པ་ཡན་ཙམ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལ་
 སྦྱར་བ་དང་། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་དོའི་བར་གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་བ་སྦྱར་
 གྱི་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས་འོན་ཀྱང་ནས། ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་
 པ་ཡུལ་ངེས་དང་། ལྷའི་བུ། ནས། མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་བྱུང་བར་
 སྦྱར་བ་སྦྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་དྲུ་འགྲེལ་ཆེད་ཡིན་ནམ་སྙམ་སྟེ། ཡུལ་ངེས་
 པའི་དོན་གནས་སྐབས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དགོས་པ་དང་། བྱུང་བའི་
 དོན་མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་བྱ་རུང་བས་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བརྟན་པ་ཡིན་
 མོད། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་བརྟན་པས་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ཉི་ཤིག་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
 བར་ཆད་མི་བྱེད་ཅེས་པ་དང་། བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཞེས་པའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་
 རང་བཞིན་དང་ལས་བརྟན་པར་མ་ཟད་ཡུལ་ངེས་དང་བྱུང་བ་སྟོན་དགོས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་
 བའི་ཆོག་དེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། འོན་བརྒྱད་སྟོང་བའི་ཆོག་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་
 དང་ལས་ལ་སྦྱར་བར་ཐལ། ཉི་ཤིག་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན། བརྒྱད་སྟོང་བར་བྱར་དུ་ཡོད་པས་མི་
 འདྲ་ཟེར་རམ་དཔུད། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དྲུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལུང་། ལང་ག་ཤེགས་
 དམ་ཆོས་པད་དཀར་དཔལ་ཕྱེང་གི་མདོ། བདེན་པ་པོའི་ལུང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་
 སོ་སོར་བརྟན་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐུགས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་
 ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཐུགས་མེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་ཡོད་པ་དང་། འདྲུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་
 དང་། ཆོས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་འབྱུང་བྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་རིགས་པ་ལྡས་བསྐྱབ་པ་
 དང་། རིགས་པ་ཁྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོན་ཆོགས་སོགས་དང་བྱུང་བྱ་ཅ་འགྲེལ་
 སོགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དང་། དེ་དག་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཐག་བྱ་སྦྱུལ་

འཛིན་ལྟར་འབྲལ་རུང་ཡིན་པས་ཉན་རང་ལྟག་མེད་པས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་རུང་དང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྤྱང་ཐབས་སྟོན་པ་མི་འདོར་བ་སོགས་དང་། མཐའ་གཞན་ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་སྒྲེབ་ལེན་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་སྐྱབ་ཅིང་། འདོད་པ་པོ་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་དང་རྣམ་འགྲེལ་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་
 སེམས་གཉིས་པོར། །དེ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་དང་འགལ་
 ལོ་ཞིན། སེམས་འགྲེལ་ལས། སྤྱིད་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་རྣམས་ལ། །ངལ་བསའི་དོན་དེ་
 དེ་ཉིད་མིན། །ཞེས་དེད་དཔོན་མཁས་པས་ལམ་དུ་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱལ་བ་ལྟར་མཐར་དེ་དག་
 ཐེག་ཆེན་དུ་འདུག་དགོས་པས་བྱང་དོན་དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་སྟོང་
 དུ་དབྱེར་མེད་པ་མཛོགས་པར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དོགས་
 རྒྱལ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱལ་གཉིས་གསུངས་ལ། དགོངས་གཞི་
 རྟེན་གནས་སྐབས་ཁམས་སམ་རིགས་ཐ་དད་པ་དང་། མོས་པ་ཐ་དད་པ་དང་། ལམ་
 སྐྱབ་པ་བྱེད་རྒྱལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ལམ་སོ་སོར་འབྲིད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ལ། དགོས་
 པ་བདེན་མེད་སྟོན་མི་རུང་བའི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་ལ་བཀྱི་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ།
 དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་སྤར་གྱི་ལུང་རིགས་དེ་དག་དང་། སྤང་བ་གཉིས་ཀར་ཐེག་གསུམ་
 སྟོན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་དབྱུ་མ་སྤང་
 བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་གསེར་སྤྱང་ལས་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་འདོད་པ།
 བྱེ་སྒྲིབ་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ལུང་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཆོས་བརྒྱ་
 བ་དང་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་དང་ལང་གཤེགས་ལས་རིགས་པ་ལྟ་གསུངས་པ་དང་། རྫོ་གྲོས་
 མི་བཟད་པའི་མདོ་དང་། ཁམས་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་མདོ་དང་། རིགས་པ་སེམས་ཅན་གཞན་
 ལ་ཕན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་འདོད་པ་གཉིས་དང་། རང་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་ཅམ་དང་དེ་

ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཁོ་ན་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡོད་ལ། དེ་དག་རིགས་
 ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། རིགས་བདེན་པར་གྲུབ་པས་བཅོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་སྤྱད་པའི་ཀྱན་སྦྱོར་སྤངས་པས་སྦྱར་སྦྱོབ་མི་ལེན་པས་སྦྱ་མེད་བྱང་
 རྒྱུ་ཐོབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ནས་རིགས་ཆད་ཀྱང་བཞག་གོ། །ས་སྤེར་དག་བཅོམ་སྦྱོབ་
 བ་མི་ལེན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་རིགས་ཐ་དད་པར་བཤད་པ། ཐོགས་འགྲེལ་དུ་དཔལ་
 བྱེད་གི་མདོ་དྲངས་ནས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ལ་སྦྱོལ་ཆེ་ཡོད་པར་བཞག་པ་དང་བར་དུ་གྲོང་
 བྱེད་སྦྱལ་བ་ལྟར་དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་དང་རེ་ཤིག་བར་བཞག་པ་དང་། རྒྱུད་
 སྒྲར་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །སོགས་ཀྱིས་པད་དཀར་དུ་དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 བསྐྱལ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་ལོ་ཞིན། དེ་དང་མི་འགལ་
 ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་བར་ཞི་བ་བཤོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་སྦྱོལ་ཆེ་དང་མཚུངས་པའི་དག་
 ཞིང་དུ་སྦྱོབ་བཅོམ་ཡོད་པའམ་ཡོངས་འགྱུར་བ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་
 རྒྱངས་ཏེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྦྱེད་པའི་ལུས་སུ་བསྐྱུར་ནས་སྤྲ་མ་མི་སྤང་བར་བྱས་
 ནས་གཞན་ངོར་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པའི་དོན་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་སྦྱིབ་གཉིས་སྤངས་
 པའི་ཕྱང་འདས་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་དྲང་དོན་དུ་བཞག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཡོངས་འགྱུར་
 བ་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱལ་གྱི་ཞི་བ་བཤོད་པ་མིན་པར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་གསེར་བྱེད་དུ་དེ་ལ་
 ནང་འགལ་སྤྱོད་བ་ཞེས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྤེར་དང་ཐོགས་འགྲེལ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པར་བྱས་
 པས་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་འདོད་པར་ཐལ། ཟེར་ན་སྐབས་འགའ་རེ་དེ་ལྟར་བཀྲལ་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཕྱི་མས་སྤྲ་མ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་འདིར་
 པད་དཀར་སོགས་ལས་ཐེག་གཅིག་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། ཆོས་
 དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་
 ཐོབ་ཕྱིར་སྦྱལ་བའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་ཐེག་པ་གསུམ་

གྱི་ཆོས་དབྱིངས་འབྱེར་མེད་པ་དང་། ཐེག་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
 མཚུངས་པ་དང་། ལྷག་ཀྱང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་
 པ་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པས་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལམ་གཅིག་དུ་ཁྱེད་གས་པ་དང་། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་ནས་བཏང་སྟེ་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་བྱང་ཚུབ་
 ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་པས་སངས་རྒྱས་སེམས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དེས་ཀྱང་སྟོན་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་པས་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་
 གཅིག་སྟེས་པ་དང་། འདི་རྣམ་བཤད་ལས་ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཅེས་གསུངས་
 པས་ནི་བཤོད་སྟོན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁྱེད་གས་པ་ཡོད་དམ་དཔྱད། ལྷག་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་
 ཡང་ཡང་བྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་ཆེན་ལས་མཆོག་མེད་
 པ་བདུན་ལ་དགོངས་ལ། དགོས་པ། མདོ་རྒྱན་ལས། ཁ་ཅིག་དག་ནི་བྱང་སྦྱར་ངང་།
 གཞན་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་
 ལ་བྱངས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་དམན་དུ་མི་རྒྱུང་བའི་ཆེད་དོ། །ངོངས་
 ལ་གནོད་བྱེད་ཐུར་གྱི་ལུང་རིགས་དེ་དག་གོ །

འཁོར་བར་མཐའ་ཡོད་མེད་ལ་རྟོགས་པ་གཅད་པ།

འཁོར་མཐའ་ཡོད་མེད་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་རེ་
 རེས་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་བྱང་འདས་ལ་བཀོད་ཀྱང་འཁོར་བ་ཟད་པ་མེད་པ་རྣམ་མཁའ་
 བཞིན། ཞེས་མཐའ་མེད་དང་། གང་གཉེན་པོ་དང་ཕྱད་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགྲིབ་
 པ་སྟེད་པས་བྱུང་གྱི་གསེར་གྱི་དྲི་མ་བཞིན་འཁོར་བ་ཡང་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གོམས་པས་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་བཀོད་ཀྱང་། འདིར་
 རྒྱང་བ་གཉིས་དང་འགྲེལ་ཆུང་དུ་ཐེག་གསུམ་བྱང་དོན་དང་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་

གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པས་སློབ་དཔོན་ཕྱི་མ་བཞེད་པར་གསེར་ཕྱང་རྣམ་བཤད་
 རྟོགས་སྤང་གསུམ་གར་གསུངས་ལ། ཨུཊུས་ཀྱང་བཤད་དོ། །རྩོལ་མཆོ་ལས། ལེགས་
 བཤད་གསེར་ཕྱང་ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གནིས་དང་ཨུཊུ་སྟགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་
 ཡོད་དུ་འདོད་ཀྱང་། མཐའ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ནས། འབྲས་བུ་འབྲུང་
 རུང་འབྲུང་ངེས་ལ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོག་ཟེན་དེ་ལྟར་བཀོད་ཅམ་
 ལ་བྱས་ན་རུང་གི་ རྟེན་གསེར་ཕྱང་གི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 རྟེན་ཉེ་གྲུབ་ལས། དེ་ལྟར་གནིས་ལས། སྦྱིར་མཐའ་མེད། བྱེ་བྲག་འགའ་ལ་མཐའ་ཡོད་
 པ་འཐད་དེ། མ་རིག་འབྲུལ་འཁོར་འདི་ནི་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་མེད། ཅེས་སྟགས་དང་།
 རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལས། ཕྱི་མ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནི་ཟེར་བ་མི་འཐད་
 དེ། ནས། ཆགས་སྟགས་ཉེས་པ་ཟད་པ་སྤྱིད་ཅམ་ཞིག་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་གྱིས་
 འཁོར་བ་མཐའ་ཡོད་དུ་མི་འགྲུབ་པོ། །མཐའ་མེད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
 རྒྱ་ངེས་སུ་སྦྱབ་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 སྦྱེ་རུང་ཅམ་ཡང་སྦྱབ་པར་མི་རྒྱས་ན་སྦྱེ་ངེས་ལྟ་ཞིག ཞེས་པའི་བཞེད་པ་བཀོད་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གནིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྱང་ལས། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་ཕྱོགས་ཕྱི་མ་བཞེད་
 པར་མཛོད་ནི་ཞེས། རེད་མདའ་བ་བཀག་ལ། ཉེ་གྲུབ་ལས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 བ་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་སྦྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཟེར་བ། ཅིག་ཤོས་ཕྱི་རྩོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བས་སངས་རྒྱས་ནས་ཡིན་
 ཏེ། སྦྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་གསེར་ཕྱང་གིས་སློབ་དཔོན་
 བཀག་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་པར་ཕྱིན་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་རེའི་ཡིག་
 ཆར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ས་མཆམས་ལ་གསེར་ཕྱང་ཆོག་ཟེན་དང་ཞེས་པ་ངེས་འདི་འདྲ་མང་པོ་
 ཞིག་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞན་འདོད་བཀོད་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་མིན་པ། དེ་ཉིད་ལས།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་དེའི་རྒྱ་རེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རེས་ཆ་ནྟམས་པམ་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རེས་གསུངས་པས་སོ། །གསེར་ཕྱེད་རང་ལུགས་ཅ་བ་དང་ཡང་འགལ་བར་ཐལ་
 ལོ། །དེའི་རྒྱ་རེས་ཐེན་ལ་མཐུན་མེད་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཆན་སྤྱད་པ་སོགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་
 བྱང་སེམས་རེ་རེས་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཞོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རྗེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་འཁོར་བ་སྤྱངས་ཏེ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་དུས་
 ཀྱི་ཡིན་པ་མི་སྤྱད་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལྷུང་ཁ་ཅིག་ལས་འཁོར་བ་
 ལ་ཕྱི་མཐུན་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དུས་འདི་ཅམ་ན་ཐར་བ་ཐོབ་
 ལ་དེ་ཡན་ཆད་དང་ལྷན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དུས་ཀྱི་རེས་པ་བྱིས་པ་ནྟམས་བསམ་
 པར་མི་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེད་མདའ་བ་དང་རོང་རྟེན་པས།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བར། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་རེས་ལྟ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་རུང་ཅམ་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། འབྲས་བྱ་བྱ་
 རུང་ཅམ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་བ་དྲགས་སུ་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པའི་
 དོན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བའི་དོན་ཟེར་བར། རྣམ་བཤད་དུ།
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་འཆང་རྒྱ་རུང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་བར་ཐལ། ལམ་ཞུགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཞུགས་སུ་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཆོགས་ཆང་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་འཆང་རྒྱ་རུང་མིན་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་རུང་ན་ཐེག་གཅིག་
 སྐྱབ་པར་འགལ་ལོ། །ལུང་དེས་རྒྱ་ཆོགས་གྲངས་ཆང་ན་འབྲས་བྱ་བྱ་རུང་བསྐྱབ་ཀྱི། འབྲས་
 བྱ་བྱ་རུང་ན་རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་བར་སྐྱབ་པ་མིན་ལ། གཤགས་བྱེད་སྤྱད་པས་རྒྱ་ནས་ལ་རང་
 འབྲས་ནས་སྐྱུག་སྐྱེད་པས་རྒྱབ་པ་མ་རེས་ཀྱང་། རྣམ་ཀྱིས་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་སྐྱེ་བར་
 རེས་ཏེ། དེ་ལྟར་རེས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཤགས་སྤྱད་པས་འཆང་རྒྱ་རུང་མིན་
 ན། ལམ་ཞུགས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཆང་རྒྱ་རུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། ལམ་

མ་ཞུགས་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲོས་ཤིག །རང་ལུགས་ལ་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་
 ཞུགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་དག་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པ་ཡང་མིན།
 ཐབས་དེ་ཤེས་མཁན་མེད་པ་ཡང་མིན། ཐབས་དེ་ལ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མིན།
 ཐབས་སྒྲོན་མཁན་མེད་པ་ཡང་མིན། ཐབས་དེ་གོམས་པར་བྱེད་མི་སྲིད་པ་ཡང་མིན་པས།
 ཉགས་ཟུར་ལྡས་འཁོར་མཐའ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པོ། །ཐེག་གསུམ་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་
 སྟགས་ཀྱིས་རིགས་ཆད་དང་ཞི་བ་བཟོད་པའི་ཤེས་སྐྱབ་སྟགས་སྤྲོང་བའི་ཐབས་ཡོད་ཀྱང་
 ཁོའི་བསམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་ཐབས་དེ་དོན་གཉེར་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཅེས་ན་ལུང་རྣམས་དང་
 འགྲེག་གོ །ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པར། རྒྱ་ནག་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཉོན་སྐྱབ་གྲངས་ཟེན་པས་ས་བརྒྱད་པར་ཤེས་སྐྱབ་སྤྲོང་བའི་འགོ་ཚུམ་པས་
 དེ་ནས་འཇུག་ཟེར་བ་ལྟར། གཞན་དག་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་མེད་པར་འདོད་པ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
 ལྟར་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་དུ་དེ་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་ཐོས་བསམ་འགྲོ་
 དགོས་པས་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་ཟེར་བ། རྣམ་བཤད་དུ་ལུང་ལྡེ་མ་ལྟར་ན་ཐེག་
 ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་མཐོང་ལམ་དེ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་དེ་འདྲའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྟོགས་པས་སྒྲོན་མེད་ཟེར་བར། འོ་ན་མུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་
 པས་དང་པོར་ངེས་པར་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། དེས་ཆོ་གསུམ་ལ་དགྲ་
 བཅོམ་ཐོབ་རྒྱས་ཤིང་དེ་ནས་ས་བདུན་བརྒྱད་གང་རུང་དུ་ཞུགས་ཆོག་པ་གང་ཞིག ཐེག་
 ཆེན་རིགས་ངེས་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་ཆོགས་བསགས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་
 བོག་ཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་གསལ་

པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པལས་ནས་སྒྲིམ་བྱང་གིས་
 བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་གྲོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་
 གཉིས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པས་སྤྲུལ་ལུགས་ལའང་ཆོགས་ལམ་ནས་འདུག་དགོས་ལ། མདོ་
 རྒྱན་ལས། དེ་གཉིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནི། །རང་སེམས་ཀྱན་དུ་འབྱུང་ཡན་པའི། །མྱ་
 ངན་འདས་ལ་མཛོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་གྲོམས་
 པའི་དབང་གིས་བར་བར་དུ་ཞི་བདེ་ལ་ཅུང་ཟད་བྱགས་པས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ལས་སངས་
 རྒྱལ་པ་ལ་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གཅིག་སོགས་གྱིས་བྱལ་བར་གསུངས་སོ། །བཞི་བ་ལམ་
 ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ནི། བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན།
 (༡) འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་གནས་གྱི་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བྱགས་པ་ཉིད་གྱིས་
 སྟེན་པ་དེ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། (༡) ཉོན་མོངས་པ་ཆགས་
 པས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་
 སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དམན་ལམ་ལས་
 བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། (༡) རོ། །རྟོགས་ཆོག་གོ །མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་
 ལྷལ་བ་དང་། རྣམ། ཆངས་པར་སྐྱད་པ་སྐྱོད་པ་ན་ཞེས་བཅོམ་ཡན་འདས་གྱིས་སྟོན་སངས་
 རྒྱལ་མང་པོའི་བྱང་དུ་བདག་ཅག་རྣམས་གྱི་དོན་དུ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་པར་བྱགས་པར་བསྐྱན་
 ཏོ། ། །ཁ་ཅིག་འགྲེལ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་
 ལས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ལམ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས་ལ་སྐྱར་བ་པན་ཚུན་མཆོན་
 པའི་དོན་ཟེར་བར་འདིར་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་ལམ་ཤེས་ལ་སྐྱར་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
 རྒྱན་སྒྲུང་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀའ་ལ། དེ་ཡང་བྱ་ན་སོགས་ཡིན་ནམ་དཔུང།

བྱང་སེམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ།

གསེར་ཕྱང་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡིན་གྱི་ལན་ལ་སྐྱེས་པ་ལེན་པའི་རྒྱ་བསྟན་པར་བསྟན་བཅོས་དང་མདོ་ནས་བཤད་པ་གནིས་བྱས་པ་བྱ་ཉ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། བྱ་ཤིག་ལས། འཕགས་པ་གྲོ་ལ་སྡེས་ནི་སྦྱར་ལམ་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབང་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པས་ལུང་དང་མི་འགལ་ལོ་ཞིས། ཉི་ལྟང་ལས། བྱང་སེམས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་། ཐེག་བསྟན་སུ། ཐབས་ཆེན་ནམས་དང་ལྡན་པ་ལ། སྤྱོད་པར་ཞི་བའི་བདག་ཉིད་དང་། ཉོན་མོངས་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱོད་བསམ་མི་བྱུང། །ཅེས་འཕགས་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལྟར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་དགེ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཡིད་ལུས་དཔལ་ཕྱོང་གི་མདོས་བསྐྱབས་ལ། ཉ་ཤིག་ལས། དེ་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་ལ་ཉོན་མོངས་ཡོད་ལ་དག་ས་ནས་སེམས་རབ་དུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་གཏན་མེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་ཡོད་ཅིང་དེ་དང་སྤྱིང་ཐེས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པར་རུང་ངོ་། ཞེས་ས་བདུན་པ་མན་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་དང་། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་དང་འོད་སྤྱང་ལེའུ་བའི་དོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་འཕགས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་སྤྲོ་མོ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱ་ཉ་གནིས་ཀྱིས་འདིར་མི་སྤྱོད་བའི་ཉོན་མོངས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་དངོས་དང་། བཏགས་པ་བ་མདོ་དང་པོའི་བསྟན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་དང་། གནིས་པའི་བསྟན་པའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ལས་གནིས་འཛོག་གམ་དཔུང། བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྐབས་སུ་

བོད་སྐད་མ་ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྩ་བས་དང་རུ་མ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
 དགོས་པས་མི་སྤྱོད་ཟེར་བ་དང་། པལྗེ་ཨ་དུ་ལ་རྩ་གས་ཉོན་མོངས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
 དང་གཉིན་པོ་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་གཉིས་སྤྱོད་། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རིགས་འདྲ་སྐྱེད་
 པ་གཉིས་མི་སྤྱོད་ཟེར་བ་བྱང་སེམས་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཉོགས་པའི་འགལ་ཁྱེད་སྐབས་ལྟན་
 ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་སྤྱིད་
 སོགས་དགོས་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཁྱེགས་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བས། དེས་
 ན་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་སྤྱིད་རྗེ་སོགས་དག་ཅ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་རྩ་མཚུངས་པས་དེར་བཏགས་པའོ། །ཞེས་ཨར་བྱང་ཡེ་གསུངས་པ་མདོ་
 འགྲེལ་གྱི་དོན་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་མཆན་ཉིད་པ་དགོས་ན། བྱང་འཕགས་ལ་
 ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་འཆིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་རྒྱུ་སྤྱིད་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལ།
 ཁྱེད་གྱིས་རྒྱུ་མཆིའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་བརྒྱད། ཉོན་མོངས་སུ་འདོད་པ་མདོ་རང་དང་
 འགལ་ཞེས་བཀག་ནས། འཕགས་སེང་གིས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 སྤྱོད་མི་སྤྱོད་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་དགོས་ནས་མི་སྤྱོད་ཟེར་བ་ལེན་
 གྱི། ཉོན་མོངས་གྱི་འབྲས་བྱེད་འདྲ་བའི་སྤྱིད་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱོད་བ་ལ་དེར་བཏགས་
 ཅམ་དང་། ཡང་ན་བྱང་སེམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་
 བས། ཉན་རང་རྩ་རྩེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤྱོད་བའི་དོན་གཉིས་གསུངས་ནས། ས་ཐོབ་
 གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱང་ཡེ་བཤད་པ་རྩ་མདོ་དང་གིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་འཕགས་
 སེང་གི་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་དུ་ལོ་ཆེན་འབྲེལ་ར་གཡག་པ་སོགས་མདོས་
 སྐབས་འདིའི་མི་སྤྱོད་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ལ་སྐྱེ་གྱིས་རྒྱུ་མཆིའི་མདོ་ལས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བརྒྱད་
 ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཆན་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་རྩ་མཚུངས་
 པ་དང་། དགོས་པ་མདོས་དངོས་སུ་མ་བྱེན་ཀྱང་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་རྩུར་ལེན་པར་ཤེས་

པའོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་
 ཆང་བས་བཏགས་ཟེར་བ། མདོ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བའི་མི་
 ངོམས་པ་དང་། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 དང་ཕྱད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྐྱོ་བ་
 དང་། དམ་ཆོས་འཛོན་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འགྲུས་
 པ་དང་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཀླན་དུ་སྐྱོར་
 བ་ནམས་མི་འདོར་བ་སྟེ་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་དག་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པས་དེ་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤྱོད་ངམ་སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་འདིར་དབྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཉན་ཐོས་ལམ་གྱིས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤྱོད་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་ཐལ། འདིར་
 བཤད་ཉོན་མོངས་ཉན་ཐོས་ལྟར་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་མི་སྤྱོད་བར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་སྦྱུབ་བྱེད་
 དུ་བྱེད་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་ཁྱུགས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེས་
 ན་ཉི་སྤང་ལས། བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བའི་ཟག་པས་བསྐྱུས་
 པའི་བག་ལ་ཉལ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པས་བསྐྱུས་བཞི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་འབྱུང་
 བས་ཉོན་མོངས་མཆན་ཉིད་པ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཆོགས་སོགས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་
 དགོས་པ་མིན་གྱི། སྤང་རྗེས་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་འཁོར་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ལུས་བཟུང་ནས་
 བྱ་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་སོགས་ནི་གཞན་དོན་སྦྱུབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཀག་
 གོ། །རྩ་བ་བྱེད་ལས་ནི། **དེའི་འག་དུ་**ཞེས་པ་བཤད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་གོང་
 མ་གསུམ་ལ་སྦྱར་རོ། །**དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལམ་ནི་**རྫོགས་སྒྲིན་
 མ་སྦྱངས་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤང་ཉིད་རྫོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་སྤང་རྗེ་སོགས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བརྒྱས་པ་

ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ལ་མོགས་པ་དེ་སྒྲིན་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉན་རང་ལས་
བྱེད་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་ཉན་ཐོས་གང་གིས་ཡོང་ལ་ཏུ་བྱིན་པ། ནས།
འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལས་བསྟན་ལ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་མདོ་ཐ་
མ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཆ་འདྲ་བྱས་འབྲིང་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ།
ཉན་ཐོས་དང་། རང་བྱུང་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པའོ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་པོ་དང་། ལྷ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ།
གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་བ་ནི། གོང་གི་ཚུལ་དེ་རྟེན་ཉེན་ལ་མོགས་པ་ཡན་ལག་
ལྔ་བཅོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་བཤད་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ། །ཁ་ཉི་
ནམ་མཁུན་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཤེས་
བརྒྱད་བྱ་དགོས་པས་སོ། །ཁ་ཉི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། ཤེས་པའི་ཚུལ་བཅོད་རིགས་ཏེ།
གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྟེ་སྐབས་སུ་ནི། །(༡) ཡུལ་
གང་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི། །ནམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་གམ་སོགས་སུ། རི་རྩུར་
ན་འགོའི་སེམས་བརྒྱད་དང་མཐུག་གི་བསྟོ་བ་དང་དངོས་གཞི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
མི་དཔྱད་ནས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནམ་ནི། །ནམ་པ་དེ་དག་སྒྲོམ་
དགོས་སོ། །(༢) ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་ལམ་འདི་རི་རྩུར་བསྒྲོམ་པ་ཤེས་པར་
བྱ། །རྟེན། (༣) མདོ་ནི། ཀྱི་ཤི་ཀ་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་པོའི་ཤེས་བྱིན་གང་ཞེ་ན། ནས།
གཞོད་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་ལེ་མང་དུ་སྤང་ཁམས་རིག་དྲུག་ཆོར་དྲུག་ཁམས་དྲུག་རྟེན་
འབྲེལ་ནམས་ལ་སྤྱར་ཏེ་སྤྱག་ཀུན་གྱི་ནམ་པ་ཉིད་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་ཐམས་
ཅད། ནས། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གཉིས་

འགོག་པར་སྒྱུར་ཏེ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དང་། ཀྟི་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་། ནས། མ་
 འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སྟོམ་མོ། ཞེས་ལམ་དང་། ཀྟི་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན། ནས།
 ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་དོ། ཞེས་ཕྱིན་དུག་གིས་ཡུལ་རྟོགས་པས་རིག་པ་དང་། ཀྟི་ཤི་ཀ་གཞན་
 ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ། ནས། སེམས་ལ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་དོན་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྱུབ་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ནས། བྱང་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་
 གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་ངེས་འབྱེན་ཏེ་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་བརྒྱན་དོ། །དག་སྙིང་
 རྟག་སྐྱེས་དུ་སྒྱུག་ཀྱན་གྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་མདོ་དེ་དག་གང་འགོག་
 པ་དང་གང་གིས་འགོག་པ་གནིས་བྱས་ནས་འགོག་ལམ་གནིས་ལ་སྒྱུར་ཏེ། འགོག་ལམ་གྱི་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་བཞི་སྟེ་ཉེར་དགུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བས་ནད་སོགས་བརྒྱ་གཅིག་ཀྱན་འབྱུང་ཁོ་
 རར་སྒྱུར་ཏེ། དང་པོ་བཞིས་ཀྱན་འབྱུང་སྤང་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིས་སྤང་རྒྱས་པ་དང་།
 ཐ་མ་གསུམ་གྱིས་སྒྱུར་དུ་སྤང་དགོས་པར་བརྒྱན་ཟེར་བ་དང་། གསེར་སྙིང་བས་ངེས་འབྱུང་
 བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་སྒྱུག་ཀྱན་ཐུན་མོང་གི་བདུན་
 བྱས་ཏེ་ཉེར་དགུ་བྱས་པས། ཤེས་བའི་དེ་མདོ་དང་འཕགས་སེང་གི་གཞུང་དང་འགལ་བས་
 མི་འཐད་དེ། ཉེ་སྤང་ལས་སྤྱིག་པ་ཉིད་ཅེས་བའི་བར་ནི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པའམ་རྣམ་
 པའོ། །ནས། འཆོ་བ་ཉིད་ཅེས་བའི། དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་འགོག་པའི་རྣམ་པའོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་
 པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བའི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་དུ་
 ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་རྒྱས་འབྱེང་དུ་འགོག་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་མདོ་སོ་སོར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་གནིས་སུ་སུམ་ཅུ་དང་ཉེར་དགུ་བྱས་པ་དང་། བསོད་གྲགས་
 པས་ཉེར་གསུམ་བྱས་པ་རྣམས་མདོ་དང་སྤང་བ་གནིས་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ཚུལ་གསུངས་
 པའི་དོན་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སོ་གསུམ་སུམ་ཅུ་སོགས་སུ་འདུ་བས་བསྐྱུ་བའི་རྣམ་པ་སུམ་

ཅུ་སྟགས་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དེ། སྟག་ཀྱན་གྱི་བཙུ་བཞི་བདུན་དུ་འདུ་ཞིང་ངེས་འབྱུང་གི་
 བཞི་ངེས་འབྱུང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དངོས་བསྟན་ལ་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་ཤེས་པར་
 བྱ་རྒྱུ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་དང་། ལམ་བཤེན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བསྟོ་བ་གསུངས་པས། དེ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་རྟག་
 སྟགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བས་དེ་ལ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མེད་ལ།
 འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་དང་པོའི་ཡུལ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དགོས་ལ། མདོར་བཤེན་
 བཞིའི་རྣམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་མི་འཐད་ཟེར་བ་ནི། གང་གིས་ལམ་དེ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་
 ཡུལ་འདི་ལ་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་དམིགས་ཞེས་མ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་མི་རུས་པས་སྦྱོན་
 མེད་དོ། །རྩ་བའི་དོན་ཡང་གསེར་ཕྱེང་ལས། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་སྦྱར་
 བས་ཡུལ་དང་། ཞེས་པ་ལྟར་མདོ་དང་བསྟན་ནས་རྟུང་བ་ཐ་མ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡུལ་སོ་
 གསུམ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་པ་སོར་བཞག་བྱས་ན་
 རྣམ་པ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུར་བསྟན་པ་མདོ་དང་ཆོག་ཟེན་
 མི་མཐུན་ཡང་མི་འགལ་དེ། ཡུལ་ཅན་མདོར་རྟོགས་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུར་མདོར་གང་ནས་
 རྟགས་ལ་བསྟན་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པས་ཤེས་སོ། །དེན་བྱང་སེམས་དང་
 ཟེན་བྱེད་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྟོ་བ་གཉིས་གོ་སྒྲ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟུས་སོ། །མདོ་དང་
 རྩ་བའི་དོན། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟགས་དང་། རྟན་སྒྲུང་ལས། དེ་ལྟར་
 རིམ་པ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྣམ་པ་ལ་སྟགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་བཤད་
 པ་དམན་མདོར་བཙུ་བྱག་བཤད་པ་དང་གངས་མི་མཐུན་པས་དེའི་བསྒྲུལ་བྱ་མིན་སྟུང་པའི་
 རྟོགས་གཅོད་མཛད་པ་དང་། དག་ལྟར་ལས། འདིར་རྣམ་པ་ཉིད་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཡིན་དེ། ཞེས་སྟགས་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སུ་བརྟན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཤེས་པ་ཞིག་དེར་བརྟན་པར་
 བཤད་པ་མིན་ནོ། །གསེར་ཕྱང་ལས། སྐབས་འདིར་ནི་མི་རྟག་སོགས་སུ་མི་དམིགས་པ་
 ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་བྱང་སེམས་དང་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་
 པ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་ལ་བཞག་གོ། །ཞེས་པ་ཉི་
 བཤད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉ་ཁྲིག་ལས། འདིར་བརྟན་བཅོས་སུ་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་
 དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྟན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་
 རྣམ་པ། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཞེས། མི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་དང་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པའི་ལམ་བརྟན་པ་བཀག་ནས་ཞེས་
 པའི་ཁ་ཅིག་བྱ་སྟོན་ཡིན་ཏེ། བྱ་ཁྲིག་ལས། ལོ་ཙ་བ་སོགས་ན་རེ། མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་
 འདིར་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་པའི་ལམ་བརྟན་ཞེ་ན། དེ་མི་རིགས་ཏེ་ཞེས་དང་། འདིར་ཡུལ་
 ལམ་གསུམ་དངོས་སུ་བརྟན་པས་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་གསུམ་ཤུགས་ལ་བརྟན་ཏེ། ནས།
 དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་གསུམ་བརྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས།
 ཅ་བར་ཡུལ་ལམ་གསུམ་ཅམ་དངོས་སུ་བརྟན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 པར་བཤད་པས། གསེར་ཕྱང་དུ་འདིར་བརྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 མིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སུ་བརྟན་པར་འདོད་པ་ཉམས་ལ་ཡིན་ན་ལོ་ཆེན་བཀག་པ་
 དང་འགལ་ཞེས་པའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཟེར་
 ན། དེ་ཉན་ཐོས་ལམ་ཡིན་པ་བརྟགས་ན་འདིག་གོ། །འདི་ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འདོད་ན། རྒྱ་
 རྒྱུར་ལམ་ཡང་དེར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་དུ་བཤད་པར་འགལ་ཞེ་
 ན། དེ་མདོའི་ཆོག་ཟེན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་ལམ་རྒྱ་ཡིན་པས་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་དུ་བཀྲལ་དགོས་དཔེར་ན་རང་རྒྱལ་སྐབས་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་
 པ་དང་སྐབས་གསུམ་པར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་འདོར་ཞེས་པ་ཉན་རང་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་

བཞིན་ཞེས་པ་འང་ཉ་ཉིག་ལྟར་ལ། ཡང་ན་ཅ་བས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་བྱའོ། ། ཞེས་པ་ཅ་བས་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒྱུར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་
 པ་ལ་བྱ་ཞེས་པ་རང་ལུགས་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་
 སྒོ་ནས་ལམ་ཤེས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་
 དེ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་རིང་ཉིག་པ་སོགས་བཀག་ལ་
 བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱང་བཀག་གམ་དཔུང། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་། དེ་
 ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

ཤེས་བྱའི་ལམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། ལྷུག་ཀུན་དང་། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། ལྷུག་ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། ཐུན་མིང་གི་རྣམ་པའོ། དང་པོ་ལ། གཉིས་
 ལས་དང་པོ་ལྷུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་
 བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་**ལྷུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་མདོར་**
གསུངས་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འདི་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་རོ། ། སྒྲུ་ཁིང་འཇིག་
 པས་མི་ཉག་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བས་**ལྷུག་བསྐལ་བ་དང་།**
 དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་གྱུབ་པའི་བདག་མེད་
 པ་སྟེ། མདོར་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད། རིམ་བཞིན་
 བདག་མེད་པ་དང་**ཞི་བའི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་དང་།** དེ་ལྟར་
 འགྲེལ་ན་རྣམ་བཤད་དང་འགྲེལ་བར་དག་ཅེས་གཉིས་ཆོག་སྒྱུར་བའི་དགོངས་པར་ཨེ་འགྲོ་
 ལྷམ་ལ། གསེར་ཕྱང་སོགས་ལས་མ་དག་སྟེ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་རང་མིང་གིས་བསྟན་པར་

བྱས་ན་མ་དག་པའི་དོན་ནོ། །དག་ཆུ་གཉིས་སུ་ཐ་མ་གཉིས་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་
 བར་བཤད་པ་མངོན་པར་བདག་མེད་བཞི་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། འདིའི་མདོར་བདག་
 མེད་གསུམ་པར་བཤད་པས་རྣམ་གྲངས་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཀུན་
 འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མདོར་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་པ་
 དང་སྐར་བཞི་༼ཁ་༽ཆུ་དང་༼ར་༽ཀུན་འབྱུང་བ་དང་༼ཆ་༽རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་༼
 ༼ཉ་༽ཆེན་གྱི་རོ་མོ་ཉིད་དང་༼ཀ་༽ནད་དང་༼ཁྱ་༽བར་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཙ་བར་གྱུར་
 བས། ༼ག་༽འབྲས་དང་༼ཁྱ་༽བར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པས། ༼ཙ་༽སྤྱག་ཏུ་
 དང་༼ཁྱ་༽བར་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གསུམ་དག་བསྐྱེད་པས། ༼ར་༽ཐིག་པའི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་
 བར་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་ཕྱེད་ཆེན་ཕྱེད་པས་༼ཉ་༽དེ་ལྷར་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 རྣམས་དང་༼གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་བསྐྱེད་པ་ལས། ཡིད་འབྱུང་
 བཞི་མཐོང་བའི་ལམ་ལའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་སྦྱོར་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་
 པ་དག་ལའོ། །འགོག་པ་ནི་ཕྱང་པོ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འགོག་
 པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་སྦྱོབ་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་གསུངས་ཕྱེད་དུ་དངས་ནས་འཕགས་སེང་
 གིས་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་པ་རོལ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བདུན་བདེན་པ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་མི་འགྲིག་
 པས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྐར་ནས་ཡིད་འབྱུང་སོགས་གསུམ་དུ་བྱས་ལ། ལུང་
 དེ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་རང་བཟོའི་ཉེས་པ་སྤོང་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ལུང་དོན་མཐོང་ལམ་དུ་
 སྤྱག་ཀུན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་༼སྦྱོར་ལམ་
 ཐ་མའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་འགོགས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་༼
 ལྷག་མེད་གྱི་ཆེ་སྤྱག་ཀུན་འགགས་པས་འགོག་པ་དང་༼སྦྱོར་ལམ་དུ་ཡིད་འབྱུང་བར་ཞུགས་
 པ་དང་༼སྦྱོར་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་སྐབས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་

བྱ་བར་ཞུགས་པ་དང་། ལྷག་བཅས་སྐབས་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལུང་དོན་གསུངས་པས་གསེར་གླིང་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་ལས་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་ལ། བྱང་ཡེས་ཀྱན་འབྲུང་འགོག་པ་ལྷག་བཅས་དང་། འགོག་པའི་ཕྱིར་
 ཞུགས་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཟེར་བ་བསྐྱུ་བ་དང་འགལ་ལོ། ། གསེར་ཕྱེད་དུ་དང་པོ་གཉིས་སྟུར་དུ་
 རུང་ཞེས་པ་བྱ་ཉན་ཆགས་བྲལ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་སྟུར་བ་ལྟར་ན་རུང་བའི་དོན་ནོ། ། སྟུག་བསྐྱེལ་
 དང་ཀྱན་འབྲུང་གི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་མོ་མའི་དེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པས་དང་
 པོ་ཡིད་འབྲུང་བའི་མཆན་ཉིད་དག་གི་ངོ་བོ་ནི། རང་གི་བདེ་བ་འཛོམས་པས་མ་རྩོལ་
 དག་ལྟ་བུ་དང་། གཉེན་པོས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་
 པས་གཞིད་པ་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་དག་བཅོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཅད་ནས་སྤྱོད་བས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞི་བ་སྟེ་
 མི་བདེན་པ་དང་སྐབས་བབ་ཀྱི་གཉེན་པོས་རྒྱུན་གཅོད་པས་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་གཉིས་
 དག་དང་། འདིས་སྟུར་དུ་འབྲལ་བར་རྟོགས་སོ། ། གསུམ་པ་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་
 ནི། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གཞིད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བས་འཇིག་པའི་གནས་དང་། སྟེན་
 པོ་སོགས་སེམས་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བས་ནད་འགོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། འབྲུང་འབྱུག་སོགས་སེམས་
 མེད་ཀྱིས་གཞིད་པས་འཆོ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་གྱི་དེ་གཉིས་སྟུར་དུ་འགོག་དགོས་པར་
 རྟོགས་སོ། ། དེ་ལྟར་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་རྣམས་དང་། གཉིས་པ་འགོག་བདེན་གྱི་
 རྣམ་པ་ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་མེད་
 པས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དང་། སྟུག་བསྐྱེལ་ཅི་རིགས་ཞི་བ་རང་མིང་གི་དང་།
 གྱུ་རྩིས་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་སྟུག་ཀྱན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དང་།
 ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ངེས་པར་འབྲུང་བ་ཉག་ཏུ་ཡན་པའི་མཆན་ཉིད་ལ། ཇི་ལྟར་ངེས་འབྲུང་
 ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་རྟོག་པའི་དང་ལྟ་བུ་བདེན་པའི་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། འབྲས་

བྱ་བ་དེན་པར་སྒྲོན་པ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱོག་རྒྱ་དོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བཅེན་གྱུ་བ་དང་བྲལ་
བའི་སྤངས་བ་གསུམ་དང་། གང་ངེས་འབྱུང་འཁོར་བ་འབད་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་མེད་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་སྤངས་པ་སྟེ་རྣམ་གངས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བདུན་དག་
དང་། གསུམ་པ་ལམ་བཅེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། ལམ་གྱི་བཅེན་པའི་ཐར་བར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
པས་ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་རིགས་པ་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་བསྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ལྡེལ་གཏན་ཏུ་བད་བྱེད་ཡིན་པས་ངེས་པར་
འབྱེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དོན་རྣམ་སོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་སོ་གསུམ་པོ་དེ་ཇི་ལྟར་
ཤེས་ཚུལ་ནི། གང་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱའི་ལམ་དེ་རྣམས་སོ། །

ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བའི་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་མ། སྐབས་གང་དུ་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྐབས་སུ། གང་ཡིན་པར་ན་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་
རམ་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པར། གང་གིས་ན་བྱང་རྒྱུ་མེས་པ་དཔལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱོལ། །ཤེས་བ་དང་ཨུལ་འདི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་གསེར་སྤྱང་
ལས། ལམ་གསུམ་ག་དགོས་ཏེ་ཞེས། ཤེས་བྱའི་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་
བྱས་པ་གོང་དུ་རྟོགས་རིགས་བསྐྱེད་ཅིང་ལམ་དངོས་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་
ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་ཆེ་ཆུན་རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། གནས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་འགྱུར་
བར་བྱའོ་ཞེས་པས་ལམ་ཤེས་སྐབས་སུ་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོམ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱེད་ལ་
བཤད་ཀྱི། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་པའི་ཆོག་གསུམ་གྱི་དོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སྟོད་ཁ་སྐྱབ་པ་མ་གཅིང་བ་ཞབས་རྟོལ་བ་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་ལྟས་

གཟུང་གནས་དང་དོན་གཉེར་དང་སྒོ་ལྡན་གསུམ་ལ་སྦྱར་ལ་སྦྱར་བཤད་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་སོ། །

རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། བདེན་པ་བཞི་འི་རྣམ་པ་མི་དྲག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ནི། དེའི་རྒྱ་རིས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་རྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་བ་བརྗོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་རིས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར། གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱར་ལམ་ལ་ནི། །བཞི་ལས་དང་པོ། །ཡུལ་བདེན་པར་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་སྟོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་གི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པར་བརྟན་པས། །ཤུགས་ལ་བཤད་པའི་རྩོ་བ་སྟེ་མདོ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མར་དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་བ་ཞེས་པ་སྦྱར་རྟོག་ དབྱར་བརྒྱད་སྟོང་བའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས་དང་ལམ་ཤེས་དངོས་ཀྱི་མདོ་གསུམ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། ཉི་སྒྲུང་དུ་ཀློག་གི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། ཞེས་པ་ནས་སྦྱར་བ་ལྟར། གསེར་ཕྱེད་སོགས་བོད་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱར་བས་སྔ་མ་དེའི་སྟེང་བསྐང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་དུང་། མཇུག་ཏུ་ཀློག་གི་གཟུགས་ཅེན་པོས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པས། །དེ་དག་ལ་བདེན་པར་མི་གནས་པར་བརྟན་པས་ཤུགས་ལ་བཤད་པའི་དེ་ཅེ་མོར་གྱུར་བ་དག་ཏུ་འདོད། །དོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས། རས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་དྲག་པ་དང་མི་དྲག་པ་ལ་སོགས་

པའི་ཚུལ་གྱིས། །གནས་པ་བཀག་པ་སྟེ་བདེན་པར་མི་གནས་པར་བསྟན་པས་གྲགས་
 ལ་བཤད་པའི་བཟོད་པ་རྣམས། །སོ། །མདོ་ནི། དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་དྲག་
 ནས། སངས་རྒྱུ་ཕྱིན་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ།
 །ཞེས་པའོ། །བཞི་བ་ནི། རབ་དགའ་སྟགས་ས་བརྒྱ་དག་ལས་བརྒྱམས་པ་སྟེ་ཐོག་མར་
 བྱས་ནས་ནི། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་གནས་པའི་ཚུལ་རྒྱལ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པ་ཡིས། །གྲགས་སམ་སྤྱོད་དུ་བཤད་པའི་ལམ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་དུ་འགྱུར་བར་
 བཤད་དེ། །མདོ་ནི། ཀྱི་གཏེན་བྱང་ཆེན་པོས་ས་དང་པོ་ལ། ནས། སངས་རྒྱུ་ཕྱི་སྒྲ་
 ཡོད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།
 དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་ཏུ་གྲགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཕྱིས་
 བླ་མེད་བྱང་ཚུབ་དུ་ཏུ་ཏུ་གྲགས་སངས་རྒྱུ་ཕྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནས།
 བྱང་ཆེན་པོས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གནས་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་པ་ལེ་བརྒྱད་མར་ཆོས་མཆོག་གི་མདོ་དང་ལྟན་ཅིག་བྱས་ལ། ཉི་ལྔ་དུ་ཀྱང་བ་ཐ་
 མ་གཉིས་ཀྱི་མདོར་མཛད་པ་ལེགས་སོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་
 པ་དང་། བདེན་པར་གནས་པ་བཀག་པ་དང་། དེ་དག་ལ་བདེན་པར་གནས་པར་མི་བྱ་
 བའི་རྒྱ་མཆན། ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱུ་ཕྱིས། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཡོད་མེད་ཏུ་གྲགས་
 པར་མཐུན་ནས་ཏེ་མཐུན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་པར་མ་གཟིགས་ཕྱིར།
 །གསེར་ཕྱིང་ལས། ཀྱང་བ་གཉིས་པས་ཡུལ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་
 ཅན་མི་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ།
 །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་མདོ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། ཞེས་སྟགས་
 སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ག་ལ་སྦྱོར་དགོས་སོ། །མདོ་དེ་དག་གིས་དངོས་
 སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཏུ་གྲགས་པའི་ལམ་ཤེས་བསྟན་ལ། རིམ་བཞིན་ཡུལ་བདེན་

སྟོང་ཅམ་དང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་དང་བྱད་པར་མི་རྟག་སྟགས་དང་རྣམ་གྲངས་མང་བའི་
 བདེན་ཞེན་གྱི་ཆ་བཀག་པའི་རིམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་སྦྱར་ལམ་བཞི་དང་སྦྱར་རོ། །གསུམ་
 པ་འགྲེལ་བཞི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྟགས་བྱ་གཟུགས་ལ་སྟགས་པའི་ཕུང་བོ་
 དང་། རྟགས་པ་པོ་བྱང་སེམས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་གྱུ་གྱིས་སྟོང་བའི་
 ཕྱིར་ན་རྟགས་བྱ་རྟགས་བྱེད་རྣམས་གྱིས་སྟོང་བཞི་དང་རྣམས་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་
 པ་སྟེ་དབྱེར་མེད་པ་ཟིན་བྱེད་པོད་ཀྱི་དོན་རྣམ་དང་། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། ཀྱི་ག་
 ཀའ་དེའི་ཕྱིར། རས། ཆེན་པོ་བཀོས་བར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སྟགས་
 པ་ལྔ་མ་པོ་དྲུ་བརྟན་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་
 དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་ཟིན་བྱེད་ཅེ་མོའི་དོན་རྣམ་དང་། མདོ་ནི། གཟུགས་ལ་
 གནས་པར་མི་བྱའོ། །རས། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཅེ་
 མོར་བརྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་ལ་བདེན་པར་གྱུ་བའི་རྟག་པའང་མ་
 ཡིན་མི་རྟག་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་ལ་རྟག་མི་རྟག་སྟགས་
 བྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་ཟིན་བྱེད་བཟོད་པའི་དོན་
 རྣམ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མིག་གོ། རས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོང་བའོ་ཞེས་ཏེ་བར་
 དམིགས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །ཧྲུའུ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདེན་
 པར་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཚུལ་
 མདོན་པར་རྟགས་པར་མངས་ཀྱས་ནས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་གནས་པར་མ་གཟིགས་
 པས་སོ། །བྱུང་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་བྱ་བའམ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་
 བའི་སྦྱེས་བྱས་སྟངས་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་འཐད་པ་མིན་པས། སོ། །
 ཧྲུའུ་མ་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་སྟགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་མི་གནས་
 པ་ཟིན་བྱེད་ཆོས་མཆོག་གི་དོན་རྣམ་ཡིན་ཏེ། ཧྲུའུ་མ་དོ་ནི། རྟན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་

བྱུ་ནས། ཡིན་ལ་བྱེད་པ་འདི་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ། རྒྱུ་སྒྲིབ་
 ལས། དེས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁྱེད་ཀྱིས་གནས་བརྒྱད་
 ཀྱིས་བརྒྱད་དང་ས་དགུ་བ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ས་བརྒྱ་
 བཞི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་བརྒྱད་སྟོང་བར་ས་བརྒྱ་དེ་ལྟར་བྱས་ལ།
 རབ་དགའ་སོགས་ས་བརྒྱ་ལ་བྱས་པ་ཡུམ་རྒྱལ་འབྲེང་གི་དོན་ཡིན་པས་རྩ་བའི་དེ་ལ་གནིས་
 ཀྱི་འཛིན་དགོས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་ཡུང་པོ་ལྷག་
 མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་མཆོག་
 གི་སྤྱལ་སྤྱུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བརྟན་ཆེ་དེའི་ཤེས་རིག་རྒྱུ་ཆད་པར་འདོད་པ། རྒྱུ་
 རྒྱུ་ལས། འདི་ག་ལས་ཤེས་ན་ཡུང་དང་རིགས་པ་ལས་སོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པ། སངས་
 རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། ཉག་ཏུ་གནས་པ་རྒྱུ་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱི་པ་ཇི་སྤྱི་གནས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་
 དང་ཤིང་སོགས་གནས་པའི་རྒྱ་ལས་པ་ཅན་རྣམས་པར་ཡོད་པའི་དུ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྤྱི་གས་
 ཆོས་སྤྱལ་བྱེད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་བཟད་པའམ། ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའམ། ཆེ་འདུ་བྱེད་གནས་
 པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ལས་ཉམས་པའམ། སྤྱི་དབང་གནས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བཟད་པའམ།
 གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ལས་ཡིན། དང་པོ་མིན་ཏེ། སྟོན་པའི་མཁྱེན་པ་དང་རྒྱལ་
 པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཁས་སྲུངས་པའི་ཕྱིར། གནིས་པ་མིན་ཏེ། ཡུན་རིང་གོམས་པས་
 འབད་པ་མེད་པར་བརྩེ་བ་ཆེན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མིན་ཏེ། རྩ་
 འབྱུལ་རྒྱུ་བཞི་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་སྐལ་བ་ལས་ལྷག་པར་གནས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། བཞི་
 བ་མིན་ཏེ། སྤྱི་གཤམ་སྤྱངས་པ་དང་། ཐབས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་གོམས་པར་བྱས་པའི་
 རྒྱུ་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐལ་བ་མང་པོར་བསགས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་མིན་ཏེ།

ཞིང་དེར་སྐྱོད་དོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་མེད་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་བརྒྱ་བྱེན་སྟོགས་
 ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནས་འདུལ་བའི་སྐྱོ་བོ་ཡོད་ན་དེའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་སྐྱོ་བོ་མེད་ཀྱང་འཛིག་
 རྟེན་ཀྱི་ཁམས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐའ་དགག་མི་རྒྱས་སོ། །ཡུང་། སངས་
 རྒྱས་མུ་ངན་ཡོངས་མི་འདའ། །སྟོགས་དང་། བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་
 པ་ཡི། །སྟོགས་མང་དུ་བྱངས་སོ། །འདི་རྣམ་བཤད་དུ་མདོ་ཙམ་གསུངས་པའི་དོན་རྩུང་
 ཟད་བརྟོལ་བ་ཡིན། རྒྱས་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ཉིད་ལ་བལྟ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་མདོ་
 ལས་ཇི་སྐད་དུ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟིན་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྣམ་
 པ་དེ་རྣམས་བརྟན་པས་ཤུགས་ཀྱིས། བོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
 བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པ་མི་དག་སྟོགས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་དངོས་བརྟན་གྱི་
 སྦྱོར་ལམ་དང་སྐབས་དང་པོའི་སྦྱོར་ལམ་མི་སྟོན་ཚུལ། དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་
 ལས་བྱེད་ཞུགས་པ་རྟོགས་ཆེད་དང་། འདིར་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྦྱོར་
 ལམ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་ནས་སྟོམ་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། གང་ན་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་ཆ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟར་འདི་དག་གིས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ཀྱང་ཤེས་བྱར་
 ཤུགས་ལ་བརྟན་དོ། །དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཞེས་པ་ལམ་ཤེས་ཆོགས་ལམ་ནས་
 འཛིག་པའི་ཆོག་ཟིན་དང་བརྟན་པའོ། །ཡང་ན་གསེར་ཕྱེང་ལས། མདོ་ལས་ཡུམ་གང་
 རས་ལམ་ཤེས་གཙོ་བོར་བརྟན་ཅིང་ཞེས། མདོ་ལས། ཡུམ་གང་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པར་
 བྱ་ཞེས་ངེས་པ་གཉིས་བྱས་པས་ལན་དུ་རིམ་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དང་རྒྱ་སྦྱོར་ལམ་
 གསུངས་ལ། བོང་དུ་ལམ་ཤེས་སྐབས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་ཟུར་ཙམ་གསུངས་
 པ་སྦྱོར་ལམ་འདིར་རྒྱས་པར་བརྟན་པས་བོང་གི་ཟིན་བྱེད་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཡིད་ལ་བྱེད་

ཚུལ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅེས་ཀྱང་ཆོག་ལ། ཤེས་བྱ་སྦྱར་ལམ་ནི། སྤར་གྱི་ཉན་
 ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པས། ཅུ་བར་དྲོད་སོགས་གྱི་མིང་ཅམ་ལས་
 དམིགས་རྣམ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ། འགྲེལ་བར་བདེན་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཞེས་ཁ་བསྐང་
 རོ། །གསེར་ཕྱང་དུ་སྦྱར་ལམ་འདི་གནིས་ཐེག་དམན་ཡིན་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་རྒྱན་སྤང་དུ་
 མཐོང་ལམ་གྱི་འོག་དུ་བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱར་ལམ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་པོའི་སྦྱར་ལམ་
 ལ་ཁ་འཕངས་གྱི་འདི་གནིས་ལ་ཁ་མ་འཕངས་པ་དང་། ཉི་སྤང་དུ་ཆོས་སྤྱང་སྐབས་སུ་དང་
 པོའི་དེ་བྱང་སེམས་གྱི་དང་། གནིས་པའི་དེ་ཉན་རང་གི་ངེས་ཆར་གསུངས་པས་སྐབ་པ་
 བྱ་ཉ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཉི་སྤང་གི་དེ་ཉན་རང་གི་ཉོགས་རིགས་ཡིན་ལ། རྒྱན་སྤང་གིས་ཀྱང་
 དེ་ལ་དགོངས་སོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཤུགས་བསྟན་
 སྦྱར་ལམ་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།

གནིས་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་བཞག་གི་དེན་གྱི་བྱད་པར། དེའི་ལམ་ཇི་ལྟར་ཤེས་
 ཚུལ། དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པོ། །དང་པོ་ལ་བྱད་ཆོས་དངོས་དང་ཅོད་
 སྤྱང་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། ལུས་དང་བསྟན་ན་ཉན་
 ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ཤེས་བཅོད་པར་རིགས་
 མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་མ་བཤད་པར་༼ཁ༽ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ཚུལ་
 ཇི་ལྟར་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ན། བྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་གང་གིས་ན་རང་རྒྱལ་དེ་དག་
 གི་ལམ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལས་གཞན་ནམ་མཆོག་ཡིན་ལྟར་པའི་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསྐྱ་
 བར་ཉེ་བསུས་ནས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །༼ག༽རི་ཞིག་ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་བྱད་
 ལུགས་པ་ཉིད་དུ་སྐབ་པ། གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ༼ག༽གནིས་པ་ཅུ་བ་ནི།

རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་ནམས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆོ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རང་
གི་བྱུང་ཚུབ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །ན། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་(༡)ཡང་
སྤྱོད་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་རང་གིས་གཞན་ལ་ངག་གིས་ཆོས་མི་
སྟོན་པ་མ་བཟོད་པ་ཟབ་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་བསྟན་པས། མདོ་ནི། རབ་འབྱུང་གྱིས་སྤྱོད་པ་
ལྟའི་བྱ་དག་འདི་ལྟར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བཟོད། ནས། སུས་ཀྱང་ཤེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་
པའོ། །(༡)མི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཟབ་པའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་པས། མདོ་ནི། དེ་ནས་
འཁོར་བ་འདིའི་ནང་ནས་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག །ནས། རབ་འབྱུང་ཤེས་པར་མི་རུང་དོ་ཞེས་
པའོ། །(༢)ཟབ་མེད་གཉིས་ལ། །སྟེ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། །བམ་རུ་ལྟ་བུའི་
མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མདོ་ལས་མངོན་པར་བཟོད། །དོ།
མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་དེ་གྲེ་མ། ནས། བྱ་བ་
པས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཕྱ་བ་པ་ལ་འདུག་གོ། །ཞེས་ཟབ་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལས་མི་དྲག་སྟགས་
བརྒྱ་དུག་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བས་ཟབ་པ་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་
ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གིས་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་སྟགས་རྟོགས་པའི་རང་
རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནི་ཉོན་ཐྱིབ་ཅམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་དང་། དེ་བས་ཕྱ་བ་ནི་ཤེས་སྐྱོབ་གཟུང་རྟོག་རགས་པ་སྤངས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
དང་། བརྒྱད་སྟོང་པར་རིང་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རིང་བ་ཞེས་པས་རིང་བ་ལྷ་སྟགས་སྟགས་
ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། ཆེས་རིང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མིན་
པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་གསུངས་སོ། །ཉི་སྒྲུང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་མདོ་སྐར་
སྐར་སྐར་ནས་རྟུང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་བཞག་དུ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་དོན་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་ཟབ་པའི་དོན་དུ་མདོ་སྐར་མས་བསྟན་པ་དང་། ཡང་སྤྱོད་རྒྱུ་
ཐོབ་དུ་ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པས་ངག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་གྱིས་དེའི་རྟོགས་པ་མི་

དཔྱེག་པ་མ་བཟོད་པ་ཟབ་པའི་དོན་དུ་མདོ་ཕྱི་མས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་དྲགས་དང་།
 ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོས་ཚུད་གཞི་དང་། གཉིས་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡེ་ཤེས་ཟབ་
 པ་གཉིས་བརྟན་པར་བྱས་ནས། ཉི་ལྔ་དུ་དྲགས་ཀྱི་ཚུད་སྟོང་། གང་གང་དོན་ནི། མོགས་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མདོའི་རྟོན་དུ་བླངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་
 ལུ་ཀྱང་བདང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཟབ་པ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པ་ཟབ་པ་བརྟན་
 པར་བྱས་ལ། ཁ་ཅིག་ཀྱང་པ་ཐ་མ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཡང་རྒྱན་རྒྱང་གི་མདོ་
 ཐུར་ཚུལ་དང་བརྟན་ན་ཕྱི་མ་ཉིད་ལ་ཐུར་དགོས་སོ། །ཤེར་རྟོན་དུ་ཉི་ལྔ་རྟོར་ཡང་རྒྱས་
 ཕྱི་མ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཟབ་པ་ཉིད་གཉིས་ཀར་ཐུར་གྱུང་། འགྲེལ་བ་གཉིས་རྟོར་ན་
 རང་གི་བྱང་ཆུབ་དོན་གས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བརྟན་པ་ཡང་མེད་གོས་ཞེས་ཡང་སྟོ་
 དང་པོ་ཉིད་ལ་ཐུར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་ཤིག་ལས། ཟབ་པ་སྤྲུལ་ལ་ནི་ཕྱི་མས་ཁྱབ་ལ་ཕྱི་
 མ་ལ་ནི་སྤྲུལ་མས་གྱུང་མ་ཁྱབ་པོ། །གསུངས་པ་སྤར་དོན་བཤད་པ་ལྟར་མཉམ་བཞག་དུ་
 གཞན་གྱི་བརྟན་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་དོན་དོན་གས་པའི་དེ་ལ་རྗེས་སྟོབ་དུ་ངག་གི་འབྲས་དྲགས་
 ལས་གཞན་གྱིས་མི་དོན་གས་པའི་ཁྱབ་གྱུང་དེ་ལ་སྤྲུལ་མས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་རྗེས་སྟོབ་ཡེ་ཤེས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་དོན་གས་པ་ཟབ་པ་ནི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སོ། །མ་
 བཟོད་པ་ཟབ་པ་ནི་རྗེས་སྟོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གསེར་ཕྱིང་དུ་ཡང་གསུངས་པས།
 ཤེས་པ་ཟབ་པ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། མ་བཟོད་པ་ཟབ་པ་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་བཞག་
 ན་ལེགས་སོ། །འོག་ནས་འཆད་པའི་ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པས་འདིར་རྟོན་རང་
 རྒྱལ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ནི་རང་
 རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་འབྲས་དོན་གས་
 དགོས་པས་སྟོས་སོ། །རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལས། དེ་ནམ་པ་ལྟར་རིག་པར་བྱོལ། །རིགས་
 དང་། ལམ་དང་། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། གནས་པ་དང་། རྒྱ་བལྟ། །ཞེས་པ་

ལྟར་དབུ་མ་སྒྲིང་པོར་ཡང་ལྟར་བྱས་ལ། གསེར་ཕྱང་དུ་དེའི་སྒྲིང་དུ་ཆོགས་བསྟགས་པ་
 དང་སྒྲ་བཤད་བསྟན་ནས་བདུན་བྱས་པ་ནི། རེད་མདའ་བའི་ཉི་ཟེར་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱལ་
 མཐའ་ཆེན་མོར་དེའི་སྒྲིང་དུ་ཀྱན་བཏུས་སྟགས་ལྟར་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་དང་། དབང་པོའི་བྱུང་པར།
 བྱགས་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་བཅུ་བྱས་སོ། །དང་པོ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གསུམ་ནི། རང་
 བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཁྱུང་བས་འདྲུ་འཛིན་མི་འདུག་ཅིང་གཅིག་བྱར་དགའ་བ་དང་། སྒྲིང་
 རྗེས་ཁྱུང་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། དབང་པོ་འབྱིང་དང་། ང་ཀྱལ་
 སྡོད་པས་སློབ་དཔོན་མེད་ཅིང་འགྲན་ཆེ་མེད་པར་བྱང་ཁྱབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །གཅིག་
 བྱར་དགའ་བ་ཆོགས་སྡོད་པ་ལ་དོར་ཡང་ཉོན་མོངས་ཁྱུང་བས་འདྲུ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བས་
 དེའི་རིགས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལྟན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པས་དབང་པོའི་བྱུང་པར་ཡང་བསྟུས་
 སོ། །གནིས་པ་ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ནི། ཆོགས་ལམ་སྐབས་སུ་བསྐལ་
 བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་བྱང་ཁྱབ་ཏུ་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་
 བྱང་པོ་སྒྲེ་མཆོད་ཁམས་བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གནས་གནས་མིན་པ་སྟེ་དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁའ་
 པར་བྱེད་དོ། །གནིས་པ་ཆོགས་སྡོད་ཆེན་པོའི་ནི། བཅོད་འབྱིང་མན་ཆད་དུ་སངས་རྒྱས་
 འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲེས་བུ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་།
 ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་བཞི་སྟར་ལྟར་བྱས་ནས་གནས་དུག་ལ་མཁའ་པར་
 བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ཆོགས་སྡོད་ཁྱུང་དུ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་མན་ཆད་དུ་ཚུལ་བཞིན་
 ཡིད་ལ་བྱས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་བཞི་སྟར་ལྟར་བྱས་ནས་གནས་དུག་ལ་མཁའ་པར་བྱེད་དོ། །
 གསུམ་ཀུན་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཁྱིང་དུ་སྒྲེས་པ་དང་། དེར་
 གཞན་ལ་མ་རྟོགས་པར་རང་གིས་ལམ་བཟོད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་
 ཅེས་སྟོན་ལམ་གསུམ་འདེབས་པ་འདྲའོ། །འདིར་ཆོགས་གསྟག་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ལ། གསེར་
 ཕྱང་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་མཚུངས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་དོ་གསུངས་པ། ཉ་འི་ཀ་

ལས། དེ་གསུམ་ཆར་ཡང་བསྐལ་བ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཆོགས་བསག་དགོས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་ལན་བསབ་
 པར། རང་སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་མེས་ཉི་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཆར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མེས་པ་མེད་པར་ཆོགས་གསོག་པ་དང་།
 ཞེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། མ་
 ངེས་པ་བསྐལ་བ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཆོགས་བསག་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་གཙུག་ཏྲོར་སོགས་ཡོད་པའི་ངེས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ངེས་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་དང་། མ་ངེས་
 པའི་ཉན་ཐོས་རྒྱུ་ཞུགས་གཅིག་ཆར་བ་དང་། ཕྱིར་འོང་ཁ་ཅིག་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ས་སྤེལ་དང་མཛོད་དབུ་མ་རྒྱུ་མེས་སུ་བསྐལ་བ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཆོགས་བསགས་
 བ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཅིག་བུ་ལ་སྒྱུར་བས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། བུ་ལྟོན་གྱིས་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤྱིད་པ་
 ཐ་མའི་ཆེ་བསྐྱེད་བུའི་ལམ་ཉུང་བས་སངས་རྒྱུ་མེས་ཉི་བསྐལ་དང་སུམ་ཆ་བཟེར་བ་དང་། ཁ་
 ཅིག་དེ་དག་མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་ཡིན་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་བཟེར་བ་
 ས་སྤེལ་སོགས་སུ་མ་བཤད་པས་ཞེས་པར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །བྲང་ཡེས་
 བསྐལ་བ་བར་བསྐལ་དུ་བཤད་པ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱུ་རྒྱུ་ཞེས་པས་
 ཞེས་སོ། །སྤེལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སྤྱོད་བ་གཅིག་ཐོགས་པའི་ཆོས་ཉན་པར་བཤད་པའི་
 རོན་གྱིས་འཕངས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་བྱུར་བ་མེད་ཅིང་། རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤྱོད་བ་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བསྐྱོམ་པའང་དེ་ལ་བརྟེན་པར་རྟོགས་
 རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལམ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པའི་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་སྤྱིང་
 བོ་ལས། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དག་གིས། །སངས་རྒྱུ་མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །སྤྱོད་
 དཔོན་མེད་པར་ཐོབ་དང་ལྡན། །ཞེས་པ་ལྟར། གསུམ་ཀས་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྤྱོད་དཔོན་
 མེད་པར་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པར་འདྲ་ལ་འདིས་སྤྱོད་ཀྱང་བཟན་ཏེ། བུ་ཀྱང་བྱུང་ན་ཞེས་
 པའི་བུ་ཉི་ཕྱེད་དུ་མཛོད་ཀྱི་རུས་གོང་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་ཨེ་ག་ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་

བྱས་དང་། བྱང་རྩ་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་རང་སངས་རྒྱས་སམ་རྒྱུན་རྟོགས་ཟེར་བའི་ཕྱིར།
སོ་སོར་ཕྱི་ན་བསེ་རུ་ཉུ་བྱས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་སྦྱར་མཐོང་སྒྲིམ་ལམ་
མེ་སྟོབ་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་མཛོད་ལྟར་ལྟན་ཐོག་གཅིག་བར་མི་འདོད་དོ། །གཉིས་པས་ནི་
སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་བཟོད་ཆེན་ནས་དག་བཅོམ་པར་འགྲུབ་ལ། གསུམ་པས་ནི་མཛོད་ལྷགས་
འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་། ཁོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཕྱིར་འོང་ངམ་ཕྱིར་མི་འོང་ངམ་
དག་བཅོམ་པར་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་ཐོབ་དགོས་སོ། །འདིས་ལྷགས་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ཀྱང་གོ་སྟེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ལྷགས་གནས་བརྒྱུད་དང་བསེ་རུ་ཉུ་བྱེད་ནས་བསམ་གཏན་
བཞི་བ་ལ་བརྟེན་པས་ཕྱི་མ་བཞི་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱང་ལས། ལྷགས་གནས་
བརྒྱུད་ཀ་ཅིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ཞིང་དེ་ཡང་བརྒྱ་དུག་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྲིམ་
སྤང་རྣམས་སྤོང་སྒྲིམ་མོ། །ཞེས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པས་བྱུང་པར་གསུངས་
པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དེ་ལ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཅིག་ཆར་བ་རང་རྒྱལ་
དུ་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་ཕྱང་ལས། བྱེ་འཕྲོས་ནས་ཞིང་སྟོང་བར་སྤྱིང་གསུམ་
དུ་སྦྱོས་པ་དམངས་རིགས་མིན་པ་ཞིག་དུ་སྦྱོས་ཏེ། བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རང་བྱུང་གིས་
རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་དུར་ཁྲིད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་རུས་པ་འདི་ཅི་ལས་བྱུང་བསམ་
པས་མ་རིག་པ་ནས་ཆ་ཁྱིའི་བར་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་རྫོག་རྟོགས་པའི་དོན་བསམ་
གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲིམས་པས་ལམ་ཕྱི་མ་བཞི་ཆེ་གཅིག་ལ་མངོན་
དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་རང་བྱུང་གི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་བཞི་ཐོབ་
པར་བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་བཀོད་ཙམ་ལས་རང་ལྷགས་མིན་ནམ་སྒྲིམ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
སོགས་རྗེ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱི་གསུངས་དང་རྗེ་བཙུན་པ་མ་གཏོགས་སེར་འབྲས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གང་ན་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲེལ་བར། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་
བྱུང་གི་དགོ་སྟོང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཆོར་དེ་རང་ལྷགས་བྱས་ནས།

རང་རྒྱལ་ལྷན་མེད་པ་དག་སྤོང་མིན་གསུངས་པ་དཔུང། སར་སྤྱོན་རང་ལུགས་ལ་ཞུགས་
གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྒྲིམ་སྤང་གྲ་དགུ་རིམ་ཆར་ཁོ་ནར་སྤོང་དགོས་ལ། སྤྱི་བ་
གཅིག་ཐོགས་པ་ལ་སྤྱི་དོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་ཡོད་དམ་དཔུང། བུ་ཁྲིལ་ལས། སྒྲིམ་
སྤང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐེས་སྤྱི་བ་གཟུང་རྟོག་དང་ཁམས་གོང་གི་དོན་སྤྱི་བ་དགུར་རྩིས་ཏེ་སྤོང་
ངོ་། །ཞེས་དང་། ཉ་ཁྲིལ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཁམས་གོང་གི་དོན་སྤྱི་བ་རྣམས་
དགུར་རྩིས་ཏེ་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་པ་གནིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །གསེར་ཕྱེང་ལས།
དེའི་འགྲེལ་བྱེད་གང་དག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་རྒྱབ་པ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཆོགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོ། །སྤྱིར་ལམ་ཙམ་བསྐྱེད་
པའི་སོ་སྤྱོད་རྒྱ་དུ་བཏང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་པར་གཞན་དག་ཟེར་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་
ལས་འཆད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས། མཛོད་འགྲེལ་ལྟར་ན་སྤྱིར་ལམ་ནས་རང་རྒྱལ་ལམ་
དུ་ཞུགས་པ་མེད་དམ་དེས་ན་རྩ་བ་དང་རང་ལུགས་མི་གཅིག་གམ་དཔུང། བཞི་བ་གནས་
པ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་གནས་པ་ནི། གསུམ་ག་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་། རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་
མོ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་ཐར་སྤོང་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གནས་པར་འདྲ་ལ། ལུས་
ཀྱི་གནས་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཅིག་པུར་གནས་ཤིང་གཞན་གཉིས་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་
སོ། །རྩ་བ་རྒྱ་བ་ནི། ལེགས་ལྡན་ཀྱིས། ལུས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་བསྐྱམས་ནས། །དེ་ནི་
བསོད་སྟོམས་དག་ལ་འདུག །དམན་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་རབ་
ཞི་ལྡན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གནིས། ལམ་བཟོད་པའི་ཁྱད་པར་
དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི་ཅེས་བུ་བ་གསུངས་ཏེ། །དང་པོ་དེས་
ཁྱད་ཞུགས་པར་རི་ལྟར་འགྲུབ་ན། ལུང་བུང་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་སྤྱི་ཕྱིར་འགྲོ། ཞེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆོག་ཞན་གྱིས་སྤྱིས་

བཟུན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལ།
 (༤) ཉན་ཐོས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་པར་མ་ཟད་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གྱང་
 བརྗོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བཟུན་པས་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་
 རོ། །སྤྱི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟོག་ཏེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་སྟོན་
 བསྐལ་བ་བརྒྱ་ལོགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོན་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་སྟོན་ལམ་
 ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་ཏེ་
 ཆོ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བཟུན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་གྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་རང་རྒྱལ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བདེ་དག་
 ལ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་གྱིས་
 བཟུན་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུགས་པ་ཉིད་གཅིག་སྟེ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །འམ་
 ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཏེ་གཉིས་པ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱང་པར་ནི། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར་དེ་ནས་འཁོར་
 བའི་ནང་ནས་ཞེས་བ་ནས། ཐོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །(༡) བྱང་སྤྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་
 ནི་འཆད་པ་པོས་སྐྱར་བརྗོད་པའི་ཆོས་བཟུན་པའི་སྟོན་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་འཆད་
 པ་པོའི་ཤེས་པའི་ཅལ་རྟོགས་པར་བྱེད་ན་སྤྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། (༡) རང་རྒྱལ་དེ་དག་
 ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་ཆོགས་བསགས་
 པ་དང་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས་སྐྱ་མེད་པའི་ཆོས་བཟུན་པས། གཞན་དག་མངོན་
 མཐོའི་ལམ་དགེ་བ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་
 པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་(༡) ངག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་
 མི་རྟོག་པའི་ཟབ་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་ཆུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །འམ་ཡིན་
 ཏེ། (༤) མདོ་ནི་དེ་ནས་ལྟེན་གྱི་ནས། འཆད་དོ་སྐྱམ་མོ་ཞེས་པའོ། །གསེར་ཕྱང་
 ལས། འདི་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་ནི་ནི་སྐྱང་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་བར་དེ་གཉིས་

ཀྱི་དྲགས་སྐྱབ་ཀྱི་མདོ་བྱར་བ་མེད་པས་སོ། །གསེར་ཕྱང་ལས། ཁ་ཅིག་སྐྱ་མེད་དུ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱར་བཟོད་པའི། ནས། རྩ་ལ་དྲིགས་པར་བྱེད་ན་ཞེས་པ་བྱབ་སྐྱབ་ལ་སྦྱོར་
བ་བཀག་པ་ནི། བུ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ཙམ་བྱབ་སྐྱབ་དུ་བྱས་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། གོང་གི་
གཞན་དག་གྲང་བཟོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་ནས་བྱབ་སྐྱབ་དུ་རང་ལུགས་
ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་གི་གདུལ་བྱས་བཞུན་བྱའི་དོན་གོ་བ་སྐྱ་ལ་མི་སྟོས་པས་ཉན་
ཐོས་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་
བཤད་ལས། བྱབ་སྐྱ། ཉན་ཐོས་ཞེས་དེ་ཙམ་བྱབ་སྐྱབ་དུ་བྱས། ནས། གཞན་དག་གྲང་
སོགས་དང་པོ་དང་སྐྱར་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བུ་ཁྱིལ་ལྟར་བཀོད་པ་ཙམ་ལས། གསེར་ཕྱང་
དུ་ཉི་ཟེར་ལྟར་བྱས་པ་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པའོ། །ཉ་ཁྱིལ་ལས་རིགས་བྱིན་ལྟར་ཉན་པ་
པོ་དྲག་དུ་སོགས་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱར་བའི་སྐབས་མ་མཁྱེན་པའོ། །

ཚུད་པ་སྤྱང་བ།

གཉིས་པ་ཚུད་སྤྱང་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། གོང་དུ་རང་
རྩ་ལ་ཉན་ཐོས་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་བྱེད་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་མ་ཟད། ལང་ངེ་ལྟར་
སྐྱ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་མི་རུང་སྟེ། སྐྱ་མེད་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྟམ་
པའི་དོགས་པ་བསུ་བ་སྟེ་ཚུད་པར། གཉིས་པ་རྩ་བའི་ཡན་ནི། གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་
དམིགས་པ་བདེན་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་དོན་ནི་གང་དང་གང་ལ། །རྣམ་པ་མི་དྲག་
སོགས་བཙུ་དུག་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་སྟེ་སོགས་ངེ་ལྟར་ལྟར་ཉན་འདོད་པའི།
གདུལ་བྱ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདེན་བཞི་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དང་དེ། རག་གི་སྐྱ་མེད་
གྲང་དེ་དང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ལུས་ཀྱི་སྟོནས་སྒྲུང་། །བས་སྐྱ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་
ལོ། །འདི་ལ་མདོ་བྱར་བ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ། གསེར་ཕྱང་དུ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་

སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་དང་། འབྲས་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་གྱུ་བ་ཚུལ་མཚུངས་པར་བརྟན་པ་
གཉིས་བྱས་པའི། དང་པོ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ཁྱེད་ལྟར་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་
རྟོག་པས་ངོ་བོ་ལ་རྣམ་པར་མ་བཟགས་དཔྱིད་པས་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་
ཆོག་དུ་མི་སྒྲ་བས་ན་ཆོག་དུ་བཞིན་པ་ནི་ཡིད་ཕྱི་རོལ་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་རྒྱད་འབྲུག་པ་སྟེ་མ་ཁི་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་
སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ན་འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་
གྱུར་ནས་བཞིན་པའི་སྒྲ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་
ལམ་བཟབ་པོ། རྒྱ་ཁྱེད་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཟབ་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་དང་
རང་རྒྱལ་གཉིས་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་
མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་འཐད་དོ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོན་སྟོན་ལམ་བཟབ་
པས་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ན་དེའི་མཐུས་སྒྲ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་བཞིན། དེར་མ་ཟད་རང་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། རྒྱ་སྟོན་སྟོན་ལམ་
དང་ལ་སོགས་པས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས། འབྲས་བུ་སྒྲ་མེད་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་དགེ་བཅུ་དང་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་དོན་གང་ལ་མངོན་མཐོང་སྤེལ་
ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ངར་རྟོན་
བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤང་བར་འགྱུར་བས་ན་འོ། དེ་བས་ན་སྒྲ་མེད་པར་
ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདོན་ནི་བཞིན་པའི་སྒྲ་ཡོད་
དམ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་འདི་ལྟར་བཞིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་ཤིན་དུ་སྟེ་ལེགས་པར་དང་པོར་བརྟུན་ཅིང་། ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྟེན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། འཕམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོགས་སྤང་ལས། ལུས་ངག་གི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ཀྱན་སྦྲང་དགོས་མི་དགོས་ཁྱད་པར་མེད་པས། ནས། ཡིད་གྱིས་

ཆོས་སྟོན་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་པ། རྣམ་བཤད་ལས། རྩ་འཕུལ་བསྟན་དགོས་སྐྱེས་པའི་ཀུན་
སྤྱོད་ལ་ངེས་པར་སྟོས་ན། རག་གི་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་རྩ་མཆན་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་འགྱུར་བས།
དེ་འདྲ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་མི་སྟོས་པར་རྩ་འཕུལ་སྟོན་ལ། དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་
བྱའི་རྩུང་ལ་མངོན་མཐོང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་རྣམས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་སྐྱེས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་མེད་པར་སྟོན་ལམ་གྱི་
མཐུས། རྩ་འཕུལ་བསྟན་པ་ན་ཡིད་ལ་གང་དགོངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱས་གོ་ནས་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་བྱ་ལ། དེ་ལུས་ཀྱིས་རྩ་འཕུལ་བསྟན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་
སྟོན་ཟེར་རོ། །

ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེའི་ལམ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་
ནི། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་བྱད་ཞུགས་པར་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ལས་བྱད་
ཞུགས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་ན། རྣམ་མ་རྟེན་དཀྱུས་མ་རང་མངས་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ། གྱིང་བོ་སྟོན་པར། གཉིས་
པ་ཅ་བ་ནི། (༡)གཟུང་བ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྟའི་བྱ་དག་གཟུགས་ནི་བླ་པ་མ་ཡིན་
ཕྱ་བ་མ་ཡིན། ནས། བརྟེན་པ་དང་མཉམ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འདིས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྤྱོད་རང་རྒྱལ་གྱི་སྟོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བླ་པ་དང་ཕྱ་བ་
མེན་པར་བསྟན་དོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་སོགས་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་མི་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར་དང་ནི། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དག་འདི་སྐྱེས་དུ། ནས། ལྷུ་མ་ལྟ་བུ་དང་ལྷུང་
འདས་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་སྐྱུ་མ་སོགས་ཡུལ་དེར་མེད་ཀྱང་

དེར་སྒྲུང་བ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡུལ་དོན་སྟོང་དོན་གས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་འཛིན་པ་བདེན་མེད་མ་དོན་གས་
 པར་བསྟན་དོ། །དེ་གཉིས་དང་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོན་གྱིས་བྱུང་པར་གསུམ་གྱིས་བྱུང་
 པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་གྲུ་བྱུང་དང་། ནས། གང་མ་བྱུང་བ་དེ་ནི་
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའོ། །འདིས་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་
 པ་ཡན་གྱི་རྟོན་གང་ཟག་དང་། གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་སོགས་ཀྱིས་
 ཆོས་ཉིད་རིགས་དང་། ཐེག་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཀྱང་གང་
 ཟག་གི་དབྱེ་བ་རུང་བར་བསྟན་ནམ་ནི་སྒྲུང་སྟོས། (༡) **བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ།** །ཆོས་
 ཅན། །བྱུང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཡང་དག་བསྟུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སྟེ།
 (༡) ཆོག་གསལ་ལས། གཟུང་བ་གཟུགས་ལྟར་ཆགས་འཛིག་སོགས་ཀྱིས་མི་བརྟན་ལ་
 ལུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་རྒྱན་བརྟན་པས་སྤྲ་མའི་བདག་མེད་དོན་གས་སྤྲ་ལ་ཕྱི་མའི་བདག་མེད་དོན་གས་
 དཀའ་བས་མི་སྟོང་ཞེས་པ། ཉ་ཤིག་ཏུ་རང་ལུགས་བྱས་ཀྱང་། རེད་འདའ་བས། སེམས་
 སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་དམིགས་ནམ་འགྱུར་བའི་མི་བརྟན་ལ། རི་སོགས་རྒྱན་བརྟན་པས་གནས་
 མ་བུས་སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་གོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལས། རང་
 གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་རང་མཆན་
 ཀྱིས་ཡོད་ན་དེ་འཛིན་པའི་སྟོ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་
 འཛིན་པ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བས། གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་བདེན་
 མེད་དུ་དོན་གས་ན། འཛིན་པ་བདེན་མེད་དོན་གས་དགོས་པའི་ངས་པ་མེད་ཅེས་པའོ། །བྱ་ཤིག་
 ལས། འཛིན་པ་བདེན་སྟེ་རང་རྒྱལ་དང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དོན་དམ་དུ། །སྟོ་
 བའི་ནམ་རིག་གྲུབ་པའི་མཐའ། །མཚུངས་པར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་མཆར། །ཞེས། རང་
 རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་དོན་སྤངས་ཀྱང་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཞེན་ལ། སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་བདེན་མེད་འདོད་པ་ནམས་བཀག་ནས། གཉིས་ཀས་གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མེད་

པའི་ལྷ་བ་བསྐྱམ་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པ་མཚུངས་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་ཁྱད་
 པར་ལ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་
 བྱས་པའི་དང་པོ་ལ། གསེར་སྤེང་དུ། ཉི་ཁྱིམ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་
 བ་དང་། དག་བཙུམ་ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། རྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པས་དེ་ལས་དགེ་
 ཙ་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པ་ལྡུ་དང་། བརྒྱད་རྟོང་བར་ཕྱིར་
 མི་ལྡོག་པ་དང་། ལྷ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། དག་བཙུམ་ཟག་པ་ཟད་པ་གསུམ་དང་།
 རྟེན་པར། རྒྱས་སྤྱོད་བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དང་། །དག་བཙུམ་ཁྲི་མ་བསལ་
 ཞིང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་དང་། །བཞི་བ་དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། །ཞེས་བཞི་
 གསུངས་ཞེས་ཉི་ཁྱིམ་གང་ཟག་ལྡུ་བྱས་པ་ལེ་མང་ལྟར་དང་། གཡག་གཞིན་གཉིས་སོགས་
 གྱིས། ལེའུ་བརྒྱད་མར། རྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། སངས་
 རྒྱལ་བྱེ་བ་མང་པོ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དག་གམ། ཞེས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་
 ཅས་དུག་དུ་བྱས་སོ། །རྒྱན་སྤང་དུ་ཉམས་སུ་གྱུང་བྱའི་ཡུལ་འདིའི་གཟུང་རྟོག་སྤྱོད་ཞིང་
 འཛིན་པ་མི་སྤྱོད་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལམ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཅི་
 འདྲ་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། དང་པོ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་སྐྱོར་ལམ་པ་དང་དེ་དག་རང་དོན་དུ་
 བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་དུ་ལུས་གྱིས་ཆོས་
 བརྟན་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་འདོད་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་བ་ཕུན་ཆོགས་ལྷ་
 བ་བར་མ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་ས་མཆོམས་མི་གསལ་ཡང་། རྟེན་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྱར་
 དེ་ལ་ཤེས་རབ་འབྱེད་གི་ལྷ་བ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱན་སྤང་གི་གང་ཟག་གཉིས་
 པའི་དོན། རྟེན་པས་བདེན་མཁས་ལ་མཛད་པས། ཉི་ཁྱིམ་དང་བརྒྱད་རྟོང་བའི་གང་ཟག་
 གཉིས་པ་དང་། རྟེན་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་ནམས་དོན་གཅིག་པར་ཤེས་ལ། རྒྱན་སྤང་
 ལས། ཆོག་འདི་གསུམ་གྱིས་ནི། རང་བྱང་ཆུབ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་

པའི་རིགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རིགས་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ངས་པའི་རིགས་ཀྱི་
གང་ཟག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རིགས་དེ་གསུམ་རྒྱས་
འགྱུར་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ལམ་གང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཐོབ་པའི་རིགས་
ཡིན་པས་འདྲིའི་རིགས་གསུམ་པ་གང་ཟག་དང་པོར་སྦྱོར་དགོས་པ་ལ་མ་སྦྱར་བ་དང་། རིགས་
དང་པོ་གཉིས་གོ་བསྐྱོག་ནས་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཐ་མ་སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་སྦྱོབ་ལམ་གཉིས་
ལ་གནས་པ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པ་ལ། རིགས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་
ལྡོག་པ་སྦྱོར་ལམ་བར་བཤད་པས་གཉིས་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་གནས་པ་ཆོགས་
ལམ་པར་བརྟག་རྒྱས་པས་རིགས་དང་པོ་གཉིས་གོ་རིམ་འཆོལ་བ་མེད་ལ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་
གི་རིགས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་
གསུམ་པར་སྦྱར་བ་འགལ་བ་མེད་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དག་བཅོམ་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་
ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་སྦྱ་སྦྱར་བས་གང་ཟག་གསུམ་པ་ལམ་ཕྱི་མ་གསུམ་ག་ལ་གནས་
པ་ཡོད་པས། ཐ་མ་གཉིས་ལ་གནས་པ་མི་འཆད་པ་ཡང་མིན་པར་གསེར་སྟེང་ལས་གསུངས་
པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལྟ་ག་ལ་གནས་པ་བརྟན་ཀྱང་ཆོགས་སྦྱོར་ཁར་བྱུང་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །གསེར་སྟེང་ལས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པས་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་
པ་སོགས་ཀྱང་མཆོན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱོར་ཞེས་གསུངས་པས། ཉི་ཁྲིའི་གང་ཟག་
ཐ་མ་གཉིས་སམ་གསུམ་དང་སྟུང་པའི་ཐ་མ་ནི་གསུམ་གར་སྦྱར་བ་ནི་ཟེར་དང་མཐུན་ནོ། །
དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཆོགས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་སྦྱོར་ལམ་པ། བདེན་མཐོང་ཆོགས་སྦྱོང་ཁྱུང་དུ་
བ་མཐོང་ལམ་སྟེང་ཅིག་བཅོལ་ལ་གནས་པ། དག་བཅོམ་ཆོགས་སྦྱོང་ཁྱུང་དུ་བཅུ་དྲུག་
པ་ལ་གནས་པ། ཕྱི་མ་གསུམ་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཆོགས་ལམ་པ་དང་། གཡག་པས་བྱགས་བརྟན་
ཐམས་ཅད་རང་རྒྱལ་སྦྱི་ལ་སྦྱར་ནས་ས་མཚམས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཞེགས་སོ། །ཁ་ཅིག་
གིས་སྟུང་པའི་གང་ཟག་བཞིས་དང་པོ་གསུམ་རང་རྒྱུད་དང་ཐ་མ་གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་

པའི་རྟེན་བརྟན་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་ཉི་ཟེར་ལས་གསུངས་སོ། །རྟོགས་སྣང་
 དུ་འདིའི་གང་ཟག་རྣམས་བྱང་སེམས་སུ་མདོས་བསྐྱབ་པ་ནི། གཡག་པ་སོགས་ལྟར་ས་སྐྱའི་
 འདོད་པ་བཞོད་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱལ་ཡིན་པ་སྤར་བྱངས་པའི་རྒྱན་སྣང་གིས་ཤེས་སོ། །
 དཔལ་ལྷན་པས་བརྒྱད་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གསུམ་རིགས་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་བས་བརྒྱ་གཉིས་
 སུ་བྱས་པ་ནི། རྒྱན་སྣང་ལས། རང་བྱང་ཁུབ་ལ་གོ་རིམ་གཞིན་དུ་ཞེས་རིགས་གསུམ་
 སོ་སོར་སྤར་བ་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་
 ཞེས་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་འགྲིག་ལ་རང་ལུགས་རྟེན་གཞི་བྱེད་པས་འཛིག་གོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་
 བ་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཤེས་བྱ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྟེ་ལམ་དུ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་**ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་**བརྒྱ་གཉིས་མི་བསྒྲམས་པ་བཅད་
 རས་**བསྒྲམས་པ་ཁོ་ན་དང་།** གཟུགས་སོགས་གཟུང་བའི་**དངོས་པོ་རྣམས་**སྤྱོད་ན་མེད་ཀྱང་
 མ་རིག་པའི་འབྲུལ་སྣང་ཅམ་དུ་སྐྱུ་མ་**ཇི་སྟབས་བཞིན་དུ་**རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལུགས་འབྱུང་སྟོག་དུ་**བསྒྲམས་པས་གཟུང་བ་**སྤྱོད་ན་དུ་ཞེན་པ་དང་
 ཉང་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པས་དེ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་**དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་**
པ་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤངས་པས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་དང་། མདོ་ནི། བརྒྱད་
 སྟོང་བར། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི། རས། མི་བརྟེན་པར་མི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་པ་ལོ། །མ་
སྤངས་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་རས་ཡང་ལྟའི་བྱ། རས།
 མི་ལམ་ལྟ་བུ་ལོ། ཞེས་པ་དངོས་དང་། དེ་རས་ལྟའི་བྱ། རས། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །
 ཞེས་པ་ཁར་བྱང་གི་མདོ་ལོ། །**རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྐྱས་པའི་བརྟེན་པའི་ཆོས་**
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་ལ་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་བར། ཆོ་ལྷན་གྱ་
 བྱ་དང་། རས། མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་པས་བརྟེན་པ་གང་ཟག་དང་། དེ་རས་ལྟ་རྣམས་
 ཀྱི་ རས། མི་རྟོག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་རྟེན་རིགས་བརྟན་དོ། །**བྱེད་པར་གསུམ་**

གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཐེག་འབྲང་གི་ལམ་ནི་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
 དེ་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ན་བྱང་ཚུབ་མེམས་དཔས་ཤེས་ཚུལ་ནི་རང་ཁྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་
 རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
 ཤེས་ཚུལ་ཅམ་མོ། །རྩ་བས་ཤེས་བྱ་རང་ཁྱལ་གྱི་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་ལམ་ཤེས་
 སྟགས་ལ་བསྟན་ལ། འགྲེལ་བར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དོ། །

དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་
 བཞི། རྒྱ་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དེ་ཐོབ་ན་རི་སྐད་བཤད་པའི་ལམ་
 ཤེས་དེ་སྐྱེ་བས་སོ། རྒྱ་ངེས་འོག་དུ་དེའི་རྒྱ་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ།
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཀོག་ཉིས་པ་རྩ་བཞི། ཕྱི་དོན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་
 བརྟམ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར། །གཟུགས་སྟགས་སྟོན་པའི་རྣམ་
 པ་རྫོར་གྱུར་བ། །དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱན་བྱིན། ནས། ཆད་མེད་
 པ་ལ་སྦྲོབ་པོ། །ཞེས་པའོ། །རྩེ་མོར་གྱུར་བ་གཟུགས་ལ་སྟགས། །པ་ཕྱི་དོན་གྱི་འགྲིབ་
 པ་མེད་ལ་སྟགས་པས་ཕྱེ། །བ་དང་། མདོ་ནི། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ནས། མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྦྲོབ་པོ། །ཞེས་པའོ། །ཕྱི་དོན་གྱི་ནང་སྟོང་བཞིད་
 ལ་སྟགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིས། །གཟུགས་སྟགས་ཕྱི་དོན་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་བཟོད་
 པར། རྟེན་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་ལྷ་བྱ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་
 འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །གཟུགས་སྟགས་ཕྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟགས་ཀྱི། །རྣམ་
 པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག །ལོ། མདོ་ནི། སྤྲུལ་པ། ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་དེ་ལྷར་སྦྲོབ་

པའི། རས། རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །འདི་བཞི་
 རྒྱུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་སྐབས་ལྟར་མངོན་ཞེན་དགག་ཚུལ་ཆ་བཞི་ཡོད་པའམ། ཡང་
 ར་ཆོག་གསལ་ལྟར་གོང་གི་མདོ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། འོག་གི་མདོ་མཐོང་ལམ་ལ་སྦྱར་བའི་
 རྒྱུ་མཆན་སྒྲུང་བས། འདི་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་སྦྱར་བར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་སོ། །
 གསུམ་པ་འགྲེལ་བཞི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་
 མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་**ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་**རང་མིང་གི་བདེ་ལམ་བྱུང་བའི་བདེ་གས་
 པའི་བཞག་པ་དང་རང་གི་**ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་རབ་དུ་སྟོན་པ་**སྟོན་ཏེ་གས་པའི་
 ཟེན་བྱེད་དོན་དངོས་དང་། ཟེན་བྱ་དོན་སྟོང་ཏེ་གས་པའི་དོན་གྲགས་ལ་བསྟན་པ་དང་།
 ཟེན་བྱ་འོག་མ་གསུམ་ལའང་རིགས་འདྲ། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་ལྟ་རྒྱུས་
 ཀྱི་དབང་བོ་བརྒྱ་བྱིན། རས། སྟོན་ཏེ་སྟུང་མོ། །ཞེས་པ་དངོས་དང་། དེ་ནས་ལྟ་རྒྱུས་
 ཀྱི་རྒྱུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲངས་མེད་པ་ལ་སྟོབ་པོ། །ཞེས་པ་ཞར་བྱུང་གི་མདོའོ། །**གཟུགས་ལ་སོགས་**
པ་ལ་དོན་དམ་པར་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུང་དོར་མེད་པར་
 ཏེ་གས་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་པ་ཅེ་མའི་ཟེན་བྱེད་དང་། བརྒྱད་སྟོང་བར། གང་སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་རྒྱུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པོ། །ཞེས་པའོ། །**དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་**
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་པས་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་ཏེ་གས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་བ་དེན་པར་
 ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་ཟེན་བྱེད་བཟོད་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་བར། གང་གཟུགས། རས།
 དོར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པོ། །ཞེས་པའོ། །**གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་**དོན་དམ་པར་
 དང་པོ་སྟེ་བ་དང་། མཐར་འགག་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུང་དོར་སོགས་མེད་པར་ཏེ་གས་
 པ་ཟེན་བྱེད་ཆོས་མཆོག་དང་། བརྒྱད་སྟོང་བར། ཆོས་འགའ་ཞིག །རས། དེས་པར་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ཆོས་མཆོག་གི་མདོ་དངོས་དང་། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་གྱི་བྱ།

ནས། འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་རྩལ་གི་མདོའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ནམ་པ་དེ་
 ནམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་གང་ལ་དམིགས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་
 པ་ལ་དམིགས་ནས་ཟིན་བྱ་ཟིན་ཕྱི་རེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
 རོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་དང་ཙུ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ནམ་ཅན་དངོས་
 སུ་བརྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་མདོའི་སྤྱོད་དོན་གྱི་ལམ་ནམས་གྲོགས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
 བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་མཇུག་བསྟོ་བ་གསུམ་དགོས་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་གནིས། སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་
 སའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་བརྟན་ནས་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ། འཆད་དོ། །གནིས་པ་
 ལ་གནིས། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་མོ། །

འདི་ཕྱིར་ཡན་ཡོན་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བརྟན། ནམ་པ་སྒྲོམ་ཆུལ་རྒྱས་པར་བཤད།
 ནམ་པ་མ་བརྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གནིས།

སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བརྟན་པ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།

དང་པོ་ཙུ་བ་ནི། ཉམ་ཉེ་ཡང་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བདེན་པ་གནིས་དང་འགོག་ལམ་གྱི་
 བདེན་པ་གནིས་ཏེ་བཞི་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ནམ་པ་བཞི་བཞི་
 ཡིས། །བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉམ་ཉེ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་སྟེ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་བའི་ལམ། །ཡན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། །འམ་བཤད་དེ། ཉམ་ཉེ་སྐངས་
 འདིའི་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཀྱང་ཉི་སྒྲུང་ལྟར་གསེར་ཕྱིར་དུ་

འདི་ལ་བྱུར་བ་མ་སྒྱུར་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་དེ་ནས་ལྟ་རྒྱུ་ཡིན། ནས། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེན་
 ལས་བཅལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་བྱུར་དུ་སྒྱུར་བ་ལྟར། བྱ་ཉ་རེད་མདའ་བ་རྣམ་
 བཤད་རྣམས་སུ་ཉི་མའི་དེ་ཡང་བྱུར་དུ་སྒྱུར་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁར་ལ་འོང་བའི་ཆོག་གི་དོན། ཞེས་གསུངས་པས། དེའི་
 འོག་གི་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་
 གྲུང་འདིའི་ཁྲུངས་སུ་བསྐྱུས་ན། ཉི་སྒྲུང་གི་མཆམས་དང་ཡང་འབྲིག་སྟུམ། མཐོང་ལམ་
 གྱེ་བའི་ལུས་ཏེན་ནི། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གའི་གཞུང་དུ། ངན་སོང་གསུམ་སྒྲིམ་སྟན་ཁམས་
 གོང་མའི་ཏེན་ལ་མི་སྒྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། སེ་ར་སྟོད་སྟོད་དང་བསོད་གྲགས་པ་ཡང་
 འདོད་ལ། སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་རྟོང་གཉིས་ཀས། ལྟའི་བུ་སྟོ་གྲོས་རབ་གནོན་གྱིས་ལུས་
 པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་བུ་བྱེ་བ་སྤྲག་བྲིག་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་
 ལས། དེ་དག་ནི་སྒྱེ་བར་འགྱུར་དཀའ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པས། མཛོད་ཀྱི་དོན་
 གྱེ་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་པ་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་སེམས་བསྐྱེད་
 ཐོབ་པ་ལ་བྱས་སོ། །སེམས་ཏེན་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྗེ་བཙུན་པས་བསམ་གཏན་
 ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་། བརྟན་དར་བ་དང་བསོད་གྲགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། སྟོ་
 མང་ཡིག་ཆར་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བཏེན་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྣམས། དངོས་
 བརྟན་བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་བཙུ་དྲུག་ལ་དགོངས་ཀྱི། སྒྱུར་སྒྱེད་ཅི་སོགས་ཡོད་པར། ཆོས་
 འབྱུང་བས་གསུངས་ལྟར་ལོགས། རྟོགས་སྒྲུང་དུ། བྱང་སེམས་ཐབས་མཁས་པས་བཙུ་
 དྲུག་ས་དྲུག་ལ་བཏེན་པར་གསུངས་པ། ཉི་བེར་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་རྣམ་བཤད་དུ་བཀག་གོ།
 མཐོང་ལམ་གྱི་གྲངས་དང་སྤང་བུ་སྟོང་ཚུལ་སྤར་བཤད་ཟིན་ལ། སྐད་ཅིག་དུ་སྒྱེ་དཔྱད་
 པ་ལ། དང་པོ་ཆོས་སྤང་སྤེ་བ་ནི། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ཆར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

ཆོད་ ལྷག་བསྐལ་ཤེས། ཀྱན་འབྱུང་སྤང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས། ལམ་སྒྲིམ་པ་
 རྣམས་དུས་གཅིག་པས། བྱ་བ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། ལོག་
 རྟོག་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བའི་ངེས་ཤེས་བརྒྱུད་ཀྱི་འདྲན་པའི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་པའི་ག་
 ཐུན་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བས། དེ་ལ་བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟེར་རམ་སྒྲིམ་
 རྟེན་ རྒྱན་སྤང་ལས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་
 བྱུག་ཁོ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས། དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་པའི་ག་
 ཐུན་གཅིག་མ་གཅིག་པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཟེར་ལས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་དོན་ནི། བདེན་པ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་རྒྱས་ཀྱི་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་མི་
 རྒྱས་ཀྱི། གང་གི་ཆོ་སྒྲོ་འདོགས་དང་འགལ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པ་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་
 པ་དེའི་ཆོ་སྤང་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་དང་། བདེན་པ་དེ་དང་དེ་ལེགས་པར་རྟོགས་སོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྐད་ཐོབ་ལ། རྒྱས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཉམ་པའི་ག་ཐུན་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་
 ཐོབ་པས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས། རྗེ་བརྒྱུན་པ་
 དང་བསྟེན་གྲགས་པས་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱུད་ཀྱི་གཅིག་
 ཆར་སྦྱོར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་ཤེས་བརྒྱུད་ཀྱི་ལན་གནིས་སྦྱོར་བར་འགལ་
 རྟེན་ སོ་སོར་རྟོགས་པའི་དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་སྒྲིམ་ལས།
 ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་སྤང་འགོག་ཐོབ། །ཅེས་པ་ལྟར་སྐུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་
 ཀྱི་ཆོ་བདག་མེད་དུ་མཐོང་བས་དེ་བཞི་ཤེས་སྤང་མངོན་སྒྲིམ་བཞི་བྱེད་པས་བྱ་བའི་མངོན་
 རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་མདོ་ལས། བྱིམ་བདག་བདེན་
 པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་པའི་མེད་པ་ཉིད་དེ། འོན་ཀྱང་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་
 སོ་ །ཞེས་པ་ལྟར། བདེན་པའི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པས་སོ་སོར་རྟོགས་པས་མངོན་

རྟོགས་བརྩུག་པའི་བར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་ཞེས་ཟེར་ན་ནི། ཞེས་དང་། འོན་ཏེ་སྤྱག་བསྐུལ་
 ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ནི། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་རྣམས་
 སུ་ལུགས་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ལྟ་ན་ཅིག་བཀག་གོ། །ལུགས་གཉིས་པ་མིང་སྟོན་པ་དང་ས་སྟོན་
 པ་སོགས། འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སུ་མ་ཟད་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་སྐད་
 ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ །ཅེས་སོགས་
 ལྟར། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཆེ་དེའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་
 ལས། མིང་སྟོན་པ་རྣམ་གྱི། རས། སྤྱག་བསྐུལ་མཐོང་བས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མཐོང་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་པ་ཐ་དད་ལྷགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། ས་སྟོན་རྟེན་བའི།
 རས། བདེན་པ་གཅིག་ཆར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཤེས་པ་ཟག་པ་
 མེད་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་ལས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུགས་དང་པོ་ལ་དགག་ཚུལ་བྱར་
 དུ་མ་མཛད་ལ། ལུགས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ཞེས་བརྩུག་
 མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་
 ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། ཞེས་སོགས་ལྟར། སོ་སྐྱེ་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ས་སྟོགས་
 ནི་དམིགས་སོ་དེར་བུམ་པ་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྟུང་པའི་ངེས་ཤེས་རིམ་ཅན་དུ་འདྲེན་པ་བཞིན་
 དུ་ངེས་ཤེས་བརྩུག་རིམ་གྱིས་འདྲེན་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བརྩུག་དུ་བཤད་པ་སྟོན་འཛིན་དབང་
 མངོན་གྱིས་སྟོན་པོ་དང་དེ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་མཐོང་ཡང་སྟོན་པོ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་གྱི་དེ་

མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲན་པ་དང་འདྲོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ལ་བྱང་པར་
 ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་གཉིས་ལ་ལོག་འཛིན་གྱི་ས་པོན་སྤྱང་རྒྱས་མི་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཀྱང་ཡོད་ལ།
 སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མཐོང་ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་ལྟར་ན་ལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་པ་མ་
 ངེས་པ་མེད་ལ། སོ་སྐྱེ་ལ་ཡོད་པས་མི་འདྲ་ཞེས་པ། རྒྱན་སྣང་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བེན་དུ་སྒྲོས་པས་ཆོག་
 གོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེས་ཤེས་སྤང་མངོན་སྒྲོམ་དུས་གཅིག་པ་དང་། སྐད་
 ཅིག་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསེར་ཕྱེང་དུ་རྒྱན་སྣང་གི་ལྷགས་
 གསུམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། རྟོགས་སྣང་ལས། ལྷགས་དང་པོའི་གཞུང་
 བཅུག་པར་མངོན། ཅེས་པ་རྣམས་རེད་མདའ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་པ། ཉི་ཟེར་ལས་ སྒྲོ་
 འདོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་དག་སེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་མཉམ་བཞག་དུ་རིམ་གྱིས་
 ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ནས། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁྱེད་སྒྲུགས་
 གནས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཀྱང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱ་ཉ་གཡག་གཞིན་སོགས་
 ལྟར་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྱེང་
 ལས། མཉམ་བཞག་ལ་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་སྐྱེ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཤད་ཚུལ་དེ་དག་རང་ལྷགས་མིན་པར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། འདི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་དགག་ལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཆ་ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་ཡིན་ཡང་
 སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་ལ་བཞུགས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་
 ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ཡང་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་གིས་རྒྱས་པ་རིམ་ཅན་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་ཟེར་བའི་རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་

རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རེས་ཤེས་འདྲེན་པའི་ཆད་མ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་འབྱུང་
 བའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བཀག་ནས། དེས་ན་སྤྱག་བསྐུལ་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་པོར་སྒྲུབ་ཞིང་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆད་མར་
 སོང་བའི་སྒྲིན་ས་བདེན་པ་བཞི་གའི་མཐོང་སྤང་གི་ས་པོན་སྤྱང་བཞིན་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཇེས་བཟོད་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོར་མི་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དཔལ་
 ལྷན་པས་སྒྲོ་སྒྲུའི་ཡིག་ཆར་ནམ་བཤད་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པའི་ལྷགས་གསུམ་ཞེས་
 པ་དཔྱད་དེ། གསེར་ཕྱང་རྟོགས་སྤང་གཉིས་སུ་ལྷགས་དང་པོ་གཉིས་ཙམ་བཀོད་ནས་དང་
 པོ་རང་ལྷགས་སུ་བྱས་པ་རྒྱན་སྤང་དང་མཐུན་ཞེས་ལོག་བཤད་ཀྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི། གསེར་
 ཕྱང་ལས། བྱེ་མའི་བཞེད་པ་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དང་གཅིག་དུ་བྱས་
 ནས་ཁས་སྤང་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྐྱུང་བདེའོ། །ཞེས་པ་བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
 པ་བསྐྱུ་བ་སོགས་ལྟར་བཤད་པ་དེ་གདུལ་བྱའི་ངོར་ཡིན་པས་དགོངས་པ་དངོས་མ་རྟོན་པར་
 དུ་རེ་ཞིག་བསྐྱུང་བདེ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། གཞོད་བྱེད་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་
 སྤང་གི་དགོངས་པ་དངོས་ནམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པས་རེ་ཞིག་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་
 རྒྱན་སྤང་གི་དེ་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་མི་མཐུན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་
 རྒྱན་སྤང་དུ་མ་གསུངས་པར་ཐལ་ལོ། །བྱུང་དགོངས་ལེའུ་གཉིས་པར་བཟོད་ཤེས་བརྒྱ་དུག་
 གི་དང་པོ་མཐོང་ལམ་དང་ལྷག་མ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་སོགས་མཛོད་ལྟར་བྱས་ནས།
 ལེའུ་གསུམ་པར་སྤང་བྱའི་གངས་ཀྱན་བརྟུས་དང་སྤོང་གཉིན་གཉིས་དང་སྤོང་ཚུལ་མཛོད་
 ལྟར་གསུང་པ་དང་། འདུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་རང་ལྷགས་ཀྱན་བརྟུས་ལྟར་བྱས་པ་
 སོགས་གསེར་ཕྱང་དུ་གསལ་ལོ། །རྒྱན་སྤང་གི་ལྷགས་གསུམ་པའི་སྐབས་རིགས་པ་དུག་
 ཅུ་བ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཆེ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་སྤྱག་པས་ཆོས་བཟོད་
 བཞི་དང་། སྒྲོས་དེ་དག་དང་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་སྤྱག་པས་ཇེས་བཟོད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་

ཐོག་ཆས་ཕྱེ་ལ། དེ་ལ་བདེན་ནས་མཐོང་སྤང་ལས་གྲོལ་བ་ན་བདེན་བཞིན་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་དང་ཐོག་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་
 བས་ཞུགས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཀྱང་འབྲད་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་
 བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྐབས་གང་དུ་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟོན་བྱང་ཐུབ་
 མེས་མ་དཔམ་ལམ་གང་ན། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་
 སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཉིས་དང་། ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཏེ། བཞི་པོ་སྟོན་ཏེ་རེ་རེ་ལ། སྤྱི་ག་
 བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་དག་དང་
 ལྡན་པ་ཕྱིར་མི་ཐོག་པ་སོགས་ཆེ་འདྲིའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྦྱེ་བ་དྲན་པ་སོགས་ཆེ་གཞན་
 པའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་
 མཐོང་བའི་ལམ་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་
 ནས་ལྟ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་དབང་པོ། ནས། ཕྱིན་གྱི་རྒྱབས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཤེར་
 ཕྱིན་ཞེས་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་དོ་ཐོ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱི་ལུ་ལས་ཞེས་པས་རབ་འབྱོར་
 གྱིས་བསྐྱན་པ་དང་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་པ་ཞར་ལ་བསྐྱན་ཏོ། །

ནམ་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། བརྒྱ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་ནམ་
 པ་རི་ལྟ་བུར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡུལ་
 ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དག །པན་ཚུན་བདེན་པ་དང་རྟོན་དུ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པས་
 རྒྱ་མཆན་དང་། དེ་དག་དོན་དམ་པར་ནམ་གྲངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་རྟོགས་
 པའི་སྤྱི་ག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང་། །མདོ་ནི། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་སྒྲུས་པ་བརྒྱན་པ་རབ་འབྱོར་

ཆོས་ཐམས་ཅད། ནས། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་གྲང་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་དོ། །ཞེས་
 པའོ། །སྤྱག་བདེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་**ཆེན་པོ་**རྟོགས་པ་ཆོས་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྷའི་
 དབང་པོ། ནས། རྩེ་བ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །སྤྱག་བདེན་གྱི་
 གཟུགས་སྟགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་**ཆད་མ་**ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་**མེད་པ་**དང་**བཅས་པར་**རྟོགས་
 པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། །མདོ་ནི། ཀྱི་མི་ཀ་གཟུགས་ཆད་མ་མེད་པའི། ནས། ཆད་མ་
 མེད་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །ད་ལྟའི་མདོར་ཆད་མེད་ཅེས་པ་མ་དག་
 གོ་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ཅན་རྣམས་གོ་ས་གཞོན་པའི་**ཆད་མེད་པར་**རྟོགས་པའི་རྗེས་
 ཤེས་དང་། མདོ་ནི། ཀྱི་མི་ཀ་གཟུགས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། ནས། རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་
 ཡང་བཅོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ལེ་བརྒྱད་མར་ཡོད་ལ་ལེ་མང་ན་མེད། གཟུགས་
 དོན་དམ་པར་**མཐའ་མེད་**དུ་རྟོགས་པ་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང་། །མདོ་ནི། ཀྱི་མི་
 ཀ་གཟུགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདི་མཐའ་ཡས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱི་ཀྱན་འབྱུང་གི་བྱེད་ཆོས་བཞི་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་ནས། ཀྱི་མི་ཀ་གཞན་ཡང་སེམས་
 ཅན། ནས། ཤེར་ཕྱིན་མཐའ་ཡས་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མདོ་
 དངོས་སོ། །ཆོས་ཤེས་དེར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་ལ། **མངས་**
རྩམ་ཉིད་དུ་**ངེས་འཛིན་**དུ་རུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དང་། །མདོ་ནི། དེ་
 ནས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི། ནས། ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །ཀྱན་འབྱུང་གི་ཆོས་
 རྣམས་དོན་དམ་པར་**བྱང་མེད་དོར་བ་མེད་པ་**སྟགས་སུ་བསྟོམ་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། །མདོ་
 ནི། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ ནས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཞི་མཐའ་འགོག་ཕྱིར་
བྱམས་པ་ལ་སྟགས་པའི་ཆད་མེད་པ་སྟོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་རྗེས་ཤེས་དང་། །མདོ་
 ནི། ཀྱི་མི་ཀ་རིགས་ཀྱི་བྱ། ནས། སེམས་དང་ཡང་མ་བྱལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །**ལྟོང་**
ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟོམ་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་། །མདོ་ནི། ཀྱི་མི་ཀ་གཞན་ཡང་

རིགས་ཀྱི་བྱ། རས། བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དགེ་ཅུའི་འབྲས་བྱ་
སངས་རྒྱལ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་
 དབང་གོ། རས། རོ་མཆར་ཆེའོ། །ཞེས་པའོ། །**རྣམ་པར་བྱང་བའི་རིགས་ཀྱན་ཡོངས་**
སྤུ་བསྤུས་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་གོ། །རས། ལེགས་པ་
 དག་གོ། །ཞེས་པའོ། །**ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ་བའི་རྗེས་ཤེས་ཏེ།** མདོ་ནི། ཀློ་མི་
 ཀྱ་གཞན་ཡང་། རས། རྣམ་པར་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །**ཐྱུ་ངན་ལས་**
འདས་པ་སོགས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཞི་བའི་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རས། འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ཕྱིའི་གཙོད་པ་
 ཀྱན་ལས་**སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཤེས་དང་།** མདོ་
 ཅི་། ཀློ་མི་ཀྱ་སྤོང་གསུམ་གྱི། རས། འགྲེལ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །**སྤྲོག་མི་**
གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ། རྣམ་པ་ཀྱན་མཐུན་པའི་རྒྱུའི་རྒྱལ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་གནས་
 ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་དག །འགོད་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། མདོ་ནི། དེའི་ཆོག་སྒྲུང་
 བར་འོས་པ་དང་། རས། རྗེས་སྤྱད་གའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །**ཐྱིན་པ་ལ་སོགས་**
པའི་དགེ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྡོམས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ནི། དེ་ཕར་ཐུན་དྲུག་
 ལ་། རས། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་**ལམ་ཤེས་**
པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཞེས་དོན་བསྐྱུས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས།
 རྒྱལ་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱལ་བདེན་གྱི་
 རྣམ་པ་རྣམས་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** དོན་དམ་པའི་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དོན་དམ་
 པར་མེད་པའི་རྒྱལ་བདེན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། **སངས་རྒྱལ་ཏེ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་**
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར།
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཕན་རྒྱུན་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་

པ་སྟེ་ཁས་སྒྲུང་བྱར་མེད་པ་དོན་རྣམ་དང་། དེ་ཉོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་ཚོས་བཟོད་ཤེས་
 རྣམ་ལ་འཛིག་པ་སོགས། རོག་མ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ལ་འདྲོ། །མདོ་ནི། རྒྱུན་སྒྲུང་ལས།
 ད་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པས་མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཀྱི་མི་ཀ་གང་ཡང་
 འདི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྦྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ནས་གཞན་ན་ཡང་
 ཤེར་ཕྱིན་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆས། ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་པ་
 ཆོས་བཟོད་དང་། མཐའ་ཡས་པ། རྗེས་ཤེས་ལ་སྦྱར་བ། ཅུ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་
 འགལ་ཞིང་། རྒྱུན་སྒྲུང་ལས། སྟུག་བསྐལ་ཚོས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་
 རྣམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་ནི། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་འོ། །ཞེས་དེ་ཆོས་ཤེས་སོགས་བཞི་ལ་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟུག་བདེན་གྱི་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་སྟེ་གནས་འཛིག་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས། དེའི་སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟུག་བདེན་དེ་དག་དོན་
 དམ་པར་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟུག་བདེན་དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཆད་མེད་
 ཆད་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། སྟུག་བདེན་དེ་དག་དོན་དམ་པར་ཆད་མེད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། རིམ་བཞིན་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་
 མ་བཞི་འཛིན་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་གྱི་མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་བསྐྱེས་ནས་ཡོང་
 པས། ཆེན་པོ་ཞེས་པ་དང་། ཆད་མ་མེད་ཅེས་པ་དང་། ཆད་མེད་ཅེས་པ་གསུམ་རིམ་
 བཞིན་སྦྱར་རོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཉིད་ཀྱིས། དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དོན་
 རྣམ་དང་། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་གོང་དུ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་གསུངས་པ་རྣམས་
 དང་། མཐའ་ཡས་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ། རྒྱུན་སྒྲུང་ལས། མཐའ་ཡས་པའི་དོན་ཁོ་ན་
 ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་དགག་པའི་སྟོན་ས་བསྟན་པ་ནི། ཀྱི་མི་ཀ་དམིགས་པ་མཐའ་

ཡས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། དེ་ནས་རབ་དྲུ་ནམ་པར་
 བཞག་གོ ཞེས་པ་ལོ། ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དྲུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་
 པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་གི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་ངེས་པར་འཛིན་
 པའི་ཆོས་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས། དང་བསྐྱུན་ནས། ལེགས་པར་འཛིན་
 ཏོ། ། ཞེས་པ་ལོ། རྟེན་བཞིན་དུ་ཡུམ་དེའི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ཀྱན་འབྱུང་གི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་པ་དང་དོར་བ་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་
 བསྒྲིམ་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི། ནས། ལེའུ་ཞེས་
 བྱ་བ་སྟེ་གནིས་པ་ལོ། ཞེས་པ་ལོ། བདེན་པའི་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིམ་པ་སྟེན་དུ་འགྲོ་
 བ་སྟེ་དེས་ཟིན་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་
 རྗེས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འཁོར། ནས། བྱེད་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། ། ཞེས་པ་ལོ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་པའི་བདེན་པའི་བཟོད་ཤེས་སྐྱད་
 ཅིག་མ་བཞིའི་ནམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རོ་པོ་གཉུག་མ་སྟེ་དང་
 པོ་ནས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་ནམ་དང་། མདོ་ནི། ལྷའི་བྱ་
 གཞན་ཡང་། ནས། མི་འབྱུང་མི་སྐྱེའོ། ཞེས་པ་ལོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་
 པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་པའི་ཕན་ཡོན་
 ཅན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ། ནས། སྤ་བར་བཅུའོ། །
 ཞེས་པ་ལོ། ཉ་ཁྱེལ་ལས། ལྷས་བྱས་པ་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་ནང་གི་གནོད་པ་ལས་ངསྐྱུང་
 བ་དང་སོགས་པས་སྐྱོབ་པ་དང་སྤ་བ་ཞེས་སམ། རང་དང་སེམས་ཅན་གཞན་དང་སེམས་
 ཅན་མིན་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་མམ། མཐོང་ཆོས་དང་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་འགྱུར་དང་
 ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྐྱོང་འགྱུར་གསུམ་མམ། ལྷ་མི་དེ་གནིས་ཀ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱད་པ་

ལས་ཞེས་པ་བཞི་འདྲེན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱུན་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱུང་སྐྱོབ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་དོན་
 བཞི་གསུངས་སོ། །ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་གཉེན་པོ་རྣམས་བྱང་
 བོ་རིགས་རྣམས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་བཟོད་
 དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་ལྷ། རས། བཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པའོ། །ཤེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཆེ་བ་རབ་དུ་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 པའི་ཤེས་ཤེས་ཏེ། མདོ་ནི། ཀློག་གི་ཀ་གཞན་ཡང་། རས། དེ་ལྟར་མཐུ་ཆེ་འོ། །ཞེས་པའོ། །
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་བཟོད་ཤེས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞིའི་རྣམས་པ་
 དག་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་ཁོ་རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པ་དང་། ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བའི་ལམ་ཆོས་
 བཟོད་དང་། མདོ་ནི། ཀློག་གི་ཀ་དེ་བཞིན་དུ། རས། བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །
 ཆོས་ཤེས་ཏེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྒྲ་བ་དག་མངོན་པའི་ཐུག་ཡོན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཤེས་དང་། མདོ་
 ནི། ཀློག་གི་ཀ་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ། རས། བཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་
 ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པས་བདག་ཉིད་སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་གནས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་འགོད་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་བཟོད་དང་། མདོ་ནི། ཀློག་གི་ཀ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་
 བུ། རས། བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་
 མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རས།
 འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་བཟོད་
 ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞིའི་རྣམས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྒྲར་བཤད་པ་

དེ་ལྟ་བུ་བཙུ་བྱ་གཉི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཡིན་ནོ།།

ནམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་ནམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཁས་བྱངས་ངོ་རྒྱུ་
 པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་ཕྱང་དུ་བྱམ་གྱི་ཁྲིལ་ཕྱེད་ཀྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཁ་
 ཅིག་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར། བདེན་དང་། ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་
 ལེགས་བྱས་པའི་དོན་ཉི་ལམ་མཆོན་པར་ལྟར་ལེན་པའི་གཞུང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་
 སོགས་བྱས་བཤད་དང་། དེའི་རྩ་བའི་མདོ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་སྒྲུབ་
 གྱི་ནམ་པའི་དོན་མ་བཤད་པར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་བྱ་གཉི་
 བར་མཆོན་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཉི་ཆེ་མཛད་པར་བྱེད་དེ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ།།
 ཞེས་སྒྲོས་གྱི་ནམ་པའི་ཞེས་མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་བྱེད་སྒྲུབ་བཤད་པ་དམིགས་པ་དང་
 ཉི་ནམ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྲིལ་ཕྱེད་མ་བཤད་པའི་གཟུགས་དག་མ་ཡིན་མི་དག་མིན།།
 ཞེས་པ་ཀྱི་ཀྱེ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཀྱི་ཀྱེ་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་ལམ་
 གྱི་དོན་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་ལེགས་བྱས་པ་ནམས་སུ་འང་ནམ་པ་མ་བཤད་པར།
 རྒྱུང་འབྲེང་གི་དོན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཟུ་བར་བྱའོ་
 ཞེས་བེར་རོ། །ནམ་པ་ནམས་ནམ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་སོ་སྟུང་དུ་བསམས་པའོ། །གསེར་
 རྒྱུང་བས། ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཙུ་བྱ་གཉི་ཅམ་ལ་སྐྱར་བར་བྱེད་པས་བྱང་སེམས་
 མཐོང་ལམ་ལ་ནམ་པ་མ་སྒྲོས། ཞེས་པ་དང་། བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་རབ་བྱེད་
 མ་ལུས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིས། བཤད་མ་བཤད་བྱས་བཤད་ལ་སྐྱར་བ་གཉིས་
 ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་རྒྱུང་གཉིས་དང་མི་མཐུན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།
 དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དོན་མི་མཐུན་པར་བཤམ་བཤམ། རིགས་པས་དགག་པ་ནི། ནམ་

པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལས། གཞན་སྟོབ་དཔོན་དང་དེའི་ཕྱོགས་དག་ན་རེ། དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི། (༡)མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འཛིན་སྣང་ས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 (༡)མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཀྱི་ཆེ་བར་མ་ཟད་རྩུང་བད་ཀྱང་མ་བསྟན་ཏོ། །སྟོ་
 མ་བསྟན་ཏོ། (༡)གསེར་གྱིང་བས་མངོན་རྟོགས་སྟོམ་པའི་གོ་རིམ་སོགས་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། གོ་རིམ་མེད་པའི་ཡུམ་མདོ་ལྟར་འཆོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་མ་ཁྱགས་པ་ནི། རིགས་པས་གཞོད་པ་ལས་གཞན་ལུང་གི་གཞོད་
 པ་ཡང་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པ་མངོན་
 ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་(༡)དོན་(༡)ཡང་སྐྱས་སྒྲ་
 མ་ལ་སྟོན་མེད་པར་མ་ཟད་པའོ། །(༡)ཇི་ལྟར་བྱང་དུ་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །(༢)ཁ་ཅིག་འདིའི་ཕྱོགས་སྒྲ་འཕགས་གྲོལ་ཡིན་ཟེར་བ། རྒྱན་སྣང་ལས།
 དེ་ལ་ཡང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པར་
 འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྟོམ་ལམ་ལ་གཉིས། སྤྱི་མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོ་རིམ་དང་བསྟན་ན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
 སྟོམ་པའི་ལམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཞིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས་འདི་ལྟར་གསེར་བྱེད་རྣམ་བཤད་
 གཉིས་སུ་གསུངས་པ་རེད་མདའ་བ་ལྟར་ལ། བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་སྐྱར་རོ། །གཉིས་
 པ་ལ། སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྟོམ་ལམ་གཉིས།

སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། །ཁ་ཉིད་བཞིན་པར་བྱ་བ་རྩུང་
 བ་སྟེ་བཤད་གཞི་རྒྱུད་བཞིན་དང་། དགོས་པ་གདུལ་བྱ་སྟོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་བྱེད་པ་

ལ་སྒྲོན་སྒྲོམ་པ་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲོམ་ལམ་
 དེའི་བྱིད་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་
 འདུག་འདོད་པའི་རྒྱ་བྱིད་པ་དུག་ལ་གཞིལ་བར་གསུངས་པ་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་ལ། བཞི་
 བས་མདོ་ཉུང་བས་དང་པོར་བྱིད་པ་འཆད་ཅེས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་མི་མཐུན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ཙ་བ་ནི། ནང་དུ་ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱན་ནས་ཞི་བའི་བྱིད་པ་དང་། མདོ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་
 གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི། ནས། ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་སྦྱང་དུ་
 ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ནང་དུ་སེམས་དུལ་བས་བྱེ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ། འདུད་
 པའི་བྱིད་པ་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ། ནས། ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་
 སྦྱང་དུ་ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ནང་དུ་ཆགས་སོགས་ཞི་བས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་
 ལས་རྒྱལ་བའི་བྱིད་པ་དང་། མདོ་ནི། ལེའུ་བརྒྱ་བདུན་པའོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས། ནས། མདའ་ལོག་ཆད་ཟུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཆགས་སོགས་ཞི་
 བས་བྱེ་རྒྱུ་ལྱེད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་གཞོད་པས་ཇི་བ་མེད་པའི་བྱིད་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི།
 ཀློག་ཀྱི་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ། ནས། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་མི་བྱིད། ཅེས་པའོ། །
 མཐར་ཐུག་གི་བྱང་རྒྱུ་བྱིད་པའི་བྱིད་པ་དང་ནི། མདོ་ནི། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་འདི་ལ། ནས། བྱང་རྒྱུ་བྱིད་པར་ཇོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་པའོ། །
 སྒྲོམ་ལམ་པ་གང་དུ་གནས་པའི་དེ་ན་ཡུལ་ཕྱོགས་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་
 བྱིད་པ་ནི། མདོ་ནི། ཀློག་ཀྱི་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་འདི། ནས། བཀྱར་སྒྲིལ་བྱས་པར་
 བྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་དུག་གསེར་ཕྱེད་དུ། དང་པོ་ལྟར་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་
 བྱིད་པ་དང་། དེ་ལས་དང་པོ་བཞི་གནས་སྐབས་དང་། ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་བྱིད་པ་དང་།
 དུག་པ་གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བྱིད་པར་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས་དང་པོ་བཞི་
 སྒྲིལ་བུ་བྱིད་འབྲས་དང་། ལྟར་རྒྱུ་མཐུན་དང་། དུག་པ་བདག་འབྲས་སུ་གསུངས་སོ། །བྱ་

ཉ་གཡག་པ་སྟགས་ཀྱིས་དང་པོ་བཞི་བྲལ་འབྲས། ལྔ་བ་ནམ་སྟོན་དང་། རྩལ་པ་བྱེད་འབྲས་
 སུ་བྲས་པ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་འགོག་བདེན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་བ་མཐར་ཐུག་གི་
 བྱེད་པར་གསུངས་པས་སྟོབ་ལམ་ན་མེད་དམ་དཔྱད། ལམ་དང་འགོག་བདེན་སྣ་ཚོགས་
 ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** སྟོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པའམ་
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་དུལ་བ་དང་།
 མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ནས། ཡོངས་སུ་དུལ་བ་
 དང་། ཞེས་པའོ། །**དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྟགས་པས་པ་མ་དང་གྲོགས་སྐྱེ་པོ་ཐམས་**
ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། མདོ་ནི། ཞེངས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ངོ་
 མཚར་ཏོ། །ཞེས་པའོ། །**དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་དེ་གཉིས་དང་ལྔ་ན་པའི་ནང་གི་**
འགལ་རྐྱེན་སྟོམ་སྤང་འདོད་ཆགས་ལ་སྟགས་པ་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། མདོ་ནི།
 བཅོམ་ལྔ་འདས་ཀྱིས། ནས། གོ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དག་ལས་
 རྒྱལ་ཚུལ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་གྲངས་འཆད་པ་སྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བརྟན་ཏོ། །ཕྱིའི་
 འགལ་རྐྱེན་པ་རྩལ་གྱིས་བྲམ་པའི་རིགས་སྤྲུགས་དང་རྩལ་སྟགས་ཀྱི་གཞོན་པ་རྗེས་སུ་
 རྒྱུ་བ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་བྱེད་པ། ནས།
 གཞོན་པར་བྱ་བར་ཡང་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་པའོ། །རྒྱན་སྤང་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོར་
 རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་འགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་ལ་ཕན་གདགས་པ་སྟགས་དང་།
 རང་མདོར་རྒྱས་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པས་ས་པོན་
 རྟེན་པ་རྟེན་དེའི་ཕྱིར་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་བ་པ་རྟེན་པོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བ་དང་། མདོ་ནི། ཀློག་གི་ཀ་
 རིག་སྤྲུགས་འདི་ལ། ནས། གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །རང་གང་ན་གནས་པའི་
 ཉིན་གྱི་ཡུལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་ནི། ཀློག་གི་གཞན་ཡང་

གང་དུ། ནས། ཡོངས་སུ་འཛིན་དོ། །ཞེས་པ་ལོ། །ཀུན་སྣང་དུ་འདིའི་མཆོད་རྟེན་དུ་
གྱུར་བའི་དོན། །ཁ་ཅིག་གིས་བསོད་ནམས་བསོག་པའི་རྒྱར་མཆོད་རྟེན་དང་འདྲ་བ་དང་།
བཙུན་པ་རྒྱ་བས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་བྱེན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ས་མཆོད་
རྟེན་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འཛིན་པ་སོགས་
ཀྱི་གནས་མཆོད་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བྱེ་མ་ལེགས་པར་གསེར་སྤྲང་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་བྱེད་པ་ནམ་པ་དུག་ཡིན་ནོ། །རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། རྟོག་ལོས་བྱེད་པ་དང་
པོ་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དང་། གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ། གསུམ་པ་ནམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་
བྱེད་པ། ཐ་མ་གསུམ་ཐུན་མོང་གི་བྱེད་པར་འཆད་དོ། །ཡུལ་དང་གཞི་བས་ཟག་མེད་
སྒྲིམ་ལམ་གཅིག་པུའི་བྱེད་པར་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ལས་དབྱེ་བ་བརྟན་ཏེ་མཆོམས་སྐྱར་བ།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་བརྟན་ཏེ་མཆོམས་སྐྱར་བ་
དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་བརྟན་པའི་འོག་དུ་རྒྱ་སྒྲིམ་པའི་
ལམ་འཆད་པ་རྟེ། དེའི་ངོ་བོ་བརྟན་པར་མ་ཟད་དབྱེ་བ་ཡང་། རྒྱ་རྒྱ་མཆོན་ཅེ་ལ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྒྲོད་ན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་ཟག་
པ་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། རྒྱ་རྒྱ་ནམ་པ་གཉིས་བརྟན་ཏེ་རྒྱ་རྒྱ་སོ། །སྤྱིར་ཟག་པ་
དང་བཅས་མ་བཅས་ལ། སྐབས་བཞི་བར་ཉོན་ཐྱིབ་སྤྲང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་མི་བྱེད་དང་།
སྐབས་དང་པོར་གཉེན་པོ་ཡིན་མིན་གྱིས་བཞག་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཆོས་བཤེས་
དང་རྟོག་ལོ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཡུར་སོགས་ཀྱིས། ས་བརྒྱད་པར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་
བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྣང་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་བཤད་
པ་ལྟར་བུ་ཉ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལ་འདོད་དོ། །ནམ་བཤད་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན་

སྒྲིལ་ཏེ་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཉོག་པ་མེད་ན་སྐྱོག་གུར་གྱི་དོན་རུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
 མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ཨར་ལ་ཡིན་ནོ། །མི་ཉོག་པ་ལ་འབད་ཚུ་ལ་རགས་པ་
 མེད་པར་འཇུག་ཅུས་པ་དེ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་རེད་མེད་འ་བ་གསུངས་སོ། །གཞན་དག་
 གིས་བཟུང་འཛིན་གནིས་སྒྲུང་ནི། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས། ཀྱན་རྫོབ་པ་འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བའམ་གནིས་སྒྲུང་
 གི་འབྲུལ་ཉོག་ལ་བྱས་སམ་དཔྱད། རྗེ་བཙུན་པས་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་
 རྒྱུ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཟག་བཅས་
 མིན་ལ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་མིན་པར། རྒྱུ་བཤད་ལས། འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 རྒྱུ་བ་པ། བསོད་གཤམ་པས་བཀག་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉོགས་སྒྲུང་ལས། བདེན་སྒྲུང་དེ་ཡང་
 ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བར་བཤད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་མི་དགོས་སོ། །

སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།

གནིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གནིས།
 དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་དབྱེ་བའི་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་།
 དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱེ་བ་གནིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དམན་མཚོག་གི་རིམ་པས།
 དང་པོ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། མོས་པ་དང་།
 བསྐྱོ་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ། དགེ་རྩ་སོག་པ་
 དང་། མི་ཟད་པ་དང་། འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་བྱ་གིས་ཕྱེདོ། །ཤེར་འབྱུང་སོགས་
 སྒྱུར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱིས་ཕྱེ་བར་བཤད་པ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་བསྐྱོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་

སམ་དཔུང། གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ས་གནིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་བ་གསུམ་ལ་མོས་པ་དང་།
 རྩ་གྲུག་བདུན་གསུམ་ལ་བསྟོ་བ་དང་། བརྒྱད་པ་དགུ་བ་གནིས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། བརྒྱ་
 བ་ལ་སྐྱབ་པ་དང་ནམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཞག་ལ། ཐུབ་དགོངས་སུ་དྲོད་ཅེ་བཟོད་པ་གསུམ་
 རེ་རེ་སྒྲོར་དགུ་ལ་མོས་པ་དགུ་དགུ་དང་། ཆོས་མཆོག་སྒྲོར་གསུམ་ལ་བསྟོ་བ་ཡི་རང་།
 བྱེད་པ་གསུམ་བཞག དྲི་མེད་བཤེས་གནིན་གྱིས་མོས་པ་འི་ས་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པས་མོས་པ་
 དགུ་སྒྲོར་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱི། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་སྒོམ་ལམ་ལ་བཤད་པ་འབྲུལ་ཟེར། གསེར་ཕྱང་
 དུ། མོས་བསྟོ་ཡི་རང་གསུམ་ས་གནིས་པ་ནས་བརྒྱ་བའི་བར་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་
 པས་བཀག་ལ། བྱེ་མ་གནིས་ནི་ནི་སྒྲུང་ལས། ད་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཞེས་
 པ་ལྟར་རྗེ་བརྒྱན་གྱིས་མཐོང་སྒོམ་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཡོ། །གསེར་ཕྱང་
 དང་། རྟོགས་སྒྲུང་དུ། ཆོག་གསལ་ལྟར་རང་དོན་མོས་པ་མ་དག་ས་བདུན་དང་། གནིས་
 དོན་ས་བརྒྱད་དགུ་གནིས་དང་། གཞན་དོན་ས་བརྒྱ་བར་སྐྱར་བ། རྣམ་བཤད་དུ་གཙོ་ཆེ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནར་མི་འཛོག་པར་གསུངས་པས་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། གསེར་
 ཕྱང་ལས། སྒྲོར་བས་རང་གི་དོན་ལ་སྟེ་དོན་དུ་དང་། རང་གཞན་གནིས་ཀའི་དོན་དང་།
 གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་གང་ཞིག དེ་གསུམ་ས་བརྒྱ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་པས། རྣམ་
 བཤད་ལས། སྒོམ་ལམ་དགུ་གའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། རྟོགས་སྒྲུང་དུ་རང་དོན་
 མོས་པ་མ་དག་ས་བདུན་ན་ཡོད་གསུངས་པ་གནིས་མ་དག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྩ་མ་སྒོམ་
 ལམ་སྒྲོར་དགུའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱེ་མ་མཁས་གྲུབ་རྗེས་ས་དང་པོའི་སྒོམ་
 ལམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གནིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

གནིས་པ་ལ། མོས་པ། བསྐྱེ་བ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་
 དང་། སྐྱེ་ཡོན་གནིས། དང་པོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྒྲིམ་པའི་ལམ་དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
 སོ། །གནིས་པ་ཅུ་བ་ལ་བཞི། དང་པོ་ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་ནི། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི།
 རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གནིས་
 པ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །མོ་
 མོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བ་༼ཁ༽ཆུང་དུའི་ཆུང་
 དུ་ལ་མོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་སོ། །༼ག༽དགྲུ་བའི་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། །ག༽
 བཞི་པ་དོན་བསྐྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མོས་པ་རྣམ་པ་ཉི་ལྔ་ཅུ་བ་དུན་དུ་འདོད་དོ། །མདོ་
 རྟེན་། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་གསོལ་བ། རས། ལུང་སྟོན་ཅིག ཅེས་པ་བྱེད་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྤྱི་
 དྲིས་པ་ཡིན་པས་མོས་པ་སྤྱི་ལ་སྒྱུར་རམ་སྟུང་། རང་དོན་མོས་པ་དགྲུའི་མདོ་ནི། ཀྱི་ཤི་
 ཀ་དེ་ཅི་སྟུང་དུ་སེམས། རས། མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་སྟོང་གསུམ་མཆོད་ཏེ་ན་གྱིས་
 གང་བ་མཆོད་པས་ལྷག་པར་གསུངས་པའི་བར་དང་། གནིས་དོན་མོས་པ་དགྲུ་ནི། ཀྱི་
 ཤི་ཀ་སྟོང་གསུམ་གྱི། རས། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་ཡང་མི་འབྲལ་བར་བྱོལ།
 ཞེས་དང་། གཞན་དོན་མོས་པ་དགྲུ་ནི། ཀྱི་ཤི་ཀ་དེ་སྟེ་རིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་ནས། ལྷན་པར་
 རམ་བྱེ་བྲག་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའོ། །མོས་པ་ཉེར་བདུན་སོ་སོའི་མདོ་མཆོམས་ལེ་
 བརྒྱད་མ་ལྟར། སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོར་གསལ་ལ། དེས་ལེ་མང་ལ་ཡང་ཆོག་རིས་མི་འདྲ་
 ཡང་ཤེས་སྟོལ། །སྤྱིར་མོས་པའི་ཡུལ་ནི། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབས་པའི་དོན་ལ།
 ཉི་ཟེར་ལྟར་རྣམ་བཤད་དུ་གསུངས་ལ། སྒྲིམ་ལམ་མོས་པའི་ཡུལ་ནི། ཤེར་བྱེན་གསུམ་

མོ། རྟེན་ལྡན་ལས། ཡུམ་འབྲི་མཆོད་བྱེད་པ་བཞག་པ་མདོའི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་
 ཡང་། སྒྲ་མ་ལེགས་པར་གསེར་ཕྱང་ལས་གསུངས་པས་མིན་ནོ། སྦྱིར་མོས་པའི་ངོ་བོ་
 རྟེན་ཅེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་གི་ངོ་བོ་ནི། རྣམ་
 བཤད་ལྟར་ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་གང་རུང་གི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་མཚུངས་
 ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་གནིས་སུ་ཕྱི་མ་གནིས་སྦྱོར་བ་བར་ཆད་ཡོད་མེད་ལ་
 བྱས་པ་ནི། གཙོ་བོ་མ་དག་ས་བདུན་དང་བརྒྱད་དགུ་གནིས་བརྩུ་བ་ལ་འཛིག་པས་དེས་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྤང་ལས། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་གྱི་ས་བོན་མ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་
 པོ་ཁོ་ནར་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་རྣམ་པ་དགུ་བསྟན་ནས། ཞེས་པ་ལྟར། མ་དག་ས་བདུན་
 དུ་བདག་ལྟ་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། དག་ས་གནིས་སུ་བདག་ལྟ་མཛོན་གྱུར་སྤངས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱས་དང་འབྲུ་བའི་མཛད་པ་རྗེས་མཐུན་པ་མ་ཐོབ་པས་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ལྡན་མེད་ལ། བརྩ་
 བར་དེ་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ཞེས་ན། རྣམ་བཤད་
 དང་འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་འང་དགོངས་པར་འགྲོའོ། མོས་པ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་།
 རིམ་བཞིན་ཡུམ་རང་དོན་དང་། གནིས་དོན་དང་། གཞན་དོན་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཡིད་
 ཆེས་པའི་དད་སྟོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མཛོན་རྟོགས་རྟོག་བཅས་བཞག་
 ན། གསེར་ཕྱང་ལས། སྦྱོར་བས་རང་དོན་ལ་སྟེ་དོན་དུ་དང་། རང་གཞན་གནིས་ཀྱི་
 དོན་དུ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་སོ།
 ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་རྗེ་ལྟར་མོས་པ་བཞེན་
 མཐོང་བའི། ཞེས་དང་། རྟོགས་སྤང་ལས། ཡུམ་གྱིས་རང་དང་གནིས་ཀྱི་དང་གཞན་གྱི་
 དོན་སྦྱབ་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་དམིགས་པ་ཉིད། ཅས་པའི་དོན་དུ་འགྲོའོ། །དེས་
 ན་མོས་པ་གསུམ་འགལ་བ་མིན་ལ། གཉིལ་དང་བསོད་གྲགས་པ་ལྟར་དོན་གཅིག་ཀྱང་མིན་
 ནོ། རྟེན་པ་སྦྱིའི་རྒྱུ་ནི། ལུང་རིགས་རྣམ་དག་དང་། བྱེ་བྲག་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྒྱ་

ནི། སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་བཞག་གོ། སྒྲོམ་སྤྱི་ཤེད་ལས། རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 བསྒྲེག་ནས་གཞན་གྱིས་བརྒྱུ་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱེ་བྲག་གི་ཤེད་ལས། ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་
 ལ་ཡིད་མེ་ཆེས་པ་དང་མི་འདོད་པ་བསྒྲེག་ནས་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་དང་དོན་གཉེར་ཆེན་པོར་འགྱུར་
 བའོ། གཞུང་ལྟ་དཔལ་གྱིས། མོས་པ་གསུམ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བ། གསེར་
 ཕྱེང་ལས། གནས་དོན་ནི་འགྲེལ་བ་ལྟར་རོ། ཁྱེས་པས་བཀག་གོ། རོལ་མཆོར། རང་
 དོན་མོས་པ་དགུ་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་ལ་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་བར་གསུངས་ལ། བསྟན་དར་བས།
 ས་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་
 པོའི་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེས་གསུངས་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་
 ལྟངས་ལས། རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པའི་རྣམ་པ་ཁྱུང་རྩེ་ཁྱུང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གྱི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁྱུང་འབྲེང་དགུའི་གཉེན་པོས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ་དུ་དཔེ་
 བར་མ་ཟད་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་༼ཁ་༽ཡུལ་རང་གི་དོན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་དང་གཞན་
 གྱི་དོན་གྱི་འབྲུང་གནས་ལ་སྤྱི་འབྲུང་གནས་སུ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་གསུམ་ཡིད་
 པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་མོས་པའི་དགོས་པ་ཡིད་དེ། མོས་པ་གསུམ་པོ་དེ་**རྗེ་ལྟར་མོས་**
པ་བཞིན་མཐོང་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་ཕྱེད་ཀྱི་**ཉེན་ནམ་རྒྱ་**ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དགོས་པ་ལ་ཚུད་སྤང་ནི། འོ་ན་མོས་པ་གསུམ་བསྒྲེལ་ས་མ་ཐག་དོན་གསུམ་མངོན་
 དུ་ཕྱེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་དོན་གསུམ་ཐོབ་ཕྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁེ་ན། ཚུད་པ་ཡང་
 ལྷན་བསྟན་པར་རིན་ཆེན་བང་མངོན་དུ་གསུངས་སོ། ལན་ནི། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དོན་
 གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ན་དང་པོར་སྒྲོམ་
 ལམ་སྐབས་སུ་མངོན་དུ་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བྱ་དང་གཡག་པ་ལྟར་གསེར་ཕྱེང་

དུ་བཀོད་ལ། རྣམ་བཤད་དུ་འདིའི་མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ་འཕགས་ལམ་གྱི་དང་པོར་ཐལ་ དེ་
 ལྟར་མོས་པ་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི་ཁྱེད་ལྟར་དང་། རྟོགས་སྣང་དུ་རེད་
 མཛད་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་མོས་པ་ཆོགས་སྒྲིམ་ན་ཡོད་པས་དེ་དག་འདིར་གཟུང་ངམ་ཞེ་ན། ཞེས་
 པའི་ལན་དུ་གཉིས་ཀའི་འདི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་དེ་མན་ན་མེད་ཟེར་རོ། །ཕྱི་
 མས་ཀྱན་སྣང་བས། དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་སྒྲིམ་པའི་ལམ། ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲིམ་
 ལམ་མཉམ་བཞག་གི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་སྣང་དུ་ཡང་སྒྲིམ་མེད་
 པས་འགྲེལ་བའི་ཡང་སྒྲིམ་དག་གསུངས་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཀྱན་སྣང་ན་རྟེན་ཅམ་ལས་ཅན་ཞེས་
 པ་མེད་པས་རྟེན་འབྲས་བུར་མི་འཐད་ལ། ཀྱན་སྣང་དུ་ཚོད་པ་ལན་གྱིས་འཕངས་ཀྱང་།
 འདིར་ཡང་སྒྲིམ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །རིགས་བྱེན་གྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེམས་
 བསྐྱེད་ལ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་འདྲོ། །སྲ་ག་ཏ་བྱིས། སྒྲིམ་ལམ་ཟག་བཅས་སོ་སྒྱེ་ལམ་
 ཡིན་པས་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཟེར་བ་དང་། འབྲམ་པས། མཐོང་ལམ་དུ་ཆོས་ཉིད་
 དང་སངས་ཀྱས་གྱིས་ཆོས་སྒྲིམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདི་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པས་ངང་པོ་
 མིན་ཟེར་བ་གཉིས་མི་འཐད་ཚུལ་སྒྲོ། །རྟག་ཏུ་པོ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་
 མོ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟག་ཏུ་གསུམ་དུ་སྟེ་བར་མ་ཟད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་
 རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དགྲར་མ་ཟད་དགྲ་བོ་དེ་
 ཡང་སོ་སོར་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ན་དགྲ་ཆན་གསུམ་གྱིས་སོས་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་ནོ། །མོས་པ་ཉེར་བདུན་
 གྱི་མདོ་མཆམས་པལ་ཆེར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བརྒྱད་སྟོང་བའི་མཆན་ལྟར་ལ། དེར་རང་
 དོན་མོས་པ་འབྲང་གི་ཆེན་པོའི་ཕྱི་མཐའ། འཇམ་གླིང་རང་བསྟེན་གྱི་སྟོང་བོ་ཅན་གྱིས་
 གང་བ་ལྟ་ཞོག ཅེས་པ་བཞག་པ་ནི་ནོར་ཏེ། ཀྱན་སྣང་ལས། འབྲང་གི་ཆེན་པོ་གསུངས་
 པ་ནི། ཀྱོ་གི་ཀ་འཇམ་གླིང་། ནས། གླིང་བཞི་བའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་ནི། ཀྱི་ཤི་ཀ་སྒྲིང་བཞི་བའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལྟ་ཞོག་གི། ཞེས་སྒྲིང་བཞིའི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཆོད་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་སྤྱི་
 ལུང་གི་དེ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་། སྟོང་གཉིས་པའི་དེ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། སྟོང་གསུམ་
 གི་དེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་སྤྱར་ནས། ཀྱི་ཤི་ཀ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་
 གི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནམས་རེ་རེས། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་དོན་མོས་པ་ཆུང་དུ་འགོ་
 བཟུང་ཡང་། མཆན་དུ་སྒྲིང་གཞིའི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཆོད་པ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་། སྟོང་
 སྤྱི་ལུང་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། སྟོང་གཉིས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོར་བྱས་ནས་སྟོང་གསུམ་གྱི་
 སེམས་ཅན་གྱིས་མཆོད་པ་དང་སྟོང་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་མི་ལུས་ཐོབ་པའི་བྱས་པའི་
 མཆོད་རྟེན་ལ་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་མཆོད་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་
 གཉིས་དོན་མོས་པ་ཆུང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པས་གཞན་དོན་
 མོས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཚོགས་ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ཞེས་པ་མན་མོས་
 པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ཆར་ཉེ་
 བར་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཞེས། ཡན་ཡིན་ཆེ་བ་རང་དོན་དང་། གཞལ་མེད་གཉིས་དོན་དང་།
 ལུ་མེད་པ་གཞན་དོན་ལ་སྤྱར་རོ། །

དེའི་ཕན་ཡོན་བརྟོད་བཀྟར་བསྐྱེད་པ་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་བཞི། མོས་པ་དེ་སྒྲིང་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྩྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏུ། དེས་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
 མོས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱེད་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བརྟོད་པ་ལ་སྐྱེད་པས་བཀྟར་
 བདང་བསྐྱེད་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་བརྟོད་པ་དང་། བཀྟར་བ་དང་བསྐྱེད་པ་གསུངས་
 པར། གཉིས་པ་ཅུ་བཞི། མོས་ཡུལ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་

པ་ལ། རང་དོན་གཉིས་དོན་གཞན་དོན་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་མོས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་
 རྟེན་མས་ལ་ནི། །ཟིམ་པ་བཞིན་དུ་དགུ་ཚན་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་མོས་པ་དགུ་ལ་བརྟོད་
 པ་དང་། །གཉིས་དོན་མོས་པ་དགུ་ལ་བཀྱར་བ་དང་ནི་གཞན་དོན་མོས་པ་དགུ་ལ་བརྟེན་གསུམ་
 པར་འདོད་དོ། །མདོ་ནི། ལེ་བརྒྱད་མའི་མཚམས་འབྲེད་ཚུལ་རྣམས་མཆོ་ལྟར་ལ། ལྟར་
 བ་གཉིས་ལྟར་ན། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྟན་པའོ། །ཞེས་པ་ཡན་མོས་པ་གསུམ་
 གྱི་དོན་བསྐྱར་བྱས་ན་ལེགས་སམ་དཔྱད། ལེ་མང་དུ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ནས། དགྲ་
 བཅོམ་ལ་བཀོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་བརྟོད་པ་དུག་པའི་བར་དང་། བརྟོད་པ་བདུན་པ་
 ཆད་ལ། ཀྱི་ཤི་ཀ་གང་ལས། ནས། མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་བརྟོད་པ་སྟེ་མ་གཉིས་
 དང་། བཀྱར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཏེ་བཞི་བསྐྱར་ནས་བརྟན་ལ། གསུམ་པ་བཞི་བ་གཉིས་
 ལྟན་གཅིག་དུ་བརྟན་པ་དང་། གཞན་འདྲ་སྟེ། ལྟར་རྗེ་ཆེན་པོས་མནན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 པའི་བར་རོ། །དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ། ནས། ལེ་བྱ་སྟེ་ཉི་ལུ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་
 བརྟོད་བཀྱར་བརྟེན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱེད། །ལོ་ཆེན་གྱིས། བན་ཡོན་གསུམ་མོས་པ་
 ལ་མཆོན་ཅམ་ཡིན་པས། བསྟོ་བ་དང་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར། ཞེས་པ་
 ལྟར་ན། ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་རམ་དཔྱད། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།
 ཅ་བའི་དོན་འགྲེལ་བ་དང་། རང་བཞིན་ངོས་བབྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅམ་བྱ་བ་
 གསུངས་ཏེ། དོན་གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བ་སྟེ་ཐོབ་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ནམ་
 པས་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་
 ོམ་དེ་དང་པོ་རང་དོན་མོས་པ་ཆུང་འབྲང་མོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་དུ་ོམ་པོ་
 མོར་ཕྱེ་ན། ོག་པོ་བརྟོད་པ་ནམ་པ་དགུ་མ་གོ་ཟིམ་བཞིན་དུ་མོས་པ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་ལས་
 ཕྱེ་མ་ཕྱེ་མ་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྟོན་ས་མངོན་པར་དགའ་

བར་བྱེད་ཅིང་དོན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་སོགས་བསྟོད་པ་དགྲ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་གཉིས་པ་གཉིས་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགྲ་དག་དུ་སོགས་བཀྱར་བ་དགྲ་དང་།
 གསུམ་པ་གཞན་དོན་མོས་པའི་གནས་སྐབས་དགྲ་དག་དུ་སོགས་བསྟུགས་པ་དགྲ་སྦྱར་བར་
 འདོད་དེ་ཤར་སྟོན་དུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བསྟོད་བཀྱར་བསྟུགས་པ་སྦྱར་ནས་
 མོས་པའི་བྱད་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་བུ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཕན་ཡོན་བསོད་
 ནམས་དགྲ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་སྦྱར་བ་དོན་མིན་ལ། ལྷ་མཉེ་བེར་ལྟར་ཡིན་ནོ།
 མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ། ནས། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་བྱེད་པའོ། ཞེས་
 པས་བསྟོད་པ་དགྲ་དང་། ཀྱི་ཤི་ཀ ནས། རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འབྱེད་དོ། ཞེས་
 པས་བཀྱར་བ་དགྲ་དང་། ཀྱི་ཤི་ཀ ནས། ལྷ་བའོ། ཞེས་པ་བསྟུགས་པ་དགྲ་ལ་མཆན་
 དུ་སྦྱར་བྱང་། རྒྱུ་སྒྲུང་ལས། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
 ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལེགས་སེ་ལེགས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་པས་བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་
 བ་དང་བསྟུགས་པའི་དོན་ཉེ་བར་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས། དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ལེགས་
 པའི་སྦྱད་དུའོ། ཞེས་པ་ཡན་གྱི་བསྟུགས་པ་དགྲ་དང་། དེ་ནས་ཆེ་ལྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས།
 ཞེས་པ་མན་གསུམ་གའི་དོན་བསྟུ་བྱས་ན། གསེར་ཕྱང་ལས། ཞེས་པ་ལྟར་རབ་འབྱོར་
 གྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་བྱོད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ལ་མོས་པ་བསྟོད་པ་ལེགས་སེ་
 ལེགས་སེ་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་འདི་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འདི་
 གསུམ་ལེགས་སེ་ཞེས་པའི་ངག་ཅུ་སྟོན་པ་མིན་པས་སོ། ཞེས་པ་དང་འབྲེག་གོ། གཉིས་
 པ་བསྟོད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་ནི། བསྟོད་སོགས་མདོན་པར་དགའ་བའི་ཚུལ་
 ཡིན་པ་དེས་ན་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་མོས་པ་སྦྱོམ་མཁན་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་
 ཡོད་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་དེ་ལ་དབྱེས་པས་དོན་
 གནས་བཟོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མི་གནས་བཞིན་དུ་གཅུམ་བུའི་སྟེ་ངག་

སྒྲིག་པའི་དོ་བསྟོད་ཀྱི་དོ་ཤིན་མ་ཡིན་ནོ། ཉི་ལྔ་ལས། རིག་བྱེད་ཤེས་པས་དོན་བཟོད་
 པ་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དངོས་བཟོད་པ་བསྟོད་པ་དང་། སྤྱི་ཆངས་པ་ནི་དམ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་ལ་མེད་པའི་སྒྲིག་ཆོག་བཀྱར་བ་དང་། མར་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་བཟོད་
 པ་བསྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་སའི་ཆོག་བཟོད་པ་བསྟགས་པ་ཞེས་བསྟོད་བཀྱར་བསྟགས་
 པ་སྒྲིག་ཁོན་ར་འདོད་པ་ལྟར་མིན་པར། དེ་ལྟར་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་རྟོགས་ནས་གོང་མ་ནམས་
 དགའ་བའི་ཆ་གས་ལ་བྱ་གསུངས་པས། ཆོག་གས་ལ་ལྟར་བྱགས་དབྱེས་པའི་གནས་ཁོན་འང་
 མིན་ལ། བརྗེ་བ་ལྟར་བཟོད་པ་ཁོན་འེ་ཆ་ཡང་མིན་པ་ཉི་ལྔ་གི་དགོངས་པའོ། །ཉ་ཀྱི་ཀ་
 ཏུ་ཡུའུ་ས་ལེགས་སེ་ལེགས་སེ་ཞེས་བསྟགས་པ་བཟོད་པས་བསྟགས་པའི་དོན་གས་ལ་བར་བྱེད་
 དོ་ཞེས་པས་བསྟོད་སོགས་ངག་ཏུ་བཤད་ཅེས་པ་གསེར་ཕྱང་དུ་བཀག་པ་ལྟར་ལ། གསེར་
 ཕྱང་ལས། དེ་ཡང་ལེའུ་བརྒྱད་མར་འདི་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུན་མདོ་སྦྱར་བ་མཐོང་བས་ཤེས་
 སོ། །ཞེས། ལེའུ་བརྒྱད་མར་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་བ། ནས། མཐའ་ཡས་པའི་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་པ་མོས་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུན་མདོ་བསྟོད་སོགས་ལ་སྦྱར་བས་
 ངག་ཅམ་མིན་པར་ཤེས་ཏེ། རང་དོན་མོས་པ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་། གཉིས་དོན་མོས་
 པ་ཆད་མ་མཆིས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གཞན་དོན་བསམ་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོར་དགུས་དགུར་བཞག་པ་བཞིན་
 དུ་བསྟོད་པ་དགུ་ཡང་བཞག་པས་མཆོམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །བསོད་གྲགས་པ་དང་རྗེ་བཙུན་
 པས་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་སྐབས་འདིའི་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ཁྱད་མེད་བྱས་ཀྱང་
 སྒྲོ་མང་དང་སེར་སྤྲེད་པ་སྐབས་འདིའི་དེ་བསྟོད་བཀྱར་བསྟགས་པའི་ཆ་ཅམ་ལ་བཞག་པ་
 རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་མཐུན་སྒྲམ་སོ། །

བསྟོ་བ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲུར་བ་ནི། གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 ཡུམ་ལ་མོས་པ་ལས་དེའི་དགེ་ཙམ་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་
 གཉིས་པ་བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཉིས་པ་ཙ་བ་ལ། ཉི་ལྟར་
 དང་ལེན་བརྒྱུད་མ་ལྟར་བསྟོ་བའི་བྱེད་པར་དང་། བྱེད་པ་དང་། རོ་བོ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་དགེ་ཙམ་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲིན་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ཉན་རང་སོགས་གྱི་དགེ་ཙམ་
 ལས་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆེན་བྱམས་པས། ནས། མཉམ་པ་
 ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་ཉི་ལྟར་དུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་སྒྲ་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟོ་བ་དེ་
 ཡི་ལས་ནི། ཉན་རང་རང་དོན་ཁོ་ན་དང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་གནས་པས་
 བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས། བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་
 བསྟོ་བའོ། ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སོགས་སུ་འདི་གཉིས་བསྟོ་བ་དང་པོར་བྱས་
 སོ། །གསུམ་པ་བསྟོ་བའི་རང་བཞིན་ལ། བརྒྱ་གཅིག་ལས། དང་པོ་བསྟོ་བྱའི་རྣམས་དང་
 སྟོ་བྱེད་གྱི་སེམས་དང་། སྟོ་བ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་གསུམ་ནི། རིམ་བཞིན་སྒྲུར་གྱི་
 བསྟོ་བ་དེ་ནི་བསྟོ་བྱའི་རྣམས་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བྱིས་ཟིན་པའི་
 བསྟོ་བ་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར། ནས། བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
 བར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། །སྟོ་བྱེད་གྱི་སེམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཆེན་བྱམས་པས། ནས། བསྟོ་བ་སྒྲ་ན་མེད་
 པའོ། ཞེས་པའོ། །སྟོ་བ་པོ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དབེན་པའི་དང་། མདོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱང་
 ཆེན་ནས་པ་རོ་ལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། ཞེས་པའོ། །བསྟོ་བྱའི་རྣམས་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་འགོག་

ཕ་དག་ཅ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་ནུས་ཆོག་ལ། །སྟོན་གས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
 དུ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་སྐྱེ་ཞིང་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བློ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །གྱི་བསྐྱེད་བ་དང་།
 མདོ་ནི། གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱལ། ནས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པའོ། །བསྐྱེད་བྱ་པར་ཕྱིན་ལ་བཟང་ངན་དུ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་ནི། དེ་དག་བདེན་པར་
 མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཐབས་མཁས་པ་དང་བཅས་པར་རྟོགས་པས་དང་། མདོ་ནི། བྱམས་
 པས་སྦྱས་པ། ནས། ཟུག་རྩ་ཅན་ཏེ། ཞེས་པའོ། །བསྐྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་ཞེན་
 གྱིས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། །མདོ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ནས། དེགས་ཀྱི་བྱ་མོས།
 ཞེས་པའོ། །བསྐྱེད་ཆུལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱེད་བ་སངས་རྒྱལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 དང་། །མདོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་། ནས། མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པའོ། །འཁོར་བའི་རྒྱར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འདི་
 གནིས་བསྐྱེད་ཆུལ་ལ་སྦྱར་རོ། །མདོ་ནི། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ། ནས། ཡོངས་སུ་བརྟགས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །སེམས་གསུམ་གྱིས་བརྟན་པའི་བསྐྱེད་བ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་དུ་དང་
 འབྱེད་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསྐྱེད་བ་གཞན་ནི་རྣམས་གསུམ་པོ། །བསྐྱེད་ནུས་ཆེ་
 འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི། ནས། ཁོང་ན་མེད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རབ་འབྱུར་གཞན་ཡང་། ནས། ཁོང་ན་མེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པ་དང་། རབ་འབྱུར་གཞན་ཡང་། ནས། མཉམ་པའི་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་གསུམ་རིམ་
 བཞིན་ནོ། །རྟོགས་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡང་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གསེར་ཕྱེད་ལྟར་འདི་ལ་དུག་ལས། དང་
 པོ་རྩ་བ་འབྱུག་གནིས་པོ་དེ་དག་གང་ཞེན། འདིར་བརྟན་བསྐྱེད་བ་སྦྱོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། མོས་
 པའི་སྐབས་སུ་རྗེ་སྐད་བཤད་པའི་མོས་པའི་ཡུལ་ཉན་རང་གི་དགོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་
 གྱི་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ་དང་། །བསྐྱེད་བྱ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་བ་ཡིན་

ཏེ། དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བཤད་། སྟོན་བཤད་དོན་དམ་པར་
 དཔེན་པའི་བསྟོན་བཤད་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་བྱན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོན་བཤད་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པའི་བསྟོན་
 བཤད་། འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཆན་མ་མེད་པའི་བསྟོན་བཤད་། མངས་རྒྱལ་
 ཀྱིས་གནང་ཞིང་དགྲེས་པའི་བསྟོན་བཤད་། ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པའི་བསྟོན་
 བཤད་། རྒྱ་བསྟོན་བཤད་ཅུང་ཡིན་ཏེ་དང་། བསྟོན་བཤད་ཅུང་དང་། བསྟོན་བཤད་པོ་
 རྟེན། རྒྱ་བསྟོན་བཤད་ཅུང་པོ་འབྱུང་བའི་ཞེས་ཐ་མ་གསུམ་གར་སྒྱར་རྒྱ་བསྟོན་
 བཤད་པོ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྟོན་བཤད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བསྟོན་བཤད་ཅུང་
 དང་། འོག་གི་དགས་སམ་དོན་དང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྱར་ན། མ་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་བཤད་དམ་པར་རྒྱ་བསྟོན་དང་། ཕྱི་མ་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་འདྲ་ལ་མིང་དོན་དེ་ལྟར་
 སྒྱར་དགོས་པ་རྒྱལ་བཤད་ལྟར་རོ། མཐོང་ནི། བཟུང་སྟོང་བར་དེ་ནས་བྱང་ཆེན་བྱམས་
 པས། ནས། མཉམ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དང་པོར་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
 ཡོངས་སུ་བསྟོན་བཤད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཟུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩ་ཆོག་དང་པོ་གནིས་ཀའི་མདོ་
 བསྟོན་བཤད་པོར་སྒྱར་ནས། མ་མེད་བྱང་རྒྱུ་བཤད་ཅུང་པོ་ཞེན་གྱིས་མི་དམིགས་པར་སྒྱུ་མ་ལྟར་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དེར་བསྟོན་བས་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་མི་མཉམ་པས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
 གསུངས་སོ། །གསེར་བྱེད་ལས། གཞུང་འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གི་བསྟོན་བཤད་ཐ་མ་གསུམ་ལ་
 མི་དམིགས་པ་ལ་ཞེས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་དམིགས་པར་ཞེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་
 སྒྱར་ན་ལེགས་ཏེ་ཞེས་པ། དོན་བཅུ་གནིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་བསྟོན་བཤད་དམིགས་
 པར་བྱས་ན་རྒྱན་སྒྲུང་གི་ཡུང་དེ་དག་དང་འགལ་བས། ཟེན་བྱེད་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་
 དགོས་གསུངས་ཀྱི། མི་དམིགས་པ་ལ་ཞེས་པ་མ་དག་ཞེས་པ་མིན་ནོ། །འོག་དུ་ཡུང་འདིས་
 བྱུང་པར་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བཤད་བྱེད་མཁན་ལ་མི་བྱེད་པར་བསྟོན་བཤད་གངས་བཅུ་གནིས་གང་

ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་ཡང་བཀག་གོ། ཞེས་པས་སྒྲེ་བ་སྟགས་བསྟོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡུལ་
 བཅུ་གཉིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་བསྟོ་བྱས་ཕྱེ་བར་བཤད་པ་ཡང་བཀག་ཅེས་པའོ།
 བསྟོ་བྱ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སྟགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐུང་བོ་ལྟ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པའི་སྟགས་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲས་པ་དང་། ནས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལ་གང་ཟག་ ནས། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་
 འཕྲོས་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ད་ནི་དེ་ལ་ལོ་ལ་བ་ངན་པ་ལ་ལན་གདབ་པའི། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོ་བར་ཕྱེད་པའི་སེམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་སྟགས་དང་།
 མདོ་ནི། དེ་ནས་གནས་བཏན། ནས། མདོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའོ། བསྟོ་
 བ་བོ་བཤད་པ་ལ་སྟགས་པས་གཞན་དང་ལྟན་པའི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྟགས་དང་། མདོ་
 རི། གལ་ཏེ་ཡང་། ནས། བ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། ཉན་ཐོས་དང་བཅས་
 པའི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བ་དོན་དམ་པར་སྟགས་དང་། མདོ་ནི། གང་
 ཡང་སངས་རྒྱས། ནས། བསྟོ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། བྱིན་པ་ལ་སྟགས་པ་དུག་དོན་
 དམ་པར་མི་དམིགས་པར་སྟགས་དང་། མདོ་ནི། འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན། ནས། བྲལ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པའི་བར་དང་། དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པའི་བར་ཏེ། བར་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་
 སྟགས་བསྟོ་བའི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་མཚན་མ་བཀག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟགས་
 དང་། མདོ་ནི། འོན་ཀྱང་། ནས། བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་པའོ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྟགས་དང་། མདོ་ནི། ཡང་དེས་ངེ་ལྟར། ནས། རྩོགས་
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། འདོད་པ་ལ་སྟགས་པའི་ཁམས་དོན་དམ་པར་སྟགས་དང་།
 འཁོར་བའི་རྒྱར་མི་བསྟོ་བར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་ཞེས་སྐུར་རོ། མདོ་ནི། གཞན་ཡང་རིགས་
 ཀྱི་བྱ། ནས། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའོ། ཞེས་པའོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་པཅུ་

ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ། སོགས་པས་ཆད་མེད་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མངོན་
 ཤེས་ལྟ་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤར་ཐབས་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བསྟོ་
 བ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཉིད་འདི། ནས། མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་
 བསོད་ནམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཞིག་ཞེས་པའོ། །འདི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཆན་ནོར་འདུག
 སེམས་ཅན་ནམས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་རང་རྒྱལ་
 གྱི་བར་ཐོབ་པར་བྱས་པ་ལ། སེམས་ཅན་དེ་སྟེད་ཀྱིས་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་ལས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་བསྟོ་བ། ཞེས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་སྟོང་གསུམ་ནས། རང་སངས་
 རྒྱས་སུ་གྱུར་བ་དང་། ཞེས་པའོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། འདིར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ལ་མཆོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མདོ་འགྲེལ་ནམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །ཞེས་
 པ་སྤར་ལྟར་མ་བྱས་པར་དེ་དག་གིས་སྤྱིར་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ལ་མཆོད་པར་བྱས་ན་མི་འཐད་
 ཅེས་པའོ། །འོད་ཀྱང་ཉ་ཤིག་དང་ནམ་བཤད་སོགས་སུ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་
 ནམས་འབྲས་བུ་བཞི་སོགས་ལ་བཀོད་པའི་བསོད་ནམས་ལས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་མེད་དོ། །
 སེམས་ཅན་ནམས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་གནས་པ་ནམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་བསྐལ་བ་གཞུང་གྱི་ཕྱི་མ་སྟེད་དུ་གོས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་དམིགས་བཅས་ཀྱིས་
 ལུལ་བ་བས་བྱང་སེམས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བསྟོ་བ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།
 རབ་འབྱོར་ཡང་། ནས། ཟུན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འཆ་ཞི་
 དམིགས་པ་ལ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་སྒྱུ་མ་ལྟར་དམིགས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
 གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་ལམ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་
 རྒྱུའི་སྟོང་རྗེའི་རོ་པོ་གཞན་ཕན་གྱི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐབས་ཤེས་ནམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 བསྟོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆ་ཞི་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་ན་འདི་ཉགས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྤྱིར་དེ་རྒྱལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པའི་ཡུང་པོ་མི་དམིགས་པ་ལ། ནས། ཟིན་པའི་བསྟོ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟུག་གིས་པའི་བར་སྐྱར་ལ། བསྐྱུ་ན་ནམ་བཤད་ལྟར་སྡོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་
 མི་དམིགས་པའི་བསྡོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། **སེམས་ཅན་ཐམས་**
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ན། བསྡོ་བའི་དགེ་བ་དེ་དག་མི་
 ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །**ཀླུ་ཀླུ་གང་དུ་བསྡོ་ན། རྩ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚྭ་གས་**
པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་བསྡོ་བའོ། །**ཀླུ་ཀླུ་ཐབས་གང་གིས་བསྡོ་ན། སྡོ་བྱེད་ནམ་པ་བརྟུ་**
གནིས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །**ཀླུ་ཀླུ་བྱུ་སྒྲུང་ལས།** བསྡོ་བའི་ཡིན་ལ་བྱེད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འགའ་
 ཞིག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཆུལ་གྱིས་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་
 དམན་པ་ནམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་རབ་དུ་དབྱེ་བ་ནམ་པ་བརྟུག་གིས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པས་བསྡོ་བ་བརྟུག་གིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། རྩ་བ་བསྡོ་བའི་དགེ་བ་
 རྣམས་རང་གཞན་གྱི་དགེ་ཆ་དང་། གསེར་ཕྱེད་ལས། མདོ་ལས་འདི་དག་དང་པོར་རྫོས་
 གཅིག་དུ་བསྡོ་མས་གིང་དེ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས་དེའི་དགེ་བ་བསྡོ་བར་གསུངས་
 པས་གཞན་གྱི་དགེ་ཆ་བསྡོ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དུག་དོག་མེད་པའི་ཡི་རང་བྱས་ན་
 བྱེད་པ་པོ་དང་མཆུངས་པར་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་བསྡོ་བ་ལ་བདགས་སམ་སྐྱམ་མོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས། གཞན་གྱི་དགེ་ཆ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱར་ཆུལ། དེ་ལ་རང་གིས་ཡི་རང་གི་
 དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་དེ་བསྐྱར་ཞེས་བདགས་པ་ཡིན་དེ། འཁོར་བའི་བརྒྱུས་
 པའི་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་བསྐྱར་ཆུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་བསྡོ་བའི་ངོ་བོ་ལ།
 དགེ་ཆ་བྱང་ཆུབ་དུ་སྒྲོབས་པའི་སེམས་པ་དང་། མི་ཟད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་འཛོག་
 གི་གསེར་ཕྱེད་ལས། རང་བཞིན་མེད་དོན་གས་ཀྱི་གེས་རབ་ཀྱང་དགོས་མོ། །ཞེས་པ་གྲོགས་
 ལ་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། གོང་གི་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྒྲིམ་པའི་དགོ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡི་རང་གིས་མངོན་པར་སྤྲེལ་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བསྒྲིམ་པའི་འོག་ཏུ་གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་གསུངས་ལ། སྤྱད་པར་ཡི་རང་བསྒྲིམ་པའི་གོང་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཡི་རང་གི་དགོ་བ་
 རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བསྒྲིམ་པ་ནི། གནིས་པ་ཅ་བ་ནི། ཀུན་རྫོགས་ཏུ་དགོ་བའི་འཁོར་གསུམ་
 སྒྲིམ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་དང་དོན་དམ་པར་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དག་གིས། རང་གཞན་གྱི་དགོ་བའི་ཅ་བ་ལ་དགའ་བ་སྒྲིམ་པའི་ཡིད་
 བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་བའི་དད་པ་ཡི་རང་བ་ཡིན་ལ། དེ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་
 པ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པར་མདོ་འདིར་བཤད་དོ། །མདོ་
 རྟོག་དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས། ནས། བསྒྲིམ་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉེར་བཞི་པའོ། །ཞེས་
 པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དྲག་དོག་ཟད་པའི་རབ་ཏུ་
 དགའ་བའི་མེམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོགས་ཏུ་དགོ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤྲེལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོ་
 བའི་ཅ་བ་རྣམས་དམིགས་ནས་ཡི་རང་བ་ཀུན་རྫོགས་ཡུལ་ཅན་དང་། དགོ་བ་དེ་དག་དོན་
 དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཡི་རང་དག་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། བཅ་པོ་བརྒྱད་པ། ནས། ཞེས་པ་
 ཉེ་དུག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཟག་བཅས་གསུམ་པེ་དེ་ལ་བྱེད་ལས་མདོར་
 བསྒྲིམ་པའི་དོན་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཤིང་སྤྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་དོན་གསུམ་
 གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཏེར་
 རམ་འབྱུང་ཁུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་མང་བོ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་བམོང་ནས་མ་

མང་པོ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྐྱོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། གར་བྱ་དེ་གསེར་
མགར་གྱིས་ན་རྒྱན་སོགས་སུ་སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་མོས་པས་བསྐྱུན་པའི་དགེ་བ་སོགས་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དུ་བྱེད་དོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས་ནི། ཡི་རང་སྒྲིམ་པ་པོ་རང་དང་ཡི་རང་བྱ་བའི་དགེ་བ་སྦྱབ་པ་པོ་གཞན་
གནིས་གྱི་སྒྲོ་མཉམ་ན་བསྟོད་ན་མས་བྱས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་པོ་ཞིས་བསྐྱུན་པས་ སྒྲོ་
དམན་ན་རྒྱང་དུ་དང་། མཐོ་ན་ཆེ་བར་ཐོབ་ཅེས་བྲགས་ལ་འཕངས་སོ། །ཞིས་རིན་ཆེན་
བང་མངོད་གསུངས་པ་ལེགས་སོ། །ཞིས་བྱ་བ་འདི་བྱེད་ལས་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ། །

སྦྱབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ།

གནིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲིམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བས་མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་
བོའོ། །དང་པོ་ནི། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་འོག་
དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་འཆད་པ་རྟེ། ལྷ་མར་མ་ཟད་དེ་ཡང་ཟག་མེད་གཅིག་
ཉིད་ཐོབ་བྱ་འགྲུབ་བྱེད་དང་། དེ་མ་སེལ་བྱེད་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས། སྦྱབ་པ་དང་ནམ་དག་
སྒྲིམ་ལམ་ནམ་པ་གནིས་སོ། །གནིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་དང་
བྱས་རྫོགས་པ་དང་སྤངས་པ་དང་། བྱ་ཉ་གཡག་གཞོན་བཞི་སོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
ནམ་གྲོལ་ལམ་ལ་བྱས་ནས་ས་དགུ་ལ་ནི་སོགས་གྱིས་ནམ་དག་གི་རྒྱ་བསྐྱུན་ཟེར། ལོ་ཆེན་
གྱིས་མཉམ་རྗེས་ལ་སྦྱར་བ་ནམས་དགག་རྒྱུ་གསེར་སྤེང་དུ་གསལ་ལོ། །གནིས་ང་ལ།
སྦྱབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དང་། ནམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་གནིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། ཟག་མེད་ལ་གནིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་
སྦྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་འཆད་དོ། །གནིས་པ་རྩ་བ་ལ། ལོ་ཆེན་ལྟར་
གནིས་ལས། དང་པོ་གང་གིས་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི། ལུས་

ནམ་བཞག་ཏུ། སྐབ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་དེ་མི་ངོ་མ་ཉིད་བདེན་མེད་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དང་། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་ལུན་གྱ་བུ། ནས། ངོ་མ་ཉིད་སྟོན་
 པའོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ནི། འདིས་ཟེན་པས་ཡར་ཕྱིན་ལུས་
 སངས་རྒྱས་ཐོབ་པས་མཆོག་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། བཅོམ་ལུན་འདས། ནས། གོང་ན་
 མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་སྒྲོའི་ནམ་པ་སྟེ་བྱེད་ལས་ནི། ཆོས་ཀྱན་ལ་
 བདེན་པར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་ལུན་གྱ་བུས། ནས།
 མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་པའོ། གཉིས་པ་གང་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོས་པའི་རྒྱས་པ་
 ལ་གཉིས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཏོད་པ་ནི། ལམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་
 པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། སྒྲིམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་
 ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལུན་འདས་དེ་ལྟར། ནས། ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 པའོ། གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བ་ནི། དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པ་ཉིད་བྱེད་པའོ། མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལུན་འདས་འདི་ལྟར། ནས། ལེན་ཉེར་ལྔ་
 བའོ། ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་
 མོགས་པའི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ནི་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་མ་
 ཉིད་དོ། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ། ནས། རྟོགས་པ་
 ལེགས་སོ། ཞེས་པའོ། འདིའི་དོན་རྒྱན་སྣང་དུ་སྦྱར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་ལམ་བརྒྱ་
 སྟག་དང་ཟག་བཅས་སྒྲིམ་ལམ་སོགས་ལ་སྦྱར། སྟག་བསྐྱེད་ཆོས་བཅོད་ཁམས་གསུམ་གྱི་
 མཐོང་སྣང་གི་གཉེན་པོར་སྦྱར་ནས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལ། ཨ་རྒྱས་སྐབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དྲོད་སོགས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཁམས་གོང་
 མའི་མཐོང་སྣང་རྣམས་རྗེས་བཅོད་ཀྱིས་སྟོང་བར་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་པ་ངོ་
 མཆར་ཞེས་དགག་པ་ནི། གསེར་ཕྱེད་ལས། རང་ཉིད་ཁིན་ཏུ་ངོ་མཆར་བར་སྟོན་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་བཞིན་ཟིན་དོ། །ཞེས་པ། གོང་དུ་དེ་ལས་ཨ་རྒྱས་སྤང་བུ་ཀུན་བདུས་
 ལྟར་བྱས་ནས་སྤང་ཚུལ་མཛོད་བཞིན་འཆད་པ་ནི་ཐུགས་ཅིང་བ་སྟེ། ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུང་
 དང་འགལ་བས་སོ། །ཞེས་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་མི་སྤང་བ་ཀུན་བདུས་
 དང་འགལ་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འདིའི་མདོའི་དོན་སྒྲུབ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན།
 སྒྲིབས་བརྩུ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲིབས་བརྩུ་སོགས་བཤད་པར་ཆེ་འོད་དུ་བཀྲལ་བ་
 དང་ནང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་འདིས་རྒྱན་སྤང་ལ་ཉོར་བ་མང་བར་བཤད་པ་རྣམས་སྒྲིན་
 མེད་པ་ལ་ཕྱག་དྲིག་གིས་སྒྲིན་འཛིན་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་
 སོ། །འདིར་རྒྱན་སྤང་ལས། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ལན་གསུམ་
 དུ་བརྒྱས་པས་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་རྣམ་པ་བརྩུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས། སྒྲིབ་དཔོན་ལུགས་ལ་རྣམ་གངས་མཛོད་ལྟར་བྱའོ། །དམུས་ལོང་མང་པོ་འདྲེན་པ་
 མེད་ན་གྲོང་དུ་འགྲོ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ། དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྒྲིན་སོགས་གཞན་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ཉིད་མི་འཕྲོ་བ་པས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་མཆོག་ཉིད་དོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ཅུན་འདས་ཇི་
 ལྟར། ནས། ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 བདེན་པའི་སྒྲེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་སྦྱར་བའམ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆོས་ཀུན་ལ་བདེན་པར་མཛོད་
 པར་འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ཅུན་འདས་ལ། ནས། ཞེས་བཞིན་དོ། །
 ཞེས་པའོ། །སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པས་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་
 ལས་གསུམ་དང་ཅུན་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་
 ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་གོང་མ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་བའི་
 སྒྲིམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྒྲེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད་པའོ། །མདོ་ནི། དེ་སྤང་
 ཅེས། ནས། བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །མདོ་ནི། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར།

ནས། ཆེན་པོ་ལགས་སོ། ། ཞེས་པའོ། ། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་བདེན་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་རྟོག་བྱལ་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལྟ་ག་
ཡིན་ནམ་དཔྱད།

ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།

གནིས་པ་ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བཞི། ཕྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡུལ་དང་། འབྲས་
བུ་དང་། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི།
སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་འོག་དུ་ཟག་མེད་ ། སྟེ་རྟོག་རྟེན་ན། མཐུན་ཀྱེན་གང་ཞིག་ཡོངས་
སྤྱོད་བཟུང་བ་དང་། འགལ་ཀྱེན་གང་ཞིག་ཐོར་བས་འཕྲོབ་པར་འགྱུར་བའི་ནམ་དག་
སྒྲོམ་ལམ་འདིའི་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གང་ཞིག་ཡིན་ལྟ་ལ་པའི་ཐེ་ཆོས་བསལ་བ་
རྟོག་དུ་བཏང་བའི་སྒྲོ་ནས་སོ། ། རྟོག་གནིས་པ་ཤིན་དུ་ནམ་པར་དག་པའི་མཆན་ནི།
གསུངས་ཏེ། རྟོག་གནིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་མང་པོ་བཞུགས་དང་མདོ་ནི། དེ་
ནས་ཆོ་ལྷན་གྱ་བུ། ནས་འདིར་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་པའོ། ། བྱིན་སྟགས་སྤྱོད་པ་དང་། ། མདོ་
ནི། གྱ་བུ་བྱང་ཆེན། ནས། བམ་པོ་སུམ་རྩ་བ་བྱུང་པ། ཞེས་པའོ། ། ཁྱི་ལྟ་གྲུང་འབྲེལ་
གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། མདོ་ནི། གསལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན། ནས། བཙུན་
པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་པའོ། ། གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ། ། འདི་དག་ནི་ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་རྒྱུའམ། དག་ལྷན་སྟགས་ལྟར་ན་སྒྲོམ་ལམ་ལ་མོས་པའི་རྒྱ་དག་ཡིན། ། རོ། ། སྐྱབ་
པ་སྒྲོམ་ལམ་སྟགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་པའི་ལས་ནི། ཤེར་མདོ་སྟགས་ལ་འདི་
ནི་དམ་པའི་ཆོས་མེད་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་མེད་ནི་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་དོར་ཏེ་ཁོང་
སྟོབ་ཡིན་ལ། དེའི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་སེམས། ནས། མྱོང་བར་
འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ལས་གྱི་རོ་བོ་དང་། དེའི་ནམ་སྤྱིན་དཔྱལ་བར་བསྐལ་བ་མང་པོར་གནས་

ཚུལ་དང་། དེའི་ལུས་ཀྱི་ཚོད། དེ་ནས་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་དཔུས་ལོང་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །**ཁྱུ་ནམ་པ་བཞི་དག་ནི།** །**བདུད་ཀྱི་ཐིབས་འོག་ཏུ་ཁྱུད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་**
མེད་དུ་ནོན་པ་དང་། །**སྤྱོད་ཉིད་ཐབ་མོའི་ཚོས་ལ་མ་མོས་པ་དད་པ་མེད་པ་དང་།** །**ལུང་**
པོ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། །**ཐྱིག་པའི་ཁྲོགས་པོས་ཡོངས་**
སུ་ཟིན་པའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ནས། མོས་པར་དཀའོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ། མཐུན་ཁྱེན་དང་། འགལ་ཁྱེན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐུའི་
 ཁྱེན་སྐྱབ་པ་དང་། ནང་གི་ཁྱེན་སྐྱབ་པའོ། །**ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** དང་པོ་ནི། འཁོར་འབུལ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་འདྲི་བ་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་མཉམ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་གེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཐུན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཐུན་པ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་
དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཁྱུ་དག་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བཟུང་སྤྱོད་བར་དེ་ནས་བཅོམ་ཆུན་འདས། ནས། ལུང་བརྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི།
 རྫོན་དགེ་རྩ་མ་བསགས་པས་བདུད་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པས་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་མ་སྐྱངས་པས་ཚོས་ཐབ་མོ་ལ་མ་མོས་པ་དང་། ཚོས་བདག་མེད་པའི་
 དོན་ལ་མ་གོམས་པས་ལུང་སོགས་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་ལ་མ་བརྟན་པས་མི་དགེ་བའི་ཁྲོགས་པོ་དང་འཁྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཁྱུ་དག་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཡང་། ནས། ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བདུན་པའོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་དག་མདོ་ལས། ཡུམ་ཙམ་དང་། ཁྱེན་ལས། སྒྲོམ་ལམ་ཙམ་དང་། འཕགས་སེང་གིས་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དེ་དག་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་བས་ཡིན་ལ། བཞེ་བས་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་བདུན་ཞེས་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྐྱར་རོ། །

ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྤྱར་བ་ནི། གོང་གི་དེ་
 ལྟར་འཕྲོབ་པའི་རྒྱ་དང་མི་འཕྲོབ་པའི་རྒྱ་དག་བཤད་ནས། ལྟམས་སུ་བབ་པའི་དྲུག་ས་
 མའི་དོན་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་གྱིར། བཏུན་ནོ། ། ༡༩
 རིག་ཏུ་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་འོག་མས་སྒྲོ་བར་རྣམ་དག་སྟོན་པར་སྤྱང་
 རོ་ཞེས་པ་མི་འབད་དེ་འདིས་ཀྱང་སྒྲོ་བར་དེ་བྱལ་ཉིད་བཏུན་པས་སོ་ཞེས་གསེར་ཕྱེང་ལས་
 སོ། ། གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དོས་སྐལ་གྱི་དེ་མས་དག་པ་ན་
 དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས། ། པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་ཡང་དེ་མ་དེས་དག་པ་ཉིད་དེ་
 རྒྱ་མཆན་གང་གི་གྱིར། ། ༢༡ ། འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་དེ་གཉིས་དོ་
 བོའམ་ཇས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ། ཁྲོག་པའམ་རིགས་ཐ་དད་པར་སྒྲོས་གཅད་དུ་མེད་
 པས་མདོར་ཡུལ་དེ་དག་པ་ལ་འབྲས་བུ་དག་པར་བཞེད། ། ༢༢ ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ། རས། ཐ་མི་དད་དེ། ཞེས་པའོ། ། འགྲེལ་སྤྲུལ་
 གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ཙ་བས་དག་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་པ་ཡན་དང་། དེ་ལྟར་
 ར་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་པ་མན་གྱི་འགྲེལ་བྱི་མ་ཙ་བས་དེ་གཉིས་ནས་གཅད་དུ་མེད་
 ཅས་པས་བརྟུས་ལ། དག་པར་བཞེད་ཅེས་དོན་བརྟུས་པའོ། ། འགྲེལ་བྱི་མས་ཡུམ་དག་
 པ་ཙ་ཆོག་གིས་མ་བྱེན་པ། རྒྱན་སྤྱང་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་དོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱིས་ཡུམ་
 འབྲས་བུ་ལས་ཟུར་དུ་མ་བྱས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མདོའི་སྤྲུལ་བྱིན་ལ་དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་
 སོགས་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཡུམ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་གྱི་རྣམ་དག་གསུམ་ཆོས་ཅན། གཟུང་
 བ་ཡུལ་འཛིན་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་དག་ཏུ་དོ་བོ་ཐ་དད་དམ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་

པོ་སྟེ་འཁྲིག་པོའི་སྒྲ་དང་སྒྲོས་སྟོག་པ་རིགས་ཐ་དད་པར་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་
 དང་། སྟོག་པ་རིགས་སོ་སོར་མ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དག་གཅིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཅ་བས་བསྒྲིག་ནས་བརྟན་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་དག་གཞི་གསུམ།
 དག་ཅུན་དུ་ཤེར་བྱིན་སྒྲོམ་ལམ་དང་དེའི་དམིགས་པ་དང་འབྲས་བུར་བཤད་ལ། གྲགས་
 ཆས་འབྲས་བུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཞེས་ཟེར། གཞོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་འབྲས་བུ་བྱང་འདས་
 དང་། ཤེར་བྱིན་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱས་པར་ཉ་ཤིག་གསུངས་ལ། སྤར་རྒྱན་སྤར་བྱངས་པ་སྤར་
 ཡུམ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་བྱོལ། །བརྒྱབ་བྱ་རྣམ་དག་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཚུལ།
 ཡུལ་གང་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པ་གང་སྐྱེ་བ་དེ་སྤྲོད་དུ་གང་ཟག་དེས་ཡུལ་དེ་མཐོང་ཚུལ་
 ལ་སྐྱབ་པས། དེས་དེ་མཐོང་ཚུལ་མ་དག་པར་འཛོག་ལ། གང་གི་ཆེ་གཉིན་པོ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་གྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་དག་བྱ་བྱི་མ་གཅིག་བྱ་དེས། ཡུལ་སྤར་
 ཚུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་བྱད་
 པར་མེད་པ་རྣམ་དག་གཅིག་པའི་དོན་དུ་འཕགས་སེང་བཞེད་དོ། །གཉིས་མེད་སོགས་བཞི་
 སྐབས་བྱེད་དུ་བྱས་ཚུལ་ཅ་བའི་དོན་བཤད་པ་སྤར་ལ། ཅ་བས་བཞིའི་བྱི་མ་གཉིས་ཅམ་གསུངས་
 པ་ནི། གསེར་བྱང་ལས། ཡང་ན་སྤུ་མ་གཉིས་གྱིས་བརྟན་ནས་བྱི་མ་གཉིས་གྱིས་བཤད་
 པའོ། །ཞེས་པ་སྤར་རོ། །རྟོགས་སྤར་དུ་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་བྱི་མ་དེས་
 རྣམ་མཁྱེན་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་དག་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པ་ངོས་སྐལ་ལ་མ་སྤར་
 ན་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འོང་བའི་ཡིན་ལ། འདིའི་གཟུགས་སོགས་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བྱང་པོ་ལྟེ་ཆོས་ཉིད་ཟེར་ཞེས་པ་ཉ་ཤིག་སྤར་བཞོད་དེ། ཉ་ཤིག་ལས།
 དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་གི་སྤང་
 བྱ་སྟོ་བུར་བྱི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཐོང་སྤང་བདེན་
 འཛོན་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དེ་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་ཡུལ་སྤང་སོགས་ཀྱི་

ནམ་དག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ། སྤྲོ་མ་རང་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བུ་དང་
 བྲལ་བའི་ཆ་དང་། བྱི་མ་སྤང་བུ་དེས་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་གནས་ལུགས་སྤང་ཚུལ་ལ་སྦྱིབ་པ་
 དག་པའི་ཆ་ཡིན་པས་འཛིན་ལ། དེའི་སྤང་བུ་དེ་མེད་སྤང་བས་མིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཆེ་སྤར་ལས་མི་འདྲ་བའི་སྤང་
 བ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་བཤེན་སྤོང་དུ་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱུ་མར་
 འཆར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བའི་ཟིན་བྲིས་ལས། དེས་བསྦྱིབས་པ་ནས་སྤོང་
 ལུགས་གཉིས་འདྲེས་པར་སྤང་ཞིང་གནས་ལུགས་གསལ་བར་མཐོང་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་
 གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་མ་དག་པ་ཞེས་བཛྲོད་ལ། སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་བྱི་མ་དག་ནས་གསལ་
 བར་མཐོང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་ཡོད་པ་དེ་དང་
 རང་གི་མཐོང་ཚུལ་གཉིས་མཐུན་སྤང་བའི་གནད་ཀྱིས་གཟུགས་དག་པ་དང་། ཞེས་སྤང་
 ཚུལ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བཞི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་གི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་
 ཡིན་པ་དག་ཚུལ་རང་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། མི་མཐུན་པའི་ལྷོགས་ཐམས་ཅད་
 དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པས་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད།
 དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་
 ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བདག་གི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་བྱ་གཅིག་
 དང་བྲལ་བས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་
 འབྲས་བུ་དང་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་ཅིང་སྒོས་སོ་སོར་
 གཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། རང་མཚན་རྣམས་ཐ་དད་དང་བྱུང་མཚན་ཉིད་ལྷོག་པ་རིགས་
 ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་རྣམ་པར་དག་པར་བཛྲོད་

དོ། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པར་བམ་པོ་དགུ་བ། ཉས། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པའོ།
 ཞེས་སྒྱུར་བ། སྒྱུར་བསྟན་གྱི་མདོ་དངོས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མོས་པར་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
 སྒྱུར་བས་ཡིན་ལ། ལེའུ་བརྒྱད་མར་ཤེར་ཕྱིན་ཟད་པ་སོགས་མི་སྦྱེ་བའི་རྒྱར་སྒྱུར་བ་ནི། ཉི་
 བྱེར་རྣམ་དག་མོས་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་སྒྱུར་བས་ཡིན་ནོ། །བྱ་ཤིག་སོགས་སུ་འབྲས་
 བུ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི་རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་མཐའ་གནིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ས་བརྒྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྟེ་བརྒྱ་བདུན་བྱས་པ་ཁྱད་སྟོང་པར་གསེར་ཕྱེང་ལས་སོ། །འབྲས་
 བུ་དང་ཡུལ་དག་པ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ། དང་
 པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། འཕགས་བཞིའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྒྱུར་བཅོད་རྣམ་དེ་ནི་སོ་སོའི་
 རྣམ་དག་ཁྱད་པར་དུ། འཆད་དོ། །གནིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་གནིས་
 དང་བྱང་འཕགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ཕྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་
 ཤེས་བུའི་སྦྱིབ་པ་དང་། ལམ་གསུམ་གྱི། སྦྱིབ་པའི་ས་པོན་ཅི་རིགས་སྤངས་ཤིང་ཉམས་
 པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤངས་པ་དེ་དག་ནི་སྦྱོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་བདག ཉས། ཐ་མི་དད་དོ། ཞེས་པ་བདག་དང་དུག་གསུམ་ལ་སྒྱུར་རོ། །
 བམེ་རུ་རང་རྒྱལ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་མ་རིག་པ། ཉས། ཐ་དད་
 དོ། ཞེས་ཉེན་འབྲེལ་བརྒྱ་གནིས་ལ་སྒྱུར་རོ། །རྒྱལ་སྒྲམ་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་དག་པ་སྟེ། མདོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་པ། ཉས། ཐ་མི་དད་དོ། ཞེས་
 མཁྱེན་གསུམ་གྱི་བར་སྒྱུར་ཉི་རྣམ་བྱང་གི་འབྲས་ཐམས་ཅད་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟོམ་པས་ཡིན་གསུངས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 རྣམ་དག་ནི་སྦྱིབ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་དག་པའི་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཉི་སྤང་ལས།
 དེ་ལ་མཐའ་ནི་ཆོའོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གནིས་ཉི་ཞེས་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་པས་དངོས་པོའི་མཐའ་
 དང་། ཆོས་སྤྱོད་ཆེས་པས་ཟད་མེད་དུས་ཀྱི་མཐའ་འདས་གནིས་རིམ་བཞིན་མཐའ་ལས་

བཀལ་བ་དང་མཐའ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྔོང་བ་ཞེས་མཐའ་འདས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པ་ནི། སྔོང་
 སྒོ་བཅན་གྱིས་ཨ་ཏཱ་ཤིན་ཏུ་དང་མཐའ་འདས་གཉིས་ཀར་འཇུག་པས་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་
 རྣམ་དག་མཐའ་འདས་ཟེར་བའི་དཔང་དུ་མཛད་དོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། རྣམ་དག་འདི་
 ལ་ཉི་ཤིའི་འགྲེལ་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་སྟོང་བའི་འགྲེལ་བ་གསུམ་པོ་གང་ནས་མདོ་སྐྱར་བ་མེད་
 ལཱ། ཞེས་པ་ཉི་ཟེར་ལྟར་ཡིན་ལ། དོན་རྒྱུད་བ་ཐ་མ་འདི་ལ་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱི་མདོ་ལས་
 ཟུར་དུ་མ་སྐྱར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མདོ་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བྱུང་པར་
 དུ་བརྟན་པའི་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ །ནས། རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཛྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་དག་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ཤིས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་
 གསུངས་པའི་མདོ་དེས་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་གཅི་རིགས་ཉམས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 དག་པར་གསུངས་པས། མ་ལུས་པར་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཏུ་སྟོན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འོག་ཏུ་སྟོམ་སྤང་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་འཁོར་གཉེན་པོ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དོན་འདྲ་བ་ལ་དགོངས་
 ནས། སྟོ་མང་ཡིག་ཆ་གསར་བར་མདོ་སྐྱར་བ་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །འབུམ་
 རེ་ཀ་དང་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་མདོ་སྐྱར་བ་དགོངས་པར་མ་སྔོང་ལ། བྱ་
 ཉ་གཉིས་ཀྱིས་མཐའ་ལས་བཀལ་བ་མཐའ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྔོང་བའི་ཞེས་པ་སྐྱར་བ་ཉི་སྒྲུང་གི་
 ཆོག་མདོར་འབྲུལ་ལོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་གཉིས་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྤངས་པ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། །ཁྱེད་འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཅམ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་དེ་དང་ཤེས་བྱའི་
 སྒྲིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཅམ་དང་། ཐེག་

བཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་པོར་སྤྱོད་དང་ཤེས་སྤྱོད་ལྟ་རགས་གཉིས་དང་གསུམ་སྤངས་
 པའི་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟ་ཤོག་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་
 རང་མངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སྐྱེས་པ་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཞོལ་
 ཡིན་ཏེ། རྟ་ཤོག་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐབས་པོ་བཀ་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟ་ཤོག་བྱུང་གི་ཇི་མ་ཀུན་གྱིས་
 བེན་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་བདག་
 ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྩ་ན་མེད་པའི་མངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །འཇམ་
 འདོད་དེ། རྟ་ཤོག་འདོད་ནི། རབ་འཁྱོར་གཞན་ཡང་གཟུགས། རས། མཁྱེན་པ་རྣམ་པར་
 དག་པའི་ཞེས་པ་རྣམ་དག་བཞི་གར་སྦྱར་བ་སྦྱར་གྱི་རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་རོ། །རྣམ་པ་བཞིའི་དང་
 རོ་གཉིས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་། གསུམ་པར་ལམ་ཤེས་དང་། བཞི་བར་རྣམ་མཁྱེན་འཛིག་
 པར་བྱ་སྟོན་དང་། དེ་དག་ལ་འགོག་ལམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཉ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགོས་
 པར་གཡག་པ་ས་སྦྱ་བ་རྣམས་འདོད་དོ། །བཞི་བ་དོ་བོའི་བྱུང་པར་ལ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 རྣམ་དག་བེན་དུ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གཉིས། དང་པོ་དྲི་བས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི།
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གཙོ་བོར་སྦྱོས་པའི་ཞར་
 ལ་མངས་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་མོགས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བེན་
 དུ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྟོ་སྟོགས་རེ་བར་བཤད་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རང་ལམ་
 མཐར་ཐུག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པ་གསེར་སྤྱང་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་
 དུ་བྱ་སྟོན་ལྟར་ལམ་ཤེས་སྐབས་སུ་ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅེས་པར་
 དེས་ཞར་ལ་སྦྱོས་ལ་སྦྱོས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། གཉིས་
 ཀྱི་དང་པོ་ཙ་བཞི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་བེན་དུ་བ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་
 དེ་མིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦོས་ལམ་ནི་སྦོས་སྤངས་ཆེན་པོ་ཡིས།

ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་དུ་ཁྱེ་ཆུང་དུ་ལ་སྟགས་པས་འཛོམས་བྱེད་དེ་མ་ཡི། །གཉིན་པོ་ཐོག་
 ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུ་ཁྱེ་ཆུང་དུ་ནས་ཆེན་པོ་ཁྱེ་ཆེན་པོ་ལ། །སྟགས་པའི་ལམ་ནི་སྒྲིབ་
 གཉིས་དག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན། །ལ། ཉན་རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་མ་ལུས་
 པ་དངོས་སུ་ཟད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ས་དགུ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འདྲོད་པའི་ཁམས་དང་།
 ནས། ས་དགུ་པོའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་
 བྱས་ནས་དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་འཛོག་པའི་རང་ལུགས་དང་། གཞན་དག་ནི་མི་ཚྭ་གས་
 མེད་པ་དང་། ནས། འཆད་དོ། །འདྲོད་པའི་ཁམས་ལ་སྟགས་པ་སྒྲོས་པ་ནི། དེར་ཡུམ་
 འོན་དམ་པར་གནས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ས་དགུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་ས་དགུ་མི་ཚྭ་གས་མེད་སྟགས་དགུ་ཡིན་གྱི། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་སྒྲོས་པ་ཡུམ་དེར་
 འོན་དམ་པར་མི་གནས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་
 ཀྱན་ཏུ་ཡང་དེར་འདི་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་བྱས་ཀྱང་། སྤྲ་མ་མཛོན་པ་ལས་འདྲོད་པ་དང་
 བྱེད་ཅེར་ཟག་མེད་མི་བརྟེན་པར་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པས་སྤྲ་
 མ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་བ་འདིར་ས་དགུ་སྤང་བྱའི་རྟེན་དུ་མཛོན་པ་ལྟར་གཉིས་ཀའི་རྟེན་
 བལྟན་ནོ། །གསེར་ཕྱེང་ལས། ལུས་རྟེན་གསར་སྐྱེ་འདྲོད་པའི་ལྷ་མི་དགོས་གསུངས་པ་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་དག ནས། མཛོན་
 པར་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་བལྟན་པའི་མཆོམས་འབྱེད་
 ཚུལ་ནི་སྒྲུང་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདྲོད་པའི་
 ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་
 བཞི་དག་རྟེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྐྱེས་པའི་སྤང་བྱ་ལ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 སྒྲོམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་དུ་ཁྱེ་ཆུང་དུ་ལ་སྟགས་པ་རྣམ་པ་དགུའི་གཉིན་པོའི་
 རོ་བོར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐོག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་དུ་ཁྱེ་ཆུང་དུ་ནས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་

ལ་མོགས་པ་ནམ་པ་དགའི་སྒྲིམ་སྤང་གི་དྲི་མའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བྱེད་གཉེན་པོ་
 རྟེན་ཏུ་དང་ཉན་རང་གི་སྒྲིམ་ལམ་དགའི་ཅིག་ཤོས་སུ་རྟེན་སྒྲིབ་ཅམ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་
 པ་ཅམ་ནམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་པར་དག་པ་ཤིན་
 ཏུ་བ་དང་ཉན་རང་གི་ནམ་དག་ཅིག་ཤོས་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བུའོ། རྟོགས་སྤང་
 ཏུ་འབྲེལ་བའི་ས་དགུ་ཡང་སྒྲིམ་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་བྱ་དང་རེད་མཛུལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཡག་
 པ་དང་ཉས་ཅུ་འབྲེལ་གཉིས་ཀས་སྤང་བུའི་རྟེན་བྱས་ལ། རྗེའི་ཡབ་སྲས་ཅུ་བ་རྒྱན་སྤང་
 དང་བརྒྱན་པས་ཐམས་ཅད་དཀོངས་པར་འགྱུར། མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར་དེ་ནས་བཅོམ་
 རྒྱན་འདས་ལ། ནས་བྱ་བྱ་ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་ཆོག་དགུ་སྒྲིམ་ལམ་
 དགུ་བརྒྱན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་
 སྦྱར་བ་ནི། སྤར་གྱི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྩི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་
 པར་བསྐྱབ་རྟེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་མིན་པར་སྤང་བུ་ཆེན་
 པོར་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་སྟོབས་ལྡན་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་
 ལྡན་དགོས་པ་བཞིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤང་གཉེན་གྱི་
 དབྱེ་བ་དགུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤམ་ཀུན་རྫོབ་དང་ཕྱི་མ་བདེན་གཉིས་འགལ་བའི་རྩྱུད་
 པའོ། རྩྱུད་པ་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱན་སྤང་ལས། རོན་དམ་པར་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་གནོད་པར་
 བྱེད་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་པ་ནི་ལན་དང་། ཞེས་པ་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས།
 རོགས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་མ་བསྐྱངས་ན་འོག་གི་ལན་མ་འབྲེལ་བ་དང་སྒྲིམ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 བྱ་ཉ་སོགས་ལྟར་གཞུང་འདི་ཤིན་ཏུ་བ་བྱེད་བྱུ་བཤད་པར་བྱས་ན། གཞུང་སྤམས་ཤིན་

ཏུ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་ཤིན་
 ཏུ་བར་སྐྱབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། ཅུ་བས་དེ་ལ་ཁྲམ་ཀ་ཞེས་པས་ཚུད་པ་བསྟན་པར་
 བྱས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །གནིས་པ་ཅ་བཞི། ཉི་ཟེར་དང་གསེར་ཕྱེང་ལྟར་ཉི་ལྔ་
 དང་བསྟན་ན། གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ། ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱིང་བ་གསུམ་སོ། །
 དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་པའི་རྒྱུ་གསུམ་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་
 བསྟན་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་གཉེན་
 གནིས་སྦྱེ་འགག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། དོན་དམ་དུ་ཡན་གནོད་མི་བྱེད་པས་རྟགས་མ་
 གྲུབ། ཐ་སྙད་དུ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པོ། ཆོགས་གནིས་ལ་འབད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེས་
 དོན་དམ་པར་རྣམ་མཁྱེན་ལ་མི་ཡན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། དོན་དམ་པར་འདོད་ལ། ཐ་
 སྙད་དུ་བྱབ་པ་མེད་དོ། རྩོམ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་
 དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར། ལན་སྤྲུལ་ལྟར་རོ། །དེ་གསུམ་
 གྱི་མདོ་ནི། དེམ་བཞེན་གསོལ་བ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྤྲུལ་པར་
 མི་ནས། གནོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཡོངས་སུ་ལེན་
 པ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། བཙུག་ལྟན་འདས་གནིས་སུ་མ་མཆིས་ཤིང་རྣམ་
 པར་དག་པ་ནི་ཐོབ་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས། ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
 ཚུད་ལན་གྲགས་ལ་འཕངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲམ་ཀ་མདོར་ལན་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པ་
 ཡིན། རྟོགས་པ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་གྲུབ་ལ།
 དེས་ཤིན་ཏུ་བའང་གྲུབ་པོ། །རྒྱ་ཀླུ་མ་ཐ་མ་ནི་རྒྱ་ཀླུ་གནིས་པ་ནི་འཇལ་བྱེད་འཛིན་
 པ་དང་གཞལ་བྱ་གཟུང་བ་དག །བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཙུག་ལྟན་འདས་རྣམ་དག་ནི་
 འཆལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པའོ། །འཆལ་བས་ཤེས་པ་དང་། དེམ་པས་

ཤེས་བྱ་བ་ལྟན་ནོ། ། རྒྱུ་ལྟན་པ་གསུམ་གྱི། སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་
འདོད་པ་ཡིན། ཉེ། མདོ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས་རྣམ་དག རས། སྤྱི་བ་མ་
ཡིན་ནོ། ཁྱེས་པའོ། ། རྒྱུ་ལྟན་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་བ་གསུམ་པ་ཉེ། མཆོམས་
སྤྱར་གྱི་རྩྱུང་པ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་པོར་སྤྱི་བ་ལ་
སོགས་པ་སྤྱར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་འགག་པ་ལ་གཉེན་པོ་ཆུང་དུའི་
ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པར་རིགས་པས་སྒྲིམ་སྤང་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་མཐར་འགག་ན་སྒྲིམ་ལམ་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་མཐར་སྤྱི་བར་རིགས་སོ། ཤེས་བྱ་བའི་གྲན་ཀ་དེ་ཉིད། ཀྱན་ཚྭ་
དུ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་བསལ་བ་ལ་བཅོ་བྲག་མཁན་ཉེ་བྱས་མཁན་ཆེ་ཐང་
དུ་འབད་ཅིང་རྩྱུང་བ་ཆེན་པོ་དགོས་ལ་དྲི་མ་རགས་པ་སེལ་བ་ལ་རྩྱུང་བ་ཆུང་དུའི་རྣམ་པའི་
དཔེས་རྩྱུང་པ་དེ་སྤངས་པའི་སྒྲིན་ས། སྤྱར་གྱི་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་འཐད་པས་ན། སྒྲིམ་
པའི་ལམ་རྣམ་དག་གིན་དུ་བ་རྒྱར་སྤྱར་རི་སྤྱད་དུ་བ་ལྟན་པ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་གི་དྲི་མ་
(༡) སྤང་གཉེན་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འཐད་དེ། ། སྒྲིམ་ལམ་དེས་ཁམས་
གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་དག་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་
པར་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བྱ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། འདི་དོན་དམ་གྱི་རྩྱུང་པའི་ལན་
ནོ། ། (༡) མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོའི་རོ་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ན་དེའི་
འབྲས་བུ་མངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གིན་དུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཤག་གོ།
(༡) མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། ལྷ་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཤེར་ཕྱིར་མ་
འཆོལ། རས། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་པས་སྒྲིམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་
བྱའི་གཉེན་པོ་དང་། ལྷ་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་ རས། གིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་པ་གྲན་ཀ་གསུམ་གྱི་ལན་དང་།

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་མན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་སྤྱད་
ཡིན་ནོ། །མདོར་ཀྱན་ཇོ་བ་ཀྱི་ལྷན་ཀ་བྱགས་ལ་བསྟན་པ་བསྟན་བཅོས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
ནོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་གཉིས་པའི་
འགྲེལ་བཤོ། །

སྐུས་པ།

ཐེག་ཆེན་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཏན་ནས་སུ། །
བསམ་པ་བྱང་ཚུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །
ངེས་ཆའི་ལྷག་མཐོང་དོད་ཀྱིས་སྒྲིན་བྱས་ནས། །
རང་བཞིན་བྱེད་ལས་ཁྱད་འཕགས་ལམ་ཤེས་ཀྱིས། །

རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་ཀྱན་སྐྱབ་པ་ལ། །
མོས་དང་ཡི་རང་བསྟོ་བས་མཆོམས་སྐྱར་དེ། །
ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཀྱན་སྐྱངས་པ་ཡིས། །
ནམ་དག་ཤིན་དུ་བ་ལ་རེག་ཚུལ་བསྟན། །

ཞེས་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་བའི་མཆན་
འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་མུན་སེལ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་མཆན་འགྲེལ་
བྱས་ཟིན་དོ། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཁུང་
 རོན་གསལ་བའི་མཆན་འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་
 ཐར་འདོད་མུན་སེལ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་
 མཆན་འགྲེལ་བཞུགས་སོ།།

༡༢། །ཐུ་མ་ལྷ་ཡི་མཆོད་བཅེ་འོད་རྣམས་ཀྱིས། །
 མྱེད་མུན་ལྷག་ལྷའི་ཆོགས་ཀྱན་བསལ་བ་དང་། །
 ལྷན་ཅིག་ཆངས་སྤྲུལ་མཆན་ཏམ་བུ་རས། །
 གསལ་ཞིང་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཤིས་པ་སྟོལ། །

གསུམ་པ་ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་
 བཀོད་པས་མཆོམས་སྤྱར་བ། ལེན་ལེན་གཞུང་བཤད་པ། སྐབས་བསྟུ་བ་གསུམ། །དང་པོ་
 རྟོག་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་(༡)གཞི་ལུང་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐེག་གསུམ་གྱི། ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཤེར་འབྱུང་ལྟར་རོ། །(༢)ཐམས་ཅད་ཤེས་
 པ་ཉིད་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། (༡)དག་བྱེད་ཏུ་འཆད་ཚུལ་སྐབས་གཉིས་པར་
 ལམ་ཤེས་མཐའ་གཉིས་དག་པའི་ལམ་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་། དག་བྱེད་གསལ་བར་མ་བསྟན་
 པ་འདིར་བཤད་པས་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྟོ་
 བ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་མི་རྟག་སོགས་དང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་ཉན་རང་གི་ལམ་རྣམས་
 ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་
 ཡང་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་འབྲིང་དང་བྱན་མོང་བའི་བསམ་པ་སྤྱངས་པ་ལ་རག་ལས་

པས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་དུ་གཞི་ཤེས་དངོས་དེ་འགྲོ་མི་དགོས་ཀྱང་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ལ། འདིར་བསྟན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། རྟོགས་སྒྲུང་ལས། མངོན་
རྟོགས་ཀྱན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉན་རང་གིས་མ་ཐུང་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། ཁེས་དང་། ཉེ་བེར་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་
བརྗོད་དོ། །དེས་ན་སྐབས་གསུམ་པའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ནི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཇུག་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་
བ་སྦྱོམ་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ།

ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་བསྐྱབ་པ་དང་། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་ལ་རྩ་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འདིའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོའི་གཞི་ཤེས་པའི་༼ཁ་༽ཆུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་འཁོར་
མཐའ་དང་ཡ་རྒྱུ་ཁེ་མཐའ་ལ་གནས་པ་མིན། མཐའ་དེ་དག་གི་བར་ན་དོན་དམ་པར་
ཡང་མི་གནས་པ་དང་། ༼དང་༽དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཕྱིར། ༼ག་༽ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་ཆོས་ཅན། ༼ག་༽
སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་པར་འདོད་དེ། ༼ཅ་༽མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཙུག་
ཡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཆེ་ཆུ་རྒྱུ་ལ། ནས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁེས་

པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་
ལ་གཉིས།

འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལས་དངོས་བསྟན་སྟེང་ཞིའི་
མཐའ་འགོག་བྱེད་བཤད་པ།

དངོས་བསྟན་སྟེང་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་དང་། རྒྱགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་ལམ་
དེ་དག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་སྟགས་
དུས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཟིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་བར་འདོད་པའི་གཞི་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་
དུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མི་རྟག་སྟགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
སོ་སྐྱེས་བཞེད་ཅིང་མཐོང་བས་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་འགོར་བ་ལས་ཉོན་གྱིས་རྒྱན་རིང་པོར་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལྷིང་རྗེས་སོ་སྐྱེས་བཞེད་མི་རྣམས་ཤིང་མ་མཐོང་བས་པ་རྣམས་ཀྱི་
མཐའ་དམན་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལྟེ། དེ་གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བདག་རྟག་
སྟགས་སུ་ལྟ་བས་སམ་བདག་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་དག་དུ་མི་ལྟ་
བས་སམ་སྟེང་པར་སྐྱེ་བ་འཆད་པས་ཆད་པའི་མཐའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་དང་། ཅ་
བ་ལྟར་མཐའ་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པས། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་སྟེང་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གང་ལའང་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་གསུམ་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱར་གྱི། བྱ་ཉེ་སྟགས་ཀྱིས་སྟེང་ཞིར་མི་གནས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱར་བ་དང་། དེ་འདྲིར་བསྟན་སྟེང་མཐའ་འགོག་བྱེད་ལ་སྦྱར་བ་ནི། འོག་
དུ་ཉེ་རང་གི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། དེས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

མི་འཐད་དོ། །ལོ་ཆེན་གྱིས་གཞི་ཤེས་དངོས་ཉན་རང་ལ་བཞག་ནས་འདིར་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ས་བརྟན་པ་ནས་ཐོབ་ལ། སྤར་སྐབས་གཉིས་པར་མཐོང་
 ལམ་དུ་མི་རྟག་སོགས་ཤེས་པར་བཤད་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཉན་ཐོས་ལམ་གྱིས་ཤེས་
 རྒྱལ་ཡིན་ཟེར་བ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་ཤེས་སྦྱེས་དུས་སོགས་ནི་འཐད་དཀའ་འོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་དག་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་དེ། །བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཀྱི་རྒྱ་ན་ཤེས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལམ་བཟོག་ཏེ་ཤུགས་
 ལ་བསྟན་པས་སོ། །འོག་མ་ཁ་ཅིག་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པས། རྒྱ་སྤང་ལས། ལ་ལར་
 རྟོག་པའི་སྟོན་ས་དང་། །ལ་ལར་རྗེས་འགྱུར་སྟོན་ས་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །ཉན་ཐོས་
 ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ལ་དུས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རིང་བར་གྱུར་བས་ཉན་རང་རང་གི་རྟོགས་པ་གང་ཟག་དང་གཟུང་
 བ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་གནས་
 པ་ནི། (༡) རྟོང་བཅེ་བ་དང་(༡) ཤེས་རབ་དང་(༡) བྲལ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་
 བར་རྒྱུན་གྱིས་འདུག་པས་དངོས་པོ་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱར་དམིགས་པ་དང་། རྒྱང་
 འདས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་འགག་པས་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲང་བྱར་
 དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་
 པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། བརྟན་སྟོང་བར། ཆོ་ལྡན་རབ་འཕྱོར་གྱིས།
 རྣམ། རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ད་ལྟའི་རྟོགས་དཀའ་དེའི་གཞུང་གིས་

རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །མི་
 རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེ་དཔ་
 ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས། མྱ་ངན་འདས་དངོས་པོ་དང་འཁོར་བ་དངོས་མེད་ལ་སྦྱར་
 བ་ནི། འགྲེལ་བར་སྟོང་བཅུ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འབྲུལ་ཡང་།
 དེ་སྤྲེལ་སྦྱར་གྱི་ངོར་ཡིན་པས། ཤེས་སྦྱོན་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་པོར་གདོན་པ་
 གསེར་སྤང་ལས་གསུངས་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་བ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 བྲལ་བ་དང་། རྩ་མཚན་སྤྲེལ་གཉིས་གོ་ཚྭ་གསུམ་སྦྱར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་པར་
 རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས། དུ་ཉོ་སོགས་ཀྱིས་གསེར་སྤང་བ་ལྟར། དངོས་
 པོ་དངོས་མེད་དང་འཁོར་འདས་གོ་ཚྭ་གསུམ་པ་དང་། འདིར་བརྟན་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་མེད་ཉོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བྲས་ནས་དེ་དང་བྲལ་བར་སྦྱར་བ་གཞུང་
 དོན་མིན་པར། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྲེལ་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་རྟག་ཆད་
 དུ་བཤད་པ་དང་། འདིར་ཡང་འོག་དུ་འཁོར་བ་ཞེས་སྟོན་ལ་བྱུང་བས། ཞེས་དང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་དེར་མཐའ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་དང་། ཞེས། ཤེས་རབ་
 ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པའོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་
 རང་འཁོར་མཐའ་ལ་གནས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་སྟོང་བཅུ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེས་མཐའ་
 ལ་གནས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་སྤྱིད་པར་སྦྱོལ་བ་སྤང་བ་ལ་བརྟན་ནས་མྱ་ངན་འདས་སྦྱབ་པའི་ཐབས་
 ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་སྦྱར་བ་ནི། འདིར་བརྟན་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་ལྟར་བ་འགོག་
 བྱེད་ལ་སྦྱར་བ་སྦྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་སྦྱོལ་བར་མ་ཟད་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་
 གྱི་སྦྱོལ་ཡང་འགོག་འདོད་པས། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་དེ་འགོག་བྱེད་རིམ་བཞིན་དེ་འདྲའི་
 སྟོང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་བཞག་ན་ལེགས་སོ། །གསེར་སྤང་ལས། ཤེས་རབ་དང་པོར་གདོན་
 དགོས་གསུངས་པ་འདིའི་ཤེས་རབ་སྤྲེལ་གྱི་སྤྱིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་ན་

འཁོར་མཐའ་ལ་སྒྱུར་དགོས་གསུངས་པས་མི་འགལ་རྟེ། རྣམ་བཤད་ནས་བཤད་པའི་ཤེས་
རབ་དེ་འདིར་བརྟན་སྲིད་མཐའ་འགོག་གྱེད་མིན་ཀྱང་དེར་ལྟར་བ་འགོག་གྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རང་གི་ངོ་པོའི་སྒོ་ནས་འདིར་བརྟན་
སྲིད་མཐའ་འགོག་གྱེད་མིན་ཀྱང་གྲོགས་ཀྱིས་བཞག་གོ། །འདི་དག་ལ་དཔལ་ལྷན་པས་ལོག་
བཤད་མང་པོ་བྱས་པའང་མི་འཐད་ཚུལ་དེས་ཤེས་སོ། །བརྟན་དར་བ་དང་བསོད་གྲགས་
པས་འདིར་བརྟན་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཁྱིའི་མཐར་ལྟར་ཆད་དེ་བྱང་སེམས་
ལ་ལྟོས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་སྲིད་ཁྱིའི་མཐར་བཞག་ནས་སྤྱིར་སྲིད་ཁྱིའི་མཐའ་
དང་མི་འདྲ་ཟེར། སྒོ་མང་དང་སེར་བྱས་པས་སྤྱིར་གྱི་དེ་ལས་བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས་པ་ཟུར་
དུ་མི་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །

ཉེ་རིང་དུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུད་པ་འགོད་པ།

དང་པོ་ནི། རྟག་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྐྱོད་པ་ལས་ཏེ་ལྷགས་
ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ཁྱོད་ནི་རྟོག་
བར་བཞེད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཤེས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་
ནི། གཞིའི་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཞིའི་གནས་ལྷགས་རྟོགས་པ་དེ་
ཡང་བྱང་སེམས་སུ་མ་ཟད་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་རྟེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟག་ཤེས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས། ཇི་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རིང་བ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་རྒྱུ་ཞེ་ན། བྱ་དང་གཡགས་པས་ལྷང་ཁྲངས་ཅུ་ཤེས་ལ་བྱས་པ་དང་།
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་། ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ། འདིའི་ཚུད་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་

བཀོད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྟོང་བས་བྱུང་བར་བཞུགས་ཀྱང་། ཉན་
རང་གིས་དེ་རྟོགས་མི་དགོས་ཟེར་རོ། །

འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། དང་པོ་རྩ་བ་ལ། ཐེག་དམན་རིང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་
ཉེ་བར་བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱགས་བཞུགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། (༡) མཚན་
མར་དམིགས་ཤིང་ཞེན་པའི་སྒྲི་ནས། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཐབས་མ་ཡིན་པས་སོ། །(༡) ཡང་
དག་པའི་ཡུམ་ལ་རིང་བ་རྟེ། །(༢) མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ནས།
རིང་དུ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་བཞུགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
།ཁ་ཉི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས་སོ། །།ཀ་ཉི་ཡང་དག་པའི་ཡུམ་ལ་ཉེ་བ་
ཉིད་དུ་བཤད་དེ། །ག་ཉི་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ནས། རོ་མཚར་ཆེ་ལོ། །
ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟ་མོ་བས་སྐྱ་
མ་མཁན་གྱིས་སྐྱ་ལ་བའི་དངོས་པོ་རྟ་སྒྲང་སོགས་སྒྲང་བ་ལ་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་
རོ་པོ་མི་ཤེས་པས་རྟ་སྒྲང་གི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་རྟ་སྒྲང་གི་
རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་མི་རྟོགས་ཤིང་མི་སྒྲང་བ་བཞེན་དུ་ལོ། །ཀ་ཉི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་སོགས་པས་བྱང་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་།ཁ་ཉི་དེ་དག་གིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པས་སོ། །
རྟགས་གྲུབ་སྟེ་།ཀ་ཉི་ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་དངོས་པོའི་རོ་པོ་བདེན་སྟོང་
མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་དེ། །རང་།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རིང་
བར་གྱུར་ཏོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། ཆོ་ལྡན་རབ་འབྱོར། ནས། ཆགས་པར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་(༥)དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཕྱི་
 རྒྱུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མགྱ་བར་བུས་པའི་མན་ངག་
 ཕྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཅན་དང་ནང་གི་རྒྱུན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བདེན་པའི་ཐོས་
 པ་ལ་མོགས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །(༤)ཡུལ་
 བདེན་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འབྲུལ་བའི་མཚན་མ་བསལ་བ་ནམས་ལ་
 རི་དེ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ནི་ཤེས་སྒྲིན་ལྟར་སྒྲུ་མ་མཁན་གྱིས་
 ལྷན་པར་ཤེས་པའི་དཔེས་སྒྱུར་རོ། །དེའི་དྲགས་གྲུབ་སྟེ། (༡)གཟུགས་ལ་མོགས་པའི་
 ཆོས་བདེན་སྟོང་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ན་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། (༡)དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། (༢)ཡུམ་
 འདི་ཡང་དག་པར་ཉི་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དྲགས་གྲུབ་སྟེ། (༤)མདོ་ནི། བརྒྱད་
 སྟོང་བར། དེ་སྐད་ཅེས། ནས། རོ་མཆར་རྟོ། །ཞེས་པ་ལོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།
 ཉི་རིང་གི་བྱུང་པར་འཐད་དེ། ཉན་རང་ཐབས་མ་ཡིན་པས་ནི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་
 སེམས་ཐབས་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ཉན་རང་
 དག་བཅོམ་སྟོན་སོང་དང་བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་
 ཞུགས་ན་སྒྲུ་མ་སྟོན་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་འཇུག་འདོད་མེད་ཀྱང་བར་བར་དུ་ནི་
 བའི་དབྱིངས་ལ་ཞུགས་པས་ཕྱི་མ་ལས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ།
 གཞི་ལམ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྟོང་གཉེན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་སྟོང་གཉེན་
 དང་། མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བཞི། སྐྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉན་སྟོན་ལ་སྟོགས་པས་རང་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཡུམ་ལ་རིང་བའམ་དེའི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རིང་བར་གྱུར་བའི་བརྒྱབ་པར་
 བྱེད་པ་མཆན་འཛིན་གྱིས་བཅིང་བ་དེ་ཉིད་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ཞི། གཉིས་པ་རྩ་བཞི། གཞི་ཤེས་བྱ་རིམ་བསྐྱུས་པ་གཟུགས་
 སྟོགས་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་ཉིད་དང་། ཇི་ཉིད་པས་བརྒྱུས་པ་དུས་གསུམ་
 གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། །ལམ་སྐྱོན་སྟོགས་ལྷག་མ་ལྡ་དང་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་
 རས་རྣམ་མཁྱེན་པར་རྣམས་ལ། །བདེན་པར་སྟོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཅིང་བའི་ལམ་
 ཞི། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཡུམ་སྐྱབ་པ་ལ་རིང་
 བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཞི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་ཤུ་བུས། རས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྟོད་
 ར་ཆགས་པའོ། །ཞེས་པའོ། །འདིར་གཞི་ལམ་གྱི་མདོ་གསུམ་སོ་སོར་ཡོད་དོ། །བྱ་ཉས་
 འདིས་ཉན་རང་གི་ལམ་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་དགག་སྒྲ་ལ། གྲགས་ཆར་ཕྱང་པོ་བདག་
 ཏུ་ཡོད་མེད་དང་། དུས་གསུམ་གཅིག་དང་སོ་སོར་འཛིན་པ་དང་། སྐྱོན་སྟོགས་སེར་སྒྲ་
 སྟོགས་དང་། སོ་བདུན་ཆགས་པའི་སྟོང་གཉིན་ཏེ། དེ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཟེར་བའང་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བཞི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་
 ལ་སྟོགས་པ་ཕྱང་པོ་ལྡ་དང་། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་དང་། སྐྱོན་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་
 བར་གྱི་ལམ་ཆོགས་སྟོར་ན་ཡོད་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་ན་ཡོད་པ་
 ཟག་པ་མེད་པ་དང་། མཐོང་སྒྲིམ་ན་ཡོད་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀའི་ངོ་པོ་བདེན་
 པའི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་བཅིང་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ཀུན་བདགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སྟོགས་པས་

མཐོང་བ་པོའི་བར་གྱིས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དུ་རྩ་བ་དང་། དེ་ནི་ཤོགས་སྐྱབ་པ་ཉི་ལྔ་དུ་བཤི་
 ལམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཅིང་བའི་ལམ་རྣམས་ནི། རང་རང་གི་ངོས་
 སྐལ་གྱི་སྤང་བུ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་
 པའི་མཆན་འཛིན་གྱིས་བཅིང་བ་ཉིད་ཀྱིས། བྱང་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་སྤང་བར་
 བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།།
 མདོ་ནི། བརྒྱུད་སྒྲིང་བར། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་གྱ་བྱས། ནས། བསྐྱོ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་
 པའོ། །འདིའི་ཟག་བཅས་སོགས་གསུམ་རིགས་བྱིན་གྱིས་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སྤྱུ། འཕགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད། འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་ལ་
 ཆགས་བྱལ་བྱས་པས་སོ་སྤྱེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས་གཞི་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་རྣམ་
 བཤད་དུ་གསུངས་པ། རྒྱན་སྤྲང་ལས། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཟག་
 པ་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
 ཞེས་པའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བྱས་པས། གསེར་ཕྱེང་ལས། རྒྱན་སྤྲང་དུ་ཡང་ཟག་པ་ཡོད་མེད་
 སོགས་ཕྱང་བོ་དང་དུས་ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་གྲང་ངོ་། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གསེར་སྤྱིང་བས་སྐྱབ་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ལམ་ལ་སྦྱར་ཞིང་དེ་ཡན་གཞི་ལ་སྦྱར་
 བ་ལྟར་བྱས་པ་རེད་མདའ་བའི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་དུ་ཉི་ཟེར་ལྟར་བཀོད་པ་མང་ངོ་། །གསེར་
 ཕྱེང་དུ། རྒྱན་སྤྲང་གིས་གནས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས། ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་གཞི་ལམ་གྱི་ཆོས་
 ངས་བཟུང་ནས། དེ་མན་གྱིས་འདས་སོགས་གཞིའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་
 པ་དང་། ལམ་གྱི་ཆོས་སྤྱིན་སོགས་བསྐྱབ་བྱར་བདེན་པར་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཡིན་པས། དེས་བཅིང་བའི་ལམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན། ཞེས་བུ་ཉི་ཤེས་གསུང་
 པ་དགོངས་པར་སོང་ཞེས་ཞིབ་དཔྱད་གནང་ངོ་། །ཕྱང་བོ་ལྟ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་
 སོ་བདུན་ནོ། །ཞེས་འབུམ་པ་འདོད་ལ། རིན་ཆེན་བང་མཛོད་དུ། དག་བཤེས་སྟོན་པས་

སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་དང་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་དང་སྦྱོར་ལམ་ལ་བཤད་དོ། །ཅེས་གསུངས་
སོ། ། །བྱ་ཉལ་ཐེག་དམན་ལམ་མཆན་འཛིན་དུ་བཤད་པ་ནམ་བཤད་དང་རྟོགས་སྒྲུང་དུ་
བཀག་གོ། །

གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་ཐུབ་ཐེམས་
དབའ་ནམས་ཀྱི་འམ་དེའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཆན། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཟིན་པས་
སྒྲུ་མ་ལས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ནི། གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་གཉིས།
ལྟ་སྟོན་ལ་སྟོན་པའི་གཉེན་པོ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྤང་གཉེན་ནོ། །དང་པོ་ནི་སྦྱིན་
ལ་སོགས་པས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་ཐོབ་བྱུང་ངར་འཛིན་པ་མེད་པ་སྟེ་དེའི་མཐའ་འགོག་
པས། ཞེས། ཀྱང་བ་གསུམ་པ་དང་པོའི་མཐའ་སྦྱར་རོ། །དེས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་གཉིས་ལ་
མཆན་འཛིན་གྱིས་བཅིང་བའི་གཉེན་པོ་མ་ཟིན་ཀྱང་ཤུགས་ལ་བཞུག་ནོ། །མདོ་ནི། ཆོ་
ལུན་ཤུ་བྱ་གང་ཡང་། ནས། ཆགས་པ་མེད་པ་དག་གོ། ཞེས་པའི་མདོ་གསུམ་རིམ་བཞིན་
ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། གསུམ་པ་སྦྱིན་སོགས་ལམ་སྟོན་པ་ལ་
སྟོན་པའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཞུག་ནོ། །གཉིས་པ་སྦྱོད་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྤང་
གཉེན་ནི། རང་དེ་འདྲ་བའི་གཞི་ཤེས་ལ་གནས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྱོར་
བར་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་སྟོན་སྟེ་རང་གཞན་གྱི་ཆགས་པའི་མཐའ་སྟེ། ནམ་བཤད་རིགས་
པ་ལྟར། མཐའ་ནི་ཆ་ལ་འདུག་པས་ཆགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་འགོག་པས། །ན་བསྟོ་
བའི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བཅིང་བའི་མཆན་བཅས་སུ་སྦྱོད་པའི་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞུག་ནོ། །འདིས་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བཞུག་པའི་ཤུགས་ལ་སྤང་
བྱ་བཞུག་ནོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ནས། བསྟོ་བར་མི་རུས་སོ། །

ཞེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཀྱི་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན། ནས། ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོར། ཉི་སྤང་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་
 བརྒྱད་མ་རྣམས་སུ་སྤྱར་བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོན་པ་གསེར་ཕྱེད་དུ་གསལ་བར་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། མདོ་དོན་ཀྱན་དུ་མྱོངས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། བག་མེད་
 པ་ལ་ལེན་དུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷམ་པ་ལ་གཟེངས་བསྟོན་པ་དང་། མ་སྐྱལ་བར་ལྷགས་
 པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་བར་ཉི་སྤང་གསུངས་སོ། རང་རེས་གསེར་ཕྱེད་དུ་གཉིས་པར་བདག་
 མེད་ཅེས་པ་མ་དག་གོ། མདོ་ན་སྤང་གཉེན་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་ཙུ་འགྲེལ་དུ་མ་ཟིན་པ་ནི་ཆོག་
 ཆོགས་སྤྱང་བ་དང་བྱགས་ཀྱིས་གོ་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་གསུངས་སོ། གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་
 རྒྱ་ཤེན། ཉན་ཐོས་རྣམས་(༡)ཀྱི་རྒྱ་ཤེན་པ་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཁོར་གསུམ་
 རྣམ་པར་དག་པས་ཐྱིན་པ་ལ་མོགས་པ་ལམ་དང་གཞི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་
 ཉོགས་པས། རང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་སྤྱོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི་ཆོས་
 ཅན། རྒྱ་ཤེན་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྷགས་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་
 ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པར་ཆགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སམ་ས་པོན་
 ཐམས་ཅད་བཀག་པས་ན། ཐུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཤེན་
 རང་གི་ལམ་ལྟར་ཉི་ཆོ་བ་མིན་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ནོའམ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཤེན་མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། ཀྱི་ཤི་ཀ་དེ་བས་ན། ནས། ལེགས་སོ། ཞེས་
 པའོ། གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་ལ་མཆན་འཛིན་གྱི་སྟོང་གཉེན་ལ་གསུམ། འབྲས་བྱ་ལ་མཆན་
 འཛིན་གྱི་ངོ་བོ། བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ། འཕྲོས་དོན་ནོ། རྒྱ་ཤེན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཙུ་
 བ་(༡)ནི། (༡)རྒྱལ་བ་ལ་མཆོད་པ་དང་མོགས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱར་དགེ་བ་ཚོགས་
 བྱང་དུ་བསྟོན་པ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་ཕྱ་མོས་བཅིང་བའི་གཞི་ཤེས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་ནོ། མདོ་ནི། དེ་ནས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས། ནས། ཡོད་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། (༤) དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དང་དེའི་སྐྱ་གཟུགས་
 ལ་མོགས་པ་ལ་བདེན་འདོན་གྱིས་བཅིང་བཞིན་དད་པས་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་མོགས་པའི་
 གཞི་ཤེས་ནི་བམོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྒྲིབ་མོགས་ཀྱི་གཉེན་
 རྩ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པ་ཕྱ་མོའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བཅིང་བས་ན་
 ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་སྒྲིན་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ། ནས།
 དེ་སྤྱིད་དུ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལོ། །འདི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ར་གཞི་ལམ་
 གྱི་གཉེན་པོའི་མཇུག་དུ་སྒྱུར་བ་སྤེལ་སྒྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །བམ་པོ་གསུམ་པ་ནི་
 འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱིང་བྱེད་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་
 པའི་རྩ་མཆན་དང་། སྤྱིང་བྱེད་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བྱི་བ་ནི། ཆགས་
 པ་ཕྱ་མོའི་ངོ་པོར་མ་ཟད་ཡང་རྩ་མཆན་རྩི་ལྟར་ན་ཆགས་པ་ཕྱ་མོས་བཅིང་བའི་གཞི་ཤེས་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི་ཚོས་ནམས་
 ཀྱི་ལམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་
 པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཟབ་པོ། །ནས།
 བྱ་བར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི་ཅེས་ཕྱ་བ་གསུངས་ཏེ། །གཉི་
 གང་གི་ཕྱིར་ན་ཚོས་ཀྱི་རིགས་ནམས་བདེན་པར་གྱུབ་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྤྱིང་བས་
 སོ། །།ཉེ་ཁོས་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆགས་གྱུབ་
 རྟེན་། །གཉི་གཞི་ལམ་བདེན་པར་ཞེན་པས་བཅིང་བར་མ་ཟད་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་
 བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོན་ས་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་འམ་
 ཡིན་ཏེ། །དང་ཁོ་མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནས། རང་བཞིན་ཟབ་པོ། །
 ཞེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་སྤྱིང་བྱེད་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བྱི་བ་ནི། འོ་ན་གཉེན་པོ་

གང་གིས་**ཇི་ལྟར་སྤྲོད་ཞེ་ན།** །གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། བྱང་འཕགས་
 རྣམས་ཀྱིས་**ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་དུ་གཅིག་པར་ནི།** །**ཤེས་པས་**ཟིན་པའི་
 གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ནི་**ཆགས་པ་**ཕྱ་ཚོས་བཅིང་བའི་དེ་**སྤྲོད་བ་**ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། གསོལ་
 བཟོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད། རས། ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།
 འདི་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་སྦྱར་བ་ལྟར་སྤྲོད་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 དང་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་གཞི་ལམ་གྱི་དཔེ་ཤེས་སོ། །དེས་ན་
 ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དཔེ་འགྲུབ་སྟུང་སྟེ་དཔུང། གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཞེས་**
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་**ཆོས་ཐམས་ཅད་**བདེན་སྟོང་དུ་**རང་བཞིན་**
གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ཡིན་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་དོན་གནས་
 ལུགས་ཡིན་པས་སོ། །**ཞེས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་**བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་
 པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཟིན་པ་ནི། སྤྲོད་ཀྱི་**ཆགས་པ་**ཕྱ་ཚོས་བཅིང་བའི་
 དེ་**སྤྲོད་བར་**བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འབྱོར་གྱིས་
 གསོལ་བ། རས། སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ལ། ཟབ་པ་
 དང་། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དྲི་བ་ནི། ཕྱ་ཚོས་
 རྒྱ་མཆན་བཤད་པར་མ་ཟད་ཡང་**ཇི་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་སྤྲོས་བྲལ་གྱིས་**ཟབ་
 པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། (༡)དོན་དམ་པར་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ལས་གཞན་
 ཀྱན་རྩོད་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཀག་པ་
 ཡིས་སོ། །(༢)དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་རྟོགས་པར་
 དཀའ་བར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། (༣)མདོ་ནི། གསོལ་
 བཟོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་ཕྱིན། རས། སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་
 པ་འགྲེལ་བ་ནི། **ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** རྒྱ་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་

མིག་མེས་སོགས་ཐ་སྙད་དཔྱད་པའི་རྣམ་པར་མེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཉིས་སྒྲུང་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཆད་མས་བསལ་བས་སོ། ། ཉམ་ཆོས་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཆོས་ཅན། ཉམ་ཆོས་སྙད་པའི་མེས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་
 མདོ་ལས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉམ་ཆོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། ཉམ་ཆོས་ཅན་གྱི་
 བརྒྱད་སྒྲུང་བར། རབ་འབྱུང་གྱིས་གསོལ་བ། རས། ཟུང་པོ། ཁེས་པའོ། གཉིས་པ་
 རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་དྲི་བ་ནི། ཟུང་པར་མ་ཟད་ཡང་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་
 གྱི་དང་པོ་ཅུ་བ་ནི། (༡) གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་པར་མི་མེས་ཕྱིར།
 (༡) རྟོང་ཉིད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོང་ས་བསམ་
 མི་བྱུང་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་སྟེ། (༡) མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཅོམ་
 རྟོག་འདས་ཤེར་ཕྱིན་བསམ་མི་བྱུང་། རས། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁེས་པའོ། མདོ་
 འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པས། ཁེས་བྱེད་ཆོག་ཡོད་པ་དག་ལ་ཉི་སྒྲུང་སོགས་སུ་གཟུགས།
 རས། མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་མི་མེས་ཁེས་མེས་བྱུར་སྒྱུར་བ་ཕན་ཚུན་མཆོན་པར་གསུངས་
 སོ། ། གཉིས་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཉམ་ཆོས་སྙད་པའི་མེས་པས་སྒྲུབ་ནི་གང་གི་
 ཕྱིར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་
 གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་མི་མེས་ཤིང་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟུགས་པས་སོ། ། ཉམ་ཆོས་བསམ་པ་ལས་འདས་པ་
 ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉམ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་རྟོགས་པར་
 དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོའམ་ཡིན་ཏེ། ཉམ་ཆོས་ཅན་གྱི་བརྒྱད་སྒྲུང་བར། རབ་འབྱུང་གྱིས་
 གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟར་འདས། རས། འཆང་རྒྱ་བ་མེད་དོ། ཁེས་པ། རྟོགས་དཀའ་
 བའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དེ་རྣམས་མ་བྱས་པའོ། ཁེས་པས། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གསུངས་

སོ། ། གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་མཆམས་སྒྱར་བ་ནི། སྒྱར་གྱི་ཚུལ་དེ་
 ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལ་སོགས་པས་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་རྒྱས་
 པར་བཤྲོད་ནས་དེ་དག་གི་མཐུག་བསྐྱབ་པར། གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། སྒྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
 ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟེ་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི།
 གཞི་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། །མདོ་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཆན་འཛིན་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་མདོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཀྱང་། ཅ་འགྲེལ་དུ་སྤྱོད་ན་དེ་དང་ཐབས་ཁྱད་པར་
 ཅན་གྱིས་ཟེན་མ་ཟེན་གྱིས་མི་དག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། །གཞན་ཕྱོགས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 གཉེན་པོའི་གཞི་ཤེས་དང་། ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་མཆན་འཛིན་དང་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་
 མེན་ལ། དེ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་
 བདེན་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་མིན་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པས་གཉེན་
 པོའི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་མདོ་ཟུར་དུ་མེད་དོ། །

གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་པ་ལ། སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་གཉིས། དང་
 པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་ལ་སོགས་

བས་གཉིན་པོ་གཉིས་བརྗོད་ནས། སྤྱང་གཉིན་དེ་དག་གམ་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་ནམ་
 པར་སྒྲིམ་པའི་སྦྱར་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞི་ཤེས་དེ་དག་གི་སྦྱར་བའི་ལམ་གསུངས་
 པ་ནི། གཉིས་པ་ཅ་བཞི་ཁྱད་གཞི་གཟུགས་དང་སྟོགས་པས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་བདེན་
 པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཙམ་ལྷན་འདས་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་
 པོས་ནམ་མཁུན་ལ་མི་སྦྱོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་
 མི་དྭགས་སྟོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། །མདོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་དྭགས་ཅེས་བྱ་
 བཟོ་ནས། ནམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གི་ཀྱན་བཏགས་ཡོན་
 ཏན་གྱི་དེན་དུ་མ་རྗོགས་པ་དང་ཡོངས་གྲུབ་དེར་རབ་དུ་རྗོགས་པ་དང་གཞི་གཞན་དབང་
 གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། །མདོ་ནི། བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་བ། ནས། ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །བདེན་པར་
 སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱར་བ་དང་། །རྐང་བ་བཞི་བ་སྦྱར་བ་དང་པོ་བཞིའི་མཐར་སྦྱར་བ་
 ཉི་མདོའི་ཆོག་ཟེན་དང་བསྟན་པ་བཞིན། ཉི་སྤང་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་ནམས་གསུངས་ལ།
 འགྲེལ་བ་འདིར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒྲིན་ས། ཞེས། སྦྱར་བ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྦྱར་བ་ལྟར་ཤེར་སྦྱོན་དུ་གསུངས་པ་དོན་ཐོབ་ཡིན་པས། གཟུགས་སྟོགས་ལ་སྦྱོད་པ་
 བཀག་པ། ནས། སྤང་བ་བདུན་ལ་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱར་བ། ཞེས་སྦྱར་རོ། །མདོ་ནི།
 གསོལ་བ། བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར། ནས། འདུ་ཤེས་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཤེར་ཕྱིན་
 དོན་དམ་པར་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། མདོ་ནི། གསོལ་བ། བཙམ་
 ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཟབ་མོ། །ནས། འཕེལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་དམ་པར་
 བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། ནས།
 བསྟན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །ནམ་མཁུན་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཆེད་དུ་ཐོབ་དགོས་
 ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཐོབ་དཀའ་བ་དང་། ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་ཀྱང་

དོན་དམ་པར་དེ་ལ་སྦྱར་དགའ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་རྟོན་
 དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་བརྟན་བྱར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། བྱ་དགའ་བ་དམ་པ་གསུམ་ལ་བདེན་
 ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱར་བ་དང་། །མདོ་ནི། རིམ་བཞིན། གསལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 བྱང་ཆེན། ནས། གོ་ཆ་ཆེན་པོ་འཆལ་བའོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་
 ཅན། ནས། བར་སྒྲུང་ལ་གདགས་པར་འཆལ་བའོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 བྱང་ཆེན། ནས། ཁྱོལ་བར་འཆལ་བ་ལགས་ཞེས་མཆིའོ། །ཞེས་པའོ། །གདུལ་བྱའི་
 སྐལ་བ་འི་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་ན་ཐ་སྟད་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་འདོད་པའི་སྦྱར་བ་དེ་
 དང་ནི། །མདོ་ནི། དེ་ནས། དགེ་སློང་གཅིག །ནས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་འཆལ་སྟམ་པ།
 ཞེས་པའོ། །རང་གིས་བསྐྱེད་ཀྱས་པས་བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་པ་གར་ཡིན་
 པའི་སྦྱར་བ་དང་། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ། །ནས། སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་པའོ། །ཤེས་བྱེད་ལྟར་བ་དམ་པ་དུན་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ་དང་བརྒྱལ་བ་
 དོ། །མདོ་ནི། དེ་ནས་ལྟའི་དབང་པོ། །ནས། སྐལ་བར་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན།
 ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གཉིས། ཅ་བའི་དངོས་བརྟན་དང་། ཤུགས་བརྟན་
 བཀྲལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཡུལ་ངོ་བོ་བྱེད་པ་ཤེས་བྱེད་དཔའི་སྟོན་ནས་བྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་
 ལ། ཀྱན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་
 གྱི་དང་པོ་ནི། ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་གཞི་གསུགས་ལ་མོགས་པའི་ཆོས་མཐམས་
 ཅད་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱར་བ་སྟེ་དེ་གང་རུང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་།
 མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་བར། རབ་འཕྱོར་གྱིས། ནས། སྦྱོང་དོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་
 བྱང་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་མི་རྟག་པ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ལ་དང་མོགས་པས་
 བདེ་སྤྱག་སོགས་དང་། །མདོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་མི་རྟག །ནས། སྦྱོང་དོ། །ཞེས་པའོ། །
 གསུམ་པ་རྟོན་གྱི་བྱང་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་མོ་མོར་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་ཉིད་

དང་། མདོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་མ་ཚྭ་གས་པ། ཅས། སྤྱད་དོ། ཁེས་པའོ། འོན་ནི།
 ཆོས་དེ་དག་པདེན་གྱུ་པ་པམ་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་གྱུ་བ་པས་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་
 ཏེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་ཚྭ་གས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཡོངས་གྱུ་བ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 གི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་ཚྭ་གས་པ། ཁེས་པ་ཡིན་པས། གསེར་
 སྒྲིང་རྣམ་བཤད་མི་མཐུན་པ་མིན་ལ། སྤྱ་མས་དགོངས་པ་མིན་ཁེས་པ་ཀུན་བཏགས་དང་
 ཡོངས་གྱུ་བ་སྒྲིང་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་མི་སྦྱེ་བ་དང་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁེས་པ། རྒྱན་སྒྲིང་
 གི་དགོངས་པ་མིན་ཁེས་པ་ཡིན་ནོ། འདས་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་
 པདེན་ཞེན་བཀག་པའོ། གཉིས་པ་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་
 ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། མདོ་ནི། དེ་སྐད་ཅེས། ཅས། སྤྱད་པར་བྱའི་ཁེས་པའོ། གཉིས་
 པ་དོ་བོས་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲེབ་
 གི་གཤན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱི། ཅས། མི་འགྱུར་རོ། ཁེས་
 པའོ། གཉིས་པ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པར་སྐྱགས་བཞེད་སྐྱགས་བསྐྱར་བའི་
 བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མདོ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཅས། དེ་སྟེད་དུ་ཟད་དོ།
 ཁེས་པའོ། གསུམ་པ་བྱ་བ་འབྲས་བྱའི་སྒོ་ནས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
 ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་རྣམ་མཐེན་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་དང་། ལམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་རྣམ་མཐེན་གྱི་རྒྱུའི་རྒྱུར་བ་དང་།
 གཞི་ཤེས་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གྱི་བྱེད་པ་དང་
 ལྟན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། གནས་བཏན། ཅས།
 དཔའ་པོ་ལགས་སོ། ཁེས་དང་། ལྷ་ན། ཅས། འཆ་ལ་བ་ལགས་སོ། ཁེས་དང་། དེ་ནི།
 ཅས། ཐོབ་པ་ལགས་སོ། ཁེས་པ་རིམ་བཞིན་ནོ། ལྟར་གྱི་དེ་དོན་དམ་དང་འདི་ནི་ཀུན་
 རྒྱུ་བྱ་དཀའ་ཚུལ་ལོ། བྱ་དཀའ་གསུམ་ཡུལ་ལ་བྱེད་གྱི་གྲགས་ཆ་ལྟར་གོ་ཆའི་དཀའ་

སྤྱད་སོགས་སྦྱར་བ་ལ་མི་བྱའོ། །ཤེས་བ་དང་ཨུམ་འདི་གསུམ་སོ་སོར་བྱས་ནས་བཅུ་གཉིས་
 ལུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འབྲས་བུས་ནི། རིགས་ཅན་
 གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་འཛོལ་པས་མི་སྤྱང་བ་ཉིད་དང་། མདོ་
 རྒྱུ་དེ་ནས་དག་སྤྱོད་ནས། བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་
 གྱིས་སྤྱང་བྱེད་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱིས་མི་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་
 འདས། རྒྱལ། བྱ་བར་སེམས་སོ། །ཞེས་པའོ། །བཞི་བ་ཤེས་བྱེད་དཔེའི་སྒོས་གཅིག་ནི།
 བྱེད་པའི་ཁྱེད་འབྲེལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་
 གཉིད་ལྟ་བུས་སེམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱང་བ་ཅོམ་ཡོན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་
 བཞིན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་སྤྱར་བཞིན་ལམ་རིག་པའི་སྤྱགས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་མཉམ་དུ་ཆོག་ས་
 པའི་སྤྱང་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། འགལ་བར་སྤྱང་བ་སྤྱིག་ཀྱི་བཞིན་དང་། རྟེན་ལ་རག་
 ལས་པའི་སྤྱང་བ་སྦྱ་བརྒྱན་དེ་བྲག་ཆ་དང་། བག་ཆགས་གྱིས་འཕངས་པ་ལས་མ་འཕྲོས་
 པའི་སྤྱང་བ་མདོ་ལྟ་བུར་གཟུགས་བརྒྱན་དང་རྟེན་སྤྱང་དུ་མིག་ཡོར་དང་གྲུ་སྒྲོམ་འགལ་
 མེ་འཁོར་ལོར་བྱས་པ་དང་། བདེན་བར་གྲུབ་པའི་རྟེན་མེད་པ་སྤྱང་བས་ཤེས་སོགས་གདོས་
 བཅས་མེད་པའི་དྲི་ཟེར་གྲོང་བྱེད་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡོན་པའི་
 སྤྱང་བ་སྦྱལ་བ་བཞིན། ཞེས་པ་རྣམས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་བ་བདུན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་
 པའི་སྦྱར་བའོ། །མདོ་ནི། ཀློང་གི་ནས། ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའོ། །ཐ་མ་འདི་སྤྱ་
 མ་རྣམས་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པས་ན་ཤེས་བྱེད་ཟེར་
 རོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་གཞི། རྒྱལ། དཔེའི་བར་ལ་ཡུལ་བཅུ་ལ་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ནས་བདེན་
 པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསལ་བའི་སྒོ་ནས། རྟེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱིས་
 སྦྱར་བའི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་སྦྱར་བ་རྣམས་པ་བཅུའོ། །གཉིས་པ་གྲུགས་
 བརྒྱན་ཉན་རང་གི་སྦྱར་བ་ནི། དངོས་བརྒྱན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དངོས་བརྒྱན་རྗེས་སུ་

འགྲོ་བའི་སྒྲིན་པ་ལྟར་པས། འགྲེལ་གྱིས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡིན། རྒྱུ་
 རི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་བདེན་ཞེན་མ་བཞག་པར་སྒྲིམ་པའི་སྒྲུར་བ་བཟུང་པ་ཡིན་
 རོ། ། འགྲེལ་བའི་མཆོམས་སྒྲུར་དུ་སྒྲུར་བའི་ལམ་ནི། ཞེས་པ། གསེར་ཕྱང་ལས། ལམ་
 ལཱའི་ཡ་གྲུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱམ་ར་ཕྱིས་སྒྲུར་བ་དོན་ཅེ་དང་།
 མཉམ་ཉིད་བཟོད་མཆོག་ལ་སྒྲུར་བ་དང་། བྱ་ཉ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་དང་ཤེར་འབྱུང་གི་བསྐྱེས་
 རོན་ལས་ཀྱི་སྒྲུར་བ་བརྩམས་པའི་ལམ་འབྱུང་བས། ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་
 རས་དེ་བརྩམས་པའི་སྒྲུར་བཤད་པ་དང་། རྟེན་བཤད་ལ་འབྱུང་ཕྱག་གསུམ་པས་ས་བདུན་པའི་
 བར་དུ་བཞག་པ་རྣམས་དགག་ཆེད་ཡིན་པ། ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བརྩམས་པའི་བར་བཞག་གོ་
 ཞེས་དངོས་བཟུང་སྒྲུར་བའི་ས་མཆོམས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། ། དངོས་བཟུང་གཙོ་བོ་སྒྲུར་
 ལམ་ཡིན་པ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ། ། རས། བྱང་སེམས་
 སྒྲུར་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རྟེན་སྒྲུར་དུ་ཡང་གསུངས་པས་དངོས་བཟུང་
 གཙོ་བོ་སྒྲུར་ལམ་ཡིན་ནམ་དཔུང་། སྒྲུར་བ་བརྩམས་པའི་གཙོ་བོ་གཙོག་གསུངས་པ། བྱ་ཀྱིས་ལས་
 སུམ་ཆེར་དེ་བོ་གཙོག་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་བྱུང་མཉམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་གཞི་བདེན་
 མེད་དུ་རྟེན་སྒྲུར་པའི་སྒྲུར་བ་ཡིན་ན། བྱང་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་རྟེན་སྒྲུར་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། གསེར་ཕྱང་ལས། སྒྲུར་བ་བརྩམས་པའི་དེ་རྒྱུ་ཐོབ་གཙོ་ཆེ་སྟེ། ཞེས་པ། བྱ་ཀྱིས་
 ལས་གཙོ་ཆེ་བ་བརྩམས་པའི་ཞེན་སྒྲུར་དགག་པ་བཞི་རྒྱུ་ཐོབ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་
 མེད་ཀྱིས་པ་ལ་འབྱུང་པ་ལས། རས། དེའི་ཞེན་སྒྲུར་བཞག་པ་མཉམ་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་ཡོད་
 ལ། དང་པོ་དགུ་མཉམ་བཞག་གཙོ་ཆེ་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་བཞག་སྒྲིམ་ནས་བརྩམས་པའི་ཕྱི་མཁའ་
 མང་ཡང་སྒྲིམ་པ་ཡིག་ཆ་གསར་བའི་གསུངས་ཚུལ་ལྟར་ན་བརྩམས་པའི་ཕྱི་མཁའ་ལྟར་
 རྣམ་ཅན་བཞག་ནས། བྱ་སྒྲིམ་གྱི་དེ་བཞག་པའི་ཞེན་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 ཞེན་འགོག་པའི་སྒྲུར་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་སྔོང་བྱས་སམ་དཔུང་།

སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བའི། ཡུལ་
 ཡུལ་ཅན་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ཟིན་པའི་སྒྲི་ནས་གཞི་
 ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྒྲིམ་དགོས་པས་ན། སྦྱོར་བའི་འོག་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་འཆད་པ་ནི།
 གཉིས་པ་ཅ་བའི་གཟུགས་དང་ལ་སོགས་པས་ནམ་མཁུན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མཆན་མ་དང་དབྱེ་
 བ་དང་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་པ་བཞི་
 རིམ་ཟིན་ཕྱིད་སྦྱོར་བ་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ།
 ནས། སྦྱལ་བ་ལ་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་ཕྱེད་དོ། །ཞེས་ནམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་སྦྱར་རོ། །ཤེར་
 འབྱུང་གི་བརྒྱས་དོན་ལས། སྦྱོར་བ་ནམ་པ་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། ནས། རྫོམ་པ་མེད་པ་
 ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་བཞི་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རང་
 ཉིད་འཛིག་པས་མཆམས་གཅིག་པས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། མཆན་ཉིད་ལ་རྫོམ་པ་
 འགོག་ཕྱིད། ཅེས་པ་དང་། ནམ་བཤད་དུ་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་ཅོད་གཞིར་བཟུང་བས་
 ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བའི་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྦྱོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 གཟུགས་སོགས་རང་ཉིད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དང་། གཟུགས་ནམ་
 གཉིས་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར་ཆོས་རང་རང་གི་དབྱེ་བའི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་
 རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་ནམས་བཀག་ནས་དེ་དག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། །ཁ་ཤིན་ཕྱིད་སྦྱོར་བའི་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །
 །ཀ་ཤིན་ཕྱིད་སྦྱོར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་འཇམ་ཡིན་ཏེ། །ག་ཤི་མདོ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་

བར་དེ་བས་ན་དེ་ལ། ནས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་དོ། ཞེས་པའོ། །གཞོན་འཛོམས་ཁྱད་
བར་གཉིས་པ་ཡན་གཞོན་མི་བྱ་བ་དང་། ཆེ་བར་གསུམ་པར་རྗེ་ཁོ་ལ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ཉི་
ཁྱེར་གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་པས་ཡིན་ཀྱང་རང་ལྷགས་དབྱེ་བར་སྦྱར་བས་མིན་ནོ། །ཤུགས་
བརྩན་ལ་མཉམ་ཉིད་སྦྱར་བ་འཐད་པར་གསུངས་པས་གསེར་སྤང་ལྟར་སྦྱོར་བ་རང་ལྷལ་
ལྷལ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པས་བཞག་གོ །

མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྦྱར་བ་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། མདོར་བརྩན། རྒྱས་བཤད་དོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བའི་མཉམ་
པ་ཉིད་མོ་མོར་རྟོགས་ནས་དེའི་འོག་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་བསྒྲིམ་དགོས་པས་ན་མཉམ་
ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། འདིར་དངོས་བརྩན་འདེལ་
བྱེད་སྤྱད་བསྐྱེལ་ལ་མོགས་བདེན་པ་བཞི་ལ། །དམིགས་ནས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། བཟོན་
ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བརྩུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་འདི་ནི། ཀུན་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ལ་འདེལ་བྱའི་
མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ནི། ཞེས་
བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་པོ་མོ་མོ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དང་། ཆོས་
ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོན་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། བཞི་བཞི་
བྱས་པ་དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་བརྩུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཉི་ཁྱེར་དང་བརྒྱད་སྟོང་བའི་འགྲེལ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་མདོ་མ་སྦྱར་བར་གསེར་སྤང་ལས་གསུངས་ལ་མེད་པ་མིན་ཏེ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དེ་རྣམས་
འདིའི་མདོ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མང་པོ་འདུས་པ་

དང་། དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་བརྩུ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་ཡུམ་འདི་རབ་འབྱུར་
 དང་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱུ་ཏེ་སྟོན་པ་མཐོང་ཞིང་། སྟོན་པ་ལ་རབ་འབྱུར་གྱིས་ཁྱུ་ཏེ།
 དུམས་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་ཕྱོགས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཡུམ་
 སྟོན་པར་གསུངས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་ལས་མེད་པས་དབང་པོར་བསྟན་གྱི་དེ་མདོ་
 མེན་ནོ། །འདས་པ་མ་སྦྱས་པ་དེའི་བསྟན་པ་རྫོགས་ཟེན་པ་དང་། དུམས་པ་སོགས་བརྫོང་
 པ་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ནོ། །སྟོང་སྦྱས་པ་བསྐལ་བ་འདིར་གྲགས་པའོ། །གཞི་
 བས་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་ཕྱོགས་བརྩུའི་སངས་རྒྱས་འབྲེན་ལས་མཉམ་པར་བསྟན་ཟེར་རོ། །
 གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།

རྒྱས་བཤད་ལ་དྲི་བས་མཆམས་སྤྱར་བ།

དང་པོ་དྲི་བ་ནི། བརྩུ་དུག་གིས་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་རྫོགས་ཚུལ་གང་ཡིན་
 རེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྩ་བ་ནི། གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ཞེས་
 ཀྱན་གྱི་འགོར་སྤྱར་ལ་རྟག་པ་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མིན་པར་རྫོགས་པའི་རྟུག་བསྐལ་
 ཆོས་བཟོད་དང་། མཐའ་ལམ་འདས་པར་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། །མ་སྦྱས་མ་འགགས་ལ་སོགས་སུ་རྫོགས་པའི་རྗེས་
 ཤེས་དང་བཞིའི་མདོ་ནི། དེམ་བཞིན། གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པ་གང་དང་།
 རས། སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན། རས།
 སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱེན། རས། ཡོངས་
 སུ་དག་པའོ། །ཞེས་དང་། གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར། རས། དག་པའོ། །
 ཞེས་པའོ། །མཐའ་དང་འདྲ་བར་རྫོགས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་དང་། ཆགས་པ་
 སོགས་ཀྱི་གོས་པ་སྤངས་པར་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་ལམ་གྲོལ་

བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས་ཅིར་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ནས། ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་
 དག་པའོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་གོས་པ་མེད། ནས། དག་པའོ། ཞེས་པ་
 གཉིས་པ་འདི་ལེ་མང་ན་ཆད་རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ། ནས། དག་པའོ། ཞེས་དང་།
 རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་སྟངས། ནས། དག་པའོ། ཞེས་པའོ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་
 ཕྱིར་ན་འགོག་པ་འདི་འདྲིན་དག་ཏུ་བཟོད་པ་ཡིས། རྒྱུད་གཞན་ལ་ཕྱིན་དུ་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་། དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 ཤེས་དང་། བེན་ཏུ་ནམ་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་བཟོད་དང་། ནད་མི་འབྱུང་བའི་
 ཡན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་ཤེས་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་བཟོད་དུ། ནས།
 དག་པའོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་། ནས། དག་པའོ། ཞེས་དང་། རབ་
 འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད། ནས། དག་པའོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས།
 ནས། རིན་པོ་ཆེ་འོ། ཞེས་པའོ། རང་མོང་ཆད་པའི་ཡན་ཡོན་ཅན་གྱི་ལམ་ཆོས་བཟོད་
 དང་། འབྲས་བུ་ནི་མདོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་
 མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བའི་རྗེས་བཟོད་དང་། བཟོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་ཚོད་
 བྱེད་མིང་དང་དེ་གཉིས་པོ་ལ་ཐ་སྟངས་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྗེས་
 ཤེས་སོ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ལ། ནས། རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཡོ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ། ནས། དམིགས་སུ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཡར་ཕྱིན། ནས། རིན་
 པོ་ཆེ་འོ། ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ། ནས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྱུར། ཞེས་
 པའོ། རེ་དག་ནི་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཡིན་
 རོ། རྟོགས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་གསུམ། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་
 གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

ལན་གྱི་འགྲེལ་བ་བཤད་པ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་
ལས་དང་པོ་སྟག་བདེན་གྱི་བཅོད་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།** ཉང་།
དོན་དམ་པར་གྱུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་འོག་མ་ཀུན་གྱི་རྟགས་སྟུབ་ཏུ་སྟུར་
རོ། ། **ཉེ་ཀྱི་སྟག་བདེན་གྱིས་བསྟན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན།** ཉག་།
དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བས་ནོ། ། རྟགས་གྱུབ་སྟེ། ཉམ་།
དོན་དམ་པར་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཉཅ་། དང་། སྟུར་
བ་འགོད་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་བྱའོ། ། མདོ་ནི་བརྒྱད་སྟོང་བར། དེ་ནས་སངས་
རྒྱུ་ ནས། བརྒྱད་པའོ། ། **ཞེས་པ་མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་དབང་པོ་སྟོང་བ་**
དང་། དེ་ནས། ནས། རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། **ཞེས་པའོ།** ། **སྟག་བསྟུལ་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་**
ཅན། དོན་དམ་པར་སྟག་བསྟུལ་བ་དང་སྟག་བསྟུལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ན་དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། མདོ་ནི། གཟུགས།
ནས། འགྱུར་རོ། ། **ཞེས་པའོ།** ། **སྟག་བདེན་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གི་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན།**
དོན་དམ་པར་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ན། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་
གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར། ནས། དག་པའོ། ། **ཞེས་པའོ།** ། **སྟག་**
བདེན་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྱུབ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་དང་བདག་མེད་པའི་
རོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན། དོན་དམ་པར་མ་སྟེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དང་། ཆགས་
སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་
པ་སྟེ། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཟུགས། ནས། དག་པའོ། ། **ཞེས་པའོ།** ། **ཞེས་བྱ་བ་ལ་**
སོགས་པས་སྟག་བདེན་མི་རྟག་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་། ཡང་

ན་དོན་དམ་པར་རྟག་མི་རྟག་དང་བྲལ་བ་སོགས་བཞི་དོན་རྣམ་དང་། དེ་དག་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རྣམ་དུ་ཉ་དང་གསེར་ཕྱེང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་རྣམ་ཤེས་
 རྣམ་དེ་བཞི་ནི། རྟག་བརྟུན་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དག་ཡིན་ནོ། །དོན་རྣམ་
 ཤེས་རྣམ་སྦྱར་ཚུལ་དེ་ནི་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་
 བཅོཤ་ཤེས་བཞིའི་རྣམ་པ་ནི། ལས་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། རྟག་བརྟུན་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་
 པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་གསོག་པ་སྟེ་རྒྱ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
 པ་རྣམ་མཁའ་དང་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན་གཞན་གོ་མི་འབྱེད་པ་འདྲ་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར་རྣམ་མཁའ། རས། དག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །རྟག་བརྟུན་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་།
 ཀུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཁྲི་སོགས་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྤངས་པ་དང་།
 མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཟུགས། རས། དག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །རྫེས་བཅོཤ་ལ་མདོ་མེད།
 རྟག་བརྟུན་དག་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་། རབ་ཏུ་མི་སྦྱེ་བ་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བས་ན། དོན་དམ་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་།
 རྟག་བརྟུན་རྒྱུད་ནས་སྦྱེད་པའི་རྟེན་དང་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ལས་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་པོས་སྦྱས་བཅོཤ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ནི། རབ་
 འབྱོར། རས། དག་པའོ། །ཞེས་པའོ། །འོག་མ་གཉིས་ལ་མདོ་མེད། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་
 འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ཤེས་བཅོཤ་གྱི་རྣམ་
 པ་བཞི་ནི། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཉོན་མོངས་སོགས་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་།
 འགོག་པ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་བདེན་པའི་
 དོན་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། ཆོག་ཏུ་བཅོཤ་པས་དོན་དམ་
 པར་རམ་ཡང་ན་བཅོཤ་པ་ཅམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུད་གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། རྟག་

བསྐྱེལ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མི་
 དམིགས་པ་དང་། བདེ་གཙང་གི་གྲུ་ཚོམ་པ་དང་། གྲུ་ཚོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་
 གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་དོན་དམ་པར་
 རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས། ཉས། དག་པའོ།
 ཞེས་པའོ། །**དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་དེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་**
པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མིག་གི་ནད་སྟོགས་ནད་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྟེ་
 རྣམས་ཕྱི་བཞིན་འབྱུང་བ་སྟོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་ལུན་ཏེ། མདོ་ནི། དེ་སྐད། ཉས། མི་
 བགྱིད་དེ། ཞེས་པའོ། །**ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།** །བཞི་
 བ་ལམ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་
 ཅན། **ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་**
པའི་ཕྱིར། རན་སྟོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅིང་བདེ་འགྱོར་སྐྱེ་བ་དང་རྣམ་བུར་ཀུན་གྱི་
 རྒྱུད་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་དང་། མདོ་ནི། དེ་དག །ཉས། མེད་པའོ། ཞེས་པའོ།
 རོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོར་**རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་པར་མ་འདྲེས་**
པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་སྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མདོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ཐབས་
 ལ་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་དེའི། ཉས།
 གནས་པའོ། ཞེས་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཆོད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྒྱུབ་པ་དང་
 རྒྱུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཁྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
 ཤེས། ཉས། མི་འཛིན་ཏོ། ཞེས་པའོ། །རྟག་དུ་ཕན་པའི་གནས་སྤང་འདས་སུ་དེས་
 པར་འབྱེན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་མེད་པར་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྲས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་

པར་བྱ་བ་དང་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ངོ་པོའི་མཆན་ཉིད་དོན་ཤེས་བྱ་དང་སྐྱ་གཉིས་ལ་
 མཉམ་བཞག་གི་ངོར་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་
 པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་མི། དེ་ཅིའི། མས། སྤྱོད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་གྱི་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། མཉམ་བཞག་གི་ངོར་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་
 རོགས་པ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་རྣམས་བཤད་ལས། དོན་ནི་དོན་དམ་
 མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྒྲུས་བརྫོང་པ་ལྟར་མི་སྒྲུང་ཞིང་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུན་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི། གོ་
 སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱི། དོན་ནི་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཉམ་བཞག་གི་ངོར་སྒྱུག་བདེན་དག་པ་དང་མི་དག་པར་འཛིན་
 པའི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་སོགས་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་
 དང་བྲལ་བའི་མཐོང་ལམ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ལ་འབྲིག་གོ། སྤྱིར་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་ལ་
 བདེན་འཛིན་རྩལ་སྤྱུས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །བྱ་ཉ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་ལ་ཕྱི་རོལ་
 བས་དག་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་ཆོས་བདག་
 དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་བཅུ་དྲུག་བཞག་ནས་ཐེག་དམན་སྤྱོགས་གཅིག་དང་མ་བྲལ་ཟེར། རང་
 ལུགས་ལ་ཡང་བྱགས་བསྟན་དག་མི་དག་སོགས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 འདོགས་སོ་གཉིས་བཞག་ན། སྒྲོ་མང་ཡིག་ཆར་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་
 པ་མདོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་དང་འབྲིག་གོ། །གཉིས་པ་བསྒྱུས་ཏེ་བསྟན་
 པ་ནི། མཐོང་སྤང་གི་སྒྲོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་བཟོད་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱི་འདའ་བྱེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱགས་བརྒན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱགས་བརྒན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ནམས་ཀྱིས་
བདེན་མེད་ཀྱི་ནམ་ཅན་དེ་ལས་བཞོག་པ་མི་དྲག་པ་ལ་མོགས་པའི་ནམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་དང་
བདག་མེད་ཐུང་དང་གཉིས་ཀྱི་ནམ་པ་དག་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་ནས་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལ་འདེམ་བྱ་དང་ཕྱགས་ལ་བརྒན་པའི་མཐོང་
བའི་ལམ་དག་ཡིན་ནོ། །

སྒྲུལ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་དོགས་གཅིད་དང་བཅས་པ།

གསུམ་པ་སྒྲུལ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། རྒྱང་བ་གཉིས་རྒྱར་ལམ་མེས་ཀྱི་
སྐབས་བཞིན་དུ་གཞི་མེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་མེས་ས་དག་གི་སྒྲུལ་ལམ་ལོགས་
སུ་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ནམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ལམ་ནི་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔམ་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་འདེམ་བར་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲུལ་ལམ་གྱི་རྒྱན་བསྐྱེད་ཏེ། མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་
ན་གཞི་མེས་སུ་གྱུར་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱན་གོམས་པ་རྒྱར་བྱེད་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་སྒྲུལ་
པའི་ལམ་ནི་སྐབས་འདིར་ལོགས་སུ་མ་བརྒན་ཏོ། །བྱ་ཉན་ཐོགས་ཀྱིས་འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲུལ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གྱུར་ནས་བྱང་མེས་ལ་མ་བརྒན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་
མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལ་བརྒན་མི་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་བརྒན་པས་
གོ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཉན་ཐོས་སྒྲུལ་ལམ་བྱང་མེས་ལ་རང་དོན་
དུ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བས་བརྒན་མི་དགོས་ཤིང་གཞན་དོན་དུ་མཐོང་ལམ་བརྒན་པས་གོ་སྒྲུབ་པས་
མ་བརྒན་ཟེར་བ་གཉིས་མི་འབྲད་ཚུལ་རྒྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་ཤེས་སོ། །ཉི་རྒྱང་

དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་ཀྱི་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་
 དང་མཐོང་བས་བརྟམས་ནས་འདེམ་པའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དང་ས་ནས་གཞི་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་མཐོང་གིས་འདེམ་བར་བྱས་པ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་སངས་
 ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བཀའ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོང་བའི་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་ས་ནས་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་གཙོ་
 བོར་བྱེད་པས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་གོམས་པ་ལྟར་མི་བྱེད་དེ། བྱས་ན་མཐོང་ལམ་
 ནས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མདོ་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་
 ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱར་ལ། རྣམ་འཕེལ་བརྒྱ་དུག་གི་ཐད་དུ་ཉན་རང་གིས་ས་
 ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་མདོ་གཉིས་པ་དང་ས་པས་ཀྱང་སྒྲིམ་ལམ་
 དུ་གོམས་པ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་འགྲུབ་པོ། །རྒྱུན་སྒྲུབ་དུ་ཉན་ཐོས་དང་། ནས། འདེམ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མདོན་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ལ་མ་བརྟམ་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་སྟར་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་ལན་
 དང་པོ་བྱང་སེམས་ལ་མི་སྟོན་པ་ནི་སྒྲུབ་ལྟར་ཡིན་ལ། །ལན་གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་མི་སྟོན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་བརྟམ་པས་དེའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལྟར་བྱེད་
 པ་སྒྲིམ་ལམ་དུ་གོ་སྦྱོར་བས་མ་བརྟམ་ཞེས་དང་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་དང་གཉིས་པ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གསེར་སྦྱང་བས་སྦྱར་བ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་དཔོངས་
 པའོ། །གསེར་སྦྱང་ལས། འགྲེལ་བ་འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཀོད་དོ། །ཞེས་པ་
 བོད་འོག་གི་འགྲེལ་ལ་དཔག་ན་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་ཤུགས་ལ་བཀོད་དོ་ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་
 ཞེས་པ་ཆད་དམ་སྟམ་སྟེ། ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པ་
 ཅི་ཞེ་ན། མ་བརྟམ་ཀྱང་གོ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཇུག་དུ་

རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
 རིེ་སྒྲུང་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
 སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་གཟུང་
 འོ། །ཞེས་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་སྒྲུང་སྐབས་དང་པོར་བརྟན་
 པ་ཡིན་ཅིང་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་ཉན་རང་གིས་གོམས་པ་སྦྱར་
 བྱེད་པས་དེ་ལ་བརྟན་དགོས་ཀྱང་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་བཤད་པས་གོ་སྒྲུབ་པས་ལོགས་སུ་
 མ་བཤད་ཅེས་པའི་གྲགས་ལ་གོ་ན། འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲའི་སྒྲོམ་ལམ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མི་སྟོན་ཅེ་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཆོ་འདའ་བྱ་དེ་དག་ཤེས་མཐོང་གིས་བརྟན་
 རས་འདས་ཟིན་པས་འདའ་བྱེད་སྟོན་མི་དགོས་ཞེས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་སྒྲོམ་གཉིས་
 ལོགས་སུ་མ་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདྲའི་ཟིན་བྱེད་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོ་སྦྱོར་
 ལམ་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲའི་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་སྦྱོར་ལམ་དེ་ལ་
 མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མིང་གིས་མ་སྒྲས་པས་ཡིན་ནོ། །ནི་
 སྒྲུང་གི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་ནི། སྒྲོམ་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་ཤེས་མཐོང་གིས་བརྟན་
 རས་འདས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་སྒྲུང་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུ་བ་
 གཉིས་ལ་བྱེད་པས་གནས་ནས་འདའ་ཞེས་པ་གོམས་པ་སྦྱར་ལེན་གྱི་གནས་ནས་འདའ་བ་ལ་
 བྱ་ཡི་རྒྱད་ལ་མི་སྦྱེ་བ་མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །འདྲའི་དངོས་སུ་
 མི་སྟོན་རྒྱའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འདའ་བྱེད་སྒྲོམ་ལམ་དགོས་པ་འབྲེལ་བ་
 གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཤེས་ལ། མི་སྟོན་རྒྱའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཉན་
 རང་གི་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པ་རྒྱན་སྒྲུང་གི་ལན་གཉིས་པས་ཤེས་སོ། །

མཁྱེན་གསུམ་མཇུག་སྟུང་བཤད་པ།

གནེས་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཇུག་བསྟུང་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྟུར་བ་ནི།
 སྟུར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཞུག་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་༼ཁ་༽མཁྱེན་གསུམ་
 རི་མངོན་ཉིགས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྟུང་པར་བྱེད་པ་ནི་ད་ཀྱིས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 བྱེད་པ། ལྟག་མ་ལུ་ལ་མཇུག་སྟུང་མ་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱ་མཆན་དེའོ། ༼ཀ་༽ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ནི་ད་ཀྱིས་གསུམ་མཇུག་བསྟུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ༼ག་༽གནེས་པ་ཙ་
 བ་ནི་དེ་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཞུག་ནས། མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་ཤེར་བྱིན་འདི་
 རི་ཆོས་གང་། ནས། ད་ལྟར་བྱུང་བ་བྱེད་པ་མེད་དོ། །ཞེས། དུས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་
 པའི་གཞི་ཤེས་མཇུག་སྟུང་ཆོག་བརྒྱ་དགུ་པོ་འདི་དང་ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཤེར་བྱིན་འདི།
 ནས། རྣམ་མཁྱེན་ནི་ད་སྟབས་པ་མ་ཡིན་འདོར་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ལམ་ཤེས་མཇུག་སྟུང་ཀྱི་ཆོག་
 འདི་དང་། ཡང་རབ་འབྱོར་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ནས། སྟེན་པའི་གནས་
 སུ་གྱུར་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་མཇུག་སྟུང་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཡིན་ཏེ་མདོ་ཆོག་
 རྣམ་གསུམ་པོ། ༼འདི་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་བཅོད་བྱར་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་
 གསུམ་པོ་དག་གི་མཇུག་ཇོགས་པར་ཡོངས་སུ་བཞུག་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོས་ཉག་མི་ཉག་
 སོགས་ཀྱི་མཐའ་གནེས་བཀག་ནས་གཞི་ཤེས་དང་། གནེས་པས་མི་མཐུན་པ་དང་གནེན་
 པོའི་མཐའ་གནེས་བཀག་ནས་ལམ་ཤེས་དང་། གསུམ་པས་དོན་གནེས་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་བཞུག་པའི་སྟོན་སྲུང་རྣམ་མཁྱེན་
 ཀྱི་མཇུག་བསྟུངས་པའི་བྱེད་པ། བྱ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་གཞི་ཤེས་འདི་དང་། ནས། རྣམ་མཁྱེན་
 འདི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་གནས་སྐབས་ཏེ་ལེའུ་གསུམ་གྱིས་བཞུག་པ་མཇུག་སྟུང་
 ཀྱི་མདོ་གསུམ་པོ་འདིས་ཇོགས་པར་བཞུག་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི། ཉི་

སྒྲུང་དུ་གནས་སྐབས་གསུམ་མཆན་གསུམ་ལ་བྱས་པ་དང་། འདི་དང་སོགས་སྟོན་བྱེད་
 མདོ་ཆན་གསུམ་ལ་བྱས་པས་ལེའུ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པ་འགལ་ལོ། །འགྲེལ་བར་ཡང་
 ལེའུ་གསུམ་གྱིས་ཞེས་པ་མ་དག་པས། ལེའུ་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྫོགས་ཟེན་
 པར་མདོ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཟེར་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་བཞི། **ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་**
ཏིན། མཆན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་དོན་བསྟུ་བ། བརྒྱད་སྟོང་བར་
 རབ་འབྱོར། རས། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་གདམས་ངག་སྒྲུབ་བཞི་སྟོན་
 པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་པའི་ཆོག་འདི་དང་། དེ་སྐད་ཅེས།
 རས། དཔེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས། **ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་པའི་ཆོག་འདི་དང་།**
 དེ་སྐད་ཅེས། རས། བྱས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས། **ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་**
སྟུང་པའི་ཆོག་འདི་སྟེ། དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་གྱི་མཇུག་སྟུང་པའི་མདོ་ཆོག་རྣམ་པ་གསུམ་
 པོ་ཆོས་ཅན། མཆན་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་སྟེ། རྣམ་མཆན་
 རས་ལས་རིམ་གྱིས་མཇུག་སྟུང་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བཞི། **ཤེས་**
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བ་ལམ་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པའི་འགྲེལ་བའོ། །སྒྲུབ་པ། སྟེད་ཞིའི་མཐའ་
 གཉིས་འགོག་བྱེད་ཐབས་ཤེས་ལམ། །ཉི་རིང་རྒྱ་མཚན་མཚན་འཛིན་སྟོང་གཉིན་དང་། །
 སྟོར་བ་འབྲས་བུའི་ལམ་སྟེ་ཆོས་དགུ་ཡིས། །སྒྲུབ་དོན་གཞི་ཤེས་མཚོན་ཚུལ་གསལ་བར་
 བྱས། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཁྱུང་དོན་གསལ་བའི་མཆན་
 འགྲེལ་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ཐར་འདོད་ལུན་སེལ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་
 བྱས་ཟེན་དོ། །

གངས་ཅན་བྱང་ཐོང་དཔེ་ཆོགས།
པོད་ཐེངས་ལྔ་བཅུ་བཞི།

